

CONSTANTIN
GEORGESCU

SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN

VOLUMUL II • Β - Γ

DGR

NEMIRA

Nota editurii:

Având în vedere complexitatea demersului asumat și răspunzând dorinței autorilor, editura a decis să publice prezentul dicționar în mai multe volume. Ordinea apariției lor nu este strict alfabetică, ci corespunde definitivării materialului lexical analizat.

CONSTANTIN GEORGESCU este lector de limbi clasice la Departamentul de Teologie Biblică, Istorică și Filologie din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din București, doctor în Filologie al Universității din București. Cel mai recent volum publicat: *Manual de greacă biblică* (București, 2011).

SIMONA GEORGESCU este asistent de limbi clasice la Departamentul de Filologie Clasică din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, doctor în filologie al aceleiași Universități. Cel mai recent volum publicat: *Denumiri ale „copilului” în latină și în limbile romanice* (București, 2011).

THEODOR GEORGESCU este lector de limbi clasice la Departamentul de Filologie Clasică din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, doctor în filologie al aceleiași Universități. Cel mai recent volum publicat: *Poezia elenistică. Theocrit. Idile* (București, 2010).

CONSTANTIN
GEORGESCU

SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN
VOLUMUL II • Β - Γ

DGR

NEMIRA

Coperta: Gabi DUMITRU

Referenți științifici:

prof. dr. Mariana Băluță-Skultety

prof. dr. Florica Bechet

prof. dr. Ioana Costa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GEORGESCU, CONSTANTIN

Dictionar grec-român (DGR) / Constantin Georgescu, Simona Georgescu, Theodor Georgescu - București: Nemira Publishing House, 2012-

12 vol.

ISBN 978-606-579-437-5

Vol. 2 - 2012 - ISBN 978-606-579-438-2

I. Georgescu, Simona

I. Georgescu, Theodor

81'374 8=14'06=135.1

Constantin Georgescu, Simona Georgescu, Theodor Georgescu
DICTIONAR GREC-ROMÂN (DGR), VOL. II

© Nemira, 2012

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-438-2

CUVÂNT ÎNAINTE

Lipsa unui dicționar de limbă greacă veche este una dintre rănilor dureroase ale culturii române, neînchisă de generații și generații. Ceea ce la început părea un accident, odată cu trecerea timpului a fost văzut ca un dat, fiind acceptat cu resemnare sau generând nevroze și poligloție (deseori ambele). La noi, studioșii limbilor clasice, istoricii, filozofii, teologii, toți cei interesați ori pasionați de „fenomenul grec”, dar care nu au avut acces la instrumente lexicale străine, au cunoscut devreme beneficiile educației de tip spartan, trebuind să se mulțumească cu aproape nimic și depunând eforturi considerabile de energie, de timp sau de bani pentru a depăși această piedică, pusă chiar la începutul drumului lor. Astfel, dacă trecem cu vederea cele două traduceri (deja exotice, scrise cu caractere chirilice „*Di-kționarul elino-românesc*”, tradusă după al lui Skarlat D. Bizantie de G. Ioanid, București, în Tipografia Statului, 1864 (!) și *Dicționarul grec-român al Noului Testament*, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999, tradus de Gh. Badea după cea de-a doua ediție din *Dictionnaire grec-français*, Genève, 1989, al lui M. Carrez și F. Morel), putem spune că lexicografia greacă în România a rămas un teritoriu cvasi-necunoscut¹. Din această perspectivă, a necesității, utilitatea prezentei lucrări abia dacă mai trebuie demonstrată.

Noutatea demersului nostru îi impune însă și limitele. Pentru moment am avut în vedere „numai” 30 de autori [Homer (Homeros), Sappho, Hesiodos, Eschil (Aischylos), Pindar (Pindaros), Herodot (Herodotos), Esop (Aisopos), Sofocle (Sophocles), Tucidide (Thoukydides), Euripide (Euripides), Lysias, Aristofan (Aristophanes), Platon, Xenophon, Isaïos, Isocrates, Aristotel (Aristoteles), Demosthenes, Menandros, Callimachos, Teocrit (Theocritos), Apollonios din Rhodos, Septuaginta, Polybios, Noul Testament, Flavius Iosephus (Iosepos), Plutarh (Ploutarchos), Appianos, Arrianos, Lucian (Loukianos)], care reprezintă realmente nucleul literaturii eline, acoperă aproape o mie de ani, implică cele mai importante dialecte și genuri literare. Practic, toate operele autorilor menționați ar trebui să poată fi citite cu ajutorul acestui dicționar, nici un cuvânt nefiind omis, nici un sens ignorat cu bună știință. O selecție drastică am fost nevoiți să facem la numele proprii, păstrându-le doar pe cele care ni s-au părut indispensabile. De asemenea, etimologiile au fost reduse la minimum, acordând atenție specială sistemului de derivare și de compunere din interiorul limbii grecești, nu filiației ori înrudirilor indo-europene. În sfârșit, lucrul în echipă a adus, odată cu multe avantaje, și câteva mici neajunsuri inevitabile: în cuprinsul lucrării, de la o secțiune la alta, în funcție de cel care a alcătuit-o, este posibil să apară anumite incongruențe ori doar diferențe de viziune și de abordare, dat fiind faptul că, într-o măsură semnificativă, alcătuirea unui dicționar este o activitate personală, creatoare, nu mecanică.

Realizarea dicționarului de față are șansa, spre deosebire de multe altele publicate până acum, să utilizeze ultimele descoperiri în materie de tehnologie a informației. Astfel, prima parte a proiectului a constatat în găsirea unui program informatic (software) care să găzduiască acest lexicon. Am ales să adaptăm nevoilor unui dicționar de greacă veche platforma informatică tTerm: Terminology Management Software², care oferă o bază de plecare foarte flexibilă pentru diverse tipuri de lucrări științifice. Practic, plecând de la o matrice

¹ Dată fiind relevanța lor secundară, alte două dicționare (Daniel BĂRNUȚ, Emeric HUBERT, Jozsef KOVÁCS, *Dicționar grec-român pentru studiul cuvintelor Noului Testament*, Ed. Teologos, Cluj-Napoca, 1999; Laurențiu Gabriel IONESCU, *Dicționar grec-român. Dicționarul studentului. Limba greacă - koinē*, Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2011) au fost ignorate în demersul nostru. Un proiect mai vechi de elaborare a unui dicționar grec-român, asumat de doamna prof. Ana Felicia Ștef, nu s-a finalizat deocamdată printr-o publicație și din păcate nu am putut beneficia în vreun fel de el. Firește, în acest scurt istoric nu ne referim la dicționarele de limbă greacă modernă.

² <http://tshwanedje.com/>

informatică aplicabilă oricărei cercetări lexicografice, am construit un program special, care are capacitatea pe de o parte să înglobeze un material uriaș de informație pe termen lung, cu posibilitatea sporirii numărului de autori și de opere, iar pe de altă parte, să fie un instrument de lucru rapid și flexibil în munca de redactare. Digitalizarea informației în acest format va permite folosirea dicționarului atât sub forma clasică tipărită, cât și în mediu virtual (online), sau sub forma unor aplicații compatibile pe calculatoare personale, tablete, telefoane mobile etc.

Odată configurat programul-gazdă pentru acest dicționar, am stabilit metoda de lucru în vederea elaborării efective a lemelor. Și în acest caz mijloacele electronice s-au dovedit a fi extrem de utile. Scopul dicționarului fiind acela de a trata exhaustiv un anumit număr de autori, la început a fost nevoie de inventarierea cuvintelor-titlu. Pe lângă listele oferite de dicționarele deja publicate, pe care le vom menționa mai jos, în prezent există mai multe programe care au posibilitatea de a indexa texte în mod (relativ) automat, oferind liste de cuvinte în ordine alfabetică. În cazul concret al limbii grecești situația este îngreunată de morfemele (augment, reduplicare) care sunt plasate în fața radicalului și a căror înlăturare este obligatorie pentru a ajunge la cuvântul-titlu. Am preferat, după modelul dicționarului francez al lui A. Bailly, care ni s-a părut mai clar, să marcăm prin cratimă cuvintele compuse (e.g. $\beta\omicron\nu\text{-}\kappa\acute{\epsilon}\rho\omega\varsigma < \beta\omicron\upsilon\varsigma, \kappa\acute{\epsilon}\rho\omega\varsigma$); în schimb, după modelul englezesc consacrat de dicționarul LSJ, să plasăm cantitatea vocalelor direct în cuvântul-titlu (e.g. $\beta\rho\alpha\chi\tilde{\iota}\lambda\omicron\gamma\iota\alpha$) sau între paranteze drepte [], atunci când vocala se află sub accent sau spirit (e.g. $\beta\iota\alpha$ [ī]).

Inventarierea cuvintelor-titlu a fost urmată de analiza fiecărui lexic în parte. Ca principiu fundamental de lucru, exemplele au fost selectate și sensurile au fost stabilite pornind de la sursa primară, textele celor (deocamdată) 30 de autori în edițiile cele mai noi accesibile sub formă digitalizată³. Astfel, fiecare leme a fost căutată prin metode electronice în corpus-ul autorilor. Am folosit în acest scop baza de date actualizată constant TLG⁴, în special cu ajutorul programelor de administrare și de căutare Diogenes⁵ și Workplace Pack⁶, cu variante personalizate pentru nevoile prezentului dicționar. Cuvintele au fost însă analizate nu izolat, ci în context, astfel încât să poată fi determinat sensul lor cel mai potrivit. Traducerile existente în română sau în alte limbi moderne ne-au fost, firește, de mare ajutor, dar nu puține sunt cazurile când am încercat să oferim soluții proprii de traducere, cât mai apropiate de originalul grecesc, dar respectând exprimarea firească în limba română.

Organizarea fiecărei leme ține seama de specificul morfologic al cuvântului-titlu. Categoria gramaticală a fost indicată explicit (subst., adj., pron., vb. etc.), iar formele cele mai importante au fost plasate între | |, pentru ajută cititorul să-și explice din punct de vedere morfologic situațiile concrete cu care se confruntă în text. În cazul verbelor des folosite și cu forme neregulate, precum și în situația numelor cu declinare anomală (subst., adj., pron.), am preferat să oferim forme relativ numeroase, uneori întreaga paradigmă. Am creat de asemenea o secțiune specială, marcată prin { }, pentru formele dialectale. Cu intenția de a veni în ajutorul începătorilor, unele forme neregulate des întâlnite au fost trecute și la cuvintele-titlu, însoțite de analiză morfologică și trimitere către lema căreia i se subsumează, pentru a scurta cât mai mult căutarea. Am optat, de asemenea, ca în această fază a dicționarului, să limităm explicațiile etimologice la informațiile cuprinse între [], date care privesc în principal – cum spuneam – compunerea și derivarea cuvintelor grecești.

Exemplele din autori au fost selectate astfel încât să ilustreze cât mai bine diversele sensuri din cadrul unei leme și să acopere epoci și stiluri diferite. Toate citatele sunt însoțite de trimiteri exacte, conform edițiilor de autori folosite în alcătuirea acestui dicționar. Trebuie

³ Ulterior, bazei de date create sperăm să-i putem adăuga noi autori, precum și surse epigrafice și papirologice.

⁴ <http://www.tlg.uci.edu/>

⁵ <http://www.dur.ac.uk/p.j.heslin/Software/Diogenes/>

⁶ <http://www.silvermountainssoftware.com/workpack.html>

să precizăm că am căutat să nu modificăm textul originalului grecesc (așa cum procedează cele mai multe dicționare) – de exemplu transformarea acuzativului în nominativ –, din dorința de a-i prezenta cititorului situația concretă cu care se întâlnește în text. Intervențiile noastre, și acestea limitate, au constat de regulă în eliminarea unor particule sau adverbe (de ex. δέ, μέν, τε, γάρ etc.) care aveau sens doar în cadrul mai larg al propoziției / frazei și nu afectau în mod substanțial exemplul dat. La fel, am ales ca uneori contextele să fie redată *in extenso*, pentru a veni în întâmpinarea nevoii de înțelegere a unor pasaje cu grad ridicat de dificultate. Prezentarea exemplurilor în cadrul fiecărui sens respectă criteriul cronologic, atunci când nu există clasificări suplimentare de natură morfologică sau sintactică.

Sistemul de abreviere a autorilor și a operelor respectă în cea mai mare parte convențiile stabilite de LSJ și DGE. Am operat totuși câteva modificări din dorința de claritate pentru cititorii români. Am preferat, de exemplu, să prescurtăm Aesch. (pentru numele tragediografului Aischylos / Eschil), în loc de mult mai enigmaticul A., utilizat de LSJ / DGE sau, în cazul lui Sophocles / Sofocle, am preferat abrevierea Soph., în loc de S., folosită de aceleași dicționare. Conform unei tradiții îndelungate, numele și abrevierile autorilor și operelor sunt în latină. Acolo unde numele operelor apar totuși în greacă (de ex. unele din discursurile lui Lysias sau ale lui Demosthenes), înseamnă că nu există și un titlu paralel în latină. Un caz special îl reprezintă prescurtările cărților din Septuaginta (LXX) și Noul Testament (NT). Din aceeași dorință de claritate pentru cititorii români am optat pentru abrevierile încetățenite în spațiul traducerilor românești ale cărților sfinte⁷, adăugând însă în lista de autori și opere denumirile în latină și greacă. În cazul unor autori am refăcut complet sistemul de trimitere, în conformitate cu noile ediții (de ex. fabulele lui Aisopos / Esop sunt citate cu două cifre, în funcție de numărul corpus-ului și al fabulei). În alte situații am adăugat abrevieri noi, inexistente până acum în dicționare, ținând seama de fragmentele nou publicate (de ex. opera comedioografului Menandros s-a îmbogățit constant în ultimul secol sau în cazul lui Hesiodos, unde fragmentele sunt grupate în corpusuri distincte). Pentru mai multă precizie am optat uneori pentru o trimitere mai explicită față de tradiție (de ex., pentru liricul Pindaros am precizat în plus căruia tip de poezie îi aparțin fragmentele conservate: Imni, Peani, Ditirambi etc.).

Dicționarul are și un sistem propriu de abrevieri și sigle, inevitabil la o astfel de lucrare, dar pe care am încercat să nu-l încărcăm excesiv, preferând adesea să scriem neabreviat explicațiile pe care le-am considerat necesare. În spinoasa problemă a numelor proprii grecești am continuat tendința din ultimii ani a transliterării lor după original, cu excepția numelor intrate de mult în tradiție (de ex. Homer, nu Homeros).

Fiecare leamnă a fost redactată de către unul dintre autori, dar ulterior, în faze succesive, mai degrabă probabil decât posibil, ea a fost completată și/sau corectată de către ceilalți autori, astfel încât dicționarul este asumat în ansamblu de către întreaga echipă și reprezintă rodul unui efort comun.

Elaborarea lemelor, chiar dacă pleacă de la sursele primare, ar fi fost greu de conceput în lipsa tradiției lexicografice. Dintr-o istorie milenară menționăm aici doar cele mai importante dicționare moderne de limbă greacă clasică: (în engleză) *A Greek-English Lexicon*, Henry George Liddell & Robert Scott, amplu revizuit de către Sir Henry Stuart Jones și Rodrick McKenzie, Oxford, cu ultima ediție în 1996 (abreviat LSJ; și cu variantă online de câțiva ani⁸); (în franceză) *Dictionnaire Grec Français*, Anatole Bailly, Hachette, 2000; (în spaniolă) *Diccionario Griego-Español* (DGE), realizat de o echipă a Centrului de Științe Umaniste și Sociale (Madrid) sub coordonarea lui Francisco R. Adrados și Juan Rodríguez

⁷ Pentru Septuaginta am folosit sistemul adoptat de ultima traducere publicată între anii 2004-2011 la Polirom sub coordonarea lui Cristian Bădiliță, Francisca Băltăceanu și Monica Broșteanu, iar pentru Noul Testament am utilizat un sistem de abreviere propriu, bazat pe edițiile existente în limba română.

⁸ <http://stephanus.tlg.uci.edu/ljsj/#cid=1&context=lsj>

Somolinos (din care au apărut până în prezent, 1980-2009, șapte volume, de la A la εἰς αὐτοῦ)⁹: (în italiană) Franco Montanari, *Vocabulario della lingua greca*, Loescher editore, 2004; (în germană) *Griechisch-Deutsch. Altgriechisches Wörterbuch*, Wilhelm Pape, Directmedia, 2005 (1880); la acestea se adaugă dicționare etimologice și numeroase dicționare de autori, instrumente de lucru care ne-au ghidat demersul, dar pe care am încercat în mod constant să le completăm cu exemple noi sau recontextualizate.

În sfârșit, ni se poate pune întrebarea de ce am decis să publicăm lucrarea în fascicule și n-am avut răbdare să o publicăm într-un singur volum. Motivele principale sunt două: (1) Nu credem că există vreun dicționar „perfect” și „definitiv”, cu atât mai puțin acesta. Bogăția vocabularului grec și amploarea demersului nostru fac aproape imposibilă absența erorilor, a omisiunilor, a inexactităților de orice fel. Intenția noastră este să oferim celor interesați, cât mai rapid, un punct de plecare, o ediție de lucru. (2) Sperăm că cititorii noștri, prin observațiile și sugestiile pe care le așteptăm din partea lor, vor contribui la ameliorarea „din mers” a dicționarului, îndreptându-ne drumurile și scurtându-ne rătăcirile. Astfel, în funcție de dimensiunea lemelor subsumate fiecărei litere (dintre cele 24), am optat pentru împărțirea întregului dicționar în 12 fascicule (cca 200 pg. fiecare), după cum urmează:

1. A
2. B-Γ
3. Δ
4. E
5. Z-H-Θ-I
6. K
7. Λ-M
8. N-Ξ-O
9. Π
10. P-Σ
11. T-Y
12. Φ-X-Ψ-Ω

Nu este obligatoriu ca ordinea în care fasciculele vor fi finalizate să țină seama de ordinea literelor din alfabet: în primul rând pentru că într-un dicționar literele nu urmează unele altora decât prin convenție; în plus, după cum am arătat, prezentul dicționar se bazează pe indexarea și alcătuirea unui corpus de exemple direct din textele autorilor greci, ceea ce duce la configurarea și definitivarea anumitor părți ale dicționarului înaintea altora, indiferent de ordinea tradițională a literelor. Autorii își impun publicarea unui volum sau două pe an, în funcție de complexitatea lor, astfel încât, într-un interval de timp nu scurt, dar totuși previzibil, să ofere un dicționar complet de la A la Ω.

Mulțumirile autorilor se îndreaptă către toți cei care sprijină acest proiect: referenților științifici, prof. dr. Mariana Băluță-Skultéty, prof. dr. Florica Bechet și prof. dr. Ioana Costa, care parcurg volumele și ne oferă soluții pentru ameliorarea lor; editurii Nemira, care a îmbrățișat călduros inițiativa autorilor; tuturor celor care vor folosi lucrarea noastră și vor dori să ne semnaleze erorile, ajutând astfel la nașterea unui Dicționar Grec-Român în toată puterea cuvântului.

Autorii,
septembrie 2012

⁹ <http://dge.cchs.csic.es/>

LISTĂ DE AUTORI ȘI OPERE

Aesch. = Aeschylus Tragicus, Αἰσχύλος, sec. VI/V î.Hr.

Ed. D.L. Page, *Aeschyli Septem Quae Supersunt Tragoedias*. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Ag. = Agamemnon

Ch. = Choephoroe

Eu. = Eumenides

Supp. = Supplices

Pr. = Prometheus vinctus

Pers. = Persae

Th. = Septem contra Thebas

Fr. = Fragmenta, ed. H.J. Mette, *Die Fragmente der Tragödien des Aischylos*. Berlin: Akademie Verlag, 1959; S. Radt, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 3. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1985.

Eleg. = Fragmentum, ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Aesop. = Aesopus Fabularum Scriptor, Αἰσώπος

Fabulae, (1. Fabulae, 2. Fabulae tabulis ceratis Assendelftianis servatae; 3. Fabulae Dosithei; 4. Fabulae Libanii; 5. Fabulae Aphthonii rhetoris; 6. Fabulae Themistii rhetoris; 7. Fabulae Theophylacti Simocattae scholastici; 8. Fabulae Syntipae philosophi; 9. Fabulae rhetoris anonymi Brancatiani; 10. Fabula Nicephori; 11. Fabulae (P. Ryl. 493); 12. Fabulae ap. Dionem Chrysostomum), ed. A. Hausrath & H. Hunger, *Corpus fabularum Aesopicarum*, Leipzig: Teubner, 1959-70; citarea se face după numărul corpusului și numărul fabulei (e.g. Aesop. 1.12).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fab.dod. = Fabulae (dodecasyllabi), ed. E. Chambry, *Aesopi fabulae*. Paris: Les Belles Lettres, 1925-1926.

Paroem. = Paroemiae, ed. E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 2. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1851 (repr. Hildesheim: Olms, 1958).

Prov. = Proverbia, ed. B.E. Perry, *Aesopica*, vol. 1. Urbana: University of Illinois Press, 1952.

Sent. = Sententiae, ed. *idem*

App. = Appianus Historicus, Ἀππιανός, sec. II d.Hr.

Ed. E. Gabba, A.G. Roos, & P. Viereck, *Appiani historia Romana*, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1939 (repr. 1962). Pentru *Bella Civilia* ed. H. White, *Appian's Roman history*, vol. 3-4. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913 (repr. 3:1964; 4:1961).

Bas. = Basilica / Regia (Fragmenta)

BC = Bella Civilia / Bellum civile

Ep. = Appiani epistula ad Frontonem

Fr. = Fragmenta historiae Romanae

Gall. = Gallica / Celtica (Fragmenta)

Hann. = Hannibalica / Annibaica

Hisp. = Hispanica / Iberica

Ill. = Illyrica

Ital. = Italica (Fragmenta)

Mac. = Macedonica (Fragmenta)
Mith. = Mithridatica
Num. = Numidica (Fragmenta)
Praef. = Praefatio / Prooemium
Pun. = Punica / Libyca
Sam. = Samnitica (Fragmenta)
Sic. = Sicula / Sicelica (Fragmenta)
Syr. = Syriaca

Ar. = Aristophanes Comicus, Ἀριστοφάνης, sec. V-IV î.Hr.

Ed. N.G. Wilson, *Aristophanis Fabulae*. Oxford: Oxford University Press, 2007.

Ach. = Acharnenses
Eq. = Equites
Nu. = Nubes
V. = Vespae
Pax
Av. = Aves
Lys. = Lysistrata
Th. = Thesmophoriazusae
Ra. = Ranae
Ec. = Ecclesiazusae
Pl. = Plutus

Fr. = Fragmenta, ed. J.M. Edmonds, *The fragments of Attic comedy*, vol. 1. Leiden: Brill, 1957; T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1880; A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 2.2. Berlin: Reimer, 1840 (repr. De Gruyter, 1970); J. Demianczuk, *Supplementum comicum*. Krakau: Nakladem Akademii, 1912 (repr. Hildesheim: Olms, 1967); C. Austin, *Comicorum Graecorum fragmenta in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1973; T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 3. Leipzig: Teubner, 1888; A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 5.1. Berlin: Reimer, 1857 (repr. De Gruyter, 1970).

A.Rh. = Apollonius Rhodius Epicus, Ἀπολλώνιος Ῥόδιος, sec. III î.Hr.

Argonautica, ed. H. Fraenkel, *Apollonii Rhodii Argonautica*. Oxford: Clarendon Press, 1961 (repr. 1970).

Fr. = Fragmenta, ed. J.U. Powell, *Collectanea Alexandrina*. Oxford: Clarendon Press, 1925 (repr. 1970).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Arr. = Arrianus Historicus, Ἀρριανός, sec. II d.Hr.

Ed. A.G. Roos & G. Wirth, *Flavii Arriani quae exstant omnia*, vol. 1-2. Leipzig: Teubner, 1967-8.

Alan. = Acies contra Alanos
An. = Alexandri anabasis
Bith. = Bithynicorum fragmenta
Cyn. = Cynegeticus
Ep.Gell. = Epistula ad Lucium Gellium
Fr.Alan. = Fragmentum ex Historia Alanica
Fr.Hist.inc. = Fragmenta incerta
Fr. = Fragmenta Historica, ed. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGrH)* #156. Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).
Ind. = Historia Indica
Parth. = Parthicorum fragmenta

Peripl.M.Eux. = Periplus maris Euxini

Phys. = Fragmenta de rebus physicis

Post.Alex. = Post Alexandrum (Historia successorum Alexandri)

Tact. = *Tactica*

Arstt. = **Aristoteles Philosophus, Ἀριστοτέλης, sec. IV î.Hr.**

APr.Po. = *Analytica priora et posteriora*

ed. W.D. Ross, *Aristotelis analytica priora et posteriora*. Oxford: Clarendon Press, 1964 (repr. 1968) (24a10-31b38, 71a1-100b17).

Ath. = *Ἀθηναίων Πολιτεία*

ed. H. Oppermann, *Aristotelis Ἀθηναίων Πολιτεία*. Leipzig: Teubner, 1928 (repr. Stuttgart, 1968).

Aud. = *De audibilibus*

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2, ed.2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) 800a1-804b39.

Cael. = *De caelo*

ed. P. Moraux, *Aristote. Du ciel*. Paris: Les Belles Lettres, 1965 (268a1-313b22).

Cat. = *Categoriae*

ed. L. Minio-Paluello, *Aristotelis categoriae et liber de interpretatione*. Oxford: Clarendon Press, 1949 (repr. 1966) (1a1-15b32).

Col. = *De coloribus*

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) 791a1-799b20.

deAn. = *De anima*

ed. W.D. Ross, *Aristotle. De anima*. Oxford: Clarendon Press, 1961 (repr. 1967) (402a1-435b25).

Div. = *Divisiones aristoteleae*

ed. H. Mutschmann, *Divisiones quae vulgo dicuntur Aristoteleae*. Leipzig: Teubner, 1906.

Div.Somn. = *De divinatione per somnum*

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (462b12-464b18a).

EE = *Ethica Eudemia*

ed. F. Susemihl, *Aristotelis ethica Eudemia*. Leipzig: Teubner, 1884 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1967); (1214a1-1249b25).

EN = *Ethica Nicomachea*

ed. I. Bywater, *Aristotelis ethica Nicomachea*. Oxford: Clarendon Press, 1894 (repr. 1962).

Ep. = *Epistulae*

ed. R. Hercher, *Epistolographi Graeci*. Paris: Didot, 1873 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1965).

Fr. = *Fragmenta*

ed. V. Rose, *Aristotelis qui ferebantur librorum fragmenta*. Leipzig: Teubner, 1886 (repr. Stuttgart, 1967); F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGrH)* #646. Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Fr.Lyr. = Fragmenta lyrica

ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Fr.640 = Peplus (Fr. 640)

ed. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962 (repr. 1967).

GA = De generatione animalium

ed. H.J. Drossaart Lulofs, *Aristotelis de generatione animalium*. Oxford: Clarendon Press, 1965 (repr. 1972) (715a1-789b20).

GC = De generatione et corruptione

ed. C. Mugler, *Aristote. De la génération et de la corruption*. Paris: Les Belles Lettres, 1966 (314a1-338b19).

HA = Historia animalium

ed. P. Louis, *Aristote. Histoire des animaux*, vol. 1-3. Paris: Les Belles Lettres, 1:1964; 2:1968; 3:1969.

IA = De incesso animalium

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incesso. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913 (704a4-714b23).

Insomn. = De insomniis

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) 458a33-462b11.

Int. = De interpretatione

ed. L. Minio-Paluello, *Aristotelis categoriae et liber de interpretatione*. Oxford: Clarendon Press, 1949 (repr. 1966) (16a1-24b9).

Iuv. = De iuventute et senectute + De vita et morte

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) 467b10-470b5.

LI = De lineis insecabilibus

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) 968a1-972b33.

Long. = de longitudine et brevitae vitae

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) 464b19-467b9.

MA = De motu animalium

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incesso. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913 (698a1-704b2).

MM = Magna moralia

ed. F. Susemihl, *Aristotle* (ed. G.C. Armstrong), vol. 18. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1935 (repr. 1969) (1181a23-1213b30).

Mech. = Mechanica

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (847a11-858b31).

Mem. = De memoria et reminiscencia

Ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970)

(449b4-453b11).

Metaph. = *Metaphysica*

ed. W.D. Ross, *Aristotle's metaphysics*, 2 vol. Oxford: Clarendon Press, 1924 (repr. 1970) (1:980a21-1028a6; 2:1028a10-1093b29).

Mete. = *Meteorologica*

ed. F.H. Fobes, *Aristotelis meteorologicorum libri quattuor*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1919 (repr. Hildesheim: Olms, 1967) (338a20-390b22).

Mir. = *Mirabilium auscultationes*

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (830a5-847b10).

Mu. = *De mundo*

W.L. Lorimer, *Aristotelis qui fertur libellus de mundo*. Paris: Les Belles Lettres, 1933 (391a1-401b29).

Oec. = *Oeconomica*

ed. A. Wartelle & B.A. van Groningen, *Aristote. Économique*. Paris: Les Belles Lettres, 1968 (1343a1-1353b27).

PA = *De partibus animalium*

ed. P. Louis, *Aristote. Les parties des animaux*. Paris: Les Belles Lettres, 1956 (639a1-697b30).

Ph. = *Physica*

Ed. W.D. Ross, *Aristotelis physica*. Oxford: Clarendon Press, 1950 (repr. 1966) (184a10-267b26).

Phgn. = *Physiognomonica*

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (805a1-814b8).

Po. = *Poetica*

Ed. R. Kassel, *Aristotelis de arte poetica liber*. Oxford: Clarendon Press, 1965 (repr. 1968) (1447a8-1462b19).

Pol. = *Politica*

ed. W.D. Ross, *Aristotelis politica*. Oxford: Clarendon Press, 1957 (repr. 1964) (1252a1-1342b34).

Pr. = *Problemata*

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (859a1-967b27).

Protr.fr. = *Protrepticus* (Fragmenta)

ed. I. Düring, *Aristotle's protrepticus*. Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1961.

Resp. = *De respiratione*

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (470b6-480b30).

Rh. = *Rhetorica*

ed. W.D. Ross, *Aristotelis ars rhetorica*. Oxford: Clarendon Press, 1959 (repr. 1964) (1354a1-1420a8).

SE = *Sophistici Elenchi*

ed. W.D. Ross, *Aristotelis topica et sophistici elenchi*. Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970) (164a20-184b8).

Sens. = De sensu et sensibilibus

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (436a1-480b30).

Somn.Vig. = De somno et vigilia

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (453b11-458a32).

Spir. = De spiritu

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incessu. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913: (481a1-486b4).

Top. = Topica

ed. W.D. Ross, *Aristotelis topica et sophistici elenchi*. Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970): (100a18-164b19).

VV = De virtutibus et vitiis

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960): (1249a26-1251b37).

Vent. = De ventorum situ et nominibus

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960): (973a1-973b25).

Xen. = De Xenophane, de Zenone, de Gorgia

ed. H. Diels, „Aristotelis qui fertur de Melisso Xenophane Gorgia libellus”, *Abhandlungen der königlichen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Philosoph.-hist. Kl.*, Berlin: Reimer, 1900.

Call. = Callimachus Epicus, Καλλίμαχος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. R. Pfeiffer, *Callimachus*, vol. 1-2. Oxford: Clarendon Press, 1949-53.

Aet.fr. = Aetia (Fragmenta)

Ap. = Hymnus in Apollinem (hymn. 2)

Cer. = Hymnus in Cererem (hymn. 6)

Del. = Hymnus in Delum (hymn. 4)

Dian. = Hymnus in Dianam (hymn. 3)

Epigr. = Epigrammata, ed. R. Pfeiffer, *v.supra.* (citată e.g. *Call.Epigr.* 1.9) + H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968 (citată e.g. *Call.Epigr.* 7.89.9)

Fr. = Fragmenta

Hec.fr. = Hecale (Fragmenta)

Iamb.fr. = Iambi (Fragmenta)

Iov. = Hymnus in Iovem (hymn. 1)

Lav.Pall. = In lauacrum Palladis (hymn. 5)

Lyr.fr. = Lyrica (Fragmenta)

SHell. = Supplementum Hellenisticum, ed. H. Lloyd-Jones & P. Parsons, *Supplementum Hellenisticum*. Berlin: De Gruyter, 1983.

Dem. = Demosthenes Orator, Δημοσθένης, sec. IV î.Hr. (384-322)

Ed. S.H. Butcher & W. Rennie, *Demosthenis orationes*, vol. 1-3. Oxford: Clarendon Press, 1903-31 (repr. 1966-67). Discursurile sunt citate după număr, conform listei de mai jos, și paragraf.

Discursuri: 1. Olynthiaca 1; 2. Olynthiaca 2; 3. Olynthiaca 3; 4. Philippica 1; 5. De pace; 6. Philippica 2; 7. De Halonneso; 8. De Chersoneso; 9. Philippica 3; 10. Philippica 4 [Sp.]; 11. In epistolam Philippi

[Sp.]; 12. [Philippi] epistula; 13. Περὶ συντάξεως [Sp.]; 14. Περὶ τῶν συμμοριῶν; 15. De Rhodiorum libertate; 16. Pro Megalopolitanis; 17. Περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν [Sp.]; 18. De corona; 19. De falsa legatione; 20. Adversus Leptinem; 21. In Midiam; 22. Adversus Androtionem; 23. In Aristocratem; 24. In Timocratem; 25. In Aristogitonem 1; 26. In Aristogitonem 2; 27. In Aphobum 1; 28. In Aphobum 2; 29. Contra Aphobum; 30. Contra Onetorem 1; 31. Contra Onetorem 2; 32. Contra Zenothemin; 33. Contra Apatourium [Sp.]; 34. Contra Phormionem; 35. Contra Lacritum [Sp.]; 36. Pro Phormione; 37. Contra Pantaenetum; 38. Contra Nausimachum et Xenopeithea; 39. Contra Boeotum 1; 40. Contra Boeotum 2 [Sp.]; 41. Contra Spudiam; 42. Contra Phaenippum [Sp.]; 43. Contra Macartatum [Sp.]; 44. Contra Leocharem [Sp.]; 45. In Stephanum 1; 46. In Stephanum 2; 47. In Evergum et Mnesibulum [Sp.]; 48. In Olympiodorum [Sp.]; 49. Contra Timotheum [Sp.]; 50. Contra Polyclem [Sp.]; 51. De corona trierarchiae; 52. Contra Callippum [Sp.]; 53. Contra Nicostratum; 54. In Cononem; 55. Contra Calliclem; 56. In Dionysodorum [Sp.]; 57. Contra Eubulidem; 58. In Theocrinem [Sp.]; 59. In Neaeram [Sp.]; 60. Epitaphius; 61. Eroticus [Sp.].

Ep. = Epistulae

Prooem. = Prooemia (Exordia)

Fr. = Fragmenta, ed. J. Baiter & H. Sauppe, *Oratores Attici*. Zurich: Hoehr, 1850 (repr. Hildesheim: Olms, 1967).

Eur. = Euripides Tragicus, Εὐριπίδης, sec. V i.Hr.

Ed. J. Diggle, *Euripidis fabulae*, vol. 1-3. Oxford: Clarendon Press, 1981-94.

Alc. = Alcestis, ed. J. Diggle

Alex.fr. = Fragmenta Alexandri, ed. B. Snell, *Euripides Alexandros und andere Strassburger Papyri mit Fragmenten griechischer Dichter* [*Hermes Einzelschriften* 5] (1937).

Andr. = Andromache, ed. J. Diggle

Antiop.fr. = Fragmenta Antiopes, ed. J. Kambitsis, *L'Antiope d'Euripide*. Athens: Hourzamanis, 1972.

Ba. = Bacchae, ed. J. Diggle

Cyc. = Cyclops, ed. J. Diggle

El. = Electra, ed. J. Diggle

Ep.Alc. = Epinicion in Alcibiadem (Fragmenta), ed. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962.

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fr. = Fragmenta, ed. A. Nauck, *Tragicorum Graecorum fragmenta*. Leipzig: Teubner, 1889 (repr. Hildesheim: Olms, 1964); D.L. Page, *Select papyri*, vol. 3. London: Heinemann, 1941 (repr. 1970); B. Snell, *Tragicorum Graecorum fragmenta. Supplementum*. Hildesheim: Olms, 1964.

Fr.pap. = Fragmenta papyracea, ed. C. Austin, *Nova fragmenta Euripidea in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1968.

Hec. = Hecuba, ed. J. Diggle

Hel. = Helena, ed. J. Diggle

Heracl. = Heraclidae, ed. J. Diggle

HF = Hercules Furens, ed. J. Diggle

Hipp. = Hippolytus, ed. J. Diggle

Hyps.fr. = Fragmenta Hypsipyles, ed. G.W. Bond, *Euripides. Hypsipyle*. Oxford: Clarendon Press, 1963.

IA = Iphigenia Aulidensis, ed. J. Diggle

IT = Iphigenia Taurica, ed. J. Diggle

Ion, ed. J. Diggle

Med. = Medea, ed. J. Diggle

Oen.fr. = Fragmenta Oenci, ed. J. von Arnim, *Supplementum Euripideum*. Bonn: Marcus & Weber, 1913.

Or. = Orestes, ed. J. Diggle

Ph. = Phoenissae, ed. J. Diggle

Phaëth.fr. = Fragmenta Phaëthonis, ed. J. Diggle

Phrix.fr. = Fragmenta Phrixiei, ed. J. Rea, *The Oxyrhynchus papyri*, vol. 34, Egypt Exploration Society, London, 1968.

Rh. = Rhesus, ed. J. Diggle

Supp. = Supplices, ed. J. Diggle

Tr. = Troades, ed. J. Diggle

Hdt. = Herodotus Historicus, Ἡρόδοτος, sec. V î.Hr.

Ed. Ph.-E. Legrand, *Hérodote. Histoires*, 9 vol. Paris: Les Belles Lettres, 1932-54 (citarea se face după carte și paragraf, e.g. Hdt. 4.25; p. = Prooemium).

Hes. = Hesiodus Epicus, Ἡσίοδος, sec. VI î.Hr.

Th. = Theogonia, ed. M.L. West, *Hesiod. Theogony*. Oxford: Clarendon Press, 1966.

Op. = Opera et dies, ed. F. Solmsen, *Hesiodi opera*. Oxford: Clarendon Press, 1970.

Sc. = Scutum, ed. *idem*

Fr. = Fragmenta, ed. R. Merkelbach & M.L. West, *Fragmenta Hesiodica*. Oxford: Clarendon Press, 1967; R. Merkelbach & M.L. West, *Hesiodi opera* (ed. F. Solmsen), Oxford: Clarendon Press, 1983.

Fr.astr. = Fragmenta astronomica, ed. H. Diels & W. Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, vol. 1, Berlin: Weidmann, 1951 (repr. 1966).

Fr.ap.M.Tyr. = Fragmentum (ap. Maximum Tyrium), ed. R. Renehan, „A new Hesiodic fragment,” *Classical Philology* 81 (1986): pag. 221.

Hom. = Homerus Epicus, Ὅμηρος, sec. VIII î.Hr.

Il. = Ilias, ed. T.W. Allen, *Homeri Ilias*, vol. 2-3. Oxford: Clarendon Press, 1931.

Od. = Odyssea, ed. P. von der Mühl, *Homeri Odyssea*. Basel: Helbing & Lichtenhahn, 1962.

Ep. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Il. = v. Hom.

Is. = Isaeus Orator, Ἰσαῖος, sec. V-IV î.Hr.

Ed. P. Roussel, *Isée. Discours*, ed.2. Paris: Les Belles Lettres, 1960. (discursurile sunt citate cu doua cifre, e.g. Is. 3.2, unde prima cifră este nr. discursului, conform listei de mai jos, iar a doua este nr. paragrafului).

1. De Cleonymo; 2. De Menele; 3. De Pyrrho; 4. De Nicostrato; 5. De Dicaeogene; 6. De Philoctemone; 7. De Apollodoro; 8. De Círone; 9. De Astyphilo; 10. De Aristarcho; 11. De Hagnia; 12. Pro Euphileto

Fr. = Fragmenta

Ios. = Iosephus Historicus, Ἰώσηπος, sec. I d.Hr.

Ed. B. Niese, *Flavii Iosephi opera*, vol. 1-6. Berlin: Weidmann, 1887- 1895 (repr. 1955).

AI = Antiquitates Iudaicae

Ap. = contra Apionem (= De Iudaeorum vetustate)

BI = Bellum Iudaicum

Vit. = Vita

Isoc. = Isocrates Orator, Ἰσοκράτης, sec. V/IV î.Hr.

Ed. É. Brémond, G. Mathieu, *Isocrate. Discours*, vol. 1-4. Paris: Les Belles Lettres, 1928-62. Discursurile sunt citate după număr, conform listei de mai jos, și paragraf.

1. Ad Demonium; 2. Ad Nicoclem; 3. Nicocles; 4. Panegyricus; 5. Philippus; 6. Archidamus; 7.

Areopagiticus; 8. De pace; 9. Evagoras; 10. Helenae encomium; 11. Busiris; 12. Panathenaicus; 13. In sophistas; 14. Plataicus; 15. Antidosis; 16. De bigis; 17. Trapeziticus; 18. In Callimachum; 19. Aegineiticus; 20. In Lochitem; 21. In Euthynum.

Ep. = Epistulae, (1. Ad Dionysium, 2. Ad Philippum, 3. Ad Philippum, 4. Ad Antipatrum, 5. Ad Alexandrum, 6. Ad filios Iasonis, 7. Ad Timotheum, 8. Ad reges Mytilenaeos, 9. Ad Archidamum)
Fr. = Fragmenta

Luc. = Lucianus Sophista, Λουκιανός, sec. II d.Hr.

Ed. A.M. Harmon & K. Kilburn & M.D. Macleod, *Lucian*, vol. 1-8. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913-67.

Abd. = Abdicatus
Alex. = Alexander
Anach. = Anacharsis
Apol. = Apologia
Astr. = De astrologia
Bacch. = Bacchus
BisAcc. = Bis accusatus sive tribunalia
Cal. = Calumniae non temere credendum
Cat. = Catapulus
Cont. = Charon sive contemplantes
DDeor. = Dialogi deorum
Dhud. = Dearum iudicium
DMar. = Dialogi marini
DMeretr. = Dialogi meretricii
DMort. = Dialogi mortuorum
Demon. = Demonax
Deor. Conc. = Deorum concilium
Dips. = Dipsades
Dom. = De domo
Electr. = Electrum
Ep.Sat. = Epistulae Saturnales
Eun. = Eunuchus
Fug. = Fugitivi
Gall. = Gallus
Harm. = Harmonides
Herc. = Hercules
Herm. = Hermotimus
Herod. = Herodotus
Hes. = Hesiodus
Hipp. = Hippias
Hist. Consc. = Quomodo historia conscribenda sit
Icar. = Icaromenippus
Im. = Imagines
Ind. = Adversus indoctum et libros multos ementem
IConf. = Iuppiter Confutatus
ITr. = Iuppiter tragoedus
Iud. Voc. = Iudicium vocalium (Lis consonantium)
Laps. = Pro lapsu inter salutandum
Lex. = Lexiphanes
Luct. = De luctu
Macr. = Macrobiani

Merc. Cond. = De mercede conductis potentium familiaribus

Musc. Enc. = Muscae encomium

Nav. = Navigium

Nec. = Menippus sive necyomantia

Ner. = Nero

Nigr. = Nigrinus

Par. = De parasito sive artem esse parasiticam

Patr. Enc. = Patriae encomium

Peregr. = De morte Peregrini

Phal. 1, 2 = Phalaris 1, 2

Philops. = Philopseudes sive incredulus

Pisc. = Reviviscentes sive piscator

Pr. Im. = Pro imaginibus

Pro. Merc. Cond. = Pro mercede conductis

Prom. = Prometheus

Prom. Es = Prometheus es in verbis

Pseudol. = Pseudologista

Rh. Pr. = Rhetorum praeceptor

Sacr. = De sacrificiis

Salt. = De saltatione

Sat. = Saturnalia

Scyth. = Scythia

Sol. = Soloecista

Somn. = Somnium sive vita Luciani

Symp. = Symposium

Syr. D. = De Syria dea

Tim. = Timon

Tox. = Toxaris vel amicitia

Trag. = Tragodopodagra (Podagra)

Tyr. = Tyrannicida

VH 1, 2 = Verae Historiae 1, 2

Vit. Auct. = Vitarum auctio

Zeux. = Zeuxis

Lys. = Lysias Orator, Λυσίας, sec. V-IV î.Hr.

Ed. U. Albin, *Lisia. I discorsi*. Florence: Sansoni, 1955; citat după nr. discursului și paragraf; fragmentele sunt citate după nr. paginii din ediție.

1. De caede Eratosthenis; 2. Epitaphius [Sp.]; 3. Contra Simonem; 4. Περί τραύματος ἐκ προνοίας ὑπὲρ οὐ καὶ πρὸς ὃν <ᾄδηλον>; 5. Pro Callia; 6. In Andocidem [Sp.]; 7. Areopagiticus; 8. Κατηγορία πρὸς τοὺς συνουσιαστάς κακολογῶν [Sp.]; 9. Pro milite [Sp.]; 10. In Theomnestum 1; 11. In Theomnestum 2 [Sp.]; 12. In Eratosthenem; 13. In Agoratum; 14. In Alcibiadem 1; 15. In Alcibiadem 2; 16. Pro Mantitheo; 17. Πρὸς τὸ δημόσιον περὶ τῶν Ἐράτωνος χρημάτων; 18. Περί τῆς δημεύσεως <τῶν> τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ ἐπίλογος; 19. Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, πρὸς τὸ δημόσιον; 20. Pro Polystrato [Sp.]; 21. Ἀπολογία δωροδοκίας ἀπαράσημος; 22. Κατὰ τῶν σιτοπωλῶν; 23. In Panceleonem; 24. Ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου; 25. [Δήμου καταλύσεως] ἀπολογία; 26. <Περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας>; 27. In Epicratem; 28. In Ergoclem; 29. In Philocratem; 30. In Nicomachum; 31. In Philonem; 32. In Diogitonem; 33. Olympiacus; 34. Περί τοῦ μὴ καταλῦσαι τὴν πάτριον πολιτείαν Ἀθήνησι

Fr. = Fragmenta, ed. U. Albin, *Lisia. I discorsi*. Florence: Sansoni, 1955.

Fr. Ep. = Fragmenta epistolarum, ed. T. Thalheim, *Lysiae orationes* (editio maior), ed. 2. Leipzig: Teubner, 1913.

LXX = Septuaginta, Vetus Testamentum Graece redditum, Παλαιά Διαθήκη

Ed. A. Rahlfs, *Septuaginta*, Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1935 (repr. 1971).

- Abd.* = rom. Abdias / lat. Abdias / gr. Ἀβδίου
Ag. = rom. Aggeu / lat. Aggaeus / gr. Ἀγγαῖος
Am. = rom. Amos / lat. Amos / gr. Ἀμώς
Av. = rom. Avacum (Habacuc TM) / lat. Habacuc / gr. Ἀβακούμ
Bar. = rom. Baruh / lat. Baruch / gr. Βαρούχ
Bel = rom. Bel și balaurul / lat. Bel et Draco / gr. Βῆλ καὶ δράκων
Cânt. = rom. Cântarea Cântărilor / lat. Canticum / gr. ᾠσμα
Dan. / *Dan.(Θ)* = rom. Daniel (Θ = vers. Theodotion) / lat. Daniel / gr. Δανιήλ
Deut. = rom. Deuteronomul / lat. Deuteronomium / gr. Δευτερονόμιον
Ecl. = rom. Ecclesiastul / lat. Ecclesiastes / gr. Ἐκκλησιαστής
Ep.Ier. = rom. Epistola lui Ieremia / lat. Epistola Ieremiae / gr. Ἐπιστολὴ Ἱερεμίου
Est. = rom. Ester / lat. Esther / gr. Ἑσθήρ
Ex. = rom. Exodul / lat. Exodus / gr. Ἑξοδος
1Ezr., 2Ezr. (2 Ezdra = Ezra și Nehemia TM) = rom. 1, 2 Ezdra / lat. Esdrae 1, 2 / gr. Ἑσδρας
Gen. = rom. Geneza / lat. Genesis / gr. Γένεσις
Ier. = rom. Ieremia / lat. Ieremias / gr. Ἱερεμίας
Iez. = rom. Iezechiel / lat. Ezechiel / gr. Ἰεζεκιήλ
Iis.Nav. = rom. Iisus (Iosua) Nave / lat. Iosue / gr. Ἰησοῦς
Ioel = rom. Ioel / lat. Ioel / gr. Ἰωήλ
Iona (rom.) / lat. Ionas / gr. Ἰωνᾶς
Iov (rom.) / lat. Iob / gr. Ἰώβ
Is. = rom. Isaia / lat. Isaias / gr. Ἠσαΐας
Iud. = rom. Iudit / lat. Iudith / gr. Ἰουδίθ
Înt. = rom. Întelegciunea lui Solomon / lat. Sapientia / gr. Σοφία Σαλωμώντος
Jud. / *Jud.(B)* = rom. Judecatori (B = Codex Vaticanus) / lat. Iudices / gr. Κριταί
Lev. = rom. Leviticul / lat. Leviticus / gr. Λευιτικόν
1Mac., 2Mac., 3Mac., 4Mac. = rom. 1, 2, 3, 4 Macabei / lat. Machabeorum 1-4 / gr. Μακκαβαῖοι
Mal. = rom. Malachia / lat. Malachias / gr. Μαλαχίας
Mich. = rom. Michea / lat. Michael / gr. Μιχαήλ
Na. = rom. Naum / lat. Nahum / gr. Ναούμ
Num. = rom. Numerii / lat. Numeri / gr. Ἀριθμοί
Od. = rom. Odele / lat. Odae / gr. Ὀδαί
Os. = rom. Osea / lat. Osee / gr. Ὠσηέ
1Par., 2Par. = rom. 1, 2 Paraleipomena / lat. Paralimomenon 1, 2 sive Chronicon 1, 2 / gr. Χρονικά
 (Παραλειπόμενα) 1, 2
Plâng. = rom. Plângeriile lui Ieremia / lat. Lamentationes / gr. Θρήνοι
Prov. = rom. Proverbele (Pildele) lui Solomon / lat. Proverbia / gr. Παροιμιαί
Ps. = rom. Psalmii / lat. Psalmi / gr. Ψαλμοί
Ps.Sol. = rom. Psalmii lui Solomon / lat. Psalmi Salomonis / gr. Ψαλμοί Σαλωμώντος
1Rg., 2Rg., 3Rg., 4Rg. = rom. 1, 2, 3, 4 Regi (3, 4 Regi = 1, 2 Regi / Samuel TM) / lat. Regnorum 1-4
 / gr. Σαμουήλ 1, 2; 3, 4 = Βασιλέων 1, 2
Ruth (rom.) / lat. Ruth / gr. Ρούθ
Sir. = rom. Întelegciunea lui Iisus Sirah / lat. Siracides / gr. Σοφία Σιράχ (ἐκκλησιαστικός)
Soph. = rom. Sophonia / lat. Sophonias / gr. Σοφονίας
Suz. (Suz.TH) = rom. Suzana / lat. Susanna / gr. Σουσάννα
Tob. (Tob.S) = rom. Tobit / lat. Tobit / gr. Τωβίτ
Zah. = rom. Zaharia / lat. Zacharias / gr. Ζαχαρίας

Men. = Menander Comicus, Μένανδρος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. F.H. Sandbach, *Menandri reliquiae selectae*. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Asp. = Aspis

Car. = Carchedonius
Cith. = Citharista
Col. = Colax
Col.fr. = Colacis fragmenta aliunde nota
Con. = Coneazomenae
DE = Dis Exapaton
DEfr. = Dis Exapaton (fragmenta aliunde nota)
Dysc. = Dyscolus
Epit. = Epitrepones
Georg. = Georgus
Her. = Heros
Mis. = Misumenus
Mis.fr. = Misumeni nova fragmenta, ed. E.G. Turner, "New fragments of the Misoumenos of Menander," *Bulletin of the Institute of Classical Studies* suppl. 17 (1965).
Pc. = Pericirromene
Per. = Perinthia
Phasm. = Pasma
Sam. = Samia
Sic. = Sicyonius
Th. = Theophorumene

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fr. = Fragmenta, A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 4. Berlin: Reimer, 1841 (repr. De Gruyter, 1970); T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 3. Leipzig: Teubner, 1888; J. Demianczuk, *Supplementum comicum*. Krakau: Nakladem Akademii, 1912 (repr. Hildesheim: Olms, 1967); C. Austin, *Comicorum Graecorum fragmenta in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1973.

Fr.Didot. = Fragmenta Didotiana 1, 2.; A. Körte & A. Thierfelder, *Menandri quae supersunt*, vol. 2, ed.2. Leipzig: Teubner, 1959.

Gnom. = Gnomai monostichoi e papyris, *Sententiae e codicibus Byzantinis, Sententiae e papyris*, ed. S. Jäkel, *Menandri sententiae*. Leipzig: Teubner, 1964.

Mon. = Gnomae monostichoi (Sententiae), ed. A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 4. Berlin: Reimer, 1841.

NT = Novum Testamentum, Καινή Διαθήκη, sec. I d.Hr.

Ed. K. Aland, M. Black, C.M. Martini, B.M. Metzger, & A. Wikgren, *The Greek New Testament*, ed.2. Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1968.

Apoc. = rom. Apocalipsa / lat. Apocalypsis Ioannis / gr. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου

Col. = rom. Coloseni / lat. Epistula (Pauli) ad Colossenses / gr. Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολὴ Παύλου

1Cor., 2Cor. = rom. 1, 2 Corinteni / lat. Epistula (Pauli) ad Corinthios 1, 2 / gr. Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολαὶ Παύλου

Ef. = rom. Efeseni / lat. Epistula Pauli ad Ephesios / gr. Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ Παύλου

Evr. = rom. Evrei / lat. Epistula Pauli ad Hebraeos / gr. Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ Παύλου

Flm. = rom. Filimon / lat. Epistula Pauli ad Philemonem / gr. Πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴ Παύλου

Flp. = rom. Filipeni / lat. Epistula Pauli ad Philippenses / gr. Πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολὴ Παύλου

Fp. = rom. Faptele Apostolilor / lat. Actus apostolorum / gr. Πράξεις Ἀποστόλων

Gal. = rom. Galateni / lat. Epistula Pauli ad Galatas / gr. Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ Παύλου

Iac. = rom. Iacov / lat. Epistula Iacobi / gr. Ἰακώβου ἐπιστολὴ

In. = rom. Ioan / lat. Evangelium secundum Iohannem / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην

1In., 2In., 3In. = rom. 1, 2, 3 Ioan / lat. Epistula Iohannis 1, 2, 3 / gr. Ἰωάννου ἐπιστολαὶ

Iuda = rom. Iuda / lat. Epistula Iudae / gr. Ἰούδα ἐπιστολὴ

Lc. = rom. Luca / lat. Evangelium secundum Lucam / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν

Mc. = rom. Marcu / lat. Evangelium secundum Marcum / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον
Mt. = rom. Matei / lat. Evangelium secundum Matthaeum / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Μαθθαῖον
IPt., 2Pt. = rom. 1, 2 Petru / lat. Epistula Petri 1, 2 / gr. Πέτρου ἐπιστολαὶ
Rom. = rom. Romani / lat. Epistula (Pauli) ad Romanos / gr. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴ Παύλου
ITes., 2Tes. = rom. 1, 2 Tesaloniceni / lat. Epistula (Pauli) ad Thessalonicenses 1, 2 / gr. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολαὶ Παύλου
ITim., 2Tim. = rom. 1, 2 Timotei / lat. Epistula (Pauli) ad Timotheum 1, 2 / gr. Πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολαὶ Παύλου
Tit (rom.) / lat. Epistula Pauli ad Titum / gr. Πρὸς Τίτον ἐπιστολὴ Παύλου

Od. = v. Hom.

Pi. = Pindarus Lyricus, Πίνδαρος, sec. VI-V î.Hr.

Ed. H. Maehler & B. Snell, *Pindari carmina cum fragmentis*, Leipzig: Teubner, 1971-5.

Fr. = Fragmenta (*Hymn.* = Hymni, *Pae.* = Paeanes, *Dith.* = Dithyrambi, *Isthm.* = Isthmia, *Parth.* = Parthenia, *Hyporch.* = Hyporchemata, *Encom.* = Encomia, *Thren.* = Threni)

I. = Isthmia

N. = Nemea

O. = Olympia

P. = Pythia

Plat. = Plato Philosophus, Πλάτων, sec. V-IV î.Hr.

Ed. J. Burnet, *Platonis opera*, vol. 1-5. Oxford: Clarendon Press, 1900-1907 (repr. 1967-8). Citarea se face după operă și respectiv pagina și paragraful ediției princeps (Aldo Manuzio, Veneția, 1513): e.g. Plat. *Grg.* 449b.

IAlc., 2Alc. = Alcibiades 1, 2 [Sp.]

Amat. = Amatores [Sp.]

Ap. = Apologia

Chrm. = Charmides

Clit. = Clitopho [Dub.]

Cra. = Cratylus

Cri. = Crito

Criti. = Critias

Def. = Definitiones [Sp.]

Demod. = Demodocus

Ep. = Epistulae [Dub.]

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Epin. = Epinomis [Dub.]

Erx. = Eryxias

Euthd. = Euthydemus

Euthphr. = Euthyphro

Fr.Trag. = Fragmenta Tragoediarum, ed. B. Snell, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1971

Grg. = Gorgias

Hipparch. = Hipparchus [Sp.]

Hp.Ma., Mi. = Hippias Maior [Dub.], Minor

Ion

Iust. = De iusto

La. = Laches

Lg. = Leges

Ly. = Lysis
Men. = Meno
Min. = Minos [Sp.]
Mx. = Menexenus
Phd. = Phaedo
Phdr. = Phaedrus
Phlb. = Philebus
Plt. = Politicus
Prm. = Parmenides
Prt. = Protagoras
R. = Respublica
Sis. = Sisyphus
Smp. = Symposium
Sp. = Spuria (Axiochus)
Sph. = Sophista
Thg. = Theages [Sp.]
Tht. = Theaetetus
Ti. = Timaeus
Virt. = De virtute

Plb. = Polybius Historicus, Πολύβιος, sec. II î.Hr.

Historiae, Ed. T. Büttner-Wobst, *Polybii historiae*, vol. 1-4. Leipzig: Teubner, 1882-1905, repr. Stuttgart, 1962-67.

Fr. = Fragmenta

Plut. = Plutarchus Biographus et Philosophus, Πλούταρχος, sec. I-II d.Hr.

Vitae parallelae, ed. B. Perrin, *Plutarch's lives*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1914-26; K. Ziegler, *Plutarchi vitae parallelae*, Leipzig: Teubner, 1969-71.

Aem. = Aemilius Paulus
Ages. = Agesilaus
AgisCleom. = Agis et Cleomenes
Alc. = Alcibiades
Alex. = Alexander
Ant. = Antonius
Arat. = Aratus
Arist. = Aristides
Art. = Artaxerxes
Brut. = Brutus
Caes. = Caesar
Cam. = Camillus
Cat.Ma.,Mi. = Cato Maior, Minor
Cic. = Cicero
Cim. = Cimon
Comp. = Comparatio (urmat de două nume, e.g. *Comp.Demetr.Ant.*)
Cor. = Marcus Coriolanus
Crass. = Crassus
Dem. = Demosthenes
Demetr. = Demetrius
Dio. = Dion
Eum. = Eumenes
Fab. = Fabius Maximus
Flam. = Titus Flamininus

Fr. = Fragmenta, ed. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGrH)*, Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Galb. = Galba

Luc. = Lucullus

Lyc. = Lycurgus

Lys. = Lysander

Mar. = Marius

Marc. = Marcellus

Nic. = Nicias

Num. = Numa

Oth. = Otho

Pel. = Pelopidas

Per. = Pericles

Phil. = Philopoemen

Phoc. = Phocion

Pomp. = Pompeius

Publ. = Publicola

Pyrrh. = Pyrrhus

Rom. = Romulus

Sert. = Sertorius

Sol. = Solon

Sull. = Sulla

TCG = Tiberius et Gaius Gracchus

Them. = Themistocles

Thes. = Theseus

Tim. = Timoleon

M. = Moralia. Trimiterea se face la pagină și paragraf (e.g. Plut. *M.*568b), iar tratatul de unde face parte exemplul poate fi identificat conform listei de mai jos.

1. De liberis educandis [Sp.] (1a-14c); 2. Quomodo adolescens poetas audire debeat (14d-37b); 3. De recta ratione audiendi (37b-48d); 4. Quomodo adulator ab amico internoscatur (48e-74e); 5. Quomodo quis suos in virtute sentiat profectus (75a-86a); 6. De capienda ex inimicis utilitate (86b-92f); 7. De amicorum multitudine (93a-97b); 8. De fortuna (97c-100a); 9. De virtute et vitio (100b-101e); 10. Consolatio ad Apollonium [Sp.] (101f-122a); 11. De tuenda sanitate praecepta (122b-137e); 12. Coniugalium praecepta (138a-146a); 13. Septem sapientium convivium (146b-164d); 14. De superstitione (164e-171f); 15. Regum et imperatorum apophthegmata [Sp.?] (172b-208a); 16. Apophthegmata Laconica [Sp.?] (208b-242d); 17. Mulierum virtutes (242e-263c); 18. Aetia Romana et Graeca (263d-304f); 19. Parallela minora [Sp.] (305a-316b); 20. De fortuna Romanorum (316c-326c); 21. De Alexandri magni fortuna aut virtute (326d-345b); 22. De gloria Atheniensium (345c-351b); 23. De Iside et Osiride (351c-384c); 24. De E apud Delphos (384d-394c); 25. De Pythiae oraculis (394d-409d); 26. De defectu oraculorum (409e-438d); 27. An virtus doceri possit (439a-440c); 28. De virtute morali (440d-452d); 29. De cohibenda ira (452f-464d); 30. De tranquillitate animi (464e-477f); 31. De fraterno amore (478a-492d); 32. De amore proles (493a-497e); 33. An vitiositas ad infelicitatem sufficiat (498a-500a); 34. Animine an corporis affectiones sint peiores (500b-502a); 35. De garrulitate (502b-515a); 36. De curiositate (515b-523b); 37. De cupiditate divitiarum (523c-528b); 38. De vitioso pudore (528c-536d); 39. De invidia et odio (536e-538e); 40. De laude ipsius (539a-547f); 41. De sera numinis vindicta (548a-568a); 42. De fato [Sp.] (568b-574f); 43. De genio Socratis (575a-598f); 44. De exilio (599a-607f); 45. Consolatio ad uxorem (608a-612b); 46. Quaestiones convivales (612c-748d); 47. Amatorius (748e-771e); 48. Amatoriae narrationes [Sp.] (771e-775e); 49. Maxime cum principibus philosopho esse disserendum (776a-779c); 50. Ad principem ineruditum (779d-782f); 51. An seni respublica gerenda sit (783b-797f); 52. Praecepta gerendae reipublicae (798a-825f); 53. De unius in respublica dominatione, populari statu, et paucorum imperio (826a-827c); 54. De vitando aere alieno

(827d-832a); 55. Vitae decem oratorum [Sp.] (832b-852e); 56. Comparationis Aristophanis et Menandri compendium (853a-854d); 57. De Herodoti malignitate (854e-874c); 58. Aetia physica (911c-919c); 59. De facie in orbe lunae (920b-945e); 60. De primo frigido (945f-955c); 61. Aquane an ignis sit utilior [Sp.] (955d-958e); 62. De sollertia animalium (959a-985c); 63. Bruta animalia ratione uti (985d-992e); 64. De esu carnium i (993a-996c); 65. De esu carnium ii (996d-999b); 66. Platonicae quaestiones (999c-1011e); 67. De animae procreatione in Timaeo (1012b-1030c); 68. Epitome libri de animae procreatione in Timaeo (1030d-1032f); 69. De Stoicorum repugnantibus (1033a-1057b); 70. Stoicos absurdiora poetis dicere (1057c-1058e); 71. De communibus notitiis adversus Stoicos (1058e-1086b); 72. Non posse suaviter vivi secundum Epicurum (1086c-1107c); 73. Adversus Colotem (1107d-1127e); 74. De latenter vivendo (1128a-1130e)

Ediit: F.C. Babbitt, *Plutarch's moralia*, vol. 1-2. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1927-8 (repr. 1962-69); H.N. Fowler, *Plutarch's moralia*, vol. 10. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1936 (repr. 1969); L. Pearson, *Plutarch's moralia*, vol. 11. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1965 (repr. 1970); J.B. Titchener, *Plutarchi moralia*, vol. 2.1. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); W. Nachstädt, *Plutarchi moralia*, vol. 2.1, 2.2. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); W. Sieveking, *Plutarchi moralia*, vol. 2.3, 3. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); M. Pohlenz, *Plutarchi moralia*, vol. 3, 5.3. Leipzig: Teubner, 1929-60 (repr. 1972); C. Hubert, *Plutarchi moralia*, vol. 4, 5.3, 6.1. Leipzig: Teubner, 1938-60 (repr. 1959-71); J. Mau, *Plutarchi moralia*, vol. 5.2.1. Leipzig: Teubner, 1971; R. Westman (post M. Pohlenz), *Plutarchi moralia*, vol. 6.2. Leipzig: Teubner, 1959.

M.Fr. = Fragmenta, ed. F.H. Sandbach, *Plutarchi moralia*, vol. 7. Leipzig: Teubner, 1967.

Ecl. = 'Εκλογή περὶ τῶν ἀδυνάτων, ed. F.G. Schneidewin & E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1839 (repr. Hildesheim: Olms, 1965).

Lib. = De libidine et aegritudine, ed. K. Ziegler & M. Pohlenz, *Plutarchi moralia*, vol. 6.3, Teubner, Leipzig, 1966.

Pars.An. = Parsne an facultas animi sit uita passiva, ed. *idem*.

Prov. = Proverbia (Παροιμίας αἱς Ἀλεξανδρεῖς ἐχρῶντο), ed. F.G. Schneidewin & E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1839 (repr. Hildesheim: Olms, 1965).

Prov.Alex. = De proverbii Alexandrinorum [Sp.], ed. O. Crusius, *Plutarchi de proverbii Alexandrinorum libellus ineditus*. Tübingen: Fues & Kostenbader, 1887.

Sapph. = Sappho Lyrica, Σαπφώ, sec. VII/VI î.Hr.

Fragmenta, ed. E. Lobel & D.L. Page, *Poetarum Lesbiorum fragmenta*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1968); H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968; D.L. Page, *Supplementum lyricis Graecis*. Oxford: Clarendon Press, 1974.

Soph. = Sophocles Tragicus, Σοφοκλῆς, sec. V î.Hr.

Fabulae, Ed. H. Lloyd-Jones & N.G. Wilson, *Sophoclis fabulae*. Oxford: Clarendon Press, 1990 (repr. 1992).

Ai. = Ajax

Ant. = Antigona

El. = Electra

OC = Oedipus Coloneus

OT = Oedipus Tyrannus

Ph. = Philoctetes

Tr. = Trachiniae

Eleg. = Elegiae, ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Fr. = Fragmenta, ed. S. Radt, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 4. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1977. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962 (repr. 1967).

Theoc. = Theocritus Poeta Bucolicus, Θεόκριτος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. = A.S.F. Gow, *Theocritus*, vol. 1. Cambridge: Cambridge University Press, 1952 (repr. 1965). (*Idilele* sunt citate doar cu cifre, e.g. Theoc.4.22)

Ep. = Epigrammata

Fr. = Fragmenta

Syr. = Syrinx

Thuc. = Thucydides Historicus, Θουκυδίδης, sec. V î.Hr.

Historiae, Ed. H.S. Jones & J.E. Powell, *Thucydides historiae*, 2 vol. Oxford: Clarendon Press, 1942 (repr. 1:1970; 2:1967).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Xen. = Xenophon Historicus, Ξενοφών, sec. V-IV î.Hr.

Ed. E.C. Marchant, *Xenophontis opera omnia*, vol. 1-5. Oxford: Clarendon Press, 1901-21 [repr. 1968-71].

Ages. = Agesilaus

An. = Anabasis

Ap. = Apologia Socratis

Ath. = Atheniensium respublica [Sp.]

Cyn. = Cynegeticus

Cyr. = Cyropaedia

Eq. = De equitandi ratione (De re equestri)

Eq. Mag. = De equitum magistro (Hipparchicus)

HG = Historia Graeca (Hellenica)

Hier. = Hiero

Lac. = De republica Lacedaemoniorum

Mem. = Memorabilia

Oec. = Oeconomicus

Smp. = Symposium

Vect. = De uestigalibus

SIGLE ȘI ABREVIERI

~	înlocuiește formal cuvântul-titlu, iar în cazul verbelor substituie infinitivul	disj.	disjunctiv(ă)
*	neatestat în literatura noastră	dor.	(dialectul) doric
=	echivalent (semantic)	du.	dual
+	se construiește cu (de ex. + ac.)	dub.	text, pasaj sau sens incert
//	desparte categorii morfologice diferite	ebr.	în ebraică
	indicații morfologice	enclit.	enclitic
{ }	indicații dialectale	entom.	în entomologie
[]	informații privind cantitatea vocalică; indicații etimologice; cuvinte subînțelese sau anterior exprimate	eol.	(dialectul) eolic
		ep.	epic
		etc.	<i>et cetera</i>
		euf.	eufemism
		ex.	(de) exemplu
		exclam.	exclamație; exclamativ
		ext.	(prin) extensi(un)e
abs.	absolut	f(em).	feminin
abstr.	(sens) abstract	fam.	în limbaj familiar
ac.	(cazul) acuzativ	fig.	(sens) figurat; la figurat
act.	activ(ă)	filos.	în filosofie
adj.	adjectiv(al)	f. rar	foarte rar
adj.vb.	adjectiv verbal	frecv.	frecvent
adv.	adverb(ial)		
aor.	aorist	gen.	(cazul) genitiv
aprox.	aproximativ	gener.	termen generic; în (sens) general
arhit.	în arhitectură	geogr.	în geografie
astr.	în astronomie; în astrologie	glum.	în glumă
att.	(dialectul) atic	gram.	(termen) gramatical; în gramatică
bot.	în botanică		
cf.	<i>confer</i> ; compară	id.	<i>idem</i>
comp.	comparativ(ă)	IE	(în) indo-europeană
compl.	complement	idiom.	idiomatic
concr.	(sens) concret	iht.	în ihtiologie
conj.	conjuncție	imper.	(modul) imperativ
conjet.	(modul) conjunctiv	impers.	impersonal
contr.	contragere; (formă) contras(ă)	impf.	imperfect
coord.	coordonată; în coordonare	incoat.	incoativ
corel.	corelat(iv)	ind.	(modul) indicativ
culin.	termen culinar	indecl.	indeclinabil
		indef.	indefinit
dat.	(cazul) dativ	indir.	indirect(ă)
decl.	declinare(a)	inf.	(modul) infinitiv
def.	defectiv	injur.	(termen) injurios
dem.	demonstrativ	inscr.	în inscripții
deriv.	derivat	instr.	(cazul) instrumental
dim.	diminutiv	intens.	intensiv
diat.	diateză	interj.	interjecție
d.Hr.	după Hristos	interog.	interogativ(ă)
		intrans.	intransitiv

inuz.	inuzitat	pop.	(termen) popular
ion.	(dialectul) ionic	pos.	posesiv
iron.	ironic	posib.	posibil
ist.	istoric	prec.	precedent(ul cuvânt)
iter.	iterativ	prez.	prezent
		prob.	probabil
i.Hr.	înainte de Hristos	pron.	pronume
		prop.	propoziție
jur.	în drept, termen juridic	propr.	(sens) propriu; la propriu
		prov.	proverb(ial)
lacon.	(dialectul) laconian	pt.	pentru
lat.	(în) latină		
loc.	locativ	R.	rădăcină, radical
locut.	locuțiune	rel.	relativ(ă)
log.	în logică	relig.	(termen) religios
m(asc).	masculin	ret.	(în) retorică
m.m.c.p.	mai mult ca perfect		
mar.	în marină	sc.	<i>scilicet</i> , adică
mat.	în matematică	sec.	secolul
med.	mediu, diateza medie	sg.	(la) singular
medic.	(termen) medical	spec.	sens special; în special
metr.	(în) metrică	spur.	text sau pasaj spuriu
milit.	(termen) militar	sincop.	sincopat, formă sincopată
mineral.	în mineralogie	sub.	subiect
mitol.	în mitologie	subînț.	subînțeles, se subînțelege
muz.	în muzică	subord.	subordonat(ă), subordonare
		subst.	substantiv; substantivat
n(eut).	neutru	superl.	(gradul) superlativ
neg.	negativ(ă); negație		
nom.	(cazul) nominativ	ș.a.	și alții, și altele
nr.	număr		
num.	numeral		
		tard.	tardiv, în greaca târzie
onomat.	onomatopee	tehn.	în tehnică, termen tehnic
op.	opoziție	temp.	temporal
opt.	(modul) optativ	tranz.	tranzitiv
ord.	(numeral) ordinal		
ornit.	în ornitologie	unipers.	unipersonal
part.	(modul) participiu	v.	<i>vide</i> , vezi
partic.	particulă	var.	variantă
pas.	pasiv	vb.	verb(al)
peior.	peiorativ	viit.	(timpul) viitor
pers.	personal; persoană	voc.	(cazul) vocativ
person.	personificat	vulg.	(termen) vulgar
pf.	perfect		
pl.	(la) plural		
poet.	în poezie; termen poetic	zool.	în zoologie
polit.	în politică		

B β

B, β, τό, (βῆτα) a doua literă a alfabetului grec; ca numeral, β' = 2 și β = 2000.

βᾱ, (formă prescurtată de voc. pt. βασιλεῦ) rege!: (alte lecțiuni oferă aici πᾱ „fîu”) ὁ βᾱ Γᾱς AESCH. *Supp.*892, id. *Supp.*902. o, rege al pămîntului!

Βάαλ, *subst.* [var. Βαάλ. Ios.] (indecl.) Baal, divinitate feniciană: NT *Rom.*11.4, Ios. *AI9.*136.3, id. *Ap.*1.157.

βαβαί sau **βαβαῖ**, *interj.* (exprimând mirarea, surpriza sau durerea, lat. *babae*) oh! o! mamă!: ~ veneύρωται μὲν ἦδε συμφορά AR. *Lys.*1078 *mamă! Nenorocirea asta e groaznic de „tearpănă”!*; ~ χορεύσαι παρακαλεῖ μ' ὁ Βάκχιος EUR. *Cyc.*156 *oh! Bacchos mă invită la dans!;* (+ gen.) ~ τοῦ λόγου PLAT. *Phlb.*23b *o! ce mai discurs!;* ~ τοῦ θορύβου LUC. *BisAcc.*12 *vai, ce mai zgomot!;* (+ voc.) βαβαῖ, ὦ μιარέ PLAT. *Phdr.*236e *oh! nesuferitule!;* AESOP. 1.283, MEN. *Gnom.*130.

βαβαιάξ, *interj.* (formă întărită a lui βαβαί) oh, văleu, vai: φεῦ τοῦ καπνοῦ, ~ AR. *Lys.*312 *vai, ce fum! Văleu!;* (cu repetiție) βαβαῖ ~ AR. *Pax*248. *vai, văleu!* [βαβαῖ]

βάβιον, τό *subst.* bebeluș: (conjectură în AR. *Pl.*1011).

Βαβυλών, ὄνος, ἡ *subst.* (geogr.) Babylon (Babilon), capitala Asiriei: AESCH. *Pers.*52, HDT. 1.153, ARR. *An.*3.16.2, LXX *Is.*13.19 ș.a., (despre Roma în sens depreciativ) ἔπεσεν ~ ἡ μεγάλη NT *Apoc.*14.8 *a căzut Babilonul cel mare;* NT *IPt.*5.13.

Βαβυλωνία, ας, ἡ *subst.* {ion. Βαβυλωνίη Hdt. 1.192} (geogr.) teritoriul Babylonului, Babylonia, regiune a Asiriei: XEN. *An.*2.2.13, LXX *3Mac.* 6.6, PLB. 5.48.13, PLUT. *Alex.* 35 ș.a.

[Βαβυλώνιος]

Βαβυλώνιος, α, ον *adj.* babilonian, al Babiloniei: οἱ Βαβυλώνιοι HDT. 1.186 *babilonienii;* XEN. *Cyr.*7.5.14, LXX *Bel.*3.2, Ios. *AI10.*126.1, PLUT. *M.*173c ș.a.

[Βαβυλών]

βάγμα, ατος, τό *subst.* (hapax, doar la pl.) chemări: δύσθορα βάγματα AESCH. *Pers.*

637 *chemări tânguitoare.*

[βάζω]

βάδην, [ᾱ] *adv.* I la pas: I pas cu pas, la pas, încet: ~ ἀπρόντος IL. 13.516 *retrăgându-se pas cu pas;* ἄραχος ὤς ~ AESCH. *Supp.*888 *pas cu pas, ca un păianjen;* χῶρει, Δράκης, ἡγοῦ ~. AR. *Lys.*254 *înaintează, Drakes, condu-ne pas cu pas;* (în op. cu alergarea) ἔπεσθαι ~ XEN. *An.*6.5.25 *a urma la pas;* θάπτον ἢ ~ XEN. *HG5.*4.53 *mai repede decât la pas* (sc. în pas de alergare); HDT. 9.57, ARSTT. *HA629b*14, MEN. *Fr.*837, PLUT. *Cor.*34 ș.a., (fig. despre proză) χαμαὶ καὶ ~ ... ἄλλὰ μὴ ἐπὶ μέτρων φέροιντο LUC. *Im.*18 *mergând pe pământ pas cu pas și fără să fie purtați de ritmuri.* 2 treptat: ὅτε δὴ 'πείνων ~ AR. *Ach.*535 *cum îi lua foamea puțin câte puțin.* II pe jos: πεζοί τε ~ πολέμου στίφος παρέχοντες AESCH. *Pers.*19 *soldatii care merg pe jos formând grosul armatei.*

[βαίνω]

βάδιζω, vb. [impf. ἐβάδιζον, viit. med. att. βαδιοῦμαι, aor. ἐβάδισα, pf. βεβάδικα] I a merge: I a merge pe jos, a merge la pas, a umbla, a păși: διαλαβόντες τὰς οἰκίας ἐβάδιζον LYS. 12.8 *odată ce și-au împărțit casele, porneau la drum;* διὰ τοῦ πυρὸς ἐθέλω ~ AR. *Lys.*134 *vreau să merg prin foc;* ἐγγὺς τῆς θύρας ἤδη βαδίζων εἰμί AR. *Ra.*36 *tot mergând, iată sunt deja aproape de ușa;* καθῆσθαι καὶ ~ καὶ τρέχειν καὶ πλεῖν PLAT. *Grg.*468a *a șede a merge și a fugi și a naviga;* διὰ τὸ ἀλγεῖν τοὺς πόδας οὐ βαδίζοντα XEN. *Mem.*1.6.7 *nemaiputând să umblu din cauza oboselii picioarelor;* βαδίζω ἔνθα τύ μεν κατέκρινας THEOC. 23.22 *merg încotro m-ai osândit;* τετραποδητὶ βαδίζει LUC. *DMar.*11.2 *merge în patru labe;* (med.) βαδιοῦνται ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν PLAT. *Smp.*190d *[oamenii] merg drepți pe două picioare.* 2 (frecv. gener.) a merge, a se îndrepta, a se duce, a porni: βάδιζε δευρὶ καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν AR. *Th.*25 *vino aici și fii atent;* (+ ac. intern) ὁδὸν ~ DEM. 21.88 *a merge pe drum;* (despre soare) ἡλίου τε φῶς ἶσον

βαδίζει τὸν ἐνιαύσιον κύκλον EUR. *Ph.*544 *lumina soarelui parcurge egal cercul anului*; (+ dat.) ὁδῶ βαδίζων LUC. *De-mon.*17 *mergând pe drum*; (+ prep.) ~ ἐπὶ + ac. a merge către / împotriva; ~ εἰς + ac. a se îndrepta spre; ~ παρὰ + ac. a merge de-a lungul / la, (+ gen.) de la; ~ ὥς + ac. a merge la; ~ μετὰ + gen. a merge împreună cu; ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐβάδιζες DEM. 24.197 *invadai casele lor*; ἐβάδιζεν ἐπὶ τὰς Συρακούσας PLUT. *Tim.*20 *se îndrepta spre Siracusa*; (jur.) ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν κλητῆρα DEM. 53.15 *porneam împotriva martorului*; εἰς τὸ δικαστήριον ~ DEM. 42.12 *a se duce spre tribunal*; βαδίζει παρὰ τοὺς τοίχους DEM. 45.68 *merge de-a lungul zidurilor*; τί οὐ βαδίζομεν παρ' αὐτόν PLAT. *Prt.*310e *de ce nu mergem la el?*; παρ' ἀνδρὸς ὥς ἀνδρ' ἐβάδιζεν DEM. 30.33 *mergea din om în om*; μετ' αὐτοῦ βαδίζων ISOC. 18.5 *mergând împreună cu el*. II (fig. despre pers., stări, abstr.) a trece dintr-o stare în alta, a se întreprinde, a merge: ἐβάδιζεν ἄν ἡ γνησία εἰς τὰ ἐαυτῆς πατρῶα IS. 3.62 *fiica legitimă intra în posesia moștenirii tatălui*; τὸ θερμόν οὐ βαδίζει ἔξω ARSTT. *Pr.*869a20 *căldura nu iese afară*; οἱ συγγραφεῖς ὁμόσε τῇ φήμῃ βαδίζοντες PLUT. *Thes.*10 *scriitorii care merg împotriva tradiției*; (abstr.) βαδίζει εἰς ἄπειρον ARSTT. *Metaph.*1008b14 *se îndreaptă către infinit*; αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον DEM. 56.9 *prețurile grâului mergeau în scădere*.

[βάδος, cf. βαίνω]

βαδιοῦμαι, (att. viit. med.) v. βαδίζω.

βάδις, εἰς, ἡ *subst.* I mers la pas, umblet: ARSTT. *Met.*1065b19, (despre iepurii care încearcă prin mers să înșele câinii de vânatoare) τεχνάζειν τῇ βαδίσει XEN. *Cyn.*8.3 *a păcăli prin felul de a merge*. II ținută, alură: δῆλος δ' ἐστὶν ὅτι τοῦ πράγματος ἀκήκοέν τι τῇ βαδίσει AR. *Pl.*334 *e clar după mers că a auzit ceva despre afacere*; εἰκοι τὴν βάδισιν τῶν πλουσίων AR. *V.*1172 *am un mers ca de bogătași*.

[βαδίζω]

βάδισμα, ατος, τό *subst.* mers, ținută, umblet: σχήματι καὶ βαδίσματι φαιδρὸς XEN. *Ap.*27 *vesel după atitudine și mers*; ~ καὶ στόλισμα σύμμετρον φέρε MEN. *Gnom.*135 *păstrează-ți ținuta și echipamentul cum se cuvine*; DEM. 37.55, PLUT. *M.*455e, ARR.

*Cyn.*7.7.2, LUC. *DMort.*6.5 ș.a.

[βαδίζω]

βαδισμός, οὔ, ὁ *subst.* (= βάδις) mers: οὔτε ἐν βαδισμῷ οὔτε ἐν λέξει PLAT. *Chrm.*160c. *nici în mers, nici în vorbă*.

[βαδίζω]

βαδιστέον, *adj.vb.* trebuie mers: σοὶ ~ πάρος SOPH. *El.*1502 *trebuie să mergi înainte*; ὅμως ~, καὶ τὸ πῦρ φουσητέον AR. *Lys.*293 *trebuie să mergem și să suflăm în foc*; (fig.) ἐπὶ τὸ καθόλου ~ ARSTT. *EN*1180b.21 *trebuie să se îndrepte către universal*; (pl. cu sens de sg.) καὶ μοι βαδιστέ' ἐστὶν ὥς Εὐριπίδην AR. *Ach.*394 *trebuie să mă duc după Euripide*; PLUT. *Cat.Ma.*66, id. *M.*709e.

[βαδίζω]

βαδιστής, οὔ, ὁ *subst.* alergător: ταχὺς ~ EUR. *Med.*1182 *alergător rapid*.

[βαδίζω]

βαδιστικός, ἡ, ὁ *adj.* bun la mers: ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ AR. *Ra.*128 *nefiind bun la mers*. // **βαδιστικόν**, οὔ, τό, *subst.* capacitatea de a merge: ARSTT. *Int.*21b16.

[βαδίζω]

βαδιστός, ἡ, ὁ *adj.* pe unde se poate păși: πλωτά τε καὶ βαδιστὰ εὐόντα ARR. *Ind.*43.10-11 *fiind și navigabile și bune de mers cu piciorul*.

[βαδίζω]

βάδος¹, ου, ὁ *subst.* pas: διὰ ταῦτα τόνδε τὸν βάδον βαδίζομεν AR. *Av.*42. *din aceste motive facem acest pas*.

[cf. βαίνω]

βάδος², v. βάτος³: LXX 2Ezr.7.22.

βάζω, *vb.* [act. prez. și impf. ἔβαζον; pas. ind. pf. 3sg. βέβακται] I (*trans.*) a spune, a grăi, a rosti: I (frecv. + ac. *adj.* pl. neut.) ἄρτια ~ IL. 14.92 *a spune vorbe cumpănite*; ἀνεμώλια βάζει IL. 4.355 *grăiești vorbe în vânt (zadarnice)*; πεπνυμένα βάζει IL. 9.58 *spui vorbe cu minte*; ὀνειδεα βάζει OD. 17.461 *grăiești vorbe de ocară*; ἀπατήλια βάζει OD. 14.127 *spune cuvinte mincinoase*; νήπια βάζει OD. 4.32 *spui vorbe de copil*; Pl. *Fr.*157, κέρτομα ~ HES. *Op.*788 *a spune vorbe zeflemitoare*; ἐλεύθερα ~ AESCH. *Pers.*593 *a spune vorbe libere (= a vorbi liber)*; μεταμῶνια βάζει A.RH. 3.1121 *spui lucruri zadarnice*; IL. 18.332. 2 (+ ac. intern și ac. pers.) ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε IL. 16.207 *pe aceștia mi le spuneai adesea după ce vă*

adunați; ei τίς σ' ... μάταια βάζει EUR. Hipp.119 *dacă cineva îți spune cuvinte necuviincioase*; EUR. Rh.719 3 (+ ac. și dat. instr.) *κακοῖσι βάζει πολλὰ Τυδέως βίαν* AESCH. Th.571 *vorbește cu cuvinte grele puternicului Tydeus*. 4 (+ ac. intern și dat. pers.) *κωφοῖς αὐτῶ καὶ καθεύδουσιν μάτην ἄκραντα βάζω* AESCH. Ch.882 *în zadar le strig surzilor și le spun celor ce dorm vorbe fără împlinire*; (pas.) ἔπος δ' εἰ περ τι βέβηκται δεινόν OD. 8.408 *dacă a fost rostită o vorbă cumplită*. II (abs.) a vorbi: αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε OD. 11.511 *mereu vorbea primul*; (+ adv.) εὖ μὲν βάζουσι OD. 18.168 *le zic bine*; διχ' ἐβάζομεν OD. 3.127 *vorbeam diferit*; χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι HES. Op.186 *adresându-se cu vorbe urâte (= vorbind urât)*.

βαθέη, (ion. nom. sg. fem.) v. βαθύς.

βάθews, adv. profund, adânc: οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι ~ THEOC. 8.66 *nu trebuie să dormi adânc*; οἱ ~ καθεύδοντες PLUT. Ant.71 *cei care dorm profund*; οὐαὶ οἱ ~ βουλὴν ποιοῦντες LXX Is.29.15 *vai celor ce fac sfat adânc (sc. se sfătuesc în taină)*; (despre timp) ὀρθρου ~ NT Lc.24.1 *foarte de dimineață*.

[βαθύς]

βάθι, (dor.) imper. aor. 2sg. de la βαίνω: EUR. Alc.872, SOPH. Ph.1196.

βαθίων, **βάθιστος**, adj. comp. și superl. al lui βαθύς.

βαθμῖς, ἴδος, ἡ subst. I prag, treaptă: (fig. despre carieră) ἀκρᾶν βαθμίδων ἀπο Pl. P.5.7 *de pe cele mai înalte trepte*; (concr.) ἄνοδον ξεσταῖς βαθμίσιν ἐξωκοδομημένην IOS. A115.324.6 *urcuș construit cu trepte din piatră*; ἡ πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ βαθμίδων IOS. A14.201.2 *accesul să nu fie prin trepte*. II bază, pedestal, soclu: ἀγάλματ' ἐπ' αὐτᾶς βαθμίδος ἔσταότ' Pl. N.5.1 *statui care stau pe pedestalul lor*; PLUT. M.776c.

[βαίνω]

βαθμο-ειδής, ἔς adj. în formă de trepte: ἀποχαράξεις ... βαθμοειδεῖς PLUT. M.1079e *incizii în formă de trepte*.

[βαθμός, εἶδος]

βαθμός, οὗ, ὁ subst. [var. βασιμός Luc.] I treaptă: 1 prag: ἐπὶ βαθμὸν οἴκου LXX IRg.5.5 *pe pragul casei*. 2 treaptă a unei scări: βαθμοὺς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ πούς σου LXX Sir.6.36 *picioarul tău să*

tocească treptele porților lui; παρὰ τοὺς βαθμοὺς PLUT. Rom.20 *pe lângă trepte*: LUC. Trag.221 3 (unitate de măsură spațio-temp.) treaptă: πορεύεται ἡ σκιά δέκα βαθμοὺς LXX 4Rg.20.9 *umbra va înainta cu zece trepte*. II (fig.) grad, treaptă onorifică, rang: βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιῶνται NT 1Tim.3.13 *dobândesc un rang bun pentru ei*; τολμημάτων βαθμοὶ IOS. B14.3.10 *trepte ale curajului*.

[βαίνω]

βάθος, εὖς-ους, τὸ [ᾶ] subst. I (frecv. pe verticală) 1 adâncime, profunzime: κνεφαῖά τ' ἄμφι Ταρτάρου βάθῃ AESCH. Pr.1029 *împrejurul adâncimilor întunecate ale Tartarului*; διὰ τὸ ~ τῆς θαλάττης PLB. 1.47.4 *din pricina adâncimii mării*; διὰ τὸ μὴ ἔχειν ~ γῆς NT Mc.4.5 *pentru că pământul nu era adânc*; βάθῃ ποταμῶν PLUT. M.327c *adâncimile râurilor*; ἐπὶ, διὰ, ἐκ, κατὰ + gen. βάθους, εἰς + ac. βάθος, ἐν + dat. βάθει *în profunzime, în adâncime, în adânc*; (despre rădăcina părului) αἱ τῶν ἀνθρώπων τρίχες ἐκ βάθους πεφυκυῖαι ARSTT. Pr.893a24 *firele de păr ale oamenilor crescute din profunzimea [scalpului]*. 2 înălțime: ἐς αἰθέρος ~ EUR. Me.1297 *în înaltul văzduhului*. 3 (fig.) profunzime, abis, genune: ἐκ βάθους τῆς καρδίας AESOP. Fab.dod.107 *din adâncul inimii*; βρῖθεις ... μακροῦ πλούτου βάθει SOPH. Ai.130 *te împui prin adâncimea uriașei bogății*; EUR. El.1287 *ἐς γὰρ τοσοῦτον ἦλθομεν ~ κακῶν EUR. Hel.303 am ajuns într-un asemenea abis al nenorocirilor*; (despre gândire) ἱκανῶς τοῦ βάθους ἔχοντα PLAT. Th.194d *au suficientă profunzime*; πόσιος ... ἐν βάθει ἡμες THEOC. 14.29 *eram în toiul (propr. adâncul) beției*; ἡ κατὰ βάθους πτωχεία NT 2Cor.8.2 *sărăcie adâncă (= lăcție)*; LXX Ju.8.14. II (pe orizontală) 1 grosime, densitate, adâncime: (despre cuburi) τὸ βάθους μετέχον PLAT. R.528b *care are parte de adâncime*; ἐς ~ ὕλας THEOC. 8.49 *în adâncul pădurii*; εἰς ~ καὶ πλάτος PLUT. Lyc.17 *în grosime și în lățime*. 2 (milit.) adâncime: ποιῶν πολλαπλάσιον τὸ ~ ἐν ταῖς σπεύραις τοῦ μετώπου PLB. 3.113.4 *făcând ca adâncimea cohortelor să fie mai mare decât desfășurarea frontală*; THUC. 5.68. III desime, densitate, abundență: τὸ ~ τῶν τριχῶν HDT. 5.9 *desimea părului*.

[βαθύς]

βάθρα, ἡ *subst.* = βαθμός: AR. *Fr.*513.**βαθράδιον**, ου τό *subst.* scarabeu: AR. *Fr.*514.

[dim. al lui βάθρον]

βάθρακος, *subst.* v. βάτραχος.**βαθρεία**, ας, ἡ *subst.* (dub.) înrădăcinare sau bază, fundament: (pasaj corrupt) AESCH. *Supp.*860.

[βάθρον]

βαθριδίων, v. βαθράδιον.

βάθρον, ου, τό *subst.* I bază, pedestal, soclu: δαιμόνων θ' ἰδρύματα ... ἐξανέστραπται βάθρων AESCH. *Pers.*812 *statui ale zeilor sunt dăruite de pe socluri*; ἐπὶ δὲ τῷ αὐτῷ βάθρῳ ἐστᾶσι ... δύο κολοσσοί HDT. 2.176 *pe același soclu sunt puși doi coloși*; οὐ γάρ ποτ' ἄν νιν ἡράμην βάθρων ἄπο EUR. *IT*1201 *nu l-aș fi luat de pe soclu*; ἐν τῷ βάθρῳ τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ἐξετύπωσεν XEN. *Eq.*1.1 *a sculptat propriile opere pe un pedestal*. II treaptă, prag: ὁδὸν χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον SOPH. *OC*1591 *intrare bine fundată pe pământ cu trepte de aramă*; πετρίνοις δ' ἐπιστάς ... βάθροις EUR. *El.*707 *stând pe trepte de piatră*; πρὸς δὲ κρηπίδων βάθροις πέπτωκε EUR. *Tr.*16 *a căzut pe treptele templului*; EUR. *Ph.*1179. III bancă, jilț, tron: ὑμεῖς μὲν βάθρων ἴστασθε SOPH. *OT*142 *ridicați-vă de pe bănci*; ὑψηλὸν ἐς Δίκας ~ SOPH. *Ant.*854 *împotriva jilțului înalt al lui Dike*; ἐν ἀγνῷ βάθρῳ βεβῶσαν PLAT. *Phdr.*254b *așezată pe un tron sacru*; ἐκάθηντο ἐπὶ βάθρων PLAT. *Prt.*315c *ședeau pe bănci*; τὰ βάθρα σπογγίζων DEM. 18.258 *ștergând băncile*; πάντες ἄπο τοῦ βάθρου μετῆλθον PLUT. *Cic.*16 *toți s-au retras de pe bancă*. IV 1 temelie: ὦ πατρῶον ἐστίας βάθρον SOPH. *Ai.*860 *temelie părintească a căminului* (sc. casă); EUR. *HF*944 *ek βάθρων* LUC. *Cont.*24 *din temelii* (sc. în întregime). 2 (fig.) sprijin, suport, temelie: βάθρον πολίων Pl. *O.*13.6 *sprijin al cetățitorilor*; ἢ θ' ἄν ἐν βάθροις ἔτι EUR. *Tr.*47 *te-ai fi aflat încă pe o temelie solidă*; ἐκ βάθρων EUR. *El.*608 *din temelii*.

[βαίνω]

βάθυ-βουλος, ον [ῥ] *adj.* cumpănit adânc: φροντίδα βαθύβουλον θώμεθα AESCH. *Pers.*142 *să arătăm un gând adânc cumpănit*.

[βαθύς, βουλή]

βάθυ-γαιος, [ῥ] (ion.) v. βαθύγειος.

βάθυ-γειος, ον [ῥ] *adj.* {ion. βαθύγαιος, att. βαθύγεω, -ων} (prop. cu pământ adânc) fertil, mănós, rodnic: πεδιάς τε γῆ καὶ ~ HDT.4.23 *pământ de șes și mănós*; βαθύγειον ἐμὴν πόλιν CALL. *Ap.*65 *orașul meu cu pământ roditor*; πεδίον, οὔτε βαθύγεων PLUT. *Eum.*16 *câmpie care nu are pământ mănós*.

[βαθύς, γῆ]

βάθυ-γλωσσο, ον [ῥ] *adj.* prop. cu limbă greoaie, de unde greu de înțeles: (var.) οὐ πρὸς λαὸν βαθύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ LXX *Iez.*3.5 *nu ești trimis către un popor cu limbă greoaie*.

[βαθύς, γλῶσσα]

βάθυ-δένδρος, ον [ῥ] *adj.* cu pădure deasă: βαθυδένδρῳ ἐν χθονί PLUT. *M.*1104e *pe un pământ cu pădure deasă*.

[βαθύς, δένδρον]

βάθυ-δινήεις, εσσα, εν *adj.* cu vârtejuri adânci: ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον IL. 21.603 *râul Scamandros cu vârtejuri adânci*; (despre râul Xanthos) IL. 21.15.

[βαθύς, δίνη / δῖνος]

βάθυ-δίνης, ον, ὁ [ῥ] *adj.m.* (= βαθυδινήεις) cu vârtejuri adânci: ποταμὸς ~ IL. 21.212 *râu cu vârtejuri adânci*; (despre Eridanos) HES. *Th.*338, (despre Okeanos) HES. *Op.*171.

[βαθύς, δίνη / δῖνος]

βάθυ-δοξος, ον [ῥ] *adj.* vestit, faimos: Τυνδαριδᾶν βαθύδοξοι γείτονες Pl. *P.*1.66 *vecini vestiți ai Tyndarizilor*; Pl. *Fr.*Pae.52b.

[βαθύς, δόξα]

βάθυ-ζωνος, ον [ῥ] *adj.* (epitet al troienelor și al persanelor, despre centura strânsă deasupra șoldurilor, care face ca pliurile rochiei să se reverse din plin) strâns încins la brâu: ἄγουσι βαθυζώνους γυναῖκας IL. 9.594 *le târâsc pe femeile cu brâul bine încins*; ὦ βαθυζώνων ἄνασσα Περσίδων AESCH. *Pers.*155 *stăpână a persanelor cu centurile bine încinse*; (epitet al Ledei) σὺν βαθυζώνοιο διδύμοις παισὶ Λήδας Pl. 3.35 *împreună cu gemenii Ledei cea bine încinsă de brâu*; (despre o zeiță) τῆς βαθυζώνου θεᾶς SOPH. *Fr.*314 *al zeiței bine încinse de brâu*; HES. *Fr.*205.

[βαθύς, ζώνη]

βάθυ-κήτης, ης, ες *adj.* (despre mare) care

conține monștri în adâncuri: (sau, potrivit unei alte interpretări, cu vârtejuri adânci) ἐς βαθυκῆτα πόντον ... ῥίπτειν LUC. *MercCond.2 a arunca în marea cu monștri în adâncuri*; LUC. Tim.26, id. *Apol.10*.

[βαθύς, κῆτος = monstru marin sau *κῆτος = cavitare]

βαθύ-κολπος, on [v] *adj.* (la Hom. epitet al troienelor) cu rochia revărsată în pliuri adânci sau cu sânul pronunțat: Τρωαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολοι IL. 18.339 *troiene și dardanide cu rochiile revărsate în pliuri adânci*; (despre Muze) Pl. P.1.12, (despre Thetis) THEOC. 17.55, (fig. despre divinitatea Ge) Pl. P.9.101, ARSTT. *Mir.840b16*, (despre Antigona și Ismena) ἐκ βαθυκόλων στηθέων ἦσιν ἄλγος AESCH. *Th.864 a revărsa durere din pieptul cu pliuri adânci*.

[βαθύς, κόλπος]

βαθύ-κομος, on [v] *adj.* cu vegetație deasă, împădurit: ὄρεα βαθύκομα AR. *Fr.698 munți împăduriți*.

[βαθύς, κόμη]

βαθύ-κρημνος, on [v] *adj.* cu mal abrupt, prăpăstios: βαθυκρήμνοισι δ' ἄμφ' ἅκταις Ἐλώρου Pl. N.9.40 *pe malurile abrupte ale râului Heloros*; Pl. I.3/4.74.

[βαθύς, κρημνός]

βαθύ-λειμος, on [v] *adj.* cu pășune adâncă, bogat în pășuni: (ac.) Ἄνθειαν βαθύλειμον IL. 9.151, id. 9.293 *Antheia cu pășune adâncă*.

[βαθύς, λειμών]

βαθύ-λείμων, on *adj.* [gen. -ονος] care are loc într-o pășune deasă: ~ ἄγών Pl. P.10.15 *întrecere sârbătorită într-o pășune deasă*.

[βαθύς, λειμών]

βαθύ-λήϊος, on *adj.* cu recoltă deasă, bogată: περὶ γὰρ ~ ἄλλων νήσων A.RH. 1.830 *față de celelalte insule, are recoltă bogată*; (var. de manuscris în ex. urm. pentru βασιλήϊον) IL. 18.550.

[βαθύς, λήϊον]

βαθύ-μαλλος, on [v] *adj.* cu lână deasă: δέρμα ... βαθύμαλλον Pl. P.4.161 *piele acoperită cu lână deasă*; κώδια τιθέντες ἐς τὸ ρεῦμα βαθύμαλλα APP. *Mith.103 punând în curentul apei piei (de oaie) cu lână deasă*.

[βαθύς, μαλλός]

βαθύ-μήτᾱ, ὁ *adj.m.* (eol. pt. *βαθυμήτης) cu o gândire profundă: (epitet al centauru-

lui Cheiron) Pl. N.3.53.

[βαθύς, μήτις]

βαθύ-νοος-ους, οον-ουν [v] *adj.* cu minte pătrunzătoare: (ac.) τὸν βαθύνουν ... Νέστορα ARSTT. *Fr.640 Nestor cu mintea pătrunzătoare*.

[βαθύς, νόος]

βαθύνω, [v] *vb.* [viit. βαθυνῶ, aor. ἐβάθυνα, pas. aor. ἐβαθύνην] I (*tranz.*) a adânci: I a săpa, a scobi, a surpa: (despre un râu) βάθυνε χώρον ἅπαντα IL. 23.421 *a surpat tot locul*; ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτρην NT *Lc.6.48 a săpat și a scobit și a așezat temelie pe stâncă*. 2 (*milit.*) a dispune în adâncime: τὴν φάλαγγα βαθυνῶ XEN. *Cyr.6.3.23 voi dispune falanga în adâncime*; ὁ τέταρτος λόχος τὸν τρίτον βαθυνεῖ ARR. *Tact.25.11 a patra unitate o va împinge în adâncime pe a treia*; ἐφ' ἐπτα βαθύνας τὴν φάλαγγα IOS. *B15.130.5 așezând falanaga în adâncime pe șapte rânduri*. II (*intrans.*) I a se ascunde, a se tupila: βαθύνετε εἰς κάθισιν LXX *Ier.30.2 tupilați-vă în locuință*. 2 (*fig.*) a fi aprofundat, a se adânci: ἐβαθύνησαν οἱ διαλογισμοί σου LXX *Ps.91.6 s-au adâncit gândurile Tale*.

[βαθύς]

βαθύ-ξύλος, on *adj.* I (propr. cu lemnul adânc) adânc împădurit, des: ὕλης ἐν βαθυξύλῳ φόβῃ EUR. *Ba.1138 în frunzișul des al pădurii*; βαθυξύλοις δρυμοῖς ARSTT. *Mu.392b18 în crânguri adânc împădurite*. II cioplit adânc: IOS. *A115.11.5*.

[βαθύς, ξύλον]

βαθυ-πέδιος, on *adj.* (propr. cu câmpie adâncă) aflat într-o depresiune: ἐν βαθυπεδίῳ Νεμέᾳ Pl. N.3.18 *în Nemea cu câmpie adâncă*.

[βαθύς, πεδίον]

βαθυ-πλόκαμος, on *adj.* cu cosițe dese: ~ Κυθήρεια A.RH. 1.742 *zeița din Kytheira cu cosițe dese*.

[βαθύς, πλόκαμος]

βαθύ-πλουτος, on *adj.* (propr. profund bogat) foarte bogat: (ac.) βαθύπλουτον χθόνα AESCH. *Supp.554 pământ foarte bogat*; (voc.) Εἰρήνα βαθύπλουτε EUR. *Fr.453 Pace plină de bogăție*; AR. *Fr.109*.

[βαθύς, πλούτος]

βαθύ-πόλεμος, on *adj.* profund războinic: (epitet al lui Ares) βαθυπολέμου τέμενος Ἄρεος Pl. P.2.1 *templul mult-războinicului*

Ares; PLUT. *Marc*.21.

[βαθύς, πόλεμος]

βαθύ-πώγων, ον *adj.* [gen. -ωνος] cu barbă deasă; (ac.) βαθυπώγωνα σοφιστήν PLUT. *M*.710b *sofist cu barbă deasă*; LUC. *Bacch*.2.

[βαθύς, πώγων]

βαθυρρείται, (ep. gen.) v. βαθυρρείτης.

βαθυ-ρρείτης, ου, ὁ *adj.m.* {ep. gen. βαθυρρείται} (epitet al lui Okeanos) cu șuvoi adânc: βαθυρρείται μέγα σθένος Ὠκεανοῖο IL. 21.195 *forța cea mare a lui Okeanos cel cu șuvoiul adânc*; HES. *Th*.265.

[βαθύς, ῥέω]

βαθυ-ρρείων, ον *adj.m.* [gen. -οντος] (= βαθυρρείτης) cu șuvoi adânc: (despre râurile Calpes și Hypios) A.RH. 2.659, id. 2.795.

[βαθύς, ῥείων]

βαθύ-ρριζος, ον *adj.* cu rădăcini adânci: ὕλην τῆς βαθυρρίζου δρυὸς SOPH. *Tr*.1195 *pădure de stejar cu rădăcini adânci*; (despre un brad) βαθυρρίζον εὐδύσαν ἐξήειρε A.RH. 1.1199 *l-a smuls, deși avea rădăcinile adânci*.

[βαθύς, ρίζα]

βαθύ-ρροος-ους, οον-ουν *adj.* cu bulboane adânci: πρὸς δῶμα βαθυρρόου Ὠκεανοῖο IL. 14.311 *către lăcașul lui Okeanos cel cu bulboane adânci*; OD. 11.13, HES. *Fr*.150, AESCH. *Fr*.174, SOPH. *Tr*.559.

[βαθύς, ῥέω]

βαθύς, εἶα, ὅ *adj.* [comp. βαθύτερος, poet. βαθίων; superl. βαθύτατος, poet. βάθιστος] {ep. fem. βαθύς Call. sau βαθείης Hom.; ion. fem. nom. βαθεῖα, gen. βαθείης, dat. βαθέη; dor. comp. neut. βάθιον Theoc.} **I** (pe verticală, arătând întinderea în adâncime) adânc: **1** adânc: εἰς ἄλλα ἄλτο βαθεῖαν IL. 1.532 *s-a aruncat în marea adâncă*; ~ Τάρταρος IL. 8.481 *Tartarul adânc*; βαθὺν εἰς ὄχετον Pl. *O*.10.37 *într-un abis fără fund*; Εὐφρήτης ... μέγας καὶ ~ καὶ ταχύς HDT. 1.180 *Eufратul, mare și adânc și rapid*; κόλπον βαθὺν HDT. 6.125 *cută adâncă*; βαθὺν κρατῆρ' SOPH. *Fr*.563 *cratér adânc*; βαθεῖαν ἄλοκα τραύματος EUR. *Rh*.796 *crestătura adâncă a răni*; βαθὺν τάφον A.RH. 4.1532 *mormânt adânc*; βόθρος ~ LXX *Prov*.22.14 *hău adânc*; ποταμός ~ PLUT. *Alex*.58 *râu adânc*; ἐν ἄμμω βαθεῖα PLUT. *Alex*.26 *într-un nisip*

adânc; (neut. pl.) τὰ βαθεῖα ARSTT. *H*.4592a27 *adâncurile mării*; οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθεῖα τοῦ Σατανᾶ NT *Apoc*.2.24 *n-au cunoscut adâncurile satanei*. **2** înalt: ἐκ βαθείας αἰθέρος EUR. *Fr*.978.3 *din înaltul eter*. **3** (despre grosime) gros: βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη IL. 23.251 *s-a depus o cenușă groasă*; βαθεῖαν γῆν EUR. *Andr*.637 *pământ adânc* (sc. cu strat gros, mănos). **4** (fig. despre diverse stări) profund, adânc: κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν IL. 19.125 *l-a lovit în adâncul inimii*; ἐς κίνδυνον βαθὺν ἰέμενοι Pl. *P*.4.207 *aruncându-se în inima pericolului*; δεῖ τοι βαθείας φροντίδος AESCH. *Supp*.407 *am nevoie de un gând adânc*; ~ ὕπνος THEOC. 8.65 *somn adânc*; ἐς βαθὺν ἔρωτα THEOC. 3.42 *într-o iubire profundă*; (în op. cu obiceurile tracilor) ἦθεα βαθύτερα HDT. 4.95 *obiceiuri mai sobre*. **5** (fig.) sigur, solid, ferm, abundent, îndestulător: τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήρανεν CALL. *Cer*.113 *au secătuit o casă cu stare*; βαθεῖαν εἰρήνην ... εἶχον LXX *4Mac*.3.20 *aveau o pace trainică*; ὁ πλοῦτος ὁ ~ IOS. *Bl*6.442.1 *bogăție nemărginită*. **II** (pe orizontală, arătând întinderea în profunzime, în densitate) **1** întins: βαθὺν κατὰ κόλπον IL. 2.560 *în golful întins*. **2** des: βαθὺν λειμῶνα AESCH. *Pr*.652 *pășune deasă*; βαθεῖαν ἀνὰ χλόαν EUR. *Hipp*.1138 *în hățișul des*; ~ ὁ σῖτος XEN. *HG*3.2.17 *grâu des*; βαθεῖαν ὕλην PLUT. *Tim*.22 *pădure deasă*; (despre păr) τρίχας βαθείας XEN. *Cyn*.4.8 *păr des*; πώγωνα βαθὺν ἔχειν LUC. *Eun*.8 *a avea o barbă deasă*. **3** (milit.) construit în adâncime: βαθείας τὰς φάλαγγας XEN. *HG*4.2.13 *falange dispuse pe adâncime*. **III** (despre timp) înaintat: εἰς βαθὺ τῆς ἡλικίας AR. *Nu*.514 *la o vârstă înaintată*; ὀρθρος ~ PLAT. *Cri*.43a *mijitul zorilor*; THEOC. 18.14, ἐν ἀσελήνω νυκτὶ καὶ βαθεῖα PLUT. *Cat*.Ma.13 *într-o noapte fără lună și adâncă*; περὶ ἐσπέραν βαθεῖαν ἦκε PLUT. *Cat*.Mi.58 *a venit în toiul serii*; εἰς νύκτα βαθεῖαν PLUT. *Dio*.41 *în toiul nopții*.

βαθυ-σκᾶφής, ἐς *adj.* scobit adânc: βαθυσκαφεῖ κόνει κρύψον νιν SOPH. *El*.435 *ascunde-le în fărâna adânc scobită!*

[βαθύς, σκάπτω]

βαθύ-σκίος, ον *adj.* cu umbră deasă, umbros: ἄλλος ... βαθύσκιον PLAT. *Epigr*.16.210 *crâng cu umbră deasă*;

σκαίρει τὸ βαθύσκιον ἄμφι Λάτυμνον
THEOC.4.19 *zburdă pe lângă umbrasul*
Latymnos; PLUT. *M.1006a*, LUC. *Trag.3*.

[βαθύς, σκιά]

βαθύ-σπορος, ον *adj.* însămânțat adânc: ἐς
βαθυσπόρους γύας EUR. *Ph.648 in pā-*
mânturile adânc însămânțate.

[βαθύς, σπείρω]

βαθύ-στερνος, ον *adj.* cu piept lat: (despre
un leu) λέοντος βαθυστέρνου PL. *I.3.12 leu*
cu pieptul adânc; (despre pământ) τὰν
βαθύστερνον χθόνα PL. *N.9.25 măruntaietele*
pământului.

[βαθύς, στέρνον]

βαθύ-σχοινος, ον *adj.* cu trestii dese, înalte:
Ἀσωπὸν δ' ἴκοντο βαθύσχοινον IL. *4.383*
au ajuns la Asopos cel cu trestii înalte.

[βαθύς, σχοῖνος]

βαθύτατος, βαθύτερος, (super. și comp.) v.
βαθύς.

βαθύτης, ητος, ἡ [ῥ] *subst. I* (= βάθος)
adâncime, profunzime: βαθύτητι τῆς σκιάς
PLUT. *M.936a prin umbra deasă*; (despre
un râu) διὰ βαθύτητα ARR. *An.4.25.7 din*
cauza adâncimii; **II** desime: γενείου
βαθύτητα LUC. *Icar.5 din pricina desimii*
bărbii.

[βαθύς]

βαθύ-φρων, ον *adj.* [gen. -ονος] cu minte
adâncă, profund în gândire: (gen.) Μοιρᾶν
βαθυφρόνων PL. *N.7.1 a Moirelor cu min-*
tea adâncă; (despre Solon) PLUT. *Sol.14*.

[βαθύς, φρήν]

βαθύ-φωνος, ον *adj.* cu grai adânc sau de
neînțele: (neut. folosit ca adv.) οὐδὲ ἵδδει
βαθύφωνον LXX *Is.33.19 nu a cunoscut*
grai adânc.

[βαθύς, φωνή]

βαθυ-χάϊος, ον [ῥ] *adj.* [var. βάθυχαῖος] de o
adâncă noblete: (pasaj corrupt) ἐγὼ ~
AESCH. *Supp.859 eu, de o adâncă noblete*.

[βαθύς, χάϊος]

βαθυ-χαίτης, ου, ὁ [ῥ] *adj.m.* cu plete dese,
pletos: γῆμεν Ἀρισταῖος ~ HES. *Th.977 a*
luat-o în căsătorie Aristaios cel cu pletele
dese; HES. *Fr.217*.

[βαθύς, χαίτη]

βαθύ-χειλος, ον *adj.* cu limbă greoaie,
încălciță (de neînțele): οὐ πρὸς λαὸν
βαθύχειλον ἐξαποστέλλη LXX *Iez.3.5 nu*
esti trimis către un popor cu limbă greoaie.

[βαθύς, χεῖλος]

βαθύ-χθων, ον *adj.* [gen. -ονος] cu pământ

adânc, fertil: ἐχθοῖς ἀφέντες τὰν
βαθύχθον' αἶαν AESCH. *Th.306 lăsând*
dușmanilor pământul fertil.

[βαθύς, χθών]

Βαῖται, ων, αἱ *subst.* [var. Βαῖται, ὦν] = lat.
Baiae, oraș în Campania: IOS. *AI18.249.1*,
PLUT. *Mar.34*, APP. *BC5.8.69*.

βαῖην, opt. aor. 1sg. de la βαίνω: IL. *24.246*,
SOPH. *OT832*, EUR. *IT1138*, AR. *Av.1396*,
THEOC. *29.38*.

βαῖνῃ, ῃς, ἡ *subst.* ramură de palmier: τὴν
βαῖνῃν ... κεκομίσμεθα LXX *1Ma.13.37*
am primit ramura de palmier.

[βάϊς]

βαῖνον, (ep.) ind. impf. de la βαίνω.

βαίνω, *vb.* [impf. ἔβαινον, viit. βήσομαι,
aor. ἔβησα, aor.2 ἔβην, pf. βέβηκα,
m.m.c.p. ἐβεβήκειν; conjct. aor. βῶ; opt.
aor. βαῖην; imper. aor. βῆθι; inf. aor. βῆναι,
pf. βεβήκεναι; part. aor. βάς, pf. βεβηκώς]
[ep. ind. impf. βαῖνον, IL. *2.510*, A.Rh. *1.911* s.a., aor. 3sg. βῆ IL. *11.805*, Od. *2.10*,
A.Rh. *1.67*, s.a. și βῆσεν IL. *16.810*, 3pl.
βάν IL. *10.150*, Od. *8.56* s.a., 3du. βάτην
IL. *1.327*, Od. *24.361*, pf. 3pl. βεβάσσι IL.
2.134, A.Rh. *4.359*, contr. βεβᾶσι Aesch.
Pers.1002, Soph. *Tr.345*, Eur. *IT1289* s.a.,
m.m.c.p. 3sg. βεβήκει IL. *22.362*, Od. *8.361*
s.a., 3pl. βέβασαν IL. *17.286*; conjct. aor.
1sg. βεῖω IL. *6.113*; inf. pf. βεβάμεν IL.
17.359, id. *17.510*; part. pf. βεβᾶως IL.
14.477, A.Rh. *3.1312* și contr. βεβῶς,
βεβῶσα Od. *20.14*, Soph. *Ant.996*, Eur.
Ph.172 s.a.; med. ind. aor. 3sg. ἐβῆσето IL.
14.229, Od. *13.63* și βῆσето IL. *3.262*, Od.
3.481; dor. viit. βάσομαι Eur. *Anti-*
op.fr.911N.3 și βάσεῖμαι Theoc. *2.8*, aor.
ἔβασα Eur. *Med.209*, id. *Hipp.763*, aor.2
ἐβᾶν Soph. *OT152*, Eur. *Ph.1561*, id.
El.1210 s.a., 3sg. ἔβασεν Eur. *Med.209*, pf.
βέβᾶκα Aesch. *Ag.425*, Pi. *I.3/4.59*, Soph.
Tr.134 s.a.; conjct. aor. 1pl. βᾶμες Theoc.
15.22; imper. 2sg. βᾶθι Soph. *Ph.1196*,
Eur. *Ba.527*, 3sg. βάτω Soph. *AI.1414*} **I**
(intrans.) **I** (gener.) a merge: ἐν νηὶ ἐκάστη
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον IL. *2.611 in fie-*
care corabie mergeau arcadieni; ἐνθ' ὁ
καλὸς Μίλων βαίνει ποσὶν THEOC. *8.47*
unde umblă picioarele frumosului Milon;
(+ part.) βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον IL. *2.665 a*
fugit peste mare; (+ adv.) ἔτι βαῖνε πόρσω
SOPH. *OC179 mai fă cățiva pași*; ὁμαλῶς
μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες THUC. *5.70 mer-*

gând cu pas egal și în (același) ritm; ἴσα βαίνων ἐβάδιζεν DEM. 45.63 *pășea mergând cu un pas egal; (fig.) ἃ δ' ἀρετὰ βαίνει διὰ μόθων* EUR. *Herac.* 625 *virtutea înainteză prin chinuri. 2 (+ ac. de direcție +/- prep.) a se îndrepta, a porni: ἐπὶ πύργων ἔβη* IL. 6.386 *s-a îndreptat către turn; μετ' ἔχνια βαῖνε* θεοῖο OD. 2.406 *s-a ținut de urmele zeiței; ἔβα 'ς Τροίαν* SAPPH. *Fr.* 16.9 *s-a dus la Troia; (fig.) ῥοαὶ ... πόνων ἔς ἄνδρας ἔβαν* P1. *O.* 2.34 *râuri de nenorociri s-au abătut asupra oamenilor; πικρὰς ἔς ἀρχὰς βαίνεις* EUR. *Hel.* 661 *te îndrepti către încercăturile amare; κατ' ὅσων δάκρυ μοι βαίνει* EUR. *Hipp.* 245 *o lacrimă mi se prelinge din ochi; εἴτ' ἀνὰ στέγας φυγάδες ἔβησαν* EUR. *Hec.* 1172 *au pornit-o fugind prin corturi; (prov. despre cineva care, odată plecat, nu se mai întorce) ἔβα ποκὰ ταῦρος ἀν' ὕλαν* THEOC. 14.43 *un taur a fugit cândva în pădure; (fără prep.) χὼ Δάφνις ἔβα ῥόον* THEOC. 1.140 *și Daphnis a trecut apa; (+ adv.) λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων* IL. 16.503 *punându-i piciorul în piept; παρθένος ἔνθα βέβηκα* THEOC. 27.65 *am venit aici fecioară. 3 a se urca, a se sui: (+ prep.) ἔς δίφρον ἔβαινε* IL. 5.837 *urca în car; ἐφ' ἵππων βάντες* IL. 18.531 *suiindu-se în care; ἔβαν κοῦλησ' ἐνὶ νηυσίν* OD. 1.211 *s-au urcat în corăbiile scobite; ἐπὶ νηὸς ἔβαινε* IL. 13.665 *se urca pe corabie; OD. 11.534 ~ κελεύω βᾶριν εἰς ἀμφίστροφον* AESCH. *Supp.* 882 *poruncesc să urcați pe corabia ce se rotește ușor. 4 a pleca, a părăsi, a ieși, a părăsi: (+ gen. separativ +/- prep.) βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο* OD. 1.119 *a plecat iute de la poartă; (cu ἐκ + gen.) ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ* OD. 24.370 *a ieșit din scaldă; ἐκ δόμων ἔβαν* AESCH. *Ch.* 22 *am plecat din palat; ἔξω πόρσω βαίνετε χώρας* SOPH. *OC* 226 *părăsiți țara; (+ inf.) βῆ θέειν* IL. 17.119 *s-a pus pe fugă; βῆ δ' ἰέναι* IL. 17.657 *a luat-o la pas; οἱ δ' ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκον δὲ νέεσθαι* IL. 23.229 *vânturile au pornit să se întoarcă acasă; βῆ δ' ἵμεναι προτὶ ἄστρ* A.RH. 1.774 *a pornit spre oras. 5 (fig.) a pleca dintre cei vii, a pieri, a muri: βεβάσι ... ἀγρέται στρατοῦ* AESCH. *Pers.* 1002 *au pierit căpeteniile armatei; (despre Alcesta) βέβηκεν, οὐκέτ' ἔστιν Ἀδμήτου γυνή* EUR. *Alc.* 392 *a plecat, nu mai este soția lui Admetos; (despre timp.) ἐννέα δὴ βεβάσαι*

... ἐνιαυτοί IL. 2.134 *au trecut nouă ani. 6 a cobori: ἔβη κατὰ νῆας* IL. 2.187 *a coborât la corăbii; 7 (la tema pf.) a fi ajuns, a se găsi într-un anumit loc, a se afla: Ἦρη τίπτε βέβηκας; IL. 15.90 de ce ai venit, Hera? (= de ce te afli aici?); τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος δῆτ' ἐν ᾧ βεβήκαμεν; SOPH. *OC* 52 *care e locul în care am poposit (= ne aflăm)?; (în op. cu călăritul) ἐπὶ γῆς βεβηκότες* XEN. *An.* 3.2.19 *pășind pe pământ (= fiind cu picioarele pe pământ); (despre abstr.) παραδεξάμενος παρὰ πατρός τυραννίδα Κῶων εὖ βεβηκυῖαν* HDT. 7.164 *moștenind de la tatăl său o tiranie bine înrădăcinată în Cos. II (tranz.) 1 a sui: (med.) Τηλέμαχος ... βήσετο δίφρον* OD. 3.481 *Telemachos s-a suit în car; (despre cai) οἱ μὲν ἀναβαίνοντες ... αἱ δὲ βαινόμεναι* HDT. 1.192 *armăsarii [și] iepele (propr. cei care încăleacă și cele încălecate). 2 a străbate: (+ compl. de loc) τὰς Κασταλίας ἀργυροειδεῖς βαίνετε δίνας* EUR. *Ion* 96 *străbateți vârtejurile argintii ale Castaliei. 3 a mișca, a pune în mișcare: τειχέων μὲν ἐντὸς οὐ βαίνω πόδα* EUR. *El.* 94 *nu-mi avânt piciorul în interiorul zidurilor. 4 a se abate asupra cuiva (+ ac.): (iron.) τί χρέος ἔβα με; AR. *Nu.* 30 *ce datorie s-a abătut asupra mea? 5 a azvârli: φῶτας ἑέικοσι βῆσεν ἄφ' ἵππων* IL. 16.810 *a azvârli din care douăzeci de oameni.***

βαῖον, ου, τό *subst.* [var. βάϊον] ramură de palmier: εἰσηλθὼν ... μετὰ αἰνέσεως καὶ βαῖων LXX *I Mac.* 13.51 *au intrat cu cântec de laudă și ramuri de palmier; (pleonastic) ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων* NT *In* 12.13 *au luat ramuri de palmier.*

[βάϊς]

βαιός, ἁ, ὄν *adj.* **I** (despre măriime sau importanță) **1** mic, mărunț: ~ νῆσος AESCH. *Pers.* 448 *insulă mică; γλῶτταν βαιάν* AR. *Nu.* 1013 *limbă scurtă. 2 slab, stins, fără vlagă: βαιάν ... λόγων φάμαν SOPH. *Ph.* 845 *glasul stins al cuvintelor. 3* umil, spăsit, necunoscut: βαιᾷ τῇδ' ὑπὸ στέγῃ SOPH. *Ph.* 286 *sub acest acoperiș umil; βαιοὶ* SOPH. *Ai.* 160 *cei umili. II* (despre timp) scurt: χρόνον οὐχὶ βαιόν SOPH. *Tr.* 44 *nu în scurt timp. III* (despre număr) puțin: βαιὰ γ' ὥς ἀπὸ πολλῶν AESCH. *Pers.* 1023 *foarte puține din foarte multe; εἶπε πρὸς με βαιὰ* SOPH. *Ai.* 292 *spune-mi câteva [cuvinte]; ἐχώρει ~* SOPH. *OT* 750 *mergea cu**

puțină [escortă] (sc. singur); ἤσθην δὲ βαία, πάνυ δὲ βαία, τέτταρα AR. Ach.2 m-am bucurat de puțin ori, de foarte puțin ori, de patru ori. // (neut.) βαίων, adv. puțin: SOPH. Ai. 90 SOPH. Ph.20.

βαίτη, ης, ἡ *subst.* {dor. βαίτα Theoc. 5.15} I cojoc, haină de piele purtată de păstori: οὐ τὲ γε Λάκων τὰν βαίταν ἀπέδυσ' THEOC. 5.15 *nu Lacon și-a scos cojocul*; HDT. 4.64. II cort din piele: (pl.) βαῖται SOPH. Fr.1031 *corturi de piele.*

βάκηλος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* I eunuc în serviciul zeiței Kybele: εἴ τις βάκηλον ἢ εὐνοῦχον ἴδοι LUC. Pseudol.17 *dacă cineva ar vedea un eunuc al zeiței Kybele sau un castrat.* II efeminat: ~ εἶ MEN. Fr.477 *εἶτι un efeminat.*

βακίζω, *vb.* a rosti o profecie precum Bakis: ἀπόλοι', εἰ μὴ παύσαιο βακίζων AR. Pax1072 *dar-ar moarte în tine, dacă nu încetezi să „bakizezi”.*

[Βακίς]

βάκιλα, (pl.) *v.* βάκλον.

Βάκις, ἴδος, ὁ *subst.* [voc. Βάκι, ac. Βάκιν] Bakis, ghicitor beoțian: HDT. 8.20, AR. Eq.124, id. Pax1119, PLAT. Thg.124d, CALL. Iamb.Fr.195; (pl.) Βακίδες ARSTT. Pr.954a36 *ghicitori*; Σίβυλλαι καὶ Βακίδες PLUT. M.399a *sibile și ghicitori.*

βάκκαρις, ἴδος, ἡ *subst.* I (bot.) popilnic (pochivnic), piperul-lupului, *Asarum europaeum* L: AESCH. Fr.14, SOPH. Fr.1032, PLUT. 647d. II unguent făcut din rădăcina plantei popilnic: AR. Fr.319.

βάκλον, ου, τό *subst.* I (= lat. *baculum*) băț, baston: λαβὼν ~ ἔτυπεν αὐτὸν δεινῶς AESOP. 1.93 *apucând bastonul l-a lovit groaznic.* II (pl. βάκυλα sau βάκιλα = lat. *fascies*) fascii ale lictorilor: οἱ τε ῥαβδοῦχοι λικτώρεις αἱ τε ῥάβδοι βάκιλα καλοῦνται PLUT. Rom.26 *purtații de baston sunt numiți lictori și bastoanele, fascii.* [lat. *baculum*]

βακταρι κρουσα, deformare a cuv. βακτηρία „baston” și a *vb.* κρούσαι „a lovi” în gura lui Triballo: AR. Av.1629.

βακτηρία, ας, ἡ *subst.* toiag, baston: τῇ βακτηρίᾳ τύπτει AR. Nu.541 *lovește cu toiagul*; τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ πάνυ σφόδρα ἔκρουε PLAT. Pri.310b *a izbit foarte puternic ușa cu toiagul*; ~ ὕβρεως LXX Prov.14.3 *toiagul nemăsurii (obrazniciei)*; ἔχων ... ἀμπελίνην βακτηρίαν PLB.

29.27.5 *având un băț din lemn de viță de vie*; THUC. 8.84, LYS. 24.12, ARSTT. MA702b6, MEN. Epit.248 s.a. (ca semn al autorității) παραλαμβάνειν γ' ἅμα τῇ βακτηρίᾳ ... τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως DEM. 18.210 *a primi cinstirea cetății odată cu toiagul de judecător*; AR. V.33, ARSTT. Ath.65.3, LXX Ps.22.4.

[βάκτρον]

βακτήριον, ου, τό *subst.* toiag mic, bastonăș; δέομαι ... πτωχικοῦ βακτηρίου AR. Ach.448 *am nevoie de un mic toiag de cerșetor.*

[dim. al lui βακτηρία]

Βάκτρα, ων, τὰ *subst.* Bactra, oraș din Asia Centrală, capitală a Bactrianei, provincie a imperiului persan, azi Balkh (Afganistan): HDT. 6.10, MEN. Sam.628, ARR. An.7.9.8, LUC. DMort.13.4 s.a.

βάκτρευμα, ατος, τό *subst.* toiag, fig. ajutor: (dublă interpretare) βακτρεύμασι τυφλοῦ ποδός EUR. Ph.1539 *cu toiag (sau cu sprijin) pentru piciorul orb.*

[βακτρεύω „a se sprijini în baston” < βάκτρον]

βάκτρον, ου, τό *subst.* toiag, baston, bâță: χθόνα βάκτροις ἐπικρούσαντας AESCH. Ag.202 *lovind pământul cu toiagele*; (în ritualul bahic) κισσίνοισι βάκτροις EUR. Ion.217 *cu toiage împodobite cu iederă*; ~ εὐπαγὲς THEOC. 25.207 *bâtă zdravănă*; δωσῶ καὶ μέγα ~ CALL. Lau.Pall.127 *îți voi da și un toiag mare*; A.RH. 1.670, LUC. Fug.32.

[cf. βακτηρία]

βάκχαρις, εως, ἡ *subst.* [var. gen. -ιδος] (= βάκκαρις) LUC. Lex.8.

βακχᾶς, ὁ *subst.* (= Βακχευτής) bahic, epitet al lui Dionysos: SOPH. Fr.674.

βακχάω-ῶ, *vb.* a fi cuprins de delir bahic: (fig.) βακχᾶ πρὸς ἀλκήν AESCH. Th.498 *se aruncă în luptă cuprins parcă de delirul bahic.*

[Βάκχος]

βακχέβακχον, ᾄσαι a cânta lui Bacchos cântecul care începe cu Bacchos! Bacchos!: AR. Eq.408.

[voc.+ ac. al lui Βάκχος]

βακχεία, ας, ἡ *subst.* I sărbătoare în onoarea lui Bacchos: παύσω κακούργου τῆσδε βακχείας EUR. Ba.232 *voi pune capăt acestei sărbători nerușinate în cinstea lui Bacchos*; ARSTT. Pol.1342b4, PLUT.

M.671e, ARR. *An.*6.28.2. **II** delir bahic: τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας PLAT. *Smp.*218b *nebunia și frenezia filosofului.*

III bejie: ἔς τε βακχεῖαν πεσὼν ἐπειρεν ἡμῖν παῖδα EUR. *Ph.*21 *căzând pradă beției a însălmănat în mine un copil.*

[βακχεῖος]

βακχεῖον, ου, τὸ *subst.* [var. Βακχεῖον] templu sau sârbătoare a lui Bacchos: εἴ τις εἰς ~ αὐτὰς ἐκάλεσεν AR. *Lys.*1 *dacă cineva le-ar fi chemat la sârbătorea lui Bacchos;* (pl.) AR. *Ra.*357.

[βακχεῖος]

βακχεῖος, α, ον *adj.* [var. Βάκχειος sau Βάκχιος, α, ον] bahic, propriu lui Bacchos, care aparține zeului Bacchos: ~ βότρως SOPH. *Fr.*255 *ciorchine al lui Bacchos;* κατάρχομαι νόμον βακχεῖον EUR. *Hec.*686 *implinesc ceremonialul bahic;* ~ ῥυθμός XEN. *Smp.*9.3 *ritm bahic;* SOPH. *Tr.*220, PLUT. *M.*1141b.

[Βάκχος]

Βακχεῖος, α, ον *adj.* [var. Βάκχιος, α, ον] I bahic: Βακχίου ... νάματος πλήρεις AR. *Ec.*14 *pline cu licoare bahică.* **II** (fig.) vin: ἴσον ἅπασι Βακχίου μέτρον πληρώσαντες EUR. *IT*953 *turnând tuturor o măsură egală de vin.* **III** (ca epitet al lui Dionysos) bacchic (bahic): ὁ ~ θεός SOPH. *OT*1105 *zeul bacchic;* κισσοφόρε Βακχεῖε δέσποτ' AR. *Th.*987 *stăpâne Bacchos purtător de iederă.* // (= Βάκχος) **Βακχεῖος** / **Βάκχιος**, ὁ, *subst.* Bacchos: ἐτελέσθη τῷ Βακχεῖῳ ὁ Σκύλης HDT. 4.79 *Skyles a fost inițiat în Bacchos;* ὃ φίλε Βακχεῖε EUR. *Cyc.*73 *o, dragă Bacchos.* // **Βακχεῖα**, τά, *subst.* misterii ale lui Bacchos-Dionysos, bacnale: τὰ ~ καταπαύων PLUT. *Comp.Demetr.Ant.*3 *punând capăt bacnalelor;* (fig.) μηδὲ Κρατίνου ... Βακχεῖ' ἐτελέσθη AR. *Ra.*357 *cine nu a fost inițiat în misteriiile bacchice ale lui Cratinos.*

[Βάκχος]

Βακχεύμα, ατος, τὸ *subst.* I (doar la pl.) misterii ale lui Bacchos: πόλιν τήνδ' ... ἀτέλεστον οὖσαν τῶν ἐμῶν βακχευμάτων EUR. *Ba.*40 *acest oraș nefind inițiat în misteriiile mele;* PLUT. *M.*291a, LUC. *Trag.*282. **II** (fig.) delir: ἔξω στήσονται βακχευμάτων EUR. *Tr.*367 *voi ieși din starea de delir.*

[Βάκχος]

Βακχεύς, εως, ὁ *subst.* [voc. Βακχεῦ] (în

secțiunile corale = Βάκχος) Baccheus, epitet al lui Dionysos: SOPH. *Ant.*1121, EUR. *Ba.*145, id. *Ion*218.

βακχεύσιμος, ον *adj.* care aparține misteriiilor lui Bacchos: (subst.) τὸ γὰρ βακχεύσιμον καὶ τὸ μανιῶδες μαντικὴν πολλὴν ἔχει EUR. *Ba.*298 *ceea ce aparține experienței bahice și delirului are o puternică forță divinatorie.*

[βακχεύω]

Βάκχευσις, εως, ἡ *subst.* delir, furie bahică: πικρὰν Βάκχευσιν ἐν Θήβαις ἰδὼν EUR. *Ba.*357 *văzând în Theba delirul amar;* ~ τῆς ψυχῆς PLUT. *M.*1089d *delirul sufletului.*

[βακχεύω]

βακχευτικός, ἡ, ὅν *adj.* care predispune la delir bahic: βακχευτικὸν ἢ γε μέθη ποιεῖ μᾶλλον ARSTT. *Pol.*1342b26 *beția te predispune mai degrabă la delirul bahic.*

[βακχεύω]

βακχεύω, vb. I (intrans.) I a celebra misteriiile lui Bacchos: ἡμῖν καταγελάτε ὅτι βακχεύομεν HDT. 4.79 *ne luați în râs pentru că îl celebrăm pe Bacchos.* 2 a acționa cuprins de delir bahic: ἐν ὄρεσσι βακχεύων EUR. *Ba.*77 *cuprins de delir în munți;* AESCH. *Fr.*58, SOPH. *Ant.*136, MEN. *Fr.*106, PLUT. *M.*796c. **II** (trans.) a insufla cuiva (+ ac.) delirul bahic, a scoate din minți pe cineva, a sminti: αὐταὶ σε βακχεύουσι συγγενῇ φόνον EUR. *Or.*411 *acestea te smintesc pentru crima părintească;* EUR. *HF*966.

[Βάκχος]

Βάκχη, ης, ἡ *subst.* {dor. Βάκχα} I bacantă, preoteasă a lui Bacchos: AESCH. *Eu.*25, EUR. *Hel.*563, AR. *Lys.*1313, PLAT. *Phdr.*253a ș.a. **II** femeie inspirată sau cuprinsă de delirul bacchic: (despre Cassandra) EUR. *Hec.*121.

[Βάκχος]

βακχιάζω, vb. I a fi cuprins de delir bahic: βακχιάζων ἐξ ἔδρας μεθώρμισα EUR. *Ba.*931 *cuprins de delir, i-am schimbat locul.* **II** a fi beat: τί βακχιάζετ'; EUR. *Cyc.*204 *de ce sunteți beți?*

[Βάκχος]

βακχικός, ἡ, ὅν *adj.* [var. Βακχικός; superl. βακχικώτατος] I (= Βακχεῖος) bahic, care aparține / propriu cultului lui Bacchos: παιδιὰ βακχικῆς ὕβρεως PLUT. *Alex.*67 *jocuri ale dezlănțurii bahice;* (despre Pan)

τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικότατον LUC. *BisAcc.9 cel mai bahic dintre slujitorii lui Dionysos*; ἡ μὲν γε Βακχική ὄρχησις LUC. *Salt.79 dans bahic*; PLUT. *M.565e. II* care inspiră delirul bahic: (despre ἄρμονία) ἐνθουσιαστική γὰρ καὶ βακχική ARSTT. *Pr.922b22 extatică și care inspiră delirul bahic. // βακχικόν*, ου, τό, *subst.* delir bahic: LUC. *Harm.1. // βακχικά*, ων, τά, *subst.* misterii ale lui Bacchos: ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι HDT. 2.81 *acestea sunt de același fel cu mistериile numite orfice și cu cele ale lui Bacchos.*

[Βάκχος]

βάκχιος, α, ου *adj.* [var. Βάκχιος] (= βακχεῖος) bahic: EUR. *Ph.655a. // Βάκχιος*, ου, ό, *subst.* Bacchos: SOPH. *Ant.154*, (despre vin) ὡς ἐγὼ τοῦ Βακχίου τούτου τρίβων εἶμ', ὃν πιεῖν ἔδωκά σοι EUR. *Cyc.519 cunosc bine acest Bacchos pe care îi l-am dat să-l bei*; EUR. *IT953.*

[Βάκχος]

βακχιόω-ῶ, *vb.* a umple de delir bahic: (part. pf. despre un munte unde era onorat Dionysos) βεβακχιωμένην ... Νῦσαν SOPH. *Fr.959 Nysa cuprinsă de delir bahic.*

[Βάκχος]

βακχίς, ίδος, ἡ *subst.* (= Βάκχη) bacantă: νύμφαι ... Βακχίδες SOPH. *Ant.1129 nimfe bacante.*

[Βάκχος]

βακχιώτης, ου, ό *subst.* care se lasă pradă delirului bahic: SOPH. *OC678*

[Βακχιόω]

Βάκχος, ου, ό *subst.* [var. βάκχος] **I** Bacchos, nume dat lui Dionysos, atestat pentru prima dată la Soph. *OR211*. Zeu al vinului și al naturii: EUR. *Ba.623*, CALL. *Epigr.7.2*, THEOC. 26.13, PLUT. *M.671e* ș.a. **II** (prin metonimie) vin: κρατήρᾱ ... Βάκχου EUR. *IA1061 crater cu vin. III* preot al lui Bacchos, bacant: θρασὺς ό ~ κοῦκ ἀγύμναστος λόγων EUR *Ba.491 îndrăzneț bacantul și nu lipsit de exercițiul cuvintelor*; ARR. *An.5.1.5. IV* (prin ext.) om cuprins de inspirație divină sau de delir: (iron.) εἰ μηκέθ' Ἄιδου ~ εἰ EUR. *HF1119 dacă nu ești un bacant al lui Hades.*

βακχοῦρια, ων, τά *subst.* pârgă: LXX *2Ezr.23.31.*

βακχώδης, ες *adj.* inițiat în cultul bahic:

(superl.) ARR. *Ind. 8.1.*

[Βάκχος]

βάλαγρος, ου, ό *subst.* (iht.) specie de barbun: ARSTT. *HA538a15.*

βαλακρός, α, ου *adj.* (formă macedoneană pt. φαλακρός) chel: PLUT. *M.292e.*

βᾶλᾱν-άγρα, ας, ἡ *subst.* **I** cheie: παραδοῦς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυλῶν XEN. *HG5.2.29 predându-i cheia porților*; HDT. 3.155, PLUT. *M.705e. II* zăvor: PLB. 7.16.6. [βάλανος, ἀργέω]

βᾶλᾱνεῖον, ου, τό *subst.* **I** baie, sală de baie: οὐδ' εἰς βαλανεῖον ἦλθε λουσόμενος AR. *Nu.837 n-a venit la baie pentru a se spăla*; AESCH. *Fr.714a*, PLAT. *R.495e*, IS. 5.23, DEM. 54.9 ș.a. **II** (în epocă romană) terme: περὶ ἐσπέραν ἤδη τρέπεται πρὸς τὸ ~ PLUT. *Cat.Mi.66 spre seară se îndreaptă către terme.*

[βαλανεύς]

βᾶλᾱνεΐτης, ου, ό *subst.* (= βαλανεύς) băieș: PLB. 30.29.4.

[βᾶλᾱνεῖον]

βᾶλᾱνεύς, ἑως, ό *subst.* [nom. pl. βαλανῆς Ar. *An.491*] băieș: πόρνασι καὶ βαλανεῦσι διακεκραγένοι AR. *Eq.1403 a se lua la harță cu prostituate și cu băieși*; AR. *Ra.710*, id. *Pl.955*, PLAT. *R.344d.*

[βαλανεῖον]

βᾶλᾱνευτικός, ἡ, όν *adj.* de baie: (subînt. τέχνη) ὅσα βαλανευτική παρέχεται PLAT. *Sph. 227a cele pe care le oferă arta îmbăierii.*

[βαλανεῖον]

βᾶλᾱνεύω, *vb.* [viit. βαλανεύσω] **I** a pregăti baie, a încălzi baie: στελέχη φέροντας ὥσπερ βαλανεύσοντας AR. *Lys.337 purtând vreascuri ca și cum ar vrea să încălzească o baie*; κἀγὼ 'μαυτῷ βαλανεύσω AR. *Pax1103 îmi voi pregăti singur baie. II* (med.) a se scărda: βαλανεύ[σ]η ἐν λειψυδρία AR. *Fr.56 a se scărda în fântână.*

[βαλανεύς]

βᾶλᾱνηφάγέω-ῶ, *vb.* a se hrăni cu ghinde: (part.) APP. *BC1.6.50.*

[βαλανηφάγος]

βᾶλᾱνη-φάγος, ου [φᾶ] *adj.* mîncător de ghinde: πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν HDT. 1.66 *sunt mulți mîncători de ghinde în Arcadia*; PLUT. *Cor.3.*

[βάλανος, φαγεῖν]

βᾶλᾱνη-φόρος, ου *adj.* producător de

curmale: HDT. 1.193.

[βάλανος, φέρω]

βάλανος, ου, ή [βᾶ] *subst.* **I** (bot.) 1 ghindă: (ca mîncare a porcilor) τοῖσι δὲ Κίρκη παρ ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν OD. 10.242 *Kirke le-a aruncat jir și ghindă: ARSTT. HA603b31, PLB. 2.15.2. 2* (alt fruct de forma ghindei) curmală: HDT. 1.193, XEN. *An.1.5.10, ARR. Ind.11.8. 3* (copacul care produce ghinde) stejar: ~ πένθους LXX *Gen.35.8 stejarul plîngerii; PLB. 34.8.3. II* (plecînd de la forma ghindei) **1** (iht.) anatîf, specie de crustaceu marin: ARSTT. *HA535a24. 2* (în anatomie) glandul penisului: ARSTT. *HA493a27* (cf. II, 4) AR. *Lys.410, id. Lys.13 3* limba broastei, care încuie și descuie ușa; zăvor, ivăr: τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν AR. *V.200 pune din nou zăvorul. 4* verigă în formă de ghindă cu care se închide un colier: (cu sens obscen în context, cf. II, 2) ή ~ ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τμήματος AR. *Lys.410 i-a căzut „ghinda” din gaură; ἐκείνη τὴν βάλανον ἐνάρμοσον AR. Lys.413 potrivește-i „ghinda”.*

βαλάνω-ω, vb. [act. pf. βεβαλάνωκα, pas. pf. βεβαλάνωμαι] **I** a zăvorî: βεβαλάνωκε τὴν θύραν AR. *Ec.361 a zăvorât poarta; ἅπαντ' ... βεβαλάνωται AR. Av.1159 toate sunt închise cu zăvorul. II* (fig.) a fi constipat: AR. *Ec.370.*

[βάλανος]

βαλαντ-, v. βαλλαντ-:

βαλάνωτός, ή, όν *adj.* prevăzut / închis cu zăvor: θύρα βαλανωτῇ XEN. *Oec.9.5 ușa cu zăvor.*

[βαλανόω]

βαλβίς, ίδος, ή *subst.* **I** funie care indică punctul de plecare și de sosire într-o cursă: **1** (pl.) stâlpii de care este prinsă funia, linie de start, punct de plecare: ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ AR. *Eq.1159 dă-mi drumul de la linia de start; βαλβίδων ἅπο EUR. HF867, ἐκ βαλβίδος A.RH. 3.1272 de la start. 2 punct de sosire, capăt, fig. sfârșit: ἔρπε πρὸς βαλβίδα λυπηράν βίου EUR. *Med.1245 târăște-te către sfârșitul amar al vieții. II* (de la ideea de punct la care trebuie să ajungi) meterez, crenel: βαλβίδων ἐπ' ἄκρων SOPH. *Ant.131 pe cele mai înalte metereze.**

βάλει!, *interj.* (+ opt.) fie ca!: βάλε μοι, βάλε τὸ τρίτον εἴη CALL. *Hec.fr.254 de mi-ar fi*

de trei ori!

[imper. aor.2 de la βάλλω]

βάλει?, (ep.) ind. aor.2 3sg. v. βάλλω.

βάλερος, ου, ό *subst.* [var. βαλῖνος și βαλλιρός Arstt.] (iht.) plătică: ARSTT. *HA568b27.*

[cf. βάλαγρος]

βαλήν, v. βαλλήν.

βαλῖνος, v. βάλερος.

βᾶλιός, ά, όν *adj.* pestriț, pătat: (despre animale) βαλιαί ... λύγκες EUR. *Alc.578 lineși pătați; βαλιαῖς ἐλάφοις ἐγχριμπτόμεναι EUR. Hipp.218 repezindu-se la câprioarele pătate: βαλιά πτερὰ CALL. Aet.fr.110 zburătoare pestrițe. II* (cu schimbare de accent) **Βαλῖος**, ου, ό, *subst.* Balios, unul din caii lui Ahile, „Bălțatul”: IL. 16.149.

βαλλαντιατόμος, v. βαλλαντιοτόμος.

βαλλάντιον, ου, τό *subst.* [var. βαλάντιον Ar., Xen., Plut.] pungă (cu bani), traistă: ἀργυρίου βαλλάντια AR. *Eq.1197 punge cu argint; μὴ βαστάζετε ~ NT Lc.10.3 să nu luați cu voi pungă; PLAT. Smp.190e, LXX Tob.1.14, PLUT. M.5d, LUC. DMort.21.4 ș.a.*

βαλάντιον, v. βαλλάντιον.

βαλλαντιοτομέω-ω, vb. a tăia o pungă (cu bani), a fura: PLAT. *R.575b, XEN. Mem.1.2.62, PLUT. M.97f.*

[βαλλαντιοτόμος]

βαλλαντιο-τόμος, ου, ό *subst.* pungaș, șut: κλέπται καὶ βαλλαντιατόμοι PLAT. *R.552d hoți și pungași; AR. Ra.772.*

[βαλλάντιον, τέμνω]

βαλλαχράδαι, ών, οί *subst.* scuturători de pere: (poreclă dată băieților din Argos) PLUT. *M.303a.*

[βάλλω, ἀχράς]

βαλλήν, ό *subst.* rege, suveran: ~, ἀρχαῖος ~, ἴθι, ἰκοῦ AESCH. *Pers.658 suverane, vechi suveran, vino, arată-te; ἰὼ ~ SOPH. Fr.515 vai, rege!*

Βαλλήναδε, *adv.* către demul Ballene („cel care aruncă cu pietre”): (joc de cuvinte între vb. βάλλω „a arunca” și demul attic Παλλήνη) ~ βλέπειν AR. *Ach.234 să privești către Ballene.*

[Παλλήνη, δε]

βαλλιρός, v. βάλερος.

βάλλον, (ep.) impf. de la βάλλω.

βάλλω, vb. [impf. ἐβαλλον, viit. βᾶλῶ (rar βαλλήσω Ar. *V.222*), aor.2 ἐβᾶλον (tard.

aor.1 ἔβαλα LXX 3Rg.6.1b), pf. βέβληκα, m.m.c.p. ἐβεβλήκη sau ἐβεβλήκειν; pas. viit. βλήθησμαι, aor. ἐβλήθην, pf. βέβλημαι; med. viit. βαλοῦμαι, aor.2 ἐβάλομην | {ep. si ion. impf. βάλλον, viit. βαλέω, aor. βάλον, m.m.c.p. βεβλήκειν, conj. aor. 2sg. βάλησθα, opt. βάλοισθα, inf. βαλέειν; pas. ind. aor. 3sg. βλήτο II. 4.518 si ἔβλητο II. 11.675, pf. βεβλήταται, conj. βλήεται, opt. βλήῃσθαι sau βλεῖσθαι, inf. βλήσθαι, part. βλήμενος; pf. βεβόλημαι s.a., cf. βολέω; med. impf. iter. βαλλέσκετο Hdt. 9.74, imper. aor. βάλεο Hdt. 7.51} **I** (tranz.) **1** a arunca (la o depărtare oarecare), a (a)zvárli: **a** (proiectile) χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν IL. 5.317 *zvárindu-i în piept o lance de bronz*; αἰχμήν βαλεῖν ἐς μέσας τὰς δίνας Hdt. 2.111 *a arunca o lance în mijlocul vâltorilor*; βέλη ποτικάρδια βάλλει THEOC. 23.5 *trimite săgeți în inimă*; (+ ac. intern) βαλὼν βέλος OD. 9.495 *aruncând o stâncă* (prop. proiectil); (abs.) οὔτε οἱ ἐκ χειρὸς βάλλοντες ἐξικνεῖσθαι XEN. An.3.3.15 *nu-i pot atinge nici cei care aruncă cu mână*; (+ dat. instr.) ἔβαλλον λίθοις τε καὶ τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις THUC. 4.34 *aruncau cu pietre, cu săgeți și cu lănci*. **b** (alte obiecte) ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ IL. 1.245 *își aruncă sceptrul în pământ*; εὐνὰς βαλέειν OD. 9.137 *a arunca pietre de ancoră*; βάλε ἄγκιστρον NT Mt.17.27 *aruncă undița* (prop. cârligul); (spec. despre zaruri și sortii) τρεῖς ἔξ ... ἡ τρεῖς κύβους βάλλοντες PLAT. Lg.968e *aruncând de trei ori șase sau de trei ori unu* (sc. totul sau nimic). **c** (fig.) πρὸς γῆν ὄμμα σὸν βαλὼν EUR. Ion 582 *lăsându-ți privirea în pământ*. **2** a scăpa de ceva, a lepăda: εἰς ἄλλα λύματα βάλλον IL. 1.314 *aruncară murdăria în mare*; (spec.) ἄνθρωπος ... βάλλει τοὺς ὀδόντας ARSTT. HA501b2 *omul își pierde dinții (de lapte)*. **3** a lăsa sau a face să cadă, a doborî, a dărâma: βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν OD. 4.198 *a lăsa să cadă o lacrimă de pe obraji*; (despre oameni, construcții, orașe s.a.) τάων ἐν κονίῃσι βάλες ... παρακοίτας IL. 8.156 *pe ai căror sofi tu i-ai doborât în praf*; τοὺς Πομπηίου ~ ἀνδριάντας PLUT. Cat.Mi.43 *au dărâmat statuile lui Pompeius*; IL. 2.414. **4** a da cu ceva în cineva, a lovi, a nimeri, a izbi, a împrosca: (cu proiectile, pietre s.a.) τὸν μὲν

... βάλλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων OD. 7.64 *îl lovi Apollon, cel cu arcul de argint*; ὤρμησαν ἐκραγέοντες ἐπὶ τὸν Ἀστύοχον ὥστε βάλλειν THUC. 8.84 *s-au năpustit împotriva lui Astyochoș ca să-l lovească*; (pas., în op. cu τύπτω „a lovi fără să lași arma din mână”) δουρὶ τυπεῖς ἡ βλήμενος ἰὼ IL. 11.191 *împuns de lance sau lovit de săgeată*; ἐβάλλοντο περιστάδόν THUC. 7.81 *erau loviți din toate părțile*; (cu lichide) βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσου AESCH. Ag.1390 *mă împrosca cu picături întunecate de rouă înșăngerată*; (spec. despre simțuri) με φθόγγος οἰκείου κακοῦ βάλλει δι' ὄτων SOPH. Ant.1188 *mă izbește în urechi sunetul unei nenorociri căzute asupra casei noastre*. **5** a forța pe cineva să plece sau să ajungă într-un loc, a duce: με γῆς ἔξω βαλεῖν SOPH. OT622 *a mă izgoni afară din țară*; ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν NT Mt.18.30 *l-a aruncat în închisoare*; βάλλε κάτωθε τὰ μοσχία THEOC. 4.44 *ahungă vițelii de jos!*. **6** a pune, a așeza, a introduce: ἀμφ' ὀχέεσσι θεῶς βάλε καμπύλα κύκλα IL. 5.722 *puse grabnic roți curbe de-o parte și de alta a carului*; τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν βάλη ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου LXX Nu.22.38 *cuvântul pe care Dumnezeu mi-l va pune în gură*; ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν IL. 5.513 *puse vlagă în pieptul păstorului de popoare*; (fig.) πρίν γε χώραν τήνδε κινδύνῳ βαλεῖν SOPH. Th.1048 *înainte de a-și fi pus țara în primejdie*; (despre lichide) οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς NT Lc.5.37 *nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi*; (despre bani) ἔδει σε βαλεῖν τὰ ἀργυρία μου τοῖς τραπεζίταις NT Mt.25.27 *trebuia să pui banii mei la zaraft*. **II** (intrans.) a cădea, a se arunca, se năpusti, a se repezi: (despre oameni, râuri, vânturi s.a.) ἐγὼ ... τάχ' ἐν πέδῳ βαλῶ AESCH. A.1172 *eu voi cădea curând la pământ*; ἔστι δὲ τις ποταμὸς Μινυήτιος εἰς ἄλλα βάλλον IL. 11.722 *este un râu Minyeios, care se aruncă în mare*; (pas.) ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός NT Mt.8.6 *slujitorul meu zace în casă paralizat*; (fam., injur.) βάλλ' ἐς / εἰς κόρακας AR. V.835, Nu.133 *du-te la naiba!*. **III** (med.) a-și arunca, a-și pune: **1** (concr.) ἀμφ' ὁμοισιν ἐβάλλετο ... τόξα IL. 10.333 *își aruncă pe umeri arcul și tolba*; ἄγκυραν ...

βαλλέσκειτο HDT. 9.74 *ἴσι arunca ancora*; χάρακα βαλόμενος πρὸς τῇ πόλει DEM. 18.87 *punând fortificații împrejuriul orașului*; βάλλεσθαι τὸ στρατόπεδον IOS. A19.38.4 *a-și așeza tabăra*; (spec.) ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνον HDT. 3.28 *a-și pune alt rod în pântece* (sc. *a zămisli*). 2 (fig.) ἐν θυμῷ IL. 15.566, ἐς θυμόν HDT. 1.84, ἐνὶ φρεσὶ IL. 1.297, ἐπὶ νοὺν βαλέσθαι τι PLUT. TGC8 *a lua aminte la ceva*, *a băga de seamă ceva*; ἐπ' ἐμεωυτοῦ βαλόμενος ἐπρηξα HDT. 3.155 *am făcut dură mintea mea*; εἰς μνήμην ἐβάλοντο PLUT. Sull.12 *ἴσι aduseră aminte*.

Βαλός, *subst.* (dor.) v. βηλός.

Βάλσαμον, ου, τό *subst.* I (bot.) arbore de balsam, *Commiphora opobalsamum*: PLUT. Ant.36, IOS. A115.96.6. II balsam de Meca, rășină: ARSTT. Fr.110.

βαλῶ, ind. viit. de la βάλλω.

βᾶμα, (dor. și eol.) v. βῆμα.

βαμβαίνω, vb. a-i clănțani dinți: ὃ δ' ἄρ' ἔστι τάρβησέν τε βαμβαίνων IL. 10.375 *acesta a rămas pironit și îngrozit, clănțănindu-i dinții*. [onomat.]

βᾶμες, [în loc de βῶμεν, | (dor.) conjct. aor. 1pl. de la βαίνω: THEOC. 15.22.

βάμμα, ατος, τό *subst.* I (substanța în care ceva este dizolvat) culoare: βάμματα μὴ προσφέρειν ἄλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα PLAT. Lg.956a *să nu se folosească culori, cu excepția decorațiilor de război*; μὴ σε βάψω ~ Σαρδιανικόν AR. Ach.112 *ca să nu te vopsesc în culoarea de Sardes* (sc. *de purpură, de sânge*); βέβαπται ~ Κυζικηνικόν AR. Pax1176 *este vopsit în culoarea de Kyzicos* (sc. *galben*); (despre ochi) ἔχοντές ~ λευκώματος ARSTT. Phgn.813a28 *având o culoare albicioasă*; IOS. A13.159.4. II țesătură colorată: σκῶλα βαμμάτων ποικιλίας LXX Jud.5.30 *prăzi de țesături colorate pestriț*. III (în pictură) pigment: οἱ γραφεῖς ἀνθηρὰ χρώματα καὶ βάμματα μινύουσιν PLUT. M.54e *pictorii amestecă vopseuri și pigmenti strălucitori*. [βάπτω]

βάν, [ᾱ] (ep.) în loc de ἔβαν, ἔβησαν, ind. aor.2 3pl. de la βαίνω.

βάνουσία, ας, ἡ *subst.* {ion. βανουσίη Hdt.} I meșteșug: τούτων βανουσίης οὐδεὶς δεδάηκε οὐδέν HDT. 2.165 *dintre aceștia*

numeni nu știe (prop. *a învățat*) vreun meșteșug; ~ καὶ χειροτεχνία PLAT. R.590c *meșteșug și muncă manuală*. II (de la condiția inferioară a meșteșugarilor, cf. rom. țăran ș.a.) grosolanie, mitocănie, vulgaritate: ἡ δ' ὑπερβολή ~ καὶ ἀπειροκαλία ARSTT. EN1122a31 *exagerarea este o dovadă de mitocănie și de prost gust*: ARSTT. Pol.1317b41.

[βάνουσος]

βάνουσικός, ἡ, ὅν *adj.* de meșter: τέχνην ... βανουσικὴν XEN. Smp.3.4 *arta meșteșugarului*; XEN. Oec.6.5 // **βανουσικόν**, ου, τό, *subst.* arta meșteșugarului, meșteșugăritul: ARSTT. Pol.1321a6.

[βάνουσος]

βάνουσος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* meșteșugar, meșter, muncitor: XEN. Cyr.5.3.47, ARSTT. Pol.1277b35, PLB. 1.40.9, PLUT. Ag.31. // **βάνουσος**, ον, *adj.* I de meșteșugar, meșteșugăresc, (adesea conotat negativ) umil, de rând: οὐ γὰρ βάνουσον τὴν τέχνην ἐκτησάμην SOPH. Ai.1121 *nu am deprins arta meșteșugarului*; (ac.) βάνουσον βίον ARSTT. Pol.1328b39 *viață de meșteșugar*; (dat.) βανούσοις πόνοις PLUT. Num.14 *muncile de rând*; ὁ ναυτικὸς ὄχλος καὶ ~ PLUT. Dio.48 *gloata marinarilor și a meșteșugarilor*; (subst.) τὸ βάνουσον ARSTT. Pol.1329a20 *tagma meșteșugarilor*; PLAT. R.522b, PLB. 38.12.5. II (fig. cu conotație depreciativă plecând de la proasta reputație a meșteșugarilor la Atena) de condiție proastă, muncitoresc, mitocănesc, vulgar: (ac.) παιδείαν ... βάνουσὸν PLAT. Lg.644a *educație vulgară*; ὁ δ' ὑπερβάλλων καὶ ~ ARSTT. EN1123a19 *cel ce exagerează și dă dovadă de prost gust*.

[βαῦνος, αῦω]

βάνουουργία, ας, ἡ *subst.* muncă manuală: σώμασι πολλῆς καὶ φορτικῆς βανουουργίας δεομένοις PLUT. Marc.14 *corpuri care au nevoie de muncă manuală multă și necalificată*; PLUT. M.743f.

[βανουουργός < βάνουσος, ἔργον]

βάζις, εως, ἡ *subst.* I (despre răspunsul oracolului sau profeției) răspuns, profeție: ἐναργής ~ ἦλθεν Ἰνάχω AESCH. Pr.663 *a sosit un răspuns clar lui Inachos*; τειν κατὰ βάξιν A.RH. 1.8 *potrivit cu profeția ta*; εἰ δὲ θεσφάτων ἐγὼ βάξιν κατήδη τῶνδε SOPH. Tr.87 *dacă aș fi știut de răspunsul acestor oracole*. II (frecv. la tragici) veste,

zvon, vorbă: πόλιν διήκει θοά ~ AESCH. Ag.477 *o veste iute străbate cetatea*; βάξιν ἀλγεινὴν λαβεῖν SOPH. Ai.494 *a suporta vorbe dureroase*; σπείρη ματαίαν βάξιν εἰς πᾶσαν πόλιν SOPH. El.638 *să răspândească un zvon nesăbuit în tot orașul*; διὰ πόλιας ἔρχεται ~ EUR. Hel.224 *un zvon străbate cetățile*; EUR. Med.1374.

[βάξω]

βάπτης, ου, ὁ *subst.* cel ce scufundă, pl. οἱ Βάπται „purificatorii”, officianții misteriiilor zeiței Cotyto: LUC. Ind.27.

[βάπτω]

βαπτίζω, vb. [viit. βαπτίσω, aor. ἐβάπτισα; pas. viit. βαπτισθέσομαι, aor. ἐβαπτίσθην, pf. βεβάπτισμαι] [viit. att. βαπτιώ] **I** (*tranz.*) **1** a cufunda: σε τὴν νύκτα βαπτίζων ὄλην ἀποκτενῶ MEN. Epit.1073 *te voi omori băgându-te sub apă toată noaptea*; οἱ πεζοὶ βαπτιζόμενοι διέβαινον PLB. 3.72.5 *pedestrașii înaintau cufundați în apă*; ἑαυτὸν βαπτίζων εἰς τὴν Κωπαῖδα λίμνην PLUT. M.990e *scufundându-se în lacul Copais*. **2** (milit.) a scufunda: πολλὰ τῶν σκαφῶν ἐβάπτισον PLB. 1.51.7 *scufundau multe dintre nave*. **3** a implânta: εἰς τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν ἐβάπτισεν τὸ ξίφος IOS. BI2.476.3 *și-a implântat cuțitul în propria rană*. **4** (fig.) a afunda, a potopi: ἡ ἀνομία με βαπτίζει LXX Is.21.4 *fărădelegea mă afundă*; (despre o mulțime) ἐβάπτισεν τὴν πόλιν IOS. BI4.137.1 *a potopit orașul*. **5** (fig. pas.) a fi cufundat, a fi afundat: αὐτός εἰμι τῶν χθές βεβαπτισμένων PLAT. Smp.176b *eu însumi sunt dintre cei înmuiați ieri (= îmbătați)*; (ac.) ὀφλήμασι βεβαπτισμένον PLUT. Galb.21 *afundat în datorii*. **II** (la origine prin cufundare) a boteza: (frecv. în NT) ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν NT Mt.3.11 *vă botez în apă spre pocăință*; (pas.) τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε NT Mc.10.39 *cu botezul cu care Eu mă botez veți fi botezați*. **III** (*med.*) **1** a se scufunda, a se spăla: ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ιορδάνῃ LXX 4Rg.5.14 *s-a scufundat în Iordan*; ἐβαπτίζετο ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος LXX Iud.12.7 *se spăla în tabără la izvorul de apă*. **2** a se prăvăli: ἐγὼ γυνὸς βαπτιζόμενον τὸ μειράκιον PLAT. Euthd.277d *văzând că băiatul e gata să cadă*; PLUT. Galb.21.

[βάπτω]

βάπτισις, εως, ἡ *subst.* scufundare, botez: IOS. AI18.117.4.

[βαπτίζω]

βάπτισμα, ατος, τὸ *subst.* cufundare prin imersiune, botez: ~ μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν NT Lc.3.3 *botezul pocăinței spre iertarea păcatelor*; συνετάφημεν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον NT Rom.6.4 *ne-am îngropat cu El prin botez în moarte*.

[βαπτίζω]

βαπτισμός, ου, ὁ *subst.* I cufundare, spălare, abluțiune: βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων NT Mc.7.4 *spălarea paharelor și a urcioarelor și a vaselor de aramă*. **II** botez: συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτισμῷ NT Col.2.12 *îngropați împreună cu El în botez*; IOS. AI18.117.4.

[βαπτίζω]

βαπτιστής, ου, ὁ *subst.* cel ce botează, botezător: Ἰωάννης ὁ ~ NT Mt.14.2 *Ioan Botezătorul*; IOS. AI18.117.1.

[βαπτίζω]

βαπτός, ἡ, ὄν *adj.* **I** de vopsit: βαπτὰ χρώματα PLAT. Lg.847c *culori de vopsit*. **II** cufundat, scufundat: **1** (cufundat în vopsea) vopsit: τίარαι βαπταὶ LXX Iez.23.15 *tiare colorate*; βαπτὸν ἔχων ἱμάτιον LUC. Nig.14 *având o tunică vopsită*; (despre o culoare întunecată) τρίβωνάς τε προσερραμμένους χρώματος βαπτοῦ PLUT. Ages.30 *ținici peticite de culoare închisă*. **2** vopsit în culori strălucitoare: ~ ὄρνις AR. Av.287 *pasăre viu colorată*; (la nuntă) ἱματίων βαπτῶν AR. Pl.530 *haine strălucitoare*. **3** (despre un râu) în care se poate cufunda: βαπτὰν κάλλισι παγὰν EUR. Hipp.123 *izvor în care pot fi cufundate vasele*.

[βάπτω]

βάπτω, vb. [viit. βάψω, aor. ἐβαψα, pf. ἰνυζ.; pas. viit. βάψήσομαι, aor. ἐβάψθην sau att. ἐβάφην, pf. βέβαμμα; med. viit. βάψομαι, aor. ἐβαψάμην] **I** (*tranz.*) a afunda, a (s)cufunda: **1** a cufunda: (despre un obiect într-un lichid) ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν ... εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ OD. 9.392 *meșterul fierar cufundă securea în apa rece*; τάρια βάπτουσι θερμῷ AR. Ec.216 *cufundă lâna în apă caldă*; PLAT. Ti.73e, ARSTT. HA605a29, LXX IRg.14.27, PLUT. M.136a s.a. a (la tragici despre omoruri) a implânta: ἐν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος AESCH. Pr.863 *implântând*

sabia în gâttej: ἔβαψας ἔγχος εὖ πρὸς Ἀργείων στρατῷ; SOPH. *Ai.95 ti-ai im-plantat sabia în armata argienilor?*; EUR. *Ph.1578. b* a muia, a unge: βάψει τὸν δάκτυλον τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου LXX *Lev.14.16 va muia degetul mâinii drepte în untdelemn*; (despre otravă) μελαγχόλους ἔβαπεν ἰοὺς SOPH. *Tr.574 am uns otrăvuri negre de fiere. 2* (de la cufundarea în cu-loare) a vopsi: βάψαι ἔρια ὥστ' εἶναι ἀλουργά PLAT. *R.429d să vopsească lâna astfel încât să fie purpurie*; (med.) κροκωτὸν τῷ θεῷ ἔγω βάψομαι AR. *Lys.51 eu una, pe cele două zeițe, îmi voi vopsi o tunică*; (fig. despre sânge) μαρτυρεῖ μοι φᾶρος τόδ', ὡς ἔβαπεν Αἰγίσθου ξίφος AESCH. *Ch.1011 această țesătură îmi stă mărturie, așa cum a vopsit-o sabia lui Aigisthos*; HDT. 7.67, NT *Apoc.19.13. 3* (de la cufundarea unui vas în apă) a scoate apă: ἀνθ' ὕδατος τᾶ κάλλιδι κηρία βάψαι THEOC. 5.127 *în loc de apă să scoată în urcior miere din faguri. II* (intrans.) 1 (act.) a se scufunda: ναῦς ἔβαπεν EUR. *Or.707 cora-bia s-a scufundat. 2* (med.) a se vopsi: βαπτόμενος βατραχειοῖς AR. *Eq.523 vopsit în verde „broască”*; (despre păr) βάψομαι καὶ παρατιλοῦμαι MEN. *Fr.363 mă voi vopsi și mă voi epila.*

[βαθύς?]

βάραθρον, ου, τό [bã] *subst.* {ep. și ion. βέρεθρον Hom., A.Rh.} 1 1 prăpastie, hău, genune: βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον IL. 8.14 *este genune foarte adâncă sub pământ*; θήσω αὐτὴν πηλοῦ ~ εἰς ἀπώλειαν LXX *Is.14.23 o voi face groapă adâncă de mocirlă spre pieire*; δεξαμένον δὲ τοῦ βαράθρου τὸν ἵππον PLUT. *Rom.18 groapa cuprinzându-l pe cal*; (fig.) ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν DEM. 8.45 *a-și petrece iarna într-o fundătură*; OD. 12.94, AESOP. *Fab.dod.16, ARSTT. Pr.947a20, PLB. 3.78.8. 2* (la Atena despre o groapă în care erau aruncați condamnații) prăpastie, râpă: εἰς τὸ ~ ἐμβαλῶ AR. *Eq.1362 îl voi arunca în prăpastie*; (în imprecării) ἄπα' εἰς τὸ ~ MEN. *Dysc.394, ἐς τὸ ~ LUC. Icar.33 în / la râpă!*; HDT. 7.133, PLAT. *Grg.516d, XEN. HG1.7.20. 3* (fig.) pierzanie, nenorocire: εἰς ~ ὠθεῖν PLUT. *Cor.13 a duce la pierzanie (propr. a împinge în prăpastie)*; εἰς οἶον ~ LUC. *Merc.Cond.30 într-o asemenea nenorocire.*

II (tip de podoabă feminină, într-o enumerare) χιτῶνα, ~, ἔγκυκλον AR. *Fr. 320 chiton, barathron, haină înfășurată.*

[cf. βορά, βιβρώσκω]

βάραθρος, ου, ὁ [bã] *subst.* (propr. om bun de dat la râpă) nemernic, ticălos: LUC. *Pseudol.17.*

[βάραθρον]

βαραθρώδης, ες *adj.* asemănător cu un hău, prăpăstios, abrupt: ~ κρημνός IOS. *B11.405.3 râpă abruptă*; (ac.) βαραθρώδη τόπον PLUT. *Lyc.16 loc prăpăstios.*

[βάραθρον]

βάρακος, ου, ὁ *subst.* fulger: (împrumut ebr.) IOS. *A15.201.5.*

βαρβαρίζω, vb. [impf. ἔβαρβαρίζον, viit. βαρβαρίσω, aor. ἔβαρβαρίσα] {att. viit. βαρβαριῶ} I (intrans.) 1 a se purta sau a vorbi ca un barbar / străin: ἔως δὲ ἔβαρβαρίζε, ὄρνιθος τρόπον ἐδόκεε σφι φθέγγεσθαι HDT. 2.57 *cât timp vorbea ca un străin, li se părea că ciripește ca o pasăre*; PLAT. *Thi.175d, ARR. An.7.6.5. 2* a vorbi incorect: σολοικίζειν ποιεῖν ... ~ ARSTT. *SE165b21 a comite un solecism / a vorbi incorect*; PLB. 39.1.7, LUC. *Somn.8. 3* a fi de partea barbarilor (sc. a perșilor): XEN. *HG5.2.35. II* (trans.) (despre vorbirea cu greșeli a unei limbi) a schilodi, a silui: πονηρῶς τὴν Ῥωμαίων φωνὴν βαρβαρίζων LUC. *Merc.Cond.24 schilodind rușinos limba romanilor.*

[βάρβαρος]

βαρβαρικός, ή, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] I care nu este grec, barbar, străin, propriu barbarilor: σὺν ταῖς βαρβαρικαῖς στολαῖς XEN. *An.4.5.33 cu haine de barbar*; ή βαρβαρική ἀνδρεία ARSTT. *EE1229b30 hărbăția proprie barbarilor*; θεῶν βαρβαρικῶν εἰκόνες APP. *Mith.575 imaginii ale zeilor barbari*; βαρβαρικὴν τε πολλὴν ἔχων δύναμιν PLUT. *Art.6 având o armată barbară numeroasă*; εἰς τὸ βαρβαρικόν LUC. *DMort.22.3 după moda barbarilor*; PLAT. *Cri.53a, MEN. Dvs.923. II* (fig.) sălbatic, crud: ἐποιοῦν οὗτοι μάχην ἀληθινὴν καὶ βαρβαρικὴν PLB. 3.115.3 *aceștia au dat o luptă cu adevărat barbară*; βαρβαρικὰ πένθη PLUT. *M.114d suferințe crude*; PLAT. *R.513d. // βαρβαρικόν*, ου, τό, *subst.* I limbă străină: PLAT. *Cra.416a, XEN. HG5.4.1. II* barbarul, (sg. pt. pl.) barbarii: ἄλλα ...

ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῶς THUC. 1.6 *alte lucruri asemănătoare cu ce fac barbarii de acum*. III armată barbară: ἀθροίζει ὡς ἐπὶ τοὺτους τό τε ~ καὶ τὸ Ἑλληνικόν XEN. An.1.2.1 *strânge împotriva acestora armata barbară și pe cea grecească*.

[βάρβαρος]

βαρβαρικῶς, *adv.* |comp. -ώτερον| I (despre limbă) ca un străin, cu vorbire de barbar: ἐβόα καὶ ~ καὶ ἑλληνικῶς XEN. An.1.8.1 *striga și în limba barbarilor (i.e. persană) și în grecește*; ARSTT. Mir.846a32. II (despre comportament) în chip barbar, brutal: ἀγρίως καὶ ~ APP. BC1.13.112 *în chip sălbatic și barbar*; ὡμῶς καὶ ~ PLUT. Dio.40 *crud și barbar*; APP. Mith.186, ARR. An.4.4.2.

βαρβαρισμός, ου, ὁ *subst.* folosirea unei limbi străine sau a propriei limbi în mod greșit, barbarism: τὰ δὲ ἐκ τῶν γλωττῶν ~ ARSTT. Po.1458a31 [*compunerea alcătuită*] numai din provincialisme [*reprezintă*] un barbarism; (ac.) βαρβαρισμούς καὶ τὰ ἄλλα βάρη τῶν λόγων LUC. DMort.20.10 *barbarisme și alte poticneli ale cuvintelor*; PLUT. Fab.6, ARR. An.7.6.3.

[βαρβαρίζω]

βαρβαριστί, *adv.* I (despre limba barbarilor) într-o limbă străină: κεκράζονται τι ~ AR. Fr.79 *vor striga ceva în limba barbarilor*; ἀξύνετα ~ παρακαλούντων APP. Mith.202 *adresându-se neinteligibil ca un barbar*. II după modă barbară: ἐπορχουμένην ... ~ PLUT. M.336c *dansând după moda barbarilor*.

[βαρβαρίζω]

βαρβαρόμοι, v. βαρβαρόω.

βάρβαρος, ον *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| I (frecv.) barbar, care nu este grec (propr. „bâlbâit”, oricine vorbește altă limbă decât greaca), în special despre mezi și perși: (subst. în op. cu Ἑλληνες) φόβος δὲ πᾶσι βαρβάροις παρῆν AESCH. Pers.391 *frica îi cuprindea pe toți barbarii*; μετὰ τὴν νίκην τῶν βαρβάρων LYS. 2.59 *după victoria barbarilor*; ἐκ λαοῦ βαρβάρου LXX Ps.113.1 *de la un popor barbar*; HDT. 1.4, SOPH. Tr.252, THUC. 6.6 ș.a. II (despre limbă) barbar, incorect: φωνὴν βάρβαρον κεκτημένη AESCH. Ag.1051 *vorbire străină*; τὴν βάρβαρον γὰρ γλῶσσαν οὐκ ἐπαίω SOPH. Ai.1263 *nu înțeleg limba barbarilor (sc. străină)*; HDT. 2.57, AR. Av.199, PLAT.

Prt.341c. III (fig. după războaiele medice) sălbatic, grosolan, crud: ἄνθρωπος ἀμαθής οὕτως καὶ ~ AR. Nu.492 *individul ăsta e ignorant și grosolan*; XEN. An.5.4.34, DEM. 26.17, MEN. Epit.898, PLB. 36.15.6. IV (relig., din punctul de vedere al religiei iudaice) păgân: τὰ βάρβαρα πλήθη διώκειν LXX 2Mac.2.21 *a alunga gloatele păgâne*. **βαρβαρό-φωνος**, ον *adj.* vorbitor al unei limbi străine: Νάστης αὐτῷ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων IL. 2.867 *Nastes era în fruntea carienilor vorbitori de grai barbar*; HDT. 8.20.

[βάρβαρος, φωνή]

βαρβαρόω-ω, *vb.* |part. pf. βεβαρβαρωμένος| (folosit doar la pas.) a deveni barbar: (despre păsări) κακῶ κλάζοντας οἷστρω καὶ βεβαρβαρωμένῳ SOPH. Ant.1002 *ciripind cu un avânt finest și de neînfeles precum barbarii*; βεβαρβαρώσαι, χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις EUR. Or.485 *te-ai transformat într-un barbar, după atâtea vreme printre barbari*; τοῖς φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος LXX 2Mac.13.9 *regele cu gânduri de barbar*.

[βάρβαρος]

βαρβάρως, *adv.* în chip barbar, crud: μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ ~ ἀπολέσης LXX 2Mac.15.2 *să nu-i ucizi în chip atât de sălbatic și crud*.

[βάρβαρος]

βαρβιτίζω, *vb.* I a cânta la lăută: AR. Fr.752 II a îmblânzi cu cântec de lăută: Pl. Fr.Encom.124d.1.

[βάρβιτος]

βάρβιτος, ου, ή, ὁ *subst.* instrument muzical cu corzi, asemănător cu lira, dar cu sunete mai groase, lăută: SAPPH. Fr.176, EUR. Cyc.40, AR. Th.137, THEOC. 16.45.

βαρβίτ-ωδός, όν *adj.* care cântă la lăută: LUC. Lex.14.

[βάρβιτος, ῳδή]

βαρβός, οὔ, ὁ *subst.* tip de cupă: AR. Fr.341

βάρδιστος, η, ον *adj.* superl. al lui βραδύς: IL. 23.310, id. 23.530, THEOC. 15.104.

βαρδύτερος, comp. al lui βραδύς: (poet. pt. βράδιστος) THEOC. 29.30.

βαρέως, *adv.* |comp. βαρυτέρως, superl. βαρύτατα| I cu greutate, în mod dificil: ~ φέρειν τι, τινι sau ἐπὶ τινι *a suporta cu greutate ceva*; HDT. 3.155, PLAT. Mx.248c, DEM. 21.123, PLB. 16.8.6, τὴν νόσον ~

φέρει AR. I.114 *suportă cu greutate boala*: ~ ἀκούειν XEN. Ages.8.2 *a asculta cu dezgust sau cu greu*: LXX Is.6.10 ~ ἔχειν πρὸς τι ARSTT. Pol.1311b9 *a fi prost dispus față de*: μὴ ~ φέρε, κύριε LXX Gen.31.35 *nu pune greu la suflet, Doamne*. II *greu*: κοῦφον ~ ... γίγνεσθαι PLAT. Thl.189d *a deveni din ușor greu*.

βαρέω-ῶ, vb. [viit. βαρήσω, aor. ἐβάρησα, pf. βεβάρηκα, part. pf. βεβαρηώς; pas. aor. ἐβαρήθην, pf. βεβάρημαι, part. pf. βεβαρημένος] {eol. βορέω Sapph.} I (*intrans.*) I *a fi îngreunat*: οἶνω βεβαρηότες OD. 3.139 *îngreunați de vin*: κῆρ ... βόρηται SAPPH. Fr.96 *inima este coplesită*: βεβάρηται ἡ καρδιά LXX Ex.7.14 *inima este împronărată*: ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι NT Mt.26.43 *ochi îngreunați*: βεβαρημένοι ὑπνω NT Lc.9.32 *îngreunați de somn*: PLAT. Smp.203b. 2 (fig.) *a fi împronărat, a fi coplesit*: θυγάτηρ βεβαρημένα ὠδίνεσσιν THEOC. 17.61 *fiică coplesită de chinuri*. II (*trans.*) I *a îngreuna, a împronăra*: βαρήσει τὸ πορθμεῖον συνεμπесόντα LUC. DMort.20.4 [*orgoliul și disprețul*] *vor îngreuna barca dacă atârână și ele*: (fig.) τὸ ἔθνος ἐβάρει ταῖς εἰσφοραῖς IOS. B12.273.3 *împronăra neamul cu taxe*. 2 (*pas.*) *a fi împronărat, a fi coplesit, a fi apăsător*: καθ' ὑπερβολὴν ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν NT 2Cor.1.8 *peste măsură am fost apăsați mai presus de puterile noastre*.

[βάρος]

βαρίβας, αντος, ὁ [i] *subst.* cineva care călătorește pe corabie (matelot, pasager): SOPH. Fr.517.

[βάρης, βαίνω]

βάρης, ἰδος, ἡ *subst.* [var. gen. βάρεως, dat. βάρει ac. βάρην, pl. nom. βάρεις, gen. βαρέων] {ep. pl. dat. βαρίδεσσι; ion. pl. nom. βάριες} I *corabie (de tip oriental, egiptean sau persan), barcă*: βαίνειν κελεύω βάρην εἰς ἀμφίστροφον AESCH. Supp.882 *poruncesc să urcați pe corabia ce se rotește ușor*: ἐγγρίψαντες τὴν βάρην τῇ γῇ HDT. 2.60 *apropiindu-și barca de țărni*: τις εἰ προσαρμόσει βαρβάρους βάριδας EUR. IA297 *dacă cineva ar ataca corăbiile barbare*: ἐν βάριδι παυρίνη PLUT. M.358a *într-o corabie făcută din papirus*. II (*tard.*) *casă mare, palat, fortăreață*: καταδέλεσθε τὰς βάρεις LXX Ps.47.14 *cercetați palatele*: εὐρέθη ἐν

πόλει ἐν τῇ βάρει τῆς Μήδων πόλεως LXX 2Ezr.6.2 *s-a găsit în oraș, în fortăreața din orașul mezilor*.

βάρης, εως, ἡ *subst.* v. βάρης, ἰδος.

βάρμος, ου, ὁ *subst.* liră: SAPPH. Fr.176.

βάρος, εος-ους, τό [ā] *subst.* {ion. gen. βάρεος Hdt.} I *greutate, sarcină*: τέκνων ἦνεγχε' ὑπὸ ζώνην ~ AESCH. Ch.992 *a dus greutatea copiilor sub centură*: τριτάλанта ~ AR. Lys.338 *greutate de trei talanți*: HDT. 2.73, ARSTT. Mech.847b12. II (fig. conotat negativ) *poară, apăsare, nenorocire*: ~ σιγῆς SOPH. Ant.1256 *apăsarea tăcerii*: ~ πημονῆς și συμφορᾶς SOPH. El.939 și Tr.325 *poară suferinței*: χαλεπὸν τὸ γῆρας ἐστὶν ἀνθρώποις ~ MEN. Gnom.830 *bătrânețea este o poară grea pentru oameni*: ~ τῶν φόρων PLB. 1.67.1 *poară taxelor*: ~ τῆς ἡμέρας NT Mt.20.12 *greutatea zilei*: (despre miros) τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον ~ LXX 2Mac.9.10 *apăsarea de nesuportat a duhurii*: AESCH. Pers.945, XEN. Oec.17.9, ARSTT. EN1126a23 ș.a. III (*medic.*) *toropeală, amorteire, amețelă*: ~ ἐν τοῖς σκέλεσι PLAT. Phd.117a *amorteire în membre*: κεφαλῆς πόνος καὶ ~ ARSTT. HA603b8 *durere de cap și amețelă*: ~ εἶχε ναρκῶδες PLUT. M.345a *avea o apăsare care amorțește*: LXX 2Mac.9.10. IV (fig. conotat pozitiv) *abundență, plinătate*: πλοῦθ' ... ~ EUR. Fr.813 *abundența bogăției*: αἰώνιον ~ δόξης NT 2Cor.4.17 *plinătate veșnică a slavei*. V *autoritate, forță, influență*: ~ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατοπέδων PLB. 1.16.4 *forța legiunilor romane*: ~ Λακεδαιμονίων PLB. 4.32.7 *autoritatea lacedemonienilor*: ἐν βάρει εἶναι NT 1Tes.2.7 *a fi cu greutate (a avea autoritate)*. VI *gravitate, seriozitate, demnitate*: ~ ... τῶν ῥημάτων AR. Ra.1367 *gravitatea cuvintelor*: ἐθαύμασαν τὸ ~ τοῦ ἀνδρός PLUT. M.522e *toți au admirat demnitatea bărbatului*.

[v. βαρύς]

βάρυ-ᾶλγητος, ον *adj.* care provoacă o suferință adâncă: πάντων καγαχόντων γλώσσαις βαρυάλγητ' SOPH. Ai.199 *toți bătându-și joc cu vorbe aducătoare de suferință*.

[βαρύς, ἄλγέω]

βάρυ-ᾶχης¹, ἐς *adj.* care provoacă o durere adâncă: ἐπὶ βαρυαχεῖ ... μόρω SOPH. OC1560 *pentru un destin de o adâncă du-*

rere.

[βαρύς, ἄχος]

βᾶρῦ-ᾱχής², *adj.* (dor.) v. βαρυηχής.

βᾶρῦ-βόας, ου, ὁ *adj.m.* cu sunet grav, răsunător: βαρυβόαν πορθμόν πεφευγότες Ἀχέροντος Pl. Fr.143 *traversând vadul răsunător al Acheronului.*

[βαρύς, βοάω]

βᾶρῦ-βρεμέτης, ου, ὁ *adj.m.* care scoate un bubuit puternic, tunător: (despre Dionysos, voc.) Διὸς βαρυβρεμέτα γένος SOPH. Ant.1117 *tunătorule născut din Zeus.*

[βαρύς, βρέμω]

βᾶρῦ-βρομος, ον [ῦ] *adj.* I (= βαρυβρεμέτης) care scoate un sunet puternic, tunător, bubuito, răsunător: (despre mare, tunet ș.a.) βαρύβρομόν τε κῦμ' ἄλιον EUR. Hel.1305 *val tunător al mării; ἄκτας βαρυβρόμους ἰκόμαν* EUR. Fr.12 *am ajuns pe țărmurile răsunătoare; Διὸς βαρύβρομοι βρονταὶ* EUR. Ph.182 *tunete bubuitoare ale lui Zeus; (ac.) πόντον ... βαρύβρομον* AR. Nu.284 *întinsul mării care mugeste; βαρύβρομον οἶδμα* PLAT. Epigr.7.256 *noian răsunător.* II (muz.) care produce un sunet grav: βαρυβρόμων ὑπὸ τυμπάνων EUR. Ba.156 *în sunetul grav al tamburilor; μούσα ~ αὐλῶν* AR. Nu.313 *cântecul grav al fluierelor.* II **βαρύβρομον**, ου, τό, *subst.* zumzăit, bâzăit: τὸ ~ τῶν μελιττῶν ἢ τῶν σφηκῶν LUC. Musc.Enc.2.9 *zumzăitul albinelor sau al viespiilor.*

[βαρύς, βρόμος / βρέμω]

βᾶρῦ-βρώς, ὁ, ἡ *adj.* [gen. -ῶτος] care te mușcă adânc: (ac.) στόνον ... <τὸν> βαρυβρῶτ' SOPH. Ph.695 *geamăt care-ți intră până în măduva oaselor.*

[βαρύς, βιβρώσκω]

βᾶρῦ-γδουπος, ον [ῦ] *adj.* care produce un zgomot răsunător, tunător, vâjâitor: φάσμα ... βαρυγδούπου Διὸς Pl. O.8.44 *năluca lui Zeus tunătorul; (gen.) βαρυγδούπων ἀνέμων* Pl. P.4.210 *vânturi vâjâitoare.*

[βαρύς, γδουπέω = δουπέω]

βᾶρῦ-γλωσσο, ον [ῦ] *adj.* v. βᾶθύγλωσσο.

βᾶρῦ-γούνατος, ος *adj.* cu genunchi grei: (iron.) ἢ ῥά τις ἐσσί λίαν βαρυγούνατος; THEOC. 18.10 *genunchii îi sunt oare prea grei?*

[βαρύς, γόνυ]

βᾶρῦ-γουνος, ον [ῦ] *adj.* (= βαρυγούνατος) cu genunchi grei: (despre Asopos) CALL.

Del. 78.

βᾶρῦδαιμονέω-ῶ, *vb.* a fi adânc împovărat de soartă: μεираκίων βαρυδαιμονούντων AR. Eq.558 *a băieților bătuți de soartă.*

[βαρυδαίμων]

βᾶρῦδαιμονία, ας, ἡ *subst.* (de la ideea de soartă nefericită) grosolănie, mojicie: ὁ δ' εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἦκει LYS. 4.9 *cel care a ajuns până la o asemenea grosolănie.*

[βαρυδαίμων]

βᾶρῦ-δαίμων, ον *adj.* [gen. -ονος] I apăsător de o soartă nenorocită, nefericit: βαρυδαίμονα μῆτηρ μ' ἔτεκεν EUR. Alc.865 *m-a născut mama fără noroc; ψυχὴν βαρυδαίμονα* PLUT. Ant.70 *cu suflet nefericit; AESOP. 1.78, AR. Eq.1102, ARSTT. Pol.1285b1* II asupritor: τῆς βαρυδαίμονος ἄρθρων κλίσεως EUR. Tr.112 *apăsare ce-mi asuprește membrele.*

[βαρύς, δαίμων]

βᾶρῦ-δίκος, ον [ῦ] *adj.* care aduce o pedeapsă apăsătoare: ~ ποινα AESCH. Ch.936 *răzbunare apăsătoare.*

[βαρύς, δίκη]

βᾶρῦ-δότειρα, ας, ἡ *adj.f.* care dăruiește un rău apăsător: ἰὼ Μοῖρα ~ AESCH. Th.975 *vai, destin ce dăruiești un rău apăsător.*

[βαρύς, δότειρα]

βᾶρῦ-εργής, ἐς *adj.* impresionat adânc: Ῥωμαίων ὄντων ἐς τὰ τοιαῦτα βαρυεργῶν APP. BC1.9.83 *romanii fiind adânc impresionați în fața unor astfel de lucruri.*

[βαρύς, ἔργον]

βᾶρῦ-ηχής, ες *adj.* {dor. βαρυαχής} cu un sunet grav, puternic, răsunător: ἅπ' Ὠκεανοῦ βαρυαχέος AR. Nu.278 *din oceanul răsunător; βαρυαχές ... βρονταὶ* AR. Av.1750 *tunete puternice; βαρυηχὴ θόρυβον ἀκούσαντες* LXX 3Mac.5.48 *auzind un zgomot puternic.*

[βαρύς, ἦχος]

βᾶρῦθυμέω-ῶ, *vb.* a-i fi (cuiva) inima grea, a fi îndurerat, a se mâhni: ὁ οὐρανὸς ἐβαρυθύμησεν LXX Ps.Sol.2.9 *cerul s-a mâhni; τοῦ Μαρίου βαρυθυμουμένου* PLUT. Sull.6 *Marius fiind îndurerat; βαρυθυμῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ Μενεκράτους* APP. BC5.9.83 *îndurerat de moartea lui Menecrates; AESOP. 1.13.*

[βαρύθυμος]

βᾶρῦθυμία, ας, ἡ *subst.* I inimă rea, ciudă, indignare: ὑπ' ὀργῆς καὶ βαρυθυμίας ἐπῆγε

τῇ Σπάρτῃ τὸν Πύρρον PLUT. *Pyrrh.* 26 de mânia și de ciudă l-a adus pe Pyrrhos la Sparta; ARSTT. *IV* 1251a4. II inimă grea, deprimare, depresie: ὑπὸ λύπης καὶ βαρυθυμίας PLUT. *Mar.* 40 din cauza tristeții și a deprimării; IOS. *AI* 16.322.2.

[βαρύθυμος]

βάρυ-θύμος, ον *adj.* I (despre stări sufletești) care împovărează sufletul, copleșitor, (despre pers.) furios, coleric: βαρύθυμον ὄργάν EUR. *Med.* 176 mânia copleșitoare; νύμφα Διὸς βαρύθυμε CALL. *Del.* 215 soție a lui Zeus împovărată de mânia; τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον LXX 3Mac. 6.20 îndrăzneala care-i apăsă sufletul; (despre Parysatis) φύσει ~ οὕσα PLUT. *Alex.* 6 fiind prin natura ei colerică. II (despre pers.) abătut, deprimat, cu inimă grea: γυνά ~ ... δακρύνουσα CALL. *Cer.* 80 femeie care varsă lacrimi cu inima grea.

[βαρύς, θυμός]

βάρύθω, [ῶ] *vb.* [impf. iter. βαρύθεσκον, part. fem. βαρύθουσα] I a apăsă, a atârna greu, a fi îngreunat de: βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ IL. 16.519 umărul îmi e o povară din cauza ei (sc. a răni); βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς ἐγκύρσας ἄτησιν HES. *Op.* 215 este încovoiat sub greutatea acesteia (sc. a lipsei de măsură) atunci când se întărnește cu necazurile. II (fig.) a fi o povară: βαρύθεσκέ οἱ ἤδη γυῖα A.RH. 1.43 membrele îi erau deja îngreunate.

[βαρύς]

βάρυ-κάρδιος, ον *adj.* greoi la inimă, insensibil: υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι; LXX Ps. 4.3 fii ai oamenilor, până când veți fi greoi la inimă (= veți avea inima grea)?

[βαρύς, καρδία]

βάρυ-κέφαλος, ον *adj.* cu capul mare: (despre câini) ARR. *Cyn.* 4.4.

[βαρύς, κεφαλή]

βάρυ-κομπος, ον [ῶ] *adj.* care rage înăbușit: βαρύκομποι λέοντες Pl. *P.* 5.57 lei care rag înăbușit.

[βαρύς, κόμβος]

βάρυ-κοτος, ον [ῶ] *adj.* împovărat de ură: ἐγὼ δ' ἄτιμος ἅ τάλαινα ~ AESCH. *Eu.* 780 eu, lipsită de onoare, nenorocita, împovărată de ură.

[βαρύς, κότος]

βάρυ-κτύπος, ον [ῶ] *adj.* care lovește cu un sunet adânc, care tună puternic: (epitet al

lui Zeus) αἰεὶ παρ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἐδριόωνται HES. *Th.* 388 șed mereu alături de Zeus care tună puternic: (epitet al lui Poseidon) Pl. *Fr.Pae.* 52d.

[βαρύς, κτύπος]

βάρυ-λογος, ον [ῶ] *adj.* cu cuvinte grele, insultător, defăimător: βαρυλόγοις ἔχθεσιν Pl. *P.* 2.55 prin dușmăniile pline de vorbe grele.

[βαρύς, λόγος]

βάρυ-λύπος, ον [ρῶ] *adj.* [doar la superl.] de o tristețe adâncă: οἱ βαρυλυπότατοι PLUT. *M.* 114f cei mai împovărați de tristețe.

[βαρύς, λύπη]

βάρυ-μάνιος, ον [μᾶ] *adj.* {dor. pentru *βαρυμήνιος} (= βαρύμηνις) de o mânia adâncă: (despre Aias) ~ ἦρωις THEOC. 15.138 eroul cel plin de mânia.

[βαρύς, μῆνις]

βάρυ-μηνις, ι [ῶ] *adj.* [gen. -ιος, ac. -iv] cu mânia adâncă, adânc răzbunător: δαίμονα βαρύμηνιν αἰνεῖς AESCH. *Ag.* 1482 vorbești despre un daimon adânc răzbunător.

[βαρύς, μῆνις]

βάρυνθεν, (ep.) pas. ind. aor. 3pl. de la βάρυνω: Pl. *N.* 7.43.

βάρυντικός, ή, όν *adj.* apăsător, care amorțește: (neut. sg. subst.) τὸ βάρυντικόν ARSTT. *Cael.* 310a32 apăsarea.

[βάρυνω]

βάρυνω, [ῶ] *vb.* [impf. ἐβάρυνον, viit. βαρύνω, aor. ἐβάρυνα; pas. viit. βαρυνθήσομαι, aor. ἐβαρύνθην, pf. βεβάρυμαι] {poet. impf. 3sg. βάρυνε II. 5.664} I (tranz.) 1 a îngreuna, a apăsă: εἴματα γάρ ρ' ἐβάρυνε OD. 5.321 hainele îl îngreunau. 2 (fig.) a împovăra, a îngreui: βαρυνῶ τοὺς δικαστάς XEN. *Ap.* 9.5 îi voi împovăra pe judecători; μὴ βάρυνης τὴν χεῖρά σου ἐφ' ἡμᾶς LXX Ps. Sol. 5.6 nu îngreui mâna Ta asupra noastră; φθαρτὸν ... σῶμα βαρύνει ψυχὴν LXX *Inf.* 9.15 trupul pieritor îngreuiază sufletul; ἐβάρυνεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ LXX Ex. 8.28 și-a îngreunat inima. II (intrans.) 1 a atârna greu, a apăsă: ἐβάρυνε δὲ μηρόν IL. 11.584 coapsa îi atârna greu; χεῖρα βαρυνθείς IL. 20.480 cu mâna amorțită; λάθρη γυῖα βαρύνεται IL. 19.165 măduarele i se îngreunează pe nesimțite; Λακρατεῖδῃ τὸ σκέλος βαρύνεται AR. *Ach.* 220 lui Lacrateideis îi atârna greu piciorul; ἐβαρύνθη ή καρδία LXX Ex. 9.7 inima i-a fost îngreu-

iatā. 2 (fig.) a fi coplesit, a suferi: *κακοῖσιν οἷς ἐγὼ βαρύνομαι* SOPH. *Tr.152 de relele de care eu unul sunt coplesit; χόλω βαρυνθείς* SOPH. *Ai.41 coplesit de ură*. 3 a fi grea, a fi însărcinată: *βαρύνεται ἡ ἀθλία τὴν γαστέρα* LUC. *Merc.Cond.34 nefericita este cu pântecetele greu (sc. este însărcinată)*; EUR. *IT1228*.

[βαρύς]

βάρυ-όπας, ου, ὁ *adj.m.* |ac. -ᾶν| (despre Zeus) cu voce groasă: PI. *P.6.24*.

[βαρύς, ὄψ]

βάρυ-οσμος, ον *adj.* cu miros pătrunzător sau greu: μέλι ~ ARSTT. *Mir.831b24 miere cu miros puternic*; PLUT. *M.55a*.

[βαρύς, ὀσμή]

βάρυ-πᾶθεω-ῶ, vb. |viit. -ήσω| a suferi profund: PLUT. *M.167f*.

[βαρύς, πάθος]

βάρυ-πάλαμος, ον [πᾶ] *adj.* cu palma grea, teribil: *βαρυπάλαμον ὄρσαι χόλον* PI. *P.11.23 a stărni o mânie teribilă*.

[βαρύς, παλάμη]

βάρυπένθεια, ας, ἡ *subst.* suferință grea: ἀπαλλαγσόμεθα βαρυπενθείας PLUT. *M.118b vom fi eliberați de o suferință grea*. [βαρυπενθείς; βαρύς, πένθος]

βάρυ-πετής, ἐς *adj.* care calcă apăsător: *βαρυπετή ποδὸς ἀκμάν* AESCH. *Eu.373 vârful piciorului care calcă apăsător*.

[βαρύς, πίπτω]

βάρυ-ποτμος, ον *adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος Plut. *M.986e* și -ώτατος Eur. *Ph.1345*| cu o soartă grea, nefericit: (despre pers.) SOPH. *Ph.1096*, (despre suferințe) οἶμοι ξυμφορᾶς βαρυποτμωτάτας EUR. *Ph.1345 vai, soartă grea nenorocită*; SOPH. *OC1449*.

[βαρύς, πότμος]

βάρυς, εἶα, ὁ *adj.* |comp. βαρύτερος, superl. -ύτατος| {ep. gen. pl. βαρεῶν Aesch. *Eu.932*} I (concr.) 1 greu, care atârână greu: *προσαγορεύης ... καὶ ἐάν βαρύ, κοῦφον* PLAT. *Thl.152d chiar dacă l-ai numi greu, [ar putea fi] ușor*. 2 (milit.) greu înarmat: (despre un hoplit, comp.) βαρύτερον PLAT. *Lg.833b hoplit greu înarmat*; (neut. pl.) τὰ βαρέα τῶν ὀπλων PLB. 1.76.4 *trupele greu înarmate*. 3 puternic, viguros: *χεῖρα βαρεῖαν* IL. 1.219 *cu mâna puternică*; τὸ σῶμα ~ APP. *Mac.14.1 viguros la trup*; (despre atleți) ἀκμᾶ ~ PI. *I.3/4.69 cu avânt puternic*. 4 care cade greu la stomac, indi-

gest: *βαρεῖται πλησιμοναί* XEN. *Cyn.7.4 îndestulări care cad greu la stomac*. II **βαρέα**, ὡν, τά, *subst.* păsări care zboară la mică înălțime: (despre găină, potârniche ș.a.) ARSTT. *GA749b11*. II (fig. de obicei despre pers.) 1 apăsător, îngreunător: *πρεσβύτερός ἤδη εἰμὶ καὶ ~ HDT. 4.150 sunt deja prea bătrân și greoi*; νόσω βαρύν SOPH. *Tr.235 îngreunat de boală*; γήρα ~ SOPH. *OC875 apăsător de bătrânețe*; *βαρεῖς ὑπὸ τῆς μέθης ὄντες* PLUT. *M.596a fiind îngreunați din cauza beției*; (despre diverse stări) νοῦς δ' ἐστὶ τηλικούτος ~ SOPH. *Ant.767 la o asemenea vârstă mintea e împovărată*; ~ ὕπνος THEOC. 22.204 *somn adânc*. 2 important, influent, puternic: *βαρεῖς καὶ φοβεροὶ γείτονες* PLB. 1.10.6 *vecini puternici și de temut*; τὴν βαρυτάτην αὐτῶν πόλιν PLB. 1.17.5 *cel mai important oraș al lor*. 3 greu de îndurat, insuportabil: ἄτη ~ IL. 2.111 *orbire de nesuportat*; θάνατος οὐχ οὕτω ~ EUR. *Andr.453 moarte nu așa greu de îndurat*; (neut.) σιωπῆσαι βαρύ AR. *Lys.713 e greu să tac*; ἀγγελίαν ... χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν PLAT. *Cri.43c veste tristă și greu de îndurat*. 4 grav, cu greutate, serios: ἐπιστολαί βαρεῖαι NT *2Cor.10.10 scrisori cu greutate*; αἰτιώματα ~ NT *Fp.25.7 învinuiri grave*; τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου NT *Mt.23.23 părțile cele mai grele ale legii*. 5 aspru, sever, aprig: οὐπιτιμητής ~ AESCH. *Pr.77 criticul sever*; ~ θεός THEOC. 3.15 *un zeu aprig*. 6 violent: ὀργῇ βαρεῖα SOPH. *Ph.368 cu o mânie violentă*; ἀπέχθειαι ... βαρύταται PLAT. *Ap.23a porniri de ură foarte violente*. 7 însărcinată, gravidă: CALL. *Cer.130*. III (despre sunet, în op. cu ὀξύς „ascuțit”) 1 grav, profund: φθόγγον βαρύν OD. 9.257 *glas profund*; βαρὺ ἀμβόασον AESCH. *Pers.572 strigă cu vocea gravă*. 2 (muz.) grav, jos: ὀξύτατην καὶ βαρυτάτην χορδὴν ποιεῖν PLAT. *Phdr.268e a face o coardă să scoată sunetul cel mai ascuțit și cel mai grav*. 3 (despre accent) grav: ἀντὶ ὀξεῖας τῆς μέσης συλλαβῆς βαρεῖαν ἐφθεγξάμεθα PLAT. *Cra.399b în locul accentului ascuțit din silaba de mijloc l-am folosit pe cel grav*.

βάρυ-σίδηρος, ον [ῖ] *adj.* cu fierul greu: (ac.) ῥομφαίας βαρυσιδηρούς PLUT. *Aem.18 săbii cu fierul greu*.

[βαρύς, σίδηρος]

βάρυ-σκήπων, ον [ἴ] *adj.* cu măciuca grea: (despre Heracles) χαῖρε βαρυσκήπων CALL. *Aet.fr.*23 *bună, purtătorule de măciucă grea.*

[βαρύς, σκήπων]

βάρυ-σταθμός, ον [ῦ] *adj.* care atârnă greu: ἕτερον αὖ ζήτει τι τῶν βαρυστάμων AR. *Ra.*1397 *caută altceva, un lucru care atârnă greu*; ARSTT. *EN*1142a22, PLUT. *Lys.*17.

[βαρύς, στάθμη]

βάρυ-στονος, ον [ῦ] *adj.* I (iron.) care oftează adânc, plângăcios: (despre actorii de tragedie) τοῖς βαρυστόνοις ἐπικαλουμένοις ... ὑποκριταῖς DEM. 18.262 *actorii supramuniți „plângăciosii”*; (despre filosofi) βαρυστόνους PLUT. *M.*1086e *smiorcăiți*. II demn de gemete grele: λείπει μὲν οὐδ' ἄ πρόσθεν ἡδεμεν τὸ μὴ οὐ βαρύστον' εἶναι SOPH. *OT*1233 *nimic din câte dinainte le știam nu ne lipsește de gemete grele.*

[βαρύς, στένω]

βαρυστόνως, *adv.* cu geamăt greu: μὴ ~ φέρειν AESCH. *Eu.*794 *să nu suportați cu geamăt greu.*

βάρυ-σύμφορος, ον *adj.* [superl. -ώτατος] cu o soartă grea, bătut de soartă: συγγινωσκόμενος ἀνθρώπων εἶναι τῶν αὐτὸς ἡδε βαρυσυμφορώτατος HDT. 1.45 *dându-și seama că este cel mai bătut de soartă dintre toți oamenii pe care îi știa*; APP. *Mac.*19.3.

[βαρύς, συμφορά]

βάρυ-σφάραγος, ον [φᾶ] *adj.* (epitet al lui Zeus) care tună puternic, tunător: PL.1.8(7).23.

βάρυ-ταρβής, ἐς *adj.* înspăimântător: εἰκὼν ~ AESCH. *Fr.*57 *imagine înspăimântătoare.*

[βαρύς, τάρβος]

βαρύτης, ητος, ἡ [ῦ] *subst.* I greutate: μεγέθει δὲ καὶ βαρύτητι σώματος PLUT. *Demetr.*19 *prin mărimea și greutatea corpului*; διὰ βαρύτητα τῶν ὀπλῶν ARR. *An.*1.28.7 *din cauza greutății armelor*; διὰ βαρύτητα τῶν σκαφῶν APP. *Syr.*107 *din cauza greutății navelor*; THUC. 7.62, PLB. 1.51.9. II (despre oameni) 1 asprime: βαρύτητα τοῦ ἥθους PLUT. *Ca.Mi.*35 *asprimea caracterului*. 2 îngâmfare, aroganță: ἡ τοῦ Πανσανίου πλεονεξία καὶ ~ PLUT. *Arist.*23 *aroganța și îngâmfarea lui Pausanias*; ISOC. 12.31, PLB. 25.4.4. III (muz.

despre sunete în op. cu ὀξύτης) gravitate, grosime: ἐν φωνῇ οὐ μόνον ὀξύτης καὶ ~ ARSTT. *deAn.*422b30 *în glas nu doar ascuțimea și gravitatea*; PLAT. *Prt.*316a, ARSTT. *G.*4778a19. IV (în gramatică) accentuare gravă: ARSTT. *Po.*1456b33.

[βαρύς]

βάρυ-τίμος, ον [ῦ] *adj.* I care pedepsește cu asprime: [θεοὶ] βαρύτιμοι χθόνιοι θήκας κατέχοντες AESCH. *Supp.*24 *zei subpământeni, păzitori de morminte și gata de aspre pedepse*. II scump: ἀλάβαστρον μύρου βαρυτίμου NT *Mt.*26.7 *alabastru cu mir de mare preț.*

[βαρύς, τιμή]

βάρυ-τονος, ον [ῦ] *adj.* I cu voce groasă, gravă: φωνοῦντες βαρύτονον ARSTT. *Phgn.*813a31 *cei care vorbesc cu voce groasă*. II (fig.) vîguros: (despre câini) στήθος οὐ βαρύτονον XEN. *Cyn.*5.30 *cu pieptul nu vîguros (= care nu are forță să latre).*

[βαρύς, τόνος]

βάρυ-φθέγκτης, ου, ὁ *adj.m.* (= βαρύφθογγος) cu un răget puternic: (despre lei) PL. *Fr.*239.

[βαρύς, φθέγγομαι]

βάρυ-φθογγος, ον [ῦ] *adj.* care scoate sunete grave: (despre mugetul vacii) ARSTT. *GA*787b1 (despre arcul lui Heracles) βαρυφθόγγοιο νευρᾶς PL. 1.6.34 *coardă care vibrează puternic.*

[βαρύς, φθέγγομαι]

βάρυ-φροσύνη, ης, ἡ *subst.* I melancolie: (despre muzică) ἐπὶ τὰ πένθη καὶ τὰς βαρυφροσύνας PLUT. *M.*710f *pentru jale și stările de melancolie*. II indignare: ἐμπαθῆς ὢν ὑπ' ὀργῆς καὶ βαρυφροσύνης PLUT. *Cor.*21 *fiind surescitat din cauza mâniei și a indignării.*

[βαρύφρων]

βάρυ-φρων, ον [ῦ] *adj.* [gen. -ονος] cu inimă grea, crud: (despre Heracles) THEOC. 25.110, (despre Aietes) A.RH. 4.731.

[βαρύς, φρήν]

βάρυφωνέω-ω, *vb.* a avea voce groasă: ARSTT. *Pr.*900b13.

[βαρύφωνος]

βάρυφωνία, ας, ἡ *subst.* voce groasă: ARSTT. *GA*786b35.

[βαρύφωνος]

βάρυ-φωνος, ον [ῦ] *adj.* cu voce groasă: ~ γέρων MEN. *Fr.*923 *bătrân cu vocea*

groasă; AR. Fr.753, ARSTT. GA786b7, (comp.) ARSTT. Pr.900b35.

[βαρύς, φωνή]

βαρύ-ψυχος, ον [ῥ] *adj.* (prop. cu suflet apăsător) laș: πρὸς κακοῦ καὶ βαρυψύχου ἀνδρὸς SOPH. Ai.319 *de la un om rău și laș*.

[βαρύς, ψυχή]

βαρύνω-ω, *vb.* [aor. ἐβαρύνω] a avea vedere îngreunată, slabă: οἱ ὀφθαλμοὶ Ἰσραὴλ ἐβαρύνωσαν ἀπὸ τοῦ γήρους LXX Gen.48.10 *ochii lui Israel au slăbit din cauza bătrâneții*.

[βαρυνωτής < βαρύς, ὤψ]

βάς, βάσα, βάν part. aor.2 de la βαίνω: IL. 6.65, EUR. Ion603 s.a.

βάσαναστραγάλα, ας, ἡ *subst.* [voc. βασαναστραγάλα] (despre gută) care chinuiește articulațiile: LUC. Trag.199.

[βάσανος, ἀστράγαλος]

βασανίζω, *vb.* [viit. att. βασανίζω, aor. ἐβασάνισα; pas. aor. ἐβασανίσθην, pf. βεβασάνισμαι] **I** (prop. a încerca cu βάσανος „piatră de jasp negru folosită pentru a deosebi aurul de cupru”) a verifica, a stabili autenticitatea (despre metale): τὸ χρυσίον ἐν τῇ πυρὶ βασανίζομεν ISOC. 1.25 *încercăm aurul cu focul*; PLAT. Grg.486d. **II** (despre pers.) **1** (fig.) a pune la încercare, a verifica: βεβασανισμένος εἰς δικαιοσύνην PLAT. R.361c *pus la încercare în dreptatea sa*; ὑπὸ δακρύων βασανίζονται XEN. Oec.10.8 *sunt verificați după lacrimi*; (fig.) θαρρῶν πᾶσαν γλῶτταν βασάνιζε AR. V.547 *încearcă cu curaj orice fel de limbaj*; PLB. 1.4.3. **2** (jur. frecv. despre sclavii a căror mărturie se obține sub tortură) a tortura, a chinui: βασανισθῆναι τὴν ἀνθρώπου LYS. 4.14 *a tortura femeia*; βασάνιζε γὰρ τὸν παῖδα τουτονὶ AR. Ra.616 *torturează-l pe acest sclav*; παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος DEM. 48.32 *de la un om care a fost supus torturii*; (fără conotație juridică) τὸν βουκόλον μόνον λαβὼν βασανίστην HDT. 1.116 *odată prins, să-l pună la cazne numai pe vâcar*; THUC. 7.86, Is. 8.12, ISOC. 17.13 s.a. **3** (gener.) a chinui: ἀσεβεῖς ἐβασανίζοντο LXX 1In.11.9 *erau chinuți nelegiuirii*; δεινῶς βασανιζόμενος NT Mt.8.6 *chinuit cumplit*; (fig.) πλοῖον ... βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων NT Mt.14.24 *corabie chinuită de valuri*.

[βάσανος]

βασάνισμός, οὔ, ὁ *subst.* chin, tortură: ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰῶνων ἀναβαίνει NT Apoc.14.11 *fumul chinului lor urcă în vecii vecilor*; LXX 4Mac.11.2.

[βασανίζω]

βασάνιστέον, *adj.vb.* (neut.) **I** care trebuie supus torturii: περὶ τούτων ~ DEM. 29.36 *trebuie torturat pentru acestea*. **II** care trebuie pus la încercare: ~ δὴ ἐν τε οἷς τότε ἐλέγομεν πόνοις PLAT. R.503e *trebuie pus la încercare în caznele de care vorbeam*.

[βασανίζω]

βασάνιστέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie cercetat, care trebuie supus unei probe: βασανιστέον τόδε σοι τὸ πάθος μετ' ἐμοῦ AR. Lys.478 *trebuie să cercetezi împreună cu mine această faptă*; βασανιστέοι εἰ ἐμμενοῦσιν ἐλκόμενοι πανταχόσε PLAT. R.540a *trebuie puși la încercare dacă ră-mân statornici, atunci când sunt trași în toate părțile*.

[βασανίζω]

βασάνιστήριος, α, ον *adj.* de tortură: διὰ πάντων τῶν βασανιστηρίων ὀργάνων IOS. B12.152.4 *prin toate instrumentele de tortură*. **II** **βασάνιστήριον**, ου, τό, *subst.* instrument de tortură: ἔσυραν ἐπὶ τὰ βασανιστήρια LXX 4Mac.6.1 *l-au târât la instrumentele de tortură*; χαλεπωτέρων βασανιστηρίων ἐπεκράτησαν LXX 4Mac.8.1 *au biruit instrumente de tortură și mai grele*; καινότερα βασανιστήρια PLUT. M.315d *instrumente de tortură mai noi*.

[βασανίζω]

βασάνιστής, οὔ, ὁ *subst.* cel care torturează, călău: ἤκομεν πρὸς τὸν βασανιστήν DEM. 37.42 *ajungem la călău*; παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς NT Mt.18.34 *l-a dat pe mâna călăilor*; ISOC. 17.17, IOS. B15.436.1, PLUT. M.498d.

[βασανίζω]

βασάνιστρια, ας, ἡ *adj.f.* cea care torturează, chinuitoare: ~ ἐπὼν, ... γλῶσσ' AR. Ra.826 *limba, torționară a cuvintelor*.

[βασανίζω]

βάσανος, ου, ἡ [ᾱ] *subst.* **I** piatră de jasp negru folosită pentru a deosebi aurul de cupru (lat. lapis Lydius): Pl. Fr.122 *χρυσὸς ἐν βασάνῳ πρέπει* Pl. P.10.67 *aurul se lă-murește cu piatră de jasp*; (fig.) δόμεν βασάνῳ ἐς ἔλεγχον Pl. N.8.20 *a supune probei judecării spre cercetare*; ARSTT.

Col.793b1. **II** mijloc de verificare, probă, piatră de încercare: εἰ δέ τις ... βάσανον λαμβάνοι PLAT. *Ti.68d dacă cineva ar încerca să verifice (= a supune unei probe);* μηδεὶς ἔλεγχος μηδὲ ~ ISOC. 17.12 *nici un argument și nici o probă;* (+ gen. obiectiv) ἡθους δὲ ~ ἐστὶν ἀνθρώποις χρόνος MEN. *Gnom.304 pentru oamenii timpul este proba caracterului;* ἀνδρὸς τελείου βάσανον PLB. 6.2.6 *piatra de încercare a unui om desăvârșit;* (+ gen. subiectiv) εἰς βάσανον εἶ χερῶν SOPH. *OC835 ești la proba (sc. în puterea) mâinilor mele;* PLAT. *Lg.648b.* **III** (jur.) 1 caznă, interogatoriu luat prin tortură: τοῖσι ἐπίστευε σιγᾶν ἐς πάσαν βάσανον ἀπικομένοισι HDT. 8.110 *ni indemnă să păstreze tăcerea la orice caznă ar fi supuși;* (jur. despre sclavii supuși la tortură în cadrul proceselor) ἔφυγε τὴν βάσανον IS. 8.11 *a evitat interogatoriul;* εἰς βάσανον ἐκδιδούς DEM. 30.36 *punând la interogatoriu;* ISOC. 17.16. 2 tortură, chin: οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν ~ LXX *Înf.3.1 nici un chin nu-i va atinge.* **IV** (sensuri speciale în LXX) 1 (cf. ebr. *kelimah* כֶּלִּימָה) rușine, înjosire: σὺ κόμισαι βάσανόν σου LXX *Iez.16.52 tu poartă-ți rușinea.* 2 (cf. ebr. *ragezah* רָגֶזָה) tulburare: τὸ ὕδωρ σου μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίεσαι LXX *Iez.12.18 bea apa ta în tulburare și chin.* 3 (cf. ebr. *asham* אָשָׁם) ispășire, expiere: τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ; LXX *1Rg.6.4 ce să-i dăm pentru ispășire?*

Βασεῦμαι, (dor.) ind. viit. de la βαίνω: THEOC. 2.8, id. 4.26.

βᾶσιλειᾶ, ας, ἡ *subst.* {ion. βᾶσιληΐη Hdt.} **I** (despre forma de guvernământ) 1 monarhie, regalitate: πατρικαὶ βασιλεῖαι THUC. 1.13 *monarhii ereditare;* ἡ πρώτη πολιτεία μετὰ τὰς βασιλείας ARSTT. *Pol.1297b17 prima formă de guvernământ după monarhii;* βασιλείας ἀληθινῆς ἀρχῇ καὶ ~ PLB. 6.7.2 *origine și naștere a unei regalități adevărate.* 2 rege: ἐκληρονόμησεν θρόνον βασιλείας LXX *1Mac.2.57 a moștenit tronul de rege;* εἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας LXX *1Mac.6.47 au văzut puterea regelui.* **II** (gener. frecv.) regat, stăpânire, împărăție, domnie, dominație: ἐπὶ μέγα ἡ ~ ἦλθεν ἰσχύος THUC. 2.97 *regatul a ajuns la o mare putere;* ἕως μὲν ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμὴ γίγνεται ἡ ἐν Πέρσiais βασιλεία XEN. *Cyr.8.5.26 cât timp trăiesc*

eu, a mea este stăpânirea peste persi; περὶ τῆς Κύρου βασιλείας XEN. *An.3.2.15 despre domnia lui Kyros;* ἀρχὴ τῆς βασιλείας LXX *Gen.10.10 început al împărăției;* ἡ ~ τῶν οὐρανῶν NT *Mt.13.47 împărăția cerurilor.* **III** autoritate, suveranitate: ζηλοῦν ... τῆς ὑπ' ἐκείνου βασιλείας ISOC. 9.43 *a invidia autoritatea exercitată de către acela.*

[βασιλεὺς]

βᾶσιλειᾶ, ας, ἡ [ἡ] *subst.* [var. nom. βασιλέα Pi. N.1.39] regină, prințesă: πολυμνήστη ~ OD. 4.770 *regina peșită de pretendenți;* (+ nume propriu) ~ Κλυταιμῆστρα AESCH. *Ag.84 regina Clytaim(he)stra;* σεμινοτάτη ~ θεά AR. *Pax974 slăviți regină zeiță;* ~ γύναι EUR. *El.988 regină.*

[βασιλεὺς]

βᾶσιλειάω-ῶ, vb. a dori puterea, a aspira la tron: συχνούς ~ ὁ καιρὸς ἀνέπειθεν IOS. *BI2.55.2 ocazia i-a împins pe destui să-și dorească domnia.*

[βασιλεία]

βᾶσιλειδης, ου, ὁ *subst.* descendent la tron, fiu sau fiică de rege: τὴν βασιλειδῶν μούνην λοιπὴν SOPH. *Ant.941 singura rămasă dintre descendenții la tron;* τὸ τῶν δέκα βασιλειδῶν γένος PLAT. *Criti.116c spița celor zece moștenitori.*

[βασιλεὺς]

βᾶσιλειδίων, ου, τὸ *subst.* regișor: οὐ γὰρ βασιλεῖς, ἀλλὰ βασιλείδια γεννάσει PLUT. *Ages.2 nu va naște regi, ci regișori.*

[dim. al lui βασιλεὺς]

βᾶσιλειον, ου, τὸ *subst.* {ion. βᾶσιληΐον} **I** 1 reședință regală, palat: περὶ τὸ ~ φύλακας λάβοι XEN. *Cyr.7.5.66 să ia paznici în jurul palatului;* HDT. 1.30 (frecv. pl.) ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληίοισι HDT. 1.30 *era primit ca oaspete în palat;* καλέσας αὐτοὺς εἰς τὰ βασιλεια ARSTT. *Oec.1352a11 chemându-i în palat;* PLAT. *Criti.115c*, PLB. 10.10.9. 2 capitală: ἦν ~ ἐξ ἀρχῆς Μήδων PLB. 10.27.5 *era de la început capitala mezilor.* 3 tezaur regal, vistierie regală: (sg.) ἐς τὸ βασιλήιον καταβάλλει ἐπ' ἡμέρην ἐκάστην τάλαντον ἀργυρίου HDT. 2.149 *varsă în vistieria regală câte un talant de argint pe zi;* (pl.) τὰ βασιλεια χρημάτων κενά ISOC. 3.31 *tezaurul cu bani era gol.* **II** (înseamnă al regalității) diademă, coroană: ἔλαβον τὸ ~ τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ LXX *2Rg.1.10 i-a luat diadema de pe cap;* AESOP. 1.109,

PLUT. M.358d.

[βασιλεύς]

βασιλειος, ος *sau* α, ον *adj.* {ion. și eol. βασιλήϊος, η, ον Hom., Sapph., Hdt.} **I** 1 regal, de rege, regesc: τέμενος βασιλήϊον IL. 18.550 *moșie regală*; δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊον ἐστὶ κτείνειν OD. 16.401 *e lucru cumplit să ucizi viță regească (neam de rege)*; ~ στρατός AESCH. Pers.66 *armata regală*; ἰζόμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον HDT. 7.17 *asezându-se pe tronul regal*; οὐ δὴ που σέ ἀπιστοῦσαν τοῖς βασιλείοις <iv> ἄγουσι νόμοις; SOPH. Ant.382 *nu cumva te aduc pentru că nu te-ai supus legilor regale?*; HES. Op.126. **2** (cu referire la arhontele rege din Atena) regal: (despre o ședință a Areopagului) ἐν τῇ βασιλείῳ στοᾷ καθεζομένη DEM. 25.23 *stând în Porticul Regal*. **3** (la Roma) imperial: τὴν βασιλειον δύναμιν PLB. 31.2.12 *armata imperială*. **4** (tehn., în metrologie) regesc: τεῖχος πεντήκοντα μὲν πήχεων βασιλήϊων HDT. 1.178 *zid de cincizeci de coți „regali”*. **II** (fig.) ales, domnesc: (despre un parfum sau un unguent) βασιλήϊωι SAPPH. Fr.94 *parfum ales*.

[βασιλεύς]

βασιλεύς, ἑως, ὁ *subst.* |comp. -εύτερος, superl. -εύτατος| {ep. sg. gen. βασιλήϊος, ac. βασιλήια, dat. βασιλήϊ; pl. nom. βασιλήες, gen. βασιλήων, freqv. Hom; att. pl. nom. βασιλής, ac. βασιλέας Soph., Thuc., Ar.; Plat. s.a.; eol. pl. nom. βασιλήες Sapph.} **I** (freqv.) **1** rege, comandant suprem: διοτρεφέες βασιλήες IL. 2.445 *regi descendenți din Zeus*; (+ subst.) βασιλήϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε IL. 3.170 *seamă cu un rege*; ἄναξ Ξέρξης ~ AESCH. Pers.5 *regele suprem Xerxes*; (comp.) βασιλεύτερος ἐστὶν IL. 10.239 *este un rege mai mare*; (comp. + gen. al comp.) οὐ γὰρ τις βασιλεύτερος Αἰήταο A.RH. 4.1102 *nu e cineva mai rege decât Aietes*; (superl.) σὺ γὰρ βασιλεύτατος ἐσσι IL. 9.69 *tu ești cel mai mare rege*; HES. Th.96, Pl. P.4.2, HDT. 6.59, THUC. 8.18 s.a. **2** (la Hom. despre suverani locali sau eroi) prinț, conducător: βασιλήες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν Ἰθάκῃ OD. 1.395 *sunt și mulți alți prinți ai aheilor în Ithaca*. **3** (în lit. creștină despre Iisus) ~ τῶν Ἰουδαίων NT Mt.2.2 *rege al iudeilor*. **4** (fig.) stăpân, suveran: νόμος ὁ πάντων ~ Pl. Fr.169a *legea e stăpână peste*

toate. **II** (la Atena, al doilea dintre cei nouă arhonți) περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν PLAT. Euthphr.2a *în jurul porticului arhontelui*; ARSTT. Pol.1285b17, LYS. 6.4. **III** (după războaiele medice) **1** satrap *sau* Regele persan: (de obicei fără articol) ἐφαίνοντο βασιλεῖ HDT. 7.174 *s-au înfățișat Regelui*; βασιλῆς βασιλέως ὑποχοι μεγάλου AESCH. Pers.24 *satrapii căpitani ai Marelui Rege*. **2** (despre Alexandru cel Mare și succesorii săi) comandant, diadoh: CALL. Del.187. **3** (despre împărații romani) împărat: ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων NT 1Tim.2.2 *pentru împărați și pentru toți cei care sunt într-o înaltă dregătorie*; IOS. A114.15.14. **IV** (despre cineva care se distinge într-un domeniu) priceput: ~ ἐν τοῖς λόγοις LUC. Rh.Pr.11 *priceput la discursuri* (prop. *rege în discursuri*). **V** (= συμποσίαρχος) rege al banchetului: PLUT. M.622a, LUC. Sat.4. **VI** (ornit., lat. *regulus*) aușel: ARSTT. HA615a19. **VII** (entom., în apicultură) regina albinelor: ARSTT. GA759a20.

βασιλευτέος, α, ον *adj.vb.* trebuie condus ca un rege: διδάσκων ὅπως βασιλευτέον ARSTT. Fr.646 *învățându-l cum trebuie să conducă precum un rege*.

[βασιλεύω]

βασιλεύτερος, βασιλεύτατος, (comp. și superl.) v. βασιλεύς.

βασιλευτός, ή, όν *adj.* potrivit pentru a fi condus de un rege: βασιλευτὸν μὲν οὖν τὸ τοιοῦτόν ἐστι πλῆθος ARSTT. Pol.1288a8 *o astfel de mulțime este potrivită pentru a fi condusă de un rege*.

[βασιλεύω]

βασιλεύω, vb. |viit. βασιλεύσω, aor. ἐβασιλεύσα, pf. βεβασιλευκα| **I** (intrans.) **1** a fi rege, a domni: (abs.) Δαρείου βασιλεύοντος THUC. 8.58 *Dareios fiind rege*; (+ prep.) ἐν ὑμῖν ... βασιλεύε OD. 2.47 *domnea peste voi*; Ἰθάκης κατὰ δῆμον ... βασιλεύοι OD. 22.52 *ar domni peste poporul Ithacei*; (+ gen.) Πύλου βασιλεύε OD. 11.285 *stăpânea peste Pylos*; ἐν ... Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν OD. 1.401 *va domni peste ahei în Ithaca*; Αἴγισθος δὲ βασιλεύει χθονός EUR. El.12 *Aighisthos stăpânește pământul*; οὐ βασιλεύσει ἡμῶν LXX IRg.11.12 *nu va domni peste noi*; (+ dat.) Γηγάντεσσιν βασιλεύεν OD. 7.59 *domnea peste Giganți*; (ἐπὶ + ac.)

βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς LXX Mich.4.7 *Domnus va domni peste ei*; (pas.) ὑπὸ νόμου βασιλευμένους LYS. 2.19 *guvernați de lege*; Μακεδόνας ... βασιλευμένους ὑπὸ γυναικός PLUT. Alex.68 *macedonenii conduși de o femeie*; Pl. P.4.106, PLAT. R.576d 2 (la Atena) a îndeplini funcția de arhonte-rege: ὄντος δέ μοι Πατροκλέους ἐπιτηδείου τοῦ τότε βασιλεύοντος ISOC. 18.5 *Patrocles, apropiat mie, îndeplinind atunci funcția de arhonte*. 3 (fig.) a se simți ca un rege, a se purta ca un rege, a fi superior: τῷ χρυσῷ βασιλεύειν THEOC. 21.60 *să fiu ca un rege cu aurul meu*; τρυφήσεις ἐν πενία καὶ βασιλεύσεις PLUT. M.101d *te vei delecta în sărăcie și te vei simți ca un rege*; χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε NT. 1Cor.4.8 *v-ați simțit ca niște regi fără noi*. II (tranz.) a desemna drept rege: (+ ac. intern) ἐβασιλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλέα LXX 2Par.21.8 *l-au făcut rege peste ei înșiși*.

[βασιλεύς]

Βασίλη, ης, ἡ [i] *subst.* (= βασιλεία) regină: SOPH. Fr.310.

Βασίληϊος, (ion și eol.) v. βασιλείος.

Βασίληϊς, ἴδος, ἡ *adj.f.* regal, domnesc: δόκε.οἱ τιμῆς βασιληϊδος ἡμισυ πάσης IL. 6.193 *i-a dat jumătate din întreaga cinstire domnească*; βασιληϊδος ὄμματα κούρης A.RH. 3.886 *ochii fecioarei de viță regală*; HES. Th.462, EUR. Hipp.1280.

[βασιλεύς]

Βασίληος, (ep.) gen. al lui βασιλεύς.

Βασίλιζω, vb. I a fi partizan al regelui: τοῦτο τοὺς Χαλκιδεῖς ἐποίησε βασιλίσαι προθυμότητα PLUT. Flam.16 *aceasta i-a făcut pe chalcideni să se dea cu mult avânt de partea regelui*; PLUT. Sull.12. II a se purta ca un rege: (despre Caesar) βασιλιζόμενον, οὐχ ἡγούμενον APP. BC3.2.18 *purtându-se ca un rege, nu conducând*; IOS. A11.188.2, APP. Mith.521.

[βασιλεύς]

Βασίλικός, ἡ, ὅν |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| I (*adj.*) I de rege, regal, regesc: κατ' Ἄργος βασιλικὸν τέξει γένος AESCH. Pr.869 *va naște la Argos un neam regal*; βασιλικοῖς λέκτροις EUR. Tr.312 *în patul regal*; βασιλικούς ἔχων δόμους EUR. El.947 *fiind stăpân pe palatul regal*; βασιλική τέχνη PLAT. Plt.300e *arta de a guverna*; ἔχειν τι ἡθους βασιλικοῦ XEN.

Oec.21.11 *are ceva din caracterul unui rege*; HDT. 2.173, ISOC. 3.56, ARSTT. Pol.1311a6, PLUT. Marc.14 s.a. 2 care se referă la rege: ὁδῶ βασιλικῇ πορευσόμεθα LXX Num.20.17 *vom merge pe calea regească*; τοὺς ἐπὶ βασιλικοῖς ἐγκλήμασι παρακεχωρηκότας PLB. 25.3.1 *delicte de lezmajestate*. II (*subst.*) II **βασιλικός**, ου, ὁ, membru al casei regale, funcționar al regelui, ofițer al regelui: οἱ βασιλικοὶ PLB. 8.10.10 *ofițerii regelui*. II **βασιλική**, ἡς, ἡ, regalitate (ca formă de guvernământ): PLAT. Plt.291e, ARSTT. Pol.1285b3 II **βασιλικόν**, ου, τό, decret regal: (subînț. πρόσταγμα) προσταξάτω βασιλικόν LXX Est.1.19 *să dea un edict regal*. II (*pl.*) **βασιλικά**, ὧν, τά, I datorii către rege: LXX 1Mac.10.43, IOS. A13.56.2. II prerogative regale: LXX 1Mac.15.8.

[βασιλεύς]

Βασίλικῶς, adv. regește, ca un rege: ~ παρών XEN. Cyr.1.4.14 *aparând ca un rege*; κοσμήσας ~ PLUT. Ant.3 *împodobindu-se ca un rege*; τό τε σῶμα τεθάρθθαι ~ APP. BC3.5.34 *corpul este îngropat regește*; ARSTT. Pol.1259b1, ISOC. 5.154, PLB. 5.12.1, LUC. Icar.14 s.a.

Βασίλιναῦ, (barbarism rostit de zeul Triballos în loc de βασιλιννα) prințesă: AR. Av.1678.

Βασίλιννα, ης, ἡ [i] *subst.* (= βασιλίσσα) regină, (la Atena) soție a arhontelui rege: DEM. 59.75, MEN. Fr.907.

[βασιλεύς]

Βασίλις, ἴδος, ἡ *adj.f.* care aparține regelui sau reginei, regal: τὰν βασιλίδ' ἐστίαν Ἀτρειδᾶν κακῶς ἔβαξε EUR. Rh.718 *pone-grea casa regală a Atrezilor*. II (= βασιλεία) **Βασίλις**, ἴδος, ἡ, *subst.* regină, prințesă: νόμφη ~ EUR. Med.1003 *tânără prințesă*; ~ οὐκέτ' ἔστι δὴ γυνή EUR. Hipp.778 *femeia regină nu mai este*; δούλη κεκλησθαι ~ οὐσ' αἰσχύνομαι EUR. Hec.552 *mi-e rușine ca, deși regină, să fiu numită sclavă*; Κλεοπάτρα ~ Αἰγύπτου APP. BC5.1.1 *Cleopatra, regina Egiptului*; SOPH. Fr.620, PLAT. Lg.694e, IOS. A120.17.1, PLUT. Phoc.19.

[βασιλεύς]

Βασίλισκος, ου, ὁ *subst.* I regișor: εἰσήγαγε τοὺς βασιλίσκους PLB. 3.44.5 *i-a condus pe regișori*; γυνή τινος τῶν βασιλίσκων APP. BC4.10.75 *soție a unui dintre regișori*; II

(zool.) tip de reptilă, cobra, vasilisc: ἐπ' ἄσπιδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ LXX Ps.90.13 *vei călca pe viperă și vasilisc*; III (ornit.) aușel, *Troglodytes parvulus*: (despre o fabulă a lui Aisopos / Esop) PLUT. M.806e.

[dim. al lui βασιλεύς]

βασιλίσσα, ης, ἡ [ī] *subst.* {att. βασιλίττα Luc.} regină: XEN. Oec.9.15, ARR. An.7.13.3, THEOC. 15.24, LXX 2Par.9.12 ș.a.

[fem. al lui βασιλεύς]

βάσιμος, ον [ā] *adj.* pe care se poate călca, accesibil: (neut. pl.) ἔως μὲν βάσιμα ἦν XEN. An.3.4.49 *până unde se putea merge*; οὔτε γῆ ~ οὔτε πλωτὴ θάλαττα IOS. A116.115.3 *nici pământul accesibil, nici marea navigabilă*; (+ dat.) γῆ καὶ θάλασσα ~ ἀνθρώποις IOS. A13.123.5 *pământ și mare accesibile oamenilor*; SOPH. Fr.240, DEM. 25.76, APP. BC4.14.109, LUC. Icar.10 (fig.) βάσιμον ἱστορία πραγμάτων ἐχομένη χρόνον PLUT. Thes.1 *perioada de timp până la care se poate străbate cu istorisirea faptelor* (sc. *accesibilă istoriei*).

[βαίνω]

βάσις, εως, ἡ [ā] *subst.* I 1 pas, mers, umblet: κυνὸς ... ὥς τις εὐρινὸς ~ SOPH. Ai.8 *precum mersul unei cățele cu miros fin*; οὐκ ἔχων βάσιν SOPH. Ph.692 *neavând puterea de a merge*; (despre urmele lăsate de roți în pământ) ἀμφὶ ... τροχῶν βάσεις SOPH. El.718 *în jurul călcăturii roților*. 2 pas de dans, mișcare ritmică, cadență, ritm: χορείας στῆσαι βάσιν AR. Th.968 *a schița un pas de dans*; (într-un dans) φέρουσα φιλόταταν βάσιν EUR. Tr.334 *purtându-ți pasul foarte drag*; Pl. P.1.2. 3 (metr.) picior metric, armonie: μηδὲ παντοδαπὰς βάσεις, ἀλλὰ βίου ῥυθμοὺς κοσμοῦ PLAT. R.399e *nu orice fel de armonii, ci ritmurile unei vieți ordonate*; ARSTT. Pol.1263b35. II (suprafață pe care se poate păși) bază, piedestal, temelie, suport: βάσεις ἀργυρᾶς ποιήσεις ... στύλοις LXX Ex.26.19 *vei face temelii de argint pentru stâlpi*; τὰς βάσεις τῶν πύργων ... ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀχρειωθῆναι PLB. 1.48.9 *temeliile turnurilor sunt nimicite de foc*; λέβητας ἀργυροῦς καὶ βάσεις τούτων PLB. 5.88.6 *cazane de argint și suporturile lor*; (abstr.) τὸ “βέβαιον,” ὅτι <βάσεως> τινὸς ἐστὶν καὶ στάσεως μῆμημα PLAT. Cra.437a *„statornic”, pentru că*

redă oarecum ideea de „bază” și de „stare pe loc”. III (partea pe care calci) talpa piciorului, picior: ποδῶν βάσει EUR. Hec.837 *cu talpa picioarelor*; (sg. pt. pl.) ἀναψύχουσι θηλύπουν βάσιν EUR. IA421 *își răcoresc picioarele* (prop. *tălpile*) *delicate*; ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις αὐτοῦ NT Fr.3.7 *s-au întărit picioarele lui*; χειρῶν ἀπ' ἄκρων εἰς ἄκρας ποδῶν βάσεις LUC. Trag.17 *din vârful mâinilor până în vârful picioarelor*.

[βαίνω]

βασκαίνω, vb. [viit. βασκάνω, aor. ἐβάσκανα] I a arunca ochi răi, a deochea: (act.) βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ τὸν ἀδελφόν LXX Deut.28.54 *va arunca ochi răi fratelui său*; (pas.) ὡς μὴ βασκανθῶ τρίς ἔπτυσσα THUC. 6.39 *ca să nu fiu deocheat, am scuipat de trei ori*; CALL. Aet.fr.43. II a invidia, a fi gelos pe: (+ dat.) οὐχὶ δεῖ τοῦτω ~ DEM. 20.24 *nu trebuie să fie invidios pentru aceasta*; PLUT. M.806a. III a calomnia, a discredita, a denigra, a defăima: (+ ac.) ἄν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο βασκαίνει DEM. 18.190 *dacă i se întâmplă ceva incomod, îl discreditează*; ~ γὰρ εἰώθασι με ἐπὶ παντί MEN. Asp.153 *au obiceiul să mă denigreze pentru orice*.

[βάσκανος]

βασκάνια, ας, ἡ *subst.* {ion. βασκανίη Call.} I deochi, vrăjitorie, farmece, vrajă: μὴ τις ἡμῖν ~ περιτρέψη τὸν λόγον PLAT. Phd.95b *ca nu cumva vreun deochi să ne răstoarne argumentul*; ~ γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ LXX Inj.4.12 *vraja ne trebniciei întunecă cele bune*; ὑπὸ δὲ βασκανίας καὶ φθόνου βλάπτεσθαι PLUT. M.1090c *a fi vătămat de farmece și invidie*; ARST. Pr.926b20. II invidie, gelozie: φιλονεικία καὶ ~ LXX 4Mac.1.26 *dorința de ceartă și invidie*; CALL. Epigr.21.4. III răutate, dorința de a ponegri: ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν DEM. 18.252 *dacă cineva i-ar vedea aroganța și răutatea*; εὐρηται τοιαύτη ~ ἐκ τῶν περὶ τὰς αὐλὰς διατριβόντων PLB. 4.87.4 *o asemenea dorință de a ponegri se găsește printre cei care își fac veacul la curte*.

[βάσκανος]

βασκάνιον, ου, τό [ā] *subst.* amuleta împotriva deochiului: AR. Fr.592.

[βάσκανος]

βάσκᾱνος, ον *adj.* I care deoache: βάσκανον ἔχειν ὀφθαλμόν PLUT. *M.*680c *a avea un ochi rău*: τὰ βάσκανα γεράνδρνα PLUT. *M.*796a *arbori vechi care deoache*. II bârfitor, calomniator: σφόδρα ~ οὔσα AR. *Pl.*571 *fiind foarte rea de gură (= bârfitoare)*: πονηρόν ὁ συκοφάντης αἰεὶ καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον DEM. 18.242 *sicofantul e întotdeauna și în orice situație ceva mârșav, un calomniator și un acuzator*: PLUT. *Fab.*26. III rău: σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ ~ LXX *Prov.*28.22 *omul rău se grăbește să se îmbogățească*. //

βάσκανος, ου, ὁ, ἡ, *subst.* I bârfitor, calomniator: ὁ ~ ῥέγει AR. *Eq.*103 *bârfitorul sforăie*: (despre Aischines) ὁ ~ οὔτος ἱαμβειοφάγος DEM. 18.139 *calomniatorul ăsta mănecător de iambi*: MEN. *Pc.*529. II invidios: δόσις βασκάνου ἐκτῆκει ὀφθαλμούς LXX *Sir.*18.18 *darul celui invidios pârjolește ochii*.

βασκαντικός, ἡ, ὄν *adj.* invidios, rău: (ac.) φθονητικὴν καὶ βασκαντικὴν ... ἔξιν PLUT. *M.*682d *character invidios și rău*.

[βασκαίνω]

βασκάνως, [κᾱ] *adv.* cu răutate: IOS. *A/11.*114.1.

βασκᾱς, ἡ *subst.* [gen. dub., dat. βασκᾱ Ar.] (ornit.) tip de rață: AR. *Av.*885-6.

βάσσω, *vb.* [doar la imper. prez.] a merge, a veni: βάσκ' ἴθι IL. 2.8 *hai, vino!*: βάσκε AESCH. *Pers.*663 *vino!*: (pl.) AR. *Th.*783.

[v. βαίνω]

βάσσομαι, (dor.) ind. viit. de la βαίνω: EUR. *Fr.*911.

βᾱσσα, (dor.) v. βῆσσα.

βασσάρα, ας, ἡ [ᾱρ] *subst.* (= ἀλώπηξ) vulpe, de unde piele de vulpe: (folosită în ritualurile bahice) χιτῶνας βασσάρας τε Λυδίας AESCH. *Fr.*73 *chitoane și piei de vulpi lidiene*.

βασσάριον, ου, τό *subst.* vulpiță: HDT.4.192.

[dim. al lui βασσάρα]

βασταγμα, ατος, τό *subst.* I sarcină, povară: δεινὸν μὲν ἦν ~ EUR. *Supp.*767 *era o sarcină cumplită*: ἔση ἐπ' ἐμὲ εἰς ~ LXX *2Rg.*15.33 *imi vei fi spre povară*: IOS. *A/19.*362.7, PLUT. *M.*59b II (milit.) arsenal: μέγα τὸ ~ τῆς πόλεως ἦν PLB. 36.6.7 *era mare arsenalul cetății*.

[βαστάζω]

βαστάζω, *vb.* [viit. βαστάσω, aor. ἐβάστασα

și tard. ἐβάσταξα, pf. inuz.] I (concr. și fig.) a ridica: I (concr.) a ridica: (despre Sisyphos) λᾶαν βαστάζοντα ... ἀμφοτέρησι OD. 11.594 *ridicând cu ambele mâini un bolovan*: πρῶτος ὧς με βαστάσῃ πεπτῶτα SOPH. *Ai.*827 *pentru a fi cel dintâi care mă ridică pe mine căzut*: χερσὶ βαστάσασα δυσφημῶ μὲν οὐ SOPH. *El.*905 *ridicând [ofrandele] în mâini nu spun nimic de rău augur*. 2 (fig.) a ridica în slăvi: θερμὰ Νυμφᾶν λουτρὰ βαστάξεις Pl. *O.*12.19 *ridici în slăvi băile calde ale Nimfelor*. II (ca urmare a ridicării sau a asumării) I a purta, a căra: ὅπλα ~ MEN. *Epit.*324 *a purta arme*: (despre sarcină) ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε NT *Lc.*11.27 *pântecul care te-a purtat*: (fig.) ἡμῶν ... τὰς νόσους ἐβάστασεν NT *Mt.*8.17 *a purtat bolile noastre*. 2 a ține în mâini: νῦν οὐδὲν ὄντα βαστάζω χεροῖν SOPH. *El.*1129 *acum țin în mâini ceea ce nu [mai] e nimic*: (fig. la pas. despre opere) βαστάζονται ARSTT. *Rh.*1413b12 *sunt ținute în brațe / sunt îmbrățișate (= sunt apreciate)*. 3 (fig.) a cântări cu mintea: πρῶτος ἐν γνώμᾳ τὸδ' ἐβάστασε AESCH. *Pr.*888 *cel dintâi a cântărit aceasta în minte*: ἐβάστασε φρενί AR. *Th.*438 *a cântărit cu mintea*. III a fura: βαστάσας τρισχίλια τάλαντα IOS. *A/7.*393.6 *furând trei mii de talanți*: PLB. 32.15.4, LUC. *Asin.*16. IV (f. rar la tragici) a atinge, a îmbrățișa: εὐφιλῇ χέρα ἄνακτος οἴκων τῆδε βαστάσαι χερὶ AESCH. *Ag.*35 *să ating cu mâna iubitoare mâna stăpânului casei*.

βάτᾱλος, ου, ὁ [βᾱ] *subst.* [var. βάττᾱλος] (poreclă a lui Demosthenes) bâlbâit sau (potrivit unei alte interpretări) desfrânat: DEM. 18.180, PLUT. *Dem.*4.

[cf. βατέω (?)]

βᾱτε, (dor.) imper. aor. 2pl. de la βαίνω.

βάτέω-ῶ, *vb.* [pas. prez. 3pl. βατεῦνται] I a încăleca: (despre căprițe) οἷα βατεῦνται THEOC.1.87 *cum sunt încălecate*. II (la Delphoi) = πατέω: PLUT. *M.*292e.

[βαίνω]

βάτην, (ep.) ind. aor. act. 3du. de la βαίνω: IL. 1.327, id. 5.778, id. 9.192, OD. 24.361 ș.a.

βατιά, ᾱς, ἡ *subst.* (dor.) v. βατή.

βατιάκη, ης, ἡ [ᾱκ] *subst.* (tip de) cupă de băut: ἐν τοῖς Δαρείου ποτηρίοις βατιακάς εἶναι τινὰς ARSTT. *Mir.*834a4 *printre pocalele lui Darius sunt și unele cupe de băut*.

βατίδοσκόπος, *ov adj.* care pândeste calcanii: (despre un poet tragic și colaboratorul său) βατιδοσκόποι Ἀρπυιαί AR. Pax811 *harpīi care pândesc calcanii*.

[βατίς, σκοπέω]

βατιή, *ἡς, ἡ subst.* {dor. βατιά Pi.} spin, mărăcină: βατιᾶ ἐν ἀπειρίτῳ Pl.O.6.54 *pe un mărăcină mare*; CALL. Fr.258.

[βάτος (ἡ)]

βατίς, *ἰδος, ἡ subst.* I (iht.) calcan (sau pistică de mare), *Raia batis* L.: οὐδὲ χαίρω βατίσιν οὐδ' ἐγγέλεσιν AR. V.510 *nu-mi plac nici calcanii, nici anghilele*; ARSTT. HA565a28. II (ornit.) tip de pasăre care trăiește în tufișuri, *prob.* mărăcinarul, *Saxicola rubetra* L.: ARSTT. HA592b17.

[βάτος]

βατός, *ἡ, ὅν adj.vb.* pe unde se poate merge, accesibil: βατά καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἔσται XEN. An.4.6.18 *vor fi accesibile și pentru animalele de povară*; MEN. Fr.751, ARR. An.4.21.3, LUC. Dips.2.

[βαίνω]

βάτος¹, *ου, ὁ, ἡ [ᾱ] subst.* (bot.) mură sălbatică, mărăcină, rug, *Rubus ulmifolius*: χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἔνεκ' OD. 24.230 *mănuși pe mâni pentru mărăcini*; ὁρᾷ ὅτι ὁ ~ καίεται πυρὶ LXX Ex.3.2 *vede că rugul arde cu văpaie*; (prov.) οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν NT Lc.6.44 *nu se culege strugure din mărăcină*; THEOC. 1.132, PLB. 3.71.1, PLUT. M.94e.

βάτος², *ου, ὁ subst.* (iht.) varietate de calcan sau pistică de mare: ARSTT. HA 489b6.

βάτος³, *ου, ὁ subst.* [var. βάδος LXX] bat / bad, unitate de măsură pentru lichide, 1 bad = 45 litri: LXX 2Ezr.7.22, NT Lc.16.6, IOS. A18.2.9.

[de pus 3]

βάτραχειος, *ον [ρᾱ] adj.* [var. βατραχειοῦς, -οῦν] de culoarea broaștei (verde deschis): βαπτόμενος βατραχειοῖς AR. Eq.523 *vopsit în verde „broască”*.

[βάτραχος]

βάτραχίς, *ἰδος, ἡ subst.* haină de culoarea broaștei (= verde deschis), folosită la sărbători: AR. Eq.1406.

[βάτραχος]

βάτραχομῦομάχια, *ας, ἡ subst.* [var. βατραχομαχία] Batrachomyomachia (poem atribuit lui Homer), lupta broaștelor cu șoarecii: PLUT. M.873f.

[βάτραχος, μῦς, μάχομαι]

βάτρᾱχος, *ου, ὁ [βᾱ] subst.* I 1 (zool.) broască: HDT. 4.132, AESOP. 1.44, PLAT. Phd.109b, LXX Ex.8.7, NT. Apoc.16.13 ș.a. 2 (despre un ornament) AR. Nu.881 II (iht.) pește-undițar, *Lophius piscatorius*: ARSTT. GA749a23.

βατταλογέω-ῶ, *vb.* [var. βαττολογέω] a vorbi ca un bâlbâit, a spune același lucru mereu și mereu: μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοὶ NT Mt.6.7 *nu vă bâlbâiți precum neamurile* (sc. păgânii).

[βαττόλογος, < βάττος, λέγω]

βαττᾱρίζω, *vb.* a se bâlbâi: PLAT. Tht.175d, LUC. ITr.27.

[onomat., cf. βάταλος]

βάτω, [ᾱ] (dor.) imper. aor. 3sg. de la βαίνω: SOPH. Ai.1414.

βάτῳδης, *ες adj.* acoperit de mărăcini: τὴν ὄφρυν τοῦ ποταμοῦ ... ἀπότομον οὖσαν καὶ βατῳδῇ PLB. 12.22.4 *râpa râului fiind abruptă și acoperită cu mărăcini*.

[βάτος 1]

βαυβάω-ῶ, *vb.* a dormi: EUR. Fr.694.

βαῦζω, *vb.* {dor. βαῦσδω Theoc.} I (despre sunetul scos de câini) 1 a lătra, a hămăi: ᾧ δὲ βαῦσδει εἰς ἄλλα THEOC. 6.10 *ea latră către mare*. 2 (fig. despre oameni) a mârâi: σιγά βαῦζει AESCH. Ag.449 *mârâie în tăcere*; παῦσαι βαῦζων AR. Th.173 *încetează să mai mârâie*. II (gener.) a țipa, a răcni: νέον δ' ἄνδρα βαῦζει AESCH. Pers.13 *racnește la orice nou venit*.

[onomat. βαῦ βαῦ „ham, ham”]

βαυκᾱλάω-ῶ, *vb.* a adormi cu cântece de leagăn: LUC. Lex.11.

βαυκίδες, *ων, αἱ subst.* tip de sandale feminine de origine ioniană: AR. Fr.342, LUC. Lex.10.

[βαυκίζω „a se alinta”]

βαυκο-πανοῦργος, *ου, ὁ subst.* șmecher: ARSTT. EN1127b27.

[βαυκός, πανοῦργος]

βαῦσδω, (dor.) v. βαῦζω.

βάφεύς, *έως, ὁ subst.* [pl. nom. βαφῆς Plat.] I vopsitor: PLAT. R.429d, PLUT. Cat.Ma.8. II aurar: PLUT. Per.12.

[βάπτω]

βάφή, *ἡς, ἡ subst.* I acțiunea de a (în)muia, înmuiera, baie: (despre sânge) πορφυρᾷ βαφῇ AESCH. Pers.317 *într-o baie de purpură*; (despre înmuierarea săgeților în sângele Hidrei) EUR. HF1188. II (concr. și fig.) călire: I (concr.) călire: (despre me-

tale) οὐδ' οἶδα ... χαλκοῦ βαφᾶς AESCH. Ag.612 *mi cunosc călirea aramei*: (fig. despre Aias) βαφῇ σίδηρος ὥς, ἐθιγύνθην ... πρὸς τῆσδε τῆς γυναικὸς SOPH. Ai.651 *am fost înmuiat de către această femeie precum fierul prin călire*: ARSTT. Po.1334a8, PLUT. M.988d. 2 (fig.) călire, întărire: τῆς μὲν ἀνδρείας οἶον ~ τις ὁ θυμός ἐστι καὶ στόμωμα PLUT. M.988d *curajul și vigoarea sunt ca o călire a bărbăției*. III vorpsea, culoare: κάλλιστα τοὺς νόμους ... δέξονται ὥσπερ βαφήν PLAT. R.430a *să primească legile cât mai bine, ca pe o vorpsea*: AESCH. Ag.239, LXX Jud.5.30, (fig.) τὴν βαφήν ... τῆς τυραννίδος PLUT. M.779c *culoarea tiraniei*.

[βάπτω]

βαφικός, ἡ, ὄν *adj.* bun pentru pictură, cu care se poate picta: LUC. Alex.12. // (subînț. τέχνη) **βαφική**, ἡς, ἡ, *subst.* arta de a picta: PLUT. M.228b.

[βαφή]

βδάλλω, *vb.* I 1 (act.) a mulge, a scoate lapte: τινα βουκόλον ... πολὺ βδάλλοντα PLAT. Th.174d *un vâcar care obține mult lapte*: ARSTT. HA522b18, LUC. Hes.4. 2 (med.) a produce: βδάλλεται γάλα πολὺ ARSTT. HA522b18 *produce mult lapte*. II a suge: (despre copii) ~ οὐκ ὀρθῶς ARSTT. GA746a20 *nu suge corect*.

βδέλλᾱ, ἡς, ἡ *subst.* {gen. pl. ion. βδελλέων} I (zool.) lipitoare, *Hirundo medicinalis* L.: τὸ στόμα ἔνδοθεν φορέει πᾶν μεστὸν βδελλέων HDT. 2.68 *are toată gura plină pe dinăuntru cu lipitori*; τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν LXX Prov.30.15 *o lipitoare avea trei fiice*: ARSTT. IA709a29, THEOC. 2.56. II (bot.) rășină a palmierului *Balsamodendrum africanum*, un fel de gumă: IOS. A13.28.3.

[βδάλλω]

βδέλυγμα, ατος, τό *subst.* spurcăciune, urâciune, scârboșenie: ~ ἐστὶν Αἰγυπτίσις πᾶς ποιμὴν LXX Gen.43.32 *pentru egipteni orice păstor este o spurcăciune*; ὠκοδόμησεν ~ ἐρημώσεως LXX I Mac.1.54 *a construit urâciunea pustiirii*; ποτήριον ... γέμον βδελυγμάτων NT Apoc.17.4 *potir plin de spurcăciuni*.

[βδελύσσω]

βδελυγμία, ας, ἡ *subst.* rău de mare: XEN. Mem.3.11.13.

[βδελύσσω]

βδελυγμός, οὔ, ὁ *subst.* urâciune: LXX IRg.25.31, LXX Na.3.6.

[βδελύσσω]

βδελυκτός, ἡ, ὄν *adj.vb.* spurcat, scârbos: ἀκάθαρτος καὶ ~ παρὰ θεῶν LXX Prov.17.15 *necurat și spurcat la Dumnezeu*: NT Tit.1.16.

[βδελύσσω]

βδελύκ-τροπος, ὄν *adj.* respingător, dezgustător: (despre Eumenide) ἐς τὸ πᾶν βδελύκτροποι AESCH. Eu.52 *cu totul dezgustătoare*.

[βδελύσσω, τρόπος]

βδελυρεύομαι, *vb.* |doar la viit. βδελυρεύσομαι| a se purta oribil: DEM. 17.11.

[βδελυρός]

βδελυρία, ας, ἡ *subst.* nerușinare, neobrăzare: διὰ τὴν αὐτοῦ βδελυρίαν καὶ θεοισεχθρίαν DEM. 22.59 *din pricina nerușinării lui și a lipsei de credință în zei*; ὕβρει καὶ θρασύτητι τῶν ἐπὶ βδελυρία περιβοήτων οὐδενὸς δεύτερος PLUT. Caes.9 *în lipsă de cumpătare și îndrăzneală cu nimic mai prejos decât cei mai vestiți pentru nerușinarea lor*: IS. 8.42, LUC. Ind.14.

[βδελυρός]

βδελυρός, ἄ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| nerușinat, netrebnic, neobrăzat, urâcios: (despre Dionysos) ὃ βδελυρὲ κἀναίσχυντε AR. Ra.465 *netrebnicule și nerușinatule*; ~ γὰρ εἶ, ὃ Σώκρατες PLAT. R.338d *urâcios mai ești, Socrates*; τέκνα βδελυρὰ γίνεται τέκνα ἁμαρτωλῶν LXX Sir.41.5 *copiii păcătoșilor devin copii urâcioși*; κολάκων ἀπάντων ὁ βδελυρώτατος LUC. Tim.47 *cel mai nerușinat dintre toți lingușitorii*: ARSTT. Phgn.810a33, DEM. 21.151, MEN. Sic.209, PLUT. Per.5, id. M.10c.

[cf. βδέω]

βδελύσσω, *vb.* |viit. βδελύξω, aor. ἐβδέλυξα, med. și pas. viit. βδελυχθήσομαι, aor. ἐβδελύχθην și tard. ἐβδελυξάμην, pf. ἐβδέλυγμα| {att. βδελύττω Ar., Plat., Arstt., Plut. ș.a.} I (med.) (βδελύσσομαι, att. βδελύττομαι) a simți dezgust față de, a fi îngreșat de, a primi cu scârba: (+ ac.) οὕτω τὰς γυναῖκας ἐβδελύχθη κείνος AR. Lys.795 *atât de mult a fost dezgustat acela de femei*; ταῦτ' ἐγὼ

βδελυττόμενος ἐσπείσάμην AR. Ach.599 *dezgustat de acestea am încheiat o înfelegere*; μὴ βδελύττεσθαι ἀλλὰ χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν PLAT. R.605e *nu te arăți scârbit, ci te bucuri și aduci laude*; βδελυχθεῖς τὸ σημεῖον PLUT. Alex.57 *fiind dezgustat de semn*; ταῦτα βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν LXX Lev.11.13 *dintre păsări să vă îngrețoșiți de acestea*; ἡμεῖς σε οὐκ ἐβδελυξάμεθα LXX Gen.26.29 *noi nu te-am primit cu scârbă*; διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν LXX Ps.13.1 *s-au stricat și s-au spurcat în indeletniciri*; ἐβδελυγμένοις ... τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρί NT Apoc.21.8 *cei spurcați au un loc în iazul care arde cu vâpăie*; MEN. Fr.472, PLB. 34.14.1, IOS. AI14.45.3, PLUT. Alc.16 s.a. II (act.) (cauzal, propr. a face să devină scârbos, grețos) a spurca: βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν LXX IMac.1.48 *să-și spurce sufletele*.

[cf. βδέω]

βδέω, vb. a trage vânturi: οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω AR. Pl.703 *căci nu trag vânturi cu miroso de tămâie*; ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα ὀριμύτερον γαλῆς AR. Pl.693 *scăpând de frică un vânt mai acru decât al unei nevăstuici*; (med.) AR. Eq.900.

βδύλλω, vb. a scăpa un vânt de frică, a face pe el de frică: (abs.) πένης βδύλλει λεώς AR. Eq.224 *săracul popor face pe el de frică*; (+ ac.) τί βδύλλεθ' ἡμᾶς; AR. Lys.354 *de ce faceți pe voi de frică la vederea noastră?*

[cf. βδέω]

βεβάασι, (ep.) ind. pf. 3pl. de la βαίνω: IL. 2.134 A.RH. 4.359.

βεβαίος, ος sau α, ον adj. |comp. -ότερος, superl. -ότατος| I (despre lucruri sau abstr.) I (propr. suprafața pe care poți pași) ferm, solid: κρύσταλλός οὐ ~ THUC. 3.23 *gheață nu tocmai solidă*; γῆ ~ ARR. An.2.21.5 *pământ ferm*; PLAT. Phd.85d. 2 (frecv. fig. despre abstr.) durabil, sigur, solid, puternic, tare: χάρις ~ THUC. 1.32 *recunoștință trainică*; κίνδυνον ἡγησάμενοι βεβαιότερον THUC. 3.39 *socotind că e un pericol mai puternic*; εἰρήνην ... βεβαίαν ἀγαγεῖν ISOC. 4.173 *a menține o pace sigură*; ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν NT 2Cor.1.7 *speranța noastră este tare față de voi*; μὴ οἶεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ τῆς

τύχης LUC. DMort.13.4 *să nu consideri sigure cele la voia sorții*; EUR. Fr.303, PLAT. R.586a, LYS. 2.47, LXX Inj.7.23 s.a. 3 (despre lucruri) în siguranță, ocrotit, sigur: τοξότης ἀφῆκα ... τοξεύματα βέβαια SOPH. Ant.1085 *un arcaș a lansat săgeți sigure (= care își vor atinge ținta)*; βεβαίους τὰς πύλας παρέσχον THUC. 4.68 *au asigurat porțile*. II (despre oameni) statornic, consecvent, hotărât, fidel: Ὠκεανοῦ φίλος ἐστὶ βεβαιότερός σοι AESCH. Pr.297 *tu ai un prieten mai statornic decât Okeanos*; τινες ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων βέβαιοι φανῶσι XEN. HG4.8.4 *unii se arată statornici atunci când prietenii lor ajung în nenorociri*. II **βέβαιον**, ου, τό, subst. dovadă sigură, stabilitate, fermitate: μὴ τὸ ~ ἀποδέξεις HDT. 7.50 *să nu aduci o dovadă sigură*; τι τῆς διανοίας τὸ ~ ἔχοντες THUC. 2.89 *având o anume fermitate a spiritului*; ὑμῖν δὲ τὸ ~ ἐκεῖνος παρεχέτω PLAT. Ep.346b *acela să ne ofere o dovadă sigură*; οἱ μοχθηροὶ τὸ μὲν ~ οὐκ ἔχουσιν ARSTT. EN1159b8 *viciosii nu au nici o stabilitate*.

[din R. lui βαίνω]

βεβαιότης, ητος, ἡ subst. I stabilitate, statornicie, fermitate: μετὰ ἡσυχίας καὶ βεβαιότητος ἐθέλειν ζῆν PLAT. R.503c *vor să trăiască în liniște și cu fermitate*; ἔχειν δοκεῖ σοι ... τινα βεβαιότητα τῆς οὐσίας PLAT. Cra.386a *ți se pare că are o anumită stabilitate a naturii*; περὶ οὐδὲν οὕτως ὑπάρχει τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ~ ARSTT. EN1100b13 *în legătură cu nimic nu există o asemenea stabilitate a acțiunilor omenesti*; βεβαιότητος οὐνεκα πρὸς Ἀλέξανδρον ARR. An.4.15.2 *pentru stabilitatea față de Alexandru*; IOS. AI19.318.1. II siguranță: ἐφρούρουν βεβαιότητος ἔνεκα τῶν Μεγάρων THUC. 4.66 *aveau o garinzoană pentru siguranța megarienilor*; PLAT. Phdr.277d, PLUT. Fab.19.

[βέβαιος]

βεβαιόω-ῶ, vb. |viit. βεβαιώσω, aor. ἐβεβαίωσα, pf. inuz.| I (tranz.) propr. a face să devină sigur: I (+ ac. pers.) a întări, a statornici: (med.) σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι THUC. 1.33 *să se întărească pe ei înșiși*; ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα LXX Ps.40.13 *m-am statornicit înaintea Ta pe veci*; βεβαιώσει ὑμᾶς NT 1Cor.1.8 *ne va confirma, a asi-*

gura, a stabili, a rândui (+ ac. abstr. și dat. pers.): ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιούμεν αὐτό THUC. 1.122 *noi nu ne putem asigura nouă înșine acest lucru*; βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν PLAT. Cri.53b *le vei întări judecătorilor convingerea*; ἐβεβαίωσε τῇ πατρίδι τὴν ἀσφάλειαν PLB. 3.10.5 *a asigurat patriei securitatea*; Ἀγρίππας ἐβεβαίωσε αὐτοῖς τοὺς νόμους IOS. A116.p.14 *Agrippa le-a rânduit legile*; (med.) βεβαιώσωμαι ἤδη παρὰ σοῦ PLAT. Grg.489a *voi căpăta o confirmare de la tine*; (pas.) τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν NT ICor.1.6 *mărturia lui Hristos s-a întărit în voi*; XEN. An.7.6.17, Is. 1.33, IOS. A16.94.3, PLUT. M.1035e ș.a. II a garanta, a se ține de cuvânt: (abs.) τοῦ Μνησικλέους βεβαιούντος ἡμῖν DEM. 37.12 *Mnesicles oferindu-ne o garanție*; XEN. Cyr.8.8.2.

[βέβαιος]

βεβαίωμα, ατος, τό *subst.* dovadă, probă: θεατὴς τοιούτων βεβαιωμάτων IOS. A1.2.275.2 *martor al atător dovezi*.

[βεβαιόω]

βεβαίως, *adv.* [comp. βεβαιότερον și βεβαιωτέρως, superl. βεβαιότατα] în siguranță, temeinic, ferm: τὸ μὴ ~ βλέφαρα συμβαλεῖν ὑπνω AESCH. Ag.15 *pleoapele nu-mi alunecă în siguranță în somn*; ἔξεστιν ὑμῖν φίλους γενέσθαι ~ THUC. 4.20 *vă pot fi prieteni în mod temeinic*; κυρωθήσεται ἡ οἰκία ... ~ τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν LXX Lev.25.30 *să rămână casa în mod sigur celui care a cumpărat-o*; XEN. Cyr.3.3.51, DEM. 8.41, PLB. 2.52.5 ș.a.

[βέβαιος]

βεβαίωσις, εως, ἡ *subst.* I acțiunea de a dovedi că un lucru este sigur, confirmare, dovadă: (+ gen. obiectiv) τὸ γὰρ βραχὺ τι τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πείραν τῆς γνώμης THUC. 1.140 *căci acest lucru neînsemnat face dovada și pune la încercare convingerea voastră*; ἐς βεβαίωσιν τῆς πάλαι οὔσης φιλίας ARR. An.2.14.2 *spre confirmarea vechii prietenii*; (abs.) ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν LXX Lev.25.23 *pământul nu va fi vândut în chip deplin (sau pentru totdeauna)*; AESOP. 1.1, IOS. B14.655.3, PLUT. M.85c. II (jur.) garanție, chezășie: εἰς βεβαίωσιν NT Evr.6.16 *spre chezășie*.

[βεβαιόω]

βεβαιωτής, οῦ, ὁ *subst.* I cel care poate adevăra, chezaș, garant: ἀπίστους ἀμφισβητουμένων παρεχόμενοι βεβαιωτάς PLB. 4.40.3 *aducând chezași lipsiți de încredere pentru cazuri nesigure*; καὶ μάρτυρα δίδωσι καὶ βεβαιωτὴν ἄξιον PLUT. M.827f *dau și un martor și pe cineva demn de încredere care poate adevăra*; ὁ Σκιπίων ἐστὶν ἡμῖν ~ APP. Pun.390 *pentru noi Scipio este un garant*. II arbitru: ~ αἰτιῶν PLUT. Cam.18 *arbitru al cauzelor*.

[βεβαιόω]

βέβακα, (dor.) ind. pf. de la βαίνω: SOPH. OC1053, id. Tr.134, EUR. Alc.394, id. Or.971 ș.a.

βέβακται, ind. pf. med. 3sg. de la βαίνω: OD. 8.408.

βεβάμεν, (ep.) inf. pf. act. de la βαίνω: IL. 17.359, id. 17.510.

βεβαρηώς, (ep.) part. pf. act. de la βαρέω:

βέβασαν, (ep.) ind. m.m.c.p. 3pl. de la βαίνω: IL. 17.286.

βεβᾶσι, (ep.) contr. ind. pf. 3pl. de la βαίνω: AESCH. Pers.1002, SOPH. Tr.345, id. Fr.314, EUR. Tr.835, id. IT1289, id. Hel.1613.

βεβαώς, (ep.) part. pf. de la βαίνω: IL. 14.477, A.RH. 3.1312.

βέβηκα, ind. pf. de la βαίνω.

βεβήκει, (ep.) ind. m.m.c.p. 3sg. de la βαίνω: IL. 1.221, OD. 8.361, A.RH. 3.41.

βέβηλος, ον *adj.* (prop. pe unde se poate merge) I (despre locuri și lucruri) accesibil oricui, profan, nesfânt, comun: πῶς βέβηλον ἄλσος ἂν ῥυοιτό με; AESCH. Supp.509 *cum m-ar putea proteja un sanctuar deschis tuturor?*; (pl. pt. sg.) ἢ πρὸς βεβήλοις ἢ πρὸς ἄλσεσιν θεῶν SOPH. OC10 *fie într-un loc profan, fie în crângurile zeilor*; καὶ βέβηλα καὶ κεκρυμμένα [λόγια] EUR. Heracl.404 *atât vorbe cunoscut de toți, cât și ascunse*; ὅσα ἄνθρωποι ἐν βεβήλῳ δρῶσι πάντα γίνεσθαι THUC. 4.97 *se întâmplă toate cele pe care le fac oamenii într-un loc profan*; διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων LXX Lev.10.10 *ca să faceți deosebire între cele sfinte și cele nesfinte*; HDT. 9.65, IOS. A112.320.3. II (despre oameni) impur, profan, necurat, vulgar, spurcat: οὐ γὰρ θέμις βέβηλον ἄπτεσθαι δόμων EUR. Fr.648 *căci nu e îngăduiut ca un profan să pătrundă în palat*;

τις ἄλλος ἐστὶν ~ τε καὶ ἄγροικος PLAT. *Smp.*218b *oricine este profan și necizelat*; ~ οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι LXX *3Mac.*2.14 *spurcatul ăsta îndrăznește să-și bată joc*; SOPH. *Fr.*570.

[R. lui βαίνω, cf. βηλός]

βεβηλόω-ῶ, vb. [viit. -όσω] **I** (+ ac abstr. sau despre locuri) a pângări, a profana: (frecv. în LXX) ὁ βεβηλὼν αὐτὸ [τὸ σάββατον] θανάτῳ θανατωθήσεται LXX *Ex.*31.14 *cel care o pângărește* (sc. ziua de sabbat) *va muri de moarte*; οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον LXX *Lev.*18.21 *nu vei pângări numele sfânt*; τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι NT *Fr.*24.6 *a încercat să pângărească templul*. **II** (despre pers.) a dezonoara, a întina, a spurca: ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν LXX *Iez.*13.19 *m-au întinat înaintea poporului*; (pas.) θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἔαν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι LXX *Lev.*21.9 *dacă fiica preotului ar fi spurcată prin desfrânare*.

[βέβηλος]

βεβήλωσις, εως, ἡ *subst.* pângărire: μὴ δοῦναι ... τὰ ἅγια εἰς βεβήλωσιν LXX *Iud.*4.12 *să nu lase cele sfinte spre pângărire*.

[βεβηλόω]

βέβληκα, ind. pf. de la βάλλω.

βέβλημαι, ind. pf. pas. de la βάλλω.

βεβολήατο, ind. m.m.c.p. 3pl. de la βάλλω: IL. 9.3, id. 9.9.

βεβόλημαι, ind. pf. de la βολέω.

βεβολημένος, part. pf. med.-pas. de la βάλλω: IL. 9.9, OD. 10.247, A.RH. 1.1269.

βεβουλευμένως, adv. în cunoștință de cauză, deliberat, cu intenție: ~ ὁ τοιοῦτος ὑβρίζων ἐστὶν ἤδη φανερός DEM.21.41 *e deja limpede că un asemenea individ comite o ofensă în mod deliberat*.

[med. part. pf. de la βουλεύομαι]

βεβρώθοις, (ep.) opt. pf. 2sg. de la βιβρώσκω: IL. 4.35.

βέβρωκα, ind. pf. 1sg. de la βιβρώσκω: AESOP. 1.177, LXX *Iez.*4.14 ș.a.

βεβρώσομαι, ind. viit.2 de la βιβρώσκω: OD. 2.203.

βεβωμένος, part. pf. de la βοάω: HDT. 3.39.

βεβώς, **βεβῶσα**, (ep.) part. pf. act. de la βαίνω: OD. 20.14, SOPH. *Ant.*996 ș.a.

βέη, ind. viit. 2sg. med. de la βέομαι: IL. 16.852, id. 24.131.

βείομαι, (ep.) v. βέομαι: IL. 22.431.

βείω, (ep.) conjct. aor. 1sg. de la βαίνω: IL. 6.113.

βεκκεσέληνος, on *adj.* (= προσέληνος) mai bătrân ca luna, senil, ramolit: (despre Strepsiades) ὃ μῶρε σὺ ... καὶ βεκκεσέληνε AR. *Nu.*398 *prostule ... și ramolitude*.

[cf. βέκος, σελήνη]

βέκος, τό *subst.* [var. βεκός] pâine: (cuvânt frigian) «βεκός» ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας HDT. 2.2 *rosteau „bekos”* (sc. pâine) *întinzând mâinile*.

βέλεκκοι, ων, οἱ *subst.* (pl.) (bot.) tip de legumă, poate năut: AR. *Fr.*755.

βέλεμνον, ου, τό *subst.* (poet. pt. βέλος) **I** săgeată, lance, dardă: βλαφθέντα βέλεμνα IL. 15.484 *săgeți vâlguite*; τό οἱ ἥπατι πᾶξε ~ THEOC. 11.16 *lancea i s-a înfipt în ficat*; CALL. *Dian.*82. **II** (gener.) armă, proiectil: δαμείς <δάμαρτος> ἐκ χερὸς ἀμφοτόμῳ βελέμνῳ AESCH. *Ag.*1496 *ucis de mâna <soției> cu arma cu două tășuri*; εἶδες πυρρίχας φρουρουμένου βέλεμνα παιδὸς EUR. *Andr.*1136 *ai văzut eschivele copilului care se ferea de proiectile*.

[βέλος]

Βελλερο-φόντης, ου, ὁ *subst.* {ion. gen. Βελλεροφόντεω Luc. *Astr.*13; dor. nom. Βελλεροφόντης Pi. *O.*13.84 și Βελλεροφῶν Theoc. 15.92} (mitol.) Bel-lerophontes, erou grec, ucigașul monstrului Chimaira: IL. 6.162, EUR. *Fr.*16, AR. *Ach.*427, ARSTT. *Pr.*953a21 ș.a.

βελόνη, ης, ἡ *subst.* **I** ac: (prov.) κάμηλον διὰ τρήματος βελόνης διελθεῖν NT *Lc.*18.25 *a trece cămila prin urechile acului*; MEN. *Fr.*683, PLUT. *Art.*14. **II** (iht.) **1** zargan, *Belone acus* L.: ὀψίγονον δ' ἐστὶ καὶ ἡ καλουμένη ~ ARSTT. *HA*571a2 *se reproduce târziu și cel numit „zargan”*. **2** ac de mare, *Syngnathus acus*: ARSTT. *HA*567b23.

[βέλος]

βελονο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de ace: ὁ ~ δ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου; AR. *Pl.*175 *vânzătorul de ace nu e împreună cu Pamphilos?*

[βελόνη, πωλέω]

βέλος, εος-ους, τό *subst.* (propr. lucru pe care îl arunci) **I** (despre arme care pot fi aruncate) lance, săgeată: ~ ὀξύ IL. 11.269 *lance ascuțită*; ~ ὠκύ IL. 5.106 *lance iute*; ἐκ βελέων IL. 11.163 *afară din bătaia să-*

geilor; ὑπὲκ βελέων A.RH. 4.1659 ἔξω βελῶν XEN. An.3.4.15, ἐκτὸς βέλους PLB. 5.13.10, ἔξω βέλους ARR. 2.27.1, *in afara bătaii săgeților*; ἐντὸς βέλους ARR. 5.16.4 εἴσω βέλους ARR. An.1.6.8 *in bătaia săgeții*; οὐχ ἄλιον ~ ἔκφυγε χειρός IL. 5.18 *nu i-a plecat din mână o săgeată zadarnică*. II (despre orice armă) (despre acul unui scorpion) AESCH. Fr.169 (despre un topor, pasaj corupt) ὀξυθήκτωι † βέλους ἔκτανεν † αὐτόχειρ, πέλεκυν ἐν χεροῖν λαβοῦς EUR. El.1160 *a facut-o cu arma fin ascuțită cu propria mână, ținând în mână toporul*; (despre o sabie) κατάθου τὸ ~ AR. Ach.345 *lasă sabia*. III (despre săgețile lui Apollon, trimise bărbaților, și ale lui Artemis pentru femei, care aduc o moarte bruscă și ușoară) săgeτι: ἀγανοῖσι βέλεσσιν κατέπεφνεν IL. 24.759 *i-a ucis cu săgețile blânde*; (la naștere) χαλεπὸν ~ Εἰληθυίης THEOC. 27.29 *săgeata amarnică a zeiței Eilethya*; OD. 3.280 (fig. despre fulger) κεραυνωθείσα Διὸς βέλεσσιν PL. N.10.8 *fulgerată de săgețile lui Zeus*; Ζηνὸς ἄγρυπνον ~ κεραυνός AESCH. Pr.358 *arma fără somn a lui Zeus, fulgerul*. IV (fig. despre orice poate atinge inima sau spiritul) săgeată: μαλθακὸν ὀμμάτων ~ AESCH. Ag.742 *o săgeată blândă a ochilor*; ἡμῖν μὲν ἡδὴ πᾶν τετόξευται ~ AESCH. Eu.676 *din partea noastră, orice săgeată a fost deja trasă* (= *nu mai am nici un cuvânt de spus*); θυμοῦ βέλη SOPH. OT892 *săgețile mâniei*; AESCH. Th.453.

[βάλλω]

βελό-στάσις, εως, ἡ *subst.* I amplasament al unei catapulte: τρεῖς ἦσαν βελοστάσεις λιθοβόλοις PLB. 9.41.8 *erau trei amplasamente cu mașinării de aruncat pietre*. II mașinărie de război, catapultă: τάξεις τὰς βελοστάσεις κύκλῳ LXX Iez.4.2 *vei așeza catapulte de jur împrejur*.

[βέλος, στάσις]

βело-σφενδόνη, ης, ἡ *subst.* (= lat. *falarica*) săgeată al cărei vârf acoperit cu smoală era aprins în momentul lansării: PLUT. Sull.18.

βελουλέω-ω, vb. a scoate un cârlig dintr-o rană: (despre un pește) αὐτὸς εἰαυτὸν ... βελουλέει PLUT. M.977b *se scoate singur din cârlig*.

[βελουλέος]

βέλτατος, η, ον *adj.* (poet. pt. βέλτιστος, superl. poet. al lui ἀγαθός) foarte bun, cel

mai bun: (*subst.*) τὸ μὲν ἄν βέλτατον εἶη AESCH. Supp.1054 *ar fi lucrul cel mai bun*.

βέλτερος, α, ον *adj.* (poet. pt. = βελτίων, comp. poet. al lui ἀγαθός) mai bun: (frecv. neut.) βέλτερόν [ἐστί] + inf. *e mai bine, e preferabil*: βέλτερόν ἐστί κατ' οὔρεα θήρας εἰναίρειν IL. 21.485 *e mai bine să vâneze fiare prin munți*; βέλτερον ἦν ... ὀλέσθαι A.RH. 4.1255 *era mai bine să piară*; dat. pers. + βέλτερόν [ἐστί] + inf. *pentru cineva e mai bine să ...*; πτωχῷ βέλτερόν ἐστί κατὰ πόλιν ἢ κατ' ἀγροῦς δαῖτα πτωχεύειν OD. 17.19 *pentru un cerșetor e mai bine să ceară prin oraș decât pe la țară*; (pl.) τὸν φθίμενον ... βέλτερα τῶνδε πράσσειν AESCH. Th.337 *cel mort are parte de lucruri mai bune decât acestea*; HES. Op.365, LUC. Syr.D.20.

βελτιόνως, adv. v. βελτίων: PLAT. R.484a.

βελτιόω-ω, vb. [viit. -ώσω] a face ceva să fie mai bun, a îmbunătăți: (med. + ac de relație) νέω δ' ἀνδρὶ βελτιουμένῳ τὸ ἦθος PLUT. M.85c *tânăr devenit mai bun în privința caracterului*; PLUT. M.75b.

[βελτίων]

βέλτιστος, η, ον *adj.* {dor. βέντιστος Theoc. 5.76} (superl. al lui ἀγαθός) foarte bun, cel mai bun: (frecv. în adresări) ὦ βέλτιστε AR. Ach.929 *preabunule / dragul meu prieten*; AESOP. 1.116, LYS. 10.18, PLAT. Euthphr.4a, PLUT. Arat.18 ș.a. ὁ ~ ἄνθρωπος τοῦ βελτίστου ἵππου βελτίων ARSTT. Top.117b35 *cel mai bun om este mai bun decât cel mai bun cal*; (+ gen. partitiv) ~ τῶν ... *cel mai bun dintre ...*; ~ ὢν τῶν πολιτῶν ISOC. 18.50 *fiind cel mai bun dintre cetățeni*; (despre formele de guvernământ, *subst.*) τὸ βέλτιστον *sau* οἱ βέλτιστοι XEN. HG5.2.6 *artistocrația*; (în filosofie) τὸ βέλτιστον PLAT. Phd.99a *binele suprem*; (în politică) τὸ βέλτιστον τῇ πόλει σκοπεῖν DEM. 23.93 *a avea în vedere ce e cel mai bine pentru stat*; οἶομαι βέλτιστον εἶναι ἡμῖν ... XEN. An.5.1.8 *cred că pentru noi cel mai bine este să ...*; (neut. pl. adv.) βέλτιστα XEN. Oec.7.29 *în modul cel mai bun cu putință*.

[cf. βελτίων]

βελτίων, ον [τ] *adj.* [gen. βελτίονος; var. sg. ac. și pl. neut. βελτίω; pl. nom. masc. și fem. βελτίους] (comp. al lui ἀγαθός) mai bun: (neut. sg.) βελτιόν [ἐστί] + inf. *e mai bine să*; νῦν βέλτιον ἡμῖν ἐστίν

ἀποστραφῆναι εἰς Αἴγυπτον LXX Num.14.3 *acum e mai bine pentru noi să ne întoarceam în Egipt*; (frecv. + gen. comp.) ~ του ... , της ... , των ... *mai bun decât*; οὐκ ἔστιν πλοῦτος ~ ὑγιείας σώματος LXX Sir.30.16 *nu există bogăție mai bună decât sănătatea trupului*; πολὺ ~ Θεμιστοκλέους PLUT. Comp.Dem.Cic.4 *cu mult mai bun decât Themistocles*; (+ prep.) τὰ ἐαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα THUC. 7.50 *situația lor nu mergea spre mai bine*; LYS. 3.43, PLAT. Ap.22b, DEM. 2.4, LUC. VII.30 ș.a. // **βελτιόνως**, *adv.* *mai ușor*: ἐμοὶ γοῦν ἔτι δοκεῖ ἄν ~ φανῆναι PLAT. R.484a *cel puțin cred că ar fi apărut mai ușor*.

βελτίωσις, *εως*, ἡ *subst.* *îmbunătățire*: διὰ βελτιώσεως ἐλπίδα AESOP. Sent.51 *cu speranța de îmbunătățire*; τὴν αἰτίαν τῆς βελτιώσεως ἀνατίθησιν ARSTT. Fr.224 *consideră drept cauză a îmbunătățirii*; PLUT. M.702b.

[βελτιόω]

βεμβικιάω-ῶ, *vb.* *a se roti ca un titirez*: σε ποιήσω τήμερον βεμβικιάω AR. Av.1465 *te voi face azi să te rotești ca un titirez*.

[βέμβιξ]

βεμβικίζω, *vb.* (*tranz.*) *a roti ca pe un titirez*: ἴν' ἐφ' ἡσυχίας ἡμῶν πρόσθεν βεμβικίζουσιν ἑαυτούς AR. Av.1465 *ca să se poată roti în voie ca niște sfârleze în fața noastră*.

[βέμβιξ]

βέμβιξ, ἴκος, ἡ *subst.* *sfârlează*, *titirez*: βέμβικος οὐδὲν διαφέρειν δεῖ AR. Av.1461 *trebuie să nu mă deosebesc cu nimic de un titirez*; θοὰς βέμβικας ... ἔστρεφον CALL. Epigr.1.9 *își roteau sfârlezele rapide*; AR. V.1531.

Βενδίδεια, *ων*, τὰ [τ] *subst.* *sărbătoare în onoarea lui Bendis*: AESCH. Fr.71a, PLAT. R.354a.

Βενδίδειον, *ου*, τό [τ] *subst.* *templu al lui Bendis*: XEN. HA2.4.11, LUC. Iacar.24.

Βενδῖς, ἴδος, ἡ *subst.* (*mitol.*) *Bendis, zeiță în Tracia identificată cu Artemis*: LUC. ITr.8.

βένθος, *εος*, τό *subst.* {ep. dat. pl. βένθεσσιν II. 1.358, id. 18.36} (*poet.* = βάθος) (*de la ideea de „profunzime”*) *adâncul mării*: κατὰ ~ ἁλὸς IL. 18.36 *în adâncul mării*; (pl.) *θαλάσσης πάσης βένθεα οἶδε* OD. 1.53 *cunoaște adâncurile întregii mări*: κατὰ ~ ἄλιον EUR. Fr.304 *prin adâncul sărat*;

Μέλανος διὰ βένθεα Πόντου ἰέμενοι A.RH. 1.922 *vâslind prin adâncurile Pontului* (sc. *ale Mării Negre*); (fig.) *βαθείης βένθεσιν ὕλης* OD. 17.316 *în străfundurile pădurii*; *ποτὶ βένθεα νυκτὸς* AESCH. Fr.103 *în inima nopții*: HES. Th.365, Pl. O.7.57. // **βένθοσδε**, *adv.* *în adânc*: ἁλὸς ~ OD. 4.780, id. 8.51 *până în adâncul mării*.

[cf. βαθύς]

βένθοσδε, *adv.* *v. βένθος*.

βέντιστος, *v.* βέλτιστος: THEOC. 5.76.

βέομαι, *vb.* [var. prez. βείομαι, 2sg. βέη] (*prez. cu sens de viit.*) *voi trăi*: οὐ τι Διὸς βέομαι φρεσίν, ἀλλὰ ἔκηλος IL. 15.194 *nu voi trăi după voința lui Zeus, ci după voia mea*; οὐ γάρ μοι δηρὸν βέη IL. 16.852, id. 24.131 *căci nu-mi vei trăi multă vreme*.

[cf. βίος]

βέρεθρον, *v.* βάραθρον.

Βερενίκειος, *α, ον* [τ] *adj.* *a lui Berenike*: ~ *πλόκαμ[ος]* CALL. Aet.fr.110 *cosița lui Berenike*; (*despre Arsinoe*) *Βερενικεία θυγάτηρ* THEOC. 15.110 *fiica lui Berenike*.

[Βερενίκη]

Βερενίκη, *ης, ἡ* [τ] *subst.* [var. Βερνίκη App. și Βερνίκη Plut.] {*dor.* Βερενίκα Call., Theoc.} **I** *Berenike, numele mai multor regine în Egipt, cea mai cunoscută fiind fiica lui Ptolemaios Philadelphos*: (*astr., despre o constelație*) *Βερενίκης βόστρυχος* CALL. Aet.fr.110.7 *cosița lui Berenike*: THEOC. 17.34 ș.a. **II** (*numele unui oraș în Egipt*) *Berenike*: Γασίων Γάβελος ..., ἡ νῦν ~ καλεῖται IOS. A18.163.3 *Gasion Gabelos, care acum se numește Berenike*: PLUT. Pyrrh.6.

[φέρω, νίκη]

Βερέσχετοι, *ων, οἱ* *subst.* *demoni ai prostiei, zei ai proștilor* (*cuvânt obscur, poate numele unei populații; scholia la vers îl echivalează cu ἀνόητοι „proști”*): ἄγε ... ~ AR. Eq.635 *Hai, demoni ai prostiei*.

βεῦδος, *εος*, τό *subst.* *rochie din material scump*: αἰόλα βεύδε' ἔχουσai CALL. Aet.fr.7 *purtând rochiile strălucitoare*: SAPPH. Fr.177.

βῆ, *conjunct.* *aor. 3sg. de la βαίνω*.

βῆ¹, *poet.* *pentru ἔβη, aor. 3sg. de la βαίνω*: (*frecv. la Hom.*) IL. 24.121, OD. 1.119.

βῆ², *onomat.* (*sunetul produs de oi, behăit*) *bee, behéhé*: κελεύει βῆ λέγειν AR. Fr.642 *îndeamnă să spun „bee”*.

βῆθι, *imper. aor. act. 2sg. de la βαίνω*: EUR.

Rh.1.

βῆλον, ου, τό *subst.* velă, pânză: PLUT. Rom.5.[lat. *velas*]βῆλος, ου, ὁ *subst.* {dor. βᾶλός Aesch.} prag: ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο IL. 1.591 *de pe pragul divin*; ἀμείψω βαλὸν ἐρκείων πυλῶν AESCH. Ch.571 *voi trece de pragul porților curții*; IL. 15.23, LUC. Cont.1.

[βαίνω]

βῆμα, ατος, τό *subst.* {dor. ἡ εὐλ. βᾶμα Sapph., Pi.} I pas: βάματι δ' ἐν πρώτῳ κιχῶν παῖδ' Pi. P.3.43 *ajungând la copil din primul pas*; σπουδῇ πρὸς ἡμᾶς βημάτων πορεύεται EUR. Andr.880 *se îndreaptă către noi în graba pașilor*; κλωπικοῖς βήμασιν EUR. Rh.205 *cu pași furișafi*; τοσόνδε δ' αὐτοῦ ~ διαβεβηκότος AR. Eq.77 *mergând cu un asemenea pas*; SAPPH. Fr.16, AESCH. Ch.799. II talpă, urmă: οὐ γὰρ μὴ δῶ ὕμιν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ ~ ποδός LXX Deut.2.5 *nu am să vă dau din pământul lor nici cât talpa piciorului*; NT Fr.7.5. III despre lucruri: I treaptă, prag: μηκέτι τοῦδ' ... βήματος ἔξω πόδα κλίνης SOPH. OC193 *nu-ți întinde piciorul dincolo de acest prag*; ἐπὶ ~ ὑψηλὸν ἀναβάς APP. Pun.547 *urcând pe treapta cea mai de sus*; ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ σταθεῖς IOS. A14.209.3 *preotul stând pe treapta cea mai de sus*. 2 (frecv. la oratori) tribună, platformă, podium: ἀπιὼν ἀπὸ τοῦ βήματος LYS. 10.20 *plecând de la tribună*; μέχρι τῆς ἡμέρας ἄφ' ἧς αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμ' ἀνέβην DEM. 18.66 *în ziua în care el însuși s-a urcat la tribună* (sc. a intrat în viața publică); (pe colina Pnyx, la Atena) τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε DEM. 4.45 *trimiteți speranțe de la tribună*; κατέβαιναν ἐκ τοῦ βήματος DEM. Fr.13.1 *cobora de la tribună*; προελθὼν ἀπὸ τοῦ σήματος ἐπὶ ~ ὑψηλὸν THUC. 2.34 *trecând de la mormânt pe o tribună înaltă*; ἐπὶ τοῦ ξυλίνου βήματος LXX IEzr.9.42 *pe podiumul de lemn*; PLUT. M.785c. 3 tribunal, scaun de judecată: ἔτυπον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος NT Fr.18.17 *îl băteau în fața tribunalului*; ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρός εἰμι NT Fr.25.10 *sunt în fața scaunului de judecată al lui Cezar*; (fig.) ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ NT 2Cor.5.10 *trebuie să ne înfățișăm înaintea*

judecării lui Hristos.

[βαίνω]

βημάτιζω, vb. I a măsură prin număr de pași, cu pasul: (pas.) νῦν βεβημάτισται ... κατὰ σταδίους ὅκτῳ διὰ Ῥωμαίων ἐπιμελῶς PLB. 3.39.8 *sunt măsurate acum cu grijă de romani din opt în opt stadii*. II a răși, a merge: ἀκόπως βηματίζων AESOP. Fab.dod.266 *pășind fără oboseală*.

[βῆμα]

βήμεναι, (ep.) inf. aor. act. de la βαίνω: IL. 17.504, OD. 8.518, id. 14.327, id. 19.296.

βῆν, ind. aor.2 1sg. sau 3pl. de la βαίνω: OD. 9.196, id. 10.407.

βῆναι, inf. aor. de la βαίνω: IL. 13.459, AESCH. Ag.936, SOPH. OC1575, A.RH. 2.341 s.a.

βῆξ, βηχός, ὁ, ἡ *subst.* tuse: κατέβαιναν ἐς τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ βηχός ἰσχυροῦ THUC. 2.49 *durerea cobora în piept cu o tuse puternică*; βηχός φάρμακον LUC. Apol.7 *medicament pentru tuse*; ARSTT. deAn.420b33, IOS. B1.662.3, PLUT. M.698c.

βηρύλλιον, ου, τό *subst.* pietricică de beril, piatră prețioasă: LXX Ex.28.20, id. Iez.28.13.

[dim. al lui βήρυλλος]

βήρυλλος, ου, ἡ *subst.* beril, mineral cu irizații de diverse culori, de obicei verde: αἱ πλατεῖαι Ἱερουσαλημ βηρύλλῳ ... ψηφολογηθήσονται LXX Tob.13.17 *străzile Ierusalimului vor fi placate cu beril*; στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας LUC. VH2.28 *ridicând o stelă din piatră de beril*; NT Apoc.21.20, IOS. A13.169.1.

βῆσεν, (ep.) ind. aor. 3sg. de la βαίνω: IL. 16.810.

βήσετο, (ep.) ind. aor. 3sg. de la βαίνω: IL. 3.262, OD. 3.481.

βήσομαι, ind. viit. de la βαίνω.

βῆσσα, ης, ἡ *subst.* {dor. βᾶσσα Pi., Soph.} vâlcea împădurită, codru: οὔρεος ἐν βήσσης IL. 3.34, id.14.397 *în codru de munte*; (pl. pt. sg.) οὔρεος ἐν βήσσησιν IL. 11.87, εὐρον δ' ἐν βήσσησι ... δώματα Κίρκης OD. 10.210 *au găsit într-o vâlcea palatul lui Kirke*; ὁρμάτ' ἐν εὐανέμοις βάσσαις SOPH. Ai.197 *se avântă în vâlcelele bătute de vânt*; HES. Th.865, Pi. O.3.23, A.RH. 4.1340.

[cf. βαθύς?]

βησσηεις, εσσα, εν *adj.* ca o vâlcea, împă-

durit: (despre Muze) ναίουσιν ἀν' οὔρεα
βησσήεντα HES. Th.130 *locuiesc sus în
munții păduroși*; ἄγκεα βησσήεντα HES.
Op.389 *văi împădurite*.

[βῆσσα]

βήσσω, *vb.* |aor. ἔβηξα| |att. βήτω, Ar.,
Arstt.| **I** a tuși: ἐπῆλθε πταρεῖν τε καὶ βῆσαι
HDT. 6.107 *a început să strănute și să tu-
șească*; οἱ πτόοντες καὶ βήτοντες ARSTT.
MA700a25 *cei ce scuipă și tușesc*; AR.
Fr.682, XEN. Cyr.2.2.5. **II** a scuipa, a ex-
pectora: CALL. *Iamb.fr.*216.

[βήξ]

βῆτα, τό *subst.* (indecl.) beta, a doua literă a
alfabetului grec: PLAT. Cra.393e, ARSTT.
Metaph.1087a8, CALL. *Iamb.fr.*195, LUC.
Herm.40.

βηταρμός, οὔ, ὁ *subst.* dans: βηταρμόν
ἐνόπλιον εἰλίσσοντο A.RH. 1.1135 *învâr-
teau un dans înarmat*.

[βητάρμων]

βητάρμων, ονος, ὁ *subst.* dansator:
Φαιήκων βητάρμονες ... ἄριστοι OD. 8.250
cei mai pricepuți dansatori dintre feaci.

[βαίνω, ἁρμονία ?]

βήτην, ind. aor. act. 3du. de la βαίνω: IL.
8.115, id. 23.685, OD. 8.49, id. 22.202.

βία, ας, ἡ [i] *subst.* |dat. instr. βίῃφι Hom.,
Hes., Call.| |ion. βίη Hom., Hes.| **I** forță: **1**
(propr.) forță, vigoare, tărie, vlagă: ὤμιν
μελέτω κάρτος τε βίη τε OD. 4.415 *să vă fie
spre grija puterea și vlagă*; βίῃφι δὲ
φέρτερός εἰμι OD. 21.371 *sunt mai tare în
vlagă*; (prin perifrază despre un bărbat
viguros și curajos, βίη + gen. subst. pro-
priu) βίη Ἡρακλῆος IL. 18.117 *vigoarea lui
Heracles (= Heracles cel viguros)*; βίη
Τεύκροιο IL. 23.859 *vigoarea lui Teucros*
(sc. *Teucros cel viguros*); (βίη + adj.) βίη
Ἰφικληίη OD. 11.296 *Iphicles cel viguros*;
2 (despre minte) οὐκ ἔστι βίη φρεσίν IL.
3.45 *nu ai tărie în suflet*. **3** (person.) Vi-
goarea: Κράτος Βία τε, σφῶν μὲν ἐντολή
Διὸς ἔχει τέλος AESCH. Pr.12 *Putere și
Vlagă, misiunea lui Zeus pentru voi e în-
deplinită*; HES. Th.385, PLUT. Them.21. **II**
act de violență, violență, silă: τῶν ὕβρις τε
βίη τε ... οὐρανὸν ἵκει OD. 15.329 *obrăz-
nicio și violența lor ajung până la cer*;
(prov.) ὅπου ~ πάρεστιν, οὐδὲν ἰσχύει
νόμος MEN. Gnom.595 *unde apare vio-
lența, legea nu are nici o putere*; (cu prep.)
πρὸς βίαν, ὑπὸ βίας, μετὰ βίας, ἐκ βίας *prin*

violență. **III** viol: (în drept) παῖδα αἰσχύνῃ
βία LYS. 1.32 *dezonorează o fată prin viol*;
XEN. Cyr.6.1.33. // **βίη**, **βίῃφι**, *adv.* cu
violență, prin forță, cu forța, cu de-a sila:
OD. 15.231, HES. Sc.480 s.a. **βία**, ἐὰν ...
βία ἔλκωσιν ἡμᾶς; AR. Lys.161 *dacă ne
trag cu forța?*; AESCH. Pers.771, SOPH.
El.1192 s.a.

βιάζω, *vb.* |impf. ἐβιάζον, aor. ἐβίασα: pas.
aor. ἐβιάσθην, pf. βεβίασμαι; med. prez.
βιάζομαι, impf. ἐβιάζομην, aor.
ἐβιάσάμην, pf. βεβίασμαι| **I** (act.) (f. rar) a
comite un act de violență împotriva cuiva
(+ ac.), a sili: ἡ μάλα δὴ με βιάζετε μοῦνον
ἐόντα OD. 12.297 *mă siliți pe mine, care
sunt singur*; βιάζων αὐτόν AESOP. 8.47
dăunându-i; (abs.) εἰς τὸ ἐντὸς τούτων
βιάζει DEM. 25.28 *pătrunzi cu forța în
mijlocul celor de aici*. **II** (pas.) **1** a fi vic-
tima unui act de violență, a fi lovit:
βιαζόμενον βελέεσσι IL. 11.576 *lovit de
sulițe*. **2** (frecv.) a fi constrâns, a fi forțat, a
fi silit, a fi presat: (+ dat.) βιασθέντες λύα
PI. N.9.14 *forțați de răzmeriță*; ἀκοντισταῖς
βιασθέντες THUC. 7.11 *fiind presați de
lăncieri*; (ὕπο + gen.) βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς
παρούσης ἀπορίας THUC. 7.67 *forțați de
strămtoarea în care se aflau*; **3** a fi luat cu
forța: ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται NT
Mt.11.12 *împărâția cerurilor este luată cu
forța*. **4** (fig.) a fi impus prin violență, a fi
constrâns: ~ ἐκ, ὑπὸ + gen. *a fi impus, a fi
silit de (către)*; ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε
SOPH. Ant.1073 *acestea [acte] sunt impuse
cu violență de către tine*; βιασθεῖς ὑπὸ τῶν
πραγμάτων PLB. 14.12.4 *constrâns de eve-
nimente*. **III** (med.) (frecv.) **1** (intrans.) **a**
a folosi forța, a se purta violent: βιάζεται δ'
ὁμοσπόροις ἐπιπροαῖσιν αἱμάτων μέλας
Ἄρης AESCH. Ag.1509 *prin șiroaie înrudite
de sânge bântuie cu violență Ares cel ne-
gru*; λόγοις κολάζειν ᾧ βιάζεσθαι παρῇ
SOPH. Ai.1160 *a pedepsi cu vorba atunci
când îți este în putere să te folosești de
violență*; (+ prep.) πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται
NT Lc.16.16 *fiecare se silește spre ea* (sc.
împărâția lui Dumnezeu); (+ inf.)
ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν THUC.
7.79 *se foloseau de forță pentru a putea
ajunge la colină*. **b** a deveni mai violent, a
se înteti: (despre foamete) τὸ κακόν ... ἔτι
ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι HDT. 1.94 *răul se
întețește mai mult*; (poet.) πεπρωμένη γάρ

ἡμέρα βιάζεται EUR. Alc. 147 *ziua sortită își*
arată colții. 2 a se sforța, a se sili:
 βιαζόμενοι βλέπουν Lys. 9.16 *sforțân-*
du-se să facă rău: μὴ βιαζέσθωσαν
 ἀναβῆναι πρὸς τὸν θεόν LXX Ex. 19.24 *să*
nu se silească să suie la Dumnezeu. 3
 (tranz.) a folosi violentă, a a trata cu vio-
 lentă, a asupri: (+ ac.) σε βιάζεται ὥκως
 Ἀχιλλεύς Il. 22.229 *Ahile cel iute te asu-*
prește. b a forța, a constrânge, a sili: εἰάν δέ
 μ' ἄκουσαν βιάζεται βία AR. Lys. 225 *dacă*
fără voia mea mă silește cu forța: τοὺς
 αὐτοῦ στρατιώτας ἐβιάζετο ἵέναι XEN.
 An. 1.3.1 *își forța soldații să meargă.* c a
 batjocori, a silui, a viola: βιάται γυναῖκας
 HDT. 3.80 *batjocorește femeii:* τὴν γυναῖκα
 βιάζει ἐν τῇ οἰκίᾳ μου LXX Est. 7.8 *îmi vei*
silui soția în casa mea. d a nu ține seama
 de, a disprețui: (despre abstr.) νόμους
 βιάζεται SOPH. Ant. 663 *disprețuite legile:*
 ἄστρα βιαζόμεναι THEOC. 22.9 *fără să țină*
seama de astre. e a susține, a stăruî: φησὶν
 εἶναι καὶ βιάζεται DEM. 21.205 *o afirmă și*
o susține: μὴ βιάζου ροῦν ποταμοῦ LXX
 Inq. 4.26 *nu stăruî împotriva curgerii râu-*
lui.

[βία]

5.84.2. II a *lupta de aproape*: (despre o
luptă navală) ~ κατά τὰς συμπλοκάς P.L.B.
1.27.12 a *lupta de aproape în încălțări*.

[βιαιομάχας < βίαιος, μάχομαι]

[βαιομαχίας < βαιος, μαχομαι]
βαιος, α *sau* ος, ον [i] *adj.* [comp.]
 βιαίτερος, superl. βαιότατος| **1** (act.) **1**
 violent, brutal, agresiv: ἐρδειν ἔργα βίαια
 OD. 2.236 *comit acte de violență*; φεύγων
 θάνατον βαιον HDT. 1.159 *evitând o*
moarte violentă; ὕβριστῆς καὶ ~ LYS. 24.25
nestăpănit și brutal; βαιότατος τῶν
 πολιτῶν THUC. 3.36 *cel mai violent dintre*
cetățeni; ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια παθὼν
 DEM. 21.1 *suferind și multe alte violențe*;
 βαιοτάτη εἰρεσία ARR. An.6.5.1 *cu un*
vâslit foarte viguros; (despre fenomene
 naturale) ~ ἄνεμος ARSTT. Mete.370b9 *vânt*
puternic; ποταμὸς ~ LXX Is.59.19 *râu*
năvalnic; PLAT. Grg.505d, DEM. 24.130,
 IOS. A/20.253.2, PLUT. Ages.35 §.a. 2 *care*
te obligă, constrângător: δαιμόνων δέ που
 χάρις ~ AESCH. Ag.182 *binefacerea con-*
strângătoare a zeilor; ὁ πόλεμος ... ~
 διδάσκαλος THUC. 3.82 *războiul este un*
învățător violent (= care folosește forța ca

mijloc de constrângere). II (pas.) silnic, constrâns, impus cu forța: εἰ δ' ... δίκας βιαιῶν δώσεται ἀνθρώποις γάμων EUR. Io.445 dacă veți da socoteală oamenilor pentru iubirile obținute cu forța: βιαιούς ἢ ἐκουσίας πράξεις PLAT. R.603c ἀκτιῦμι σιλίτε sau de bună voie; (despre atleți) τὴν βίαιον τροφήν ARSTT. Pol.1338b41 hrană impusă.

[βia]

[βία]
βιαιότης, ητος, ἡ *subst. violentā*: ~ ἀμαθίας
PLUT. *M.565d violentia ignorantiei*; LYS.
23.11.

[βίαιος]

[βίαιος]
βιαίως, *adv.* I prin violență, în mod sălbatic,
 cu forță: κατέδουσι ~ οἶκον OD. 2.237
toacă sălbatic casa: τὰς τῶν ~
ἀποθανόντων ψυχὰς LUC. Philops.29 su-
fletele celor pieriți prin moarte violentă;
 EUR. *IA*1152, LYS. 3.17, AR. *Ra.*1101,
 DEM. 21.77 ș.a. II silnic, împotriva voinței:
 κινεῖνται δὲ ~ ARSTT. *Ph.*253b34 *sunt*
mutați împotriva voinței; ~ εἰς τὸν ἄδην
κατελθόντες LXX Est.3.13g aruncați cu
sila în tărâmul morții. III (fără sens peior.)
 cu forță, strâns: (despre niște plute)
 ζεύξαντες ~ PLB. 3.46.1 *legându-le strâns.*
 [βίαιος]

[βίαιος]

[βίαιος]
βίαιός, οὐ, ὁ *subst.* (de la sensul de violență) viol: βίαιόν ... παρθένου MEN.
Epit. 453 violarea unei fecioare: PLUT.
M. 755c.

[βιάζω]

[βιάζω]
βιάστέον, *adj.vb.* trebuie aplicată violență:
ἡμῖν δ' οὐ βιάστέον τύχην EUR. *Rh.*584 *nu*
trebuie să forțăm soarta.

[βῖάζω]

βίασής, οὗ, ὁ *subst.* om violent, cel care ia
cu sila: βιασται ἀρπάξουσιν αὐτήν NT
Mt.11.12 *cei care iau cu sila pun mâna pe*
ea (sc. Ἰμπάρᾱτῖα cerurilor).

[βιάζω]

[βιάζω]
βιαστικός, ἡ, ὄν *adj.* | comp. -ώτερος, superl. -ώτατος | I violent: διὰ τοῦ πιθανοῦ μάλλον ἢ βιαστικοῦ PLUT. M.614c *mai degrabă prin convingere decât prin violență*; PLAT. *Sph.*225a. II puternic: ἡ τοῦ πνεύματος φύσις ... βιαστική καὶ ὠστική ARSTT. MA703a22 *natura spiritului este puternică și impetuoasă*. III constrângător, coercitiv, imperativ: νόμος ... συμβουλευτικός, οὐ ~ PLAT. *Lg.*921e *lege consultativă, nu imperativă*.

[βιάζω]

βιάτάς, οὔ, ὁ *adj.m.* I puternic, nestăpânit: ~ Ἀρης P1. P.1.10 *puternicul Ares*; Πατρόκλου βιατάν νόον P1. O.9.75 *mintea nestăpânită a lui Patroclus*. II (despre vin) tare: βιατάν ἀμπέλου παῖδ' P1. N.9.51 *copilul tare al viței*.

[βιάω]

βιάω-ῶ, *vb.* [act. doar pf. 3sg. βεβίηκε; *pas.* prez. βιάομαι-ῶμαι, viit. inuz., aor. ἐβίηθεν, pf. βεβίημαι; *med.* prez. βιάομαι-ῶμαι, viit. βιήσομαι, aor. ἐβιησάμην, pf. βεβίημαι] {ep. prez. 3pl. βιόωνται, impf. 3pl. βιόωντο} I (*act., pas.*) a forța, a sili, a constrânge: τοῖον ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς IL. 10.145 *un ditamai necaz i-a silit pe ahei*; (*pas.*) θανάτω βιηθείς HDT. 7.83 *constrâns de moarte*; (despre foc) ἀνέμῳ βιόμενον HDT. 1.19 *atârnat de vânt*. II (*med.*) (cu sens act.) I a comite un act de violență față de cineva, a sili, a împila, a viola: κεῖνον βιόωνται OD. 11.503 *il silesc*; κτήματ' ἔδον βιόωντό τε παῖδα OD. 23.9 *îi mâncau averea și îi împilau hăiatul*; βιάται δ' ἅ τάλαινα πειθῶ AESCH. Ag.385 *Convingerea cea finestă îl silește*. 2 a lua cu forța, a răpi: νῶϊ βιησατο μισθὸν ἅπαντα IL. 21.451 *ne-a răpit toată prada*. 3 a birui: πολέες δ' ὀλίγους βιόωντο νομῆας A.RH. 1.751 *cei mulți îi biruiau pe păstorii puțini*; παρθενίην δ' ἐνοπήν ἐβιησατο φόρμυγξ A.RH. 4.909 *lira a triumfat asupra vocii de fecioară*.

[βία]

βιάζω, *vb.* [viit. βιάσω, aor. ἐβίβασα; *med.* viit. βιβάσομαι, aor. ἐβιβασάμην] {att. viit. act. βιβῶ, *med.* βιβῶμαι} I a face să meargă, a conduce: [μ]ῆ με τᾷ[σδ' ἐ]ξ ὁδοῦ βίβαζε SOPH. Fr.314 *nu mă duce de pe acest drum*. II (fig.) a ridica în slăvi: τὸ Καδμείων πέδον ... πρὸς οὐρανὸν βιβῶν SOPH. OC381 *slăvind câmpia Cadmeienilor (= Theba) până la cer*. III (despre animale) a pune femela să se împerecheze cu un mascul, a pune la montă: θυῶσαν δ' οὐ δεῖ εὐθύς βιβάζειν ARSTT. HA573b7 *pe scroafa aflată în rut nu trebuie să o pui imediat la montă*; (*pas.*) γυνή οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι LXX Le.18.23 *femeia nu va sta să fie încălecată de orice patrupe*; PLUT. Lyc.15.

[R. lui βαινῶ]

βιβάζς, (ep.) part. prez. de la βίβημι.

βιβάσθω, *vb.* [doar la part. prez. masc. βιβάσθων] a umbla: μακρὰ βιβάσθων IL. 13.809, id. 15.676, id. 16.534 *umblând cu pași mari*.

[βιβάω]

βιβάω-ῶ, *vb.* [part. prez. βιβῶν, βιβῶσα] a răși: κοῦφα βιβῶντα P1. O.14.17 *pășind ușor*; AESCH. Eu.76.

[R. lui βαινῶ]

βίβημι, *vb.* [doar la part. prez. βιβάς, βιβᾶσα] a răși: προπάροιθεν ὁμίλου μακρὰ βιβάντα IL. 3.22 *venind cu pași mari în fața mulțimii*; βάλεν ὕην βιβάντα IL. 13.371 *l-a țintit pe cel ce rășea apăsât*; HES. Sc.323.

[R. lui βαινῶ]

βιβλ-, v. și βυβλ-

βιβλαρίδιον, ου, τό *subst.* sul mic, cârticică: ἔλαβον τὸ ~ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου NT Apoc.10.10 *am luat cârticica din mâna îngerului*.

[βιβλίον]

βιβλιακός, v. βυβλιακός.

βιβλιαφόρος, v. βυβλιαφόρος.

βιβλιδάριον, ου, τό *subst.* cârticică: AR. Fr.756.

[dim. al lui βιβλίδιον]

βιβλιο-γράφος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* scrib, copist: LUC. Ind.24.

[βιβλίον, γράφω]

βιβλιοθήκη, v. βυβλιοθήκη.

βιβλιο-κάπηλος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* negustor de cărți, librar: ἐλπίδας οὐ παρὰ τῶν βιβλιοκαπήλων δεῖ ζητεῖν LUC. Ind.24 *nu trebuie să-ți pui speranțele în negustorii de cărți*.

[βιβλίον, κάπηλος]

βιβλίον, v. βυβλίον.

βιβλιο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de cărți, librar: ARSTT. Fr.140.

[βιβλίον, πωλέω]

βιβλιοφῦλάκιον, v. βυβλιοφῦλάκιον.

βίβλος, v. βύβλος.

βιβρώσκω, *vb.* [viit. βρώσομαι, aor. ἔβρωσα, aor.2 ἔβρων, pf. βέβρωκα; part. pf. βεβρώς, ὦτος; opt. pf. 2sg. βεβρώθοις; *pas.* viit. βρωθήσομαι și βεβρώσομαι, aor. ἐβρώθην, pf. βέβρωμαι] I a se înfrupta, a devora: (+ ac.) βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ' IL. 22.94 *devorând ierburi rele*; (despre păsări) ἀνδροφθόρου βεβρωῖτες αἵματος λίπος SOPH. Ant.1022 *ciugulind în grăsimea sângelui de stârv*; (+ gen.) βεβρωκὼς βοός OD. 22.403 *devorând un bou*; βεβρωκὼς

κρειῶν τε καὶ αἵματος THEOC. 25.224 *infruptându-se cu cărnuri și sânge*: (abs.) φάγετε, καὶ γὰρ ἐγὼ βέβρωκα IOS. B16.211.1 *mâncăți, căci și eu m-am infruptat*; (fig.) εἴπερ ἔτυχον τῶν μελῶν ... βεβρωκότες AR. V.462 *dacă din înțâmplare s-au infruptat cu cântece*; ARSTT. HA629b9. II (gener.) a mânca: ἐγωγε καὶ βέβρωκα καὶ πέπωκα AESOP. 1.177 *eu am și mâncat, am și băut*; θνησιμαῖον ... οὐ βέβρωκα LXX Iez.4.14 *nu am mâncat mortăciune*; (pas.) ἄρτος ... βεβρωμένος LXX Iis.Nav.9.5 *pâine fărâmițată*; ARSTT. Pr.881a21. III (fig.) a mânca. a cheltui: χρήματα ... βεβρώσεται OD. 2.203 *averea va fi mâncată*.

βιβῶν, vb. I part. viit. de la βιβάζω. II part. prez. βιβάω.

βίδη, ης, ἡ subst. (muz.) termen obscur, denumind poate un fragment muzical: ἐπιβάλλειν βίδην SOPH. Fr.60 *a cânta un fragment de muzică*.

βίη, Βίη, (ion.) v. βία.

βίηφι, (ep.) v. βία.

βίκος, ου, ὁ subst. vas, urcior, amforă: ἔπεμπε βίκους οἴνου XEN. An.1.9.25 *trimitea amfore cu vin*; συντριψείς τὸν βίκον κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν LXX Ier.19.10 *să sfărâmi urciorul sub ochii oamenilor*; HDT. 1.194, LUC. DMe-retr.14.2.

βινεσκόμην, v. βινέω.

βινέω-ω, vb. [impf. iter. βινεσκόμην, viit. βινήσω] I (despre relațiile ilicite și violente, a cu subiect un bărbat, frecv. în comedie) a cu subiect un bărbat, frecv. în comedie, a face întreține raporturi sexuale cu cineva, a face sex cu cineva (+ ac.), a iubi, lat. *inire*, coïre: τίνα βινήσω; AR. Lys.954 *cu cine voi face sex?*; (abs.) ~ βούλομαι AR. Lys.934 *vreau să fac sex*; (pas.) οὐχὶ βινεῖται γυνὴ κἄνευ μύρου; AR. Ec.525 *nu e iubită o femeie și fără parfum?*; AR. Ra.740, AR. Ec.706, LUC. Par.10, MEN. Fr.138 (med. impf. iter.) τι καὶ βινεσκόμην AR. Eq.1242 *faceam ceva sex*. II (med.) (cu subiect o femeie) a se drăgosti: βινούμεναι χαίρουσιν AR. Ec.228 *se simt bine făcând sex*.

βινητιῶω-ω, vb. a dori să ai raporturi sexuale: βινητιῶμεν, ἧ βράχιστον τοῦ λόγου AR. Lys.715 *vrem să facem sex, ca să scurtăm vorba*; βινητιῶν Πολύφημος LUC. Pseudol.27 *Polyphemos, arzând de dorința*

de a face sex.

[βινέω]

βιο-δότης, ου, ὁ subst. cel care dă viață: (ac.) τὸν βιοδότην θεὸν PLAT. Lg.921a *zeul care a dat viață*.

[βίος, δίδωμι]

βιό-δωρος, ον adj. dător de viață: παισὶν βιοδώροις AESCH. Fr.355 *pentru copiii dători de viață*; βιόδωρον ἄκος PL. Fr.Pae.52d *leac dător de viață*; SOPH. Ph.1162.

[βίος, δῶρον]

βιο-θρέμμων, ον adj. [gen. -ονος] care hrănește viața: Αἰθέρα ..., βιοθρέμμονα πάντων AR. Nu.570 *Eter, cel care le hrănește pe toate*.

[βίος, τρέφω]

βιο-μήχανος, ον adj. care își procură mijloacele de trai, descumăreț, iscusit: (despre pasărea mătăsar) ὁ γνάφαλος ... ~ ARSTT. HA616b17 *mătăsarul este iscusit*.

[βίος, μηχανή]

βιο-πλάνης, ἐς adj. [nom. pl. poet. βιοπλανές pt. -πλανέες Call.] care-și câștigă viață mergând dintr-un loc în altul, hoinar: βιοπλανές ἄγρὸν ἀπ' ἄγρου φοιτῶσιν CALL. Fr.489 *hoinarii care rătăcesc de pe un pământ pe altul*.

[βίος, πλανάομαι]

βιοποριστέω, vb. a-și câștiga viața: AESOP. 1.56.

βίος, ου, ὁ [ῖ] subst. I (distinct de ζωή „viață”, opusă morții) 1 (frecv. despre viața oamenilor) viață, trai, mod de trai, existență: ζῶεις δ' ἀγαθὸν βίον OD. 15.491 *trăiești o viață bună*; ἀβέβαιος ~ AESOP. 1.285 *viață nesigură*; τὸν καθ' ἡμέραν βίον SOPH. OC1364 *în viața de fiecare zi*; βίου δ' οὐδεὶς πόθος SOPH. El.822 *nici o dorință de a mai trăi*; ἐμοὶ ἦν ἄγροικος ἡδιστος ~ AR. Nu.43 *aveam o viață foarte plăcută la țară*; ὁ μετ' ὀρνίθων ~ AR. Av.155 *traiul împreună cu păsările*; ζηλωτότατον βίον ἰμπρευνᾷ cu *păsările*; ζήλωτος ~ AR. Nu.465 *vei petrece o viață demnă de invidiat*; δεινὸς ~ PLAT. Grg.492e *viață groaznică*; βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν ISOC. 1.5 *au pornit pe acest drum al vieții*; διὰ βίου ARSTT. Ath.3.6 *de-a lungul vieții*; πολιτικὸν ζήσεται βίον ARSTT. Pol.1327b5 *va trăi o viață implicată în viața publică*; λαγὼ βίον ἔξης δεδιὼς καὶ τρέμων DEM. 18.263 *trăiai o viață de iepure fiindu-ți frică și tremu-*

rând: πέρας ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου θάνατος DEM. 18.97 *capătul vieții pentru toți oamenii este moartea*; αἰσχροῶς ~ MEN. Fr.756 *viață rușinoasă*; τίς ὁ ~ σοι: MEN. Mis.396 *cum o duci?*; ~ ἔρπει ἴσα γόννοις ἐλάφω θόας THEOC. 30.18 *viața zhoară precum corbitele cerboaiței rapide*; ὁ ~ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς LXX Ion7.1 *viața omului pe pământ*; ἐτελεύτησε τὸν βίον PLB. 18.41.1 *și-a sfârșit viața*; ὁ ἐν ἡπείρῳ ~ APP. Pın.410 *modul de trai pe continent*; τοιοῦτος ὁ ~ τῶν θεῶν LUC. Sacr.10 *de felul acesta e traiul zeilor*; (pl.) τίνες δὴ καὶ πόσοι εἰσὶ βίοι PLAT. Lg.733d *de ce fel și câte sunt viețile*; οἱ βίοι τῶν ἀνδρῶν PLUT. Comp.Per.Fab.1 *viețile oamenilor*; (despre viața animalelor) ὁ τῷ βατράχῳ ~ THEOC. 10.52 *viața broaștei*. 2 (= ζωή) *viață*, suflu al vieții: βίον ἐκπνέων AESCH. Ag.1493 *clându-și sufletul*; τελευτῆσαι τὸν βίον HDT. 2.121 *a-și sfârși viața*; ἀπέψυξεν βίον SOPH. Ai.1031 *și-a dat suflarea*; νοσφεῖς βίου SOPH. Ph.1427 *vei lua viața*; EUR. HF980. 3 *durata vieții*: ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον HDT. 6.109 *de-a lungul întregii durate a vieții oamenilor*. II *μijloace de trai, resurse*: τὸν βίον κτᾶσθαι, ποιεῖσθαι, ἔχειν ἀπὸ τινος HDT. 8.106 *a-și câștiga existența de pe urma (+ gen.)*; ~ ἐπιητανός HES. Op.31 *trai îmbelșugat*; ὦι ~ μὲν ἦν πολὺς EUR. Supp.861 *avea multe resurse*; εἰ γὰρ ἐβούλοντο βίον πορίσαι τῷ δήμῳ AR. V.706 *dacă voiau să procure poporului mijloacele de trai*; βίον ἔχοντες ὀλίγον AR. Pl.751 *având puține resurse*; ἔστι αὐτῷ ~ ἱκανός IS. 12.3 *are suficiente resurse*. III *lumea în care trăim, viață*: (despre Heracles) ἐκκαθαίρων τὸν βίον LUC. DDeor.15.1 *curățind lumea*. IV *relatarea unei vieți, biografie*: (titlul unei lucrări a lui Plutarh) τὴν τῶν βίων τῶν παραλλήλων γραφήν PLUT. Thes.1 *scrierea Vieților paralele*.

βίος, οὐ, ὁ *subst.* {ep. gen. sg. βιοῖο Hom., A.Rh.} (propr. *vână > coardă, de unde ext.*) arc: λίγξε ~ IL. 4.125 *arcul zbárnâi*; δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἄργυρέοιο βιοῖο IL. 1.49 *un zumzet cumplit a ieșit din arcul de argint*; βιοῖο νευρὴν ἐντανύσαι OD. 24.170 *să întindă coarda arcului*; (despre Hylas) ἰὼν τε φορεὺς φύλακός τε βιοῖο A.RH. 1.132 *cel care purta săgețile și paznic al arcului*. **βιοστερής**, ἐς *adj.* lipsit de mijloace de trai,

sărman, mizerabil: ὁρῶν σε ... βιοστερὴ χωροῦντα SOPH. OC747 *văzându-te că pribegești în sărăcie*.

[βίος, στερέω]

βιοτά, (dor.) v. βιοτή.

βιοτεία, ας, ἡ *subst.* mod de trai, mijloace de trai: παραπλήσιον ἔχειν τὴν βιοτείαν τοῖς ἄλλοις PLB. 6.7.5 *a avea un mod de trai similar cu al celorlalți*; XEN. Oec.6.10. [βιοτέω]

βιοτεύω, vb. I a trăi: ῥῆμα δ' ἐργμάτων χρονιώτερον βιοτεύει PI. N.4.6 *cuvântul trăiește mai mult decât faptele*; ἀβίωτον τὸν ἔπειτα χρόνον βιοτεύσει EUR. Alc.243 *va trăi de acum încolo o viață de netrăit*; ἐν ἀφθόνοις ~ XEN. An.3.2.25 *a duce un trai îmbelșugat*; διὰ τὸ ~ ἐν τοῖς πετραίοις χωρίοις ARSTT. HA570b25 *datorită traiului în locuri pietroase*; PLAT. Phdr.252d, ISOC. 11.22, LXX Sir.p.36, PLUT. M.941d s.a. II a procura mijloace de trai, a trăi din: ἡλπίζον αὐτόθεν ... βιοτεύσειν THUC. 1.11 *sperau să trăiască din resursele țării respective*; ἀπὸ πολέμου ~ XEN. Cyr.3.2.25 *a trăi de pe urma războiului*; οὐκ ἀπὸ κυνηγεσίων βιοτεύουσιν ARR. Cyn.3.1 *nu trăiesc de pe urma vânătorilor*; ARSTT. HA610a5.

[βιοτή, βίος]

βιοτή, ῆς, ἡ *subst.* [dor. βιοτά Soph.] I *viață, trai*: ῥῆσθη ~ πέλει ἀνθρώποισιν OD. 4.565 *oamenii au un trai usor*; φυᾷ δ' ἕκαστος διαφέρομεν βιοτᾶν λαχόντες PI. N.7.54 *fiecare are parte de la natură de o viață diferită*; ὃ πολὺμοχθος ~ θνητοῖς EUR. Fr.916 *oh, viață plină de suferințe pentru muritori*; τῇκει βιοτὴν EUR. Med. 415-416 *își duce viața*; ἔχων ταύτην τὴν μακαρίαν βιοτὴν XEN. Cyr.7.2.28 *având această viață fericită*; ἀνθρωπίνη ~ LUC. Nav.44 *viața omenească*; AESCH. Fr.427a, HDT. 7.47, DEM. 18.289 s.a. II *μijloace de trai, hrană*: πόθεν γὰρ ἔσται βιοτά; SOPH. Ph.1159 *de unde voi avea cu ce să trăiesc?*; μετέστη ... βιοτῆς AR. V.1452 *și-a abandonat regimul de viață*.

[βίος]

βιότης, ητος, ἡ *subst.* trai, mod de viață: ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξεργρίφη LXX Prov.5.23 *a fost smuls din belșugul traiului lui*.

[cf. βίος]

βιοτήσιος, ον *adj.* care susține viața: ὄνον

ἀμείβονται βιοτήσιον A.Rh. 2.1006 *fac troc cu o marfă care îi ajută să supraviețuiască*.

[βιοτή, βίोटος]

βίότιον, ου, τό *subst.* viețișoară, viață măruntă, viață de nimic: ἐξηύρηκεν αὐτῷ βίότιον AR. Pl.1165 *și-a găsit un mijloc de a-și câștiga viața de nimic*.

[dim. al lui βίोटος]

βίोटος, ου, ὁ [i] *subst.* {ep. gen. βιότοιο Hom., Hes., A.Rh.} I viață, trai, mod de viață: (frecv. la Hom.) βιότοιο τελευτή IL. 7.104, βιότου τέλος Pl. 1.3/4.23 *sfârșit al vieții*; βραχὺν δὴ βιότον ἐμπνέων ἔτι EUR. Hipp.1246 *respirând încă puțină viață*; ἕνα ποιῶ κοινὸν πᾶσιν βιότον AR. Ec.594 *fac un singur mod de viață pentru toți*; οὐδ' ἐτέλεσσας ἐπ' ἀγλαΐῃ βιότοιο A.Rh. 1.252 *nu ai pierit în splendoarea vieții*; AESCH. Pers.360, id. Ag.720, id. Ch.1018, SOPH. Tr.117 *ș.a.* II mijloace de trai, bunuri, avut, stare: ἀφνειὸς βιότοιο HOM. Il.5.544 *bogat în resurse* (sc. om cu stare); νηὺς πλείη βιότοιο γένηται OD. 15.446 *corabia va fi plină de bunuri*; χρῆζων βιότοιο HES. Op.499 *având nevoie de mijloace de trai*; πρὸς βιότου κτήσιν AR. Av.718 *pentru câștigarea mijloacelor de trai*.

[βίος]

βιῶνται, βιῶντο, ind. prez. med. 3pl.: ind. impf. med. 3pl. de la βιάω: OD. 11.503: 23.9, A.Rh. 1.751.

βιῶ-ω, vb. [impf. ἐβίου, viit. βιώσομαι *și* tard. βιώσω, aor. I ἐβίωσα, aor. 2 ἐβίων, pf. βεβίωκα] {ep. med. ind. viit. 2pl. βώσεσθε A.Rh. 1.685} I (*intrans.*) (distinct de ζάω „a trăi, a exista”) a trăi, a-și petrece viața: ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον ἢ ἐβῶναι IL. 15.511 *fie să pieri într-o clipă, fie să continui să trăiești*; μοι αἴσα βιῶναι OD. 14.359 *îmi e dat să trăiesc*; οὐδέποτε βιώσομαι AR. Eq.699 *nu voi mai dori pe veci să trăiesc*; οὕτως βεβίωκα ὥστε ... μοι μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι LYS. 16.10 *astfel mi-am dus viața, încât să nu apară nici o acuzație față de mine*; τίς ἄν τρόπον ... ὃν μέλλοι χρόνον βιῶναι ὥς ἄριστα βιοῖν PLAT. Grg.512c *în ce fel ar trăi cât mai bine în răstimpul de viață pe care l-ar mai avea de trăit*; (figură etimologică) βίον ~ PLAT. La.188a *a-și dăduce viața*; κἄν πολλὰ ἔτη βιώ PLAT. Phd.87d *chiar de-ar trăi mulți ani*; (+ adv.) ~ παρὰ νόμους DEM. 22.24 *a trăi în afara*

legii; ~ μετρίως LYS. 16.3 *a trăi echilibrat*; ~ ἐνδόξως PLUT. M.145f *a trăi glorios*; (pas.) τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ βεβιωμένῳ τὴν ἐκεῖ μοῖραν ἐπιστήσιν πρέπουσαν PLAT. R.498c *odată morții, să obțină o soartă ce se cuvine vieții trăite până atunci*; τὰ σοὶ κἄμοι βεβιωμένα DEM. 18.265 *cele trăite de tine și de mine*; (med. cu sens act.) ἀποδεικνύναι ... ὅθεν βιοῦται HDT. 2.177 *să dovedească din ce trăiește*; (med.) ARSTT. EN1180a17, ISOC. 15.27, PLB. 7.8.7 IOS. A19.172.3, PLUT. Num.12 *ș.a.* II (*trans.*) a ține în viață: (aor.) σὺ γὰρ μ' ἐβιώσαο, κούρη OD. 8.468 *căci tu m-ai ținut în viață, copilo*.

[βίος]

βιῶατο, (ep.) opt. prez. 3pl. de la βιάω: IL. 11.467, A.Rh. 4.1236.

βιῶην, opt. aor. 1sg. v. βιῶω.

βιῶναι, inf. aor. act. v. βιῶω.

βιώσιμος, ον *adj.* I de trăit, care merită să fie trăit: οὐδέ οἱ εἶη βιώσιμον HDT. 1.45 *n-ar mai avea pentru ce să trăiască*; τί γὰρ μόνῃ μοι τῆσδ' ἄτερ βιώσιμον; SOPH. Ant.566 *la ce bun să mai trăiesc singură fără ea?*; βραχὺς δέ σοι ... ἦν ~ χρόνος EUR. Alc.650 *mai aveai puțin timp de trăit*. II cu speranța de a trăi, care poate supraviețui: ἱατροὺς οὐκ οἶεσθαι εἶναι βιώσιμον ARR. An.2.4.8 *medicii nu credeau că va supraviețui*; οὐπω γινώσκοντες βιώσιμον ὄντα ARR. An.6.11.1 *fără să știe dacă va scăpa cu viață*; MEN. Asp.450.

[βιῶω]

βιώσις, εως, ἡ *subst.* trăire, trai: διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως LXX Sir.p.14 *în trăirea potrivit Legii*; τὴν βιώσιν μου ἐκ νεότητος ... ἴσασι NT Fp.26.4 *știu traiul meu din tinerețe*.

[βιῶω]

βιώσκομαι, vb. I a prinde viață: ἕτεροι δὲ τόποι βιώσκονται ARSTT. Mete.351a35 *alte locuri sunt aduse la viață*. II a trăi: τοὺς δὲ ἄνδρας τεσσαράκοντα ἔτα τὰ πλείστα βιώσκεσθαι ARR. Ind.9.2 *bărbații trăiesc cel mult patruzeci de ani*.

[βιῶω]

βιώτεον, *adj.vb.* trebuie trăit, se cuvine a trăi: κατάδηλον γένηται πῶς ~ PLAT. Grg.492d *devine evident în ce fel trebuie să trăim*; τὸ δὲ πῶς ~ ἄνδρι πρὸς γυναῖκα ARSTT. EN1162a29 *în cel fel trebuie să trăiască bărbatul cu femeia sa*; PLAT.

Lg.808d, PLUT. M.1063e.

[βιόω]

βιωτικός, ἡ, ὄν *adj.* I propriu vieții, de trai: βιωτικοῖς πράγμασι AESOP. I.39b *in situații de viață*: πρὸς βιωτικὰς χρείας PLB. 4.73.8 *pentru nevoile de trai*: μῆποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ... μερίμναις βιωτικαῖς NT Lc.21.34 *să nu fie îngreunate inimile voastre de greutățile vieții*: βιωτικά NT 1Cor.6.3 *cele lumești*: PLUT. M.142b. II iscusit în a-și procura mijloacele de trai, descursăret: (despre cucuvea) ~ καὶ εὐμήχανος ARSTT. HA616b27 *descursăreață și abilă*.

[βιόω]

βιώτος, ὄν *adj.vb.* de trăit, care merită să fie trăit: ἔμοιγ' ὁ μέλλων βίος οὐ ~ SOPH. OC1692 *pentru mine viața ce urmează nu merită trăită (= nu poate fi trăită)*: οὐ φησιν εἶν' αὐτῷ βιωτὸν τὸν βίον AR. Pl.197 *nu spune că viața lui merită să fie trăită*: ἄρα βιωτὸν ἡμῖν ἔστιν; PLAT. Cri.47e *oare ne este cu putință să trăim?*: οὐ γὰρ ἦν μοι δήπου βιωτὸν DEM. 21.121 *nu aveam cătuși de puțin de ce să trăiesc*: MEN. Dys.160, PLUT. Aem.21, ARR. An.4.13.3, LUC. Phal.2.13.

[βιόω]

βιώτω, imper. aor. act. 3sg. v. βιόω.

βιωφελής, ἐς *adj.* [superl. -έστατος] util vieții: γάμοι μὲν ἀνθρώποις βιωφελές πρᾶγμα LUC. Am.51 *căsătoriile sunt un lucru util oamenilor*: βιωφελεστάτων καρπῶν PLUT. M.994b *dintre roadele foarte folositoare vieții*.

[βίος, ὠφελέω]

βλάβεν, ep. ind. aor. de la βλάπτω: IL. 23.545, Pi. N.7.18.

βλαβερός, ἄ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] vătămător, dăunător: βλαβερὸν τὸ θύρηφιν HES. Op.365 *ce vine din afară e dăunător*: βλαβερωτάτην πεπονημένον ἀπόφασιν PLB. 4.31.7 *concerând cea mai dăunătoare maximă*: βλαβερὰν ἔσεσθαι τὴν ἄφεςιν αὐτῶν IOS. B13.533.1 *va fi dăunătoare eliberarea lor*: ἐμπίπτουσιν εἰς ... ἐπιθυμίας ... βλαβερὰς NT 1Tim.6.9 *cad în pofta vătămătoare*: PLAT. Ap.30b, XEN. HG5.2.32, DEM. 26.14, PLUT. M.529e s.a.

[βλάβη]

βλαβερῶς, *adv.* în chip vătămător: οἱ ἐρασταὶ ... ἔχουσι πρὸς τὰ παιδικὰ ... ~ PLAT. Phdr.243c *îndrăgostiții se poartă*

vătămător față de iubiri: IOS. A17.323.1, PLUT. M.599b.

[βλαβερός]

βλάβη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* I vătămare, neajuns, pagubă, năpastă, forță răufăcătoare: πάλαι τὸ σιγᾶν φάρμακον βλάβης ἔχω AESCH. Ag.548 *de mult țin tăcerea ca leac pentru năpastă*: ἡ πᾶσα ~ SOPH. El.301 *năpasta întreagă (sau în persoană)*: ἔχει δέ μοι τί κέρδος ἢ τίνα βλάβην; EUR. Ion1350 *ce câștig sau ce pagubă am?*: σωτήρ δόμοις, ἐχθροῖς ~ AR. Nu.1161 *salvator pentru casă, năpastă pentru dușmani*: οὐδεμία τοῖς θεοῖς ἀπὸ τούτου ~ γεγένηται LUC. Prom.11 *nu va exista nici o vătămare asupra zeilor de pe urma acestui lucru*: ἡ ~ ἡδύνατο συνεκτρίψαι αὐτούς LXX Ps.Sol.11.19 *forța răufăcătoare îi putea nimici*: (pl.) ἐν ὀψικοίτοις δ' ὀμμασιν βλάβας ἔχω AESCH. Ag.889 *am răni în ochii ce se culcă târziu*: τὰ μικρὰ κέρδη μείζονας βλάβας φέρει MEN. Gnom.719 *câștigurile mici aduc pagube mai mari*: THUC. 2.65, PLAT. Euthphr.13c, MEN. Fr.472, PLUT. Sol.24 s.a. II (jur.) vătămare, daună: διπλὴν τὴν βλάβην ὀφείλειν LYS. 1.32 *a aplica o pedeapsă dublă*: βλάβης δίκη DEM. 55.20 *proces pentru vătămare*: ἦν ὁ τῆς βλάβης ὑμῖν νόμος πάλαι DEM. 21.35 *aveați de mult o lege în privința vătămării*: ἔγραψε καὶ βλάβης τετραπῶδων νόμον PLUT. Sol.24 *a scris și o lege cu privire la dauna produsă de patrupeze*.

[cf. βλάπτω]

βλάβομαι, *vb.* [doar la 3sg. βλάβεται] a fi slăbit, a fi încurcat: βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι IL. 19.166 *genunchii i se înmoaie când merge*: (fig., despre un vorbitor) βλάβεται δέ λιγύς περ ἑὼν ἀγορητής IL. 19.82 *este încurcat, deși e un vorbitor strălucit*: OD. 13.34.

[cf. βλάπτω]

βλάβος, εος-ους, τό *subst.* I (= βλάβη) pagubă, prejudiciu: μή τί τοι ἐξ αὐτῆς γένηται ~ HDT. 1.9 *să nu ai parte de vreun prejudiciu din partea ei*: XEN. An.7.7.28, οὐ σοὶ ~; EUR. Heracl.255 *nu e spre paguba ta?*: σοῖς ἐχθροῖς ~ EUR. Ion998 *pagubă pentru dușmanii tăi*: AESOP. 1.76, MEN. Gnom.119, APP. Sam.4.8, LUC. Trag.8. II defect: σὺ δ' ἐπιτῆρει τὸ ~ AR. Ra.1151 *tu, verifică ce defect este*. III (jur.) daună, prejudiciu: διπλῇ τὸ ~ ἐκτεισάτω

PLAT. *Lg.868a să se aplice un prejudiciu dublu: τὸ ~ κελεύουσιν ἐκτίνειν* DEM. 21.43 *hotărâsc să plătească un prejudiciu.* [βλάβη]

βλαιοόμαι-οὔμαι, *vb.* I a suci, a îndoi: (despre mișcarea brațelor) βεβλαίσωται ἐπὶ τὰ πλάγια τὰ ἐντός ARSTT. HA498a21 *se îndoaie către laturile din interior.* II (despre diverse animale) a avea picioare haitișe, a merge cu picioarele crăcănate: βλαιοῦνται τὰ κῶλα διὰ τὸ μαλακὰ εἶναι ARSTT. IA713b22 *cu membrele crăcănate pentru că sunt moi.*

[βλαιοός]

βλαιοός, ἡ, ὄν *adj.* haitiș, cu picioarele arcuite, strâmbte (în formă de O), crăcănate: οἱ βλαιοὶ τῶν ἀνθρώπων XEN. *Eq.1.3 oamenii cu picioarele arcuite; οἱ Αἰγύπτιοι βλαιοὶ εἰσιν* ARSTT. *Pr.909a27 egiptenii sunt crăcănati;* (despre locul în care albinele poartă polenul) εἰς τὰ βλαιοῦ τῶν ὀπισθίων ARSTT. HA624b2 *în părțile curbate ale picioarelor din spate.*

βλαιοότης, *ητος*, ἡ *subst.* I formă strâmbă, crăcănare: (despre picioare) ~ τῶν σκελῶν ARSTT. IA713b9 *crăcănarea picioarelor.* II ondulare: (despre păr) ~ τῶν τριχῶν ARSTT. *Pr.909a31 ondularea părului.*

[βλαιοός]

βλαιοῖσσις, *εως*, ἡ *subst.* (ret.) plasare a două elemente contrare în cruce: ARSTT. *Rh.1399a26.*

[βλαιοόμαι]

βλακεία, *ας*, ἡ *subst.* I moliciune, trândăvie: βλακεία κατ' ἰδίαν PLB. 3.81.7 *moliciune în viața privată;* XEN. *Cyr.7.5.84.* II prostie: ἐξήμαρτον διὰ τὴν βλακείαν PLAT. *Euthd.287e am greșit din cauza prostiei;* τὸ τῆς Βλακείας πεδίων LUC. *VH2.33 câmpia Prostiei;* PLUT. *M.47e.*

[βλακεύω]

βλακεύω, *vb.* [viit. -εὔσω] I a huzuri, a trândăvi, a fi leneș: εἰ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων ~ XEN. *An.2.3.11 dacă i se părea că vreunul din cei așezați în linia de luptă trândăveau;* ὁ βλακεύων ἐλάχιστα ὠφελεῖται XEN. *Lac.2.9 leneșul câștigă lucruri neînsemnate;* τῶν ναυτῶν ὅσοι ἐν τῷ ἔργῳ ~ ἐφαίνοντο Νεάρχῳ ARR. *Ind.23.8 mateloții care îi păreau lui Nearchos că sunt leneși în munca lor.* II a pierde din cauza lenei: (+ ac.) μὴ τι ὁ οἰκονόμος βλακεύσας LUC. *Ep.Sat.26*

pentru ca administratorul să nu piardă ceva din cauza trândăviei.

[βλάξ]

βλακικός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος PLAT.] I moale, trândav: ἄν ἡμῶν εἴη βλακικόν XEN. *Oec.8.17 ar fi o dovadă de trândăvie din partea noastră;* (despre o pasăre, + ac. de relație) τὸ δ' ἡθὺς ἐστὶ ~ ARSTT. HA618b5 *moale în privința felului de a fi;* PLAT. *Plt.307c.* II neghiob, prostesc: βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος PLAT. *R.432d rățanie prostescă pentru noi;* τῶν ἀνοήτων καὶ βλακικῶν τὸν τρόπον LUC. *Peregr.40 în felul celor lipsiți de minte și neghiobi.* III indecent: PLAT. *Lg.637b.*

[βλάξ]

βλακικῶς, *adv.* trândav: ὥς ~ διακονεῖς AR. *Av.1323 servești cam trândav.*

[βλάξ]

βλακῶδης, *ες* *adj.* [comp. -έστερος] leneș, lent: ἵππῳ ... χρῆσθαι ... βλακῶδεστέρω XEN. *Eq.9.1 a te folosi de un cal prea lent;* LUC. *Bis.Acc.21.*

[βλάξ]

βλάξ, βλακός, ὁ, ἡ *adj.* [comp. -ότερος sau -ώτερος; superl. -ότατος sau -ώτατος] I prost, nătâng, greu de cap, trândav, netot: με ἡγοῦ βλάκα εἶναι PLAT. *Grg.488a so-cotește-mă un prost;* ὁ θεὸς ... κολάζει τοὺς βλάκας XEN. *Oec.8.16 zeul îi pedepsește pe trândavi;* μὴ ... ~ τις καὶ ἡλίθιος γένωμαι XEN. *Cyr.1.4.12 să nu ajung vreun nătâng și un prost;* ἐδόκει ~ καὶ ἄφρων εἶναι ARSTT. *EE1247a18 părea a fi nătâng și fără minte;* AR. *Fr.443, PLB. 16.22.5, LUC. Peregr.39.* II lent, bleg: (despre un cal) βλάκα ἵππον XEN. *Eq.9.12 cal bleg.*

βλάπτω, *vb.* [viit. βλάψω, aor. ἐβλαψα, pf. βέβλαφα; pas. viit. βλάβησομαι, aor.1 ἐβλάφθην, aor.2 ἐβλάβην [ā], pf. βέβλαμμαι] I (frecv. la Hom.) I a înjosi, a răni, a strica: βλάψας δέ μοι ἵππους IL. 23.571 *înjosindu-mi caii;* ζῶν ἔλε βλαφθέντα IL. 16.331 *l-a prins viu pe cel rănit;* οἱ βλάβεν ἄρματα IL. 23.545 *i s-a rupt carul.* 2 a încurca, a împiedica, a jena, a stânjeni: μ' ἐβλαψε θεὰ πόδας IL. 23.782 *a stânjeni: m' a pus piedică la picioare;* μὴ τιν' zeiῶν mi-a pus piedică la picioare; μὴ τιν' ἐταίρων βλάπτοι OD. 13.22 *ca să nu încurce pe vreunul dintre tovarăși;* (despre coama cailor) ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρκίνῳ IL. 6.39 *prinși în tufa de câtină;* (+ gen.) τὸν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου OD. 1.195

zeii îl abat de la drum; βλαβέντα λοισθίων ὁρόμων AESCH. Ag.120 *oprit din ultima cursă*. 3 a vläguî, a istovî, a moleşi: βλαφθέντα βέλεμνα IL. 15.484 *săgeți vläguite*; βασιλῆα ἴδον βεβλαμμένον ἦτορ IL. 16.660 *l-au văzut pe rege cu viața sfârșită* (prop. cu inima istovită). 4 (despre minte) a tulbura, a lua mințile: τὸν δὲ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον εἴσας OD. 14.178 *cineva dintre nemuritori l-a tulburat luându-i mințile*; οἶνός ... καὶ ἄλλους βλάπτει OD. 21.294 *vinul și pe alții îi zăpăcește*; ἴνα βλαφθεῖς ἀποτίσῃ IL. 9.512 *pentru ca băutut de soartă* (sau după ce i s-au luat mințile) *să plătească*. II (frecv. după Hom.) a vătăma, a face rău, a răni, a răgubi: οἷσι μὴ βλάβῃ θεός AESCH. Eu.661 *cătoro zeul să nu le facă rău*; ὥστε αὐτὸς τὰ πλείω βλάπτεσθαι THUC. 4.64 *astfel încât să-și facă un rău mai mare*; ~ ἐμέ βουλόμενοι LYS. 8.9 *dorind să mă răniți*; ὃ δὲ μὴ βλάπτει κακόν τι ποιεῖ; PLAT. R.379b *cel care nu vatămă face vreun rău?*; οὐ βλάπτομαι διδοὺς αὐτῷ τὸ ἥμισυ LXX Tob.12.2 *nu sunt în pagubă dându-i aces-tuia jumătate*; βλάπτει μέγала ... ἡ σύγκλητος PLB. 6.17.6 *senatul dăunează mult*; (frecv. pas.) βλάπτεσθαι ὑπό τινος THUC., XEN., PLUT., LUC. *a fi vătămat de către cineva*; EUR. Cyc.524, MEN. Gnom.112, APP. Mith.49, LUC. Cal.12 s.a. III a încălca: μὴ λόγον βλάπτων PI. P.9.94 *fără să încălce vorba*; ἔβλαψαν τοὺς ὄρκους ARSTT. Fr.148 *au încălcat jură-mintele*.

[cf. βλάβη]

βλαστάνω, νθ. [viit. βλαστήσω, aor.1 ἐβλάστησα, aor. 2 ἔβλαστον, pf. βεβλάστηκα ἡ ἐβλάστηκα] [ion. impf. 3sg. βλαστάνεσκε] I (intrans.) I (despre plante) a încolți, a înmuguri, a crește: αἱ τ' ἐλαῖαι βλαστάνωσ' αἱ τ' ἄμπελοι AR. Nu.1124 *vor înmuguri și măslinii și viile*; ὁρῶ βλαστάνοντα τὰ φυτά XEN. Oec.19.10 *văd plantele încolțind*; ἥρξατο θριξ̄ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ~ LXX Luc.16.22 *a început să crească un fir de păr din capul lui*. 2 (fig.) a încolți, a se naște: ἔβλασεν δ' υἱὸς PI. N.8.7 *s-a născut un fiu*; τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευματα AESCH. Th.594 *se nasc gândurile nobile*; βλαστάνει δ' ἀπιστία SOPH. OC611 *se naște neîncrederea*; οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος

κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε SOPH. Ant.296 *pentru oameni nu a luat naștere o instituție la fel de rea ca banul*; τοιαῦτ' ἀπ' αὐτῶν βλαστάνει βουλευματα AR. Lys.406 *astfel de gânduri încolțesc în ele*. II (trans.) a da naștere, a face să crească, a odrăsli, a rodi: στάγες αἵματος ... κείνων ὀφίων γένος ἐβλάστησαν A.RH. 4.1517 *picăturile de sânge au născut neamul acelor șerpi*; βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου LXX Gen.1.11 *pământul să rodească pășune cu iarbă*; ἐγὼ ὡς ἄμπελος ἐβλάστησα χάριν LXX Sir.24.17 *precum o vie eu am odrăslit farmec*; ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς NT Iac.5.18 *pământul a odrăslit fructul ei*.

βλαστᾶω-ῶ, νθ. a crește: ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα LXX Ec.2.6 *să ud din ele un crâng care crește copaci*.

[βλαστός]

βλαστέω-ῶ, νθ. I a încolți: τέμνεται βλαστουμένη ὁπόρα SOPH. Fr.255 *este tăiat rodul încolțit*. II a lășni: βλαστοῦσι καὶ πεδαίχμιοι λαμπάδες πεδάοροι AESCH. Ch.589 *între cer și pământ lășnesc în aer bulgări de foc*.

[βλαστός]

βλάστη, ης, ἡ subst. {dor. βλάστα Soph.} I mugur, mlădiță: βλάστην ἀμπέλου τρώγων AESOP. Fab.dod.339 *rozând o mlădiță de viță*; τὰ δὲ τοῦ δένδρου ταῖς μὲν ρίζαις ἀγαθά, ταῖς δὲ βλάσταῖς πονηρά PLAT. Prt.334a *unele sunt bune pentru rădăcinile pomului, altele sunt dăunătoare pentru muguri*; (fig.) τὰν κισσὸς ὡς ἀτενῆς πετραία βλάστα δάμασεν SOPH. Ant.827 *o iederă a copleșit-o precum o mlădiță de priatră încleștată*; τὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ PLAT. Phdr.251d *mugurul aripilor*; ARSTT. Pr.924b3, PLUT. M.990c. II (despre copii) odraslă, naștere: (pl.) παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι τρεῖς SOPH. OT717 *[nici] trei zile nu au despărțit nașterea copilului* ... (sc. de ceea ce avea să urmeze): βλάστας πω γενεθλίου πατρός SOPH. OC972 *odraslele născute ale tatălui*.

[cf. βλαστάνω]

βλάστημα, ατος, τὸ subst. I (= βλάστη) mugur, mlădiță: τὰλλ' ὅσα χθὼν καλὰ φέρει βλαστήματα EUR. Hel.1265 *și cele-lalte mlădițe bune pe care le oferă pământul*; στεφανοῦν τε κρᾶτα κισσίνους βλαστήμασιν EUR. Ba.177 *a-și încumina*

capul cu mlădițe de iederă; (despre o albină) ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσιν ISOC. 1.52 *asezându-se pe toți mugurii*. II (fig.) *vlăstar, odraslă, puț*; μητρός ἐξ ὀρεσκούου ~ καλλιπύρον AESCH. Th.533 *vlăstar cu chip frumos al unei mame de la munte*; γλυκερόν ~ EUR. Me.1099 *odraslă dulce*; (despre animale) πῶς μοι κατ' ἄντρα νεόγονα βλαστήματα; EUR. Cyc.206 *ce-mi fac puțuții abia născuți în peșteră?*

[βλαστάνω]

βλαστημός, ου, ὁ *subst.* I *lăstar, urmaș*: τίν' οὖν ἔτ' ἄλλον τῆσδε βλαστημὸν λέγεις; AESCH. Supp.318 *despre ce alt lăstar (sc. urmaș) ieșit din ea vorbești?* II *înflorire, vigoare*: βλαστημὸν ἀλδαίνοντα σώματος πολύν AESCH. Th.12 *sporindu-și cu mult vigoarea trupului*.

[βλαστάνω]

βλαστημός, ὄν *adj.* *germinator, care face să incolțescă*: βλαστημὸν θέρος AESCH. Fr.332a *vară care face să înflorească (înfloritoare)*.

βλάστησις, εως, ἡ *subst.* *incolțire*: ἡ τοῦ καλάμου ~ PLUT. M.76f *incolțirea trestiei*; ARSTT. HA564b2, IOS. AI12.73.3.

[βλαστάνω]

βλαστήσω, ν. βλαστάνω.

βλαστός, οὔ, ὁ *subst.* I (propr.) I *mlădiță, vlăstar*: ~ καὶ ἡ ρίζα ARSTT. GA739b37 *mlădița și rădăcina*: ~ Λιβάνου LXX Sir.50.8 *vlăstarul Libanului*. 2 *sămânță*: ARSTT. HP8.2.2. 3 *floare*: ~ κρίνου LXX 3Rg.7.24 *floarea de crin*. II (fig.) *odraslă*: ~ οὐπυχώριος SOPH. Fr.341 *odraslă de pe acest pământ*.

[βλαστάνω]

βλασφημέω-ῶ, vb. [viit. -ήσω, aor. ἐβλασφήμησα, pf. βεβλασφήμηκα] I *a rosti ἐβλασφήμησα, pf. βεβλασφήμηκα* I *a rosti cuvinte de rău augur, a vorbi cu păcat, a adresa rugă necuvenite*: μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν PLAT. R.381e *să nu vorbească de rău față de zei*: βλασφημούντων οὖν αὐτῶν ἀκούοντες οἱ θεοὶ PLAT. Alc.2.149c *zeii auzindu-i pe aceștia în timp ce rosteau rugă necuvenite*; AESOP. 8.48. II *a vorbi de rău pe cineva, a defăima, a calomnia, a batjocori, a huli*: (frecv.) ~ κατά τινος, ~ περί τινος, ~ εἰς τινα ISOC., DEM. *a lansa calomnii la adresa cuiva*; ὅς' εἰς ἡμᾶς ἐβλασφήμησαν DEM. 51.3 *câte calomnii au spus împotriva*

noastră; (+ ac.) ἐβλασφήμησαν τὰ παιδάρια βασιλέως LXX 4Rg.19.6 *au hulit slujitorii regelui*; ἐβλασφήμει αὐτὸν NT Lc.23.39 *il hulea*; οἱ στασιώδεις ἐβλασφήμουν τὸν Τιβέριον IOS. BI2.493.5 *răzvrătiții strigau împotriva lui Tiberius*; ARSTT. Ath.6.2, PLUT. M.170b, APP. Mith.111, LUC. Herm.62. III (in LXX și NT cu referire la Dumnezeu) *a huli, a blasfemia, a blestema*: τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν LXX Is.52.5 *numele Meu este hulit printre neamuri (sc. păgâni)*: ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ NT Apoc.16.9 *au hulit numele lui Dumnezeu*.

[βλάσφημος]

βλασφημία, ας, ἡ *subst.* I *cuvânt de rău augur, vorbe ofensatoare la adresa divinității, hulă*: βλασφημίαν τις οἰκετῶν ἐφθέγγατο EUR. Ion.1189 *unul dintre servitori a rostit o vorbă de rău augur*; πᾶσαν βλασφημίαν τῶν ἱερῶν καταχέουσιν PLAT. Lg.800d *revărsă toată hula la adresa celor sfinte*; DEM. 25.52, MEN. Fr.715. II (frecv. pl.) *defăimare, calomnie, ponegrire, clevetire*: πάσαις δ' αἰτίαις καὶ βλασφημίαις ἅμα τούτου κεχρημένον DEM. 18.34 *acesta folosindu-se deopotrivă de toate acuzațiile și calomniile*; μὴ ἐάσητε ταύτας τὰς βλασφημίας περὶ τὴν ὑμετέραν γενέσθαι πόλιν ISOC. 14.62 *să nu permiteți să se nască aceste ponegriri la adresa cetății noastre*; δεῖ μετὰ βλασφημίας εἰπεῖν τὸ ἀληθές PLUT. Crass.2 *după calomnii trebuie să spunem adevărul*; AESOP. Sent.17, NT Ef.4.31. III (frecv. in LXX și NT despre hulierea lui Dumnezeu și a celor sfinte) *hulă, insultă, blasfemie la adresa lui Dumnezeu*: οἱ μετὰ βλασφημίας παραγινόμενοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν LXX 2Mac.15.24 *au venit cu hulă împotriva poporului Tău sfânt*; πᾶσα ἁμαρτία καὶ ~ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις NT Mt.12.31 *orice păcat și hulă se va ierta oamenilor*.

[βλάσφημος]

βλάσφημος, ὄν *adj.* I *cel care rostește vorbe de rău augur, blasfemiator*: (despre Archilochos) καίπερ βλάσφημον ὄντα τιτιμήκασι ARSTT. Rh.1398b12 *l-au cințit, deși era un blasfemiator*. II *defăimător, jignitor, batjocoritor*: λόγουσ βλασφήμους εἰρηκέναι DEM. Ep.4.1 *a rosti*

vorbe jignitoare: εἰ δέ τι βλάσφημον ... φαίνεται ἔχων ὁ λόγος LUC. *Pisc.29 dacă vorba mea ar părea că are ceva jignitor*; (περί + gen.) λόγους ... βλασφήμους περί Καίσαρος PLUT. *Pomp.57 cuvinte jignitoare la adresa lui Caesar*; εἰς + ac., πρὸς + ac. / + gen., κατὰ + gen. *defăimător, jignitor la adresa cuiva*. III (în LXX și NT) hulitor, defăimător, blasfemiator: οὐκ ἄθρόωσει βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ LXX *Inf.1.6 nu-l va dezvinovăți de vorba propriilor buze pe cel defăimător*; ὡς ~ ὁ ἐγκαταλίπων πατέρα LXX *Sir.3.16 cel ce-și părăsește tatăl e asemenea unui hulitor*; οὐ φέρουσιν ... παρὰ κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν NT *2Pt.2.11 nu aduc înaintea Domnului nici o judecată batjocoritoare*.

[primul element neclar (βλάπτω?), φήμη]

βλασφήμως, *adv.* în mod defăimător, injurios: ἐπὶ τῷ Καίσαρι ... ~ ἐδημηγόρησε APP. *BC2.18.126 a cuvântat în chip defăimător împotriva lui Caesar*; IOS. *Ap.1.4*.

[βλάσφημος]

βλαύτη, ης, ἡ *subst.* sandală: τὰς βλαύτας ὑποδεδεμένον PLAT. *Smp.174a legându-și sandalele*; πεζὸς ἐν βλαύταις PLUT. *Marc.22 pe jos în sandale*.

βλαυτίον, ου, τό *subst.* sândăluță: τρόποις τοῖς σοῖσιν ὥσπερ βλαυτίοισι χρῶμαι AR. *Eq.889 tânjesc după stilul tău ca după niște sândăluțe*.

[dim. al lui βλαύτη]

βλαχά, ν. βληχή:

βλάχνον, ου, τό *subst.* (bot.) ferigă, *Aspidium Filix Mas*: ARR. *Bith.68*.

βλάψις, εως, ἡ *subst.* vătămare: πάσχουσιν ἐκάστας τῶν βλάψεων PLAT. *Lg.862c îndură fiecare dintre vătămări*.

[βλάπτω]

βλαψί-φρων, ον *adj.* [gen. -ονος] a căruî minte a fost vătămată, smintit: κατάρας Οἰδιπόδα βλαψίφρονος AESCH. *Th.725 blestemele smintitului Oidipous*.

[βλάπτω, φρήν]

βλεῖο, (poet.) opt. aor. med. 2sg. de la βάλλω: IL. 13.288.

βλεμεαίνω, *vb.* a plesni de mândrie: (la Hom. despre Hector, Hephaistos sau un leu, + dat.) σθένει βλεμεαίνων IL. 8.337, id. 9.237, id. 12.42 plesnind de mândrie pentru tăria sa.

[cf. ἀβλεμής]

βλέμμα, ατος, τό *subst.* I *privire, uitătură*: καὶ τοῦ Πολέμου τοῦ βλέμματος AR. *Pax239 și Polemos, ce mai uitătură!*: κακοῦργος ἀπὸ τοῦ βλέμματος MEN. *Dys.258 după privire [pure] un criminal*: γυναικεῖον ~ LUC. *Rh.Pr.11 privire de femeie*; DEM. 21.72, PLUT. *Crass.16, id. M.680e, APP. BC2.7.44 ș.a.* II (pl.) *ochi*: βλεμμάτων ῥέπει βολή νέας γυναικός AESCH. *Fr.242 căutătura ochilor tinerei femei coboară*. III *acțiunea de a vedea, simțul văzului*: βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ... ψυχὴν δικαίαν ... ἐβασάνιζεν NT *2Pt.2.8 prin ce vedea și asculta cel drept ... chinuia sufletul său drept*.

[βλέπω]

βλέννος, ους, τό *subst.* nămol: (despre mișcarea unui pește) ἵνα περιπλύνωνται τὸ ~ ARSTT. *HA591a28 ca să se spele de nămol*.

βλενωδης, ες *adj.* noroios, vâscos: (despre peștii κεφαλοι) ARSTT. *HA591a26*.

[βλέννος]

βλέπησις, εως, ἡ *subst.* privire, otheadă: AR. *Fr.757*.

[βλέπω]

βλέπος, ους, τό *subst.* (= βλέμμα) *privire, căutătură*: Ἀττικόν ~ AR. *Nu.1176 privire atică* (sc. *obraznică*); (pasaj nesigur) δεινὸν † βλέπον εἶχεν THEOC. 23.12 *avea o căutătură grozavă*.

[βλέπω]

βλεπτέον, *adj.vb.* trebuie privit: (εἰς + ac.) εἰς ὀφθαλμὸν αὐτῷ ~ PLAT. *IAlc.133b trebuie să-și privească singur în ochi*; εἰς ταῦτᾱ ~ ARSTT. *Pr.874b20 trebuie privit la aceleași lucruri*.

[βλέπω]

βλεπτός, ἡ, ὄν *adj.vb.* demn de a fi văzut, vizibil: τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτόν SOPH. *OT1337 ce mai pot privi?*

[βλέπω]

βλέπω, *vb.* [impf. ἔβλεπον, viit. βλέψομαι și tard. βλέσω, aor. ἔβλεψα, pf. inuz.; pas. pf. βέβλεμμαι I (intrans.) I a vedea, a percepe cu ajutorul văzului: οἱ πρῶτα μὲν βλέποντες ἔβλεπον μάτην AESCH. *Pr.447 la început, deși aveau simțul vederii, vedeau în zadar*; οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα AR. *Pl.15 noi, cei care vedem, îi conducem pe cei orbi*; βλέποντες οὐ βλέπουσιν NT *Mt.13.13 deși pot vedea, nu văd*; SOPH. *OT747 2 a prevedea, a fi*

profet: τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν Ὁ βλέπων LXX 1Rg.9.9 *poro-rul il numea odinioară pe profet „cel ce vede” (= văzător)*. 3 (+ prep.) a privi, a se uita, a-și îndrepta privirea: ~ ἐς / εἰς + ac.: ἐπί + dat. / ac. *a privi către / la*: ἐς θεοῦς ἔτι βλέπειν SOPH. *Ant.923 a privi către zei*: εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν AR. *Nu.187 privesc către pământ*: ἐς πῦρ βλέποντες EUR. *Supp.212 privind către foc*: καὶ ἐμοὶ βλέψας SOPH. *Ai.345 privind către mine*: εἰς σέ δὴ βλέπω EUR. *El.954 mă uit către tine*: ἐπὶ τὸ ἡσσωμενον βλέψαντες THUC. 7.71 *privind către cei înfrânți*: (+ adv.) βλέπων ἄνωθεν PLAT. *Th.175d privind de sus*: βλέπει δὲ οὐκ ὁξὺ XEN. *Cyn.5.26 nu are o vedere ascuțită*: βλέπεις ἀκριβῶς DEM. 36.49 *te uiți cu atenție*: οἷα βλέπεις THEOC. 20.6 *cum te mai uiți!* 4 a urmări, a avea în intenție: οὐδὲν βλέπουσιν ἄλλο πλὴν ψηφηδακεῖν AR. *Ach.376 nu urmăresc altceva decât să muște cu votul lor*: ἔγὼ τιμᾶν βλέπω AR. *V.847 eu unul urmăresc doar ce pedearpsă să aplic*: δεῖ ~ καὶ πρὸς εὐπορίαν χάριν σχολῆς ARSTT. *Pol.1273a35 trebuie să ai în vedere și asigurarea unor mijloace suficiente de trai pentru a avea parte de răgaz*. 5 (cu sub. un lucru) a privi către, a fi orientat către: ἐν ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπούσαις οἰκίαις XEN. *Mem.3.8.9 în casele orientate către sud*: πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν LXX *Iez.40.20 poartă orientată către miază-noapte*. II (tranz.) a privi: I (+ ac. persoană sau lucru) a vedea, a privi, a observa, a se uita la, a zări: νόστιμον βλέπω φάος AESCH. *Pers.261 văd lumina de întoarcere*: βλέπω γὰρ ἐχθρὸν φῶτα SOPH. *Ai.1042 zăresc licărirea dușmană*: βλέπω δὴ παῖδ' ἐμὸν τεθνηκότα EUR. *Hec.681 îl privesc pe copilul meu mort*: πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα NT *Mt.5.28 oicine se uită la o femeie*: ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν NT *Rom.8.25 nădăjduim ceea ce nu vedem*. 2 (+ ac. intern) a avea chip / aspect de, a arăta ca: φόβον βλέπων AESCH. *Th.498 inspirând groază (arătând îngrozitor)*: ναύφρακτον βλέπεις AR. *Ach.95 arăți ca o navă de război*: πυρρίχην βλέπων AR. *Av.1169 cu un aer războinic*: (+ nune de alimente) κάβλεψε νᾶπυ AR. *Eq.631 arăta ca un muștar* (sc. cu înfățișare aspră): βλέπόντων κάρδαμα AR. *V.455 cu față de creson* (sc. cu figură

acără): (+ inf.) ἀρπάζειν βλέπει MEN. *Epit.398 arată a hoț*. 3 (frecv. în NT) a supraveghea, a lua aminte, a băga de seamă, a fi atent: βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς NT *Mc.13.9 luați seama la voi înșivă*: (ἀπό + gen.) βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων NT *Mc.12.38 luați seama la cărturari*: (+ conj.) (+ μὴ) ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση NT *1Cor.10.12 cel căruia i se pare că stă neclintit să fie atent să nu cadă*: (+ ἵνα) βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς NT *1Cor.16.10 luați aminte să fie fără teamă față de voi*.

βλεφᾶρίς, ἴδος, ἡ *subst.* I *geană*: αὐτὸς αὐτῷ βλεφαρίδ' οὐκ ἐσώσατο AR. *Ec.402 care nu și-a putut salva propria geană*: (pl.) τὰς βλεφαρίδας σου παρατιλῶ AR. *Eq.373 am să-ți smulg genele*: XEN. *Mem.1.4.6, ARSTT. deAn.421b29*. II (= βλέφαρον) *pleoară*: (despre șorârla) μύουσι τῇ κάτω βλεφαρίδι ARSTT. *HA504a29 își țin ochii închiși cu pleoara de jos*.

[βλέφαρον]

βλέφαρον, ου, τό *subst.* {ep. gen., dat. du. βλεφάροιν Hom.; dor. γλέφαρον Pi.} I *pleoară*: (frecv. pl.) δάκρυα ... θερμὰ κατὰ βλεφάρων IL. 17.438 *lacrimi fierbinți de pe pleoape*: δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων σέλας ἐξεφάανθεν IL. 19.17 *o lumină grozavă i-a strălucit sub pleoape*: (du.) ἀπό / ἐκ, ἐπὶ, ὑπὸ + βλεφάρουν HOM. *de pe, pe, pe sub pleoape* (sau *gene*): (despre tinerețe) παρθενῆϊοις παίδων τ' ἐφίζοισα γλεφάροις Pi. *N.8.2 care tronezi peste pleoapele fecioarelor și ale copiilor*: (despre fum) ἔδακνε τὰ βλεφάρά μου AR. *Pl.822 îmi mușca pleoapele*: (despre somn) οὐδὲ ... αὐτῷ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροις ἐφίζανε IL. 10.26 *nici lui somnul nu i se lipea de pleoape*: βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνω AESCH. *Th.3 fără să-mi adorm pleoapele în somn*: οἱ βλεφάρων βαρὺς ἔδραμεν ὕπνος THEOC. 22.204 *un somn greu i-a alergat peste pleoape*: τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς νιούς τῶν ἀνθρώπων LXX *Ps.10.4 pleoapele Sale cercetează pe fiii oamenilor*: HES. *Th.910, PLAT. Ti.45d, A.RH. 1.1067, LUC. Gall.6 ș.a.* II (prin metonimie) *ochi*: (sg.) οὐδ' ἔγὼ ἐς σὸν ~ πελάσω EUR. *El.1332 nici eu nu mă voi apropia de ochiul tău*: (fig. despre soare) ἀμέρας ~ SOPH. *Ant.104 ochi al zilei*: (despre lună) νυκτός τ'

ἀφεγγές ~ EUR. *Ph.* 543 *ochi întunecat al noriți*; (pl.) εὐνάζειν ᾠδακρύτων βλεφάρων πόθον SOPH. *Tr.* 107 *să adorm dorința ochilor neplânși*; λύει κελαινὰ βλέφαρα SOPH. *Ant.* 1301 *își slăbește pleoapele și privirea i se întunecă*.
[cf. βλέπω]

βλέψις, εως, ἡ *subst.* priveliște: πρὸς τὴν βλέψιν ἀναφλεχθεῖς PLUT. *Pel.* 32 *indignat înaintea priveliștii*.

[βλέπω]

βλήεται, conjct. aor. med. 3sg. de la βάλλω: OD. 17.472.

βληθῆναι, inf. aor. pas. de la βάλλω.

βληθήσομαι, ind. viit. pas. de la βάλλω.

βλήμα, ατος, τό *subst.* I aruncare: (despre jocul de zaruri) ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν EUR. *Supp.* 330 *să aibă parte de alte aruncări la zaruri*. II rană: σκέψασθαι τὸ ~ HDT. 3.35 *să fie cercetată rana*.

[βάλλω]

βλήμενος, part. aor. de la βάλλω: IL. 4.211, id. 8.514, id. 15.495, A.RH. 2.914.

βλής, ητός, ὁ, ἡ *adj.* aruncat: βλητὶ λίθῳ CALL. *Fr.* 788 *cu o piatră aruncată*.

[βάλλω]

βλησθαι, (ep.) inf. aor. med. de la βάλλω: IL. 4.115, OD. 22.253.

βλητέον, *adj.vh.* trebuie pus: οἶνον νέον εἰς ἄσκοὺς καινοὺς ~ NT *Mc.* 2.22 *vinul nou trebuie pus în burdufuri noi*.

[βάλλω]

βλήτο, (ep.) ind. aor. med. 3sg. de la βάλλω: IL. 4.518, id. 16.570, id. 17.598.

βλητός, ἡ, ὅν *adj.vh.* lovīt: βλητὸν ὕπ' Ἀπόλλωνος CALL. *Cer.* 102 *săgetat de către Apollon*; (despre Artemis, care poate trimite o lovitură fatală femeilor care nasc) βληταὶ θνήσκουσι λεχωίδες CALL. *Di-an.* 127 *mor la naștere lovite*.

[βάλλω]

βλήτρον, ου, τό *subst.* (element de prindere) inel: ξυστόν μέγα ... κολλητόν βλήτροισι IL. 15.678 *o prăjină imensă prinsă în inele*.
[βάλλω]

βληξόμαι-ῶμαι, *vh.* I (despre oi și capre) a behāi: προβατίων βληξομένων AR. *Pax* 535 *οἶτε care behāie*; μῆλων χιλιάδες ... ἄμ πεδίον βληξῶντο THEOC. 16.92 *mii de oi behāiau pe câmpie*; MEN. *Her.* 73. II (fig.) a scânci: (despre copii, iron.) τὰ δὲ συγκύψανθ' ἅμα βληξᾷται AR. *V.* 570 *aplecându-și capul în același timp, scân-*

cesc.

[βληχή]

βληχή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. βλᾶχά Aesch., Eur.} I behāit: ἤκουσα ... οἶδ' ὅν τε βληχὴν OD. 12.266 *am auzit behāit de oi*; βλαχαὶ τεκέων EUR. *Cyc.* 48 *behāituri de miei*; ~ τε δὲ ἡέρος ἵκετο μῆλων A.RH. 4.968 *behāitul turmelor a ajuns prin aer*; PLAT. *Epigr.* 9.823. II scâncet: βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων AESCH. *Th.* 348 *scâncetele însângerate ale pruncilor*.

[onomat.]

βληχρός, ἄ, ὅν *adj.* {ion. dat. pl. βληχροῖσι A.Rh.} slab, lent, încet, domol: βληχροὶ ... ποταμοὶ PI. *Fr.* *Thren.* 130 *fluvii domoale*; βληχροῖσι κυλινδόμενον πελάγεσσιν κῦμα A.RH. 4.152 *un val întinzându-se pe o mare liniștită*; βληχροῖς περιπάτοις PLUT. *M.* 133e *cu plimbări ușoare*.

βληχῶ, οὖς, ἡ *subst.* [var. βλήχων] {ion. γλήχων Hes., Arstt., Plut.; dor. γλαχῶ Ar., γλάχων Ar., Theoc.} (bot.) busuiocul cerbilor, *Mentha Pulegium* L.: ὅς' ἐστὶν ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ... γλαχῶ AR. *Ach.* 874 *toate câte sunt hune la beoțieni, ... busuiocul cerbilor*; πατησεῖς καὶ γλάχων' ἀνθεῦσαν THEOC. 5.56 *vei călca și busuioc înflorit*; (fig. despre pârul pubian feminin) τὴν βληχῶ γε παρατετιμμένη AR. *Lys.* 89 *în privința „ierbii” e bine tunsă*.

βλήχων, v. βληχῶ:

βληχωνίας, ου, ὁ *adj.m.* preparat cu planta busuiocul cerbilor: εἰ γε κυκεῶν' ἐπιπίοις βληχωνίαν AR. *Pax* 712 *dacă ai bea o infuzie de busuiocul cerbilor*.

[βληχῶ]

βλιμάδδομες, v. βλιμάζω.

βλιμάδδω, v. βλιμάζω.

βλιμάζω, *vh.* {inf. prez. lacon. βλιμάδδομες AR.} a palpa, a pipăi: (despre păsările pipăite de clienți la piață pentru a vedea dacă sunt grase) οἱ δ' ὠνοῦνται βλιμάζοντες AR. *Av.* 530 *iar aceștia le cumpără pipăindu-le*; (cu sens obscen) τὰν Πύλον, τὰσπερ πάλαι δεόμεθα καὶ βλιμάδδομες AR. *Lys.* 1164 *acest „Pylos”, pe care de mult avem nevoie să-l pipăim*; SOPH. *Fr.* 484, LUC. *Lex.* 12.

βλίσσω, *vh.* [aor. ἐβλίσσα] {att. βλίττω} I a presa un fagure de miere, a scoate miere: (opt.) πῶς ... τις βλίσσειεν; PLAT. *R.* 564e *cum ar scoate cineva miere?*; SOPH.

Fr.778, ARSTT. H.1554a15, PLUT. M.956d II (fig.) a stoarce: (despre popor) καθείρξας αὐτὸν βλίττεις AR. Eq.794 *durā ce l-ai ferecat, îl storci de miere* (sc. îi obții favorurile); ἦν μὴ τις ὥσπερ σφηκιὰν βλίττη AR. Lys.475 *dacă cineva nu m-ar stoarce ca pe un fagure de viespi*.

βλιτάς, ἄδος, ἡ *subst.* femeie simplă: MEN. Fr.832.

[*βλίτον]

βλίτο-μάμμας, ου, ὁ *subst.* [var. βλίτο-μάμας] (care sugă încă de la mama lui) sugaci, papă-lapte: (fig.) σε καλοῦσι βλιτομάμμαν AR. Nu.1001 *te numesc un papă-lapte*.

[βλίττω, μάμμη]

βλίττω, v. βλίσσω.

βλοσυρός, ἄ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] I pātos: βλοσυρήσιν ὑπ' ὀφρύσιν IL. 15.608 *pe sub sprâncenele pāroase*; μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασι IL. 7.212 *zâmbind cu fața pāroasă (sau bārboasă)*; (despre un animal) τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσιν HES. Sc.175 *omorâți de lei cu coama deasă*. II (fig.) crâncen, cumplit, teribil, înspăimântător: βλοσυρόν ... ἄγος AESCH. Eu.167 *pângărire înspăimântătoare*; βλοσυρώτατον ὄμμα CALL. Cer.52 *ochi teribil de cumplit*; τοῖον ἐπισκύνιον βλοσυρῶ ἐπέκειτο προσώπῳ THEOC. 24.118 *asemenea sprâncenei tronau peste fața cumplită*; (despre un promontoriu) τήνδε κατὰ βλοσυρήν ... ἄκρην A.RH. 2.740 *pe acest cap teribil*; HES. Sc.250. III (în sens pozitiv) bārbațesc, grav, impunător: γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἦθη PLAT. R.535b *nobili și impunători în privința caracterelor*; (despre o femeie) ὕδς μαίας ... βλοσυρᾶς PLAT. Th.149a *fiu al unei moașe bārbațe*; PLUT. Ca.Mi.2, LUC. DMort.20.4.

βλοσυρό-φρων, ον *adj.* [gen. -ονος] cu gând crâncen: (pasaj nesigur) † βλοσυρόφρονα χλιδᾷ AESCH. Supp.833 *cu gândul cel crâncen izbândește*.

[βλοσυρός, φρήν]

βλοσυρ-ῶπις, ἰδος, ἡ *adj.f.* cu privire crâncenă, fioros: Γοργῶ ~ IL. 11.36 *Gorgo fioroasă*.

[βλοσυρός, ὦψ]

βλύζω, vb. [aor. ἐβλύσα] a țâșni: τὸ δ' ἄθρόον ἐβλυσεν ὕδωρ A.RH. 4.1446 *apa a țâșnit din belșug*.

βλωθρός, ἄ, ὄν *adj.* [ep. fem. βλωθρή IL.; ion. γλωθρός HES.] înalt: (despre arbori) πίτυς βλωθρή IL. 13.390 *pin înalt*; ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχην OD. 24.234 *sub pârul înalt*; ἀπὸ γλωθρῶν δεινῶν HES. Fr.204.124 *din coracii înalți*; ὑπὸ βλωθρὴν ἄχερωίδα A.RH. 4.1476 *sub plo-pul înalt*.

βλωμός, οὔ, ὁ *subst.* bucată: (despre pâine) βλωμοῦ πίονος CALL. Fr.508 *dumicat gras*.

βλώσκω, vb. [viit. μολοῦμαι, aor.2 ἔμολον, pf. μέμβλωκα; imper. aor. 2sg. μόλε; part. pf. μεμβλωκώς] [aor. ep. μόλον Hom., Pi.] a veni, a merge: λέων ... μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῶ IL. 11.173 *leul care vine în mijlocul nopții*; παρ' εὐδένδρῳ μολὼν ὄχθῳ Κρόνου Pi. N.11.25 *mergând la colina bine împădurită a lui Cronos*; ποῖ νιν εὐρήσω μολὼν; EUR. Alc.834 *unde să merg să îl gădesc?*; (cu prep.) ~ εἰς, ἐξ, ἐπὶ, πρὸς, ἀπὸ, κατὰ, ὑπὲρ AESCH., SOPH., EUR., AR. a veni în, din, la, către, de la, pe, peste; ἐς φάος μολὼν AESCH. Ch.459 *venind la lumină*; ἐξ Ἀργους μολὼν EUR. IT515 *venind din Argos*; ἐπ' Ἀργείων μολεῖν EUR. Rh.150 *a veni la argeieni*; ἔμολον ἀπὸ Σπάρτας περὶ τὰν διαλλαγὰν AR. Lys.984 *am venit de la Sparta pentru împăcare*; ὑπὲρ πελαγέων μολὼν SOPH. Ai.702 *venind peste mări*; (+ dat.) Μινύαις ... εἰς ἅπασιν διὰ μάχης μολὼν EUR. HF220 *singur intrând în luptă împotriva tuturor minyenilor*; μολεῖν σοί EUR. Rh.433 *să vin la tine*; (cu ac. fără prep.) ἔμολεν Ἥρας τὸν εὐάνορα λαόν Pi. N.10.36 *a venit la bravul popor al Herei*; σοῦ μολόντος δοματῆτιν ἐστίαν AESCH. Ag.968 *tu venind în căminul părintesc*; (despre timp) πρὶν δωδεκάτη μόλη ἡώς IL. 24.781 *înainte să vină cea de-a douăsprezecea auroră*; μέμβλωκε μάλιστα ἡμαρ OD. 17.190 *s-a dus cea mai mare parte din zi*; XEN. An.7.1.33, CALL. Aet.fr.178, PLB. 30.9.5, PLUT. M.225c ș.a.

βοά, (dor.) v. βοή.

βοᾷ, dat. sg. al lui βοή sau ind. prez. 3sg. de la βοάω.

βοάα, (ep.) ind. prez. 3sg. de la βοάω.

βοάσκειν, (ep.) ind. impf. 3sg. de la βοάω:

βοάγριον, ου, τό *subst.* scut din piele de bou, pânză: δοῖα βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι OD. 16.296 *să apucăm în mâini două scuturi din piele de bou*; IL. 12.22.

[βόαγρος]

ἀφεγγές ~ EUR. *Ph.*543 *ochi întunecat al porții*; (pl.) εὐνάζειν ἄδακρύτων βλεφάρων πόθον SOPH. *Tr.*107 *să adorm dorința ochilor neplânși*; λύει κελαινὰ βλέφαρα SOPH. *Ant.*1301 *își slăbește pleoapele și privirea i se întunecă*.
[cf. βλέπω]

βλέψις, εως, ἡ *subst.* priveliște: πρὸς τὴν βλέψιν ἀναφλεχθεῖς PLUT. *Pel.*32 *indignat înaintea priveliștii*.
[βλέπω]

βλήται, conjct. aor. med. 3sg. de la βάλλω: OD. 17.472.

βληθῆναι, inf. aor. pas. de la βάλλω.

βληθήσομαι, ind. viit. pas. de la βάλλω.

βλήμα, ατος, τό *subst.* I aruncare: (despre jocul de zaruri) ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν EUR. *Supp.*330 *să aibă parte de alte aruncări la zaruri*. II rană: σκέψασθαι τὸ ~ HDT. 3.35 *să fie cercetată rana*.
[βάλλω]

βλήμενος, part. aor. de la βάλλω: IL. 4.211, id. 8.514, id. 15.495, A.RH. 2.914.

βλής, ητός, ὁ, ἡ *adj.* aruncat: βλητὶ λίθῳ CALL. *Fr.*788 *cu o piatră aruncată*.
[βάλλω]

βλήσθαι, (ep.) inf. aor. med. de la βάλλω: IL. 4.115, OD. 22.253.

βλητέον, *adj.vb.* trebuie pus: οἶνον νέον εἰς ἄσκους καινοὺς ~ NT *Mc.*2.22 *vinul nou trebuie pus în burdufuri noi*.
[βάλλω]

βλήτο, (ep.) ind. aor. med. 3sg. de la βάλλω: IL. 4.518, id. 16.570, id. 17.598.

βλητός, ἡ, ὃν *adj.vb.* lovit: βλητὸν ὑπ' Ἀπόλλωνος CALL. *Cer.*102 *săgetat de către Apollon*; (despre Artemis, care poate trimite o lovitură fatală femeilor care nasc) βληταὶ θνήσκουσι λεχωίδες CALL. *Dian.*127 *mor la naștere lovite*.
[βάλλω]

βλήτρον, ου, τό *subst.* (element de prindere) inel: ξυστόν μέγα ... κολλητόν βλήτροισι IL. 15.678 *o prăjină imensă prinsă în inele*.
[βάλλω]

βληχάομαι-ῶμαι, *vb.* I (despre oi și capre) a behāi: προβατίων βληχόμενων AR. *Pax*535 *oīte care behāie*; μῆλων χιλιάδες ... ἄμ πεδίον βληχῶντο THEOC. 16.92 *mii de oi behāiau pe câmpie*; MEN. *Her.*73. II (fig.) a scânci: (despre copii, iron.) τὰ δὲ συγκύψανθ' ἄμα βληχᾶται AR. *V.*570 *aplecându-și capul în același timp, scân-*

cesc.

[βληχή]

βληχή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. βλαχά Aesch., Eur.} I behāit: ἤκουσα ... οἶων τε βληχὴν OD. 12.266 *am auzit behāit de oi*; βλαχαὶ τεκέων EUR. *Cyc.*48 *behāituri de miei*; ~ τε δι' ἡέρος ἵκετο μῆλων A.RH. 4.968 *behāitul turmelor a ajuns prin aer*; PLAT. *Epigr.*9.823. II scâncet: βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων AESCH. *Th.*348 *scâncetele înșăngerate ale pruncilor*.
[onomat.]

βληχρός, ἄ, ὄν *adj.* {ion. dat. pl. βληχροῖσι A.Rh.} slab, lent, încet, domol: βληχροὶ ... ποταμοί Pl. *Fr.*Thren.130 *fluvii domoale*; βληχροῖσι κυλινδόμενον πελάγεσσιν κύμα A.RH. 4.152 *un val întinzându-se pe o mare liniștită*; βληχροῖς περιπάτοις PLUT. *M.*133e *cu plimbări ușoare*.

βληχῶ, οὺς, ἡ *subst.* [var. βλήχων] {ion. γλήχων Hes., Arstt., Plut.; dor. γλαχῶ Ar., γλάχων Ar., Theoc.} (bot.) busuiocul cerbilor, *Mentha Pulegium* L.: ὅς' ἐστὶν ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ... γλαχῶ AR. *Ach.*874 *toate câte sunt bune la beoțieni, ... busuiocul cerbilor*; πατησεῖς καὶ γλάχων' ἀνθεῦσαν THEOC. 5.56 *vei călca și busuioc înflorit*; (fig. despre părul pubian feminin) τὴν βληχῶ γε παρατετιμένη AR. *Lys.*89 *în privința „ierbii” e bine tunsă*.

βλήχων, v. βληχῶ:

βληχωνίας, ου, ὁ *adj.m.* preparat cu planta busuiocul cerbilor: εἴ γε κυκεῶν' ἐπιπίοις βληχωνίαν AR. *Pax*712 *dacă ai bea o infuzie de busuiocul cerbilor*.
[βληχῶ]

βλιμάδδομες, v. βλιμάζω.

βλιμάδδω, v. βλιμάζω.

βλιμάζω, *vb.* {inf. prez. lacon. βλιμάδδομες Ar.} a palpa, a pipăi: (despre păsările pipăite de clienți la piață pentru a vedea dacă sunt grase) οἱ δ' ὠνοῦνται βλιμάζοντες AR. *Av.*530 *iar aceștia le cumpără pipăindu-le*; (cu sens obscen) τὰν Πύλον, τὰσπερ πάλαι δεόμεθα καὶ βλιμάδδομες AR. *Lys.*1164 *acest „Pylos”, pe care de mult avem nevoie să-l pipăim*; SOPH. *Fr.*484, LUC. *Lex.*12.

βλίσσω, *vb.* [aor. ἐβλίσσα] {att. βλίττω} I a presa un fagure de miere, a scoate miere: (opt.) πῶς ... τις βλίσειεν; PLAT. *R.*564e *cum ar scoate cineva miere?*; SOPH.

Fr.778, ARSTT. H.4554a15, PLUT. M.956d II (fig.) a stoarce: (despre popor) καθείρξας αὐτὸν βλίττεις AR. Eq.794 *după ce l-ai ferecat, îl storci de miere* (sc. îi obții favorurile): ἦν μὴ τις ὥσπερ σφηκιὰν βλίττη AR. Lys.475 *dacă cineva nu m-ar stoarce ca pe un fugure de viespi*.

βλιτάς, ἄδος, ἡ *subst.* femeie simplă: MEN. Fr.832.

[*βλίτον]

βλίτο-μάμμας, ου, ὁ *subst.* [var. βλίτο-μάμας] (care sugă încă de la mama lui) sugaci, papă-lapte: (fig.) σε καλοῦσι βλιτομάμμαν AR. Nu.1001 *te numesc un papă-lapte*.

[βλίτω, μάμμα]

βλίτω, v. βλίσσω.

βλοσυρός, ἄ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] I *pāros*: βλοσυρήσιν ὑπ' ὀφρύσιν IL. 15.608 *pe sub sprâncenele pāroase*: μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασι IL. 7.212 *zâmbind cu fața pāroasă* (sau *hārboasă*): (despre un animal) τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσιν HES. Sc.175 *omorâti de lei cu coama deasă*. II (fig.) *crâncen*, cumplit, teribil, înspăimântător: βλοσυρὸν ... ἄγος AESCH. Eu.167 *pângărire înspăimântătoare*: βλοσυρώτατον ὄμμα CALL. Cer.52 *ochi teribil de cumplit*: τοῖον ἐπισκύνιον βλοσυρῷ ἐπέκειτο προσώπῳ THEOC. 24.118 *asemenea sprâncenei tronau peste fața cumplită*: (despre un promontoriu) τήνδε κατὰ βλοσυρήν ... ἄκρην A.RH. 2.740 *pe acest cap teribil*: HES. Sc.250. III (în sens pozitiv) *bărbătesc*, grav, impunător: γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἦθη PLAT. R.535b *nobili și impunători în privința caracterelor*: (despre o femeie) ὕδς μαίας ... βλοσυρᾶς PLAT. Th.149a *fiu al unei moașe bărbate*: PLUT. Ca.Mi.2, LUC. DMort.20.4.

βλοσυρό-φρων, ον *adj.* [gen. -ονος] cu gând crâncen: (pasaj nesigur) † βλοσυρόφρονα χλιδᾷ AESCH. Supp.833 *cu gândul cel crâncen izbândește*.

[βλοσυρός, φρήν]

βλοσυρ-ώπις, ἰδος, ἡ *adj.f.* cu privire crâncenă, fioros: Γοργῶ ~ IL. 11.36 *Gorgo fioroasă*.

[βλοσυρός, ὦψ]

βλύζω, *vb.* [aor. ἔβλυσα] a țâșni: τὸ δ' ἄθρόον ἔβλυσεν ὕδωρ A.RH. 4.1446 *apa a țâșnit din belșug*.

βλωθρός, ἄ, ὄν *adj.* [ep. fem. βλωθρή IL.: ion. γλωθρός HES.] înalt: (despre arbori) πίτυς βλωθρή IL. 13.390 *pin înalt*: ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχην OD. 24.234 *sub pârul înalt*: ἀπὸ γλωθρῶν δένδρεων HES. Fr.204.124 *din copacii înalți*: ὑπὸ βλωθρὴν ἄχερωίδα A.RH. 4.1476 *sub plo-pul înalt*.

βλωμός, οὔ, ὁ *subst.* bucată: (despre pâine) βλωμοῦ πίονος CALL. Fr.508 *dumicat gras*.

βλώσκω, *vb.* [viit. μολοῦμαι, aor.2 ἔμολον, pf. μέμβλωκα; imper. aor. 2sg. μόλε; part. pf. μεμβλωκώς] {aor. ep. μόλον Hom., Pi.} a veni, a merge: λέων ... μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῶ IL. 11.173 *leul care vine în mijlocul nopții*: παρ' εὐδένδρῳ μολὼν ὄχθῳ Κρόνου Pi. N.11.25 *mergând la colina bine împădurită a lui Cronos*: ποῖ νιν εὐρήσω μολὼν; EUR. Alc.834 *unde să merg să îl găsec?*: (cu prep.) ~ εἰς, ἐπί, πρὸς, ἀπό, κατά, ὑπέρ AESCH., SOPH., EUR., AR. *a veni în, din, la, către, de la, pe, peste*: ἐς φάος μολὼν AESCH. Ch.459 *venind la lumină*: ἐξ Ἄργους μολὼν EUR. IT515 *venind din Argos*: ἐπ' Ἄργεϊον μολεῖν EUR. Rh.150 *a veni la argeieni*: ἔμολον ἀπὸ Σπάρτας περὶ τῶν διαλλαγῶν AR. Lys.984 *am venit de la Sparta pentru împăcare*: ὑπὲρ πελαγέων μολὼν SOPH. Ai.702 *venind peste mări*: (+ dat.) Μινύαις ... εἰς ἅπασι διὰ μάχης μολὼν EUR. HF220 *singur intrând în luptă împotriva tuturor minyenilor*: μολεῖν σοί EUR. Rh.433 *să vin la tine*: (cu ac. fără prep.) ἔμολεν Ἥρας τὸν εὐάνορα λαόν Pi. N.10.36 *a venit la bravul popor al Herei*: σοῦ μολόντος δωματῖτιν ἐστίαν AESCH. Ag.968 *tu venind în căminul părintesc*: (despre timp) πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἤως IL. 24.781 *înainte să vină cea de-a douăsprezecea auroră*: μέμβλωκε μάλιστα ἡμαρ OD. 17.190 *s-a dus cea mai mare parte din zi*: XEN. An.7.1.33, CALL. Aet.fr.178, PLB. 30.9.5, PLUT. M.225c ș.a.

βοά, (dor.) v. βοή.

βοᾷ, dat. sg. al lui βοή sau ind. prez. 3sg. de la βοάω.

βοάα, (ep.) ind. prez. 3sg. de la βοάω.

βοάσκειν, (ep.) ind. impf. 3sg. de la βοάω:

βοάγριον, ου, τό *subst.* scut din piele de bou, pavăză: δοῖα βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι OD. 16.296 *să apucăm în mâini două scuturi din piele de bou*: IL. 12.22.

[βοάγρος]

βόαμα, ατος, τό *subst.* (dor. pt. βόημα) I zbieret: χαμαιπετές ~ AESCH. Ag.920 *un zbieret rugător [cu fruntea] până la pământ*; II (muz.) acord: (despre sunetul unei lire) AR. Nu.967.

[βοάω]

βόαζ, ἄκος, ὁ *subst.* [contr. βῶζ, gen. βωκός] (iht.) gupă, *Boops boops* L. (tip de pește despre care anticii credeau că poate scoate sunete): ἔχουσα γαστέρα μεστήν βοάκων AR. Fr.475 *având burta plină de pești gupă*; ARSTT. HA610b4.

[βοάω]

βοᾷτις, ιδος, ἡ *adj.f.* (dor.) care urlă: βοᾷτιν ... αὐδάν AESCH. Pers.575 *glas urlător*.

[βοάω]

βό-αυλον, ν. βόαυλος; A.RH. 3.1290

βό-αυλος, ου, ὁ *subst.* [var. βόαυλον, τό οcol, țarc: ἐπὶ πάντας ἰδὼν ... βοαύλους THEOC. 25.108 *mergând pe la toate ocoalele*; βόαυλα καρτερὰ A.RH. 3.1290 *țarcuri solide*.

[βοῦς, αὐλή]

βοάω-βοῶ, *vb.* [impf. ἐβόων, viit. βοήσομαι (cu sens activ) și tard. βοήσω, aor. ἐβόησα, pf. βεβόηκα; *pas.* aor. ἐβοήθην, pf. βεβόημαι] {ep. ind. prez. 3sg. βοάα, 3pl. βοόωσιν, aor. βόησα, part. prez. βοόων; ion. impf. 3sg. βοάσκει, aor. ἐβωσα, *pas.* aor. ἐβώσθην, part. βεβωμένος; dor. viit. βοάσομαι} I (*intrans.*) I a striga, a urla, a zbiera: μακρὰ βοῶν IL. 2.224 *strigând puternic*; ὅσπον τε γέγωνε βοήσας OD. 5.400 *cât de departe ajunge sunetul când strigi*; πᾶσα πόλις βοᾷ AESCH. Ag.1106 *întreg orașul strigă*; βοᾷς ῥητὰ καὶ ἄρρητ' ὀνομάζων DEM. 18.122 *zbieri folosind cuvinte permise și nepermise*; βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ LXX Iov2.12 *strigând cu glas puternic*. 2 (fig. cu subiect un lucru, frecv. despre vânt, valuri, ecou) a urla, a răsună, a vui: οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάα ποτὶ χέρσον IL. 14.394 *nici valul mării nu urlă într-atât către țarm*; ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι ἡτόνες βοόωσιν IL. 17.265 *de jur împrejur țărmurile înalte vuiesc*; βοᾷ τότε νήριτος ὕλη HES. Op.511 *pădurea uriașă scoate atunci un strigăt*; πᾶσα βοᾷ χθών AESCH. Supp.583 *strigă întreg pământul*; τὸ πρᾶγμα φανερόν ἐστιν, αὐτὸ γὰρ βοᾷ AR. V.921 *facta e clară, căci urlă de la sine*. 3 (despre animale, de ex. despre șerpi) a șuiera: Pl. O.8.40. 4 (muz., despre in-

strumente muzicale) a răsună: λωτός βοάσθω EUR. IA438 *fluturul să răsună*. II (*trans.*) I a striga pe cineva, a chema cu voce puternică, a intona: μέγα δ' Ἔκτορα εἶπε βοήσας IL. 17.334 *a strigat tare către Hector*; (+ ac. intern) βοᾷ τηλωπὼν ἰωάν SOPH. Ph.216 *scoate un strigăt ce se aude de departe*; τίνα βοᾷς λόγον; EUR. Hipp.572 *ce vorbă rostiești?*; (figură etimologică) βοάσομαι ... βοᾶν AR. Nu.1154 *voi scoate un strigăt*; Κῦρον ἐβόα XEN. Cyr.7.2.5 *il striga pe Kyros*; ἐβόησα ὑμᾶς LXX Iud.12.2 *v-am strigat*; (+ ac. dublu) βοάσον ὑμέναιον ... νύμφαν EUR. Tr.335 *intonați cântecul de nuntă în cinstea miresei*. 2 a lăuda, a celebra: Πολυκράτεος τὰ πρήγματα ... ἦν βεβωμένα ἀνά τὴν Ἰωνίην HDT. 3.39 *puterea lui Polycrates era celebrată în Ionia*. 3 (+ inf.) a cere cu o voce puternică, a comanda, a striga (să): βοᾷ διοίγειν κληῖθρα SOPH. OT1287 *strigă să se deschidă porțile*; THUC. 8.86, XEN. An.1.8.12.

[βοή]

βοεικός, ἡ, ὄν *adj.* de bou, de vită: ἐνέτυχον κατὰ τὴν ὁδὸν ζεύγεσιν αὐτῶν βοεικοῖς THUC. 4.128 *întâlneau pe drum care trase de boi*; ζευγάριον βοεικόν AR. Fr.109 *(pereche de) boi de jug*; βοεικά ζεύγη XEN. An.7.5.4 *perechi de boi*.

[βοῦς]

βόειος, α, ὄν *adj.* [ion. fem. βόειη IL.; ep. și ion. βόεος, η, ὄν Hom., Pi., Hdt.] I 1 de taur, de bou, de vacă, de vită: δέρμα βόειον OD. 14.24 *piele de bou*; κρεῶν βοέων δύο μνέαι HDT. 2.168 *două mine de carne de vacă*; βόειον [γάλα] EUR. Cyc.218 *lapte de vacă*; βόειον δημόν AR. V.40 *grăsimi de bou*; βόεια κρέα PLAT. R.338c *cărnuri de vită*; παχύτατον δὲ τὸ βόειον (subînt. γάλα) ARSTT. HA521b33 *cel mai gras e laptele de vacă*; PLUT. M.346a, ARR. Ind.14.9 2 (fig.) mare ca un bou: ῥήματ' ἂν βόεια δώδεκ' AR. Ra.924 *o duzină de vorbe ca boii de mari*. II din piele de bou, taur sau vacă: νεῦρα βόεια IL. 4.122 *corzi din piele de taur*; βοείας ἀσπίδας IL. 5.452 *scuturi din piele de taur*; σπείρησιν βοείαις THEOC. 22.80 *cu fășii din piele de taur*; A.RH. 4.200. // **βοείη**, sau **βοέη** (subînt. δορή), ἡ, *subst.* piele de taur, scut din piele de taur: βοέης εἰλυμένω ὦμους αὔησι στερεῆσι IL. 17.492 *acoperindu-și umerii cu paveze tari*

și uscate; ἀδένητον βοήν OD. 20.2 *piele de taur netăbăcită (neargăsită).*

[βοῦς]

βόεος, η, ον *adj.* v. βόειος: IL. 17.492, OD. 20.2, Pl. 4.234, HDT. 2.37.

βοεύς, έως, ό *subst.* funie din piele de bou: (mar.) έλκον δ' ίστία λευκά εύστρέπτοισι βοεύσιν OD. 2.426, id. 15, 291 *au înălțat pânze albe cu funii din piele de bou bine întise.*

[βοῦς]

βοή, ής, ή *subst.* {dor. βοά Pl.} **I** I strigăt, țipăt, zbieret, chiot, zarvă: ξύν βοή παρίσταται AESCH. Th.487 *se înfățișează cu strigăt*; θορύβου και βοής άπαν έμπλήσσητε τό δικαστήριον ISOC. 15.272 *să umpleți tribunalul de hărmălaie și zarvă*; κραυγή και ~ της μητρός DEM. 54.9 *urlatul și țipătul mamei*; τίς ή ~ της φωνής ταύτης; LXX 1Rg.4.14 *ce este zarva acestui glas?*; ήδονή και βοάι ποικίλαι APP. BC5.8.74 *plăcere și felurite chiot*; άνεκαλείτο μεγάλη βοή PLUT. Cor.8 *fi chema cu strigăt puternic*; SOPH. OC887, XEN. An.4.7.23 *ș.a.* 2 strigăt de luptă, chiot, vuiet: βοήν άγαθός Μενέλαος IL. 2.408 *Menelaos, bun la strigăt* (sc. *cu strigăt puternic*); (frecv.) ~ άσβεστος IL. 11.50 *chiot de nestăpănit*; βοής ήκουσα πολεμιστηρίας AR. Ach.572 *am auzit un strigăt de luptă*; ~ τών έχθρών APP. Pun.90 *strigătul dușmanilor*; AR. Pax.1287. 3 *război*: βοάς δ' έτι μηδ' όνομ' ειη THEOC. 16.97 *să nu mai existe nici măcar numele războiului*. 4 (despre sunete puternice și nearticulate) vuiet, şuierat: (despre mare) ~ δ' επί πόντον όρώρει OD. 24.48 *un vuiet se ridică pe mare*. 5 (despre sunete produse de animale) tril: ούδ' όρνις εύσήμους άπορροιβδεϊ βοάς SOPH. Ant.1021 *nici o pasăre nu lasă să se audă triluri de bun augur*; HDT. 4.135. **II** strigăt de ajutor: ει βραδύνοιμεν βοή AESCH. Supp.730 *dacă am întârzia [să răspundem] strigătului de ajutor*. **III** cuvânt, cântec: (despre oracole) αείδουσ' "Ελλησι βοάς άς άν Άπόλλων κελαδήσῃ EUR. Ion93 *cântă grecilor cuvintele pe care Apollon i le șoptește*; ξύναυλος ~ EUR. El.879 *cântec de flaut*; όσον και από βοής ένεκα THUC. 8.92 *numai din vorbă (= ca să facă impresie, de ochii lumii, în aparență)*; XEN. HG2.4.31.

βοηδρομέω-ω, vb. **I** a fugi în întâmpinarea unui strigăt de ajutor, a veni în ajutor:

βοηδρομεΐτε πάντες EUR. Hipp.776 *veniți toți în ajutor!*; μισώ φίλοιςιν ύστερον ~ EUR. Rh.333 *urăsc să vin în ajutor prea târziu prietenilor*; προς τό νικώμενον αυτός έβοηδρόμει PLUT. Ser.19 *el însuși alerga în ajutor către cel învins*; AESCH. Fr.465, LUC. Tim.4. **II** a alerga cu zarvă mare: έβοηδρόμουν άνοπλοι APP. Pun.537 *alergau fără arme cu zarvă mare*; (+ inf.) έβοηδρόμουν βασιλέα ... άνελείν APP. BC2.17.119 *alergau urlând pentru a-l prinde pe rege.*

[βοηδρόμος]

Βοηδρόμια, ων, τά *subst.* Boedromiile, sărbătoare ateniană la sfârșitul verii în cinstea lui Theseus, învingătorul Amazoanelor: DEM. 3.31, PLUT. Thes.27.

βοηδρόμιος, ον *adj.* (= βοηδρόμος) care vine în ajutor, săritor, binevoitor: (epitet al lui Apollon) ώπολλον, πολλοί σε Βοηδρόμιον καλέουσι CALL. Ap.69 *ο, Apollon, mulți te numesc „Binevoitorul”*.

[βοηδρόμος]

Βοηδρομιών, ώνος, ό *subst.* Boedromion, numele celei de-a treia luni din calendarul atenian (septembrie-octombrie): DEM. 18.157, MEN. Fr.521, PLUT. Thes.27, ARR. Ind.21.1.

[Βοηδρόμια]

βοη-δρόμος, ον *adj.* care vine în ajutor, săritor: πās άνήρ ~ EUR. Heracl.339 *orice om de ajutor*; ύστέρα ~ πάρειμι EUR. Ph.1432 *vin prea târziu în ajutor*; ποδι βοηδρόμωι EUR. Or.1290-1291 *cu piciorul care aleargă spre a da ajutor*.

[βοή, δραμεΐν]

βοήθ-αρχος, ου, ό *subst.* comandant al trupelor auxiliare: (la Cartagina) παρ' αυτόις όντα βοήθαρχον PLB. 1.79.2 *îndeplinind la aceia funcția de comandant al trupelor auxiliare*; APP. Pun.319.

[βοηθός, άρχω]

βοήθεια, ας, ή *subst.* **I** ajutor, sprijin: ~ από τινος, παρά τινος *ajutor de la cineva*; από τών Αθηνών βοήθειαν THUC. 2.92 *ajutor de la Atena*; αίτεΐν ούν έκέλευε βοήθειαν παρ' ύμῶν XEN. HG6.1.13 *m-a îndemnat să cer ajutor de la voi*; (frecv. + dat.) ~ τινι *ajutor pentru cineva*; ύπέρ τινος *în favoarea cuiva*; ~ ές τινα *către cineva*; ~ τις ... τῷ Παρμενίδου λόγω PLAT. Prm.128c *un ajutor pentru argumentul lui Parmenides*; ούκ εις βοήθειαν αυτόῦ LXX 2Par.28.21 *nu*

spre ajutor lui; τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων βοηθειαν ἔχομεν DEM. 56.16 *avem ajutor în favoarea celor drepti;* διὰ τὴν ἐξ Ἄργος βοηθειαν THUC. 3.106 *din pricina ajutorului către Argos;* (strigăi de ajutor) ἀνεβόα τις τῶν ξένων 'βοήθεια' PLB. 13.8.5 *striga unul dintre străini;* „ajutor!”. II (medic.) ajutor medical, tratament, leac: τὸν κίνδυνον οἰόμενοι πάσης ἰσχυρότερον εἶναι βοηθείας PLUT. Alex. 19.3 *socotind că pericolul este mai puternic decât orice tratament.* III (milit.) trupe de sprijin, trupe auxiliare: (pl.) οὐ ἔστι βοηθείαις χρωμένους DEM. 8.47 *nu trebuie să folosiți trupe auxiliare;* THUC. 2.22, XEN. HG7.1.20.

[βοηθέω]

βοη-θέω-ῶ, vb. [impf. ἐβοήθουν, viit. βοηθήσω, aor. ἐβοήθησα, pf. βεβοήθηκα] a ajuta, a veni în ajutorul cuiva: (+ dat.) ἐβοήθησαν τῇ Ἑλλάδι HDT. 8.47 *au dat ajutor Greciei;* χρῆ ~ τοῖσιν ἡδικημένοις EUR. IAT9 *trebuie dat ajutor celor năpăstuiți;* δίκαιον εἶναι νομίζομεν ~ ὑμᾶς τῇ πόλει ἡμῶν XEN. HG3.5.9 *credem că e drept ca noi să venim în ajutor cetății noastre;* ἐβοήθησέν σοι ὁ θεὸς LXX IPar. 12.19 *Dumnezeu ți-a venit în ajutor;* δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθεῖν NT Evr. 2.18 *le poate veni în ajutor celor ce sunt ispitiți;* (+ dat. și prep. sau adv.) καθ' ὅσον ἕκαστος οἷός τ' ἦν, κατὰ τοσοῦτον ἐβοήθει τῇ πατρίδι LYS. 31.8 *pe cât era fiecare în stare, pe atât venea în ajutor patriei;* ἐπειδὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει THUC. 1.74 *pentru că nimeni nu ne putea veni în ajutor pe rământ;* σαφῶς βοηθεῖν αὐτῷ XEN. HG4.8.38 *să-și fie spre ajutor fără primejdie;* (+ prep.) ~ παρά, εἰς, πρὸς + ac. *a veni în ajutor pentru cineva / ceva;* βοηθεῖο ὀπίσω παρ' ἐκείνους HDT. 9.57 *să le poată veni din spate în ajutor;* ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς LYS. 2.46 *i-au ajutat pe plateeni;* ~ πρὸς, ἐπὶ + ac. *a veni în ajutor împotriva cuiva;* πρὸς τοὺς ὀπλίτας τοὺς ἐν Κορησσῶ ἐβοήθησαν XEN. HG1.2.9 *au venit în ajutor contra hopliților care se aflau în Coreosos;* ἐβοήθησαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι πανδημεῖ THUC. 1.107 *împotriva acestora au sărit atenienii cu toții;* (+ dat. și ac.) τοῖς φίλοις τὰ δίκαια ~ δύνηται XEN. Mem. 2.6.25 *poate să le vină în ajutor prietenilor cu cele drepte;* ἀρα

μικρὰ βοηθεῖν τοῖς πένησιν ὑμῶν δοκῶ; DEM. 18.107 *vi se pare că aduc ajutoare lipsite de importanță celor săraci dintre voi?;* (pas.) παρά + gen. *a fi ajutat de către;* βοηθεῖσθαι παρὰ τῶν ... εὐπόρων ARSTT. Rh. 1383b28 *a fi ajutat de către cei bogati;* (inf. aor. pas.) πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; LXX Is. 10.3 *la cine veți alerga să vă fie spre ajutor?;* AR. Ach. 147, PLB. 1.10.4, APP. Pun. 79, PLUT. M. 162f s.a.

[βοή, θέω]

βοήθημα, ατος, τό subst. I I ajutor, sprijin: (despre nave de război) ὑποτίθεται τις αὐτοῖς ~ πρὸς τὴν μάχην τοὺς ... κόρακας PLB. 1.22.3 *cineva le aplică drept sprijin în luptă „corbi”;* παρὰ τοῦ θεοῦ βοηθήματα PLUT. Alex. 27 *ajutoare din partea zeului;* προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων LXX In. 17.11 *lepădarea ajutoarelor din partea cugetului;* IOS. A17.344.1. 2 (pl.) resurse: ἐξ ἐλαττόνων βοηθημάτων ARSTT. Rh. 1405a7 *din resurse mai mici.* II (medic.) leac, remediu: ἡρέθη τοῦ πάθους ~ ARR. Fr. 50 *a fost găsit leac pentru suferință.*

[βοηθέω]

βοηθητέον, adj. vb. trebuie venit în ajutor: τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐδόκει ~ XEN. HG6.5.10 *lacedemonienii au luat hotărârea să vină în ajutor;* μάλλον ~ εἰς τὸ ἦθος ARSTT. EN1165b19 *trebuie venit în ajutor mai degrabă pentru starea lui morală;* φημι δὴ διχῇ ~ DEM. 1.17 *afirm că în două feluri trebuie venit în ajutor;* (pl.) βοηθητέα γοῦν τῷ ἀνδρὶ πάση μηχανῇ LUC. Lex. 20 *trebuie venit în ajutor bărbatului prin orice mijloc.*

[βοηθέω]

βοηθητικός, ή, όν adj. [comp. -ώτερος] de ajutor, săritor, de folos: (+ dat.) ~ ἦν τοῖς πένησι PLUT. Sol. 29 *era de ajutor celor nevoiași;* (πρὸς + ac.) πρὸς τὰς μικρὰς ἀδικίας ~ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας ARSTT. Pol. 1267a16 *tip de guvernare mai de folos împotriva micilor nedreptăți;* ARSTT. Rh. 1374a24, id. HA608b15, PLUT. M. 465a.

[βοηθέω]

βοη-θός, ον adj. {dor. βοᾷθός Pi. N. 7.33} I care aleargă spre a da ajutor: Aiveίαν ἐπιόντα βοηθόον Il. 13.477 *Aineas care venea să dea ajutor;* βοηθόον ἄρμ' ἐπορούσας Il. 17.481 *împingând carul în*

sprijin. II de ajutor: (despre Artemis) γυναῖκες τειρόμεναι καλέωσι βοηθόν CALL. *Dian.153 femeile înspăimântate te cheamă în ajutor*; (despre Dioscuri) ὦ ἄμφω θνητοῖσι βοηθοὶ THEOC. 22.23 *voi care amândoi sunteți de ajutor muritorilor*: (dor.) PL. N.7.33.

[βοηθός]

βοηθός, ὄν *adj.* (var. în proză pentru βοηθός) de ajutor: δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς THUC. 1.45 *au trimis zece nave de ajutor*; οὐδεὶς ~ σοι πάρεστιν MEN. *Dysc.934 nimeni nu-ți e spre ajutor*; ἔστιν ἐπὶ πᾶσιν ἡμῖν ~ καὶ σύμμαχος IOS. *A13.302.4 ne este nouă tuturor de ajutor și aliat*; HDT. 5.97, PLAT. *R.474b*, PLUT. *Pomp.17* ș.a. // **βοηθός**, οὐ, ὁ, *subst.* ἀρᾶ-*rător*, ajutor: (+ dat.) ὁ τοῖς νόμοις ~ LYS. *Fr.350 ἀρᾶ-*rătorul* legilor*; ὁ θεὸς ~ ἡμῶν LXX *Ps.61.9 Dumnezeu e ajutorul nostru*.

[βοή, θέω]

βοηλασία, ας, ἡ *subst.* {ion. βοηλασίη Hom.} furt de vite, pradă de vite: νεῖκος ἐτύχθη ἄμφι βοηλασίῃ IL. 11.672 *a fost o sfadă pentru pradă de vite*; γενέσθαι δικαστὴν τῆς βοηλασίας PLUT. *Thes.30 a fi judecător în cazul unui furt de vite*.

[βοηλάτης]

βοηλατέω-ω, *vb.* I a mâna vite: AR. *Fr.758 II* a practica meseria de vâcar: συνεφασάμενος ἔργου τοῖς ... βοηλατοῦσιν PLUT. *Phil.4 apucându-se de treabă împreună cu vâcarii*.

[βοηλάτης]

βοηλάτης, ου, ὁ [ᾱ] *adj.m.* {dor. βοηλάτας PL.} I cel care înțepă vitele: βοηλάτην μῦοπα AESCH. *Supp.307 tăutul care înțepă vitele. II* care conduce vitele: (despre dîtîramb, într-o procesiune) σὺν βοηλάτᾳ διθυράμβῳ PL. *O.13.19 împreună cu un dîtîramb care conduce vitele. II*

βοηλάτης, ου, ὁ, *subst.* vâcar, boar: βοηλατῶν δεόμενος PLUT. *Cat.Ma.4 având nevoie de vâcari*; AESOP. *Fab.dod.72*, LYS. 7.19, PLAT. *Phl.261d*.

[βοῦς, R. lui ἐλαύνω]

βοηλατική, ἥς, ἡ *adj.* (subînt. τέχνη) meserie a vâcarului: ἡ δέ γε ~ βοῶν PLAT. *Euthphr.13c meseria vâcarului [fine de îngrijire] boilor*.

[βοηλάτης]

βοηνόμος, ου, ὁ, ἡ *subst.* care duce la păscut boii: (despre Ganymedes) διὰ παῖδα

βοηνόμον ὄρνις ἐπλάγχθη THEOC. 20.41 *ai umblat sub chip de pasăre după un copil care ducea boii la păscut*.

[βοῦς, νέμω]

βοητός, ὅς, ἡ *subst.* tipăt, chiot: μηδὲ ~ ἔστω OD. 1.369 *să nu fie chiot*.

[βοή]

βόθρος, ου, ὁ *subst.* gaură, groapă: (despre un măsline) βόθρου τ' ἐξέστρεψε IL. 17.58 *l-a smuls din gaura lui (unde își avea rădăcinile)*; (despre un sacrificiu) τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα ἐς βόθρον OD. 11.36 *apucând victimele le-am tăiat gâtul în groapă*; βόθρον ὀρύξαι OD. 10.517 *a săpa o groapă*; διατηκομένης τῆς χιόνης βόθροι ἐγένοντο μεγάλοι XEN. *An.4.5.6 după ce s-a înmuia zăpada au apărut gropi mari*; ἔσκαψεν τὸν βόθρον LUC. *Astr.24 a săpat groapa*; ~ ἄδου LXX *Sir.21.10, gaura iadului*; AESCH. *Fr.314b*, ARSTT. *Metaph.1025a16*, A.RH. 3.1032, PLUT. *Rom.11* ș.a.

[cf. βαθύς]

βόθυνος, ου, ὁ *subst.* I (= βόθρος) gaură, groapă: ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου LXX *Is.24.17 cel ce iese din groapă*; εἰς βόθυνον πεσοῦνται NT *Mt.15.14 vor cădea în groapă*; XEN. *Oec.19.3. II* (pl. în astr.) tip de meteorit: πῖθοι καὶ βόθυνοι ARSTT. *Mt.392b4 comete și meteoriti*; ARSTT. *Mete.342a36*.

βοιδάριον, ου, τό [ᾱ] *subst.* bou mic, bourel, juncan, junc: (du.) τὸ βοιδάριον τῷ μῶ AR. *Av.585 perechea mea de juncani*; βοιδάριον τις ἀπέκτεινε ζεύγος AR. *Fr.82 a omorât o pereche de juncani*.

[dim. al lui βοῖδιον]

βο-ῖδης, ου, ὁ *adj.m.* ca un bou, fig. prost: MEN. *Fr.1002*.

[βοῦς]

βοῖδιον, ου, τό *subst.* bou mic, bourel, juncan: τοῖν γεωργοῖν βοῖδιοιν AR. *Ach.1036 cu perechea de juncani care muncesc pământul*; ἐσκιρτάτε ὡς βοῖδια ἐν βοτάνῃ LXX *Ier.27.11.3 ați zburdat precum juncanii în iarbă*; (fără valoare diminutivală) ἐν Φάσει μὲν ἔστι βοῖδια μικρά ARSTT. *HAS22b15 în Phasis sunt boi mici*; PLAT. *Epigr.9.747*, PLUT. *M.673e*, MEN. *Sic.184*, LUC. *Dlud.5*.

[dim. al lui βοῦς]

βοιωταρχέω-ω, *vb.* a îndeplini funcția de beotarh, cf. βοιωτάρχης; βοιωταρχοῦντες

Πυθάγγελός τε ὁ Φυλείδου καὶ Διέμπορος ὁ Ὀνητορίδου THUC. 4.91 *indeplinid funcția de beotarhi Pythangelos, fiul lui Phyleides, și Diemporos, fiul lui Onetorides*; DEM. 59.99, PLUT. Pel.24, APP. Syr.212, ARR. An.1.7.11.

[βοιωτάρχης]

βοιωτ-άρχης, ου, ὁ *subst.* [var. βοιωτάρχος] beotarh, șef politic și militar al cetăților confederate din Beoția, ales anual: ἐδόκει πρῶτον τοῖς βοιωτάρχαις THUC. 5.38 *mai întâi au hotărât beotarhii*; εὐθέως βοιωτάρχην κατέστησαν PLB. 18.43.3 *I-am numit imediat beotarh*; βοιωτάρχης αἰρεθείς PLUT. Pel.13 *ales beotarh*; HDT. 9.15.

[Βοιώτιος, ἀρχή]

βοιωταρχία, ας, ἡ *subst.* funcție de beotarh: παραδοῦναι τὴν βοιωταρχίαν PLUT. Pel.25 *să predea funcția de beotarh*.

[βοιωτάρχης]

βοιώτ-αρχος, ου, ὁ *subst.* (= βοιωτάρχης) beotarh: THUC. 7.30.3, XEN. HG3.4.4.

[Βοιώτιος, ἀρχή]

Βοιωτία, ας, ἡ *subst.* {ion. Βοιωτή Hes., Hdt.} (geogr.) Beoția, regiune din centrul Greciei: HES. Fr.181, HDT. 2.49, THUC. 1.2, PLB. 13.8.3 ș.a.

βοιωτιάζω, *vb.* I a vorbi dialectul beoțian: τις ἦν βοιωτιάζων τῇ φωνῇ XEN. An.3.1.26 *era cineva care vorbea în dialectul beoțian*; βοιωτιάζοντα ἅμα τῇ φωνῇ ταῦτα φάναι ARR. An.6.13.5 *îi spune acestea grăindu-i în dialect beoțian*; PLUT. Nic.10. II a fi de partea beoțienilor: τῶν μέντοι Ἀθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες XEN. HG5.4.34 *dintre atenieni cei care erau partizani ai beoțienilor*.

[βοιωτός]

Βοιωτιακός, ἡ, ὄν *adj.* beoțian. // **Βοιωτιακά**, ὦν, τά, *subst.* Istoria Beoției: Κτησιφῶν ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Βοιωτιακῶν PLUT. M.308e *Ctesiphon povestește în a treia carte a Istoriei Beoției*.

Βοιωτίδιον, ου, τό [τῇ] *subst.* beoțian mic: χαῖρε, κολλικοφάγε Βοιωτίδιον AR. Ach.872 *bună, micul meu beoțian, măncaător de pâini rotunde*!

[dim. al lui Βοιώτιος]

βοιωτίζω, *vb.* a fi de partea beoțienilor: PLUT. M.575d.

[Βοιώτιος]

Βοιωτικός, ἡ, ὄν *adj.* din Beoția: εἰς τὸν

Βοιωτικὸν πόλεμον PLUT. Lys.27 *în războiul din Beoția*.

[Βοιώτιος]

Βοιώτιος, α, ὄν *adj.* I din Beoția, beoțian: Πηνέλεως ~ IL. 17.597 *Peneleos din Beoția*: ἀνὴρ ~ AR. Ach.920 *bărbat beoțian*; (pron.) ἀρχαῖον ὄνειδος ... εἰ φεύγομεν, Βοιωτῖαν ὖν Pl. O.6.90 *dacă trebuie să dezmințim vechiul reproș despre scroafa beoțiană*; THUC. 4.76, XEN. An.1.1.11, DEM. 49.48, LUC. Demon.1 ș.a. II (peior.) greoi: PLUT. M.995e.

Βοιωτιουργήs, ἐs *adj.* fabricat în Beoția: κράνος γε μὴν κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ βοιωτιουργέs XEN. Eq.12.3 *credem că cel mai rezistent coif este cel fabricat în Beoția*.

[Βοιώτιος, ἔργον]

Βοιωτίς, ἰδος *adj.f.* beoțian(ă): (ac.) τὰs Βοιωτίδας πόλεις XEN. HG5.1.36 *cetățile beoțiene*; AR. Fr.499.

[Βοιωτία]

Βοιωτός, ἡ, ὄν *adj.* beoțian: IL. 2.494, HDT. 5.77, PLAT. Smp.182b, ISOC. 18.49 ș.a.

[Βοιωτία]

βολαῖος, α, ὄν *adj.* năvalnic, violent: EUR. Fr.147, (despre peștele ton) PLUT. M.554f.

[βολή]

βολβός, οῦ, ὁ *subst.* bulb, frecv. bulb de ceapă, ceapă: βολβούς ἄρα ζητοῦσι AR. Nu.188 *caută de bună seamă cepe*; ἐλάας καὶ τυρόν, καὶ βολβούς PLAT. R.372c *măslina și brânză și cepe*; ARSTT. Pr.926a6, THEOC. 14.17, PLUT. M.664a, LUC. Trag.156.

βολέω-ω, *vb.* [pas. pf. βεβόλημαι, part. pf. βεβολημένος] (= βάλλω) I (numai la pas., fig.) a fi lovit: πένθει δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες IL. 9.3 *toți erau loviți de o durere de nesuportat*; βεβολημένος ἦτορ IL. 9.9 *cu inima lovită*; ἀμηχανίη βεβόληται πᾶσα πόλις A.RH. 3.893 *întreaga cetate e lovită de paralizie*. II (concr.) a fi aruncat, prăvălit: μήτηρ ἀμφ' αὐτὸν βεβολημένη A.RH. 1.262 *mama prăbușită peste el*.

[βολή]

βολή, ἡs, ἡ *subst.* {ep. pl. dat. βολῆσιν Od., A.Rh.} I (acțiunea de a lansa) I (despre proiectile) azvârlire, aruncare, slobozire: ἰωὴ ... βολάων κρατερῶν HES. Th.683 *viuetul azvârlirilor puternice*; ἐs πέτρων ἔλθῃ βολάς EUR. Or.59 *să ajungă în bătaia pietrelor*; μέχρι λίθου καὶ ἀκοντίου

βολῆς ἐχώρησαν THUC. 5.65 *au ajuns până la o aruncătură de piatră sau de sulită*: βελῶν βολὰς LXX 2Mac.5.3 *lansări de săgeți*: (despre catapulte) πρὸς τὰς βολὰς ἔτοιμα Ios. B13.81.1 *gata pentru aruncări*: (fig.) κεραυνίους βολὰς λαβοῦσα πατρὸς ἐκ χειρῶν EUR. Tr.92 *aruncând săgețile de fulger din mâinile tatălui*: AESCH. Th.430. 2 (fig.) otheadă, căutătură: ὀφθαλμῶν βολαί OD. 4.150 *căutăturile (privirile) ochilor*. 3 rază: ὠκυτέρη ... βολάων ἡελίου A.RH. 4.847 *mai rapidă decât razele soarelui*: οὐπω δὲ ἡλίου βολαί κατεσπείροντο LXX 3Mac.5.26 *razele soarelui încă nu se răspândeau*: SORH. Ai.877 *ș.a.* 4 *scălipire*: χιόνος ... εὐαγεῖς βολαί EUR. Ba.662 *scălipirile pure ale zăpezii*. 5 *aruncare a arșicelor*, joc de arșice sau de zaruri: κύβων βολαί SORH. Fr.429 *aruncările zarurilor*: ὑπέπιπτε γὰρ ἡ ~ τῇ παρόδῳ τῆς ἀμάξης PLUT. Alc.2 *zarurile căzuseră chiar în drumul căruței*. II (ca urmare a aruncării unui proiectil, în op. cu πληγή „lovitură primită de la mică distanță”) rană, lovitură de la distanță: ἔπεσιν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἡδὲ βολῆσιν OD. 24.161 *il atacăm cu vorbe urâte și lovituri*: πληγέων ἀδαιμῶν οὐδὲ βολάων OD. 17.283 *neștiutor de răniri și de lovituri*: δῆων θοὸν ἔχμα βολάων A.RH. 4.201 *pavăză împotriva loviturilor dușmane*. III *dată, oară*: τρεῖς βολὰς AESOP. 1.301 *de trei ori*. [βάλλω]

βολίζω, vb. a măsura adâncimea apei: βολίσαντες εὕρον ὀργυιὰς εἴκοσι NT Ep.27.28 *măsurând adâncimea au găsit douăzeci de stânjeni*. [βολίς]

βόλινθος, ου, ὁ subst. (= βόναςος) bour, zimbriu: ARSTT. Mir.830a7.

βολίς, ἰδος, ἡ subst. sulită, săgeată: ~ μαχητοῦ LXX Ier.27.9 *săgeată de războinic*; ~ τιτρώσκουσα LXX Ier.9.7 *sulită care străpunge*: PLUT. Demetr.3, (fig. despre săgețile fulgerului) ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπή ~ LXX Zah.9.14 *va țâșni ca fulgerul săgeată*: βολίδες ἀστραπῶν LXX Ier.5.21 *săgețile fulgerelor*. [βάλλω]

βολιστικός, ἡ, ὄν adj. care poate fi prins cu năvodul: (despre pești) τὰ δὲ βολιστικά PLUT. M.977f *cei care pot fi prinși cu năvodul*.

[βολίζω]

βολίταινα, ας, ἡ [ἰ] subst. (= βολβίδιον) (iht.) tip de cefalopod, un fel de sepie: ἐλεδώνη ... ἦν καλοῦσιν οἱ μὲν βολίταιναν ARSTT. HA525a19 *caracatița pe care unii o numesc „bolitaina”*.

[βολίτις]

βολίτινος, η, ον [λί] adj. din bălegar de vacă: (despre unul dintre picioarele monstrului Emprousa) καὶ βολίτινον θάτερον, σάφ' ἴσθι. AR. Ra.295 *și celălalt din bălegar de vacă, știi bine!*

[βόλιτον]

βόλιτον, ου, τό subst. bălegar, balegă de vacă: (despre o pereche de vaci) μ' ἐτρεφέτην ἐν πᾶσι βολίτοις AR. Ach.1026 *mă hrăneau în toată balega lor*: τοῖς βολίτοις ἡττημένος AR. Eq.658 *învinș de bălegar*.

[cf. βόλος ?]

βόλλα, (eol.) v. βουλή: PLUT. M.288b.

βόλλομαι, (eol.) v. βούλομαι: SAPPH. Fr.22, THEOC. 28.15.

βόλομαι, vb. (ep. = βούλομαι) a vrea: Ζεὺς Τρωσὶν δὴ βόλεται δοῦναι κράτος IL. 11.319 *Zeus vrea să dea înfrângere troienilor*: εἰ ... βόλεσθε αὐτόν τε ζῶειν OD. 16.387 *dacă vreți și ca el să trăiască*.

βόλος, ου, ὁ subst. I 1 (acțiunea de a arunca, despre năvod) aruncare, zvârlire: μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἔλκει THEOC. 1.40 *trage un năvod mare pentru a-l arunca*. 2 *captură*: ὥστε θύννους ἢ τιν' ἰχθύων βόλον ... ἔπαιον AESCH. Pers.424 *ii loveau ca pe toni sau ca pe o captură de pești*: PLUT. M.729d. 3 *plasă, năvod*: ἔρριπται δ' ὁ ~ HDT. 1.62 *năvodul este azvârlit*: ἦν δ' ἀνσπάσωμαι ... βόλον EUR. El.582 *dacă aș putea trage înapoi plasa*: ARSTT. HA600a8. 4 (fig.) cursă, carcană: ἀνὴρ ἐς βόλον καθίσταται EUR. Ba.848 *hărbatul este prins în plasă (sc. cursă)*: ἐς βόλον τις ἔρχεται EUR. Rh.730 *cineva cade în plasă*. II *căderea dinților de lapte*: (despre cabaline) ἀκμάζει δὲ καὶ ἵππος καὶ ἡμίονος μετὰ τοὺς βόλους ARSTT. HA576b13 *calul și catârul ajung la deplină vigoare după căderea dinților*.

[βάλλω]

βομβάλοβομβάζ, interj. (întărire a lui βομβάξ) buum, buuum!, parampampam!: AR. Th.48.

[βόμβος, βομβάξ]

βομβάξ, *interj.* (imitare a stilului pompos) ta, ta, tata, taaa!, pam pam!: AR. *Th.*45.

[βόμβος]

βομβαύλιος, ου, ὁ *subst.* (compus comic) zumzăitor ca un flaut: οἱ κακῶς ἀπολούμενοι ... Χαιριδῆς βομβαύλιοι AR. *Ach.*866 *nenorocirii din roiul lui Chairis, care zumzăie ca un flaut.*

[βόμβος, αὐλός]

βομβέω-ῶ, *vb.* a scoate un zgomot surd sau prelung: (despre arme) τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα IL. 13.530 *coiful a bufnit căzând la pământ*; (sunetul produs în aer de un corp) βόμβησεν δὲ λίθος OD. 8.190 *piatra a vâjăit*; (despre albine) περὶ τὰ βήματα ... βομβεῖ PLAT. *R.*564d *zumzăie în jurul tribunelor*; βομβεῖ, οἶον μέλιττα ARSTT. *HA*535b6 *băzâie ca o albină*; ἄ βομβεῦσα μέλισσα THEOC. 3.13 *albina zumzăitoare*; (despre țânțari) βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν AR. *Pl.*538 *băzâind în jurul capului*; (despre instrumente muzicale) αὐλοὶ βομβήσουσιν LXX *Ier.*31.36 *flautele vor fremăta*; (în alte contexte) ἡ ἡχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ PLAT. *Cri.*54d *sunetul acestor cuvinte țiuie*; LUC. *DMeretr.*9.2.

[βόμβος]

βομβηδόν, *adv.* zumzând, murmurând: (despre albine) ἐνὶ σίμβλῳ ~ κλονέονται A.RH. 2.133 *se agită zumzând în stup*; (despre o persoană) LUC. *Pisc.*42.

[βομβέω]

βόμβησις, εως, ἡ *subst.* vuiet: ~ ἡ μεγάλη ἡ πολλή LXX *Ba.*2.29 *vuietul cel mare și mult.*

[βομβέω]

βόμβο, *onomat.* (despre sunetul produs de un flaut, perceput ca zgomot barbar) bam-bam: (sau, potrivit unei alte interpretări, pronunțare greșită a lui βόμβος „băzâit”) τί τὸ βόμβο τοῦτο; AR. *Th.*1176 *ce e acest bam-bam?*

βόμβος, ου, ὁ *subst.* sunet înfundat, aspru (vuiet, băzâit, hârâit): διὰ τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς ~ τις ἐν τῷ οἰκίματι γινόμενος PLAT. *Prot.*316a2 *din pricina grosimii vocii se produce în încăperea un vuiet*; (despre muște) τραχύταται τὸν βόμβον LUC. *Musc.*Enc.12.3 *foarte supărătoare în privința băzâitului*; (despre respirație) ποιοῦσι τὸν βόμβον ARSTT. *Resp.*475a16 *produc un hârâit.*

βομβύκιον, ου, τό [ῶ] *subst.* (entom.) cocon de vierme de mătase: ARSTT. *HA*551b14.

[βόμβυξ]

βομβυλιάζω, *vb.* a-i chiorâi (cuiva) mâtele: βομβυλιάζουσιν οἱ δεινῶς δεδιότες ARSTT. *Pr.*949a13 *celor care simt o frică foarte puternică le chiorăie mâtele.*

[βομβυλιός]

βομβυλιο-ειδής, ἐς *adj.* din familia insectelor care băzâie: (despre bondari) ARSTT. *HA*555a13.

[βομβυλιός, εἶδος]

βομβύλιος, ου, ὁ *subst.* [var. βομβύλιος Arstt.] I (entom.) I insectă băzâitoare (bondar, bărzăune, muscă, albină): ὥσπερ μέλιττ' ἢ ~ εἰσέρχεται AR. *V.*107 *intră ca o albină sau un bondar*; τοὺς βομβυλιοὺς ... ἐπαινεῖν ISOC. 10.12 *a lăuda muștele*. 2 crisalidă a viermelui de mătase: ARSTT. *HA*551b12. II vas cu gât îngust pe unde lichidul iese gâlgâind: ποτήρια ἔκειτο παντοῖα ... καὶ ~ LUC. *Lex.*7 *erau vase de tot soiul ... și un „bombhylios”.*

[βόμβος]

βομβύλις, ἰδος, ἡ *subst.* (entom.) crisalidă a viermelui de mătase: ARSTT. *HA*551b12.

βόμβυξ, ὕκος, ὁ *subst.* I (muz.) I (pl.) flaut cu sunet grav: ὁ μὲν ἐν χερσὶν βόμβυκας ἔχων AESCH. 57.3 *cu flaute în mâini*; ARSTT. *Aud.*800b25, PLUT. *M.*713a 2 nota cea mai joasă în cântecul flautului: ἀπὸ τοῦ βόμβυκος ἐπὶ τὴν ὀξυτάτην ARSTT. *Metaph.*1093b3 *de la nota cea mai joasă până la cea mai ascuțită*. II (entom.) vierme de mătase: ARSTT. (ap. Ath.352f).

βόνασος, ου, ὁ *subst.* [var. βόνασσος] (zool.) bour, zimbru, *Bos bonasus*: ἔχει δὲ καὶ ὁ ~ τὰ ἐντὸς ἅπαντα ὅμοια βοῖ ARSTT. *HA*506b30 *zimbrul are toate organele interne identice cu ale boului.*

βοο-ζύγιον, ου, τό [ῶ] *subst.* jug pentru boi: ~ σαλευόμενον LXX *Sir.*26.7 *jug pentru boi întocmit greșit.*

[βοῦς, ζυγός]

βοό-κλεψ, επος, ὁ *subst.* [contr. βοῦκλεψ] hoț de vite: SOPH. *Fr.*318.

[βοῦς, κλέπτω]

βοο-κτᾶσία, ας, ἡ *subst.* ucidere a boilor, sacrificare a vitelor: ἐν Ἀλκινόοιο βοοκτασίας ὁρώωσαι A.RH. 4.1724 *văzând uciderile de boi la Alkinoos.*

[βοῦς, κτείνω]

βοό-στᾶσις, εως, ἡ *subst.* ocol, țarc pentru

vite: (= βούστασις) Βοῦρά τε Δεξαμενοῖο ~ CALL. *Del.102 Boura, ocolul lui Dexamenos.*

[βοῦς, στάσις]

βορά, ας, ἡ *subst.* I (frecv. despre hrana carnivorelor) hrană, mâncare, carne: ποντίοις δάκεσι δὸς βοράν AESCH. *Pr.583 dā-mā ca hrană monștrilor mariini;* καταλείπουνσι μέλη ... θηρσὶν ὀρείοισι βοράν EUR. *Supp.46 lasă membrele drept hrană pentru fiarele din munți;* κυνὸς βοράν σιτούμενος AR. *Eq.416 hrănit cu mâncare de câine;* ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζῳῶν ἄλλων βοράν PLAT. *Prot.321b4 a dat să fie spre hrană carnea altor animale;* τίς δὲ ἡτοίμασεν κόρακι βοράν; LXX *Iov.38.41 cine i-a pregătit corbului mâncare?* II (despre canibalism) carne de om: (despre copiii lui Thyestes) χειῖρας κρεῶν πλήθοντες οἰκείας βορᾶς AESCH. *Ag.1220 umplându-și mâinile cu cărnuri, hrană din aceeași familie;* (+ gen.) πλήρεις ... βορᾶς ... Οἰδίπου γόνου SOPH. *Ant.1017 plini de carnea fiului lui Oidipous;* παιδὸς ἡσθῆναι βορᾶι EUR. *IT.388 a se bucura de carnea propriului copil;* βορᾶι χαίρουσιν ἀνθρωποκτόνῳ; EUR. *Cyc.127 se desfată cu carne de om ucis?;* HDT. *I.119. III* (gener.) hrană, mâncare: νῆστις βορᾶς EUR. *IT.973 lipsit de hrană;* βοράν ὀδῆσαι ναυτίλοις EUR. *Cyc.98 a vinde mâncare navigatorilor;* κυσὶ καὶ ὄρνισι βοράν ποιήσω γενέσθαι IOS. *Al.8.271 vă voi preface în hrană pentru câini și păsări;* (cu ideea de lăcomie) οὐ γὰρ ἐν γαστρὶ βορᾶι τὸ χρηστὸν εἶναι EUR. *Supp.865 fericirea nu stă în hrana stomacului;* AESCH. *Pers.490, Pl. Fr. Encom.124c.2, SOPH. Ph.274, PLUT. M.991b.*

[βιβρώσκω]

βορβορό-θύμος, ον *adj.* cu mintea afundată în noroi: διαβάς ... κάπειλάς βορβοροθύμους AR. *Pax.753 traversând amenințări noroioase pentru minte.*

[βόρβωρος, θυμός]

βόρβωρος, ου, ὁ *subst.* noroi, mocirlă, nămol, glod: βορβόρῳ δ' ὕδωρ λαμπρόν μαίνων AESCH. *Eu.694 spurcând apa limpede cu noroi;* μοι ~ φαίνεται πατοῦντι AR. *V.259 îmi iese în cale o mocirlă;* ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβωρον κυκῶσιν AR. *Eq.866 agită nămolul în toate părțile;* ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβωρον DEM. *54.8*

trântind în noroi; (prov.) ὅς λουσαμένη εἰς κυλισμὸν βορβόρου NT *2Pt.2.22 scroafa spălată [se întoarce] să se tâvălească în noroi;* (despre mlaștina Infernului) ὃς ἄν ... ἀτέλεστος εἰς Ἄιδου ἀφίκηται ἐν βορβόρῳ κείσεται PLAT. *Phd.69c cel neinițiat care ar ajunge în Hades va zăcea în mlaștină;* (distins de πηλὸς „lut, tină, pământ înmușiat”) πηλὸς ἀμήχανος καὶ βόρβοροι PLAT. *Phd.110a o tină nesfârșită și noroai;* (fig.) ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῶ τινι τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορωρυγμένον PLAT. *R.533d ochiul sufletului scufundat într-un mâl barbar;* τοσοῦτον βόρβωρον ... κατήντησάς μου LUC. *Lex.17 m-a împrozcat cu un asemenea noroi;* ARSTT. *GA763a32, LXX Ier.45.6, IOS. B11.425.6, PLUT. Mar.38.2 ș.a.*

βορβορο-τάραξις, εως, ὁ *subst.* cel care tulbură noroiul: (injur.) AR. *Eq.309.*

[βόρβωρος, τάραξις]

βορβορόω-ω, vb. a innoroia: (pas.) ὕγραυ τοῦ τόπου βορβορωθέντος ARSTT. *GA763a29 loc umed plin de noroi.*

[βόρβωρος]

βορβορυγμός, ου, ὁ *subst.* chiorăială, chiorăit, (medic.) borborigm: πολὺς ὁ ~ LUC. *Lex.20 ditamai chiorăiala.*

[βόρβωρος]

βορβορώδης, ες *adj.* |comp. -έστερος| noroios, nămolos, mocirlos: ὕγραυ πηλοῦ καὶ καθαρωτέρου καὶ βορβορωδέστερου PLAT. *Phd.111d [ράρι] de glod lichid, mai limpede sau mai nămolos;* ἐν τοῖς ἀμμώδεσι καὶ βορβορώδεσιν ARSTT. *HA547b16 în locuri nisipoase și noroioase;* θάλαττα ~ MEN. *Fr.25 mare tulbure.*

[βόρβωρος]

Βορέας, ἄδος, ἡ *subst.* |var. Βορείας sau Βορηΐας| I (*subst.*) Boreás, fiica lui Βορέας: (despre Cleopatra) Βορέας ... θεῶν παῖς SOPH. *Ant.985 Boreás, copilă din zei.* II (*adj.*) (= βόρειος) din nord: βορεάδας ἦξεις πρὸς πνοάς AESCH. *Fr.327 vei ajunge la vânturile din nord.*

[Βορέας]

Βορέας, ου, ὁ *subst.* |var. βορέας| {ep. și ion. nom. Βορέης, gen. Βορέαο Hom., A.Rh. sau nom. Βορηῆς Hdt.; att. Βορᾶς, -ᾶ Thuc., Xen. ș.a.} I (mitol.) Βορέας, zeu al Vântului din nord, fiu al lui Astreos și al Aurorei, din neamul Titanilor: θυγατέρες Βορέαο CALL. *Del.293 ficele lui Boreas;*

IL. 20.223, Pt. P.4.182. **II** (geogr.) Boréas, vânt din nord, vânt dinspre miazănoapte: πνοιή Βορέας IL. 5.697 *suflare a lui Boreas*; βορέαν ἐπιτηρήσας μέγαν AR. Ach.922 *asteptând un vânt puternic din nord*; ὁ ~ ἄνεμος ARSTT. Pr.943b32 *vântul din nord*; ὑπὸ πνοιῇ Βορέας A.Rh. 1.1308 *sub suflarea lui Boreas (a vântului de miazănoapte)*; ~ σκληρὸς ἄνεμος LXX Prov.27.16 *vânt de miazănoapte uscat*; OD. 5.296 s.a. **III** (ca punct cardinal) nord, miazănoapte: πρὸς βορέας OD. 13.110 *către nord*; πρὸς βορέαν τῆς πόλεως THUC. 3.4 *către nordul orașului*; (frecv. în LXX ἐπί, πρὸς + ac.) πρὸς βορρᾶν LXX Num.10.6 *către miazănoapte*; XEN. An.4.5.3 s.a.

βόρειος, α *sau* ος, ον *adj.* {ion. βορήϊος, η, ον Hdt., A.Rh.} **I** cu vânturi din nord: ὁ χειμὼν ~ ARSTT. Mete.344b35 *iarnă stăpânită de vânturile de nord*. // **βόρειον**, ου, τό, *subst.* vânt din nord: (sg.) κάπιπνεῦσαι βόρειον αὐτοῖς AR. V.265 *să sufle peste ele vântul din nord*. // **βόρεια**, ων, τά, *subst.* vânturi din nord: βορείοις ARSTT. HA574a1 *în timpul vânturilor de nord*; XEN. Cyn.5.3. **II** din partea de nord, nordic, boreal, de miazănoapte: ἐπὶ τῇ βορείῃ θαλάσσει HDT. 2.159 *către marea de miazănoapte*; ~ ἄκτά SOPH. OC1240 *promontoriu cu fața spre nord*; βόρειον κλίμα IOS. BI.5.507 *regiunea de nord*; τὸ βόρειον τοῦ ναοῦ μέρος IOS. AI.8.90 *partea de nord a templului*; ὁ ~ ἄηρ PLUT. M.949b *aerul boreal*; ἐς τὸν βόρειον ὠκεανόν APP. Hisp.25 *către oceanul din nord*.

βορός, ἄ, ὄν *adj.* {superl. -ώτατος} lacom, mîncău, găman: (despre un scarabeu gigant) τὸ χρῆμα ... βορόν AR. Pax39 *arătare lacomă*; (ca rezultat a unei conformații anatomice) ARSTT. Phgn.810b18 (superl. despre un parazit) γυπῶν ἀπάντων βορώτατε LUC. Tim.46 *tu, cel mai lacom dintre toți vulturii*.

[βορά]

βορραῖος, α, ον *adj.* (= βόρειος) de nord, de miazănoapte: λέγω ... προσταχθέντα Βορραῖαις πύλαις AESCH. Th.527 *vorbesc despre cel așezat la porțile de nord*.

[Βορέας]

Βορρᾶς, (att.) v. Βορέας.

βόρνες, ων, οἱ *subst.* numele unor animale necunoscute din Libya, probabil un fel de

antilope: HDT. 4.192.

Βορυσθενείτης, ου, ὁ *subst.* {var. Βορυσθενίτης, ου Men., Luc.} {ion. Βορυσθενείτης, εω Hdt.} locuitor pe malurile fluviului Borysthenes: HDT. 4.78, MEN. Fr.491, LUC. Tox.61. [Βορυσθένης]

Βορυσθένης, ους, ὁ *subst.* (geogr.) Borysthenes, fluviu în Sarmatia, azi Dnieper (trece prin Rusia, Belarus, Ucraina): HDT. 4.47, DEM. 35.10, ARSTT. Div. Somn.462b25, ARR. Peripl. M.Eux.20.1.

βόσις, εως, ἡ *subst.* **I** hrană: (+ dat.) ῥῖψ' ἐπιδιμήσας βόσιν ἰχθύσιν IL. 19.268 *l-a răsuclit și l-a zvărlit hrană pentru pești*. **II** pășune: οὐ πᾶσαι βόσκονται ἵαν βόσιν THEOC. 25.8 *nu toate pasc pe o singură pășune*.

[βόσκω]

βοσκάς, ἄδος, ἡ *subst.* (ornit.) lișiță, *Anas crecca*: ~, ὁμοιος μὲν νήττη ARSTT. HA593b17 *lișița, la fel ca rața*.

[βόσκω]

βοσκή, ῆς, ἡ *subst.* {dor. βοσκά AESCH.} hrană, pășune, nutreț: (pl.) μῆλων τε βοσκάς AESCH. Fr.44 *pășune a oilor*: ποιμναις δ' οὐχ ἴει θαλερὰς βοσκάς EUR. Hel.1331 *nu le oferă turmelor pășuni bogate*; (despre albine) οὐ πέτονται ... ἐπὶ βοσκήν ASRTT. HA624a27 *nu zboară pe pășune*; (fig. către una dintre Eryni) βοσκὰν φεροίμαν πόματος δυσπότου AESCH. Eu.266 *m-aș adăpa cu o băutură de neăut*.

[βόσκω]

βόσκημα, ατος, τό *subst.* **I** (propr. animal care se hrănește) **1** (pl., despre vite) cirezi, vite: ἑκατὸν ... βοσκήματα SOPH. Tr.762 *o sută de vite*; βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες καὶ κεκυφότες εἰς γῆν PLAT. R.586a7 *privind mereu în jos și aplecați către pământ precum vitele*; ἀνδράποδα δὲ καὶ βοσκήματα ἡλίσκετο XEN. HG6.2.6 *au răpit sclavi și cirezi de tot felul*. **2** (despre oi) turme: ἰδοὺ· τάδ' ὑμῖν ποιμνίων βοσκήματα EUR. Cyc.188 *iată, aceste turme de oi pentru voi*. **3** (despre cai) pereche de animale: ὦ στειγνὸν ὄχημ' ἵππειον, ἐμῆς ~ χερὸς EUR. Hipp.1356 *oh, car cumplit tras de cai, animale hrănite de mâna mea*. **4** (despre porci) (du.) νῆ τὸν Δι', ἀστεῖω γε τῷ βοσκήματε AR. Ach.811 *pe Zeus, ce pereche de animale simpatice!* **5**

(despre câini) ἐνόμιζε καὶ ταῦτα τὰ βοσκήματα βέλτιστα XEN. Cyr.8.1.9 *socotea că sunt cele mai bune ființe*. 6 (frecv. gener.) animal, dobitoc: ἐν τρόπῳ βοσκήματος ... ζῆν PLAT. Lg.807a *a trăi ca un animal*; AESOP. 1.295, IOS. A13.20.3, PLUT. Phoc.11, LUC. Tox.45 s.a. II (concr. și abstr.) hrană, pășune: αἰθήρ, ἐμὸν ~ AR. Ra.892 *Eter, hrana noastră*; ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου ... εἰς ~ προβάτου LXX Is.7.25 *din pământ sterp se va transforma în pășune de oi*; (fig. + gen.) ἐμοὶ γὰρ ἔστω τοῦμὲ μὴ λυπεῖν μόνον ~ SOPH. El.364 *singura mea hrană să fie a nu-mi provoca suferință*; AESCH. Eu.302.

[βόσκω]

βοσκητέον, *adj.vb.* trebuie hrănit: μοι καὶ τὸν πατέρα ~ AR. Av.1359 *trebuie să-mi hrănesc și tatăl*.

[βόσκω]

βοσκός, οὗ, ὁ *subst.* păstor: ἐπὶ τινα καλύβην βοσκοῦ AESOP. 1.24 *la o colibă de păstor*.

βόσκω, *vb.* [impf. ἔβοσκον, viit. βοσκήσω, aor. ἐβόσκησα, pf. inuz.] {ep. și ion *act.* impf. 3sg. βόσκ'[ε] II. 15.548; *med.* impf. iter. 3pl. βοσκέσκονθ' Od. 12.355, viit. 2pl. βώσεσθε A.Rh. 1.685; *dor. med.* viit. 2pl. βοσκησεῖσθε Theoc. 5.103; I (*act.*) I (*tranz.*) (despre păstori) a duce la păscut, a păște: βοῦς βόσκ' ἐν Περκώτῃ IL. 15.548 *păștea vite în Perkote*; βοτὰ χίλια βόσκω THEOC. 11.34 *duc la pășune o mie de oi*; βοσκήσω τὰ πρόβατά μου LXX Iez.34.15 *voi păște oile mele*; βόσκε τὰ ἀρνία μου NT In.21.15 *πάște mielușeii Mei!*; βουκόλος βόσκων ἀγέλην AESOP. 1.49 *un vâcar ducând la păscut o cireadă*; ARSTT. HA540a18 s.a. 2 (*tranz.*) a hrăni: (despre pământ) βόσκει δέ τε μηκάδας αἰγας OD. 9.124 *hrănește capre behăitoare*; βόσκει γαῖα μέλαινα ... ἀνθρώπους OD. 11.365 *pământul cel negru hrănește oamenii*; μέλισσαι κηφῆνας βόσκωσι HES. Th.595 *albinele hrănesc trântorii*; βόσκει δ' οἰκέτας καὶ σμικρὰ πολλὰ παιδία AR. Lys.1204 *are de hrănit sclavi și mulți copii mici*. 3 (*tranz.*) (gener.) a întreține, a susține: βόσκε τὸν οἶκόν σου LXX 3Rg.12.16 *întreține-ți casa*; ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας THUC. 7.48 *întreținând o flotă mare timp de un an*; πλείστους αὐται βόσκουσι σοφιστάς AR.

Nu.331 *aceștia (sc. norii) întrețin o droaie de sofisti*; ἡλιασταί, ... οὗς ἐγὼ βόσκω AR. Eq.256 *heliaști pe care eu vă întrețin*. 4 (*tranz.*) (fig.) a hrăni, a alimenta: βόσκων τὴν ἀδηφάγον νόσον SOPH. Ph.313 *hrănind o boală lăcomă*; αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας EUR. Ph.396 *speranțele îi hrănesc pe exilați*. II (*med.*) I (*tranz.*, *intrans.*) a păște, a se hrăni: βοσκομένας δ' εὖρητε βόας OD. 11.108 *veți găsi vite care pasc (la pășunat)*; πρόβατα ... βόσκεται παρὰ ποταμὸν HDT. 9.93 *oi pasc lângă râu*; αἶγες βόσκονται κατ' ὄρος THEOC. 3.2 *caprele pasc pe munte*; κήτεα μέγала ἐν τῇ ἔξω θαλάσσει βόσκεται ARR. Ind.30.1 *cetacee uriașe se hrănesc la suprafața mării*; (+ ac.) βόσκεται τοὺς σκώληκας ARSTT. HA616b8 *se hrănește cu viermi*; (iron.) εἰς τραπέζας βόσκονται PLAT. R.586a7 *pasc la ospete*. 2 (*intrans.*) a se întreține: πόθεν δ' ἐβόσκου, πρὶν γάμοις εὖρεῖν βίον; EUR. Ph.400 *cu ce te întrețineai (din ce trăiai) înainte să găsești un mod de viață prin căsătorie?*; AR. Eq.1258. 3 (*intrans.*) (fig.) a se hrăni cu: (+ dat. instr.) Ἄρης βόσκεται ... φόνῳ βροτῶν AESCH. Th.244 *Ares se hrănește cu uciderea muritorilor*; ὑγμοῖσι βόσκεται κέαρ AESCH. Ch.26 *inima mi se hrănește cu suspine*; ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι SOPH. Ant.1246 *mă hrănesc cu speranțe*; κούφοις πνεύμασιν βόσκου SOPH. Ai.558 *hrănește-te cu adieri ușoare*.

Βόσ-πορος, ου, ὁ *subst.* I Bosporos („tre-cerea vacii” cu aluzie la Io), nume dat mai multor strâmtoari, frecv. despre Bosporul tracic (Hellespont), azi strâmtoarea Constantinopolei (Bosfor), care desparte Europa de Asia: Θράκιος ~ sau simplu Βόσπορος AESCH. Pers.723 *Bosporul tracic*; HDT. 4.83, PLB. 4.39.4, ARR. *Peripl. M.Eux.*12.1 s.a. II Bosporul cimerian, azi strâmtoarea Kerch, care lega Pontul Euxin (Marea Neagră) de laguna Meotida (Marea Azov): ~ Κιμμέριος HDT. 4.12, *Bosporul cimerian*; ARR. *Peripl. M.Eux.*19.1, ARSTT. HA552b18, PLUT. Thes.27 s.a.

[etim. pop. βοῦς, πόρος (sc. βοὸς πόρος)]

βοστρῦχηδόν, *adv.* buclat, sub formă de bucle: (despre o Gorgonă) τοὺς δράκοντας ~ καθεῖτο εἰλουμένους περὶ τὸν αὐχένα LUC. Philops. 22 *lăsa să cadă sub formă de bucle șerpi încolăciți în jurul gâtului*.

[βόστρυχος]

βοστρύχιον, ου, τό [ῥ] *subst.* cárcel: (despre via de vie) ὅμοιον βοστρυχίοις οἰνάνθης ARSTT. HA549b33 *precum cârceii viței de vie*; (despre caracatiță) τίκτει τὸ ὄν καθάπερ ~ ARSTT. HA544a9 *naște oul de forma unui cârcel*.

[βόστρυχος]

βόστρυχος, ου, ὁ *subst.* I buclă de păr, cârlionț, șuviță, coșită: ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τάφῳ AESCH. Ch.168 *văd pe mormânt această șuviță tăiată*; ἔτεμες βοστρύχους ξανθῆς κόμης EUR. Hel.1224 *ai tăiat bucle dintr-un păr blond*; γνώσεται ... τὰδελφού τὸν βόστρυχον AR. Nu.536 *va recunoaște bucla fratelui*; ἔβλεψεν ἐν ἡέρι τὸν Βερενίκης βόστρυχον CALL. Aet.fr.110 *a văzut în aer coșita lui Berenike*; οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων νυκτός LXX Cânt.5.2 *coșitele mele [s-au umplut] de picurii nopții*; χρυσοῦς βοστρύχους ἔχοντα PLUT. M.379C1 *având bucle de aur*; SOPH. El.901. I *pieptănătură*: (sg.) ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον EUR. Tr.1175 *cea care te-a născut își aranja pieptănătura*. 2 (fig.) fulger: πυρὸς ἀμφήκης ~ AESCH. Pr.1044 *coșita de foc cu două vârfuri*; II (entom.) insectă greu identificabilă, poate licurici: γίνονται πτερωτὰ ζῷα ἐξ αὐτῶν, οἱ καλούμενοι βόστρυχοι ARSTT. HA551b26 *devin animale înaripate din aceștia, care se numesc „bostrychoi”*.

βοτάμια, ων, τὰ *subst.* pășune: περὶ τοῦ θύματος ... ὑπὲρ βοταμίων THUC. 5.53 *în legătură cu un sacrificiu pentru pășune*.

[βόσκω]

βοτάνη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* {dor. βοτάνα Pi., Eur.} I pășune: μῆλα πίόμεν' ἐκ βοτάνης IL. 13.493 *oi hrănite de la pășune*; βοτάνα ... ἁ λέοντος Pi. N.6.42 *pășunea leului* (sc. Nemea); (despre cei bogati) καλοῦνται κηρήνων ~ PLAT. R.564e *sunt numiți „pășunea trântorilor”*; πίονα μῆλα ἐκ βοτάνης ἀνιόντα THEOC. 25.87 *oi grase venind de la pășune*; βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου LXX Gen.1.11 *pământul să rodească pășune cu iarbă*; AESCH. Fr.54b, AESOP. Prov.143, EUR. Fr.839 s.a. II iarbă: ἐπὶν βοτάνης κορέσσονται OD. 10.411 *după ce s-au săturat de iarbă*; (fig. despre viciu) τρεφόμενοι ... ὥσπερ ἐν κακῇ βοτάνῃ PLAT. R.401c *ca și cum ar fi hrăniți cu iarbă rea*; γίνεσθαι βοτάνην

καλούμενην χαρισίαν ARSTT. Mir.846b7 *crește iarba numită „a iubirii”*; κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς LXX Ex.10.12 *roade toată iarba pământului*. III plantă: τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις NT Evr.6.7 *care naște o plantă folositoare aceloră*; ἐκήπευε τὰς φαρμακώδεις βοτάνας PLUT. Demtr.20 *cultiva plante medicinale*.

[βοτόν]

βοτάνικός, ή, ὄν *adj.* din plante: (neut. pl. subst.) βοτανικά PLUT. M.663C *leacuri din plante*.

[βοτάνη]

βοτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* I păstor, cioban: ἄγρους ἐπιείσομαι ἡδὲ βοτήρας OD. 15.504 *mă voi duce la câmpuri și la păstori*; φράζουσα βοτῆρι μόχθους AESCH. Supp.353 *depănând păstorului suferințele*; σκαιοὶ βοτῆρές ἐσμεν EUR. Rh.271 *suntem păstori neștiutori*; (adj.) ἄγων κύνας βοτῆρας SOPH. Ai.297 *aducând câini ciobănești*; THEOC. 25.139, SOPH. OT1111, PLUT. Rom.7, AESOP. I.47. II (fig.) (despre un prezicător) οἰωνῶν ~ AESCH. Th.24 *păstor de păsări*.

[βόσκω]

βοτηρικός, ή, ὄν *adj.* de păstor, păstoresc: βοτηρική τις ἦν αὐτοῖς ἑορτή PLUT. Rom.12 *a fost la ei o sărbătoare păstorească*; βοτηρικά καλύβαι PLUT. M.321a *colibe păstorești*.

[βοτήρ]

βότης, ου, ὁ *subst.* v. βοτήρ.

βοτόν, οῦ, τό *subst.* animal, dobitoc, vită: (sg.) βοτόν ἐσορῶντες ... μειζόμβροτον AESCH. Supp.568 *văzând un animal amestecat cu om*; ὥσπερ ~ τρέφειν ἀνάγκη AESCH. Ch.754 *trebuie să-l hrănești ca pe un animal*; (frecv. pl.) (despre vite) ἀρδμός ... πάντεσσι βοτοῖσιν IL. 18.521 *adăptoare pentru toate vitele*; (despre oi) βοτὰ χίλια βόσκω THEOC. 11.34 *duc la pășune o mie de oi*; τὰμὰ πιαίνει βοτὰ EUR. Cyc.334 *hrănește oile mele*; (despre păsări) τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τᾶλλα τὰ βοτὰ ταυτὰ AR. Nu.1427 *cocoși și alte lighioane*; (distinct de animale sălbatice) θηρία τε καὶ βοτὰ PLAT. Mx.237d *fiare și dobitoace*; CALL. Fr.260A, PLUT. Luc.10.

[βόσκω]

βοτρώδιον, ου, τό [ῥ] *subst.* strugure mic, struguraș: ἀφελεῖ τὰ βοτρώδια τὰ μικρά

τοῖς δρεπάνοις LXX Is.18.5 *va tāia strugurashii cei mici cu cosoarele.*

[dim. al lui βότρυς]

βοτρῦδόν, *adv.* ca un ciorchine, în formă de ciorchine: (fig. despre albine) ~ δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν IL. 2.89 *zboară în ciorchine pe florile de primăvară*; τίκει ᾧ ~ ARSTT. Fr.334 *naște ouă în formă de ciorchine*; (fig. despre mulțime) ~ ἔσμου δίκην LUC. Pisc.42 *ca un stup în formă de ciorchine.*

[βότρυς]

βοτρῦό-δωρος, *on adj.* dător de ciorchini: ᾧ πότνια βοτρῦόδωρε AR. Pax.520 *o, stăpână dătoare de ciorchini.*

[βότρυς, δῶρον]

βοτρῦόεις, *εσσα, εν adj.* în formă de ciorchine: χρύσειοι ... πλοχμοὶ βοτρῦόεντες A.RH. 2.677 *cosițe de aur în formă de ciorchine.*

[βότρυς]

βοτρῦό-παις, *gen. -παιδος, ὁ, ἡ adj.* născător de ciorchini: ~ ἄμπελος THEOC. Ep.4.8 *vișă născătoare de ciorchini.*

[βότρυς, παῖς]

βότρυς, *υος, ὁ subst.* [var. pl. ac. βότρυας Hes., Aesop., Arstt., NT, Ios.] I ciorchine de strugure: μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν IL. 18.562 *sus erau ciorchini negri*; ἐθεάσατο ἀπὸ τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους AESOP. 1.15a *a zărit niște ciorchini de struguri care atârnavă dintr-o vie*; (despre vin) βότρυος ... γάνος EUR. Ba.261 *sclipirea lichidului [născut] din ciorchine*; ~ τρώγουσιν AR. Eq.1077 *rod ciorchini*; ἀπαλοὶ οἱ βότρυες XEN. Oec.19.18 *ciorchini fragezi*; οἱ μαστοὶ σου τοῖς βότρυσιν LXX Cânt.7.8 *sânii tăi [asemenea] ciorchinilor*; βοτρυόεις ἑσπεφανωμένον LUC. Bacch.2 *incuminat cu ciorchini*; (fig.) ~ πικρίας αὐτοῖς LXX Deut.32.32 *ciorchine de amăreală pentru ei*; HES. Op.611, SOPH. Fr.255, DEM. 18.262, NT. Apoc.14.18 *ș.a.* II tip de cercel în formă de ciorchine: (într-un șir de nume de podoabe) μαλάκιον, ~, χλιδῶνα AR. Fr.320.10 „*molluscă*”, „*ciorchine*”, *colier.*

βοτρῦώδης, *ες adj.* I (= βοτρυοειδής) de forma ciorchinelui de strugure: βοτρυώδεις ἄβρα παρῆιδος EUR. Ph.1485 *gingășia obrazului hucălat ca un ciorchine.* II acoperit cu ciorchini de strugure: ἄμπελου ... βοτρυώδει χλόη EUR. Ba.12

cu ramura acoperită de ciorchini a viței.

[βότρυς]

Βοττία, *ας, ἡ subst.* (geogr.) Bottia (Bottiaia), regiune a Macedoniei, între fluviile Axios (Vardar) și Haliacmon (Vistrița): THUC. 2.99, PLB. 5.97.4.

Βοττιαίς, *ἴδος, ἡ adj.f.* care aparține locuitorilor din Bottia (bottiailor): ~ χώρα sau γῆ HDT. 7.123 și 127. *țara bottiailor.*

Βοττιαῖος, *α, ον adj.* din Bottia (Bottiaia), care aparține bottiailor: ἡ Βοττιαία THUC. 2.100 *țara bottiailor*; οἱ Βοττιαῖοι HDT. 8.127 *bottiaii*; ARSTT. Fr.485, CALL. Fr.407, ARR. An.1.2.5, PLUT. Thes.16.

[Βοττία]

βου-, prefix în compuși cu sens augmentativ: (cf.) βου-γάιος, βού-βρωστις, βού-λίμος, βού-παις, βού-πεινα *ș.a.*

[βούς]

βούβαλις, *ιος, ἡ subst.* [var. gen. βουβαλίδος Arstt.] (zool.) antilopă africană, *Bubalis mauritanica*: λεοντόχορτον βούβαλιν AESCH. Fr.330 *antilopă mâncată de leu*; HDT. 4.192, SOPH. Fr.792, ARSTT. HA515b34.

βούβαλος, *ου, ὁ subst.* (zool.) gazelă: βουβάλων κάλλος PLB. 12.3.5 *frumusețea gazelelor*; ARSTT. HA663a11, LXX. Deut.14.5, Ios. A18.40.5.

Βούβαστις, *ιος, ἡ subst.* I (mitol.) nume al divinității egiptene Bastet, identificată de greci cu Artemis: HDT. 2.137. II (geogr. = Βούβαστος) oraș în Egipt în partea orientală a Deltei: HDT. 2.67.

βουβόσιον, *ου, τό subst.* cireadă de vaci: ρεῖτ' α κα ~ τελέθει πλέον CALL. Ap.50 *cireada de vite ar fi repede plină.*

[βούβοτος]

βου-βότης, *ου, ὁ I (adj.m.)* care hrănește vitele: βουβόται τόθι πρόνες ... κατάκεινται Pl. N.4.51 *se află acolo pășuni care hrănesc vitele.* II (subst.) vâcar, boar: τὸν βουβόταν οὔρεϊ ... εὐρών Ἀλκυονῆ Pl. 1.6.32 *găsindu-l la munte pe vâcarul Alcyoneus.*

[βούς, βόσκω]

βού-βοτος, *ον adj.* care hrănește vite: (despre un ținut, γαῖα) αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ ~ OD. 13.246 *hum la hrănit capre și vite.*

[βούς, βόσκω]

βού-βρωστις, *εως, ἡ subst.* I foame devoatoare: κακά ~ ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθηται CALL. Cer.102 *în fața ochilor mei stă o*

cumplită foame devoratoare; PLUT. M.694a. II (fig.) lipsă, mizerie, nevoie: κακή ~ ἐπὶ χθόνα διὰν ἐλαύνει IL. 24.532 *o mizerie cumplită îl bântuie pe pământul zeiesc*.

[βου-, βιβρώσκω]

βουβών, ὄνος, ὁ *subst.* I *vintre*: Λευκὸν ... βεβλήκει βουβώνα IL. 4.492 *il lovise pe Leukos în vintre*; (pl., incluzând zona genitală) ὅσον ἐς βουβώνας ἐπεμβάς LUC. Tim.56 *cufundându-se numai până la vintre*; Βροῦτος αὐτῷ πληγὴν ἐνέβαλε μίαν εἰς τὸν βουβώνα PLUT. Caes.66 *Brutus însuși i-a dat o lovitură în vintre*; ARSTT. H.4515a8. II (medic.) umflare, tumefacție a zonei inghinale, hernie inghinală: οἱ βουβῶνες γίνονται πληγέντες διὰ τὴν συνάρτησιν τῶν φλεβῶν καὶ νεύρων ARSTT. Pr.883b21 *herniile se produc din cauza contactului dintre vene și nervi*; ~ ἐπήρθη τῷ γέροντι MEN. Georg.51 *i-a apărut bătrânului o umflătură*; AR. Fr.58, PLUT. M.61e.

βουβών, ὄνος, ὁ *subst.* (trasnspunere a lat. *bubo*) (ornit.) bufniță, *Bubo bubo*: βουβώνα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ὄρνιν τοῦτον καλοῦσιν IOS. Al.18.195.4 *romanii numesc bufniță această pasăre*.

[lat. *bubo*]

βουβωνιάω-ῶ, *vb.* [aor. ἐβουβωνίασα] a avea o tumoră, a avea o umflătură în vintre: καὶ τάχ' ἂν βουβωνιώῃ AR. Ves.277 *ar putea avea o tumoră*; (+ ac. de relație) τῷ νεφρῷ βουβωνιῶ AR. Ba.1280 *am o umflătură la rinchi*; (cu sens obscen) ἡ βουβωνιάς ὑπὸ τῆς ὁδοῦ; AR. Lys.987 *ai o tumoră în vintre din cauza drumului?*; IOS. Ap.2.23.

[βουβών]

βου-γάϊος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* [doar la voc.] (ca termen de reproș) lăudăros, fanfaron: Αἶαν ... βουγάϊε ποῖον εἶπες IL. 13.824 *Aias, lăudărosule, ce ai spus?*; OD. 18.79, PLUT. M.299b.

[βου-, γαίω]

βου-γενής, ἐς *adj.* [var. gen. βουγενέος Call.] (= βοηγενής) născut dintr-un bou: ~ Διόνυσος PLUT. M.364f *Dionysos, născut dintr-un bou*; ARSTT. Ph.198b32, CALL. Fr.254.

[βοῦς, γίνομαι]

βού-γλωσσον, ου, τό *subst.* (bot.) limba bouului, miruță mare, *Anchusa officinalis*

L.: τὰ βούγλωσσα καταμινύοντες εἰς τὸν οἶνον PLUT. M.614b *amestecând [plante] limba bouului în vin*.

[βοῦς, γλῶσσα]

βού-γλωσσος, ου, ὁ, ἡ *subst.* {att. βούγλωττος Arstt.} (iht.) limbă-de-mare, *Pleuronectes solea* L.: ARSTT. Fr.280.

[βοῦς, γλῶσσα]

Βούδειον, ου, τό *subst.* (geogr.) Boudeion, oraș în Magnesia, locul de naștere al mirmidonului Epeigeus: IL. 16.572.

Βουδῖνοι, ων, οἱ *subst.* budinii, populație din Scythia, care trăia între Don și Volga: HDT. 4.21.

Βούδιοι, ων, οἱ *subst.* budii, trib al mezilor: HDT. 1.101.

βου-δόκος, ον *adj.* care poate cuprinde un bou: (despre un ceaun) ἄξονται ... οὐ μὲν ἔχινον βουδόκον CALL. Aet.fr.58 *nu vor aduce un ceaun în care încape un bou*.

[βοῦς, δέκομαι]

Βούδορον, ου, τό *subst.* (geogr.) Boudoron, promontoriu și garnizoană în insula Salamina: THUC. 2.94.

βου-δόρος, ον *adj.* în care sunt jupuiți boii: κάκ' ἤματα, βουδόρα πάντα HES. Op.504 *zile rele, în fiecare din ele sunt jupuiți boii*.

[βοῦς, δέρω]

Βου-ζύγιος, ου, ὁ [ῶ] *subst.* (subînț. ἄροτος) Bouzygios „înjugarea boilor”, una din cele trei munci sacre de la Atena: τρίτον ὑπὸ πόλιν τὸν καλούμενον Βουζύγιον PLUT. M.144b *cea de-a treia în oraș numită „înjugarea boilor”*.

[βοῦς, ζεύγνυμι]

βου-θερής, ἐς *adj.* care oferă nutreț vitelor în timpul verii: ἐν βουθερεῖ λειμῶνι SOPH. Tr.188 *în pășunea dătaoare de nutreț vitelor pe timp de vară*.

[βοῦς, θέρος]

βου-θόρος, ον *adj.* care fecundează o vacă: πρέποντα βουθόρω ταύρω δέμας AESCH. Supp.301 *sub chipul unui taur care fecundează o vacă*.

[βοῦς, θρώσκω]

βουθυσία, ας, ἡ *subst.* jertfă de vite: δᾶμον ὀτρύνει ποτὶ βουθυσίαν Ἥρας PI. N.10.23 *îndeamnă poporul la o jertfă de vite în onoarea Herei*; (pl.) ὑπὸ βουθυσίαις PI. O.5.6 *în timpul sacrificiilor de vite*.

[βούθυτος]

βουθυτέω-ῶ, *vb.* [aor. ἐβουθύτησα] I (intrans.) a aduce o jertfă de vite:

βουθυτοῦντά ... ἐναλίῳ θεῷ SOPH. OC888
jertfind vite pentru zeul marin; βουθυτῶν
 Νύμφαις EUR. El.785 *aducând jertfe de vite*
nimfelor; μάτην δ' ἐβουθυτοῦμεν EUR.
 Tr.1242 *ofeream în zadar jertfe de vite*;
 ἐβουθύτει ὡς εὐαγγέλια XEN. HG4.3.14
jertfea vite pentru veștile bune; EUR.
 Hec.261, PLB. 32.15.5, PLUT. Aem.17,
 ARR. Peripl.M.Eux.2.3. II (tranz.) (gener.)
 a jertfi: βουθυτεῖ ὄν AR. Pl.819 *jertfește un*
porc.

[βούθυτος]

βού-θῦτος, *on adj.* I care constă într-o jertfă
 de vite: βουθύτοισι τιμαῖς AESCH.
 Supp.706 *prin onoruri constând în jertfe de*
vite; βουθύτοις ἐν ἡμασιν AESCH. Ch.261
în zilele cu jertfe de vite; βουθύτοι σὺν
 ἡδονῇ EUR. Ion664 *cu plăcerea adusă de*
jertfa de vite. II (gener.) de jertfă:
 βουθύτοις ἐπ' ἐσχάραις AR. Av.1232 *pe*
altarele de jertfă; βούθυτον ἐστὶν ἀγίζων
 SOPH. OC1495 *sfințind altarul de sacrifi-*
cii.

[βούς, θύω]

Βουκαῖος, *ou, ó subst.* văcar: (ca nume de
 păstor, voc.) Βουκαῖε ... ὤζυρέ THEOC.
 10.1. *sărmane Văcar (Boukaïos)*;

[βούκος]

βουκᾶνάω-ῶ, *vb.* (milit.) a suna din trâm-
 biță: τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖται τοῦ κατὰ
 φυλακὴν βουκανᾶν PLB. 6.36.1 *are grijă să*
sune din trâmbiță la începutul fiecărei
straje.

[βυκάνη]

Βουκάτιος, *ou, ó subst.* Boucatios, numele
 unei luni beoțiene, care corespundea lunii
 attice Gamelion (decembrie - ianuarie):
 PLUT. Pel.25.

βού-κέντρον, *ou, τό subst.* strămurare, băț
 ascuțit cu care se îndeamnă vitele la mers:
 λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα LXX
 Ec.12.11 *cuvintele înțelepților sunt ca*
strămurările.

[βούς, κέντρον]

βου-κέρως, *ων adj.* [gen. -ω Aesch.] cu
 coarne de vacă: τὸ γὰρ τῆς Ἰστος ἄγαλμα
 εὖν γυναικίον βούκέρων ἐστι HDT. 2.41
statuia zeiței Isis, cu chip de femeie, are
coarne de vacă; (despre Io) κλύεις φθέγμα
 τᾶς βούκέρω παρθένου AESCH. Pr.588
pleci urechea la vorbele fecioarei cu
coarne de vacă; (despre Iacchos) SOPH.
 Fr.959, AESCH. Fr.629.

[βούς, κέρας]

Βου-κεφάλᾱς, *α, ó [ᾱ] subst.* Boukephalas
 (Bucefal), numele calului lui Alexandru cel
 Mare: PLUT. Alex.16, ARR. An.5.19.6.

βουκεφάλιον, *ου, τό [ᾱ] subst.* cap mic de
 bou: (ca element decorativ) Σατύρων ἔχει
 πρόσωπα καὶ βουκεφάλια LYS. Fr.341 *are*
chipuri de satiri și capete mici de bou.

[dim. al lui βουκέφαλος]

βου-κέφαλος, *ον adj.* cu cap de bou: (despre
 o rasă faimoasă de cai din Thessalia) ἐγώ
 σοι βουκέφαλον ὠνήσομαι AR. Fr.41 *îți voi*
cumpăra un cal „cap de bou”; τὸν
 βουκέφαλον ... τὸν <τε> κοππατίαν AR.
 Fr.42 *un cal „cap de bou” și un cal marcat*
cu K.

[βούς, κεφαλή]

βουκολεῖον, *ου, τό subst.* reședință regală:
 (la Atena) ὁ μὲν βασιλεὺς καθήστο παρὰ
 τῷ καλουμένῳ βουκολεῖῳ ARSTT. Fr.413
regele stătea în ceea ce se numea „reșe-
dință regală”.

[βουκόλος]

βουκολέω-ῶ, *vb.* [vitt. -ήσω, aor.
 ἐβουκόλησα, pf. inuz.; pas. pf.
 βεβουκόλημαι] I (tranz.) 1 a duce la păscut
 vite: (impf. iter.) βούς βουκολέεσκες IL.
 21.448 *tot duceai vite la păscut*; τὸν μὲν
 βουκολέων, τὸν δ' ἄργυρα μῆλα νομεύων
 OD. 10.85 *pe de o parte ducând vite la*
păscut, pe de alta păstorind mioare
alb-argintii; Νύμφαι κῆμὲ δίδασαν ἄν'
 ὥρεα βουκολέοντα THEOC. 7.92 *nimfele*
m-au învățat în timp ce păstoream la
munte. 2 (fig.) a hrăni, a alimenta, a între-
 ține: ἐβουκολοῦμεν φροντίσιν νέον πάθος
 AESCH. Ag.669 *hrăneam în gândurile*
noastre o durere nouă; τὸνδε
 βουκολοῦμενος πόνον AESCH. Eu.78 *în-*
treținând această durere; ἡμᾶς οὐκ
 ἀγεννῆς ἐλπίς ἐβουκόλησεν IOS. BI7.380.1
nu ne-a înșelat o speranță fără viitor. 3
 (fig.) a sluji, a cinsti: τὸν αὐτὸν ἄρ' ἐμοὶ
 βουκολεῖς Σαβάζιον AR. V.10 *servești*
același Sabazios ca și mine. 4 (fig.) a în-
 șela, a duce de nas, a duce cu zăhărelul: ~
 τὸν δῆμιον AR. Ec.81 *a înșela poporul*; μὴ
 με βουκολεῖς ὅρα MEN. Sam.530 *vezi să nu*
mă tragi pe sfoară. II (intrans.) 1 a păste:
 (despre cai) ἵπποι ἔλος κατά βουκολέοντο
 θήλειαι IL. 20.221 *iepe erau la păscut în*
luncă; AR. Pax153. 2 (astr., despre meteo-
 riți) a străbate: κατ' ἡέρα βουκολέονται

CALL. Del.176 *strābat prin aer*. 3 (fig.) a se lāsa momit, înșelat: ἐλπιδι ματαία μωρὰ βουκολούμενοι LUC. Trag.29 *înșelați prostește de o speranță deșartă*.

[βουκόλος]

βουκόλῃσις, εως, ἡ *subst.* păstorit, creștere a vitelor: αἱ δὲ τοιαῦται τιθασεύσεις τῶν ὄχλων οὐδὲν ... βουκολήσεως διαφέρουσιν PLUT. M.802e *astfel de domesticiri ale mulțimilor nu se deosebesc cu nimic de păstorit*.

[βουκολέω]

βουκόλια, ας, ἡ *subst.* I cireadă, ciurdă: βουκόλιαί τε βοῶν A.RH. 1.627 *cirezile de vite*. II acțiunea de a duce vitele la păscut, pășunare: βουκόλιαί τε βοῶν A.RH. 1.627 *ducerea la păscut a vitelor*. III grajd, staul: τῇ κόμῃ ταύτῃ ἐν τῇ ἦσαν καὶ αἱ βουκολίαι HDT. 1.114 *în acest sat în care erau și grajdurile*.

[βουκόλος]

βουκολιάζομαι, *vb.* [viit. -αξεῦμαι] {dor. ind. viit. 2sg. βουκολιαξῇ, imper. 2sg. βουκολιάζευ THEOC.; eol. și dor. βουκολιάσδομαι, impers. 2sg. βουκολιάσδευ THEOC.} a cânta, a interpreta cântece pastorale: ὕστατα βουκολιαξῇ THEOC. 5.44 *vei cânta pentru ultima oară*; ἐμὶν δὲ τὸ βουκολιάζευ THEOC. 9.5 *cântă-ne*; αὐτόθε βουκολιάσδευ THEOC. 5.60 *cântă de acolo*.

[βουκόλος]

βουκολιάσδομαι, v. βουκολιάζομαι.

βουκολιαστάς, ᾶ, ὁ *subst.* poet pastoral, cântăreț bucolic: ὅστις ἀρείων ~ ἐστί THEOC. 5.68 *cine este un poet pastoral mai bun*; (în titlu) ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ THEOC. 6, id. 8, id. 9 *Cântăreți bucolici*.

[βουκολίζω]

βουκολικός, ῃ, ὁν *adj.* păstoresc, câmpenesc, ciobănesc, bucolic: βουκολικαὶ Μοῖσαι THEOC. 9.28 *Muze câmpenești*; βουκολικᾶς ταχέως ἀρξώμεθ' αἰοιδᾶς THEOC. 7.49 *să începem repede cântarea păstorească*; μελίσδων βουκολικοῦς ὕμνους THEOC. Ep.2.2 *interpretând imni bucolici*.

[βουκόλος]

βουκόλιον, ου, τό *subst.* cireadă de vite, vită: τὰ βουκόλια ... πάντα τοῦ πατρὸς συναλίσας HDT. 1.126 *strângând toate cirezile de vite ale tatălui său*; τοῦτο τὸ βουκόλιον πιαίνετε THEOC. 8.39 *îngrășați*

această cireadă; τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια PLUT. Pyrrh.5 *turmele de oi și cirezile de vite*; τὰ βουκόλια τῶν βοῶν LXX Deut.7.13 *vițelii vitelor*; τὰ βουκόλια ἔδωκεν εἰς ἀφανισμόν LXX Iud.2.27 *a nimicit cirezile de vite*; PLAT. Lg.677e, XEN. HG4.6.6.

[βουκόλος]

βου-κόλος, ου, ὁ *subst.* I văcar, boar, ciurdar: ~ ἀνὴρ IL. 23.845 *boar*; βουκόλοι ἀγροῖῳται OD. 11.293 *văcari câmpeni*; βουκόλοι καὶ ποιμένες EUR. Ba.714 *văcari și oiieri*; βουκόλω ... δούλω PLAT. Ion540c *un sclav văcar*; ἄρχοντες μὲν εἰσι καὶ οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν XEN. Cyr.1.1.2 *conducători sunt și văcarii pentru vite*; (peior.) ~ ὧν ἐθέλεις με κύσαι THEOC. 20.3 *tu, un văcar, vrei să mă săruți*; (despre tăun) εἰσικνουμένου βέλει βουκόλου πτερόεντος AESCH. Supp.557 *înțepat cu acul văcarului înaripat*; HES. Th.293, HDT. 2.164, SOPH. Fr.314, PLUT. Rom.2 ș.a. II (relig.) adorator al lui Dionysos (costumat în taur): EUR. Fr.203 *σατύρους καὶ βουκόλους ὀρῶντες* LUC. Salt.79 *văzând satiri și adoratori ai lui Dionysos*.

[βοῦς, πέλομαι, R. *kwel-, cf. lat. colo]

βου-κόρυζα, ης, ἡ *subst.* inflamație puternică a nasului, coriză, guturai: MEN. Fr.1003.

[βου-, κόρυζα]

βού-κρᾶνος, ον *adj.* cu cap de bou: ἀνδρεῖφ τύφω ~ SOPH. Tr.13 *cu cap de bou în chip de bărbat*; Ἑρμῆν δὲ περιθεῖναι βούκρανον PLUT. M.358d *a așeza un Hermes cu cap de bou*.

[βοῦς, *κρᾶνον, κάρηνον]

βουκτέανος, ον *adj.* bogat în vite: CALL. SHell.260a8.

[βοῦς, κτήνος]

βουλαῖος, α, ον *adj.* al senatului sau din senat: (despre divinități care își aveau statuia în senat: Zeus, Hestia, Themis) οὐδὲ Διὸς Βουλαίου ... ἐχρηζον PLUT. M.801e *nu aveau nevoie de Zeus din Senat*; APP. Mith.89.

[βουλῇ]

βουλ-απτε-ροῦν, τό (cuvânt închipuit de Platon pentru a explica etimologia lui βλαβερόν „vătămător”) ceea ce vrea să înhațe cursul lucrurilor: PLAT. Cra.417e.

[τὸ βουλόμενον ἄπτειν ροῦν]

βουλαρχέω-ῶ, *vb.* a prezida senatul în

calitate de βούλ.αρχος: ARSTT. Pol.1295b12 (var.).

[βούλ.αρχος]

βούλ-αρχος, ου, ὁ *subst.* sfătuitor, sfetnic: Δαναὸς δὲ πατήρ καὶ ~ AESCH. Supp.11 Danaos, tată și sfătuitor.

[βουλή, ἄρχω]

βουλεία, ας, ἡ *subst.* demnitate de membru al Sfatului: παραδοὺς ἐτέρῳ τὴν βουλείαν AR. Th.809 predând altuia funcția de membru al Sfatului; μέχρι ... τοῦ ὑμᾶς ... καταστῆναι εἰς τὴν βουλείαν XEN. HG2.3.38 până să vă constituiți în membri ai Sfatului.

[βουλεύω]

βούλευμα, ατος, τό *subst.* I decizie, hotărâre, rezoluție, plan: ~ μὲν τὸ Δῖον, Ἥφαιστου δὲ χεῖρ AESCH. Pr.619 decizia este a lui Zeus, însă brațul al lui Hephaistos; ποικίλοις βουλευμασιν Pl. N.5.28 prin felurite planuri; ἐξευρὼν ~ HDT. 5.98 urzind un plan; μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων SOPH. Ant.179 nu-și asumă cele mai bune decizii; τοιαῦτ' ἀπ' αὐτῶν βλαστάνει βουλεύματα AR. Lys.406 astfel de planuri încolțesc în ele; τίς ἰδέα βουλεύματος; AR. Av.994 ce formă ia planul?; τὸ πρᾶγμα τοῦ βουλεύματος AR. Ach.838 realizarea planului; μὴν ἀντὶ παιδὸς θανασίμων βουλευμάτων; EUR. Andr.1058 oare pentru planurile criminale asupra copilului?; ἐμποδὼν μοι θανασίμων βουλευμάτων EUR. HF1153 piedică pentru planurile mele criminale; ἐξηπατήθη δαίμονος βουλεύμασιν EUR. Hipp.1406 a fost înșelat de planurile zeului; ἄνασσα πρᾶγους τοῦδε καὶ βουλεύματος EUR. Fr.699, AR. Lys.706 regină a acestei fapte și a hotărârii [noastre]; ὥμῶν τὸ ~ καὶ μέγα THUC. 3.36 hotărâre crudă și mare; αἱ τῶν πόλεων κακίαι καταφανεῖς οὐχ ἥττον ἐν τοῖς τοιούτοις βουλεύμασιν ἢ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις ISOC. 6.92 defectele statelor erau evidente în astfel de hotărâri nu mai puțin decât în pericolele războiului; PLAT. R.334a, PLUT. Mar.39 ș.a. II sfat, povață, îndemn: πρὸς τοῦ δ' ἐπέσθης καὶ τίνος βουλεύμασιν; AESCH. Eu.593 cui și căror sfaturi ai dat ascultare?; ἦν ἐπίσπῃ τοῖς ἑμοῖς βουλεύμασιν SOPH. El.967 dacă dai ascultare poveștelor mele; HDT. 5.106, EUR. Supp.439.

[βουλεύω]

βουλευμάτιον, ου, τό *subst.* sfat mic: AR. Eq.100.

[dim. al lui βούλευμα]

βούλευσις, εως, ἡ *subst.* I deliberare: ἡ μὲν ζήτησις οὐ πᾶσα εἶναι ~ ARSTT. EN112b22 nu orice cercetare este o deliberare; II (jur. la Atena) I (în delictele de omucide sau de intenție de omucidere) premeditare, instigare: τῶν δ' ἀκουσίων καὶ βουλεύσεως ARSTT. Ath.57.3 din cele produse involuntar și din cele cu premeditare; ἐπικαλῶν ... βούλευσιν ὀλέθρου IOS. A117.91.3 acuzând intenția de omor. 2 intenție: περὶ τῶν μελλόντων βουλεύσει ISOC. 2.35 în privința intenției pentru cele viitoare. 3 înscriere frauduloasă pe lista debitorilor a unor persoane care și-au achitat datoriile, manevră frauduloasă: τῇ τῆς βουλεύσεως, ἦν αὐτὸς διώκεις, γραφῇ DEM. 25.28 prin plângerea de manevre frauduloase în care tu însuși ești acuzator; βουλεύσεως τὸν ... Ἀρίστωνα διώκει DEM. 25.71 îl acuză pe Ariston de manevre frauduloase; ARSTT. Ath.59.3.

[βουλεύω]

βουλευτέον, *adj.vb.* trebuie să se delibereze, să se țină sfat: ὅπως χρονίζον εὖ μενεῖ ~ AESCH. Ag.847 trebuie ținut sfat cum să dureze cât mai mult; τί χρὴ δρᾶν ἐν τάχει ~ SOPH. El.16 trebuie să se delibereze rapid ce e de făcut; ~ ὑπέρ, περί + gen. ISOC. 6.90 trebuie să se delibereze în legătură cu; οὐ ταχέως αὐτοῖς ~ εἴη THUC. 1.72 ei nu ar trebui să delibereze pripit; ἡμῖν ἀμφοτέροις ~ XEN. Cyr.4.5.24 trebuie să ne sfătuiam amândoi; (pl.) τοῖς Ἀθηναίοις ... βουλευτέα ἐδόκει THUC. 7.60 atenienii socoteau că trebuie făcute deliberări; PLAT. Phdr.238d, MEN. Mis.256, IOS. BI1.501.6.

[βουλεύω]

βουλευτήριον, ου, τό *subst.* I (propr.) sală a consiliului, consiliu, sfat, tribunal: ἐκέλευε ἐν ~ Ἰωνας ἐκτῆσθαι HDT. 1.170 i-a sfătuit pe ionieni să-și rânduiască un singur Sfat; (frecv. la Atena sediu pentru βουλὴ) ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ THUC. 8.69 s-au năpustit asupra sfetnicilor aleși prin vot, care erau în Sfat; ἀρχαῖσι τ' ἐπληροῦτο βουλευτήρια EUR. Andr.1097 sălile Sfatului se umpleau de magistrați;

(despre tribunalul Areopagului) δικαστῶν ~ AESCH. *Eu.648 complet de judecată; τὸ γὰρ ~ μεστὸν ἦν ἰδιωτῶν* DEM. 19.17 *sala tribunalului era plină de oameni simpli; (person.) ἔως ἂν ζῇ τὸ ~* AR. *Eq.395 cât timp mai trăiește Sfatul; LYS. 13.38, PLAT. *Thi.173d, PLB. 2.50.10, LUC. *Tox.26 ș.a.* II (la Roma = lat. *curia*, edificiul senatului) senat: ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην καὶ εἰσηλθόντες εἰς τὸ ~* LXX *1Mac.12.3 au plecat la Roma și au intrat în senat; πάντες ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου συστραφέντες ἐχώρουν εἰς τὸ Καπιτώλιον* PLUT. *Caes.67 ieșind toți din senat mergeau spre Capitoliu; APP. *BC2.16.114. III (cu referire la pers.) sfătuitoare, sfetnic: κακῶν δ' Ἀδράστῳ τῶνδε ~* AESCH. *Th.575 sfetnic lui Adrastus la toate aceste rele; Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια* EUR. *Andr.446 locuitorii ale Spartei, sfătuitoare șirete.* [βουλευώ]**

βουλευτής, οὔ, ὁ *subst.* I sfetnic, sfătuitoare: γέροντες εἶπω βουλευτῆσι IL. 6.114 *să spun sfetnicilor bătrâni; διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους* LXX *Iov12.17 ducându-i în robie pe sfetnici; HDT. 9.5. II (la Atena) membru al Sfatului (βουλῆ), sfetnic, consilier: τῶν πέρυσιν τις ~ ἔστιν ἁμείνων* AR. *Th.808 din cei de anul trecut este un membru al Sfatului mai bun; οἱ βουλευταὶ ἐδέοντο μὴ σφᾶς ἀφελέσθαι τὴν δωρεάν* DEM. 22.10 *membrii Sfatului se temeau să nu li se ia recompensa; ἄνδρες βουλευταὶ* XEN. *HG2.3.24 sfetnici; THUC. 8.69, LYS. 26.21, PLAT. *Ap.25a, ARSTT. *Pol.1282a34. III (la Roma) senator: ἑκατὸν δὲ τοὺς ἀρίστους ἀπέδειξε βουλευτὰς* PLUT. *Rom.13 pe cei mai buni o sută i-a numit senatori; APP. *Mith.338. IV (la evrei) membru al Sanhedrinului, sfetnic: εὐσχήμων ~* NT *Marc.15.43 sfetnic de vază al soborului;* [βουλευώ]***

βουλευτικός, ἡ, ὄν *adj.* I care se referă la Sfat (Βουλῆ) sau la membrii lui: I (la Atena) τὸν βουλευτικὸν ὄρκον ὁμόσας XEN. *Mem.1.1.18 jurând jurământul propriu membrilor Sfatului; οἱ νόμοι οἱ βουλευτικοί* DEM. 24.20 *legile proprii Sfatului. 2 (referitor la senatul roman) senatorial: ἀνὴρ ~* PLUT. *Brut.15 senator. II (subst.) capacitatea de a da sfaturi, de a delibera: τις εἰς τὸ τοῦ βουλευτικοῦ καὶ*

φύλακος ἀνάξιος PLAT. *R.434b cineva nevrednic să fie sfetnic sau paznic; τὸ βουλευτικὸν* ARSTT. *Pol.1260a12 capacitatea de a delibera; βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς* LXX *Prov.24.6 ajutor cu inimă sfătoasă. III deliberativ: ὄρεξις βουλευτικῆς* ARSTT. *EN1139a23 aspirație deliberativă. II βουλευτικόν, ου, τό, subst. I (în teatrul de la Atena) loc rezervat membrilor Sfatului: ὄρεῖ τὸν ἄνδρα τῆς γυναικὸς ἐν βουλευτικῷ* AR. *Av.794 îl vede pe soful femeii pe locul unui membru al Sfatului. II (în stat) organ deliberativ și judiciar: ARSTT. *Pol.1329a31. III (la Roma) ordin senatorial: τῆς πρὸς τὸ δημοτικὸν τοῦ βουλευτικοῦ διαφορᾶς* PLUT. *Rom.13 în privința diferenței dintre popor și ordinul senatorial.**

[βουλευώ]
βουλευτής, ἰδος, ἡ *adj.f.* [var. βούλευτις] uneltitoare, instigatoare: τῶνδε ~ πόνων AESCH. *Fr.172 uneltitoare a acestor suferințe.*

[fem al lui βουλευτής]

βουλευτός, ἡ, ὄν *adj.vb.* {dor. βουλευτός Call.} I plānuit, urzit, ticluit: βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν AESCH. *Ch.494 în voalurile ticluite; βουλευτὸν γνούς ἐπὶ οἱ θάνατον* CALL. *Lau.Pall.38 aflând de moartea plānuită împotriva lui; II care poate fi deliberat: πᾶν βουλευτὸν ἔστιν* ARSTT. *EN1112a19 orice poate fi deliberat.*

[βουλευώ]

βουλευώ, *vb.* [viit. βουλεύσω, aor. ἐβούλευσα, pf. βεβούλευκα; med. βουλεύσομαι, aor. ἐβουλεύσασθαι] I a ține sfat (βουλῆ): I (intrans.) a ține sfat, a delibera, a se gândi: τῷ γ' ὥς βουλεύσαντε διέτμαγεν IL. 1.531 *după ce au ținut sfat, cei doi s-au despărțit; ἐγὼ βούλευον, ὅπως ἐρέοιμι ἐκάστην* OD. 11.229 *eu mă gândeam dacă ar putea-o întreba pe fiecare; θυμῷ ~* OD. 12.58 *a se gândi în sinea sa; οὐδὲ βουλεύσῃ πάλιν; SOPH. *El.1046 nu te vei răzgândi?; βουλεύσαι ὅτι ἂν ἐκείνοις δοκῇ* THUC. 4.37 *să hotărască cum ar crede de cuviință; HDT. 8.101. 2 (trans.) (+ ac.) a plānuî în urma unei deliberări, a urzi, a pune la cale, a hotărî, a decide, a stabili: ἀρίστην βουλὴν βουλεύσῃ* IL. 9.75 *ar da cel mai bun sfat; φύξιν βουλεύουσι* IL. 10.311 *pun la cale fuga; οὐ ... τοῦτον μὲν**

ἐβούλευσας νόον αὐτῇ OD. 5.23 *ni ai plănuie tu însăși acești gând*; τήνδ' ἐβούλευσεν κέλευθον AESCH. Pers.758 *a plănuie această expediție*; πῶς δ' ἂν μεθύων χρηστόν τι βουλεύσασθαι; ἀνὴρ; AR. Eq.88 *cum ar putea un om beat să pună la cale ceva folositor?*; (+ ac. și dat.) τῷ γὰρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον IL. 14.464 *căci zeii i-au urzit pieirea*; στρατῷ ξύμπαντι βουλεύσας φόνον SOPH. Ai.1055 *punând la cale măcelul pentru întreașa armată*; βουλεύση δὲ θάνατόν τις ἄλλος ἑτέρῳ PLAT. Leg.872a *cineva ar plănuie moartea pentru altcineva*; (+ prep.) τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; LXX Is.23.8 *cine a urzit acesteia împotriva Tyrului?*; (pas.) ποιῶντας τὰ βεβουλευμένα HDT. 4.120 *indeplinind cele hotărâte*; ὅσα βεβούλευται XEN. Cyr.6.2.2 *cele care au fost hotărâte*. 3 (+ inf.) a cugeta, a plănui, a hotărâi sâ: ἐγὼ βούλευσα ... ξίφος ... οὐτάμεναι πρὸς στήθος OD. 9.299 *am cugetat să-i înfig sabia în piept*; ἐβούλευσάν οἱ δίδοσθαι ταῦτα HDT. 3.84 *hotărâră să i se acorde aceste lucruri*; ἐβούλευσαν δεσμοῖς μὲν αὐτοὺς φυλάσσειν THUC. 4.41 *au hotărât să-i păzească în lanțuri*; βουλεύσαιτο φυγεῖν μετ' αὐτῶν εἰς Πέτραν IOS. B11.590.2 *ar plănuie să fugă cu ei în Petra*. II a sfātu, a da cuiua un sfat (+ ac. faptei ponăuite): τὰ λῶστα βουλεύων AESCH. Pr.204 *dând cele mai bune sfaturi*; (+ dat. pers.) ἵνα σφισι βουλεύησθα IL. 9.99 *ca să le dai sfat*; (+ dat. și inf.) ἀστοῖς ... βουλεύω σέβειν AESCH. Eu.697 *sfātuiesc cetățenii să respecte [regula]*. III a fi membru al Sfaturului (βουλή): (despre sfatul băτράnilor, la Sparta) παρίζειν βουλεύουσι τοῖσι γέρονσι HDT. 6.57 *stau alături de băτράnii membri ai Sfaturului*; (despre Sfaturul celor 500 la Atena) ~ λαχόν PLAT. Grg.473e *ajungând prin voia sortii membru al sfaturului*; βουλεύσας ... οὐκ ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι XEN. Mem.1.1.18 *fiind membru al sfaturului, n-a vrut să voteze*; LYS. 13.20, ARSTT. Ath.62.3. IV (med.) I a te gândi în sinea ta, a medita, a chibzui, a reflecta: βουλεύεσθαι ... περὶ τὸ γεγονὸς PLAT. R.604c *a chibzui la ceea ce s-a întâmplat*; βουλεύου — μάλλον δὲ οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὥρα ἀλλὰ βεβουλευσθαι PLAT. Cri.46a *chibzuiește, dar de fapt nu mai e timp să chibzuiești, ci [trebuie] să te fi*

gândit deja; ἐβουλεύοντο πρὸς τε τὴν γεγεννημένην ξυμφορὰν THUC. 7.47 *se gândeau și la dezastrul suferit*; 2 (intr-un grup) a hotărâi, a stabili, a lua o decizie: ἐβουλεύσαντο κατασκόπους πέμπειν HDT. 7.145 *s-au înțelese să trimită iscoade*; ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προδιδόναι THUC. 2.74 *au hotărât să nu-i trădeze pe atenienii*; βουλευσαίμεθα ὅ τι χρὴ ποιῆν XEN. An.7.6.13 *să stabilem ce trebuie făcut*; ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν NT In.11.53 *au hotărât să-L omoare*; (+ ac. figură etimologică) βουλευσαίμεθα βουλὴν PLAT. Plt.298b *am dori să luam o hotărâre*. 3 a acționa ca membru al Sfaturului (βουλή): ARSTT. Pol.1281b31.

[βουλή]

βουλή, ἥς, ἡ subst. {dor. βουλά sau βωλά Call.; col. βόλλα Plut.} I (abstr.) I deliberare, chibzuire, gând; hotărâre (luată în urma unei deliberări); sfat (oferit altcuiva): Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνεται ~ IL. 7.325 *Nestor, al cărui sfat se arătase foarte bun și mai înainte*; κελεύσω βουλῇ καὶ μύθοισι IL. 4.323 *voi îndemna cu sfatul și cu vorbele*; βουλάς βουλεύουσι IL. 24.652 *în sfat*; τοῖσιν δὲ κακῇ φρεσὶν ἦνδανε ~ OD. 14.337 *un gând rău le trecu prin minte*; βουλῇ τε νόῳ τε ἐκφύγομεν OD. 12.211 *am scăpat prin chibzuirea și gândul meu*; νηκερδέα βουλὴν ἐν στήθεσσι ἐθηκε IL. 17.469 *a sădit în piept o hotărâre neprielnică*; βουλῆς γὰρ οὐδὲν ἔστιν ἔχθιον κακῆς SOPH. El.1047 *căci nu-i nimic mai detestabil decât o chibzuire rea*; δι' ἐλαχίστης βουλῆς THUC. 1.138 *printr-o foarte scurtă deliberare*; ἡ ~ τῶν πονηρῶν LXX Is.32.7 *sfatul celor vicleni*; αὕτη ἡ ~ ἦν βεβούλευται κύριος LXX Is.14.26 *aceasta este hotărârea pe care a luat-o Domnul*. 2 (ca rezultat al deliberării) voie, voință, vrere: (despre zei) Διὸς δ' ἐτελείετο ~ IL. 1.5 *se împlinea voia lui Zeus*; παρὲκ μεγάλοιο Διὸς ... βουλὴν A.RH. 1.1315 *în ciuda voinței marelui Zeus*; (despre oameni, de ex. Agamemnon) ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν IL. 2.344 *având o voință de neclintit*. II (ca instituție) Sfat, Senat, adunare: I Sfaturul băτράnilor, Consiliu: βουλὴν ... μεγαθύμων ἴζε γερόντων IL. 2.53 *strânse Sfaturul băτράnilor fulnici*; ἐβάζομεν ... ἐνὶ βουλῇ OD. 3.127 *vorbeam în Sfat*; ἀναρχία βουλὴν καταρρίπτειν AESCH. Ag.884 *răz-*

merita ar năruī Sfatul; IS. 4.28. 2 (la Atena) *Senatul sau Sfatul celor 500, întemeiat de către Cleisthenes*; ἀπικόμενος ἐπὶ τὴν βουλὴν HDT. 9.5 *ajungând în fața Sfatului*; ἡ ~ ἡ δῆμος AR. V.590 *Sfatul și poporul*; ~ ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο THUC. 8.66 *Sfatul era ales prin vot (proprie prin alegerea bobului)*; βουλῆς ἐστὶ THUC. 3.70 *face parte din Sfat*; ἡ ~ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου DEM. 18. 134 *Areopagul*; (despre *Senatul altor cetăți*, Argos) HDT. 7.149 (Theba) XEN. HG5.2.29. 3 (la Roma) *Senat*; τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις LUC. *Demon*. 18 *cineva din Senatul romanilor*; APP. BC3.8.49 *ș.a.*

[βούλομαι]

βουληγορέω-ῶ, *vb.* a vorbi în Senat: ὁ Κικέρων ἐβουληγόρησεν ὧδε APP. BC3.8.51 *Cicero a vorbit astfel în Senat*.

[βουληγόρος, βουλῆ + ἀγορεύω]

βούλημα, ατος, τό *subst.* I *intenție, plan, proiect, gând*: τὰ τοῦ νομοθέτου βουλήματα PLAT. *Leg*. 802c *planurile legislatorului*; τοὺς ἀνθισταμένους τοῖς ὑμετέροις βουλήμασιν DEM. 18.49 *cei care se opuneau planurilor voastre*; (jur.) ~ τῆς πολιτείας ISOC. 3.15 *spiritul constituției*; ἐπιτελέσαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ ~ LXX 2Mac. 15.5 *să îndeplinească planul lui neghiu*; τί βουλήμασιν κενοῖς ἑαυτοὺς εὐφραίνομεν LXX 4Mac. 8.18 *de ce să ne bucurăm de gânduri deșarte*; ἐκόλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος NT *Ep*. 27.43 *i-a oprit de la acest gând*; κατὰ τὸ ~ τοῦ Λυκούργου PLUT. *M*. 238e *potrivit cu planul lui Lycourgos*; AESOP. 7.1, IOS. *A*1.232.5. II *hotărâre*: μένει τὰ βουλήματα ARSTT. *EN* 1167b7 *hotărârile rămân ferme*; ἄνευ τοῦ τῆς συγκλήτου βουλήματος PLB. 6.15.4 *fără hotărârea senatului*; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν; NT *Rom*. 9.19 *cine a stat împotriva hotărârii Lui?*

[βούλομαι]

βούλησις, εως, ἡ *subst.* I I *dorință, voință, voie*: τόλμα ... ~ θ' ἄμα EUR. *Andr*. 702 *îndrăzneală și voință deopotrivă*; πειρᾶσθαι ὑμῶν τῆς ἐκάστου βουλήσεως THUC. 2.35 *să corespund dorinței fiecăruia dintre voi*; προγινώσκων τὰς σφετέρας βουλήσεις PLAT. *R*. 426c *anticipându-le dorințele*; (în op. cu νόμος „lege”) ἐκ τῶν ὑμετέρων βουλήσεων ἐξῆ DEM. 25.75 *este*

permis după dorințele voastre; ἡ ~ ἡ ἐπιθυμία ἢ θυμός ARSTT. *EE* 1225b25 *fie dorință, fie năzuință, fie voință*; κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν PLB. 4.82.6 *după voia sa*; κατὰ βούλησιν θεοῦ IOS. *A*14.235.3 *după voia lui Dumnezeu*. 2 *intenție*: ἡμῖν δὲ ἡ ~ τῆς αἰρέσεως τῶν βίων PLAT. *Lg*. 734c *intenția noastră în alegerea vieților*; αἱ ... βουλήσεις ἄδελφοι ARSTT. *EN* 1178a30 *căci intențiile rămân ascunse*; φανεράς κατέστησε τὰς αὐτοῦ βουλήσεις IS. 7.2 *și-a arătat clar intențiile*. 3 *scop*: ἐπραξε γὰρ βούλησιν ἣν ἐβούλετο EUR. *HF* 1305 *și-a atins scopul pe care îl voia*. II *înțeles, semnificație*: ἐπικρύπτει τὴν βούλησιν τοῦ ὀνόματος PLAT. *Cra*. 421b *ascunde semnificația cuvântului*.

[βούλομαι]

βουλητέος, α, ον *adj.vb.* ceea ce trebuie dorit: ARSTT. *MM* 2.11.9.

[βούλομαι]

βουλητός, ἡ, ὄν *adj.vb.* ceea ce voim, ceea ce reprezintă obiectul voinței: κατ' ἀλήθειαν βουλητόν εἶναι τὰγαθόν ARSTT. *EN* 1113a24 *binele este obiectul voinței în concordanță cu adevărul*; τὸ τοῦ θεοῦ βουλητόν IOS. *A*15.102.3 *voința lui Dumnezeu*; PLAT. *Lg*. 733d.

[βούλομαι]

βουλη-φόρος, ον *adj.* {dor. βουλα- Pi.} sfetnic, sfătuitoar: (la Hom. epitet al lui Agamemnon, Sarpedon, Aineas, Idomeneus, Peleus) Αἰνεΐα Τρώων βουληφόρε IL. 5.180 *Aineas, sfetnic troienilor*; ἀγοραὶ βουληφόροι OD. 9.112 *adunări de sfat*; HES. *Fr*. 280, Pi. *O*. 12.5.

[βουλῆ, φέρω]

βουληφόρος, *adv.* ca un sfătuitoar: ~ τὴν ἡμετέραν ... προκατέλαβες ὅρασιν MEN. *DE* fr. 2 *ca un sfătuitoar ne-ai anticipat vederea*.

[βουληφόρος]

βουλμία, ας, ἡ *subst.* foame cumplită, lihnire: ἡ μὲν ~ γίνεται δι' ἐνδειαν τῆς ξηρᾶς τροφῆς ARSTT. *Pr*. 887b39 *foamea cumplită este dată de lipsa hranei uscate*; PLUT. *M*. 695a.

[βούλιμος]

βουλιμίαις, εως, ἡ *subst.* bulimie: πολλοῖς μὴ πεινῶσι συμπίπτειν τὴν βουλιμίαν PLUT. *M*. 695d *mulți sunt atinși de bulimie fără să sufere de foame*.

[βουλιμάω]

βουλιμιάω-ῶ, *vb.* I a fi lihnit de foame, a suferi de foame, a hămesi: (despre un si-cofant) δῆλον ὅτι βουλιμιά AR. *Pl.873 e clar că lihnește de foame*; πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐβουλιμιάσαν XEN. *An.4.5.7 mulți dintre oameni au suferit de foame*; οἱ βουλιμιῶντες ARSTT. *Pr.888a16 cei care suferă de foame*; PLUT. *Brut.25. II* (medic.) a suferi de bulimie: τὸ ~ PLUT. *M.694b suferința de bulimie*.

[βουλιμία]

βού-λιμος, ου, ὁ *subst.* (= βουλιμία) foame cumplică: (despre un ritual) βουλίου ἐξέλασις PLUT. *M.693e izgonirea foamei*.

[βου-, λιμός]

βούλιος, ον *adj.* [comp. βουλιώτερος] *serios*, chibzuit: ἄλλο πράζειν δεῖ τι βουλιώτερον AESCH. *Ch.672 trebuie să faci altceva mai serios*; ~ φρήν AESCH. *Supp.599 cuget chibzuit*.

[βουλή]

βούλλα, ης, ἡ *subst.* tip de colier de aur (purtau de copii): PLUT. *Rom.25, id. Ser.14, id. M.277c ș.a.*

[lat. *bullā*]

βούλομαι, *vb.* [impf. ἐβουλόμην *sau* ἡβουλόμην, viit. βουλήσομαι *sau* tard. βουληθήσομαι, aor. ἐβουλήθην *sau* ἡβουλήθην, pf. βεβούλημαι] [ep. βόλομαι; att. ind. prez. 2sg. βούλει; ion. 2sg. βούλει, opt. 3pl. βουλοίατο; dor. δήλομαι; eol. βόλλομαι] I (în general distinct de ἐθέλω „a vrea”) a dori, a voi: (+ dat. pers. și ac. lucrului, „a dori pentru cineva ceva”) „Εκτορι βούλετο νίκην IL. 13.347 *dorea pentru Hector victoria*; (distins de ἐθέλω, care ia sensul de „a fi dispus să, a accepta, a admite”) οὔτε χρημάτων ἔνεκα ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ ... οὔτε ... μισθωτοὶ βούλονται κεκλησθαι PLAT. *R.347b cei buni nu acceptă să conducă nici pentru bani, nici nu doresc să fie numiți „mercenari”*; ei δὲ βούλει, σοὶ ἐγὼ, ὥς τοῦτο οὕτως ἔχει, ἐθέλω λόγον λέξει PLAT. *Grg.522e dacă dorești, vreau să-ți spun un cuvânt despre cum stau lucrurile*; ἂν οἱ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε DEM. 2.10 *dacă zeii acceptă și voi o doriți*; (+ inf., „a voi să”, „a dori să”) „Εκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῶδος ὀρέξει IL. 12.174 *sufletul lui voia să-i acorde lui Hector puterea magică*; ἐβούλοντο εἶναι ἐλευθεροὶ HDT. 3.143 *doreau să fie liberi*; ναυμαχίας

ἀποπειρᾶσθαι ἐβούλοντο THUC. 4.24 *voiau să încerce o bătălie navală*; ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν LYS. 12.22 *eu îmi doream ca ei să spună ade-vărul*; παίδων ἔνεκα βούλει ζῆν PLAT. *Cri.54a îți dorești să trăiești pentru copii*; (+ conjct., „a dori să”, „a vrea să”) τὴν γνάθον βούλει θένω; AR. *Lys.821 vrei să-ți ard una în barbă?*; (+ ac., unde de obicei se presupune un inf.) εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι (subînt. ιέναι) AR. *Ra.1279 vreau [să merg] la baie*; θεὸς ἐβουλήθη τάδε (subînt. γενέσθαι) EUR. *Hipp.476 un zeu a dorit ca acestea [să se întâmple]*; βουλοίμην μὲν ἂν ἔγωγε οὐδέτερα (subînt. εἶναι) PLAT. *Grg.469c eu unul aș prefera să nu fie nici unele, nici altele*; εἰ βούλει ἀνδρὸς ἀρετὴν (subînt. εἰπεῖν) PLAT. *Men.71e dacă vrei [să vorbim despre] virtutea unui bărbat*; εἰ γὰρ ἐβούλεσθε, τί ἦν ἐμποδών; (subînt. τοῦτο γενέσθαι) DEM. 18.101 *dacă doreți [să se întâmple asta], care era piedica?* II (formule curențe la scriitorii attici) I (βούλει sau βούλεσθε + conjct.) ai/ați dori/vrea să: βούλει τὸ πράγμα τοῖς θεαταῖσιν φράσω; AR. *Eq.36 ai vrea să expun subiectul spectatorilor?*; ποῦ δὴ βούλει καθιζόμενοι ἀναγνώμεν; PLAT. *Phdr.228e unde ai dori să ședem și să citim?*; ὁποῖαν βούλει ὁδὸν πορεύσῃ XEN. *Cyr.1.3.14 pe orice cale ai dori să o apuci*; βούλεσθε δῆτα κοινῇ σκόψωμεν Ἀρχέδημον AR. *Ra.416 ați vrea ca împre-ună să-l luăm peste picior pe Archedemos?* 2 (εἰ βούλει = lat. *sis = si vis*) dacă vrei, dacă îți este pe plac: πλούτει ... κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα SOPH. *Ant.1168 umple-ți casa cu bogății, dacă vrei, te rog*; σύ, εἰ βούλει, ἐροῦ αὐτόν PLAT. *Grg.448d dacă vrei, întreabă-l chiar tu*; εἰ βούλει, μένε ἐπὶ τῷ στρατεύματι XEN. *An.3.4.41 dacă vrei, rămâi tu în fruntea armatei*. 3 (part. ὁ βουλόμενος) oricine vrea/dorește: ξυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος καὶ ἀστῶν καὶ ξένων THUC. 2.34 *merge în cortegiul oricine vrea dintre cetățeni sau străini*; τῶν κατηγορῶν ὁ βουλόμενος LYS. 25.14 *oricine dorește dintre acuzați*; ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ Ἀθηναίων DEM. 24.33 *îi este permis oricărui ateniian dorește*. 4 (βουλομένῳ μοί ἐστι + inf.) este după voia mea, îmi este pe plac: εἰ αὐτῷ γε σοὶ βουλομένῳ ἐστὶν ἀποκρίνεσθαι PLAT.

Grg.448d *dacă vrei să-l întrebi tu însuși:* τῷ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι THUC. 2.3 *căci poporul platean nu dorea să se desprindă din alianța cu atenienii;* (fără inf.) ὅρα εἴ σοι βουλομένῳ ἂ λέγω PLAT. R.358d *vezi dacă îți este pe plac ceea ce spun.* // **βουλόμενον**, ου, τό, *subst.* voință, poftă, capriciu: οὐδ' ἐπὶ τὸ κείνου βουλόμενον ἐλήλυθα EUR. IA1270 *n-am venit după pofta aceleia.* 5 (τί βουλόμενος; τί βουληθεῖς;) *cu ce scop? cu ce intenție?:* τίνος εἵνεκα ταῦτ' ἔπραττεν ὁ Φίλιππος καὶ τί βουλόμενος DEM. 18.172 *pentru cine a făcut Philippos acestea și cu ce scop;* τί βουλόμενος ἀπεδίδρασκε; LUC. Cat.3 *cu ce scop a plecat?;* τί δ' ἐξερευνᾷς καὶ τί βουληθεῖς πάρε; SOPH. El.1100 *ce vrei să știi și cu ce intenție ești aici?* III 1 *a vrea să spună, a însemna, a semnifica:* ὁ μοι δοκεῖ βούλεσθαι Γλαύκων PLAT. R.362e *ce mi se pare că vrea să spună Glaucon;* τί δὴ οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος PLAT. Tht.156c *ce vrea să ne spună această poveste;* τὸ δ' ἀκούσιον βούλεται λέγεσθαι ARSTT. EN1110b30 „*involuntarul*” *semnifică* (propr. *vrea să spună*). 2 (βούλεται εἶναι) *a pretinde că, a susține că:* ἄλλος τις ἔμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι XEN. HG1.6.5 *altcineva pretinde că este mai priceput în arta navigației.* IV (în comparații, βούλομαι ... ἢ sau βούλομαι ... μᾶλλον ἢ sau βούλομαι + comp.) *a prefera ... decât:* βούλομαι ἐγὼ λαὸν σὼν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι IL. 1.117 *prefer să fie poporul teafăr decât să piară;* βούλοι' ἂν εὐρεῖν ἢ παθεῖν ἀγὼ λέγω EUR. Andr.351 *ai prefera să descoperi decât să înduri cele ce îți zic;* βουλῆση ποτὲ καὶ δειλὸς εἶναι μᾶλλον ἢ 'ν ἔμοι θρασὺς SOPH. Ai.1314 *ți-ai putea dori într-o zi să fi fost mai degrabă blând cu mine decât violent;* (mai rar fără ἢ) βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ' OD. 15.88 *prefer acum să mă îndrept către casă.*

βουλό-μᾶχος, ου *adj.* bătăios, belicos: ἀνδρὸς βουλομάχου ... υἱὸς AR. Pax1293 *fiu de hărbat bătăios.*

[βούλομαι, μάχομαι]

βουλῶτόνδε, *adv.* către ora la care se dejugă boii (sc. spre seară): ἡέλιος μετενίσσετο ~ OD. 9.58 *soarele se îndrepta către ora la care se dejugă boii;* IL. 16.779.

[βουλῶτός, -δε]

βου-λῶτός, ου, ὁ *subst.* (subînt. καιρός) vremea la care se dejugă boii, *de unde* sfârșit de după-amiază, amurg: ~ ἢ περαιτέρω; AR. Av.1500 *la amurg sau mai târziu?;* γλυκερόν ... βουλῶτόν ἰκέσθαι A.RH. 3.1342 *a sosi dulcele moment al dejugării boilor;* σχεδὸν ἀμφὶ βουλῶτόν ἐστιν LUC. Cat.1 *este aproape seară;* ARR. Ind.41.6.

[βούς, λῶω]

βού-μῦκοι, ου, οἱ *subst.* sunete subpământene asemănătoare mugetelor vitelor: ARSTT. Pr.937b39.

[βούς, μυκάομαι]

βούνευρον, ου, τό *subst.* vână de bou: λέων καὶ ἄρκτος βουνεύρω περιτυχόντες AESOP. 1.152 *un leu și un urs dând peste o vână de bou.*

[βούς, νεῦρον]

βουνιάς, ἄδος, ἡ *subst.* (bot.) nap, *Brassica Napus*: IOS. AI.3.174.2.

[βουνός]

βουνίζω, *vb.* a îngrămădi, a îndestula: ἐβούνισεν αὐτῇ Boos ἄλφιτον LXX Ruth2.14 *Boos a îndestulat-o cu turta de orz.*

[βουνός]

βούνις, ἰδος, ἡ *adj.f.* |ac. βούνιν, voc. βούνι| muntos: ἰὼ γὰρ βούνι AESCH. Supp.776 *ehei, pământ muntos!;* (ac.) AESCH. Supp.117.

[βουνός]

βουνίτης, ου, ὁ [τ] *subst.* |dat. pl. dor. βωνίτησιν Call.| {dor. βωνίτης Call.} vâcar: CALL. Hec.fr.251.

[βουνός]

βουνο-ειδής, ἑς *adj.* asemănător cu o colină, deluros: (ac.) τόπον βουνοειδῆ PLUT. Thes.36 *un loc de forma unei coline.*

[βουνός, εἶδος]

βουνομία, ας, ἡ *subst.* păstorit: (despre insula Keos) ἀνιππὸς ... καὶ βουνομίας ἀδαέστερος PI. Pae.52d *lipsită de cai și fără să prea cunoască păstoritul.*

[βούς, νέμω]

βού-νομος, ου *adj.* I unde pasc vitele: βούνομοι τ' ἐπιστροφάι AESCH. Fr.249 *pășuni pentru vite;* βούνομον ἔχων ἄκταν SOPH. El.181 *cu un tărâm pe care pasc vitele;* (citând din Philoctet al lui Aesch., v. supra) AR. Ra.1383. II care paște: φθίνουσα δ' ἀγέλαις βουνόμοις SOPH. OT26 *pierind odată cu cirezile care pasc.*

[βοῦς, νέμω]

βουνός, οὗ, ὁ *subst.* I colină, delușor, măgură, ridicătură: βουνούς ἔχοντος ὑψηλοῦς PLB. 3.83.1 *cu coline înalte*; οἱ βουνοὶ ἐφύγισαν ἀπὸ εἰσόδου αὐτῶν LXX Ps.Sol.11.4 *dealurile au fugit din drumul lor*; HDT. 4.192, LXX. 4Rg.17.10, IOS. A16.108.4 *ș.a.* II grămadă, morman: συνέλεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνόν LXX Gen.31.46 *a strâns pietre și a făcut un morman.*

βουνώδης, ες *adj.* (= βουνοειδής) asemănător cu o colină, deluros: (ac.) ἀνωμάλους καὶ βουνώδεις τόπους PLB. 5.22.2 *locuri accidentate și deluroase*; ἰδόντες δὲ θῖνα βουνώδη PLUT. Crass.25 *văzând o dună asemănătoare unei coline.*

[βουνός]

βού-παις, αἰδος, ὁ *subst.* băiețandru, flăcăiandru: (despre alergătorul Phayllos din Crotona) ὦν ~ ἔτι AR. V.1206 *fiind încă flăcăiandru*; (despre Apollon) A.RH. 1.760.

[βου-, παῖς]

βού-πεινα, ης, ἡ *subst.* (= βουλιμία) foame cumplită: (ac.) κακὴν β[ο]ύπειναν CALL. Aet.fr.24 *cumplită foame rea.*

[βου-, πεῖνα]

βου-πελάτης, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* văcar: βουπελάται ... βοῶν A.RH. 4.1342 *păstori de vite.*

[βοῦς, *πελάω]

βου-πλήξ, ἦγος, ὁ *subst.* strămurare, țepușă, băi cu care sunt îndemnate vitele la mers: θεινόμεναι βουπλήγι IL. 6.135 *împunse cu țepușa.*

[βοῦς, πλήσσω]

βου-πομπός, ὄν *adj.* celebrat cu procesiuni de tauri: ἑορτά ~ Pl. Fr.193 *sărbătoare celebrată cu o procesiune de tauri.*

[βοῦς, πέμπω]

βου-πόρος, ὄν *adj.* (despre frigarea în care se frige un bou) care poate străpunge un bou: ποιησαμένη ὀβελούς βουπόρους πολλούς σιδηρέους HDT. 2.135 *făcând multe frigări de fier pentru străpungerea boiler*; ἐπάταξεν ἔνδοθεν βουπόρῳ τις ὀβελίσκῳ XEN. An.7.8.14 *cineva l-a străpuns cu o frigare de fript boii*; EUR. Andr.1134, ARSTT. Fr.481.

[βοῦς, πείρω]

βού-πρηστις, ἰδος, ἡ *subst.* [var. pl. nom. βουπρήστεις Luc.] (bot.) tip de plantă, *Bupleurum protractum*: LUC. Dips.3.

[βοῦς, πρήθω]

βού-πρωρος, ὄν *adj.* a cărei primă victimă este un taur: (despre o jertfă de 99 de oi și un taur) ἑκατόμβη ~ PLUT. 668c *hecatombă cu prima victimă un taur.*

[βοῦς, πρῶρα]

βοῦς, βοός, ὁ și ἡ *subst.* [dat. βοῖ, ac. βοῦν; pl. nom. βόες și contr. βοῦς, gen. βοῶν și contr. βῶν, dat. βουσί, ac. βοῦς; du. nom. ac. βόε] {poet. gen. βοῦ; ep. ac. sg. βῶν, dat. pl. βόεσσι, ac. pl. βόας; dor. nom. sg. βῶς, ac. pl. βῶς} I (zool.) 1 vacă, bou, taur, *frece. la pl. vite*, fără indicație de gen, βοῦς este de obicei fem.: βόες καὶ ἴφια μῆλα IL. 9.406 *vite și oi grase*; (fem.) βόες ὥς, ἃς τε λέων ἐφόβησε IL. 11.172 *precum vitele pe care le-a înspăimântat un leu*; (cu supra-marcare) αἱ βόες αἱ θήλειαι ARSTT. GA787a31 *vacile*; (pentru a preciza genul masc. Hom. adaugă un determinant) τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας IL. 20.495 *cineva și-ar înjuga boii*; ταύροιο βοός μεγάλοιο βοείην IL. 17.389 *pielea unui taur mare*; (du.) βόε ... ἴσον θυμὸν ἔχοντε τιταίνετον IL. 13.703 *doi boi se încordează cu aceeași suflare*; Hes. Th.291, AR. Eq.656, LXX Ex.20.10, PLUT. Lyc.15 *ș.a.* 2 bivoli: οἱ βόες οἱ ἄγριοι ARSTT. HA499a4 *boi sălbatici (sc. bivoli)*. 3 zebu: ἐν Συρίᾳ ... οἱ βόες ARSTT. HA606a15 *boi de Siria (sc. zebu)*. 4 (iht.) tip de pește, posib. *Cephaloptera glorna*: ARSTT. HA540b17. II (= βοείη sau βοήη, doar la fem.) scut din piele de taur, piele de taur sau de vacă: οἷδ' ἐπ' ἀριστερὰ νομῆσαι βῶν ἄζαλέην IL. 7.238 *știu să mănuiesc cu stânga scutul din piele de taur uscată*; καρβάτιναι πεποιημένοι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν XEN. An.4.5.15 *opinci făcute din piele de vită neargăsită*. III (prov.) βοῦς ἐπὶ γλώσσει μέγας βέβηκεν AESCH. Ag.36 (prop.) *un bou mare este pe limba mea (sc. limba mea nu este liberă, cu aluzie la banii primiți pentru a tăcea, poate de la imaginea bouului pe o monedă veche de la Atena).*

Βούσιρις, ἰδος, ὁ, ἡ *subst.* I (masc.) nume de persoană: 1 (mitol.) Bousiris, fiu al lui Poseidon, rege legendar al Egiptului, vestit pentru că îi sacrifică pe străinii care îi vizitau regatul: EUR. Fr.312a, ISOC. 11 (titlul discursului), PLUT. Thes.11 *ș.a.* 2 (pl.) Bousirides = oameni de felul lui Bousiris: LUC. Bis Acc.8. II (geogr. fem. ἡ Βούσιρις)

oras în Delta Egiptului: HDT. 2.61, ARR. An.3.3.2.

βου-σόος, *ον* *adj.* care îmboldește vitele: βουσόον ὃν τε μῦωπα βοῶν καλέουσιν ἄμορβοι CALL. *Hec.fr.301 tănuțul pe care păstorii îl numesc îmbolditor al vitelor.*

[βοῦς, σεύω]

βού-σταθμον, *ου*, *τό* *subst.* [var. -μος, ὁ, Eur. *Hel.359*] grajd, staul: λιπὼν δὲ βούσταθμ' Ἰδαῖος Πάρις EUR. *Hel.29 lă-sându-și grajdurile, Paris din Ida*; SOPH. *Fr.314, EUR. IA76.*

[βοῦς, σταθμός]

βου-στάς, *άδος*, *ή* *adj.f.* în care stau vite: (ac.) βουστάδας αὐλάς SOPH. *Fr.321 grajduri pentru vite.*

[βοῦς, στάσις]

βου-στασία, *ας*, *ή* *subst.* (= βούσταθμον) grajd: (ac.) τὴν Αὐγέου βουστασίαν LUC. *Alex.1 grajdul lui Augeas.*

[βοῦς, στατός]

βού-στάσις, *εως*, *ή* *subst.* grajd: ἔξελεθε ... βουστάσεις τε πρὸς πατρός AESCH. *Pr.653 îndreaptă-te către grajdurile tatălui tău.*

[βοῦς, στάσις]

βου-σφάγέω-ῶ, *vb.* a tăia grumazul unui taur, a jertfi un taur: ~ ὥπλίζετο EUR. *El.627 se pregătea să jertfească un taur.*

[βοῦς, σφαγ- < σφάζω]

βουτᾶλῖς, *έως*, *ή* *subst.* [var. βωταλῖς Aesop. 1.48] privilegioare: AESOP. 1.48.

βούτης, *ου*, ὁ *subst.* {dor. βούτας, gen. -α, ὁ Aesch.} vâcar: (despre Argos) τὸν μυριωπὸν εἰσορῶσα βούταν AESCH. *Pr.568 văzând vâcarul cu o mie de ochi; Δάφνις ὁ ~ THEOC. 1.80 vâcarul Daphnis. // βούτης*, *ου*, *adj.m.* de bou: βούταν φόνον Ἑλλάς ἀέξει EUR. *Hipp.537 Grecia sporește măcelul de boi.*

[βοῦς]

βού-τομον, *ου*, *τό* *subst.* [var. βούτομος, ὁ] (bot.) rogoz, mohor, *Carex riparia*: βούτομον ὅξυ ... ἐτάμοντο THEOC. 13.35 *coșeai rogoz ascuțit; ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου; LXX Ion8.11 se va înălța rogozul fără umezeală?; AR. Av.662.*

[βοῦς, τέμνω]

βου-τύπος, *ου*, ὁ [ῶ] *subst.* omorător de boi: (despre Amycos) A.RH. 2.91.

[βοῦς, τύπτω]

βού-τῦρον, *ου*, *τό* *subst.* unt: (frecv. în LXX) ~ καὶ μέλι φάγεται LXX *Is.7.22 va mânca unt și miere; ARSTT. Fr.636, PLUT.*

M.1109b.

[βοῦς, τυρός]

βουφονέω-ῶ, *vb.* {ep. impf. 3pl. βουφόνεον} a jertfi tauri / boi (pentru a-i mânca): βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας IL. 7.466 *jertfeau boi pe la corturi.*

[βουφόνος]

βουφόνια, *τά* *subst.* (subînt. ἱερά) jertfă de tauri în timpul sărbătorii Dipolia (Διπόλια) în cinstea lui Zeus, la mijlocul lunii Skirophorion (mai-iunie): AR. *Nu.985.*

[βουφόνος]

βουφονίη, *ης*, *ή* *subst.* jertfă de tauri: ἐπὶ βουφονίην CALL. *Aet.fr.67 la sacrificiul de tauri.*

[βουφόνος]

βου-φόνος, *ον* *adj.* unde se jertfesc tauri / boi: (dat.) ὁσίαις θοίναῖς ... βουφόνους AESCH. *Pr.531 la sfintele banchete unde se jertfesc boi.*

[βοῦς, φεν- < πεφνεῖν]

βουφορβέω-ῶ, *vb.* a duce vitele la păscut, a paște: ἐβουφόρβουν ξένωι EUR. *Alc.8 pășteam vitele gazdei mele.*

[βουφορβός]

βουφόρβια, *ων*, *τά* *subst.* turme de vite: ὄρᾱι ~ πίπτοντα EUR. *IT301 vede turmele de vite căzând; (ca premiu într-o victorie) EUR. Alc.1031.*

[βουφορβός]

βουφορβός, *όν* *adj.* vâcar: ~ ἀνὴρ EUR. *IT462 vâcar; τῆς ἀγέλης τροφὸς ὁ ~ PLAT. Plt.268a vâcarul este cel care se îngrijește de cireadă; EUR. El.252.*

[βοῦς, φέρβω]

βού-χίλος, *ον* *adj.* cu nutreț pentru vite: (ac.) λειμῶνα βούχιλον AESCH. *Supp.540 pajiște bogată în nutreț pentru vite.*

[βοῦς, χιλός]

βο-ώνης, *ου*, ὁ *subst.* (la Atena) angajat al statului însărcinat cu cumpărarea boilor pentru jertfe publice: DEM. 21.172.

[βοῦς, ὠνέομαι]

βο-ῶπις, *ιδος*, *ή* *adj.f.* cu ochi de junincă (sc. cu ochii mari, ca semn al frumuseții), galeșă sau cu ochi strălucitori / înflăcărați (vaca = intrupare a focului în mitologia IE): (frecv. epitet al zeiței Hera) ~ πότνια Ἥρῃ IL. 4.50 *slăvita Hera cea cu ochi de junincă; (despre slujnica Elenei, Clymene) IL. 3.144, (despre Phylomedousa) IL. 7.10, (despre nereida Halie) IL. 18.40, (despre oceanida Plouto) HES. Th.355, (despre*

Hypermetre) HES. *Fr.*23a, (despre Clytaimnestra) HES. *Fr.*23a, (despre Sthenoboa) HES. *Fr.*129, Ἀρμονίαν γάμεν βοῶπιν *Pi.*P.3.91 *a luat-o în căsătorie pe galeşa Harmonia*; PLUT. *M.*299b, LUC. *Dlud.*10.

[βοῦς, ὦψ]

βοωτέω-ῶ, *vb.* a lucra pământul cu boii: γυνὸν δὲ ~ HES. *Op.*391 *a lucra dezbrăcat pământul*.

[βοώτης]

βοώτης, ου, ὁ *subst.* {ep. gen. pl. βοωτέων} plugar, văcar: ὠμογέρων ἔτι πουλύς ἀνήρ ... βοωτέων CALL. *Aet.fr.*24 *dintre plugari un bătrân încă în putere*.

[βοῦς]

Βοώτης, ου, ὁ *subst.* (astr.) Bootes (Văcar, Boar), constelație în apropierea Carului Mare (Ursa Mare): Πληιάδας ... ὅψε δύνοντα Βοώτην Ἄρκτον θ' Οὔδ. 5.272 *Pleiadele și Boarul care apune târziu și Ursa*.

[βοῦς]

βραβεία, ας, ἡ *subst.* arbitraj, judecată, decizie: (pl.) ὅπως κλύοιμί σου κοινὰς βραβείας EUR. *Ph.*450 *ca să aud de la tine deciziile comune*.

[βραβεύω]

βραβεῖον, ου, τό *subst.* premiu al unei victorii, răsplată: (+ gen.) ~ ἀρετῆς ἔστιν εὐπαιδευσία MEN. *Gnom.*124 *răsplata virtuții este o bună educație*; εἰς δὲ λαμβάνει τὸ ~ NT *1Cor.*9.24 *unul singur primește premiul*; τῆς μάχης τὸ ~ PLUT. *M.*742c *răsplata luptei*; ~ τῆς νίκης AESOP. 1.254 *premiu al victoriei*.

[βραβεύω]

βράβευμα, ατος, τό [ρᾶ] *subst.* decizie: SOPH. *Fr.*314a.

[βραβεύω]

βραβεύς, ἑως, ὁ *subst.* [att. nom. pl. βραβῆς Aesch. *Ag.*230, Soph. *El.*709, Eur. *Or.*1650] **I** conducător, șef: Ἀρτεμβάρης δὲ μυρίας ἵππου ~ AESCH. *Pers.*302 *Artembares, conducător peste zece mii de călăreți*; φιλόμαχοι βραβῆς AESCH. *Ag.*230 *conducători iubitori de război*. **II** responsabil, autor: (despre Elena) οὐχ ἦδε μόχθων τῶν ἐν Ἰλίου ~; EUR. *Hel.*703 *nu aceasta este responsabilă pentru nenorocirile din Troia?*; ἐγὼ ~ λόγου τοῦδ' εἰμί EUR. *Med.* 274 *eu sunt responsabilă pentru această hotărâre*. **III** (într-o întrecere) arbitru: εἰσεκήρυξαν βραβῆς SOPH. *El.*690 [*luptele pe care*] *le-au anunțat arbitrii*; γυμνικῶν

τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων ... βραβέας PLAT. *Leg.*949a *arbitri în întrecerile gimnice și hipice*. **IV** (gener.) judecător, supraveghetor: θεοὶ ... δίκης βραβῆς EUR. *Or.*1650 *zeii, judecători ai dreptății*; τοῦ φόνου ... ~ EUR. *Or.*1065 *supraveghetor al crimei*; Ἀἰδὼν κοινὸν ἔθεντο βραβῆ DEM. 18.289 *l-au luat pe Hades drept judecător comun*.

βραβευτής, οὔ, ὁ *subst.* (= βραβεύς) arbitru, judecător: ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς ἀπάντων καταστήσατε IS. 9.35 *puneți-vă pe voi înșivă arbitri ai tuturor*; βραβευτήν ... τῶν λόγων PLAT. *Prt.*338b *arbitru al cuvântărilor*; τοῦ δικαίου ἐστὶ ~ ὁ δικαστής ARSTT. *Rh.*1376b20 *judecătorul este arbitrul dreptului*; ὥσπερ ἀγαθὸς ~ ἡ τύχη PLB. 1.58.1 *soarta, ca un arbitru bun*; αἰροῦνται ... βραβευτήν ... τὸν Κάτωνα PLUT. *Ca.Ma.*44 *îl aleg pe Cato judecător*; DEM. 12.17.

[βραβεύω]

βραβεύω, *vb.* [viit. -εύσω] **I** (intrans.) **1** a fi arbitru, a avea putere de decizie, a fi stăpân: (către Theonoe) ἐν σοὶ ~ τοὺς λόγους EUR. *Hel.*996 *depinde de tine dacă aceste cuvinte vor avea putere de decizie*; σὲ χρῆ ~ πάντα EUR. *Hel.*1073 *trebuie ca tu să decizi în toate*; ἐν ... τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύσειν ISOC. 7.23 *în tragerea la sorți hazardul va fi stăpân*; ἡ εἰρήνη ... βραβεύετω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν NT *Col.*3.15 *pacea să fie stăpână în inimile voastre*. **2** a prezida o alegere: (despre tribunii romani) PLUT. *Cat.Mi.*44. **II** (trans.) **1** a conduce: (pas.) ὑπὸ τῶν δικαιοτάτων καὶ φρονιμοτάτων ἀνδρῶν βραβεύηται PLB. 6.4.4 *este condusă de oamenii cei mai dreπți și cei mai înțelepți*. **2** a hotărî, a decide, a orânduî: μηδεὶς δ' ὀλιγώρως ἔχη τῶν παρὰ σοὶ βραβευομένων ISOC. 5.70 *nimeni nu e indiferent față de cele hotărâte în anturajul tău*; τὰ τῶν ἄλλων δίκαια ~ DEM. 3.28 *a decide drepturile altora*; πάντα ~ ARSTT. *Ath.*9.2 *a le decide pe toate*; ἐβράβευε τὰ τῆς εἰρήνης PLUT. *Caes.*12 *orânduia cele privitoare la pace*; (despre Soartă) τίς εἰμι, πάντων κυρία τούτων βραβεῦσαι; MEN. *Asp.*148 *sunt eu stăpână să decid peste toate acestea?*; τίς ... βραβεύσει τὴν νίκην; AESOP. 1.254 *cine va decide victoria?*; IOS. *Al.*232.2. **3** a înmâna premiul victoriei, a arbitra: (+ dat. și ac.) ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ LXX

Înț.10.12 i-au înmănat lui premiul victoriei într-o luptă aprigă; ἄμιλλαν ... βραβεύσομεν PLUT. M.960a vom arbitra confruntarea; IOS. B15.503.4.

[βραβεύς]

βράβιλ-, v. βράβυλ-

βράβυλον, ου, τό *subst.* [var. βράβυλον] {ep. gen. sg. βραβίλοιο Theoc.} (bot.) prună sălbatică: μήλον βραβίλοιο ἥδιον THEOC. 12.3 mărul este mai dulce decât pruna sălbatică; THEOC. 7.146.

βραγχάω-ῶ, *vb.* a avea vocea răgușită: ARSTT. HA603b13.

[βράγχος]

βραγχιάω-ῶ, *vb.* [var. prez. βραγχιάζω, aor. ἐβραγχίασα] (cf. βραγχάω) (medic.) a suferi de o inflamație a căilor respiratorii, a fi răgușit: οἱ βραγχιῶντες ARSTT. Pr.901b6 cei cu gâtul inflammat; ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου LXX Ps.68.4 gâtul meu a răgușit; ARSTT. Aud.804a18.

[βράγχος]

βραγχιο-ειδής, ἐς *adj.* [var. βραγχοειδής și βραγχιώδης] asemănător cu branhiile peștilor: (despre κάραβοι „homari”) τὰ βραγχοειδῆ ARSTT. HA526b20 organele asemănătoare cu branhiile.

[βράγχιον, εἶδος]

βράγχιον, ου, τό *subst.* I branhie: (frecv. pl., despre animalele marine) τὰ βράγχια ARSTT. HA592a6 branhiile; οὐκ ἔτεκέν μ' ἄ μίτηρ βράγχι' ἔχοντα THEOC. 11.54 nu m-a născut mama cu branhiile; PLUT. M.979c, LUC. VII.39. II (despre animale terestre, pl.) bronhiile: (despre scroafe) ARSTT. HA603a.32.

[βράγχος]

βραγχιώδης, ἐς *adj.* = βραγχοειδής.

βραγχοειδής, ἐς *adj.* = βραγχοειδής.

βράγχος, ου, ὁ *subst.* I (medic.) inflamație a căilor respiratorii, răgușeală: παρμός καὶ ~ ἐπεγίνετο THUC. 2.49 urmau strănutul și răgușeala; βράγχοι καὶ βῆχες ARSTT. Pr.860a37 inflamații ale căilor respiratorii și accese de tuse; II (boală a porcilor) carbuncul: ARSTT. HA603a31.

βραδέως, *adv.* [comp. βραδύτερον sau βράδιον; superl. βραδύτατα] I (despre mișcare sau timp) lent, încet, domol, cu greu: βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαεῖναι HES. Op.528 se arată mai greu grecilor; ~ ... ξυνελέγοντο THUC. 3.15 se adunau cu greu: ἐν ἴσῳ καὶ ~ προσῆσαν XEN.

An.1.8.12 avansau în linie și încet; ταχέως ἢ ~; PLAT. Chrm.159c repede sau încet; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ δύναμαι ταχὺ θεῖν, οὗτος δὲ δύναται ~ PLAT. Prot.336a eu nu pot alerga iute, el nu poate încet; ~ μὲν φίλος γίγνου ISOC. 1.24 oferă-ți prietenia puțin câte puțin; ὥς τάχιστα ... ἢ τοῦναντίον ὥς βραδύτατα PLB. 24.13.6 cât mai repede sau, dimpotrivă, cât mai lent; ~ ὁδεύων PLUT. Oth.6 înaintând lent; ὅψε καὶ ~ τὸ οἰκεῖον ἀπολαμβάνοντων PLUT. 797c târziu și lent dobândind ceea ce le este specific; AESOP. Sent.3, ARSTT. Cael.272b6, IOS. B11.278.2, LUC. Diod.3 §.a. II (fig.) pe indelete, cu atenție: βουλεύεσθε ... ~ THUC. 1.78 deliberați pe indelete; διὰ μέγала ~ ὀλίγην ὀργήν ποιούμενος PLAT. Phdr.233c din pricini grave dozându-mi pe indelete puțină mânie; AESOP. 1.101, ISOC. 1.34.

[βραδύς]

βράδινος, α, ον [ᾱ] *adj.* (eol.) v. ῥαδινός.

βράδιον, (comp. βραδέως) v. βραδέως.

βράδιστος, superl. al lui βραδύς.

βράδος, εος, τό [ᾱ] *subst.* lentoare: (despre mănarea cailor) μήτε τῷ ἄγαν ταχεῖ μήτε τῷ ἄγαν βραδεῖ XEN. Eq.11.12 cu o cadență nici prea rapidă, nici prea lentă.

[βραδύς]

βραδύ-βάμων, ον [ᾱ] *adj.* [gen. -ονος] cu mers lent: ARSTT. Phgn.813a3.

[βραδύς, βαίνω]

βραδύ-γλωσσος, ον [ῠ] *adj.* cu limba grea, impleticită: ~ ἐγὼ εἰμι LXX Ex.4.10 am limba impleticită.

[βραδύς, γλῶσσα]

βραδύνω, *vb.* [impf. ἐβράδυνον, viit. βραδύνω, aor. ἐβράδυνα, pf. ἰνυζ., m.m.c.p. ἐβεβραδύκειν] I (intrans.) I (cu sub. o persoană) a întârzia, a zăbovi, a rămâne în urmă: εἰ βραδύνομεν βοῇ AESCH. Supp.730 dacă am întârzia cu ajutorul; μὴ βράδυνε SOPH. Ph.1400 nu întârzia!; σύ τοι βραδύνεις, οὐκ ἐγὼ EUR. Heracl.733 tu ești cel care zăbovești, nu eu; ὦ Κωμία, βραδύνεις AR. V.230 Comi-as, rămâi în urmă; σπεύδων ... μάλλον ~ PLAT. R.528d dacă mă grăbesc, mai degrabă rămân în urmă; εἰ μὴ ... ἐβραδύναμεν LXX Gen.43.10 dacă nu zăboveam; οὐ βραδύνει κύριος τῆς ἐπαγγελίας NT 2Pt.3.9 Domnul nu întârzie cu făgăduința; IOS. A118.193.4, PLUT.

TCG22, LUC. Cat. I § a. 2 (cu sub. un lucru) a întârzia: βραδύνει δ' ὁ πόλεμος οὐ δι' ἡμᾶς APP. BC2.7.47 războiul întârzie nu din cauza noastră; τὰπὸ σοῦ βραδύνεται SOPH. OC1628 cele ce te privesc sunt în întârziere; δ' ὁδὸς βραδύνεται SOPH. El.1501 calea este lăsată să aștepte; (subst. inf.) τὸ μὲν ~ γὰρ τὸν ἔρωτ' αὖξει πολὺ MEN. Dyc.62 întârzierea sporește și mai mult dragostea. II (tranz.) a întârzia: χειρὶ δ' οὐ βραδύνεται ... ἀρπάσαι δόρυ AESCH. Th.623 nu întârzie să apuce arma în mână; τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ LXX Is.46.13 nu voi întârzia mântuirea de la Mine.

[βραδύς]

βράδῦ-πλοέω-οῶ, *vb.* a naviga încet: ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες NT Fr.27.7 mergând încet cu corabia în destule zile.

[βραδύς, πλόος]

βράδῦ-πόρος, *ον adj.* [var. βραδύπορος] I greu de traversat: βραδύπορον ... τὸ πέλαγος PLUT. M.941b mare greu de traversat. II care se mișcă cu greutate, de unde dificil, slab: βραδυπόρον ... τὴν ὄρασιν PLUT. M.626a vedere slabă.

[βραδύς, πόρος]

βράδῦ-πους, *πουν [δῦ] adj.* [gen. -ποδος] cu pasul greu: βραδύπουν ἦλυσιν ... προτιθεῖσα EUR. Hec.66 punând înainte pasul meu greu.

[βραδύς, πούς]

βράδῦς, *εἶα, ὕ adj.* [comp. βραδύτερος (cu metateză βαρδύτερος) sau βραδίωv; superl. βραδύτατος sau βράδιστος (cu metateză βάρδιστος)] I (despre mișcare) 1 (concr.) lent, încet, greoi, zăbavnic: (despre animale) τοὶ ἵπποι βάρδιστοι θείειν IL. 23.310 caii tăi sunt cei mai înceti la alergare; ~ ἐστὶ τις ὥσπερ ὄνος AR. Av.1328 e greoi ca un măgar; (despre zei sau oameni) "Ἡφαίστος ἐὼν ~ OD. 8.329 Hephaistos cel încet; ὠφελεῖν πάτραν ~ φανεῖται EUR. Fr.886 zăbovește în a-și ajuta patria; ~ ἄνθρωπος AR. Ra.1091 om lent; βάρδισται μακάρων Ὁραι φίλοι THEOC. 15.104 iubitele Ore, cele mai zăbavnice dintre divinități; ~ εἰς τὸ λαλῆσαι NT Iac.1.19 zăbavnic la vorbire; (jur.) τὰς τιμωρίας ... ἐποίησε βραδείας DEM. 26.4 a instituit pedepse lente; (abstr.) βραδεῖς δὲ μῦθοι EUR. Ph.453 cuvinte cumpănite (sc. rostite lent);

(+ inf.) κἂν βραδύς τις ἦι λέγειν EUR. HF237 chiar dacă e lent în vorbire; (+ gen.) βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦειν NT Lc.24.25 zăbavnici cu inima în a crede; (+ dat.) βραδυτέρους ἢδὲ ὄντας τῷ ἀμύνασθαι THUC. 4.34 sunt mai înceti în a se apăra; (neut. subst.) τὸ βραδὺ καὶ μέλλον THUC. 1.84 încetineala și întârzierea; τὸ τοῦ ποδὸς μὲν βραδύ, τὸ τοῦ δὲ νοῦ ταχύ EUR. Ion742 lentoarea piciorului, vioiciunea minții; HDT. 1.185, ARSTT. Ph.220b1, IOS. A115.107.3, PLUT. M.1006a § a. 2 (fig., despre minte) greoi, greu de cap, încet la minte, molatic, molău: γέρων ὦν κάπλῃσιμων καὶ ~ AR. Nu.129 fiind bătrân și uituc și greu de cap: προνοήσαι βραδεῖς THUC. 3.38 înceti în a prevedea; οἱ μὲν ὀξεῖς, οἱ δὲ βραδεῖς THUC. 8.96 unii sunt iuși, ceilalți înceti; ~ ἀγχίνου PLAT. Phdr.239a greu de cap față de cel cu mintea sprintenă; (despre călăreți) δύσχρηστοι καὶ βραδεῖς PLB. 4.8.10 puțin destoinici și greoi. II (despre timp) târziu, în întârziere: ἐσμεν ἤδη τῷ μακρῷ χρόνῳ βραδεῖς SOPH. Tr.599 suntem deja în întârziere de mult timp; βραδεῖαν ἡμᾶς ἀρ' ὁ τήνδε τὴν ὁδὸν πέμπων ἔπεμψεν SOPH. Ai.738 cel ce ne-a trimis pe o cale sortită întârzierii; μὴ βραδεῖς γένωνται THUC. 7.43 ca să nu fie în întârziere.

βραδυτής, *ἦτος, ἡ subst.* (despre pers.) lentoare, încetineală, întârziere: βραδυτήτι τε νοχελίῃ τε IL. 19.411 din încetineală sau lene; βραδυτήτος ὑπὲρ SOPH. Ant.932 din cauza încetinealii; ὑπ' ἀσθενείας καὶ βραδυτήτος PLAT. Phd.109e din cauza slăbiciunii și a încetinealii; τοιαῦται βραδυτήτες ἐν ταῖς πράξεσιν ISOC. 4.141 astfel de întârzieri în fapte; τινες βραδύτητα ἡγούνται NT 2Pt.3.9 unii o consideră întârziere; (despre fenomene naturale) τάχος καὶ ... ~ PLAT. R.529d rapiditate și încetineală; AESOP. 8.60, ARSTT Ph.228b27, PLUT. Tim.27, LUC. Tyr.20.

[βραδύς]

βράδυ-τόκος, *ον adj.* cu naștere lentă: ἔστι δὲ βραδυτόκα τὰ μακρόβια ARSTT. Pr.891b27 ființele cu viață lungă au o naștere lentă.

[βραδύς, τίκτω]

βράκανα, *ων, τά subst.* ierburi sălbatiche: LUC. Lex.2.

βράκος, *εος, τό subst.* (v. ράκος) rochie

lungă: ὑδάτινα βράκη THEOC. 28.11 *rochii diafane*; SAPPH. Fr.57.

Βρασίδα, ου, ὁ *subst.* Brasidas, general spartan în războiul peloponesiac: ὡς φρονοῖ τὰ Βρασίδου AR. Pax640 *ca și cum ar fi partizan al lui Brasidas*; THUC. 4.80, PLAT. Smp.221c, XEN. HG2.3.10, ISOC. 6.53 ș.a.

Βρασίδειος, α, ον *adj.* al lui Brasidas: οἱ ἀπὸ Θράκης Βρασίδαιοι στρατιῶται THUC. 5.67 *soldaii lui Brasidas din Thracia*.

[Βρασίδα]

βρασμός, ου, ὁ *subst.* I zguduitură, zdruncinătură: (gen.) χθονίων βρασμών IOS. B13.377.5 *zguduituri ale pământului*; PLUT. M.317b. II (despre corp) tremurat, dărdăială: PLUT. M.1111e.

[βράζω]

βρασσω, vb. [viit. inuz., aor. ἔβρασα; pas. aor. ἔβρασθην, pf. βέβρασμα] {att. βράττω Ar., Plat., Ios.} I (*intrans.*) I (despre lichide) a fierbe, a clocoti: ὕδωρ βρασσόμενον A.RH. 2.323 *apă care clocotește*; τὰ ἀγγεῖα βρασσόμενα τῇ θερμῇ IOS. B13.273.1 *vase care fierbeau de căldură*. 2 (fig.) a zgâlțâi, a scutura: (fig.) βρασσόμενος ὑπ' αὐτοῦ LUC. Eun.12 *scuturat de el* (sc. γέλωτος „de râs”). II (*trans.*) (despre grâne) a vântura: AR. Fr.271, PLAT. Sph.226b.

βράσσω, (comp.) v. βραχύς.

βράστης, ου, ὁ *subst.* (despre cutremure) cutremurare a pământului pe verticală: οἱ δὲ ἄνω ῥιπτοῦντες ... βράσται ARSTT. Mu.396a3 *cele care zgâlțâie de sus [sunt numite] cutremurări*.

[βράζω]

βράττω, v. βρασσω.

Βραυρών, ὄνος *subst.* [var. Βραύρων] (geogr.) Brauron (azi Vraona), localitate de pe coasta estică a Aticii, unde era celebrat cultul lui Artemis: HDT. 4.145, ARSTT. Fr.444, MEN. Phasm.97, PLUT. Sol.10, ș.a.

Βραυρωνάδε, *adv.* (geogr.) către Brauron: AR. Pax874.

[Βραυρών, -θεν]

Βραυρώνιος, α, ον *adj.* (geogr.) de la Brauron (Βραυρών): ἀμφὶ σεμνάς ... λείμακας Βραυρωνίας EUR. IT1463 *în jurul colinelor sfinte de la Brauron*; ARSTT. Ath.54.7. //

Βραυρώνια, τά, Brauronia, sărbătoare în cinstea lui Artemis Brauronia: ἄρκτος ἡ Βραυρωνίους AR. Lys.645 *să fiu „urs” la*

sărbătoarea Brauronia.

Βραυρωνόθεν, *adv.* (geogr.) de la Brauron: τῆς Βραυρωνόθεν ἱερείας DEM. 54.25 *jer-fă de la Brauron*; PLUT. M.247a.

[Βραυρών, -θεν]

βράχεα, τά *subst.* I ape puțin adânci: ἐν τοῖσι βράχεσι ... λίμνης HDT. 4.179 *în apele puțin adânci ale lacului*; ἐποκέλλειν ἐν τοῖσι βράχεσι τὰς νέας ARR. Ind.41.3 *a duce navele în ape puțin adânci*; ARSTT. HA568b28, PLB. 1.47.5. II stânci, bancuri de nisip: ἐς ~ ἀπειρία χωρίων ὠκειλαν THUC. 2.92 *au esuat pe stânci din necunoașterea locurilor*.

[neut. pl. al lui βραχύς]

βράχειν, vb. [doar la aor.2, 3sg. ἔβραχε sau βράχε] I (despre obiecte sau fenomene naturale) a zornâi, a zângăni, a dudui, a răsună, a pârâi: (despre arme sau armuri) δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς IL. 4.420 *aramă cumplită zângănea*; ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ IL. 12.396 *au zornăit pe el felurite armuri de aramă*; HES. Sc.423 (despre pământ) βράχε δ' εὐρεῖα χθών IL. 21.387 *a duduit pământul cel larg*; (despre apă) βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα IL. 21.9 *sinuozitatea răsunară*; ἔβραχεν ὕδωρ χαλκὸν ἐς ἡγήεντα A.RH. 1.1235 *apa foșnea în arama răsunătoare*; (despre aer) δεινὸν ἐπὶ μέγας ἔβραχεν αἰθήρ A.RH. 4.642 *eterul imens răsună cumplit*; (despre diverse obiecte) ἔβραχε φήγιος ἄξων IL. 5.838 *oștea de stejar a pârâit*; ἔβραχε ... θύρετρα OD. 21.49 *ușa a pârâit*. II (despre ființe) a răcnî, a striga: ἔβραχε χάλκεος Ἄρης IL. 5.859 *Ares de aramă a răcnit*; (+ inf.) ἔβραχε δ' αὐτὸς Τίφυς ἐρεσσέμεναι κρατερῶς A.RH. 2.573 *Tiphys însuși le-a strigat să vâslească cu putere*; (despre un cal rănit) ἔβραχε θυμὸν αἰσθών IL. 16.468 *a nechezat dându-și suflarea*.

[onomat.]

βράχεις, εἶσα, ἐν, part. aor. pas. v. βρέχω.

βράχέως, *adv.* [comp. βραχύτερα, superl. βραχύτατον] I (despre timp sau spațiu) în puțin timp, pentru scurtă vreme, la mică distanță: διὰ τὸ ~ αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ πενίας ἐπιφέρειν (sc. πολέμους) THUC. 1.141 *din pricina sărăciei poartă războaie unii cu alții pe perioade scurte*; βραχύτατον Σικελία τῆς ἡπείρου ἀπέχει THUC. 4.24 *Sicilia se află la o distanță foarte mică față de de uscat*; ~ εἶδον τότε

τάκεϊ PLAT. *Phdr.*250a *abia au apucat atunci să le vadă pe cele de acolo*; ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν ~ ἐπώργισται LXX 2Mac.7.33 *Domnul nostru S-a mâniat pentru scurtă vreme*. II (despre număr) în puține cuvinte, pe scurt: εἰ καὶ αὐτοὶ ~ τὸ ἐρωτηθὲν ἀπεκρίναντο THUC. 3.61 *dacă și ei răspundeau pe scurt la întrebarea pusă*; οἱ στρατηγοὶ ~ ἕκαστος ἀπελογίσαστο XEN. *HG*1.7.5 *comandanții își exprimau părerea fiecare pe scurt*; (comp.) βραχύτερά σοι ... ἀποκρίνωμαι PLAT. *Prot.*334d *σά-ῖι răspund mai pe scurt*; εἴρηται ... ἐν μὲν τοῖς ἐν ἄρχῃ ~ ARSTT. *EE*1227a10 *s-a expus la început pe scurt*; τὰ δὲ ~ εἰρημένα PLB. 29.12.3 *cele spuse pe scurt*; PLUT. *Dio.*42.

[βραχύς]

βράχιονιστήρ, ἦρος, ὁ *subst.* brătară: ἐπιθυμήσασα τῶν χρυσῶν βραχιονιστήρων PLUT. *Rom.*17 *dorindu-și brățările din aur*. [βραχίων]

βράχιστος, (superl.) v. βραχύς.

βράχιον, ονος, ὁ [τ] *subst.* I braț, mână (tot membrul); δουρὶ βραχίονα τύπεν IL. 13.529 *i-a lovit brațul cu lancea*; στιβαροὶ ... βραχίονες OD. 18.69 *brațe vâinoase*; ... ὑποβαλὼν ὤμιον ἢ βραχίονα EUR. *Ba.*950 *ridicând cu umărul sau cu brațul*; ἐν δὲ μύες στερεοῖσι βραχίοισιν THEOC. 22.48 *μύες στερεοῖσι βραχίοισιν*; (despre puterea lui Dumnezeu) ὥμοσεν κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ LXX *Ier.*28.14 *a jurat Domnul pe brațul Său*; AESCH. *Supp.*747, *Hdt.* 4.71 *ș.a.* II braț (opus lui πῆχυς „antebraț, cot”): τὰ τῶν βραχιόνων ὅστᾳ καὶ τὰ τῶν πήχεων PLAT. *Ti.*75a *oasele brațelor și ale antebrățelor*; τὸν ... ὤμιον σκεπάζει καὶ τὸν βραχίονα καὶ τὸν πῆχυν XEN. *Eq.*12.5 *acoperă umărul și brațul și cotul*. III (despre animale) labă: ARSTT. *HA*494a2.

[βραχύς ?]

βράχιον, (comp.) v. βραχύς.

βράχος, εος, τό *subst.* v. βράχεια.

βράχῦ-βάμων, ον [ᾱ] *adj.* care merge cu pași mărunți: ARSTT. *Phgn.*813a5.

[βραχύς, βαίνω]

βράχῦ-βίος, ον [ῡ] *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] cu viață scurtă: (despre pers.) PLAT. *R.*546a, (despre animale) ἡ σηπία βραχύβιον ARSTT. *HA*550b14 *sepia este un animal cu viață scurtă*.

[βραχύς, βίος]

βράχῡβιότης, ητος, ἡ *subst.* viață scurtă:

περί τε μεγέθους ζωῆς καὶ βραχυβιότητος ARSTT. *Long.*467b6 *despre lungimea și scurtimea vieții*.

[βραχύβιος]

βράχῡ-βλάβης, ἐς *adj.* care produce o mică vătămare: LUC. *Trag.*323.

[βραχύς, βλάπτω]

βράχῡ-γνώμων, ον *adj.* cu minte puțină: (comp.) τὰ βραχυγνώμονεστερα ἀνθρώπου θηρία XEN. *Eq.Mag.*4.18 *fiarele cu mai puțină minte decât omul*.

[βραχύς, γνώμη]

βράχῡ-δρομος, ον [ῡ] *adj.* [doar la superl.] cu alergare scurtă: (despre iepuri) βραχυδρομώτατοι δὲ οἱ ἐκ τῶν δασέων XEN. *Cyn.*5.21 *au o alergare foarte scurtă prin hățișuri*.

[βραχύς, δραμεῖν]

βράχῡ-κῶλος, ον [ῡ] *adj.* (ret.) cu membre scurte: (despre fraze) αἱ τε λίαν βραχύκωλοι οὐ περίοδος γίνεται ARSTT. *Rh.*1409b31 *membrele scurte nu pot forma o perioadă*.

[βραχύς, κῶλον]

βράχῡ-λογέω-ῶ, vb. a vorbi pe scurt, concis: χρῆ δ' ἐν τοῖς ἀναγκαίοις ~ APP. *Pun.*378 *în situațiile de necesitate trebuie să vorbești pe scurt*; ὑμᾶς βραχυλογούντας ἐπαύσαμεν PLUT. *M.*545a *v-am oprit să vorbiți pe scurt*; ARSTT. *Fr.*611.

[βραχυλόγος]

βράχῡλογία, ας, ἡ *subst.* vorbire pe scurt, concisă: ~ τις Λακωνική PLAT. *Prt.*343b *un fel de vorbire concisă, „laconică”*; (despre cuvintele lui Caesar ἤλθον, εἶδον, ἐνίκησα (lat. *veni, vidi, vici*) „am venit, am văzut, am învins”) οὐκ ἀπίθανον τὴν βραχυλογίαν ἔχουσιν PLUT. *Caes.*50 *au o scurtă vreme de netăgăduire*; APP. *BC*5.5.45.

[βραχυλόγος]

βράχῡ-λογος, ον [ῡ] *adj.* care vorbește pe scurt, concis, scump la vorbă: (comp.) οὐδενὸς φήσεις βραχυλογώτερου ἀκοῦσαι PLAT. *Grg.*449c *vei spune că nu ai auzit pe nimeni mai scurt la vorbă*; ὁ Λυκούργος αὐτὸς ~ τις εἴοικε γενέσθαι PLUT. *Lyc.*19 *Lycourgos însuși era într-o anumită măsură scump la vorbă*.

[βραχύς, λέγω]

βράχύνω, vb. I (intrans.) a fi scurt: (ret.) τὸ προοίμιον ... ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον LUC. *Hist.Consc.*55 *exordiu, fie că este lung, fie că este scurt*. II

(*trans.*) a pronunța scurt o silabă: βραχύνοντας την προτέραν συλλαβήν PLUT. *Per.4 pronunțând scurt prima silabă.*

[βραχύς]

βράχυν-όνειρος, *on adj.* cu vise puține sau scurte: ~ ύπνος PLAT. *Ti.45e somn cu vise puține*; βραχύνειροι φαντασίου PLUT. *M.686b închipuiri cu puține vise.*

[βραχύς, όνειρος]

βράχυν-πόρος, *on adj.* cu un parcurs scurt: PLAT. *R.546a.*

[βραχύς, πόρος]

βράχυν-πτερος, *on adj.* cu aripi scurte: (despre păsări) ARSTT. *PA644a21.*

[βραχύς, πτερόν]

βράχυνς, *εία, ύ adj.* [comp. βραχύτερος, βραχίων, βράσσων; superl. βραχύτατος, βράχιστος] {ion. fem. βράχέα Hdt.; eol. βρόχυν Sapph.} **I** (despre spațiu) scurt, mic: οἶμον ἴσαιμι βραχύν Pl. *P.4.248 știu o potecă scurtă*; ὁδοί ... βραχεῖαι Pl. *P.9.68 drumuri scurte*; βραχύν ὄπλον XEN. *HG.7.5.17 armă scurtă*; κατὰ βραχύ THUC. *1.64 puțin câte puțin*; (despre proiectile) ἐπὶ βραχύν ἐξικνοῦνται XEN. *An.3.3.17 bat aproape*; (despre înălțime) μορφάν ~ ... ἀνὴρ Pl. *I.3/4.71 un bărbat scund la înfățișare*; πόδες βραχεῖς ARSTT. *HA524a23 picioare scurte*; (comp.) τάξιν βραχυτέραν μὲν ἢ πρόσθεν ... ποιήσαντες PLB. *1.33.10 făcând linia de luptă mai scurtă ca înainte*; (neut. sg. cu sens adv.) βραχύν δὲ διαστήσαντες NT *Fp.27.28 trecând puțin mai departe*. **II** (despre timp) **1** scurt, redus, restrâns: ~ αἰών EUR. *Ba.397 viața e scurtă*; βίος ~ LUC. *Herm.63 viață scurtă*; ἐν βραχεῖ μορίῳ THUC. *1.85 într-un interval scurt*; βραχεῖς ... καιροί PLB. *5.26.12 momente scurte de timp*; βραχεῖα ἢ ἀπαγγελία THUC. *3.67 expunere scurtă*; βραχεῖα βουλῇ THUC. *6.9 într-o deliberare scurtă*; βραχύν τι LXX *2Rg.16.1 în / pentru puțin timp*; MEN. *Dys.299*, (+ prep.) μετὰ βραχύν NT *Lc.22.58 peste puțin timp*; διὰ βραχείος THUC. *2.83 în puțin timp*; (adv.) ὥς γὰρ ἔς σ' ἴδω βρόχε' ὥς με φώναισ' οὐδ' ἔν' ἔτ' εἵκει SAPPH. *31.7 cum te-am văzut un moment, cum nu mi-a mai rămas pic de glas*. **2** (în prozodie despre cantitatea silabelor sau a vocalelor) scurt: καταμετρεῖται ... συλλαβῇ μακρᾷ καὶ βραχεῖα ARSTT. *Cat.4b34 se măsoară printr-o silabă lungă*

și una scurtă; εἰς φωνῆεν βραχύ ARSTT. *Po.1458a15 într-o vocală scurtă*. **III** (despre număr) puțin: βραχεῖς δὲ τινὰς παντελῶς ἵππεῖς καὶ πεζοὺς PLB. *4.19.10 foarte puțini călăreți și pedestrași*; ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς LXX *Ps.104.12 ei erau puțini la număr*; (frecv. la pl. despre cuvinte) εἶπε βραχεῖς καὶ μετρίους λόγους DEM. *19.14 a spus vorbe puține și măsurate*; (neut. pl.) βούλομαι σ' εἰπεῖν ... βραχεᾶ EUR. *IA378 vreau să-ți spun în câteva vorbe*; (+ prep.) διηγῆσομαι ὑμῖν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων ISOC. *21.2 vă voi expune în cât mai puțin cuvinte*; εἰρήσεται πού καν βραχίστοις Pl. *I.6.59 se va spune în foarte puțin cuvinte*; ἐν βραχεῖ SOPH. *El.673 pe scurt, în puțin cuvinte*; AR. *Th.177*, XEN. *Ages.7.1*, DEM. *Prooem.53.3*, διὰ βραχέων PLAT. *Pr.336a în câteva cuvinte*; ἐν βραχυτέροις PLAT. *Grg.449c în mai puțin cuvinte*. **IV** (despre calitate sau importanță) fără importanță, neînsemnat, umil, mic, mărunț: τοῖς τοι δίκαιοις χώ ~ νικᾷ μέγαν SOPH. *OC880 cu armele dreptului chiar și cel slab îl învinge pe cel puternic*; μηδεῖς νομίση περὶ βραχείος ἂν πολεμεῖν THUC. *1.140 nimeni să nu creadă că am purta război pentru ceva neînsemnat*; βουλεύεσθε βραδέως ὥς οὐ περὶ βραχέων THUC. *1.78 deliberați pe îndelete ca despre niște lucruri nu fără importanță*; βραχείος μὲν κέρδους ἔνεκα LYS. *7.17 pentru un câștig mărunț*; (despre abstr.) χάριν βραχεῖαν πρὸς μακροῖς ἄλλοις διδούς SOPH. *Tr.1217 adăugând o umilă răsplată în schimbul altor mari beneficii*; ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος SOPH. *OT121 dacă am avea parte de un umil început al speranței*; (+ ac. de relație) ~ ἦν τὴν διάνοιαν IOS. *AI12.158.2 era umil în judecată*; (neut. sg.) χάρισαι βραχύν τι AR. *Th.938 a acorda o mică favoare*; βραχύν φροντίσας ὑμῶν DEM. *17.4 puțin păsându-i de voi*.

βράχυν-σίδαρος, *on adj.* (dor.) cu fier scurt: βραχυσίδαρον ἄκοντα πάλλων Pl. *N.3.45 agiutând lancea cu vârful scurt*.

[βραχύς, σίδηρος]

βράχυν-σκελής, *ές adj.* cu picioare scurte: Θῆρ ... βραχυσκελές SOPH. *Fr.314 fiară cu picioare scurte*; οἱ βραχυσκελεῖς ARSTT. *PA692b6 animalele cu picioare scurte*. [βραχύς, σκέλος]

βραχύ-στομος, ον *adj.* cu gâtul strâmt: (dat.) ἀγγείοις ... βραχυστόμοις PLUT. M.48e vase cu gâtul strâmt.

[βραχύς, στόμα]

βραχυσυλλαβία, ας, ή *subst.* {ep. βράχυσυλλαβίη Call.} scurtime (prop. număr mic de silabe), concizie: ἐμοὶ δ' ὄναξ, ή βραχυσυλλαβίη CALL. Epigr.8.6 pentru mine, comandante, [înseamnă] concizie.

[βραχυσύλλαβος]

βραχύτατος, (superl.) v. βραχύς.

βραχυν-τελής, ές *adj.* cu sfârșit rapid, scurt: βραχυτελή βίον έχει LXX Int.15.9 are o viață scurtă.

[βραχύς, τέλος]

βραχύτης, ητος, ή [ῡ] *subst.* I scurtime, puținătate: (+ gen.) μελέτης ... βραχύτητι THUC. I.138 în urma unei scurte perioade de practică; (în op. cu μῆκος) ἐπαινον ποιεῖσθαι βραχύτητος ἅμα καὶ μήκους PLAT. Plt.286c a face lauda scurtimei și a lungimii; διὰ τὴν βραχύτητα XEN. Cyn.5.32 din cauza scurtimei; διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ βάθους ARSTT. Mete.354a18 din pricina lipsei de profunzime; ή ~ τοῦ βίου PLUT. M.662e scurtimea vieții; διὰ τὴν βραχύτητα τῆς δωρεᾶς IOS. A112.217.2 din pricina puținătății darului; τῆς ὁδοῦ τὴν βραχύτητα ARR. Ind.40.6 scurtimea drumului; App. Praef.38, LUC. Pr.Im.18. II limita: τὸ δὲ μετὰ ... βραχύτητος γνώμης THUC. 3.42 acest lucru e însoțit de o limitare a judecării; ή σωφροσύνη ~ τίς ἐστιν ἐπιθυμιῶν PLUT. M.989b înțelepciunea este un fel de limitare a dorințelor. III (în prozodie) scurtime a unei vocale sau a unei silabe: μήκη δὲ καὶ βραχύτητας προσηπτε PLAT. R.400c ajusta silabele lungi și scurte; ARSTT. Po.1456b32, PLUT. M.947e.

[βραχύς]

βραχύ-τονος, ον [ῡ] *adj.* puțin înțins, (despre mașinării de război) cu bătaie scurtă: σκορπίοι βραχύτονοι PLUT. Marc.15 „scorpionii” cu bătaie scurtă.

[βραχύς, τόνος]

βραχύν-τράχηλος, ον [τρά] *adj.* cu gât scurt: (despre animale) PLAT. Phdr.253e, ARSTT. HA597b26.

[βραχύς, τράχηλος]

βραχύ-ὑπνος, ον [ῡ] *adj.* cu somn scurt: (despre unele specii de pești) ARSTT. HA537a2, ARSTT. Somn. Vig.454b19.

[βραχύς, ὑπνος]

βραχύν-χρόνιος, ον *adj.* cu viață scurtă: (comp.) βραχυχρονιώτερον γένος PLAT. Ti.75c seminție cu viață mai scurtă. // **βραχυχρόνιον**, ου, τό, *subst.* scurtime: ~ τοῦ βίου PLUT. M.107a scurtimea vieții.

[βραχύς, χρόνος]

βρέγμα, ατος, τό *subst.* os frontal al capului, (la copii) fontanelă, (poet.) cap: ὑπὸ τὸ ~ ὁ ἐγκέφαλός ἐστιν ARSTT. HA491a34 sub osul frontal se află creierul; τοῖς δὲ παιδίοις τὸ ~ λεπτὸν ARSTT. HA587b13 la copii fontanela este moale; AESCH. Fr.496, AESOP. I.171, (poet.) CALL. Aet.fr.37.

[cf. βρεχμός]

βρεκεκεκέξ, *onomat.* (pentru a indica orăcâitul broaștelor) oac: (întărit de κοαῶ) βρεκεκεκεῶ κοαῶ κοαῶ AR. Ra.220 oac, oac, oac.

βρέμω, vb. [doar la prez. și impf. ἔβρεμον] I (intrans. act. med.) a mugi, a vui, a bubui, a suiera, a fremăta, a răsună: (despre valuri) κῦμα ... χέρσῳ ῥηγνύμενον μέγала βρέμει IL. 4.425 valul bubuie tare spărgându-se de țărni; κῦμα ... αἰγιαλῷ μέγала βρέμεται IL. 2.210 valul mugește de-a lungul țărmului mare; βρέμουνσιν ἀντιπλήγες ἄκται SOPH. Ant.592 țărmurile bătute de valuri gem; (despre stâncile Symplegade) στυφελή βρέμει ἄκτῇ A.RH. 2.323 țărmul cel aspru mugește; (despre arme) πόσον ... πάταγον ἀσπίδων ~ EUR. Heracl.832 cum mai răsună izbirea scuturilor; (despre Polyneikes) μυρίοις δ' ὄπλοις βρέμων EUR. Ph.113 răsunând cu mii de arme; (despre aer) ἔβρεμεν αἰθήρ A.RH. 2.567 eterul răsună; πετρώδεις ... νάπαι βρέμονται AR. Th.998 văile pietroase fremătă; (despre vorbire) δεινὰ ... βρέμων EUR. HF962 scrâșnind vorbe cumplite; (despre muzică) λύρα ... βρέμεται καὶ αἰοιδά PI. N.11.7 lira răsună și cântă; (cu hipalagă despre scâncetul copilului) βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων ἀρτιτρεφεῖς βρέμονται AESCH. Th.350 scâncetele înșângerate ale pruncilor încă la sân răsună. II (trans.) a răsună, a răspândi: (despre muzică) (+ ac.) λωτὸς ὅταν ... ἱερὰ παίγματα βρέμη EUR. Ba.161 atunci când flautul răspândește cântece sfinte.

βρένθειος, α, ον *adj.* rafinat, scump: (dat.) μύρῳ βρενθείῳ SAPH. Fr.94 parfum rafinat.

[βρένθος]

βρένθος, ου, ὁ *subst.* I îngâmfare, aroganță: διὰ τὸν βρένθον ὑμῶν τὸν πολύν LYS. Fr.328 *din pricina îngâmfării voastre nemăsurate*. II (ornit.) pasăre acvatică neidentificată: οἱ ἀπὸ τῆς θαλάττης ζῶντες ..., οἷον ~ ARSTT. HA609a24 *cele care trăiesc la mare, precum „brenthos”*.
[cf. βρενθόομαι]

βρενθόομαι, vb. a se umfla în pene, a fi cu nasul pe sus: (despre Socrate) βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς AR. Nu.362 *mergi cu nasul pe sus pe străzi*; (citându-l pe Ar.) βρενθυόμενος καὶ τώφθαλμῷ παραβάλλον PLAT. Smp.221b *cu nasul pe sus și aruncând ochiurile într-o parte*; δυσκολαίνει πρὸς ἐμὲ καὶ βρενθύεται AR. Lys.887 *se supără pe mine și stă cu nasul pe sus*; βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν ἔρχεται LUC. Tim.54 *vine umflându-se în pene*.
[βρένθος]

Βρεντέσιον, ου, τό *subst.* (geogr.) Brundisium, oraș în sudul Italiei (azi Brinsidi în regiunea Calabria): PLB. 21.24.16, IOS. B11.281.1, APP. BC3.8.52, PLUT. Ca.Ma.14 ș.a.

[lat. Brundisium]

βρέξις, εως, ἡ *subst.* înmuiere, umezire: (despre cai) βλάπτει τὰς ὀπλὰς ἡ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ~ XEN. Eq.5.9 *o înmuiere zilnică dăunează copitelor*.
[βρέχω]

βρέτας, βρέτεος, τό *subst.* [sg. dat. βρέτει; pl. nom. βρέτεια și βρέτη, gen. βρετέων] statuie de lemn a unei divinități: δαιμόνων ... ἀρχαῖα βρέτη AESCH. Th.212 *statuile vechi ale divinităților*; βρέτεια κοσμήσαι AESCH. Supp.463 *a decora statui*; Παλλάδος σεμνὸν ~ πρόσπτυξον EUR. El.1254 *îmbrățișează statuia sfântă a lui Pallas*; ~ Διὸς ... ἴστασαν EUR. Heracl.936 *au ridicat o statuie a lui Zeus*; ~ θεῶς EUR. Alc.974 *statuie a unei zeițe*; θεῶν ... προσπεσεῖν τοῦ πρὸς ~ AR. Eq.31 *a se prosterna în fața unei statui a zeilor*; κατὰ μὲν ἅγιον ἔχειν ~ AR. Lys.262 *au în stăpânire statuia sacră*; CALL. Dian.248, A.RH. 1.1119, APP. Hann.234.

βρέφος, εος-ους, τό *subst.* I (despre un pui de animal sau de om) I (despre un animal) făt (fetus): (despre o iapă) ~ ἡμίονον κνέουσιν IL. 23.266 *purtând în pânțele un făt de catârcă*. 2 (despre om) făt:

ἐσκίρτησεν τὸ ~ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς NT Lc.1.41 *a tresărit fătul în pânțele ei*. II (despre puiul sau copilul abia născut). 1 (despre animale) pui: (despre mînzul unei catârce) αὐτὸς ὁ Ζώπυρος εἶδε τὸ ~ HDT. 3.153 *Zopyros însuși a văzut puiul*. 2 (frecv.) prunc, bebeluș, copilăș: (despre copiii lui Thyestes) κλαιόμενα τὰδε βρέφη AESCH. Ag.1096 *acești copilăși care plâng*; ἐπιγουνίδιον θαησάμεναι ~ αὐταῖς Pl. P.9.62 *privind pruncul de pe genunchii lor*; νεογνὰ βρέφη XEN. Oec.7.24 *prunci abia născuți*; (despre Dionysos) ἐς δ' Ὀλυμπον ~ ἀνήγαγεν νέον EUR. Ba.289 *l-a adus în Olimp pe copilul nou-născut*; (cântec de leagăn pt. Heracles și Iphicles) εὔδεται, ἐμὰ βρέφεια THUC. 24.7 *dormiți, pruncii mei*; νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη LXX 3Mac.5.49 *având sugari la sân*; (fig. despre un amant) ἀναλύζων ὥσπερ ~ LUC. DMeretr.11.1 *plângând cu sughituri, ca un prunc*; HES. Fr.astr.6.17, AESOP. Fab.dod.224, IOS. A12.233.2, PLUT. Caes.23 ș.a.

βρεφύλλιον, ου, τό *subst.* pruncușor, pruncuț, fânc: βρεφύλλια τὰ νεογνὰ LUC. Fug.19 *pruncușori nou-născuți*; ὡς βρεφυλλίοις ... ἡμῖν λέγεις LUC. DMeretr.9.5 *ne vorbești ca unor fânci*.
[dim. al lui βρέφος]

βρεχμός, ου, ὁ *subst.* (= βρέγμα) creștet: ἔκπεσε ... ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὦμους IL. 5.586 *s-a prăvălit pe creștet și pe umeri*; CALL. Aet.fr.186.

βρέχω, vb. [impf. ἔβρεχον, viit. βρέξω, aor. ἔβρεξα, pf. inuz.; pas. viit. βράχῃσομαι, aor. ἐβρέχθην, aor.2 ἐβράχην [ᾱ], pf. βέβρεγμα] I (tranz.) I a (în)muia, a îmbiba, a uda, a inunda: τὸ γόνυ οὐ βρεχούσας διαβήσεσθαι HDT. 1.189 *vor traversa [râu] fără să-și ude genunchiul*; XEN. An.3.2.23, πρὸς τὸν θεὸν ἀποβλέπουσιν, ὁπότε βρέξας τὴν γῆν ἀφήσει αὐτοὺς σπεῖρειν XEN. Oec.17.2 *privesc către zeu cu recunoștință atunci când, stropind pământul, le permite să-l însămânțeze*; ἡμῖν κατὰ τὸ ὑδάτιον βρέχουσι τοὺς πόδας ἰέναι PLAT. Phdr.229a *a merge prin apă uclându-ne picioarele*; ἰδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχὴν PLAT. Phdr.254.c *și-a înmuiat tot sufletul în sudoare*; διαβῆναι πρὶν βρέξαι τὰ αἰδοῖα XEN. An.4.3.12 *a traversa (sc. un râu) fără să-și ude organele genitale*; τοῖς

δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ NT *Lc.7.38 a început să ude cu lacrimi picioarele Lui*; (pas.) οὐδείς ἐβρέχθη ἀνωτέρω τῶν μαστῶν XEN. *An.1.4.17 nimeni nu a fost udat mai sus de sâni*; βρεχομένων δὲ τῶν πλίνθων XEN. *HG5.2.5 înmuindu-se cărămizile de dedesubt*; ἐθεάσαντο ἐν τινι ποταμῷ βύρσας βρεχομένας AESOP. *1.138 au văzut într-un râu niște piei cufundate în apă*; ὕδατι ... βρεχθὲν ἱμάτιον PLUT. *M.696d haină cufundată în apă*. **2** (fig.) a acoperi, a învalui; βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας χρυσ<έα>ις νιφάδεσσι πόλιν PI. *O.7.34 stăpânul zeilor acoperea orașul cu zăpezi de aur*; βρέχετο πολλὰ νιφάδι PI. *O.10.51 era acoperit de un omăt gros*; μὴ σιγᾷ βρεχέσθω PI. *Fr.240 să nu scufunde în tăcere*. **II** (intrans.) (med. pas.) **1** a se uda, a se înmuia; διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφαλόν XEN. *An.4.5.2 l-au traversat udându-se până la buric*; βραχίσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν LXX *Is.34.3 se vor stropi munții de sângele lor*; βρεχόμενοι μέχρι τῶν μαστῶν APP. *Hann.24 cufundându-se până la sâni*. **2** a fi cufundat (în băutură); μέθηι ... βρεχθεῖς EUR. *El.326 cufundat în beție*; τις βραχεῖσα προσπόλων MEN. *Dysc.950 o slujnică amețită de băutură*. **III** (impers. sau cu sub. Dumnezeu) **1** (intrans.) a ploua, a trimite ploaie; οὐ ... ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν LXX *Gen.2.5 Dumnezeu nu a trimis ploaie peste pământ*; βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους NT *Mt.5.45 plouă peste cei dreπți și peste cei nedreπți*; ἵνα μὴ ὑπὸς βρέχει NT *Apoc.11.6 ca ploaia să nu plouă*. **2** (trans.) a ploua, a turna; ἔβρεξεν κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν LXX *Ex.9.23 a turnat Domnul grindină peste tot pământul*; πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτὸν LXX *Iez.38.22 voi ploua foc și pucioasă asupra lui*.

βρῖ, (apocopă pentru βριαρόν) puternic; HES. *Fr.329*.

βρῖ-, prefix cu sensul de „mare, puternic”.

βρίαρχος, ου, ἡ subst. bacantă; SOPH. *Fr.779*.

Βριάρεως, εω, ὁ [ᾱ] subst. [var. nom. Βριαρεύς] (mitol.) Briareos, monstru cu o sute de brațe, numit de oameni Aigaion (Il. 1.403), fiu al lui Ouranos și Gea, care a ajutat la alungarea titanilor din Olimp; Βριάρεως ὁ ἐκατόγχειρ PLUT. *M.93c Bri-*

areos cu o sută de brațe; Βριάρεω στήλαι ARSTT. *Fr.678 coloanele lui Briareos* (nume mai vechi dat Coloanelor lui Hercules, sc. strâmtoarea Gibraltar); IL. 1.403, HES. *Th.149*, PLAT. *Lg.795c*, LUC. *ITr.40* ș.a.

[βριαρός]

βριᾶρός, ἄ, ὄν adj. **I** (despre obiecte) **1** tare, dur, zdravăn; αἶνυτ' ... κόρυθα βριαρὴν IL. 11.375 *a apucat coiful cel tare*; δόρυ βριαρόν A.RH. 3.1248 *lance tare*; βριαρόν στύπος ἀμπέλου A.RH. 1.1117 *un butuc zdravăn de viță*; **2** greu; (despre o navă) βριαρὴν περ ἐοῦσαν A.RH. 2.539 *deși era grea*; **II** (despre ființe) viguros, zdravăn; λύκος ~ AESP. 1.257 *un lup zdravăn*.

[βρῖ-]

βριάω-ω, vb. **I** (trans.) **1** a face puternic, a întări; (abs.) ῥέα βριάει HES. *Op.5 [Zeus] ușor te face puternic*; **2** a înmulți; βουκολίας δὲ βοῶν ... ἐξ ὀλίγων βριάει HES. *Th.447 din puține înmulțește cirezile de vite*; **II** (intrans.) a fi puternic; ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει HES. *Op.5 ușor îl pierde pe cel puternic*.

[βρῖ-]

βρίζω, vb. [aor. ἐβρίζα] a dormita, a ațipi, a moțâi, a dormi; οὐκ ἂν βρίζοντα ἰδοῖς Ἀγαμέμνονα IL. 4.223 *nu l-ai putea vedea ațipind pe Agamemnon*; (despre inteligență) οὐ δόξαν ἂν λάκοιμι βριζούσης φρενός AESCH. *Ag.275 nu m-ai încrede într-o minte adormită*; (despre un copil care sugă) αἰδεσθαι ... μαστόν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ... ἐξήμελξας ... γάλα AESCH. *Ch.897 ai respect față de sânul de la care tu adesea, dormind, ai supt lapte*; οὐτ' ἐκοίμισ' οὐτ' ἐβρίζ' EUR. *Rh.825 nici n-am dormit, nici n-am moțâit*; (fig. despre îndepărtarea vinei) βρίζει ... αἷμα AESCH. *Eu.280 sângele doarme*.

[βρῖ-]

βριήπυος, ὄν adj. cu strigăt puternic; (epitet al lui Ares) ~ ὄβριμος Ἄρης IL. 13.521 *vânjosul Ares cu strigăt puternic*; βριή[π]υος οὐλῖος Ἄρης HES. *Fr.10a ucigătorul Ares cu strigăt puternic*.

[βρῖ-, ἡπύω]

βρῖθος, εος, τό subst. greutate; (despre Elena) μεῖζον ~ ἡ πάροιθ' ἔχει; EUR. *Tr.1050 are o greutate mai mare acum decât cea dinainte?*; (despre o mașinărie de război) κατὰ μικρὸν ὑπὸ βρῖθους καὶ

μεγέθους μοχλευομένην PLUT. *Demtr.*40 *impinsă puțin câte puțin din cauza greutateii și a mărimii*; (fig. despre greutatea vieții) τῶν περὶ αὐτὸν ἀτυχημάτων τὰ μὲν ἔχει τι ~ καὶ ῥοπήν πρὸς τὸν βίον ARSTT. *EN1101a29 în privința nenorocirilor proprii, unele au o anumită greutate și apă-sare asupra vieții*; IOS. *BF5.297.3.*

[cf. βριθύς]

βριθοσύνη, ἡ *subst.* greutate: (despre o piatră) πέσε δὲ λίθος εἴσω βριθοσύνη IL. 12.460 *bolovanul a pătruns înăuntru cu greutatea sa*; (despre un car) μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄζων βριθοσύνη IL. 5.839 *oiștea de stejar a pârâit sub greutate*; (despre nava Argo) αἰδὴν κήκιε λιγνύς βριθοσύνη A.RH. 1.390 *un abur negru se ridică sub greutatea ei*.

[βριθος]

βριθύς, εἶα, ὁ *adj.* |comp. -ύτερος| **I** greu: λάξετο δ' ἔγχος βριθύ IL. 8.390 *își lua lancea grea*; ~ ὀπλιτοπάλας AESCH. *Fr.*353a *soldat greu înarmat*; **II** jalnic, trist: πικροῦ χεῖματος ἄλλο μῆχαρ βριθυτέρον AESCH. *Ag.*200 *alt leac mai jalnic decât o furtună amară*.

[cf. βρίθω]

βρίθω, *vb.* |viit. βρίσω, aor. ἔβρισα, pf. βέβριθα| {ep. impf. βριθον, m.m.c.p. βεβρίθει; conjct. prez. 3sg. βρίθῃσι| **I** (intrans.) **1** a a fi greu, a atârna greu, a trage în jos: θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα IL. 21.385 *o vrajbă apăsătoare s-a abătut printre zei*; εὐχεσθαι ~ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν HES. *Op.*466 *rugați-vă ca grâul cel sfânt al Demetrei să atârne greu*; βρίθει ... ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων PLAT. *Phdr.*247b *calul improvârat de răutate trage în jos*. **b** (cu subiect o persoană) a cântări greu, a se impune prin greutate sau forță în fața cuiva, a birui prin: (abs.) τῆδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κᾶτα δακρυόεντα Ἔκτωρ Αἰνείας θ' IL. 17.512 *căci aici, în războiul aducător de lacrimi, Hector și Aineas au cântărit greu*; ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβρισαν IL. 17.233 *au intrat biruind împotriva danailor*; (+ dat.) ἐέδνοισι βρίσας OD. 6.159 *biruind prin daruri*; συγγενεῖ δέ τις εὐδοξία μέγα βρίθει P1. *N.*3.40 *cineva se impune prin faima cea bună a familiei*; χειρὶ βρίθεις ἢ μακροῦ πλούτου βάθει SOPH. *Ai.*130 *te impui cu brațul sau cu adâncimea uriașei bogății*. **c** a se lăsa sub

propria greutate, a se inclina: κράτει βρίσαντες ἢ A.RH. 1.384 *lăsându-se cu toată forța*; οἱ δ' ἱππεῖς ... ἐπὶ τὸ ἀριστερόν ἔβρισαν PLUT. *Caes.*44 *călăreții s-au lăsat pe partea stângă*. **2** (frecv.) a fi încărcat de, a da pe afară de, a fi acoperit cu (+ dat. sau gen.): (+ dat.) βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ OD. 19.112 *pomii se pleacă sub rod*; βεβρίθει δὲ σάκεσσι OD. 16.474 *dădea pe afară de scuturi*; βριθόμενος σταφυλῆσι HES. *Sc.*295 *încărcat de struguri*; πίνωι θ' ὄσσοι βέβριθ' EUR. *El.*305 *de câtă murdărie eram acoperită*; ὄλβωι ~ EUR. *Tr.*216 *a da pe afară de bogăție*; βριθόμενος στεφάνοισιν THEOC. 12.33 *încărcat de cununii*; σταφυλαῖσι ... βέβριθεν ἁλώα THEOC. 1.46 *o vie este încărcată de struguri*; (+ gen.) οἴνου βεβρίθασιν OD. 15.334 *dau pe afară de vin*; ταρσοῖ μὲν τυρῶν βριθον OD. 9.219 *coșurile erau pline de brânză*; ἔλακον ἄζόνων βριθομένων χνόαι AESCH. *Th.*153 *butucii osiilor îngreunate [de soldați] trosneau*. **II** (trans.) a încărea, a improvăra: τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορροπῶ τύχη AESCH. *Pers.*346 *încărcând balanțele cu un destin inegal*; Κινύραν ἔβρισε πλούτῳ P1. *N.*8.18 *l-a îngropat pe Kinyras în bogăție*; (fig.) βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα LXX *Înt.*9.15 *lăcașul pământesc improvărează mintea plină de griji*.

[cf. βρί-]

βριμάομαι-οῦμαι, *vb.* a bombăni de furie, a fi furios: (opt. aor. 2sg.) εἰ σὺ βριμήσαιο AR. *Eq.*855 *dacă tu mai bombăni de furie*; ἔβριμήσατο ἢ Βριμῷ LUC. *Nec.*20 *Brimo s-a infuriat*.

[βρίμη]

βρίμη, ης, ἡ [τ] *subst.* forță, putere: δαμῆναι Μηδεῖης βρίμη A.RH. 4.1677 *a fi supus de forța Medeiei*.

[cf. βρί]

βριμόομαι-οῦμαι, *vb.* (= βριμάομαι) a fi furios pe (+ dat.): ἔβριμοῦτό τε τῷ Κύρῳ XEN. *Cyr.*4.5.9 *era furios pe Kyros*.

[βρίμη]

Βριμῷ, οὖς, ἡ *subst.* (mitol.) Brimo, „Cumplita”, la origine divinitate a morții celebrată la Feras (Thessalia): LUC. *Nec.*20, (epitet al zeiței Hecate) A.RH. 3.1211.

βριτάρματος, ον *adj.* **I** care încovoiaie carul sub greutatea sa: ~ οὔλιος Ἄρης HES. *Sc.*441 *ucigătorul Ares care încovoiaie*

carele. II bogat în care: (dat.) βρισαρμάτοις ... Θήβαις Pl. Fr.Dith.70b.26 *Teba bogată în care.*

[βρίθω, ἄρμα]

βρόγχιον, ου, τό *subst.* (în anatomie) trahee-arteră, trahee: τὸ πνεῦμα τῇ ἀναπνοῇ φέρεσθαι ἐκ τοῦ βρογχίου εἰς τὴν κοιλίαν ARSTT. Spir.483a22 *prin respirație suflul este purtat din traheea-arteră în torace.*

[βρόγχος]

βρόγχος, ου, ὁ *subst.* (în anatomie) trahee-arteră, trahee: τῆς μὲν τροφῆς ὁ στόμαχος ἀγγεῖόν ἐστιν, τοῦ δὲ πνεύματος <ὁ> ~ PLUT. M.698d *stomacul este receptaculul mâncării, iar traheea al suflului.*

[cf. βρόχθος]

βροδο-δάκτυλος, ου *adj.* (= ῥοδο-δάκτυλος) cu degete trandafirii: ἅ ~ ἱμῆνα (leg. σελάννα) SAPPH. Fr.96 *luna cu degete trandafirii.*

[ῥόδον (eol. βρόδον), δάκτυλος]

βρόδον, ν. ῥόδον.

βροδόπῡχυς, υς, υ *adj.* [gen. -εος] (= ῥοδόπηχυς) cu brațe trandafirii: βροδοπάχεες ... Χάριτες SAPPH. Fr.53 *Charitele (Grațiile) cu brațe trandafirii.*

[ῥόδον (eol. βρόδον), πῡχυς]

βρομέω-ῶ, νῃ. [pres. și impf.] (propr. a scoate un sunet surd) I (despre muște) a bâzâi: μυῖαι ... βρομέουσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας IL. 16.642 *muștele bâzâie în jurul ciuberelor pline cu lapte.* II (despre stâncile Symplegade) a mugi: ἐκάτερθεν σειόμεναι βρόμεον A.RH. 2.597 *mugeau izbindu-se de o parte și de alta.* III (despre vânt) a şuiera: βρομέουσιν ἄν' οὐρεα τηλόθι βῆσσαι A.RH. 4.1340 *dumbrăvile şuieră până departe în munți; πυρὸς δειναὶ βρομέουσι θύελλαι A.RH. 4.787 şuieră furtuni groaznice de foc.*

[βρόμος]

βρομιάς, ἄδος, ἡ *adj.f.* răsunător: βρομιάδι θοίνα Pl. Fr.Dith.70a.11 *într-un ospăț răsunător.*

[βρόμος]

βρόμιος, α, ου *adj.* fremătător, răsunător: (ac.) βρομίαν φόρμιγγ' Pl. N.9.8 *liră răsunătoare.*

[βρόμος]

Βρόμιος, α, ου *adj.* al lui Bromios (Dionysos): (despre Marile Dionysii) ἡρί τ' ἐπερχομένω Βρομία χάρις AR. Nu.311 *sărbătorea lui Bromios la sosirea pri-*

măverii; παρά τε Βρόμιον οἰνοδόταν EUR. HF682 la Bromios dător de vin. II

Βρόμιος, ου, ὁ, *subst.* Bromios. „Răsunătorul”, epitet al lui Dionysos: (voc.) ὦ Διόνυσε Βρόμιε AR. Th.991 ο, *Dionysos Bromios!*; Βρόμιε EUR. Ba.412 *Bromios!*; (despre vin) Βρομίου δὲ πῶμ' ἔχουσιν EUR. Cyc.123 *au licoarea lui Bromios; τὸν Βρομίου Σάτυρον τεχνήσατο δαιδαλὴ χεὶρ PLAT. Epigr.19 mână iscusită meșterea Satirul lui Bromios; AESCH. Eu.24, Pl. Fr.Dith.75, DEM. 21.52.*

[βρόμος]

βρόμος, ου, ὁ *subst.* (despre diverse sunete) pârâit, bubuit, muget, şuierat, urlat: (despre foc) πυρὸς ... ~ IL. 14.396 *pârâit al focului; δεινὸς ~ A.RH. 3.1302 pârâit teribil; (despre forțele naturii) βρόμῳ κεραυνοῦ Pl. O.2.25 bubuit de fulger; τις ἡχὼ χθόνιος ... βαρὺν βρόμον μεθήκε EUR. Hipp.1202 un sunet subteran elibera un muget gros; (despre cai) μάργων ἵππικῶν ... βρόμον φοβηθεὶς AESCH. Th.476 temându-se de vuietul cailor furioși; (despre un flaut) Βερέκυντα βρόμον SOPH. Fr.513 *șuierul frigian; (despre vânt) βυκτάων ἀνέμων ~ A.RH. 3.1328 șuieratul vânturilor mugitoare; (despre un vulcan) βρόμοι τῆς Αἵτνης APP. BC5.12.117 bubuituri ale Etniei; (despre o ființă) αἱ ἡμέραι μου παρήλθον ἐν βρόμῳ LXX Iov17.11 zilele mele au trecut în urlat; ARSTT. Mir.843a8, PLB. 34.11.16, PLUT. 34.11.16.**

[βρέμω]

βρόμος, ου, ὁ *subst.* (bot.) ovăz, *Avena sativa* L.: βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου LXX Iov6.7 *văd ovăzul ca pe mâncarea mea (există și interpretarea că βρόμος se referă aici, cu conotație negativă, la miros, de la sensul de „sunet, zgomot”).*

βρομώδης, ν. βρωμώδης.

βρονταῖος, α, ου *adj.* tunător: (despre Zeus) ARSTT. Mu.401a17.

[βροντή]

βροντάω-ῶ, νῃ. I (act.) a tuna: (despre Zeus) δεινὸν ... βρόντησε IL. 20.56 *a tunat cumplit; ἐβρόντησεν ἅπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου OD. 20.103 a tunat din Olimpul strălucitor; σκληρὸν δ' ἐβρόντησε HES. Th.839 a tunat puternic; (despre Dumnezeu) ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος LXX Ps.17.14 a tunat Domnul din cer; (fig. despre Pericles) ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν*

Ἑλλάδα AR. Ach.531 *tuna, clădea peste cap Grecia*; βροντᾶ τὸ δικαστήριον AR. V.623 *tribunalul tună*; χῶταν χέζω, κοιμῶ βροντᾶ AR. Nu.391 *când mă cufiresc, chiar că tună*; LUC. ITr.45. II (impers.) tună: χειμέρια βροντᾶ μάλ' εὖ AR. Fr.46 *iarna tună puternic*; βροντήσαντος ARSTT. HA610b *atunci când tună*. III (pas.) a fi lovit de fulger: ARSTT. Div.Somn.463a13.

[βροντή]

βροντή, ης, ἡ *subst.* {dor. βροντᾶ Pi.} *tunet* (distins de ἀστραπή „fulger” și κεραυνός „trăsnet”): Διὸς μέγαλοιο κεραυνὸν δεινὴν τε βροντὴν IL. 21.199 *trăznetul și tunetul cumplit al marelui Zeus*; πρὸς βροντὴν τε καὶ ἀστραπὴν τοξεύοντες ἄνω πρὸς τὸν οὐρανόν HDT. 4.94 *la tunet și fulger trag cu arcul sus către cer*; ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται ... χθών HES. Th.458 *pământul se zguduie sub tunet*; βαρὺβρομοὶ βρονταί EUR. Ph.182 *tunete bubuitoare*; ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες ἅμα γενόμεναι THUC. 7.79 *din întâmplare au început să se iște tunete*; φωνὴ τῆς βροντῆς σου LXX Ps.76.19 *glasul tunetului Tău*; (fig.) τὰς χθονίας κλήσατε βροντάς AR. Av.1750 *cântați tunetele mele subterane*; Pi. 4.23, AESCH. Pr.923, ARSTT. APr.93a22, NT In.12.29 ș.a.

[βρέμω]

βρόντημα, ατος, τό *subst.* *tunet, trosnet*: βροντήμασι χθονίοις AESCH. Pr.993 *trosnete subpământene*.

[βροντάω]

Βρόντης, ου, ὁ *subst.* (mitol.) Brontes, „Tunătorul”, unul dintre cei trei ciclopi, fiul lui Ouranos și al Geei: HES. Th.140.

βροντησικέραυνος, ον *adj.* *purtător de tunete și trăsnete*: Νεφέλαι βροντησικέραυνοι AR. Nu.265 *nori purtători de tunete și trăsnete*.

[βροντάω, κεραυνός]

βρόταχος, v. βάτραχος.

βρότειος, ον *sau* α., ον *adj.* *muritor, omenesc*: ἰὼ βρότεια πράγματ' AESCH. Ag.1327 *vai, destin al muritorilor!*; τὼν βροτείων σπερμάτων σωτηρίαν AESCH. Eu.909 *salvarea semințiilor omenesti*; (subst.) βρότειον οὐδὲν μαντικῆς ἔχον τέχνης SOPH. OT709 *nici o ființă omenescă nu are darul divinației*; βρότειον γένος EUR. Hipp.618 *neamul muritorilor*; αἶμα βρότειον EUR. IT406 *sânge muritor*;

δαίμων τὰ βρότεια κραίνει EUR. Fr.901 *zeul le comandă pe cele muritoare*.

[βροτός]

βρότειος, η, ον *adj.* {ion. fem. βροτέη Hom.: dor. gen. pl. βροτεῶν Pi.} (= βρότειος) *muritor, omenesc*: φωνῇ δὲ βροτέη κατερήτυε OD. 19.545 *îmbărbăta cu o voce ca de muritor*; ~ χρώς HES. Op.416 *piele omenescă*; βρότεια σώμαθ' Pi. O.9.34 *trupuri muritoare*; καλλίστα βροτεῶν πολίων Pi. P.12.1 *cea mai frumoasă dintre cetățile muritoare*; βροτέα φρενί Pi. Fr.Pae.61.4 *cu mintea omenescă*; (subst. neut. pl.) βρότεια AESCH. Eu.171 *condiția umană*.

[βροτός]

βροτήσιος, α, ον *adj.* (= βρότειος) *muritor, omenesc*: ~ ἀνὴρ Pi. P.5.3 *muritor*; βροτήσια ἔργα HES. Op.773 *muncile omenesti*; θύμασιν βροτησίοις χαρεῖσα EUR. IA1524 *bucurându-te de jertfele muritorilor*.

[βροτός]

βροτο-βάμων, ον [ᾱ] *adj.* [gen. -ονος] *care calcă peste muritori*: THEOC. Syr.13.

[βροτός, βαίνω]

βροτόεις, εσσα, εν *adj.* *însângerat*: (frecv. la sfârșit de hexametru) ἔναρα βροτόεντα IL. 15.347 *arme însângerate*; βροτόεντ' ἀνδράγρι' ... ἦρατ' IL. 14.509 *a ridicat prăzile însângerate*; HES. Sc.367.

[βρότος]

βροτοκτονέω-ω, vb. *a ucide un om*: βροτοκτονούντας ἐκ δόμων ἐλαύνομεν AESCH. Eu.421 *îi alungăm din palat pe ucigașii de oameni*.

[βροτοκτόνος]

βροτο-κτόνος, ον *adj.* *ucigaș de oameni*: θυσίαις ἥδεται βροτοκτόνοις EUR. IT384 *se bucură de jertfele omenesti*.

[βροτός, κτείνω]

βροτο-λοιγός, όν *adj.* *care aduce moarte muritorilor*: (frecv. epitet al lui Ares) ~ Ἄρης IL. 5.846 *Ares ucigaș de oameni*; HES. Sc.333, AESCH. Supp.665, LUC. Pr.Im.25.

[βροτός, λοιγός]

βροτός, όν *adj.* *muritor, omenesc* (în op. cu ἀθάνατος „nemuritor” și θεός „zeu”): Ἄρης βροτῷ ἀνδρὶ εὐκίως IL. 5.604 *Ares cu înfățișare de bărbat muritor*; βροτὸν ἔθνος Pi. P.10.28 *neam muritor*; HES. Th.369. // **βροτός**, ου, ὁ, *subst.* *muritor, om*: ζωὸς ~

OD. 23.187 *muritor in viafā*; καθαρὸς ~ ἐναντίον κυρίου LXX Ion4.17 *muritor curat înaintea Domnului*; (frecv. gen. partitiv pl. *fără articol după* τίς, πολλοί, μηδείς, οὐδείς) τίς δέ μ' ἐκφύει βροτῶν; SOPH. OT437 *ce muritor (cine dintre muritori) m-a născut?*; τίς ἄν τάδ' ἤλπισεν βροτῶν ποτε; EUR. *Hel.656 cine dintre muritori a putut spera acestea?*; ἐλπὶς ... ἡ βόσκουσα τοὺς πολλοὺς βροτῶν SOPH. *Fr.948 speranța ce-i hrănește pe mulți dintre muritori*; οἶδα ... πολλοὺς βροτῶν EUR. *Med.215 știu mulți dintre muritori*; μηδέν' αἰτιῶ βροτῶν EUR. *Cyc.285 nu cer nici un muritor*; ἀπῆλθεν οὐδείς τῶν βροτῶν πλοῦτον φέρων MEN. *Gnom.87 nici unul dintre muritori nu a plecat luând cu el bogăția*; (du.) νῶ; βροτῶ. AR. *Av.107 noi doi? Muritori*; HES. *Op.15, ARSTT. Top.137a35, THEOC. 23.11, PLUT. M.440e* ș.a.

βρότος, ου, ὁ *subst.* sânge care se scurge din rană: (în II. mereu acordat cu αἱματόεις) βρότον αἱματόεντα IL. 7.425, id. 14.7 *șiroi de sânge*; ἀπονίσσαντες μέλανα βρότον OD. 24.189 *spălând sângele negru*.

βροτο-σκόπος, ον *adj.* care-i veghează pe muritori: (gen. pl.) βροτοσκόπων μαινάδων AESCH. *Eu.499 Furiile care-i veghează pe muritori*.

[βροτός, σκέπτομαι]

βροτο-στονός, ον *adj.* asurzitor pentru muritori: κλύδωνι δεινῶ καὶ βροτοστόνῳ βρέμει EUR. *Fr.669 vâjâie cu un val cumplit și asurzitor pentru muritori*.

[βροτός, στένω]

βροτο-στῆγής, ἑς *adj.* urât de către muritori: Γοργόνες βροτοστυγεῖς AESCH. *Pr.799 Gorgone urâte de către muritori*; ἀνήλιοι βροτοστυγεῖς δνόφοι AESCH. *Ch.51 negurile neînsorite urâte de către muritori*.

[βροτός, στυγέω]

βροτο-φθόρος, ον *adj.* ucigător de oameni: χθόνα τήνδ' ἐκκαθαίρει κνωδάλων βροτοφθόρων AESCH. *Supp.264 curățând acest rământ de monștri ucigători de oameni*; (ac.) βροτοφθόρους κηλίδας AESCH. *Eu.787 urgii careucid oamenii*; (fig. pt. arme) σκύλα ... βροτοφθόρα EUR. *Fr.266 ucigătoare de oameni luate de la un dușman ucis*.

[βροτός, φθείρω]

βροτόω-ῶ¹, vb. [doar part. pf. pas.] a mânji

cu sânge: βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες OD. 11.41 *având arme mânjite cu sânge*.

[βρότος]

βροτόω-ῶ², vb. a transforma în om: δράκων ... κάρα βεβροτωμένος PLUT. *M.555a (cătându-l pe Stesichoros 42) dragon cu cap de om*;

[βροτός]

βροῦχος, ου, ὁ *subst.* (entom.: în LXX redă specii diferite de insecte din Textul Masoretic) omidă, cosas, lăcustă: βαρυνθήσῃ ὥς ~ LXX *Ioel3.15 te vei îngreuna precum cosasul*; (sg. pt. pl.) καὶ ἦλθεν ἀκρις καὶ ~, οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός LXX *Ps.104.34 și au venit lăcuste și omizi fără de număr*.

βροχή, ἥς, ἡ *subst.* (tard.) ploaie: βροχὴν ἐκούσιον ἀφοριεῖς LXX *Ps.67.10 vei pune deoparte ploaie de bunăvoie*; κατέβη ἡ ~ NT *Mt.7.27 a căzut ploaia*.

[βρέχω]

βροχθίζω, vb. (*intrans.*) a bea o înghițitură: (inf. aor.) σημείον δὲ τὸ μὴ πίνειν πολύ, ἀλλὰ καὶ βροχθίσαι ARSTT. *Pr.948a6 un semn este că nu bea mult, dar și că bea cu înghițituri*.

[βρόχθος]

βρόχθος, ου, ὁ *subst.* {ep. gen. sg. βρόχθοιο Theoc.} gât: μέλι γλυκὺ κατὰ βρόχθοιο THEOC. 3.54 *mierea dulce pe gât*.

[βρόχω]

βρόχος, ου, ὁ *subst.* I (despre spânzurare) laț, ștreang: ἀψαμένη βρόχον αἰτὺν ἀφ' ὕψηλοῦ μελάθρου OD. 11.278 *prințând lațul înalt de grinda de sus*; ἀμφὶ δὲ πάσαις δειρῆσι βρόχοι ἦσαν OD. 22.472 *erau ștreanguri în jurul tuturor gâturilor*; (despre Antigona) βρόχω μιτῶδαι σινδόνης καθημμένην SOPH. *Ant.1222 atârând într-un laț țesut din firul veșmântului*; (pl. pt. sg.) κρεμαστοῖς ἐν βρόχοις ἡρτημένη EUR. *Hipp.779 prinsă de lațul care atârână*; ἐν βρόχω τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ DEM. 24.140 *dă legi ca și cum ar avea gâtul în laț*; βρόχον δ' ἐπίαλλε τραχήλῳ THEOC. 23.51 *și-a pus ștreangul de gât*; HDT. 4.60, AESCH. *Supp.787* ș.a. II (pt. prinderea animalelor) plasă, laț: ἴστησι βρόχους AR. *Av.527 pune plase*; θηρῶν βρόχους EUR. *Hel.1169 plase pentru animale*; ἐπιβάλλοντα τοὺς βρόχους ἐπὶ ἀποσχαλιδώματα τῆς ὕλης XEN. *Cyn.10.7 așezând plasele pe rămurelele pădurii*; ξύλοις καὶ βρόχοις ἐθήρευον PLAT.

Criti.119e *vânau cu lemne și plase*; σῶζη ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων LXX *Pr.6.5 te salvezi precum o căprioră din lațuri*; AESCH. *Ch.557*, NT *1Cor.7.35*, PLUT. *M.757d* ș.a.

βρόχυσ, (eol) = βραχύς: SAPPH. *Fr.31.7*.

βροχωτήρ, τῆρος *subst.* guler al unei tunici: λαγαρόν δὲ παρέχων τὸν βροχωτήρα τοῦ αὐχένος IOS. *AI3.156.5 slăbind gulerul tunicii la gât*.

[βρόχος]

βρύάζω, *vb.* |*pres. și impf. ἐβρύαζον*| **I** a se umfla cu mâncare, a se ghiftui: (despre mâncare și băutură) <ἐ>βρύαζον οἱ πλείστοι MEN. *Asp.48 cei mai mulți erau cu burțile pline*. **II** (fig.) a se lăuda, a face pe grozavul: (pasaj corupt) περιχαμπτὰ βρύάζεις AESCH. *Supp.878 te lauzi ...*; ἡδέως τε βεβιωκέναι καὶ ~ PLUT. *M.1098b a duce o viață în plăcere și a face pe grozavul*.

[βρύω]

βρυασμός, ου, ὁ *subst.* desfătare: βρυασμόν οὐκ ἂν ἐκκρούσειε PLUT. *M.1107a nu ar respinge desfătarea*.

[βρυάζω]

βρυγμός, ου, ὁ *subst.* **I** mușcătură: ἐλυτρώσω με ...ἐκ βρυγμῶν ἔτοιμον εἰς βρώμα LXX *Int.51.3 m-ai răscumpărat din mușcăturile gata să mă înghită*. **II** scrâșnire: ὁ ~ τῶν ὀδόντων NT *Mt.8.12 scrâșnire a dinților*. **III** răget: ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος LXX *Prov.19.12 amenințarea este ca răgetul unui leu*; τὸν βρυγμόν ἤνεγκας AESOP. *I.135 ai scos răgetul*.

[βρύκω]

βρύκω, [ῶ] *vb.* |*var. prez. βρύχω, viit. βρύξω, aor. ἐβρυξα, pf. inuz.*| **I** a mușca: βρύκουσά σου τοὺς πλεύμονας καὶ τάντερ' ἐξαμήσω. AR. *Lys.367 am să-ți mușc plămâni și am să-ți scot măruntaiele*; βρύκουσ' ἀπέδεσθαί φησί μου τοὺς δακτύλους AR. *Av.26 spune că-mi mănâncă degetele mușcându-mi-le*; ὥς γνάθος ἰππεῖν βρύκει HES. *Fr.302 mușcă precum o falcă de cal*; (fig. despre o infirmitate) ἡ δ' αὖ μισὰ βρύκει SOPH. *Tr.987 răul mă mușcă din nou*; (fig. despre fum) ὁδὰξ ἔβρυκε τὰς λήμας ἐμοῦ AR. *Lys.301 îmi rodea cu dinții ochii mei urduroși*. **II** a devora, a mistui: ὅπτα καὶ ἀνθρακίᾱς ἄπο <θερμιά> ~ EUR. *Cyc.358 a devora [cărnuiri] fripte și încălzite pe cărbuni*; (pas.

fig.) ἀπόλωλα, τέκνον· βρύκομαι SOPH. *Ph.745 sunt pierdut, copile, sunt mistuit*.

III a scrâșni: ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας NT *Fr.7.54 scrâșneau din dinți*.

βρύλλω, *vb.* a cere de băut: (despre copii) ἦδομαι βρύλλον τὸ καθ' ἡμέραν AR. *Eq.1126 mă bucur de fiecare zi cerând de băut*.

[cf. βρῦν]

βρῦν, *interj.* *bru*, cuvânt infantil pentru a cere de băut: εἰ μὲν γε βρῦν εἶποις AR. *Nu.1382 dacă ai spune „bru”*.

[cf. βρύλλω]

βρύον, ου, τό [ῶ] *subst.* **I** (bot.) tip de algă marină, *Ulva lactuca* L.: (sg. pt. pl.) βρύον αὔον THEOC. *21.7 alge de mare uscate*; βρύοις ἠναγκάζοντο θαλαττίους ... ἐπάγειν τοὺς ἵππους PLUT. *Caes.52 erau siliți să-și ducă mai departe caii cu alge de mare*; ARSTT. *HA591b12*. **II** (bot.) mătisor de plop: ARSTT. *HA624a34*.

[βρύω]

βρύόομαι, *vb.* |*aor. ἐβρυώθην*| a fi acoperit cu mușchi: λίθοι βρυωθέντες ARSTT. *Col.792a1 pietre acoperite de mușchi*.

[βρύον]

βρύσσοις, ου, ὁ *subst.* {att. βρύττος Eur., Arstt.} (zool.) arici de mare: EUR. *Fr.955b*, ARSTT. *HA530b5*.

βρύτος, ου, ὁ *subst.* bere: SOPH. *Fr.610*

βρύχασμαι-ῶμαι, *vb.* |*impf. ἐβρυχόμην, viit. inuz., aor. ἐβρυχησάμην și ἐβρυχήθην, pf. βέβρυχα*| {ep. aor. 3sg. βρυχήσατο} **I** (despre diverse animale sălbatice) a rage, a mugi: (despre un leu) λέων κατ' αὐτῆς ἐβρυχάτο AESOP. *I.269 leul răgea la ea*; (despre un taur) ταῦρος ὧς βρυχώμενος SOPH. *Ai.322 precum un taur care mugește*; (fig. despre Eschil) βρυχώμενος ἦσει ῥήματα γομποπαγῇ AR. *Ra.823 mugind, va lansa cuvinte prinse în piroane* (sc. care pocnesc, trosnesc); (despre fiarele pădurii) θῆρες ... δεινὸν δ' ἐβρυχῶντο THEOC. *25.137 fiare mugeau cumplit*; (despre un elefant) ἐλέφας ἐν τῇ πύλῃ πλάγιος παραπεσὼν καὶ βρυχώμενος PLUT. *Pyrrh.33 elefantul căzând de-a curmezișul porții și mugind*. **II** (despre oameni) a răcni, a urla, a striga: βεβρυχῶς κόνιος δεδραγμένος αἵματοέσσης IL. *13.393 scoțând un răcnet a strâns în mâini țărâna în sângerată*; δεινὰ βρυχηθεῖς SOPH. *OT1265 răcniind cumplit*; βέβρυχα κλαίων

SOPH. *Tr.*1072 *urlă cu hohote de plâns*; βρυχώμενον σπασμοῖσι SOPH. *Tr.*805 *urlând din cauza convulsiilor*; ἐλκομένην πλοκάμους ... βρυχήσας ἄνιη A.RH. 4.19 *smulgându-și pletele, urla de durere*; (+ gen.) ἐξόδου καὶ σωτηρίας ἐβρυχάτο IOS. *AI*7.316.5 *striga după scăpare și salvare*.
III (despre fenomene ale naturii) a vui: βέβρυχεν μέγα κύμα IL. 17.264 *valul cel mare vuieste*.

βρῦχή, ἦς, ἡ *subst.* scrâșnet: ~ ὀδόντων A.RH. 2.83 *scrâșnet al dinților*.

[βρύχω *sau* βρυχάομαι]

βρῦχηδόν, *adv.* răcnind, urlând: ἀλλήλους ~ ἐδήιον A.RH. 3.1374 *se ucideau unii pe alții urlând*.

[βρυχή]

βρῦχηθμός, ου, ὁ *subst.* **I** vuiet, răget: (despre mare) σὺν πολλῶ βρυχηθμῶ ARSTT. *Mir.*843a22 *cu un vuiet mare*: (despre un leu) οὐδὲ τὸν βρυχηθμὸν ὑπέμεινας AESOP. 1.135 *nu i-ai suportat răgetul*; **II** urlet: ~ ἔνδον, τιλμός MEN. *Epit.*893 *înăuntrul e urlet, smulgere de păr*.
 [βρυχάομαι]

βρῦχημα, ατος, τό *subst.* **I** (despre animale) **1** (despre oi) behăit: βρυχήμασιν ... μῆλων AESCH. *Fr.*158 *behăitul oilor*; **2** (despre lei) răget: μόσχου μυκήματι τὸ ~ ποιοῦντες ὁμοιον PLUT. *M.*972d *scoțând un răget identic cu mugetul vițelului*. **II** (fig. despre oameni) urlet, răget: ~ μεμειγμένον ἀπειλαῖς PLUT. *Mar.*20 *răget amestecat cu amenințări*.

[βρυχάομαι]

βρῦχιος, α *sau* ος, ον [ῡ] *adj.* adânc: (despre apă) ἐπαισαν ἄλμην βρῦχιον AESCH. *Pers.*397 [*ramele*] *au lovit luciul apei adânci*; βρυχίης ἁλὸς ἐξεφαάνθη A.RH. 1.1310 *s-a arătat din marea adâncă*: (despre adâncul pământului) βρυχία δ' ἦχῳ ... βροντῆς AESCH. *Pr.*1082 *sunetul adânc al tunetului*.

[*βρύξ]

βρύχω, v. βρύκω:

βρύω, [ῡ] *vb.* **I** **1** a înmuguri, a încolți, a înflori, a fi plin de: (+ dat.) βρύει ἄνθει λευκῶ IL. 17.56 *înflorește cu o floare albă*; βρύετε χλοήρει μίλακι EUR. *Ba.*107 *înmuguriți cu salcia verde*; γῆ φυτοῖς βρύουσα ARSTT. *Mu.*392b15 *pământul care se umple de plante*; (fig.) ἀγαθοῖσι βρύοις AESCH. *Supp.*966 *să dai pe dinafară de*

lucruri bune; βίος ... βρύων μελίτταις καὶ προβάτοις AR. *Nu.*45 *viață care abundă în albine și oi*. **2** (+ gen.) a fi plin de: βρύων δάφνης, ἐλαίας, ἀμπέλων SOPH. *OC*16 *acoperit cu laur, măslin, viță de vie*; βρύοντα στέφανον μύρτων AR. *Ra.*329 *coroană plină cu fructe de mirt*; (fig.) τὸν αἷτιον παναρκέτας νόσου βρύειν AESCH. *Ch.*69 *cel vinovat are parte de un belșug de rău suficient tuturor*; PLAT. *Sp.*371c. **3** (abs.) a înflori, a fi plin de vegetație: ὅταν δὲ ἡ γῆ βρύη XEN. *Cyn.*5.12 *atunci când pământul se umple de verdețură*; βρύοντα θαλλόν SOPH. *El.*422 *ramură care înmugurește*; ἔαρι βρύει τὸ λεπτὸν ἄνθος LUC. *Trag.*117 *floare gingașă care înflorește primăvara*. **II** (*tranz.*) a țâșni, a izvorî, a arunca: ἡ πηγὴ ... βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν NT *Iac.*3.11 *izvorul aruncă și [apa] dulce și pe cea amară*.

βρῦώδης, ες *adj.* acoperit cu alge *sau* mușchi: τίκτει ... τοῖς βρῦώδεσι ARSTT. *HA*543b1 *naște în locuri acoperite de mușchi*; (despre o navă) βρῦώδεις ἐπιπάγους PLUT. *M.*641e *cruste acoperite cu alge*.

[βρύον]

βρωθήσομαι, ind. viit. pas. de la βιβρώσκω.

βρῶμα, ατος, τό *subst.* **I** (frecv. în op. cu βᾶitura) **1** mâncare solidă, aliment, hrană, bucate: μετῆσαν βρώματα AR. *Eq.*605 *mergeau să caute de ale gurii*; ἦν σίτος τις ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἄλλα βρώματα THUC. 4.39 *în insulă exista ceva grâu și alte alimente*; παντοδαπὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα XEN. *Cyr.*1.3.4 *tot soiul de sosuri și de bucate*; πώματα καὶ βρώματα PLAT. *Criti.*115b *băuturi și bucate*; ~ παραπλήσιον σύκῳ PLB. 12.2.6 *aliment asemănător cu smochina*; ἐβάρυνεν τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ LXX *3Rg.*12.24p *a îngreunat bucatele de pe masa lui*; καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα NT *Mc.*7.19 *curățind toate alimentele*; πνευματικὸν ~ ἔφαγον NT *1Cor.*10.3 *au mâncat mâncare duhovnicească*; ARSTT. *EN*1119a8, MEN. *Fr.*462, IOS. *AI*3.32.1, PLUT. *M.*801a s.a. **2** banchet: (cu hendiadă) βρώμασι καὶ θύμασι PLAT. *Leg.*953e *în sacrificiile la care se mănâncă (sc. banchet)*. **3** desfătare: ἦν μέγα τι βρῶμ' ἔτι τρυγῶδοποιοιουσική AR. *Fr.*333 *muzica din piesa comică era o mare desfătare*. **II** (pl.) viermi, (potrivit unei alte interpre-

tări) corozioane: οὐ διασφύζονται ἀπὸ τοῦ καὶ βρωμάτων LXX *Ep. Ier. 10 nu sunt feriți de rugină și corozioane (= mănecarea viermilor).*

[βιβρώσκω]

βρωμάμαι, vb. |part. aor. βρωμησάμενος| a rage, a behăi: οὗτος δὲ κεχηνώς βρωμησάμενος AR. V.618 *rage cu gura larg deschisă*; βρωμάται ὥσπερ οἱ τράγοι ARSTT. HA579a1 *behăie precum țapii.*

[βρέμω]

βρώμη, ης, ἡ subst. (= βρώμα) mănecare, bucate: ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον OD. 10.460 *mâncăți din bucate și beți din vin*; οὔτε βρώμης ἦρει πόθος A.RH. 4.619 *nu avea poftă de mănecare*; APP. BC2.11.81.

[βιβρώσκω]

βρωμολόγος, ον adj. cu gura spurcată: (iron.) LUC. Pseudol.24.

[βρώμος, λέγω]

βρωμώδης, ες adj. |var. βρομ-| urât mirositor, împuțit: (subst. despre floarea iris) τὸ βρωμώδες ἀποπνέυση PLUT. M.791b *să răspândească mirosul urât.*

[βρώμος]

βρωσεῖω, vb. a avea poftă de mănecare: βρωσεῖοντες CALL. Aet.fr.24 *cei pofticioși.*

[βιβρώσκω]

βρώσιμος, ον adj. care poate fi mănecat, comestibil: οὐκ ἦν ἀλέξῃμ' οὐδέν, οὔτε βρώσιμον AESCH. Pr.479 *nu aveau nici un leac, nici nimic de mănecat*; ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε; NT Lc.24.41 *aveți aici ceva de mănecare?*; ζύλον βρώσιμον LXX Le.19.23 *pom fructifer.*

[βιβρώσκω]

βρώσις, εως, ἡ subst. {ep. gen. βρώσιος Hes.} I (concr.) I hrană solidă, mănecare: οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἄσπον βρώσιος HES. Th.797 *nu se apropie de ambrozii și nectar pentru a mânca*; (frecv. în op. cu băutura) οὐ πόσις οὐδὲ ~ IL. 19.210 *nici băutură, nici mănecare*; περὶ μὲν δὴ βρώσεως καὶ πόσεως καὶ ἀφροδισίων XEN. Mem.1.3.15 *în ceea ce privește mănecarea și băutura și poftele*; (fig.) ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθὴς ἐστὶν ~ NT In.6.55 *trupul Meu este adevărată mănecare*; PLB. 6.7.5 2 (gener.) alimente, merinde: βρώσεως πέρι ἀναγκαίης THUC. 2.70 *în legătură cu merindele de strictă necesitate*; βρώσιν ἄλις καὶ εἴματ' ἔδωκαν A.RH. 3.329 *ne-a dat din belșug alimente și haine*; OD.

10.176. II (abstr.) acțiunea de a mânca, mănecare, mănecat, hrănire: (pl. pt. sg.) παίδων ... βρώσεις PLAT. R.619c *hrănirea copiilor*; χαίρουσιν ... τῇ βρώσει ARSTT. EN1118a19 *se desfătă cu mănecatul*; ἐπειρᾶτο λαβεῖν εἰς βρώσιν AESOP. Fab.dod.32 *încerca să-l apuce pentru a-l mânca*; (frecv. în LXX) ὅμιν ἔσται εἰς βρώσιν LXX Gen.9.3 *va fi spre hrană*; ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως LXX Ps.43.12 *ne-ai dat ca pe niște oi de mănecat*; SOPH. Fr.181, ISOC. 12.122. III rugină: θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ... σῆς καὶ ~ ἀφανίζει NT Mt.6.19 *comorile de pe pământ le strică molia și rugina.*

[βιβρώσκω]

βρωτέος, α, ον adj.vb. comestibil: (subst.) παρασιτική ἐστὶν τέχνη ποτέων καὶ βρωτέων LUC. Par.9 „*parazitica*” *este arta celor ce trebuie băute și mănecate.*

[βιβρώσκω]

βρωτήρ, ἦρος, ὁ adj.m. mănecător, devorator: ἱππάκης βρωτήρης ... Σκύθαι AESCH. Fr.198 *scîți mănecători de brânză de iapă*; (fig.) βρωτήρας αἰχμᾶς AESCH. Eu.803 *ascuțituri devoratoare.*

[βιβρώσκω]

βρωτικός, ἡ, ὄν adj. |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| vorace, lacom, mănecăcios: βρωτικώτερα ARSTT. PA682a17 *[animale] mai lacome*; (despre oameni) βρωτικώτατον ... περὶ τὸ φθινόπωρον εἶναι ARSTT. Fr.231 *e cel mai lacom în timpul toamnei*; ποιεῖ βρωτικώτερους ἡμᾶς PLUT. M.663c *ne face mai mănecăciosi.*

[βιβρώσκω]

βρωτός, ἡ, ὄν adj.vb. comestibil, bun de mănecat: βρωτὸς ὁ χυμός ARSTT. Pr.923a27 *sos bun de mănecat*; // **βρωτόν**, ου, τό, subst. I medicament, leac: ἐκτείνειν βίον βρωτοῖσι καὶ ποτοῖσι EUR. Supp.1110 *a prelungi viața prin leacuri și poțiuni*. II (frecv.) aliment solid, mănecare, hrană: βρωτὰ μοῦνα ἐξ αὐτέων λαμβάνειν HDT. 4.43 *a lua doar niște alimente de la ei*; πρὸς ἐπιθυμίαν βρωτοῦ καὶ ποτοῦ XEN. Mem.2.1.1 *pentru dorința de mănecare și băutură*; οὔτε ἔρημός ποτε ἡ τράπεζα βρωτῶν γίγνεται XEN. Lac.5.3 *masa nu e niciodată lipsită de alimente*; τι ~ XEN. Cyr.5.2.5 *ceva de mănecare*; μὴ βρωτοῦ μηδενὸς μηδένα τούτω κοινωνεῖν DEM. 25.61 *[votează] ca nimeni să nu împartă cu*

acestea nici un fel de mâncare; pân de ~ σίτου LXX Ion33.20 orice fărâmă de mâncare; τί ~ ἐξήλθεν ἐκ βιβρώσκοντος LXX Jud.14.14 ce mâncare a ieșit din cel ce mănâncă; IOS. A14.266.2, PLUT. Sol.21.

[βιβρώσκω]

βρωτός, υός, ἡ [ῥ] *subst.* [ac. βρωτὸν Hom.] acțiunea sau pofta de a mânca: ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὸν ὀτρύνετον IL. 19.205 *voi vă grăbiți să mâncați*; οὐκέτι κούθετε θυμῷ βρωτὸν OD. 18.407 *nu vă mai puteți ascunde în suflet pofta de a mânca.*

[βιβρώσκω]

βύας, ου, ὁ *subst.* (ornit.) buhă, *Strix bubo*: ARSTT. HA592b9.

βυβλιακός, ἡ, ὄν *adj.* [var. βιβλιακός] I *invățat, savant*: ἐν ἱστορίᾳ βυβλιακώτατον PLUT. Rom.12 *foarte învățat în istorie.* II *livresc*: ἀπὸ ταύτης τῆς βυβλιακῆς ἔξεως PLB. 12.25h.4 *de către această dispoziție livrească*; (subst.) ὑπὸ τῶν βυβλιακῶν PLB. 12.25g.2 *de către literați.*

[βιβλίον]

βυβλιαφόρος, ον *adj.* [var. βιβλιαφόρος] *curier, mesager*: (δι)ἀπέστειλε βιβλιαφόρους πρὸς πάντας τοὺς συμμάχους PLB. 4.22.2 *a trimis oameni cu scrisori către toți aliații*; ἀπεστάλη διὰ βιβλιαφόρων LXX Est.3.13 *s-a trimis veste prin mesageri.*

[βίβλος, φέρω]

βυβλίδιον, ου, τό [ιδ] *subst.* [var. βιβλίδιον] *sul mic de papirus, cârticică*: βυβλιδίῳ μικρῷ πάνυ DEM. 56.1 *intr-o cârticică foarte mică*; τι ~ οὐ μέγα PLB. 23.2.5 *o cârticică nu prea mare*; βιβλίδια κρατῶν PLUT. Caes.49 *ținând cârticelele.*

[dim. al lui βιβλίον]

βύβλιнос, η, ον *adj.* *de papirus*: ὅπλον νεὸς ... βύβλινον OD. 21.391 *odgon din papir al unei corăbii*; ὑποδήματα βύβλινα HDT. 2.37 *incălțări din papir*; ἰστίοισι δὲ βυβλίνοισι HDT. 2.96 *pânze din papirus*; ἐπιστολὰς βυβλίνας LXX Is.18.2 *scrisori din papirus.*

[βύβλος]

Βύβλιнос, η, ον *adj.* (geogr.) *byblinic, din Byblos (oras în Egipt)*: (despre izvoarele Nilului) Βυβλίνων ὀρῶν ἅπο AESCH. Pr.811 *din munții byblinici*; (despre orașul fenician Byblos) LUC. Syr.D.7.

[Βύβλος]

βυβλιο-θήκη, ης, ἡ *subst.* [var. βιβλιοθήκη]

colecție de cărți, bibliotecă, arhivă: ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ LXX Est.2.23 *în biblioteca regală*; (frecv. pl.) ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις LXX 2Ezr.6.1 *s-a cercetat în arhive*; ἦν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ βασιλέως IOS. A112.12.2 *era în fruntea bibliotecii regelui*; τὰς ἐκ Περγάμου βυβλιοθήκας PLUT. Ant.58 *biblioteca din Pergam*; PLB. 12.25e.4, ARSTT. Fr.29.

[βινβλίον, τίθημι]

βυβλίον, ου, τό *subst.* [var. βιβλίον] I *foaie de papirus, (ca suport de scris) hârtie, document*: ἀνασχίσας τοῦτου τὴν γαστέρα ... ἐσέθηκε ~ HDT. 1.123 *spintecându-i burta (sc. iepurelui), ... i-a vârat înăuntru o foaie de papirus*; λαβὲ τὸ ~ AR. An.974 *ia documentul!* II *carte, tratat*: λαβὼν τὸ ~ τῆς διαθήκης LXX Ex.24.7 *luând cartea legământului*; κεφαλὴς βιβλίου LXX Iez.2.9 *sul de carte*; τὰ Ἀναξαγόρου βιβλία PLAT. Ap.26d *cărțile lui Anaxagoras*; ARSTT. Pr.916b4, IOS. A115.1, PLUT. M.520a *ș.a.* III *tăbliță de scris*: λαβὼν ~ ἔγραψεν συγγραφὴν LXX Tob.7.14 *luând tăblița, a scris învoiala*. IV (pl.) *cărți sfinte*: ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν LXX 1Mac.12.9 *având cărțile sfinte în mâinile noastre*. V (spec.) *act de divorț*: ~ τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν LXX Is.50.1 *carte de despărțire (sc. act de divorț) a mamei voastre, prin care am alungat-o.*

[βύβλος]

βυβλιο-φῦλάκιον, ου, τό [ἄ] *subst.* [var. βιβλιοφῦλάκιον] *arhivă*: ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις LXX IEZr.6.20-22 *să se cerceteze în arhivele regale.*

[βυβλίον, φυλάσσω]

βύβλος, ου, ἡ *subst.* [var. βίβλος] I (bot.) *papirus, Cyperus Papyrus L.*: (ca aliment) βύβλου καρπός AESCH. Supp.761 *rodul papirusului*; (diverse întrebuintări) τὰς ἀρμονίας... ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ HDT. 2.96 *au întărit încheieturile [vasului] cu papirus*. II (ca suport de scris) I (frecv.) *sul de papir, carte*: ἐν πτυχαῖς βίβλων κατεσφραγισμένα AESCH. Supp.947 *înscrise pe sulurile de papir*; λαβὼν τὰς βίβλους PLAT. Phd.98b *luând cărțile*; πολλαὶ δὲ βίβλοι γεγραμμέναι XEN. An.7.5.14 *multe suluri scrise*; αὕτη ἡ ~ γενέσεως ἀνθρώπων LXX Gen.5.1 *aceasta*

este cartea nașterii oamenilor; DEM. 18.259 ș.a. 2 carte în interiorul unei lucrări, capitol: ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου IOS. A118.11.4 *în a doua carte a Războiului Iudaic*; PLB. 4.87.12. 3 (despre Scriptură) carte: ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως NT Mc.12.26 *în cartea lui Moise*.

[Βύβλος]

Βύβλος, ου, ἡ *subst.* I (geogr.) Byblos, oraș în Fenicia (azi Djebel); ARR. *An.*2.15.6, LUC. *Syr.D.*7. II (geogr.) Byblos, oraș în Egipt (azi Belbeis); PLUT. *M.*357a.

Βυζάντιον, ου, τό *subst.* (geogr.) Byzantion, oraș în Thracia, pe malurile Bosporului (numit mai târziu Constantinopolis, Istanbul); HDT. 5.103, THUC. 1.94, DEM. 8.14, PLUT. *Cic.*34 ș.a.

Βυζάντιος, α, ον *adj.* (geogr.) din Byzantion: (subst.) Βυζάντιοι THUC. 1.117 *byzantini*; HDT. 4.138, XEN. *HG*1.3.19, DEM. 33.6, PLUT. *Nic.*22 ș.a.

βύζην, *adv.* cu totul, strâns unit, compact: τοὺς ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ... ~ κλήσειν ἔμελλον THUC. 4.8 *aveau de gând să închidă cu totul intrările navelor*; ~ τὰς τριήρεις ὀρμίσαντες ARR. *An.*1.19.3 *ancorând trierele unele lângă altele*; (despre oameni) κατειλούμενοι ... ~ IOS. B13.296.2 *presati strâns*; ~ ὥστιζόμενοι LUC. *Lex.*4 *înghesuindu-se unii în alții*; APP. *Pun.*582. [βύζω, cf. βυνέω]

βυθίζω, *vb.* [aor. ἐβύθισα; pas. part. πφ. βεβυθισμένος] I a scufunda, a cufunda: ἐβύθισε τὴν ναῦν PLB. 16.3.3 *a scufundat corabia*; τὸ δ' ἀκάτιον εὐθὺς ἐβυθίσθη PLUT. *Caes.*49 *barca a fost pe dată scufundată*; ἐπλησαν ἀμφοτέρη τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά NT *Lc.*5.7 *au umplut amândouă corăbiile, astfel încât erau să se scufunde*; βυθίσας τοῦτο ἐν μυχῶ τοῦ πηλοῦ LUC. *Alex.*13 *cufundându-l în adâncul noroiului*; (fig. despre pofte) βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον NT *1Tim.*6.9 *cufundă oamenii în ruină*; SOPH. *Fr.*552. II a îneca: αὐτοὺς ἐβύθισαν LXX *2Mac.*12.4 *i-au înecat*; τοῦ βασιλέως πολλοὺς μὲν αὐτῶν βυθίσαντος εἰς τὴν θάλασσαν IOS. *Ap.*1.314 *regele înecându-i pe mulți dintre ei în mare*.

[βυθός]

βύθιος, α *sau* ος, ον [ῡ] *adj.* I care se află pe fundul apei, adânc: κύμαθ' ἄλως βυθίας

LUC. *Trag.*196 *valuri ale mării adânci*; ~ ὑποδὺς καθάπερ οἱ λάροι LUC. *DMar.*3.1 *scufundându-se în adânc precum pescărușii*. II (despre uscat) profund, adânc: εἰς ἐρημίαν ἀχανῆ καὶ βύθιον PLUT. *Crass.*22 *într-un pustiu fără margini și adânc*. III (fig.) profund, adânc, intens: βύθιον δὲ ἀνοιμώζας IOS. A113.316.3 *zâierând din rărunchi*; φθέγγεται βύθιον τι καὶ δεινόν PLUT. *Crass.*23 *răsună profund și înspăimântător*.

[βυθός]

βυθός, οὔ, ὁ *subst.* I 1 (frecv. despre apă) adânc, adâncime, afund, fund: ἐς βυθὸν μολεῖν AESCH. *Supp.*408 *a coborî în adânc*; κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὥσει λίθος LXX *Ex.*15.5 *s-au afundat în adânc ca o piatră*; ἐκ βυθοῦ ἔλκετε νῆας THEOC. 22.17 *scoateți corăbiile din adânc*; ἐν βυθοῖς θαλάσσης LXX *Ps.*67.23 *în adâncurile mării*; νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα NT *2Cor.*11.25 *o noapte și o zi am fost în adâncul mării*; (fig.) ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν ... εἰς βυθὸν πεσεῖν SOPH. *Ai.*1083 *consideră că acest oraș se prăbușește în abis*; CALL. *Fr.*378. 2 (fig.) adânc: ἐκ βυθοῦ κηκτὼν αἶμα SOPH. *Ph.*783 *sânge care își nește din adâncul [rânii]*. 3 (despre pământ) hău, prăpastie, abis, adânc: μηδ' ἐν βυθῷ δυνήσομαι μήτε γῆ μήτ' ἐν θαλάττῃ διαφυγεῖν τοὺς ἱππέας AR. *Eq.*609 *nu voi putea scăpa de cavaleri nici în abis, în pământ sau în mare*; ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου ξηρὰ μέχρι βυθοῦ XEN. *Oec.*19.11 *uscate de soare până în adânc*. II (fig. + gen. abstr.) adânc, prăpastie: εἰς τινα βυθὸν φλυαρίας ἐμπεσών PLAT. *Prm.*130d *căzând ca într-o prăpastie a vorbăriei*; βυθὸν ἀθεότητος PLUT. *M.*757b *adâncul necredinței*.

βυθο-τροφής, ἑς *adj.* care se hrănește (sc. trăiește) în adâncuri: βυθοτροφεὺς ἐν γαστρὶ κήτους LXX *3Mac.*6.8 *în pântecul chitului trăitor în adâncuri*.

[βυθός, τρέφω]

βυκάνάω, *v.* βουκάνάω:

βυκάνη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* (milit.) trompetă, trâmbiță (în formă de spirală, folosită în armată pentru a transmite ordinele): φωνοῦντες τῇ βυκάνῃ PLB. 12.4.7 *sunând din trâmbiță*; ταῖς δὲ βυκάναις ἐχρῶντο IOS. A13.294.3 *foloseau trompete*.

[lat. būcina]

βυκάνημα, ατος, τό [κᾱ] *subst.* sunetul

trompetei, trâmbițare: βυκανήμασιν ἐς κατάπληξιν χρώμενοι APP. *Pun.87 folo-sindu-se de trâmbițări pentru a surprinde.* [βυκανάω]

βυκάνητης, οὐ, ὁ *subst.* trâmbițas, trompetist: τῶν βυκανητῶν καὶ σαλπικτῶν πλῆθος PLB. 2.29.6 *mulțimea de trompetiști și de corniști*; APP. *Hann.177.*

[βουκανάω]

βυκάνιστης, οὐ, ὁ *subst.* (= βυκανητής) trâmbițas: μετὰ σαλπικτῶν καὶ βυκανιστῶν PLB. 30.22.12 *împreună cu corniști și trâmbițasi*; APP. *Hisp.85.*

[βυκανίζω]

βυκτής, οὐ, ὁ *adj.m.* {ep. gen. pl. βυκτάων Hom., A.Rh.} (epitet al vânturilor) mugitor, care vâiește: βυκτάων ἀνέμων ... κέλευθα OD. 10.20 *căile vânturilor mugitoare*; βυκτάων ἀνέμων βρόμος A.Rh. 3.1328 *șuieratul vânturilor mugitoare.*

[βύζω]

βυνέω, *vb.* a umple, a astupa: (fig.) χρυσίω ... ἐβύνουν τὸ στόμα AR. *Pax645 astupau gura cu aur.*

[βύω]

βύρσα, ας, ἡ *subst.* I *piele prelucrată*: I *piele tăbăcită* (argăsită): βύρσης κάκιστον ὄζον AR. *Eq.892 mirosind groaznic a piele tăbăcită*; ὄζει κάκιστον τοῦνύπνιον βύρσης σαπρᾶς AR. *V.38 visul miroase groaznic a piele putrezită*; διαβὰς βυρσῶν ὁσμάς δεινὰς AR. *Pax753 traversând mirosurile cumplitale pieilor*; (despre un instrument muzical) βύρσης κτύπου EUR. *Ba.513 sunetul pieii*; τὸν υἱὸν περὶ βύρσας παιδεύειν XEN. *Ap.29 a-l învăța pe fiu meseria de tăbăcar*; ~ σκληρά ARSTT. *HA 531a11 piele tare*; καταβαλὼν γὰρ ἐν μέσῳ βύρσαν τινὰ ξηράν PLUT. *Alex.65 punând în mijloc o piele uscată*; AESOP. 1.138. 2 *burduf*: (pt. vin) LUC. *Lex.6. 3 piele de vită*: καταδήσονται βύρσησι καὶ δέρμασι ἄλλοισι πᾶν τὸ σῶμα HDT. 3.110 *își acoperă tot trupul cu piei de vită și alte animale*; τὸν μόσχον καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ LXX *Le.8.17 vițelul și pielea lui*; ~ ταύρου APP. *Pun.3 piele de taur*; ἐπὶ τῆς βύρσης τοῦ βοός LUC. *Tox.47 pe pielea bouului*; DEM. 34.10. II *piele neprelucrată*: I *piele de om*: (ca amenințare) ἡ ~ σου θρανεύσεται AR. *Eq.369 pielea ta va fi tăbăcită*; σάκκον ἔρρασα ἐπὶ βύρσης μου LXX *Iov16.15 am cusut sac pe pielea mea.*

2 (despre animale vii) *piele*: βύρσαν ἐξέδειρεν EUR. *El.824 a jupuit pielea*: (despre leul din Nemea) οὐδ' ὥς ὑπὸ βύρσαν ἔδω ... ἰός THEOC. 25.238 *săgeata mi i-a pătruns sub piele.*

βυρσο-αἰετος, οὐ, ὁ *subst.* vultur de piele: (poreclă a tăbăcarului Cleon) AR. *Eq.197, 203, 209.*

[βύρσα, αἰετός]

βυρσεύς, ἑως, ὁ *subst.* (tard. pt. βυρσοδέψης) tăbăcar, argășitor: ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως NT *Fr.10.32 în casa tăbăcarului Simon*; AESOP. 1.220.

[βύρσα]

βυρσίνη, ης, ἡ *subst.* curea: βυρσίνην ἔχων AR. *Eq.59 purtând o curea*; (epitet parodic al lui Myrrhine, soția lui Hippias) AR. *Eq.449.*

[βύρσα]

βυρσοδεψέω-ῶ, *vb.* a tăbăci, a argăsi: AR. *Pl.167.*

[βυρσοδέψης]

βυρσο-δέψης, οὐ, ὁ *subst.* tăbăcar, argășitor: (despre Cleon) ἐπρίατο δοῦλον βυρσοδέψην AR. *Eq.44 a cumpărat un sclav tăbăcar*; AR. *Nu.581, PLAT. Smp.221e, AESOP. 1.190.*

[βύρσα, δέψω]

βυρσο-πᾶγής, ἑς *adj.* căptușit cu piele: ῥόπτρα βυρσοπαγῇ PLUT. *Crass.23 tamburine căptușite cu piele.*

[βύρσα, πήγνυμι]

βυρσο-παφλαγών, ὄνος, ὁ *subst.* paflagonian de piele: (poreclă a tăbăcarului Cleon) AR. *Eq.47.*

[βύρσα, Παφλαγών]

βυρσο-πώλης, οὐ, ὁ *subst.* vânzător de piele, pielar: AR. *Eq.136, id. Eq.740, id. Eq.852, id. Pax270, id. Pax648.*

[βύρσα, πωλέω]

βυρσο-τενής, ἑς *adj.* (= βυρσότονος) cu piele întinsă: τύπανά τ' ἔλαβε βυρσοτενῇ EUR. *Hel.1347 a luat tamburinele cu pielea întinsă.*

[βύρσα, τείνω]

βυρσό-τονος, ον *adj.* cu piele întinsă: (despre tamburină) βυρσότονον κύκλωμα EUR. *Ba.124 cerc acoperit cu o piele întinsă.*

[βύρσα, τείνω]

βύσμα, ατος, τό *subst.* dop: ~ καὶ γευστήριον AR. *Fr.299 dop și păhăruț*; AR. *Fr.24.*

[βύω]

βύσσινος, η, ον *adj.* de în fin sau subțire: (despre îmbrăcăminte) κόλπω ... βυσσίνου πεπλώματος AESCH. *Th.*1039 *în pliul peplului de în fin*; βύσσινον φάρος SOPH. *Fr.*373 *manta de în fin*; στεῖλαι ... βυσσίνους πέπλους EUR. *Ba.*821 *îmbracă un perlu de în fin*; ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρὸν NT *Aroc.*19.14 *îmbrăcați cu în subțire, alb și curat*; IOS. *B15.*235.1 *tiară de în fin*; (despre îmbălsămarea muμιιilor) κατελίσσουσι ... τὸ σῶμα σινδόνης βυσσίνης HDT. 2.86 *înfășoară trupul cu pânză fină de în*; (subst.) τὰ βύσσινα LXX *Is.*3.23 *haine de în subțire*; (fig.) βυσσίνους χρῆσθαι ῥήμασιν PLUT. *M.*174a *a se folosi de cuvinte fine*.

[βύσσος]

βυσσο-δομεύω, *vb.* a pune la cale în adâncul sufletului, a urzi, a unelti: μνηστήρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον OD. 4.676 *pefitorii urzeau în mintea lor*; κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον OD. 8.273 *urzea lucruri rele în suflet*; δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων HES. *Sc.*30 *urzind o cursă în minte*; βυσσοδομεύει τὴν ὀργήν LUC. *Cal.*24 *hrănește ura în mintea lui*.

[βυσσός, δομέω]

βυσσόθεν, *adv.* din adânc: (despre mare) κυλινδεῖ ~ κελαινὰν θῖνα SOPH. *Ant.*590 *învoltburează din adânc nisipul negru*; (despre un râu) με ῥεῖα ~ ἐξερύσειε CALL. *Del.*127 *m-ar smulge uşor din adânc*; (despre pământ) χρυσὸν ... ~ ... ο[ἷσου]σι CALL. *Fr.*202 *vor scoate aur din adânc*.

[βυσσός, -θεν]

βυσσός, οὔ, ὁ *subst.* adâncul mării, fundul mării: ἐς βυσσὸν ὄρουσεν IL. 24.80 *s-a cufundat în adânc*; ὁ δὲ λίθος ... ἐὼν ἐν βυσσῷ κατιθύνει τὸν πλόον HDT. 2.96 *piatra, aflându-se în adânc, frânează corabia*; ἐκ τοῦ βυσσοῦ ARSTT. *HA*547b15 *din adânc*; κατὰ βυσσόν ... ἐρρίζωσε CALL. *Del.*34 *i-a fixat în adânc*; ἐς βυσσὸν δύνειν ARR. *Ind.*6.3 *a se duce la fund*.

[cf. βυθός]

βύσσοις, ου, ἡ *subst.* {ep. gen. sg. βύσσοιο Theoc.} (bot.) în fin sau subțire, pânză de în, vison: βύσσοιο καλὸν ... χιτῶνα THEOC. 2.73 *hiton frumos din în fin*; ἐκ βύσσου κεκλωσμένης LXX *Ex.*27.18 *din pânză de în răsucit*; ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον NT *Lc.*16.19 *se îmbrăca în porfiră și în subțire*; ἐκ βύσσου κλωστής IOS.

*A13.*152.5 *din fir de în subțire*.

βυσσό-φρων, ον *adj.* [gen. -ονος] cu gândire adâncă sau minte ascunsă, cu intenții ascunse: ~ Ἐρινύς AESCH. *Ch.*651 *Erinie cu intenții ascunse*.

[βυσσός, φρήν]

βύω, *vb.* [viit. βύσω, aor. ἔβυσσα; pas. pf. βέβυσμαι, m.m.c.p. ἐβέβυσμην] I (*intranz., med.*) a fi plin de: (+ gen.) νήματος ἀσκητοῦ βεβυσμένον OD. 4.134 *plin de firul bine lucrat*; τοῦ [χρυσοῦ] τό τε στόμα ἐβέβυστο HDT. 6.125 *gura era plină de aur*; βέβυστο δὲ πᾶσα χόλοιο CALL. *Hec.*Fr.320 *era plină de furie*. II (*tranz.*) (+ dat. instrumental) a astupa, a infunda: τὴν τομὴν φριξὶ βύουσιν ARSTT. *HA*632a18 *astupă incizia cu pâr*; κηρῷ ἔβυσαν αὐτά LUC. *Cont.*21 *le-au astupat cu ceară*; (pas.) χυτρίδιον σπογγίῳ βεβυσμένον AR. *Ach.*463 *urcior astupat cu un burete*; κηρίῳ βεβυσμένον AR. *Th.*506 *astupat cu ceară*; βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς LXX *Ps.*57.5 *astupându-și urechile*; κηρῷ βεβύσθαι τὰ ὦτα LUC. *Sat.*32 *a fi astupate urechile cu ceară*; βεβυσμένοι ... ὑπὸ πλήθους APP. *BC*5.8.68 *fiind împresurați de mulțime*.

βῶ, conjct. aor. 1sg. de la βαίνω: EUR. *Alc.*863, id. *Hec.*1056.

βωκο-, (dor.) var. pt. βουκο-

βωλά, (dor.) v. βουλή.

βωλάκιος, α, ον [ᾱ] *adj.* gras, fertil: ἀνὰ βωλακίας ... γὰς P1. *P.*4.228 *prin pământul gras*.

[βῶλαξ]

βῶλᾱξ, ἄκος, ἡ *subst.* I bulgăre de pământ, grunz de țărănă: δέξατο βῶλακα δαιμονίαν P1. *P.*4.37 *a primit bulgărele divin*; ὑποέσχεθε βῶλακι χεῖρας A.RH. 4.1562 *a pus mâinile pe bulgărele de pământ*; βῶλακας γῆς ἀπὸ ἰχθῶρος ξύων LXX *Iov.*7.5 *răzuind grunzii de țărănă de pe puroi*; II pământ, sol: (despre Nil) βῶλακα θρύπτει THEOC. 17.80 *fărâmă solul*.

[βῶλος]

βωλίον, ου, τό *subst.* bulgăraș, moloș: πόθεν ποτ' ἐμπέτωκέ μοι τὸ ~; AR. *V.*203 *de unde mi-a căzut moloșul?*; βωλία χρυσίου ARSTT. *Mir.*833b14 *bulgărași (pepite) de aur*.

[dim. al lui βῶλος]

βωλοκοπέω-ω, *vb.* a sparge bulgări de pământ, a face fărâme: καλῶς γέ με βεβωλοκόπηκεν MEN. *Dysc.*515 *m-a făcut*

bucătele: AR. Fr.913a.

[βωλοκόπος < βῶλος, κόπτω]

βωλόναι, ὄν, αἱ *subst.* movile: SOPH. Fr.1035.

[βῶλος]

βῶλος, οὐ, ἡ, *mai rar* ὁ *subst.* {ep. gen. βῶλοιο} I (frecv.) bulgăre de pământ: ὑπὸ ~ ἀρότρῳ OD. 18.374 *bulgăre de pământ sub brăzdar*; καθεῖς ὑγρὰς ἀρούρας βῶλον SOPH. Ai.1286 *lăsând o bucată de pământ umered*: βῶλον ἀμφιτιτυβίζεθ' AR. Av.235 *ciripiți în jurul bulgărelii de pământ*; εἴτ' ἐν βῶλοις εἴτ' ἐν λίθοις ἐλαύνοντο ὁ ἵππος XEN. Eq.1.4 *fie că ar înainta calul printre bulgări de pământ, fie printre pietre*; πᾶσα γῆ καὶ μικρὰ ~ ARSTT. Cael.270a5 *întreg pământul și un mic bulgăre*; βῶλον αἶρεται τινα MEN. Dysc.110 *arucă o mână de pământ*; ἐκ δὲ γυνὴ βῶλοιο πέλειν A.RH. 4.1736 *dintr-o bucată de pământ devine o femeie*; γαίης δ' ἀνὰ βῶλον αἶρας A.RH. 4.1552 *ridicând un bulgăre de țărână*; ἐμπίπτει ~ εἰς τὸν ὄμιον PLUT. Alex.25 *îi cade pe umăr un bulgăre de pământ*; τὰς βῶλους συγκόπτειν ARR. Tact.34.1 *a sparge bulgării*; EUR. Or.984b, XEN. Cyr.8.3.27. II *pământ, sol, strat, brazdă*: σὺν τῷ βῶλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς LXX Iez.17.7 *odată cu stratul sădirii ei*; βάλλεν ... κατὰ βῶλον ὁδόντας A.RH. 3.1336 *a aruncat dinții pe brazdă*; PLUT. Flam.20. III (gener.) bilă, lingu, pepită: (despre soare) χρυσέα ~ EUR. Fr.783 *bilă de aur (bulgăre de foc)*; βῶλον χρυσοῦν ποιήσας AESOP. 1.253 *făcând un lingu de aur*; τὴν ... βῶλον τὴν ἀργυρίτιν PLB. 34.9.10 *bucată de argint*; βῶλον σιδήρου ... ὑπενεγκεῖν LXX Sir.22.15 *a purta o bucată de fier*; ὁ τετοκὼς βῶλους δρόσου LXX Ion38.28 *cel care a zămislit boabele de rouă*.

[cf. βάλλω?]

βωμιαῖος, α, ὄν *adj.* referitor la un altar: SOPH. Fr.38.

[βῶμιος]

βῶμιος, ὄν, *și* α, ὄν *adj.* I care face parte dintr-un altar, al altarului: ἀκτὰν παρὰ βῶμιον SOPH. OT183 *la marginea altarului*; ἀμφὶ βωμίαν ἐπηξεν κρηπίδ' EUR. HF984 *s-a cuibărit la baza altarului*; βῶμιοι ἐσχάται EUR. Ph.274 *vetre ale altarelor*. II care se află lângă un altar, de lângă altar: ἡ δ' ... βωμία ... λύει κελαινὰ

βλέφαρα SOPH. Ant.1301 *în fața altarului, ea pune capăt privirilor în întineric*; σὺ ~ θακεῖς EUR. Heracl.238 *tu stai la altar*; ἡλαυνες ἰκέτας βωμίους EUR. Heracl.196 *îi alungai pe suplicanții veniți la altare*; ἀμφὶ βωμίους τροφάς EUR. Ion52 *în jurul mâncăturilor de lângă altare*; βωμίους παρ' ἐμπύροις LUC. Trag.141 *lângă sacrificiile de la altar*.

[βωμός]

βωμῖς, ἴδος, ἡ *subst.* altar mic, de unde treaptă: κρόσσας, οἱ δὲ βωμίδας ὀνομάζουσι HDT. 2.125 *trepte, pe care unii le numesc mici altare*.

[dim. al lui βωμός]

βωμοειδής, ἐς *adj.* asemănător cu un altar: βωμοειδὲς τάφος PLUT. Them.32 *mormânt de forma unui altar*.

[βωμός, εἶδος]

βωμολόγευμα, ατος, τό *subst.* caraghioslăc, clownerie, comicărie: οἷοισί μ' ... βωμολοχεύμασιν ταράττεις AR. Eq.902 *cu ce mai comicării mă încurci*; βωμολοχεύματ' ἀγεννή AR. Pax748 *clownerii de joasă speță*.

[βωμολοχεύομαι]

βωμολοχεύομαι, ἴβ. a se purta ca un măscărici / bufon: καταπαίζεις ἡμῶν καὶ βωμολοχεύει AR. Fr.166 *îți bați joc de noi și te porți ca un măscărici*; εἰ δὲ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ' AR. Nu.969 *dacă vreunul dintre ei s-ar purta ca un măscărici*; σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων, ἀλλ' οὐ βωμολοχεύεσθαι ISOC. 7.49 *căutau să fie serioși și nu să se poarte ca niște bufoni*. ISOC. 15.284

[βωμολόχος]

βωμολογέω-ῶ, ἴβ. (= βωμολοχεύομαι) a se purta ca un bufon: περὶ τὰ μητρῶα καὶ Σεραπεῖα βωμολοχοῦν PLUT. M.407c *se poartă ca niște bufoni la sărbătorile în cinstea lui Kybele și a lui Serapis*.

[βωμολόχος]

βωμολογία, ἡ *subst.* bufonerie, caraghioslăc, batjocură, glumă de prost gust: φοβούμενος δόξαν βωμολογίας PLAT. R.606c *temându-se de renumele unei bufonerii*; ἡ δ' ὑπερβολή ~ καὶ ὁ ἔχων αὐτὴν βωμολόχος ARSTT. EN1108a25 *excesul este o bufonerie și cine o comite este un bufon*; (despre o scriere) τὰ πλεῖστα δὲ βωμολογίαν ἔχει IOS. Ap.2.3 *cea mai mare parte din ea este o bufonerie*; μετὰ πολλῆς

ἀσελγείας καὶ βωμολοχίας PLUT. *Arat.*48 *cu multă nerușinare și glume de prost gust*; σκόπτειν ἄνευ βωμολοχίας PLUT. *Lyc.*12 *a lua în răs fără batjocură*; διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας LUC. *VH*1.3 *profesorul unei asemenea bufonerii*.

[βωμολόχος]

βωμολοχικός, ἡ, ὄν *adj.* de bufon, de prost gust, caraghios: τὰ ἐγκώμια φορτικά καὶ κομιδῇ βωμολοχικά LUC. *Hist. Consc.*17 *laudele [sunt] grosolane și cu totul caraghioase*; LUC. *Herm.*58.

[βωμολόχος]

βωμο-λόχος, ὄν *adj.* I (propr. cel care stă pe lângă altare cu intenția de a primi mâncare) cerșetor, milog: I (despre pers.) bufon, măscărici, șmecher, rușlama: ~ ξυνήγορος AR. *Eq.*1358 *un măscărici de avocat*; ἡ πόλις ἡμῶν ... ἀνεμεστώθη βωμολόχων AR. *Ra.*1085 *cetatea noastră s-a umplut de bufoni*; οἱ μὲν οὖν τῷ γελοίῳ ὑπερβάλλοντες βωμολόχοι δοκοῦσιν εἶναι ARSTT. *EN*1128a34 *cei ce exagerează în privința răsului par a fi niște bufoni*; LUC. *Merc. Cond.*24. 2 (ornit.) tip de cioară „cerșetor”: κολοῖων ... ὁ μικρός, ὁ ~ ARSTT. *HA*617b18 *dintre ciori cea mică se numește „bufon”*. II vulgar, trivial, șmecheresc: βωμολόχοις ἔπεσιν χαίρει AR. *Ra.*358 *se bucură la versuri triviale*; νυνὶ βωμολόχον ἔξευρέ τι AR. *Eq.*1194 *găsește o șmecherie*. II **βωμολόχον**, ου, τό, *subst.* batjocură, insultă: πρὸς τὸ ~ ἐκφερόμενος PLUT. *Comp. Dem. Cic.*1 *luând în batjocură*; θηριώδες ἡ τὸ ~ PLUT. *M.*822c *brutalitatea sau insulta*.

[βωμός, λόχος]

βωμός, οὐ, ὁ *subst.* {ep. gen. sg. βωμοῖο, dat. pl. βωμοῖσι} I (f. rar) platformă ridicată, suport: (despre carele cu roți demon-tabile) ἄρματα δ' ἄμ βωμοῖσι τίθει IL. 8.441 *pune carele pe suporturi*. II (f. rar) bază a unei statui, pedestal, soclu: χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι εὐδμήτων ἐπὶ βωμῶν ἔστασαν OD. 7.100 *tineri de aur stăteau pe pedestale frumos șlefuite*. III (frecv.) altar, altar ridicat pe o bază (distinct de ἐσχάρα, altar pe pământ, vatră): ἱεροῦς κατὰ βωμούς IL. 2.305 *la altarele sfinte*; (frecv. + gen. numelui unui zeu) Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν OD. 22.334 *la altarul marelui Zeus*; ~ Ἀπόλλωνος HES. *Sc.*70 *altar al lui Apollon*; βωμούς ἐξ διδύμους ἐγέραρεν

ἐορταῖς Pl. *O.*5.5 *a cinstit cu sărbători șase altare duble*; βωμόν ιδρύσατο HDT. 3.142 *a înălțat un altar*; (distinct de ἐσχάρα) βωμοὶ ... ἐσχάραι τε παντελεῖς πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν SOPH. *Ant.*1016 *altarele și vetrele ne sunt toate pline de păsări*; μιᾶς ἐκ χέρνιβος βωμοῦς περιρραίνοντες AR. *Lys.*1130 *stropiți altarele din aceeași cupă*; ἀμφὶ βωμόν στάντες EUR. *Cyc.*346 *stând în jurul altarului*; τὰ τεθυμένα ἱερὰ ὡς ἔρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ XEN. *HG*3.5.5 *au aruncat jertfele sacrificate de pe altar*; πού τις ἐστι ~ αὐτόθι Βορέου PLAT. *Phdr.*229c *unde va pe acolo este un altar al lui Boreas*; ἀνέθεσαν βωμόν PLB. 5.93.10 *au înălțat un altar*; ἀνήνεγκεν μόσχον ... ἐπὶ τὸν βωμόν LXX *Num.*23.2 *a pus un vițel pe altar*; εὐρον καὶ βωμόν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο NT *Fr.*17.23 *am găsit și un altar pe care stătea scris*; LYS. 13.24, DEM. 7.39, IOS. *AI*1.228.1, PLUT. *Rom.*14 ș.a.

[βαίνω]

βῶν, v. βοῦς.

βωνίτης, *subst.* v. βουνίτης.

βῶξ, βωκός v. βόαξ.

βῶς, v. βοῦς.

βώσας, (ion.) part. aor. de la βοάω: HDT. 8.92.

βώσεσθε, (ep.) ind. viit. med. 2pl. de la βόσκω: A.RH. 1.685.

βωστρέω-ῶ, *vb.* {dor. conjct. prez. 1pl. act. βωστρέωμες Theoc. 5.66} I a striga după ajutor: (+ ac. pers.) ~ δὲ Κράταιν OD. 12.124 *a o striga pe Cratais*; τί με βωστρεῖς; AR. *Ach.*959 *de ce mă strigi?*; ποιήσω τήμερον τοὺς δημότας ~ σ' ἐγὼ AR. *Lys.*685 *am să te fac să-ți strigi prietenii în ajutor*; βωστρέωμες THEOC. 5.66 *să[-l] strigăm*. II a urla: τί βωστρεῖς; AR. *Av.*274 *de ce urlă?*

[βοάω]

βωταλῖς, v. βουταλῖς.

βωτῖ-άνειρα, ας, ἡ [ἄν] *adj.f.* care hrănește oamenii, doică a eroilor: ἐν φθίῃ ἐριβόλακι βωτιανείρῃ IL. 1.155 *în Phthia mănoasă, doică a eroilor*; ἀνὰ χθόνα βωτιάνειραν OD. 19.408 *prin glia hrănitoare de oameni*; HES. *Fr.*165.

[βόσκω, ἀνήρ]

βώτωρ, ορος, ὁ *subst.* (= βοτήρ) păstor, cioban: εὐρησι ... βώτορας ἄνδρας IL. 12.302 *de-ar găsi păstori*; OD. 14.102, 200. [βόσκω]

Γ γ

Γ, γ, τό (γάμμα) a treia literă a alfabetului grec; ca numeral γ' = 3 sau al treilea, γ = 3000.

γ', (formă elidată) v. γε.

γᾶ, *partic.* (dor.) v. γε.

γᾷ, *subst.* (dor. și eol.) v. γῆ.

γάγγᾰμον, ου, τό *subst.* plasă de pescuit rotundă, cu ochiuri mici (folosită în special pt. stridii) (fig.) μέγα δουλείας ~ AESCH. Ag.361 *marele năvod al sclaviei.*

γάγγραινα, ης, ἡ *subst.* cangrenă: ὁ λόγος αὐτῶν ὥς ~ νομῆν ἔξει NT 2Tim.2.17 *cu-vântul lor se va întinde precum o cangrenă;* (fig., despre calomnii) γαγγραίναις καὶ καρκινώμασι διαβρωθεῖς PLUT. M.65d *mâncat de cangrene și de cancer.*

[cf. γράω]

Γάζα, ης, ἡ *subst.* I oraș în sud-vestul Palestinei, actuala Gaza: τὴν Γάζης πολιορκίαν PLB. 16.18.2 *asediul Gazei;* LXX IIs.Nav.15.47, IOS. A15.82.1, PLUT. Alex.25 ș.a. II oraș în Sogdiana: ARR. An.4.2.1.

γάζα, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* I tezaur, vistierie regală: ἔθικα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ LXX 2Ezr.7.21 *am dat poruncă tuturor vistierilor de dincolo de râu;* NT Fp.8.27, PLUT. Alex.36 ș.a. II sumă mare de bani, avere: ἕκ τῶν Κλεοπάτρας θησαυρῶν γάζαν πολλήν... καὶ κόσμους γυναικείους καὶ χρήματα πολλὰ ἔπεμψεν App. Mith.93 *a trimis, din tezaurul Cleopatrei, o mare avere, bijuterii femeiești și mulți bani;* PLB. 11.34.12 ș.a.

[cuvânt persan]

Γαζαῖοι, ὧν, οἱ *subst.* locuitori ai Gazei: PLB. 16.22a.2, IOS. A113.359 ș.a.

[Γάζα]

γαζαρηνός, οὔ, ὁ *subst.* astrolog, ghicitor sau mag de origine babiloniană, gazarean: οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν ... καὶ γαζαρηνῶν ἢ δῆλωσις [τοῦ μυστηρίου] LXX Dan.2.27 *nu stă în puterea înțelepților, vrăcilor sau a cititorilor în stele des-lușirea [tainei];* LXX Dan.4.7, id.

Dan.5.15.

γαζο-φύλακτον, ου, τό [λᾱ] *subst.* I loc în care se păstrează tezaurul regal sau public, trezorerie: LXX 1Ezr.8.18, IOS. A113.429. II cămară pentru depozitarea ofrandelor în templul din Ierusalim, vistierie a templului: ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκτον NT Mc.12.41 *mulțimea pune bani în vistierie;* LXX 1Ezr.5.44, id. 2Ezr.23.4.

[γαζοφύλαξ]

γαζο-φύλαξ, ἄκος, ὁ [ῡ] *subst.* paznic al tezaurului, vistiernic: εἰώθεισαν εὐνοῦχους ἔχειν γαζοφύλακας PLUT. Demetr.25 *obișnuiau să pună eunuci drept vistiernici;* LXX 1Par.28.1, IOS. A115.408.2.

[γάζα, φύλαξ]

γαθέν, *adv.* v. γῆθεν.

γαθέω, γάθω, *vh.* (dor.) v. γηθέω.

γαῖα, ας, ἡ *subst.* {ep. și ion. gen. γαίης, dat. γαίῃ; ion. nom. γαίῃ (numai la poezii târzii); var. αῖα (Il. 3.243, Od. 11.301, metri causa); dor. γαῖᾱ} (poet. = γῆ) I pământ (ca element), țărână: σκῆπτρον βάλε γαίῃ HOM. Il.1.245 *sceptrul îl aruncă pe pământ;* IL 3.114, OD. 11.129 (în expr. χυτὴ ~ : pământ îngrămadit deasupra unui mort-mânt pentru a forma o movilă) με τεθνηῶτα χυτὴ κατὰ ~ καλύπτοι OD. 13.251 *de m-ar acoperi, pe mine mort, pământul movilă;* ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε IL. 7.99 *de v-ați face toți apă și țărână;* κόνις καὶ ~ ... ἐγένοντο A.RH. 4.1408 *se făcură praf și țărână.* II pământul ca suprafață delimitată, ținut, regiune: κατ' Ἀχαΐδα γαῖαν OD. 21.107 *în țara Achaiei;* προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν HES. Sc.1 *părăsindu-și căminul și ținutul strămoșesc;* IL. 2.140, AESCH. Pers.492, id. Supp.545, EUR. Fr.696. III pământul ca suprafață nedelimitată, lumea terestră: ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν γαῖαν ἐληλουθῶς IL. 15.81 *cel umblat prin lumea largă;* βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν HES. Op.487 *muritorii de pe pământul fără margini;* οὐρανός τε ~ τ'

ἦν μορφή μία EUR. *Fr.*484.2 *cerul și pământul formau un singur corp.*

[cf. γῆ]

Γαῖα, ας, ἡ *subst.* {ep. și ion. gen. Γαίης, dat. Γαίῃ} (mitol.) Gaia / Gliia, zeița Pământ, divinitate primordială născută imediat după Chaos: HES. *Th.*20, id. *Th.*45, AESCH. *Pr.*210, Pi. *O.*7.38, EUR. *Fr.*944 ș.a.

γαιη-γενής, v. γηγενής: A.RH. 3.1186.

γαιήϊος, α, ον *adj.* născut din pământ sau din Gaia / zeița Pământ: OD. 7.324.

[γαῖα]

γαιή-οχος, ον *adj.* {dor. γαῖοχος Aesch., Pi., Soph.} **I** (epitet al lui Poseidon) cel ce poartă Pământul sau cel ce inconjoară / cuprinde Pământul; ocrotitorul Pământului (< imaginea Oceanului care inconjoară Pământul); *interpretat și ca* cel ce cutremură Pământul; sau cel ce străbate Pământul (în car): IL. 9.183, id. 13.43, OD. 3.55, HES. *Th.*15 μεγαθενής Γαῖοχος Ποσειδάν Pi. *O.*1.25 *preaputernicul Poseidon, cel ce cuprinde Pământul*: SOPH. *OC*1072. **II** (despre alte divinități) ocrotitor al ținutului: γαῖοχε παγκρατὲς Ζεῦ AESCH. *Supp.*816 *Zeus atotputernic, tu ce ocrotești ținutul*; γαῖοχόν ... Ἄρτεμιν SOPH. *OT*160 *Artemis, ocrotitoare a ținutului.*

[γαῖα, *uegh- (cf. dor. γαῖοφοχος) a mișca, a purta, (spec.) a curge, cf. ὀχετός canal, apeduct, ὀχετεύω a conduce cursul apei; interpretat, încă din antichitate, și drept compus al vb. ἔχω, cf. trag. și Hdt.: apropiat și de lat. *vexare* „a agita, a scutura”; cf. αἰγίοχος „purător de egidă / cel care scutură egidă”]

γαιη-φαγέω, vb. a mânca pământ: οὐ παύεται γαιηφαγὼν ἕως οὗ ἐκτροπήσῃ τὴν γῆν ARSTT. *Fr.*361. *nu încetează să mănânce pământul până nu îl lasă găunos.*

[γαῖα, φαγέω]

γαιο-νόμος, ον *adj.* (hapax) care are un ținut sub stăpânire sub stăpânire, locuitor: AESCH. *Supp.*54.

[γαῖα, νέμω]

γάϊος, α, ον [ᾱ] *adj.* **I** de pământ, pământesc: γαῖα κόνις AESCH. *Th.*736 *pulberea țărâni*; μάρπτις νάιος ~ AESCH. *Supp.*826 *prădătorul de pe corabie [este] pe uscat*. **II** (prob.) sub-pământean, infernal: τὸν γάϊον ... Ζῆνα AESCH. *Supp.*156 *Zeus cel sub-pământean.*

[γαῖα]

γαῖσος, ου, ὁ *subst.* armă de origine celtică, tip de sulită: ταῖς δὲ χερσὶν ... τοὺς γαῖσους φέροντες PLB. 18.18.4 *purând sulitele în mâini*; LXX *Iis.Nav.*8.18, id. *Iud.*9.7.

[lat. *gaesum*]

γαῖω, [αῖ] *vb.* [doar part. prez.] a străluci, a radia, *numai în expr.* κύδεῖ γαῖων: IL. 1.405 *răspândind o aură de putere magică*; IL. 5.906, id. 8.51.

[cf. γάνυμαι, γαῦρος]

γαῖώδης, ες *adj.* (v. γεώδης) pământos, de pământ: ᾧ γαῖώδῃ ARR. *Phys.*6.14 *părțile de pământ (ale cometelor).*

[γαῖα]

γάλα, γάλακτος, τό [γᾱ] *subst.* [var. dat. sg. γάλακι Call. *Hec.fr.*260; dat. pl. γάλαξι Plat. *Lg.*887d] **I** lapte: (de animal) ὄτες ... ἀμελγόμεναι ~ λευκόν IL. 4.434 *oi mulse de laptele alb*; OD. 4.88, HES. *Op.*590 ș.a., (de mamă) μαστόν, πρὸς ᾧ σὺ ... ἐξήμελξας εὐτραφὲς ~ AESCH. *Ch.*898 *pieptul din care tu ai supt lapte hrănitor*; XEN. *Cyn.*7.3 ș.a., (în expr. ἐν γάλακτι = în perioada de sugar) ἔτ' ἐν γάλακτι τ' ὄντι EUR. *HF.*1266 *pe când eram încă sugar*; PLAT. *Tim.*81c, id. *Lg.*887d. **II** (fig.) lapte (ca suprem deliciu). **1** vin: οἶνος, Ἀφροδίτης ~ AR. *Fr.*596 *vin, laptele Afroditei*. **2** lapte (ca *adynaton*): (în expr. ὀρνίθων γάλα) πλουθυγίειαν ... νεότητα, γέλωτα, χορούς, θαλίας ~ τ' ὀρνίθων AR. *Av.*734 *bogăție-sănătate, tinerețe, râs, dansuri, sărbători și lapte de pasăre*; AR. *Av.*1673, id. *V.*508. **3** lapte (ca simbol al bunăstării): εἰς γῆν ῥέουσιν ~ καὶ μέλι LXX *Ex.*3.8 *într-un tărâm unde curge lapte și miere*; **III** (astron.) Calea Lactee: ARSTT. *Mete.*345a12.

γάλακθινός, ἡ, ὄν *adj.* **I** (despre animale) de lapte: (ac.) ἔλαφος ... νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς OD. 4.336 *căprioara ce și-a culcat iezii abia născuși, de lapte*; HDT. 1.183, LXX *IRg.*7.9 ș.a. **II** (despre copii) sugar: τῷ ... ἐλισσέσθην περὶ παῖδα ... γαλαθηνὸν ὑπὸ τροφῷ THEOC. 24.31 *cei doi [șerpi] îl încolăcesc pe copilul alăptat de doică.*

[γάλα, θῆσθαι]

γάλακτο-ειδής, ες *adj.* asemănător laptelui: [τὰ καταμήνια] ἄρχονται μὲν ἐκ λευκῶν γαλακτοειδῶν ARSTT. *HA.*634b.19 *[ciclu-rile menstruale] încep cu [secreții] albe, asemănătoare laptelui.*

[γάλα, εἶδος]

γαλακτο-ποτέω-ω, *vb.* a bea lapte: LXX 4Mac.13.21.

[γαλακτοπότης]

γαλακτο-πότης, *ου*, ὁ *subst.* băutor de lapte: (despre libyeni) κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται HDT. 4.186 *mâncători de carne și băutori de lapte*; (despre massageri) HDT. 1.216 ἔμολεν γαλακτοπότας ἀνὴρ ... οὐριβάτας EUR. *El.*169 *a venit un bărbat băutor de lapte, care străbate munții.*

[γάλα, πότης]

γαλακτο-τροφία, *ας*, ἡ *subst.* alăptare: ἄκαρποι τιθηναίαι καὶ ταλαίπωροι γαλακτοτροφίαί LXX 4Mac.16.7 *fără rod [au fost] îngrijirile și nenorocite alăptărilor.*

[γάλα, τρέφω]

γαλακτο-φόρος, *ον* *adj.* (propr.) purtător de lapte, care dă lapte: τὰ κτήνη ... γαλακτοφόρα IOS. *BI.*3.50.3 *turmele ce dau lapte.*

[γάλα, φέρω]

γαλακτώδης, *ες* *adj.* asemănător laptelui, lăptos: ὑγρότητα γαλακτώδη ARSTT. *HA.*540b.32, *id.* *HA.*587a.32 *lichid asemănător laptelui*; ἡ ~ ὑπάρχουσα ἐν τοῖς ζωοτόκοις τροφή ARSTT. *PA*692a.15 *hrana sub formă de lapte furnizată de mamifere*: τὸν γαλακτώδη τοῦ ὠκεανοῦ τόπον LUC. *VH.*2.26 *locul din ocean de culoarea laptelui.*

[γάλα]

γάλαξ, *ακος* *subst.* tip de moluscă, prob. *Mactra lactea*: ARSTT. *HA*528a23.

[γάλα]

γάλαξι, *dat. pl* al lui γάλα: PLAT. *Lg.*887d

γαλαξίας, *ου*, ὁ *subst.* Calea Lactee: LUC. *VH.*1.16.

[γάλα]

Γαλάξιον, τὸ *subst.* sanctuar al lui Apollon Galaxios ἰν Βεοτία: PLUT. *M.*409a.

Γαλάτεια, *ας*, ἡ [γά] *subst.* (mitol.) Galathea, divinitate marină, fiică a lui Nereus: IL. 18.45, HES. *Th.*250, THEOCR. 11.13, LUC. *DMar.*1.1.

Γαλάτης, *ου*, ὁ [γά] *subst.* I galatean, locuitor al Galatiei (Asia Mică): παρὰ τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας Γαλατῶν PLB. 30.28.1 *la galatienii din Asia*; ὃ ἀνόητοι Γαλάται NT *Gal.*3.1 *ο*, *galateni fără minte*; τοὺς γὰρ νῦν ὑφ' Ἑλλήνων Γαλάτας καλουμένους ... Γόμαρος ἔκτισε IOS. *AP.*1.123.2 *pe cei nu-*

miși azi, de către greci, „galateni”, Gomaros i-a întemeiat: APP. *Mith.*35, APP. *BC.*4.11.88 *ș.a.* II gal, locuitor al Galliei (Europa): παρὰ τε Κελτοῖς καὶ Γαλάταις τοὺς καλουμένους δρυῖδας ARSTT. *Fr.*35 *la celți și gali (există) așa-numiții druizi*: LXX 1Mac.8.2, PLB. 2.19.13, οἱ δὲ Γαλάται τοῦ Κελτικοῦ γένους ὄντες PLUT. *Cam.*15 *galii, fiind din neamul celtic*; ἱππεὺς δὲ Γαλάτης τὸ γένος ἢ Κίμβρος PLUT. *Mar.*39 *un călăreț gal, după neam, sau cimbru*; Γαλάτας τοὺς περὶ τὸν Ἰστρον PLUT. *Aem.*9 *gali de la Dunăre*; PLUT. *Pomp.*67, APP. *BC.*1.10.92 *ș.a.*

[Γαλατία]

Γαλατία, *ας*, ἡ *subst.* I Galatia, regiune din Asia Mică, ἰν sudul Paphlagoniei, cu capitala la Ankyra (azi Ankara): LUC. *Alex.*18, *id.* *Alex.*30 ἐκ Γαλατίας ... τῆς ἑώρας APP. *BC.*2.8.49 *din Galatia cea răsăriteană*; NT. 1Cor.16.1 ἐξέπλευσεν εἰς Καππαδοκίαν καὶ Γαλατίαν PLUT. *Mar.*31 *a pornit pe mare spre Cappadokia și Galatia.* II Gallia, regiune din estul Europei, cuprinzând actualele Franța, Belgia și N. Italiei: (gen.) τῆς ἐκτὸς Ἀλπεων Γαλατίας PLUT. *Mar.*11 *Gallia de dincolo de Alpi (Gallia Transalpină)*; τὴν ἐντὸς Ἀλπεων Γαλατίαν PLUT. *Pomp.*16 *Gallia de dincoace de Alpi (Gallia Cisalpină)*; (gen.) τῆς περὶ Ναρθῶνα Γαλατίας PLUT. *Sert.*12 *Gallia cea din jurul Narbonei (Gallia Narbonensis)*; APP. *BC.*1.13.107.

Γαλατικός, *ής*, ὁ *ν* *adj.* I propriu Galatiei sau galatenilor; galatean: (ac.) τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν NT *Fp.*16.6 *ținutul frigian și cel galatean*; ἄγρια δ' ἔργα καὶ βάρβαρα καὶ Γαλατικά PLUT. *M.*1049b *șapte sălbatică și barbare și specifice galatenilor*; ARR. *An.*2.4.1. II propriu Galliei sau galilor; galic: συνάπτει τὰ Γαλατικά πεδία πρὸς τὴν ἄλλην Ἰταλίαν PLB. 3.86.2 *câmpia galică se unește cu restul Italiei*; τὸ Γαλατικὸν φῶλον PLB. 2.33.2 *neamul galic*; ἡ Γαλατικὴ μάχαιρα PLB. 3.114.3 *sabia galică*; PLUT. *Marc.*7, (despre partea nord-vestică a Mediteranei) τρία ... πελάγη, τό τε Σαρδόνιον καὶ τὸ Γαλατικὸν λεγόμενον καὶ Ἀδρίαν ARSTT. *Mu.*393a *trei mări, [mareea] Sardei, [mareea] numită Galatică și cea Adriatică*; πρὸ τῶν Γαλατικῶν PLUT. *Caes.*15 *înaintea războaielor [lui Caesar] cu galii.*

[Γαλατία]

γαλεάγκων, subst. v. γαλιάγκων.

γᾱλεάγρα, ας, ἡ subst. (propr. cursă pentru nevăstuici) cușcă: ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρα LXX Iez. 19.9 cu botniță și în cușcă; (cușcă pentru prizonieri) PLUT. Phoc.33.

[γαλέη, ἄγρα]

γᾱλέη, ης, ἡ [ᾱ] subst. |contr. γαλῆ, ἡς| I (zool.) nevăstuică, *Mustella vulgaris*: γαλαῖ καὶ μύες AESOP. 1.174 nevăstuici și șoareci; AR. V.1182, ARSTT. EN1149a8, παράκυθ' ὅσπερ ~ AR. Ec.924 arcuies-te-te ca o nevăstuică; ARSTT. HA609a17, (pron.) <γαλῆ χιτώνιον>, καὶ, <οὐ πρέπει γαλῆ κροκωτός> PLUT. Prov.2.1 „rochie pentru nevăstuică” și „nu i se cuvine nevăstuicii rochie elegantă” (= a strica orzul pe găște); αἱ γαλαὶ μαλακῶς χρῆζοντι καθεύδειν THEOC. 15.28 nevăstuicile tân-jesc să doarmă pe moale; (iron. pt. o pronunție greșită) ἐκ κυμάτων ... γαλῆν ὁρῶ AR. Ra.304 dincolo de valuri vād o nevăstuică (în loc de γαλῆν' ὁρῶ EUR. Or.279 vād calmul mării). II (gener.) animal din familia mustelidelor: dihor, *Putorius furo* HDT. 4.192; (cu adj. ἄγρια, sālbatică) dihor sau jder ARSTT. HA580b26.

γᾱλεο-ειδής, ἐς adj. |var. γᾱλεοώδης Arstt. HA505a.5| (iht.) din specia rechinilor: (subst.) οἱ ... γαλεοὶ καὶ οἱ γαλεοειδεῖς ARSTT. HA566a.31 rechinii și cei din specia rechinilor; ARSTT. HA565a.20.

[γᾱλεός, εἶδος]

γᾱλεός, οὔ, ὁ subst. (iht.) specie de rechin, prob. câine-de-mare, *Scyllium catulus*: AR. Fr.318, ARSTT. HA489b6, (ac. pl.) νεβρίας γαλεοῦς ARSTT. HA565a.25 (propr.) cāine-de-mare bălțat, *Scyllium stellare*.

[γαλέη]

γαλεώδης, v. γαλεοειδής.

γᾱλεώτης, ου, ὁ subst. I (zool.) șopărlă cu pete, prob. gecko leopard, *Eublephans macularius*: τὸν δὲ γαλεώτην, ὅταν ἐκδύσεται τὸ δέρμα ... καταπίνειν ARSTT. Mir.835a27 șopărlă leopard, când își schimbă pielea, o mănâncă; (fig.) οὗτός ἐστι ~ γέρων MEN. Fr.188 bătrânul ăsta e o șopărlă (sc. are pielea zbârcită sau cu pete); AR. Nu.173. II pește spadă: (= ξιφίας) PLB. 34.2.15.

[γαλέη]

γαλῆ, v. γαλέη.

γᾱλιναίη, ης, ἡ subst. (ep. = γαλήνη) cal-

mul mării: CALL. Epigr.5.5, A.RH. 1.1156.

[γαλήνη]

γᾱλιναῖος, α, ον adj. de liniște, liniștit: ἡ θάλαττα τὰς γαλιναῖας σπονδὰς διελύσατο AESOP. 7.2 marea a rupt alianța de liniște.

[γαλήνη]

γᾱλῆνειᾱ, ας, ἡ subst. (doar dor. γᾱλάνειᾱ Eur.) I calmul mării: γαλανείας τιθεῖς ἐρετμοῖς EUR. HF402 așternând calmul pentru vâsle; II (fig.) liniște (sufletească): γαλανεία χρῆσάμενοι μαινομένων οἰστρῶν EUR. IAS46 cei ce fac față cu calm înțepăturilor furioase.

[γαλήνη]

γᾱλήνη, ης, ἡ subst. {dor. γαλάνα Aesch., Theoc.} I suprafața lucioasă a mării calme, calmul mării: ἔσχε δὲ κῦμα, πρόσθε δὲ οἱ ποίησε γαλήνην OD. 5.452 opri valurile, înaintea lui așternu calmul; ἐλῶσι γαλήνην OD. 7.319 vor străbate întinderea lină; OD. 10.94, THUC. 26.7, EUR. Or.728, ὡς ~ ἐν θαλάσσει, νηνεμία ἐν ἀέρι ARSTT. Top.108a11 precum calmul pe mare, acalmia în aer; λιπαρή δὲ ~ ἄμ πέλαγος THEOC. 22.19 o lucitoare întindere calmă dintr-un capăt în celălalt al mării: ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσει, καὶ ἐγένετο ~ μεγάλη NT Mt.8.26 porunci vânturilor și mării și se așternu un calm deplin. II calm atmosferic sau al altor fenomene naturale: ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἡδὲ ~ ἔπλετο νηνεμία OD. 5.391 vântul se opri și se așternu calmul fără adiere; τῶν σεισμῶν γαλήνης ἐπιλαβόμενος PLAT. Ph.273a izbândi liniștirea cutremurelor; PLAT. Ti.44b. III nemișcare, liniște: ἐν γαλήνῃ ... τόπον SOPH. El.899 loc liniștit; IV (fig.) calm, seninătate sufletească: γαλήνην ἡσυχίαν τε ἐν τῇ ψυχῇ PLAT. Lg.791a seninătate și liniște în suflet; ~ βίου LUC. Alex.61 cumpătarea vieții: AESCH. Ag.740, PLAT. Phd.84a.

[cf. γλήνη, γελάω]

γᾱλινής, ἐς adj. senin, liniștit: γαλινὲς τὸ μέτωπον ἔχουσιν ARSTT. Phgn.811b38 au fruntea senină.

[γαλήνη]

γᾱλινιάω-ῶ, vb. |doar part. prez. fem. γαλινιώσα| (despre mare) a fi liniștit: AESOP. 1.223.

[γαλήνη]

γᾱλινίζω, vb. I (despre mare) a fi liniștită: (part. subst.) τὸ γαλινίζον τῆς θαλάττης

ARSTT. *Pr.*936a.5 *calmul mării*. II (fig.) a se liniști: μέθη ταράσσει καὶ γαληνίζει φρένα EUR. *Fr.*1079.4 *prin beție își tulbură și își liniștește mintea*; PLUT. *M.*1088e.

[γαλήνη]

γαληνισμός, οὔ, ὁ *subst.* înșeninare (a sufletului); ARSTT. *Ep.*5.6.

[γαληνίζω]

γαληνός, ὄν *adj.* I (despre mare) calm, liniștit; AESOP. 1.223, LUC. *Merc. Cond.*2.

II (fig.) liniștit: γαληνόν ... καὶ πανευδαίμονα βίον LUC. *Herm.*22 *viață liniștită și întru totul fericită*; PLAT. *Sr.*370d, ὦ καρδιά... πρὶν μὲν ἐς ξένους ~ ἦσθα EUR. *IT*345 *o, inimă, înainte erai blândă față de străini*; (despre cuvinte) ἐκ γαληνῶν ... προσφθεγμάτων EUR. *Hec.*1160 *după vorbele suave*.

[γαλήνη]

γαλιάγκων, ὄνος, ὁ *subst.* [var. γαλεάγκων Plut., γαλεαγκών, ὄνος, Arstt.] (propr.) om cu brațe de nevăstuică, sc. cu brațe scurte: (ac. pl.) τοὺς ἀκνήμιους καὶ τοὺς γαλεάγκωνας καὶ τοὺς τριοφθάλμους PLUT. *M.*520c *cei fără pulpe, cei cu brațe scurte și cei cu trei ochi*; τὸν μὲν Ἑρμῆν τῷ σώματι γενέσθαι γαλιάγκωνα PLUT. *M.*359e *Hermes era, în ceea ce privește constituția corpului, cu brațele scurte*; <φιλόκυβοι> γαλεαγκῶνες καὶ ὀρχισταί ARSTT. *Phgn.*808a31 *iubitorii de zaruri*; *cei cu brațe scurte și dansatorii*; ARSTT. *Phgn.*813a12.

[γαλέη, ἀγκών]

Γαλιλαία, ας, ἡ *subst.* Galileea, regiune din nordul Palestinei; LXX *Iis. Nav.*12.23, NT *Mt.*4.12, IOS. *BI.*22.

Γαλιλαῖος, α, ὄν *adj.* galileu, din Galileea: (despre Petru) καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ NT *Mc.*14.70 *căci ești galileu*; ὀπλίτας Γαλιλαίους IOS. *Vii.*108 *hopliți galilei*; (subst.) μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου NT *Mt.*26.69 *cu Iisus Galileu*; Γαλιλαίων δ' ἐστὶ ... τὸ χωρίον IOS. *AI*5.63.6 *finutul este al galileilor*.

[Γαλιλαία]

Γάλλος, α, ὄν *adj.* gal, din Gallia: ἐν τῷ πρὸς Γάλλους πολέμῳ PLUT. *M.*310b *în războiul împotriva galilor*; APP. *Hisp.*1.

Γάλλος, οὔ, ὁ *subst.* [var. γάλλος] I preot al Cybele: τοὺς Γάλλους πλημμελοῦντας ἐν τοῖς Μητρώοις PLUT. *M.*1127c *preoții Cybele care greșesc în templul zeiței*; LUC.

*Syr.D.*15, id. *Syr.D.*22. II (prin ext.) eunuc, castrat: Γάλλους ἐκτρέπεσθαι IOS. *AI*4.290.1 *cei care s-au castrat să fie res-pinși*.

γάλουχέω-ῶ, vb. a alăpta: τῶν γαλουχουσῶν τινα IOS. *AI*2.227.2 *vreuna din cele ce alăptează*.

[γάλα, ἔχω]

γάλωος, ὡ, ἡ [ᾱ] *subst.* [dat. sg. și nom. pl. γαλόω, gen. pl. γαλῶν] cumnată, sora soțului: γαλόω τε καὶ εἰνατέρες IL. 22.473 *surori ale soțului și soții ale fraților*; IL. 3.122, id. 6.378, CALL. *Dian.*135.

γάμαι, (dor.) inf. aor. act. de la γαμέω: THEOC. 3.40.

γαμβρεύω, vb. I a intra într-o legătură de rudenie prin căsătorie: μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτοὺς LXX *Deut.*7.3 *nu legați căsătorii cu ei*; (med. + dat.) ἐγεγάμρευτο δ' ἤδη καθ' ὁμολογίαν τῷ Ὑρκανοῦ γένει IOS. *AI*14.300.1 *s-a înrudit printr-o înțelegere cu neamul lui Hyrcanos*. II (tranz.) a se uni (prin căsătorie sau nu) cu cumnată: εἰσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ γάμβρευσαι αὐτήν LXX *Gen.*38.8 *intră la femeia fratelui tău și unește-te cu ea*.

[γαμβρός]

γαμβρός, οὔ, ὁ *subst.* {ep. gen. γαμβροῖο IL. 6.177, dat. pl. γαμβροῖσι Aesch. *Ag.*708, Eur. *Hipp.*635; eol. γάμβρος Sapph.} I ginere: ~ κέν μοι εἶοι IL. 9.142 *să-mi fie ginere*; ~ Διὸς ἐσσι OD. 4.569 *ești ginerele lui Zeus*; IL. 6.177, HES. *Th.*818, PL. 1.3/4.78, HDT. 5.67, EUR. *Ph.*427, PLUT. *Num.*3.7 ș.a. II cumnat: σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισι τε σοῖσι IL. 5.474 *cu ai tăi cumnați și frați*; IL. 13.466, HDT. 1.73, EUR. *Rh.*167. III (gener.) rudă prin alianță: (despre casa lui Priam în raport cu Elena) ἐπέρρεπε γαμβροῖσιν ἀεῖδεν [ὑμέναιον] AESCH. *Ag.*708 *intonarea [hymenului] le-a revenit rudelor (prin alianță)*; κηδεῦσας καλῶς γαμβροῖσι χαίρων EUR. *Hipp.*635 *după ce a legat în mod fericit o căsătorie, bucurându-se de rude*; EUR. *Andr.*641. IV (dor. și eol.) pretendent, logodnic: SAPPH. *Fr.*112, id. *Fr.*113, id. *Fr.*115 ὅσοι γαμβροὶ σφιν ἦλθον PL. *P.*9.116 *câți pretendenți i-au venit*.

[cf. γαμέω]

γάμετή, ἥς *adj.* {dor. gen. pl. γαμετᾶν} căsătorită legal, cu statut de soție legitimă: (opus sclavei) γυναῖκα ... κτητήν, οὔ

γαμετήν HES. *Op.*406 *femeie cumpărată (sclavă), nu luată în căsătorie;* (opus concubinei) μηδενὸς ἄπτεσθαι ... πλὴν γαμετῆς ἑαυτοῦ γυναικός PLAT. *Lg.*841d *să nu aibă relații cu nimeni în afară de soția sa legitimă;* PLAT. *Lg.*868d, ARSTT. *Ath.*4.2, MEN. *Sam.*130 *ș.a.*, γυναικῶν οἰκοφθορίαι γαμετῶν PLUT. *M.*12b *seducerea femeilor căsătorite.* // γᾶμετή, ἥς, ἡ, *subst.* soție: κοινῶ δ' ἄταν γαμετᾶν οὐρανόνικων AESCH. *Supp.*165 *cunosc răzbunarea sofiilor triumfătoare asupra cerului;* τῆς πρὸς γαμετήν φιλίας ἐπικρατεῖ LXX *4Mac.*2.11 *prevalează asupra iubirii de soție;* οὐ μόνον τὰς γαμετάς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀργυρωνήτους καὶ παλλακευομένας PLUT. *Them.*26.5 *nu numai soțiile legitime, ci și sclavele cumpărate cu argint și concubinele.*

[γαμέω]

γαμέτης, ου, ὁ *subst.* {dor. γαμέτας Aesch., Eur.} σοί: μηδὲ πλαθεῖν γαμέτα τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ AESCH. *Pr.*897 *de nu m-aș uni cu vreun soț dintre cei cerești;* μακάριος ὁ γαμέτας EUR. *Tr.*311 *fericit este soțul;* EUR. *Supp.*998, XEN. *Cyr.*4.6.3, PLUT. *Cat.Ma.*20.3.

[γαμέω]

γαμέω-ω, vb. [viit. γᾶμέω II. 9.388, id. 9.391, contr. 3sg. γαμεῖ Aesch. *Pr.*764, Soph. *OT*1500 *ș.a.*, tard. γαμήσω, aor. ἔγημα, tard. ἐγάμησα, pf. γεγάμηκα; *med.* viit. γαμοῦμαι, tard. γαμήσομαι; aor. ἐγημάμην, *pas.* aor. ἐγαμήθην; pf. γεγάμημαι] {dor. aor. 3sg. γᾶμεν Pl. *P.*3.91, Theoc. 8.93, dor. inf. γᾶμαι Theoc. 3.40} I (*act.*) I a se însura, a lua în căsătorie (o femeie): (+ ac.) κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος IL. 9.388 *n-am s-o iau de soție pe fiica lui Agamemnon;* γήμαντα μνηστήν ἄλοχον IL. 9.399 *luându-mi soție nuntită;* Pl. *P.*3.91, HDT. 1.61, THUC. 1.126, EUR. *Med.*19 *ἐγάμησεν ἦν ἐβουλόμην ἐγὼ* MEN. *Fr.*303 *s-a căsătorit cu cea pe care o doream eu;* PLB. 36.17.7 *ș.a.*, (+ gen. partitiv) Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν IL. 14.121 *își luă nevastă dintre fiicele lui Adrastos;* (+ gen. partitiv cu prep.) ἐκ μειόνων γαμεῖν XEN. *Hier.*1.28 *a-și lua soție dintre cele mai tinere;* EUR. *Andr.*1279 *ș.a.*; (+ ac. intern) οἱ δὲ αὐτίκα μὲν γάμους ἔγημαν HDT. 4.145 *ei pe dată legară căsătorii;* ἔγημεν ἀφθόγγους

γάμους SOPH. *Fr.*618 *am încheiat o căsătorie în tăcere;* (abs.) οὐ παίδων ἔνεκα ἐγάμει IS. 6.24 *nu s-a căsătorit pentru a avea copii;* σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν MEN. *Fr.*59 *te sfătuiesc să nu te însori.* 2 (iron., despre o femeie) a se căsători: (Medea către Iason) μὼν γαμοῦσα καὶ προδοῦσά σε: EUR. *Med.*606 *oare eu m-am însurat și te-am trădat?;* (tard., fără nuanțe) ἐάν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἡμαρτεν NT *1Cor.*7.28 *dacă se căsătorește fecioara, nu păcătuiește.* 3 a avea relații sexuale (nelegitime), a se însoți (în afara căsătoriei sau după părăsirea partenerului legitim): ἦν δὲ παρθένον ... γαμεῖ βιαίως σκότιον Ἀγαμέμνων λέχος EUR. *Tr.*44 *fecioara cu care Agamemnon se însofește, cu de-a sila, în așternut ascuns;* ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ... καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται NT *Mt.*19.9 *cine își părăsește nevasta și se însofește cu alta comite adulter;* (despre femeie) ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον NT *Mc.*10.12 *părăsindu-și soțul se însofește cu altul.* II (*med., pas.*) I (despre femeie) a fi luată în căsătorie, a se mărita: (+ dat.) ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι τῷ ὁτῶ τε πατὴρ κέλεται OD. 2.113 *îndeamn-o să se mărite cu acela cu care-i spune tatăl;* τὸν νυμφίον ᾧ γαμοῦμαι τήμερον AR. *Fr.*142 *mirele cu care mă mărit astăzi;* (abs.) γαμοῦμαι δ' ἡ τάλαιν' ἐγὼ βίαι EUR. *Hel.*833 *voi fi luată de soție, nefericită de mine, cu forță;* γήμαντα καὶ γαμουμένην EUR. *Med.*288 *soț și soție;* μήποτ' ἂν ἀναγκάσαι ... μηδὲ γῆμαι μηδὲ γήμασθαι PLAT. *Lg.*926c *niciodată nu i-ar fi silit ... să-și ia soție sau soț.* 2 a întreține relații sexuale (nelegitime): γαμέοισθε λάθρια καὶ τίκτοτε κεκρυμμένα CALL. *Del.*240 *fiε să vă însoțiți în secret și să nașteți pe ascuns.*

[γάμος]

γάμηλευμα, τό *subst.* (peior.) căsnicie: (metonimic despre Clytaimnestra) δυσφιλές ~ AESCH. *Ch.*624 *detestabila nevastă.*

[cf. γάμος]

γάμηλία, ας, ἡ *subst.* I ospăț oferit de bărbatul proaspăt căsătorit membrilor fratriei sale: γαμηλίαν τοῖς φράτερσιν εἰσήνεγκεν DEM. 57.69 *a oferit un ospăț de nuntă membrilor fratriei;* IS. 3.76, id. 3.79, id. 8.18, DEM. 57.43. II sacrificiu oferit zeitelor protectoare ale căsătoriei de către cei

nubili: οἱ τῇ γαμηλίᾳ θύοντες "Hρα PLUT. M.141e *cei ce îi oferă Herei o jertfă cu ocazia ritualului pentru nuntă.*

[γαμήλιος]

γάμηλιος, ον *adj.* nupțial, conjugal: (gen.) κοίτας γαμηλίου AESCH. Supp.805 *pat nupțial*; AESCH. Fr.242: χοάς σοι ... οἶσω πατρῶων ἐκ δόμων γαμηλίου AESCH. Ch.487 *îți voi aduce libații nupțiale [venind] din casa părintească; πρό ... γαμηλίου τέλους* AESCH. Eu.835 *pentru ritualul nupțial*; EUR. Fr.889; MEN. Fr.718 πάντων ἱερωτάτος ἐστὶν ὁ ~ σπόρος καὶ ἄροτος PLUT. M.144b *dintre toate, cel mai sacru este aratul și semănatul nupțial*; τὸν μὲν Ἀφροδίτης τὸν δ' "Hρας, γαμηλίων θεῶν PLUT. M.285a *unul Ἀφροδίτης, unul Herei, zeite protectoare ale căsătoriei*; (epitet) τὰν παρθένους γαμήλιον Ἀφροδίταν EUR. Fr.781.17 *Ἀφροδίτα cea ocrotitoare a nunții pentru fecioare.*

[γαμέω]

Γαμηλιών, ὦνος, ὁ *subst.* (prop. „luna nunțiilor”) Gamelion, a șaptea lună a calendarului attic (sfârșit de ianuarie - început de februarie): ἐν τῷ Γαμηλιῶν μηνί LYS. 17.5 *în luna Gamelion*; ARSTT. Me.343b5, Γαμηλιῶνος ἐβδόμη. φθίνοντος PLUT. M.850b *în a șaptea zi dinainte de sfârșitul lunii Gamelion*; PLUT. Fr.71a.

[γαμήλιος]

γάμησεῖω, *vb.* a dori să se căsătorească: LUC. Tim.52.

[γαμέω]

γάμητέον, *adj.vb.* trebuie să se căsătorească: PLUT. M.408c.

[γαμέω]

γάμιζω, *vb.* (doar prez.) **I** (*act.*) a da în căsătorie (o fiică): ὁ γαμίζων τὴν ἑαυτοῦ παρθένον καλῶς ποιεῖ NT 1Cor.7.38 *cel ce-și mărită fecioara bine face*. **II** (*med., pas.*) (prop. a fi dată în căsătorie) a se mărita: ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται NT Mt.22.30 *căci la înviere nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita*; NT Mc.12.25, id. Lc.17.27.

[γάμος]

γάμικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** privitor la nuntă, nupțial: γαμικὴν χλανίδα AR. Av.1693 *nunțică de nuntă*; (*subst.*) πρό τε γαμικῶν καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν ... τῷ ὕδατι χρῆσθαι THUC. 2.15.5 *înainte de nunți și în alte ritualuri folosesc apă* (sc. din fântâna

Callirrhoe). **II** referitor la căsătorie, conjugal: γαμικοὶ ... νόμοι PLAT. Lg.721a *legi referitoare la căsătorie*; γαμικά παραγγέλματα PLUT. M.138a *sfaturi privind căsătoria* (trad. lat. *coniugalia praecepta*); ἐς πόλεμον καθέστασαν περὶ τε γαμικῶν τινῶν THUC. 6.6.2 *s-au prins în război din pricina unor chestiuni legate de o căsătorie*.

[γάμος]

γάμικῶς, *adv.* ca la o nuntă, în stil nupțial: ἐρανιστάς ~ ἐστιῶν ARSTT. EN1123a20 *organizând oșpețe de dimensiunea unei nunți*.

[γαμικός]

γαμίσκω, *vb.* (doar prez.) (*med.*) a se mărita (prop. a fi dată în căsătorie): διὰ τὸ γαμίσκεσθαι τὰς νεωτέρας ARSTT. Pol.1335a21 *din cauză că tinerele se mărită*; οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται NT Lc.20.34 *fiii veacului acestuia se însoară și se mărită*.

[γαμέω]

γάμμα, τό *subst.* (indecl.) litera gamma (Γ, γ): κεῖσθαι ὥσπερ ~ ὕπτιον XEN. Oec.19.10 *a zăcea precum un gamma culcat*; ἡ τοῦ ~ δύναμις PLAT. Cra.427b *puterea lui gamma*; LUC. Iud.Voc.4.

γάμόρος, *v.* γεωμόρος.

γάμος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* [ep. gen. γάμοιο Hom., Hes., Sapph., A.Rh.] **I** **I** nuntă, actul căsătoriei: ὄφρ' ... συνώμεθα ... ἀμφὶ γάμῳ IL. 13.382 *ca să ne înțelegem asupra nunții*; σοὶ δὲ ~ σχεδόν ἐστιν OD. 6.27 *nunta îți este aproape*; OD. 3.224; ἀναβάλλεται γάμον θυγατρὸς Pl. O.1.80 *se amână nunta fiicei*; AESCH. Supp.9, id. Supp.82, EUR. Andr.1186, PLUT. M.535a ș.a. **2** ceremonial de nuntă, ospăț oferit cu ocazia nunții: μ' ἔφασκες ... δαίσεις δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι IL. 19.299 *promiteai că-mi vei da ospăț de nuntă cu myrmidonii*; οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἄρτυνέουσιν ἔεδνα OD. 1.277 *ei îi vor face nuntă și-i vor pregăti daruri*; IL. 18.491, id. 24.62, AR. Pax1192, ARSTT. EE1233b2, LXX Gen.29.22, NT Mt.22.8 ș.a. **μὴ γάμον εορτάζειν** PLUT. M.998c *să nu celebreze vreo nuntă*. **3** nuntă ritualică dintre Zeus și Hera, sărbătoare ateniană: (ac.) ἱερὸν γάμον MEN. Fr.265 *nunta sacră*. **II** căsătorie, căsnicie: ὅς κε γάμον φεύγων HES. Th.603 *cel care fuge de căsătorie*; καταίνησάν κοινὸν γάμον ...

μεῖζαι Pl. P.4.222 *și-au promis să lege căsnicie împreună*; κοινωνοῦσα τῶν αὐτῶν γάμων SOPH. Tr.546 *împărțind aceeași căsnicie*; τὰ τῶν γάμων καὶ τὰ τῶν παίδων PLAT. Ti.18c *cele ce țin de căsătorii și de copii*; ARSTT. Pol.1306a34; (căsătoria ca instituție) γάμους ... ποιήσομεν ἱεροῦς PLAT. R.458e *căsătoriile le vom orându-i ca sacre*. III *relație amoroasă*: σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο IL. 5.429 *tu ocupă-te de farmecele iubirii*; (frecv. la pl.) ἀναίνεται δὲ λέκτρα κοῦ ψαύει γάμων EUR. Hipp.14 *refuză însurătoarea și nu se atinge de vreo relație*; Πανὸς ἀναβοᾷ γάμους EUR. Hel.190 (*o nimfă*) *strigă iubirile lui Pan*; (despre un bărbat care își violează sora) γάμους δ' ἄνοσίους AR. Ra.850 *relații contrare legilor divine*; τοῖς μεθήμερινοῖς γάμοις ... χρωμένη DEM. 18.129 *practicând împreunăritile de zi cu zi*; (despre relații homosexuale) γάμοις ... τοῖς ἄρρεσι χρῶνται LUC. VH1.22 (*selenitii*) *întrețin relații cu bărbați*. IV (despre animale) *împerechere*: PLAT. R.459a. V *denumire dată de pithagorei numerelor cinci și șase*: τὰ πέντε ... γάμον οἱ Πυθαγόρειοι προσεῖπον PLUT. M.388c *pitagoreii au numit „nuntă” numărul cinci*; ἔστιν ὁ μὲν ζ' τέλειος ... καὶ ~ καλεῖται PLUT. M.1018c *numărul șase este perfect ... și i se spune „nuntă”*; ARSTT. Metaph.1078b23.

[γαμέω]

γαμφηλαί, ὄν, αἰ *subst.* {ion. pl. dat. γαμφηλήσι Hom., Ar., A.Rh., γαμφηλῆς Hom.} I *fălci de animal, mandibule*: (de leu) ὧς τε δὴ αἶγα λέοντε ... φέρητον ... μετὰ γαμφηλήσιν ἔχοντε IL 13.200 *așa cum doi lei duc o capră ținând-o în fălci*; (de cal) ἐν δὲ χαλινούς γαμφηλῆς ἔβαλον IL. 19.394 *le puseră zăbale în gură*; (ale lui Typhon) AESCH. Pr.355. II *cioc (al păsărilor răpitoare), mandibule*: ὀρνίθων γαμφηλαῖς EUR. Ion159 *ciocurile păsărilor*; EUR. Ion1495 *όπόταν μάρπη βυρσαίετος ... γαμφηλήσι δράκοντα* AR. Eq.198 *când vulturul de piele va prinde între mandibule șarpele*; A.RH. 2.188.

γαμφόμοι-οῦμαι, vb. (med.) a se încovoia (despre ciocul vulturilor): τὸ ῥύγχος αὐξάνεται τὸ ἄνω γαμφοῦμενον αἰεὶ μᾶλλον ARSTT. HA619a18 *mandibula de sus a ciocului crește încovoindu-se tot mai mult*.

[γαμψός]

γαμψός, ἡ, ὄν *adj.* curb, încovoiat: γαμψοῦς τ' οἰωνοῦς AR. Nu.337 *păsări răpitoare cu ciocul încovoiat*; κέρατα γαμψά ARSTT. HA630a.31 *coarne încovoiate*; γαμψὸν ἔχει τὸ ῥύγχος ἅπαντα ARSTT. PA662b2 *toate (păsările) au ciocul încovoiat*; ARSTT. PA662b5.

[cf. γνάμπω]

γαμψότης, ητος, ἡ *subst.* încovoiere (a ghearelor păsărilor răpitoare): τῇ γαμψότητι ἐμπόδιον εἶναι τὴν σκληρότητα ARSTT. HA619b9 *din pricina încovoierii ghearelor rigiditatea [pietrelor] le este incomodă*.

[γαμψός]

γαμψ-ώνυξ, ὕχος, ὁ, ἡ *subst.* (pasăre) cu gheare încovoiate: αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες IL. 16.428 *vulturi cu gheare încovoiate*; OD. 16.217, AESCH. Pr.488, AR. Av.359, τοῖς μὴ πτητικοῖς μὴδὲ γαμψώνυξι τῶν ὀρνίθων ARSTT. GA749b2 *acelea dintre păsări care nu zboară și nu au gheare încovoiate*; (despre Sphinx) τὰν γαμψώνυχᾶ παρθένον SOPH. OT1199 *fecioara cu gheare încovoiate*.

[γαμψός, ὄνυξ]

γαμψ-ώνυχος, ὄν *adj.* I (despre păsări sau animale) cu gheare încovoiate: (opus lui εὐθύνουχα „cu unghii / gheare drepte”) τὰ δὲ γαμψώνυχα, ὥσπερ καὶ τῶν πεζῶν λέων καὶ τῶν πτηνῶν ἀετός ARSTT. HA517b1 *unele au gheare încovoiate, cum ar fi, dintre animalele care merg, leul, și dintre cele care zboară, vulturul*; τῶν γαμψωνύχων τετραπόδων PLUT. M.670c *patrupedele cu gheare încovoiate*; II (subst.) (precept pitagoreic) μὴδὲ γαμψώνυχον οἶκοι τρέφειν PLUT. M.727c *să nu crești în casă vreo vietate cu gheare încovoiate*.

[γαμψός, ὄνυξ]

γᾶνάω-ᾶ, vb. I (intrans.) a sclipi, a străluci: θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες IL. 13.265 *platoșe sclipind luminos*; (despre plante) πρασιαὶ ... ἐπηετανὸν γανόωσαι OD. 7.128 *straturi de legume strălucind din plin*. II (trans.) a face să strălucească, a slăvi: μάκαρας θεοὺς γανάοντες AESCH. Supp.1019 *slăvindu-i pe fericirii zei*.

[γάνος]

γάνος, εος, τό [ᾶ] *subst.* sclipire, strălucire (gener. a unui lichid): SAPPH. Fr.20.2 (a

apei) ἀμφὶ κρηναίων ~ δίψῃ πονοῦντες AESCH. Pers.483 *suferind de sete în apropierea sclipirii izvoarelor*; (metonimie, dat.) διοσδότῳ γάνει AESCH. Ag.1392 *apa strălucitoare trimisă de Zeus (sc. ploaia)*; Ἀσωποῦ με δέξεται ~ EUR. Supp.1149 *mă va primi sclipirea [fluviului] Asopos*; (fig. despre vin) παλαιᾶς ἀμπέλου ~ AESCH. Pers.615 *lichidul sclipitor al viței străvechi*; EUR. Fr.146.3, id. Cyc.415, id. Ba.261, AR. Ra.1320.

[cf. γαίω, γάνυμαι]

γᾶνώω-ῶ, vb. I (act., tranz.) a face să strălucească, a șlefui: οἱ λιθοξόοι τὰ πηγέεντα καὶ περικοπέντα τῶν ἀγαλμάτων ἐπιλαίοντες καὶ γανοῦντες PLUT. M.74e *sculptorii care șlefuesc și dau strălucire*; (fig.) τὰ παιδία καθαρῇ καὶ γανωτῇ PLUT. M.609e *copiii sunt îngrijiiți și cizelați*; (despre stil) τῇ δὲ λέξει ... ὁ δὲ Γαίου πιθανὸς καὶ γεγανωμένος PLUT. TCG.2 *în ceea ce privește stilul oratoric, [discursul] lui Gaius era convingător și cizelat*. II (med., pas., intrans.) a radia de bucurie, a fi încântat, vesel: ταῦθ' ὥς ἐγανώθην AR. Ach.7 *cum radiam de bucurie în fața acestor lucruri*; AESCH. Fr.78c, μινυρίζων τε καὶ γεγανωμένος ὑπὸ τῆς ᾠδῆς PLAT. R.411a *fredonând și fiind încântat de cântec*; οὐδὲ γεγανωμένος καὶ ἀνθηρὸς ἐπὶ τὰς μάχας ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος προΐει PLUT. Comp.Demetr.Ant.3 *nu pornea la luptă radiind de fericire și înfloritor [iesind] din gineceu*; ἀπὸ δαίπνου ἦκοντα γεγανωμένον PLUT. M.654e *sosind plin de veselie de la un banchet*.

[γάνος]

γᾶνῶμαι, [ᾶ] vb. {ep. viit. γανύσσεται II. 14.504} (doar la tema de prez., excepție ep. viit.) I (despre inanimate) a străluci: λειμῶν ἐρσῆεις γάνυται A.RH. 1.881 *lucește o poiană înmăsurată*. II (despre pers.) a radia de fericire, a se bucura: (abs.) γάνυται ... φρένα ποιμήν IL. 13.493 *se bucură în sinea sa păstorul*; AESCH. Eu.970, PLUT. M.1098f, εἰάν δὲ καὶ γυναικῶν ἐρῶντες ἰδίων τύχῳσιν ... παντάπασι γάνυνται PLUT. M.634a *dacă se întâmplă să-și iubescă chiar propriile soții, radiază din plin*; (+ dat.) οὐδὲ γὰρ ἦ Προμάχοιο δάμαρ ... ἀνδρὶ φίλῳ ... γανύσσεται IL. 14.504 *căci nici soția lui Promachos nu se va mai bucura de bărbatul ei drag*; OD. 12.43;

γάνυμαι <δὲ> δαιτὸς ἦβα EUR. Cyc.504 *radiez de vigoarea dată de ospăți*; AR. V.612, A.RH. 2.184.

[cf. γηθέω, γαῦρος]

Γᾶνῶμήδης, εὖς, ὁ subst. [sg. gen. contr. Γανυμήδους Ar., Plat., Luc.] (mitol.) Ganymedes, tânăr răpit de Zeus pentru frumusețea sa și devenit paharnic al zeilor: ἀντίθεος ~ IL. 20.232 *Ganymedes cel asemănător zeilor*; IL. 5.266, Pl. O.1.44, id. O.10.105, PLAT. Lg.636c ὁ ~ Διὶ οἰνοχοεῦειν ARSTT. Po.1461a30 *Ganymedes îi turna vin în cupă lui Zeus*; EUR. Cyc.582, THEOC. 12.35 ș.a.

γάνωμα, ατος, τὸ [ᾶ] subst. strălucire, sclipire: τὰ ψευδόχρυσά ... τὴν λαμπρότητα τοῦ χρυσοῦ καὶ τὸ ~ μιμεῖται μόνον PLUT. M.50a *aurul fals doar imită strălucirea aurului și sclipirea acestuia*; (fig.) τῆς ψυχῆς τὸ ~ καὶ τὸ φέγγος PLUT. M.792a *sclipirea și lumina sufletului*.

[γανόω]

γάνωσις, εὖς, ἡ [ᾶ] subst. șlefuire: τὴν γάνωσιν τοῦ ἀγάλματος PLUT. M.287c *șlefuirea statuii*.

[γάνος]

γα-πετής, ἐς adj. v. γηπετής.

γαπο-, v. γηπο-

γαπονέω, v. γεωπονέω.

γαπόνος, v. γεωπόνος.

γάρ, [ᾶ, f. rar ᾶ la Hom. în arsis] conj. (niciodată în prima poziție a frazei, frecv. în a doua, mai rar și poet. în a treia, a patra ș.a.) I (independentă de alte partic.) I (exprimând un raport preponderent cauzal) căci, fiindcă, într-adevăr: a (figurând într-o prop. care urmează după faptul explicat sau confirmat) πολλῶν πολίων κατέλυσε κάρηνα ἢδ' ἔτι καὶ λύσει τοῦ γάρ κράτος ἐστὶ μέγιστον IL. 2.118 *[Zeus] a surpat vârful multor cetăți și tot le va mai surpa, căci puterea lui este cea mai mare*; "Εκτωρ φίλτατος ἔσκε θεοῖσι ... ὥς γάρ ἔμοιγ' IL. 24.68 *Hector le era zeilor cel mai drag* ... ἀσά ἱμὶ ἐρα, ἰντράδενάρ, și mie; σύγγνωθί μοι· παίδιον γάρ εἰμι καὶ ἔτι ἄφρων LUC. DDeor.6.1 *iartă-mă, că sunt copil și încă fără minte*. b (prin anticipație, figurând într-o prop. care precede faptul explicat) εἶεν ... σὺ γὰρ τοῦτων ἐπιστήμων, τί χρὴ ποιεῖν; PLAT. Phd.117a *ei bine, (de bună seamă, de vreme ce) tu te pricepi la aceste lucruri, ce trebuie făcut?*; (cu atracția su-

biectului) τῇ δὲ κακῶς γὰρ ἔδεε πανοικίῃ γενέσθαι, πρὸς ταῦτα εἶπε Ξέρξης HDT. 9.109 *iar ea, cum nenorocirea trebuia să se abată peste întreaga ei casă, la aceste cuvinte, îi spuse lui Xerxes;* (cu repetiție, al doilea γὰρ putând fi omis în traducere) οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω γὰρ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς NT 1Cor.16.7 *căci nu vreau să vă văd acum [doar] în treacăt; (fiindcă) nădăjduiesc să rămân la voi ceva vreme;* IL. 7.328, HDT. 1.8. c (în construcții eliptice) (într-un răspuns, cu valoare afirmativă sau negativă, în funcție de context) καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους; οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε SOPH. Ant.450 *și atunci ai îndrăznit să încalci aceste legi? da, pentru că nu Zeus era cel care mi-a dat aceste porunci;* ἔστι γὰρ οὕτω PLAT. R.545d *asa este;* μὴ γάρ PLAT. Sph.255b *nu, desigur;* (substituind o prop. condițională) ἐπιστευόμεν γὰρ ὑπὸ Λακεδαιμονίων· οὐ γὰρ ἂν με ἔπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς XEN. An.7.6.33 *iar lacedemonienii aveau încredere în mine, fiindcă, altfel (sc. dacă nu aveau încredere), nu m-ar fi trimis înapoi la voi;* (cu rol de întărire, după o afirmație sau o exclamație) ὦ πόποι, ἀνάριθμα γὰρ φέρω πῆματα SOPH. OT168 *vai mie! (căci) îndur nenorociri nenumărate.* 2 (exprimând un raport preponderent explicativ) *că, adică, și anume:* οὐκ οἶδα πλὴν ἐν' σοῦ γάρ ... βραχύν τιν' αἰτεῖ μῦθον SOPH. OC1161 *știu doar un lucru: (că) de la tine cere un scurt cuvânt;* ὑμεῖς γὰρ ἔστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά NT 1Tes.2.20 *că (= da, într-adevăr) voi sunteți slava și bucuria noastră;* (frecv. după δῆλον δέ, φανερόν δέ, τεκμήριον δέ și alte formule care necesită o lămurire) τεκμήριον δέ· ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν κλητεύσω, σὺ δ' οὔτε κατηγγύησας οὔτε νῦν κλητεύσεις DEM. 32.30 *și iată dovada: eu îl voi cita (ca martor), iar tu, așa cum nici nu l-ai pus sub cauțiune, nici acum nu îl vei cita;* δυοῖν γὰρ θάτερόν ἐστιν τὸ τεθνάναι· ἢ γὰρ οἶον μὴδὲν εἶναι ... τὸν τεθνεῶτα, ἢ ... μεταβολή τις τυγχάνει οὕσα PLAT. Ap.40c *moartea este una din două (și anume): sau este ca și cum cel mort n-ar mai exista ..., sau înseamnă o schimbare;* (după pron. dem., în corel. cu un superl.) ὁ δὲ δεινότητόν <γ'> ἐστίν

ἀπάντων, ὁ Ζεὺς γάρ AR. Av.514 *dar lucrul cel mai grozav dintre toate este că Zeus...* 3 (exprimând un raport conclusiv) *deci, așadar, atunci, desigur, în definitiv, păi, oare:* a (în prop. interog. sau exclam.) δοκῶ γὰρ σοι παίζειν καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι; PLAT. Phdr.234d *ți se pare deci că glumesc și că nu sunt serios?;* ἐγὼ γὰρ εἰμι πτωχός; – ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ; AR. Ach.594 *πᾶι (ce? cum?), eu sunt calic? – dar cine ești?;* (frecv. după pron. și adv. interog.) τίς γὰρ αὐτ' ὠνήσεται; AR. Pax1252 *cine oare o să le cumpere?;* μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; NT 1Cor.11.22 *n-aveți oare case (= ce, n-aveți case) ca să măncați și să beți?;* (în construcții eliptice) ἢ γάρ; PLAT. Prm.153b, οὐ γάρ; DEM. 19.253 *nu este așa? nu e adevărat? păi nu?;* τί γάρ; EUR. Or.482 *ce spui?!, de ce nu?;* πῶς γάρ; PLAT. R.425b *cum așa?;* τί γάρ οὐ; XEN. Oec.17.12 *πῶς γάρ οὐ; PLAT. Phd.59b cum (să) nu? păi cum? desigur!;* σὺ γάρ ... πρῶτος ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ποιήσον δημοκρατίαν PLUT. Lyc.19 *πᾶι fᾶ tu, primul, democrație acasă la tine!* b (întărind o dorință) (+ opt.) (imediat după αἶ sau εἰ, cf. lat. *utinam*) αἶ γάρ OD. 15.536, εἰ γάρ AESCH. Ch.345 o, *dacă! ce bine ar fi!* II (în combinație cu alte partic., frecv. cu rol de întărire, uneori omis în traducere) (cu sau fără disjuncție) ἀλλὰ γάρ IL. 7.242 *dar într-adevăr;* γὰρ ἄρα PLAT. R.438a, γὰρ ῥα IL. 1.113, γὰρ δὴ THUC. 1.8 *căci desigur;* γὰρ τε IL. 23.156 *căci într-adevăr;* ἰδοὺ γάρ LXX Is.10.33 *că(cu) iată;* καὶ γάρ HDT. 1.64 *căci, într-adevăr, de fapt, și chiar;* γὰρ οὖν XEN. Cyr.2.1.8 *într-adevăr, așa este;* (οὐ) γάρ που THUC. 7.77, PLAT. R.381c *de bună seamă (nu), bănuiesc (că nu);* γάρ τοι SOPH. Ant.580 *căci desigur;* ș.a.

[γε, ἄρα]

γαργαίρω, vb. a fi plin, a roi (de): (+ gen.) ἀνδρῶν ... ἐγάργαιρ' ἐστία AR. Fr.359 *casa roia de oameni.*

[γάργαρα]

γαργαλίζω, vb. I (tranz.) a gădila, a produce furnicătură: τὸ μὲν ὑπομεμειγμένον τῆς λύπης γαργαλίζει PLAT. Phlb.47a *partea de durere amestecată produce furnicătură;* αὐτὸς αὐτὸν οὐθεὶς γαργαλίζει ARSTT. Pr.965a11 *nimeni nu se gădila pe sine;* (pas.) ARSTT. PA673a4, (fig., a face plă-

cere) ὁ δὲ κόλαξ ... τοῦτο κνᾶ καὶ γαργαλίζει καὶ ἀναπεῖθαι PLUT. M.61e (despre partea irațională a omului) *lingușitorul pe aceasta o perie și o gâdilă și o seduce*; (+ ac. de relație) ἡδέως γαργαλιζομένους τὰ ὅτα ὑπὸ τῶν διαβολῶν LUC. Cal.21 *plăcut gâdilați la ureche de calomnii*. II (intrans.) I (act.) a produce iritație: ἀλγηδὼν ... γαργαλίζουσα PLUT. M.1088a *suferința care irită*. 2 (med.) a se gâdila, a simți furnicăтури: ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα τὰ πτερὰ PLAT. Phdr.251c *(sufletul) fermentează și simte furnicăтури când dă la iveală aripi*; τοῦ γαργαλίζεσθαι μόνον ἄνθρωπον αἰτίον ARSTT. PA.673a7 *cauza pentru care numai omul se gâdilă*; ARSTT. Pr.964b30.

[γάργαλος]

γαργᾶλισμός, οὔ, ὁ subst. gâdilăt, mâncărime, furnicăтури: ὁ ~ γέλως ἐστὶ ARSTT. PA.673a9 *gâdilătul provoacă răs*; (despre senzația provocată de strănut) PLAT. Smp.189a; (furnicăтури produse de iubire, fiori) γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῆ PLAT. Phdr.253e *se umple de înțepăturile florilor și ale dorinței*; PLUT. M.765c.

[γαργαλίζω]

γάργᾶλος, ου, ὁ subst. gâdilăt plăcut, furnicăтури (de emoție): (produs de interpretarea lascivă a unei melodii) ἐμοῦ γ' ἄκρωμένου ὑπὸ τὴν ἔδραν αὐτὴν ὑπῆλθε ~ AR. Th.133 *ascultând eu (melodia), până sub scaun s-au strecurat furnicăтури*; (produs de un vis) τοιοῦτον γάργαλον παρείχετό μοι τὰ ὁρώμενα LUC. Gall.6 *un astfel de gâdilăt plăcut mi-au oferit cele văzute*.

[cf. γαργαλίζω]

γαργᾶρεών, ὄνος, ὁ subst. uvulă, omușor: παρὰ τὸν αὐλῶνα τὸν παρὰ τὸν γαργαρεῶνα ... χωρεῖ τὸ μὲν ... τοῦ πνεύματος ARSTT. Resp.474a20 *o parte a răsufilării trece prin canalul aflat lângă omușor*; ARSTT. HA.492b11.

[γαργαρίζω]

γάρος, ου, ὁ [ᾱ] subst. |var. γάρων, ου, τὸ| *garum*, un tip de sos dens făcut din pește macerat în saramură: ἰχθύων γάρων AESCH. Fr.211 *garum din pești*; SOPH. Fr.799a; οὐδὲν ... τοῦ ταριχηροῦ γάρου SOPH. Fr.606 *nimic din săratul garum*; PLUT. M.995c.

γᾶρύω, (dor. și eol.) v. γηρύω.

γασβαρηνου, subst.a (indecl.) vistiernic, transcriere a ebr. gizebar (גִּזְבָּר): LXX 2Ezr.1.8.

[ebr.]

γαστήρ, στρός, ἡ subst. {ep. gen. γαστέρος Od. 17.473, dat. γαστέρι Il. 13.372, A.Rh. 2.233 s.a.} I I pântece, abdomen, burtă (ca sediu al intestinelor): γαστέρα τύψε μέσην Il. 4.531 *ii lovi mijlocul pântecelui*; Il. 21.180, HDT. 3.29, (despre berbec) λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἔλυσθεις OD. 9.433 *ghemuit sub pântecetele-i lânos*; ἐξογκωθεῖσα τὴν γαστέρα AESOP. 1.24 *cu burtă umflată*; (Ciclopul, despre Odysseus și tovarășii lui, dacă i-ar mânca) μ' ἄν ἐν μέσῃ τῇ γαστέρι πηδῶντες ἀπολέσσαι EUR. Cyc.220 *m-ați omorî, săltându-mi înăuntrul burții*; οὐχ ὑπὸ τῇ γαστρί ἀλλὰ πρὸς τῇ ὀσφύϊ ἔχουσι τὰς ὑστέρας ARSTT. GA720a1 *au ovarele nu sub abdomen, ci lângă șale*; ARSTT. HA523b27 s.a. 2 stomach (ca organ în sine): γαστέρες αἰδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί OD. 18.44 *burțile acestea de capră stau la foc*; OD. 18.118, id. 20.25; ἐς τὰς γαστέρας τῶν ἰρηίων ἐσβαλόντες τὰ κρέα HDT. 4.61 *în-desând carnea în [burdufuri făcute din] stomacul victimelor*; χόλικος ἡνύστρου τε καὶ γαστρὸς τόμον AR. Eq.1179 *o bucată de măr, de rumen și de stomach*; ARSTT. HA509a14. 3 stomach (ca sediu al foamei și al hranei): γαστέρι δ' οὐ πως ἐστὶ νέκυν πενθῆσαι Il. 19.225 *nu e posibil a-l jeli pe mort cu stomacul* (sc. a nu mânca, a posti); (despre lupi) περιστένεται δέ τε ~ Il. 16.163 *le e plină burtă*; OD. 15.344, id. 17.228, (fig.) ποιμένες ... γαστέρες οἶον HES. Th.26 *păstori, [ce sunteți] numai burduhane*; γαστρὸς ἀνάγκαις AESCH. Agam.726 *nevoile pântecelui*; γαστρί μὲν τὰ σύμφορα SOPH. Ph.287 *cele potrivite stomacului*; γαστρὸς πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος ἦν XEN. Mem.1.2.1 *își stăpânea stomacul cel mai bine, dintre toți oamenii*; LXX Ps.16.14, PLB. 10.18.13 s.a. II (la femei) pântece (ca sediu al fătului): ὃν τινα γαστέρι μήτηρ ... φέροι Il. 6.58 *pe cel ce mama l-ar purta în pântece*; (la animale) ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνον HDT. 3.28 *a purta în pântece alt rod*; (idiom.) ἐν γαστρί ἔχειν HDT. 3.32 *a fi însărcinată*; LXX Gen.16.4, id. Jud.13.5, NT Mt.1.18 s.a.; (idiom.) ἐν γαστρί λαμβάνειν

LXX Gen.25.21, 38.18, id. 4Rg.4.17, NT Lc.1.31 *a rămâne însărcinată* (despre femei); (despre animale) LXX Gen.30.41 *ș.a.* γάστρα, ας, ἡ *subst.* I partea inferioară, bombată, a unui vas: γάστρην ... τρίποδος IL. 18.348 *burta trepiedului*; OD. 8.437. II (ext.) vas bombat: γάστραν καταστρέψας IOS. B12.289.3 *întorcând un vas cu fundul în sus*.

[γαστήρ]

γαστρίδιον, τό *subst.* burtică: (iron.) ἀπὸ γαστρίδιου τυννουτουὶ οἷα πέπορδας AR. Nu.392 *cum ai mai trosnit din micuța burtică*.

[dim. al lui γαστήρ]

γαστρίζω, vb. I a umple burta, a mânca cu lăcomie, a se ghiftui: οὐ δεῖ ἐν ταῖς συμφοραῖς οὐδὲ γαστρίζεσθαι AESOP. 1.294 *în mijlocul nenorocirilor nu-ți vine nici să-ți umpli burta*; MEN. Pc.228, LUC. Sat.38. II a lovi în burtă: παῖ αὐτὸν ἀνδρικώτατα καὶ γαστρίζε AR. Eq.454 *loveste-l cât poți de hârbătește și arde-i una în burtă*; AR. Eq.273.

[γαστήρ]

γαστρίμαργία, ας, ἡ *subst.* poftă excesivă de mâncare, lăcomie: τοὺς μὲν γαστρίμαργίας ... καὶ φιλοποσίας μεμελετηκότας PLAT. Phd.81e *cei care se îngrijesc de îndestularea burții și de patima pentru hătură*; διὰ γαστρίμαργίαν ἀφιλόσοφον καὶ ἄμουσον πᾶν ἀποτελοῖ τὸ γένος PLAT. Ti.73a *din cauza lăcomiei întreg neamul omenesc ar sfârși de parte de filosofie și de muze*; ARSTT. EE1231a19, LXX 4Mac.1.3, PLUT. M.124f.

[γαστρίμαργος]

γαστρί-μαργος, ον [ῖ] *adj.* lacom, pofticios, gurmand: ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν PI. O.1.52 *nu-mi este cu putință a numi „mâncău” pe vreunul dintre zei*; οἱ δὲ οἰνόφλυγες, ἕτεροι δὲ γαστρίμαργοι PLAT. Sp.405e *unii bețivi, alții gurmanzi*; διὸ λέγονται οὗτοι γαστρίμαργοι, ὥς παρὰ τὸ δέον πληροῦντες αὐτήν (sc. τὴν γαστέρα) ARSTT. EN1118b19 *de aceea sunt numiți aceștia „lacomii”, pentru că își umplu [stomacul] mai mult decât e nevoie*; ARSTT. EE1221b16, LXX 4Mac.2.7, PLB. 12.8.4, (despre animale „vorace”) ARSTT. PA675b28, (despre caracatiță) PLUT. M.965e.

[γαστήρ, μάργος]

γάστρις, ιδος, ὁ, ἡ [ῖδ] *adj.* lacom, gurmand: πολλοὺς ... ἀποδείξαιμεν ... γάστριδας ἡμῶν ὄντας μᾶλλον AR. Th.816 *i-am putea indica pe mulți care sunt lacomi mai ceva decât noi*; AR. Av.1604.

[γαστήρ]

γαστρο-ειδής, ἐς *adj.* asemănător unui pântec, pântecos: ναῦς ... κοιλοτέρα δὲ καὶ ~ PLUT. Per.26 *corabie mai adânc scobită și pântecoasă*.

[γαστήρ, εἶδος]

γαστρο-κνημία, ας, ἡ *subst.* pulpa gambei (prop. „burta gambei”): αἱ καλούμεναι γαστροκνημῖαι ἐν ταῖς κνήμαις εἰσὶ σαρκώδεις ARSTT. HA499b5 *părțile din gambă numite „pulpe” sunt cărnoase*; τὰ ἰσχία σαρκώδη ἐποίησε καὶ μηροὺς καὶ γαστροκνημίας ARSTT. PA689b15 *[natura] a făcut pulpele cărnoase, atât pe cea a coapsei cât și pe cea a gambei*; κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις LUC. VH1.22 *poartă sarcina nu în pântec, ci în pulpa gambei*.

[γαστήρ, κνήμη]

γαστρώδης, ἐς *adj.* pântecos (prop. de forma unei burți): γαστρώδεις καὶ παχύκνημοι καὶ πιονέες AR. Pl.560 *burtoși și cei cu picioare groase și grăsanii*.

[γαστήρ]

γάστρον, ωνος, ὁ *subst.* burtos, grăsan: AR. Ra.200.

[γαστήρ]

γατο-, v. γητο-

γαυλικός, ἡ, ὁν *adj.* propriu unei nave de negoț: τῶν γαυλικῶν χρημάτων XEN. An.5.8.1 *bunurile din nava de negoț*.

[γαῦλος]

γαυλός, οὐ, ὁ *subst.* bute, găleată, cofă: (pentru muls) ὄρῳ ἄγγεα πάντα, γαυλοὶ τε σκαφίδες τε OD. 9.223 *tot felul de buți pentru zer, și donițe și scafe*; ὀκτῶ μὲν γαυλῶς ... γάλακτος THEOC. 5.58 *opt cofe de lapte*; ~ κυπαρίσσινος THEOC. 5.104 *doniță din lemn de chiparos*; (pentru scos apa din puț) HDT. 6.119, A.RH. 3.758.

γαῦλος, ου, ὁ *subst.* corabie feniciană pentru transportul de marfă, navă de negoț: τριήρεας δύο ἐπλήρωσαν ... καὶ γαῦλον μέγαν παντοίων ἀγαθῶν HDT. 3.136 *au încărcat două trireme și un mare vas de negoț cu tot felul de bunuri*; HDT. 6.17, AR. Av.598, CALL. Fr.384.50, ἐὰν εἰς γαῦλον ἐξ

ἀκάτου ... μεταβῶσιν PLUT. 466b *dacă trec dintr-o barcă într-o navă de negoț*.

[cf. γαυλός]

γαυριάμα, ατος, τό *subst.* I (sens pozitiv) mândrie, fală: εἰς ~ υἱὸν Ἰσραὴλ LXX *Iud.10.8 spre mândria fiilor lui Israel*; ~ ὕψους LXX *Sir.43.1 mândria înaltului*. II (sens negativ) trufie, aroganță: ἐν τῷ ... καταβαλεῖν ~ τοῦ Γολιάθ LXX *Sir.47.4 prin doborârea trufiei lui Goliath*; τὸ κενὸν φρύαγμα τοῦτο καὶ ~ τῆς νίκης PLUT. *Aem.27 semeția aceasta deșartă și trufia [de pe urma] victoriei*.

[γαυριάω]

γαυριάω-ῶ, *vb.* [cu diectasis impf. 3pl. γαυριῶντο Theoc. 25.133] I (despre pers.) a se mândri, a se fâli, a se semeți: (+ dat.) τὴν ἦτταν, εἰ ταύτη γαυριᾶς ἐφ' ἣ στένειν σ' ... προσήκεν DEM. 18.244 *înfrângerea, dacă te fâleşti cu aceasta, pentru care se cuvenea să suspini*; PLUT. *Phil.21*, (cu ἐπὶ + dat.) ἡγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν LXX *Ion.3.14 se fâleau cu săbiile [lor];* παιδαρίων ἐπὶ τῷ συγκόψαι τὸν παιδαγωγὸν γαυριῶντων PLUT. *Lyc.30 copiii mândri de faptul că l-au terminat pe profesor*; APP. *BC.3.5.34*; (cu ἐν + dat.) ἐγαυρίασαν ἐν βραχίονι πεζῶν LXX *Iud.9.7 s-au fâlit cu brațul pedestrașilor*. II (despre animale) a se împăuna, a se fuduli, a se umfla de mândrie, a umbla tanțos: (despre cai) κυδρῶ μὲν τῷ σχήματι ... γαυριώμενος φέρεται XEN. *Eq.10.16 cu o finută falnică, se afișează umblând tanțos*; LXX *Ion.39.21*; (despre taurii consacrați Soarelui) οἱ καὶ ἀτιμαγέλαι βόσκοντ' ... ὧδ' ἔκπαγλον ἐπὶ σφίσι γαυριῶντο THEOC. 25.133 *ei pășteau separat de turmă, într-atât de grozav se fuduleau cu ei înșiși*.

[γαῦρος]

γαυριόμαι, *vb.* a se fâli, a se înfoia: (viit. pas.) ὥς λέων γαυριωθήσεται LXX *Nim.23.24 se va înfoia precum un leu*.

γαῦρος, ον *adj.* I I mândru, bucuros (de ceva); trufaș, orgolios, disprețuitor: (abs.) γαῦρον σπέρμα γενναῖόν τε EUR. *Fr.285.11 mândră sămânță și de neam nobil*; (δαίμων) γαῦρος ... καὶ ὑψηλὸς PLUT. *Ant.33 (daimon) mândru și semeț*; (+ dat.) ἦκιστα δ' ὄλβω ~ EUR. *Supp.862 câtuși de puțin mândru de averea lui*; (sens negativ) οὔτω γαῦρον ὥς ἀνὴρ EUR. *Fr.788.1 atât de trufaș precum bărbatul*; AR. *Ra.282*,

LUC. Nigr.5.2 (subst.) mândrie; trufie; τὸ γαῦρον δ' ἐν φρεσὶν κεκτημένοι EUR. *Supp.217 cei ce poartă trufie în suflet*; πολὺ τὸ γαῦρον καὶ ἀγέρωχον ἐπιφαίνων PLUT. *Marc.1 arătând multă mândrie și noblețe*. II (despre animale) zglobiu, sprinten, tanțos: μόσχῳ γαυροτέρα THEOC. 11.21 *mai sprintenă decât o junincă*; (despre cal) ἐπ' αὐχένι ~ ἀερθεῖς ἔσπεται A.RH. 4.1606 *srumit de gât, fine pasul tanțos*.

[cf. γαίω, γάνυμαι]

γαυρότης, ητος, ἡ *subst.* I (despre pers.) trufie, agresivitate: πτυρέντα τῇ γαυρότητι τῶν πολέμιων PLUT. *Marc.6 speriat de agresivitatea dușmanilor*. II (despre animale) vioiciune, bucurie: (despre o iarpă) ἡ τε γαυρότης καὶ τὸ σοβαρὸν ... τῆς φωνῆς PLUT. *Pel.22 vioiciunea și puterea nechezatului*; (despre un măgar) παρεσκίρτησε ... ὑπὸ γαυρότητος PLUT. *Mar.38 saltă de bucurie*.

[γαῦρος]

γαυρόω-ῶ, *vb.* I (*intrans., med.*) a se umple de orgoliu, a se fâli: (abs.) λύκον ... γαυρωθέντα AESOP. *Fab.dod.220 lupul ce se fâlea*; σκῆπτρ' <α> ... χερσὶ γαυροῦται λαβῶν μαιφόνοισι EUR. *El.322 se umflă în pene luând sceptrul în mînile-i ucigăse*; (cu dat.) πολλοὺς δὲ πλούτῳ καὶ γένει γαυρουμένους EUR. *Fr.662 mulți ce se fâlesc cu averea și originea lor*; EUR. *Or.1532, id. Ba.1144*; τῇ ... εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος LXX *3Mac.3.11 mulțumit de bunul trai*; (cu ἐπὶ + dat.) γαυροῦνται ἐπὶ τῷ ἔργῳ XEN. *Hier.2.15 se mândresc cu fapta*; LXX *Inf.6.2*; (cu ἐν + dat.) ἐν πλούτῳ γαυρούμενον AESOP. 1.249 *fălin-du-se cu averea*. II (*trans., act.*) a face mândru, a umple de mândrie: PLUT. *Cor.15*.

[γαῦρος]

γαῦρωμα, ατος, τό *subst.* motiv de mândrie: κενὸν δὲ γαῦρωμ' ... τῶν ζώντων EUR. *Tr.1250 motiv de mândrie deșartă pentru cei vii*.

[γαῦρος]

γδουπ-, (poet.) v. δουπ-

γε, *partic.* (enclit., scoate în evidență cu-vântul sau prop. la care se raportează) I *sens emfatic și restrictiv în raport cu un cuvânt*: I *scoate în evidență termenul pe care îl succedă*: (după un articol cu valoare

dem.) οὐδ' ὃ γε Κάλχας ἐστὶ IL. 13.70 *acesta nu este Calchas*; τοὺς ὃ γε συγκαλέσας IL. 2.55 *pe ei acesta chemându-i*; λεύσσετε γάρ τὸ γε πάντες IL. 1.120 *priviți aceasta cu toții*; τὼ γε ἰδὼν IL. 1.330 *văzându-i pe cei doi*; (întărește pron. pers.) ἀλλὰ σύ γε ... ἔλεν ὄβριμον ἔγχος IL. 13.294 *ci tu aruncă o suliță tare*; ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον τέκμων IL. 1.525 *numai de la mine, între nemuritori, este semnul cel mai mare*; αὐτὰρ ἐγὼ γε Πύλονδ' ἔχον IL. 3.182 *apoi, eu însumi o fineam către Pylos*; μὴ εἰδέναι σέ γ' ἦ τις εἶ SOPH. Tr.321 *a nu ști cine esti tu una*; (după un pron. relat.) ἦ τις γε τῆς σῆς προὔθανε ψυχῆς EUR. Alc.620 *ea, cea care a murit în locul sufletului tău*; (după subst.) εἶ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν IL. 1.60 *de-ar fi ca de la moartea însăși să scăpăm*; ἐάν τις ἐν καιρῷ γε μαλθάσῃ κέαρ AESCH. Pr.379 *dacă, exact în momentul potrivit, i-ar îmblânzi cineva inima*; Διὸς γε μεῖζονα ζώης χρόνον EUR. Alc.713 *împul vieții mai lung chiar decât al lui Zeus*; (după prep.) οὐ δεῖ ἀπὸ γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν PLAT. Phd.62e *nu trebuie să fugi chiar de ce e bun*. 2 *sens limitativ*: cel puțin, măcar; (după subst.) οὐδὲ τί ... ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμις γε πάρεστι IL. 13.786 *nu ne lipsește deloc tăria în luptă, cel puțin cât avem putere*; κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι Διὸς γε διδόντος ἀρέσθαι OD. 1.390 *mi-aș dori să se întâmple aceasta, de-ar da Zeus, cel puțin*; ὁρατὸν ἦ αἰδές; Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε PLAT. Phd.79b *„vizibil sau invizibil?”* - „Nu de către oameni cel puțin”; (după pron.) ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων ἐμβάλοι ... δαλόν IL. 13.319 *numai să nu arunce văraia cel puțin Cronion însuși*; οὐ τι τόσος γε ὅσος ... Αἴας IL. 2.528 *nici măcar cât Aias (de mare)*; πειράσας' ἀλλ' ὑμεῖς γε κινῆσαι πατρός τὸ δυσπρόσοιστον ... στόμα SOPH. OC1276 *încercați măcar voi să puneți în mișcare gura neînduplecată a tatălui*; {EYΘ.} Τί γάρ κωλύει ... ; {ΣΩ.} Οὐδὲν ἐμέ γε PLAT. Euthphr.9d *„ce ne împiedică?”* „Nimic, cel puțin în ceea ce mă privește”; (după vb.) οὐκ ἔλποιστό γε θυμῷ ἐλθόμεν OD. 3.319 *nici măcar nu ar spera cineva în sufletul său să se întoarcă*; (în relație cu o condițională) εἰ δὲ μή, ὑμεῖς γε τὴν ταχίστην πάρεστε XEN. Cyr.4.5.11 *dacă nu, voi cel puțin să fiți aici cât mai*

repede: φόβον γε, εἰ μηδὲν μεῖζον, πολεμίοισι ... παρασχεῖν PLAT. Leg.806b *să le provoace măcar spaimă, dacă nimic mai mult*. II *sens emfatic în raport cu o propoziție*: 1 *întărește o afirmație*: într-adevăr, cu adevărat, desigur: εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν IL. 14.196 *dacă voi putea într-adevăr s-o fac și dacă este realizabil*; καὶ ἀληθῆ γε ἔλεγον PLAT. Euthphr.6d *și am spus, desigur, adevărul*; (în răspunsuri) πάνυ γε PLAT. Euthphr.13a *întru totul*; καὶ ὁρθῶς γε PLAT. Cra.407a *și pe bună dreptate*; (în exclamații) εὖ γ', εὖ γε AR. Eq.470 *foarte bine! bravo!*; ἰὼ κύνες, ἰὼ, καλῶς, σοφῶς γε XEN. Cyn.6.17 *da căței, da, bine, perfect!*; (după conj.) ἐπεὶ γε μὴν ἐτέτακτο αὐτῷ τὸ στράτευμα ὥς ἐβούλετο XEN. Hel.7.5.25 *chiar după ce și-a organizat armata după cum a considerat <mai bine>*; (într-o condițională) εἶ γε ἅπαξ εἰσέλθοι XEN. Cyr.5.3.13 *măcar dacă ar veni o dată*; (corelat cu δέ) EUR. Andr.239 *εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν* IL. 2.379 *dacă însă vom cădea la sfat vreodată într-adevăr la un loc*. 2 *întărește o negație*: deloc, în nici un caz, nicicum: εἰς τόδ' ἦξεις μὴ λέγων γε τοῦνδικον SOPH. OT1158 *la asta vei ajunge dacă refuzi să spui ce se cuvine*; οὔτοι μάτην γε SOPH. El.773 *ba cătuși de puțin degeaba*; μὴ δῆτα, θυμέ, μὴ σύ γ' ἐργάσῃ τάδε EUR. Med.1056 *în nici un caz, sufletul meu, tu unul să nu faci nicicum așa ceva!*; μὴ μοί γε, μὴ μοι, μὴ διασκανδικίσης AR. Eq.19 *nu, nu, mie în nici un caz, mie să nu-mi vinzi verzi și uscate*. 3 (în prop. adversative) *întărește opoziția*: οὐδ' Ἀγαμέμνων λῆγ' ἐρίδος ... ἀλλ' ὃ γε Ταλθύβιον ... προσέειπε IL. 1.320 *Agamemnon nu puse capăt vrajbei, ci grăi el către Talthybios*; {Op.} δακρύοις κατασπένδω σ'. {Ηλ.} ἐγὼ δ' οἴκτοισί γε EUR. Or.1239 *„îți închin o libație de lacrimi”* „în schimb eu de bocete”; AR. Eq.1204, {ΚΛ.} ἄριστ' εἰρηκας ... {ΑΘ.} οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ δράσω ... οὕτω PLAT. Leg.752a *ai vorbit foarte bine - Nu numai atât, ci voi și acționa astfel*; (valoare adversativă slabă) μαστιγωσάτω, ἐπειδάν γε ἐγὼ δῶ αὐτῷ XEN. Cyr.1.4.9 *să mă biciuiască, însă după ce îi voi fi dat [darul]*. 4 (în prop. disjunctive) ἢ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε ... ἢ σέ γ' Απόλλων OD. 8.488 *pe*

tine ori Muza te-a învâțat, ori Apollon. 5 introduce o explicație suplimentară, uneori o apozitie: adică, mai exact: τὸ τε δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον, ὃ γε ἐγὼ λέγω, σαφῶς ἂν διορισαίμην PLAT. Leg.863e τι-αὖς defini clar ideea de „drepți” și „nedrepți”, adică ce înțeleg eu prin asta: πατέρα τὸν ἄμὸν μὴ στῦγει, πόσιν γε σὸν EUR. IA1454 nu-l uri pe tatăl meu, adică pe soțul tău.

γεγάτε, γεγάσι, (ep.) ind. pf. 2 / 3pl. de la γίγνομαι.

γέγαθε, (dor.) ind. pf. 3sg. de la γηθέω.

γεγάκειν, (dor.) inf. pf. de la γίγνομαι.

γεγάμεν, (ep.) inf. pf. de la γίγνομαι.

γεγάως, (ep.) part. pf. de la γίγνομαι.

γεγαώς, αυῖα, part. pf. act. de la γίγνομαι.

γέγειος, on *adj.* vechi, consacrat de tradiție, bătrân, *de unde* venerabil: βόες ... γέγειαι CALL. Hec.fr.277 vaci bătrâne; (despre Jocurile Isthmice) γεγειότερον τοῦδε ... ἁγῶνα CALL. Fr.265 o întrecere mai veche decât aceasta.

[γῆ]

γεγένημαι, ind. pf. med. de la γίγνομαι.

γεγέννημαι, ind. pf. med. de la γεννάω.

γέγηθα, ind. pf. act. de la γηθέω.

γέγονα, ind. pf. act. de la γίγνομαι.

γεγονέναι, inf. pf. de la γίγνομαι.

γεγονώς, part. pf. de la γίγνομαι.

γεγυμνωμένως, *adv.* fără apărare: IOS. Ap.1.191.

[part. pf. de la γυμνώω]

γέγωνα, *vb.* {ep. inf. γεγωνέμεν Hom.: formație secundară prez. γεγωνέω: impf. ἐγεγώνευν Od. 17.161, γεγώνευν Od. 9.47} (doar pf. cu valoare de prez.) **I** (*intrans.*) a se face auzit, a striga spre a se face auzit: στῆ ... γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσσε IL. 8.223 *se ridică să se facă auzit de o parte și de alta*: IL. 11.275; κώκυσέν ... γέγωνέ τε πᾶν κατὰ IL. 24.703 *începu să se jelească și se făcu auzită în toată cetatea*; ὅσσον τε *γέγωνε βοήσας* OD. 5.400 *cât de departe ajunge un strigăt*; OD. 6.294, (*imper.*) *ajunge* τ' ἐς δόμους EUR. Or.1220 *strigă în palat*; φθέγγονται μὲν γὰρ ἅλλ' οὐ δύνανται γεγωνεῖν ... ἀλλὰ μόνον φωνοῦσιν ARSTT. Aud.804b24 *vorbesc dar nu se pot face auziți, ci doar îngână*; (+ dat. de adresare) ἦῦσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς IL. 8.227 *înălță glas pătrunzător strigând către danai*; IL. 14.469, id. 23.425, OD.9. 47. **II** (*trans.*) a spune, a povesti, a vesti; a

cânta (gloria cuiva), a celebra: ἐθέλω ... γεγωνεῖν ὄλβιον ἄνδρα Pl. P.9.3 *vreau să-l cânt pe fericitul bărbat*; Pl. O.2.6. πάντ' ἐκκάλυπον καὶ γέγων' ἡμῖν λόγον AESCH. Pr.193 *dezvăluie totul și spune-ne poveștea*; τῆδε μὲν γέγωνε τὴν λοιπὴν πλάνην AESCH. Pr.784 *vestește-i drumurile ce-i mai rămân*; AESCH. Pr.523, id. Pr.990, SOPH. Ph.238; τάδε τορῶς ἐς οὓς γεγωνήσομεν EUR. Ion696 *pe acestea i le vom rosti tare și clar la ureche*.

γεγώνησις, *ewz*, ἡ *subst.* strigăt, vociferare: PLUT. M.722e.

[γέγωνα]

γεγωνητέον, *adj.vb.* (de la γεγωνέω) Θήρωνα ... ~ Pl. O.2.6 *pe Theron trebuie să-l celebrăm*.

[γέγωνα]

γεγωνίσκω, *vb.* **I** a striga, a rosti cu voce puternică: ὥς ἐπὶ πλείστον γεγωνίσκων THUC. 7.76 *strigând din răsupteri*. **II** (+ ac.) a spune, a rosti, a vesti cu glas tare: τί ... μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν τὸ πᾶν; AESCH. Pr.627 *de ce întârzi să-mi vestești totul?*; οὐ γεγωνίσκων λόγους EUR. El.809 *fără a rosti cu glas tare cuvintele*.

[γέγωνα]

γεγωνός, *on adj.* **I** (despre sunete) puternic, ascuțit, răsunător: πέμπει γεγωνά ... ἔπη AESCH. Th.443 *trimite cuvinte răsunătoare*; (ca *adv.*) γεγωνότερον ἐκβοήσας IOS. AI4.40.2 *strigând mai tare*; ARSTT. Fr.253.71. **II** (despre pers. sau anim.) cu voce puternică, stridentă: (despre cocoș) με ... ~ ἀναβοήσας ἐπιγείρας LUC. Gall.1 *tu, cu vocea ascuțită, strigând m-ai trezit*.

[γέγωνα]

γεγωνός, (ep.) part. pf. act. de la γέγωνα.

γεγώς, part. pf. act. contr. de la γίγνομαι.

γέεννα, *ης*, ἡ *subst.* (ebr. gē-hinnôm) Gheena, infernul: εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός NT Mt.5.22 *în Gheena focului*; NT Mc.9.43 ș.a. [ebr.]

γεηρός, *on adj.* de pământ: γεηρὰ καὶ πετρώδη πολλὰ PLAT. R.612a *multe elemente din pământ și piatră*; ἡ δὲ γῆ καὶ τὰ γεηρὰ πάντα ARSTT. Cael.308b.14 *pământul și toate cele pământeste*; ὅσα δὲ γεηρὰ λίαν τῶν ἀνατελλόντων ARSTT. GA743a12 *părțile proeminente care au un exces de pământ*.

[γῆ]

Γεθσημανί, (*indecl.*) Ghetsimani: NT

Mt.26.36, id. Mc.14.32.

γείνομαι, vb., tranz. |aor.1 ἐγενάμην| (cf. γίγνομαι) **I** (med.) (doar aor.1) a da naștere, a aduce pe lume: (despre mamă) θεῶ δέ σε γείνατο μήτηρ IL. 1.280 *te-a născut o mamă zeită*; IL. 4.476, OD. 1.223, EUR. Tr.475 ș.a., ἰκμᾶς τοσαύτη ὅση ταῖς γειναμέναις ὑπολείπεται μετὰ τὴν κάθαρσιν ARSTT. HA582b16 *secreție tot atâta câtă le rămâne lăuzelor după curățare*; (despre tată) αὐτὸς ἐγεῖναι παῖδ' ἄδελφον IL. 5.880 *tu însuși ai adus pe lume teribila copilă*; ὦ τε Κρονίων ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε OD. 4.208 *căruia Cronion i-a hărăzit fericirea la nuntă și la nașterea [fiilor]*; HES. Th.126, id. Op.126; (fig., despre Laios) ἐγεῖναι μὲν μόρον αὐτῷ AESCH. Th.751 *a dat naștere propriei soarte*; AESCH. Eu.663, EUR. HF1263, A.RH. 2.237; οἱ γεινάμενοι HDT. 1.122 *părinții*; XEN. Ap.20, (fig.) *προδότην γενέσθαι πατρίδος ἢ μ' ἐγεῖναι* EUR. Ph.996 *să devin trădător al patriei care m-a născut*. **II** (pas.) (doar prez. și impf.) a se naște: γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν HES. Op.181 *vor veni pe lume născuți cu părul cărunt la tâmplă*; ἡοὺς γεινομένης HES. Op.821 *la apariția zorilor*; HES. Sc.88 γείναιο, γείναιο, κοῦρε, καὶ ἥπιος ἔξῃθι κόλπου CALL. Del.214 *naște-te, naște-te, copile, și blând ieși din pânțele*. **III** a deveni: χρύσεά τοι τότε πάντα θεμεῖλια γείνεται Δῆλε CALL. Del.260 *întregu-ți rămân a devenit de aur, Delos*. [cf. γίγνομαι]

γειόθεν, adv. v. γῆθεν: CALL. Aet.fr.110.

γειομόρος, v. γεωμόρος.

γειοτόμος, v. γητόμος.

γείσιον, τό subst. parapet jos: IOS. B15.226.2, id. B16.126.1.

γεῖσον, τό subst. |var. γεῖσος, ους, τό, LXX Ier.52.22, id. Iez.40.43| (gener. pl.) **I** (archit.) partea superioară, proeminentă, a zidului unei construcții, cornișă: ῥήξας παλαιὰ γεῖσα, τεκτόνων πόνον EUR. Or.1570 *spărgând vechile cornișe, munca grea a constructorilor*; EUR. Or.1620. **II** crenel; (pl.) pietrele care alcătuiesc o cornișă sau un crenel: λαῶν ἐμβαλὼν ... ἀμαξοπληθῇ, γεῖσ' ἐπάλξεων ἄπο EUR. Ph.1158 *aruncând un bolovan mare cât să umpli un car, un crenel din parapet*; SOPH. OT876, EUR. Ph.1180. **III** ciucure: (despre

o haină, pl.) AR. Fr.762.

γεῖσος, v. γεῖσον.

γειτνιάζω, vb. a fi vecin: PLUT. Prov.1.59.

γειτνιάκός, ἢ, ὄν adj. vecin: IOS. A12.314.5. [γειτνία „vecinătate”]

γειτνιάσις, εως, ἡ subst. **I** vecinătate, apropiere: (+ gen.) ὁ τόπος διὰ τὴν τοῦ ἡλίου γειτνίαςιν οὐκ ἔχει ὕδατα ARSTT. Me-te.363a14 *locul, din cauza apropierii de soare, nu are apă*; ARSTT. PA672b28, PLB. 18.36.5, τὴν γειτνίαςιν τοῦ θεοῦ προτιμήσαντας IOS. A13.75.1 *preferând vecinătatea lui Dumnezeu*; IOS. B17.43.3. **II** vecinătate, comunitate, cartier: ἡ χώρα, βαρβαραῖς ἀναμειγμένη γειτνιάσει PLUT. Per.19 *între vecinătăți barbare*; διεξέλθοι παρὰ τὴν γειτνίαςιν PLUT. Cor.24 *străbate vecinătatea*. **III** apropiere, asemănare: κατὰ τὴν γειτνίαςιν καὶ ὁμοιότητα ARSTT. EE1232a21 *după apropiere și asemănare*. [γειτνιάω]

γειτνιώ-ω, vb. **I** (despre pers. sau animale) a fi vecin: δύο βάτραχοι ἀλλήλοις ἐγειτνίων AESOP. 70 *două broaște erau vecine*; Βλέπυρος ὁ γειτνίων AR. Ec.327 *Blepyros vecinul*; ARSTT. HA605b26, DEM. 55.3, (+ dat.) ἔφη ~ τῷ Τιβερίῳ PLUT. TCG14 *a spus că e vecin cu Tiberius*; παρήλθεν εἰς οἰκίαν φίλου γειτνιώντος PLUT. Cic.19 *intră în casa unui prieten vecin*; τοὺς παρακειμένους δυνάστας καὶ γειτνιώντας τῇ βασιλείᾳ LXX 2Mac.9.25 *regii din apropiere și cei vecini cu regatul*. **II** (despre inanimate) a fi lângă, a fi aproape de: (+ dat.) αἱ κρήναι ... ὄρεσιν καὶ τόποις ὕψηλοις γειτνιώσιν ARSTT. 350a.6 *izvoarele sunt în apropiere munților și a locurilor înalte*; (despre organe) τὸν πλεῦμονα, γειτνιώντα τῷ στομάχῳ PLUT. M.698a *plămânul, aflat lângă stomac*. **III** a fi asemănător: τὰ δὲ γειτνιώσι τῇ καλουμένη πολιτείᾳ ARSTT. Pol.1295a33 *altele sunt asemănătoare cu ceea ce numim „politeia”*; ARSTT. Rh.1367b12. [γείτων]

γειτονεύω, vb. a se învecina, a fi limitrof: (+ dat.) Ἀθήναις δὲ γειτονεύουσιν [πόλεις] XEN. Vect.1.8 *[orașele] se învecinează cu Atena*; τὴν τῶν γειτονευόντων ἡμῖν ἐθνῶν δυσμένειαν IOS. A11.170 *dusmânia popoarelor care se învecinează cu noi*; APP. Hisp.195.

[γείτων]
γειτονέω-ω, *vb.* (cf. γειτονεύω) μέλας γενοίμην καπνὸς νέφεσσι γειτονῶν Διὸς AESCH. *Supp.* 780 *de m-as face fum negru aproape de (sau vecin cu) norii lui Zeus!*; AESCH. *Pers.* 311, PLAT. *Lg.* 842e.

[γείτων]
γειτόνημα, ατος, τό *subst.* fap̄tul de a fi vecin(i), vecinătate, apropiere, proximitate: (despre mare) ἄλμυρὸν καὶ πικρὸν γειτόνημα PLAT. *Lg.* 705a *vecinătate sărată și amară*.

[γειτονεύω]
γειτόνησις, εως, ἡ *subst.* învecinare, vecinătate, apropiere: ἀπέλαυσε δὲ καὶ ὁ Ἴων τῆς γειτονήσεως LUC. *Symp.* 33 *a profitat și Ion de vecinătate*.

[γειτονεύω]
γειτονία, ας, ἡ *subst.* I vecinătate, apropiere: σφόδρα πικρὰν γειτονίαν ἀπεργάζονται PLAT. *Lg.* 843c *produc o vecinătate foarte amară*; οὐδὲν γειτονίας χαλεπώτερον ARSTT. *Rh.* 1395b9 *nimic mai greu de îndurat decât vecinătatea*. II district: κατὰ φυλὰς καὶ γένη καὶ γειτονίας IOS. *BI* 7.73 *după triburi și neamuri și districte*.

[γείτων]
γείτων, ονος, ὁ, ἡ I (*subst.*) vecin: (+ gen.) γείτονες Μενελάου OD. 4.16 *vecini ai lui Menelaos*; ἄδύτων ὕπο, Κασταλίας ῥεέθρων γείτων EUR. *IT* 1256 *în străfundul sanctuarului, vecin al apelor Castaliei*; γείτων ... τῆς Ἑλλάδος XEN. *An.* 3.2.4 *vecin al Elladei*; (abs.) πῆμα κακὸς γείτων HES. *Op.* 346 *un vecin rău este o nenorocire*; HES. *Op.* 23; τις ... φθονερῶν γειτόνων PI. *O.* 1.47 *unul dintre vecinii invidioși*; τὴν ἑταίραν ... ἐκ τῶν γειτόνων AR. *Lys.* 701 *prietena din vecini*; AR. *Pl.* 435, PLAT. *R.* 531a, σύνοικον ἢ γείτονα PLAT. *Lg.* 696b *locuitor al casei sau vecin*; (dintr-un dem vecin) οἱ γείτονές τε πάντες οἱ τε δημόται AR. *Ec.* 1115 *toți vecinii și [toți] cei din același dem [cu noi]*; AR. *Nu.* 1322; (dintr-o cetate vecină) ἢ πολίτης ... ἢ ~ LUC. *Merc.* Cond. 12 *fie concetățean, fie vecin*; ~ και ὁ πλησίον αὐτοῦ LXX *Ier.* 6.21 *vecinul și aproapele său*. II (*adj.*) vecin, apropiat: εἰς ἀντίπορον γείτονα χώραν AESCH. *Pers.* 67 *în tinutul vecin de pe țărmaș opus*; (+ γείτονες ῥοαὶ SOPH. *Ai.* 418 *ape vecine*; (+ dat.) νεκροῖσι γείτονας θάκους ἔχων EUR. *HF* 1097 *avându-mi jilful vecin cu morții*;

Εὐβοί' Ἀθήναις ἔστι τις ~ πόλις EUR. *Ion* 294 *Euboea este un finut vecin cu Atena*; PI. *P.* 1.32; PLAT. *Lg.* 877b.

γειώρας, ου, ὁ *subst.* [var. γιώρας] străin rezident într-o țară: ἐν τε τοῖς γειώραις καὶ αὐτόχθοσιν τῆς γῆς LXX *Ex.* 12.19 *la străini sau băștinași*; LXX *Is.* 14.1.

γελαισας, (eol.) part. prez. fem. gen. sg. de la γελάω: SAPPH. 31.5.

γελᾶνής, ἑς *adj.* zâmbitor, vesel: καρδίᾳ γελανεῖ PI. *O.* 5.2 *cu inima zâmbitoare*; PI. *P.* 4.181.

[γελάω]
γελάσειω, *vb.* a fi pe punctul de a izbucni în râs, a avea poftă de râs: οὐ πάννυ γέ με νυνδὴ γελασειόντα ἐποίησας γελάσαι PLAT. *Phd.* 64b *fără a avea cătuși de puțin poftă de râs, m-ai făcut să râd*.

[γελάω]
γελάσιμος, ον [ᾱ] *adj.* demn de râs, ridicol: γελάσιμα καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα LUC. *Somn.* 5 *cele grăite sunt demne de râs și copilărești*.

[γελάω]
γέλασμα, ατος, τό *subst.* zâmbet: κυμάτων ἀνήριθμον ~ AESCH. *Pr.* 90 *zâmbetul nemăsurat al valurilor*.

[γελάω]
γελαστής, οῦ, ὁ *subst.* batjocoritor: οὐθ' ὥς γελαστής ... ἐλήλυθα SOPH. *OT* 1422 *nu am venit să te batjocoresc*.

[γελάω]
γελαστικός, ἡ, ὄν *adj.* capabil să rădă: ἄνθρωπος μὲν γελαστικόν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικόν LUC. *Vit.* *Auct.* 26 *omul este capabil să rădă, însă măgarul nu*.

[γελάω]
γελαστός, ὅος, ἡ *subst.* motiv de râs: παίγνια κουρίζοντι καὶ ἀπόλλωνι γελαστὺν CALL. *Del.* 324 *jocuri pentru copii și motiv de zâmbet pentru Apollon*.

[γελάω]
γελάω-ω, *vb.* [impf. ἐγέλων, viit. tard. γελάσω, att. γελάσομαι, aor. ἐγέλασα, pf. γεγέλακα] {ep. ind. prez. 1sg. γελώω Od. 21.105; impf. 3pl. γελών Od. 20.347; ind. aor. 3sg. ἐγέλασσε, γέλασσε Hom., 3pl. ἐγέλασαν, γέλασαν Hom.; ep. part. prez. nom. pl. γελώντες Od., Hes.; dor. ind. aor. 3sg. ἐγέλαξε Theoc. 20.1; (de la γέλαιμι) part. aor. fem. sg. γέλαισα Theoc. 1.36, γελάοισα Theoc. 1.95, eol. part. aor. fem. sg. gen. γελαισας Sapph. *Fr.* 31.5} I (sens

primitiv) a străluci: γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς IL. 19.362 *străluccea tot pământul sub sclipirea aramei*; αἱ δ' ἐγέλασαν ἡτίονες νήσοιο A.RH. 4.1171 *strălucceau țărmlurle insulei*. II (sens general) a râde: δακρυόεν γέλασσα IL. 6.484 *râzând printre lacrimi*; ἐγέλασσε χεῖλεσιν IL. 15.101 *râse cu buzele* (sc. *prefăcut*); γναθμοῖσι γελῶων ἄλλοτρίοισιν OD. 20.347 *râzând cu fălci străine* (sc. *forțat*); (fig.) ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ OD. 413 *îmi râse inima în mine*; γελαιίσας ἡμέροεν SAPPH. Fr.31 *râzând fermecător*; (fig.) γελᾷ δὲ τε δόματα ... Ζηνὸς ... θεᾶν ὀπὶ λειριόεσση σκιδναμένη HES. Th.40 *râde palatul lui Zeus de răsunetul cristalin al <vocii> zeițelor*; Ἀπόλλων ... γελᾷ θ' ὀρῶν ὕβριν ὀρθίαν κνωδάλων Pi. P.10.36 *Apollon râde văzând obrăznicia ridicată a sălbăticiunilor* (sc. *a măgarilor*); μετὰ τ' αὐλοῦ γέλασαι EUR. Ba.380 *cu flautul să rădă*; μόνον ~ τῶν ζῶων ἄνθρωπον ARSTT. PA673a8 *numai omul, dintre viețuitoare, râde*; καιρὸς τοῦ γέλασαι LXX Ecl.3.4 *vremea potrivită pentru a râde*; μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γέλασετε NT Lc.6.21 *fericiți cei ce plângeți acum, căci veți râde*; (ἐπὶ + dat. „a râde de ceva / cineva”) καὶ ἀχνύμενοί περ ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασαν IL. 2.270 *deși închinateți, răsere de aceasta cu veselie*; γελᾷ δὲ δαίμων ἐπ' ἀνδρὶ θερμῷ AESCH. Eum.560 *râde zeul de omul înflăcărat*; κἀπὶ τοῖς σαυτῆς κακοῖσι κἀπὶ τοῖς ἑμοῖς γελᾷς; SOPH. El.880 *râzi de necazurile tale și de ale mele?*; τί γελᾷς ... ἐπὶ σπουδαίοις οὕτω πράγμασιν ...; PLAT. Euthd.300e *de ce râzi de lucruri atât de importante?*; XEN. Mem.4.2.5 s.a. (εἰς + ac.) οὐκουν γέλως ἡδιστος εἰς ἐχθροῦς ~; SOPH. Ai.79 *râsul cel mai plăcut nu este oare a râde de dușmani?*; (+ ac.) ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν ... δεδρακυῖαν γελᾷν SOPH. Ant.483 *insolența, după ce a acționat, se bucură de ea [însăși] pentru ce a înfăptuit*; τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ...; AR. Nu.820 *de ce ai râs de asta?*; μ' ἐγέλαξε θέλοντά μιν ... φιλάσαι THEOC. 20.1 *a râs de mine, care voiam s-o sărut*; (+ dat.) ἐγέλασα ψολοκομπίαις AR. Eq.696 *am râs de funfaronadele tale pline de fumuri*; (rar + gen.) γελᾷ μου SOPH. Ph.1125 *râde de mine*; (+ ac. intern) γελᾷ δὲ τοῖς<ι>... ἄχεσιν πολλὴν γέλωτα SOPH. Ai.957 *râde cu un râs pre-*

lung de durerile noastre; (pas.) οἶμοι γελῶμαι SOPH. Ant.839 *vai mie, sunt luat în râs*; (pas. + παρά + gen.) αἰσχρὸν ... τὸ πρεσβεῦοντ' ἐμὲ οὕτω γελᾶσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα SOPH. OC1423 *e rușinos ca eu, cel mai în vârstă, să fiu astfel batjocorit de fratele meu*.

γέλγη, ἔων, τὰ *subst.* *prăvălie de petice, de cărpituri*; ἐπὶ τὰ ~ ἀπαντᾷν LUC. Lex.3 *a se întâlni la prăvălia de cărpituri*.

γελοιάζω, vb. [doar prez.] a lua în râs, a glumi; ἔδοξεν δὲ ~ ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ LXX Gen.19.14 *a părut că glumește în fața ginerilor lui*; οὐ φυλάξῃ ... συνεχῶς γελοιάζων, ὅπως μὴ γελοῖος γένῃ PLUT. M.231c *nu vei avea grijă, glumind fără încetare, să nu ajungi ridicol*; PLUT. M.924d.

[γέλοιος]

γελοιασμός, οὐ, ὁ *subst.* *batjocură*; εἰς γελοιασμόν ἦν σοι Ἰσραηλ; LXX Ier.31.27 *spre batjocură ți-a fost Israel?*

[γελοιάζω]

γελοιαστής, οὐ, ὁ *adj.m.* *batjocoritor, zeflemitor*; εἰ δὲ ἡμην πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν LXX Ion.31.5 *dacă aș fi mers cu zeflemitorii*.

[γελοιάζω]

γελοῖος, v. γέλοιος; IL. 2.215.

γέλοιος, α, ον *adj.* [var. γελοῖος; comp. -ότερος AR. Av.802, Plat. Ap.30e, Xen. Smp.1.13 s.a.; superl. -ότατος Plat. R.452a, App. BC2.10.64, Luc. ITr.41 s.a.] {ep. γελοῖος IL.2.215} I (frecv. despre abstr. și concr.) *vrednic de râs, hazliu, amuzant, caraghios, ridicol*; ὅ τι οἱ εἴσαιτο γελοῖον Ἀργείοισιν ἔμμεναι IL. 2.215 *ceea ce i se părea că ar putea stârni râsul argienilor*; (despre concr.) ῥάμφος ... ~ AR. Av.99 *cîoc ridicol*; πᾶγμα γελοῖον PLUT. Pomp.11 *faptă vrednică de râs*; (despre abstr.) ὡς γέλοιον ... τὸ δέημα τῆς νύμφης AR. Ach.1058 *e de tot râsul cererea în căsătorie*; γελοῖον ... δόγμα PLAT. Phdr.257c *idee hazlie*; (despre o povestioară) Αἰσωπικὸν γέλοιον AR. V.1259 *distractiv în felul lui Aisopos (Esop)*; (ca nume predicativ) μὴ γελοῖον ἦ σὲ ταῦτα λέγειν DEM. 36.31 *să nu fie ridicol că spui aceste lucruri*; γελοῖον ἂν εἴη εἰ ... PLAT. R.463e *ar fi caraghios dacă ...*; (frecv. despre pers.) ~ σοι φαίνομαι εἶναι XEN. Oec.3.7 *îți par vrednic de râs*; γελοῖοι φαίνονται ῥήτορες

γελωτο-ποιέω-ω, *vb.* [impf. ἐγελωτοποιούν, viit. γελωτοποιήσω] a lua în răs, a face haz, a face glume: ὁ ~ ἐπιχειρῶν PLAT. *R.452d cel care se apucă să facă haz*; γελωτοποιεῖς μέλλων λέγειν PLAT. *Smp.189a faci haz atunci când urmează să vorbești*; σκώπτειν αὐτοῖς καὶ ~ ἐπήει PLUT. *Ages.36 le-a venit să-și bată joc de el și să-l ia în răs*; παίζοντες καὶ γελωτοποιούντες PLUT. *Brut.45 răsând și făcând glume*; PLAT. *R.606c*, XEN. *Mem.3.9.9*, PLUT. *M.803c*, (impf.) LUC. *Prom.Es.6*.

[γελωτοποιός]

γελωτο-ποιία, *ας*, ἡ *subst.* glumă, anecdotă, bufonerie: ἡρώτων αὐτὸν τί ὀρῶν ἐν τῇ γελωτοποιίᾳ μέγα XEN. *Smp.4.50 ἵλ ἰντρεbau ce mare lucru vede în glumă*; κωμικὴ ~ LUC. *Salt.68 glumă amuzantă*.

[γελωτοποιός]

γελωτο-ποιός, *όν* *adj.* care stârnește râsul, demn de răs, comic: βέλως γελωτοποιόν, τὴν κάκοσμον οὐράνην AESCH. *Fr.180 armă care stârnește râsul, o oliță impruifă*. // **γελωτο-ποιός**, *οῦ*, ὁ, *subst.* bufon, măscărici: ὅτι μὲν ~ εἰμι ἵστε πάντες XEN. *Smp.1.13 ζῆτι cu toții că sunt un bufon*; ἰδεῖν τὴν τοῦ γελωτοποιοῦ Θερσίτου PLAT. *R.620c a vedea [sufletul] bufonului Ther-sites*; ἐν γάμοις μίμων καὶ γελωτοποιῶν PLUT. *Ant.9 în căsătoriile mimilor și măscăricilor*; XEN. *An.7.3.33*, PLUT. *Sull.2*, id. *Brut.45*, id. *M.18c*, id. *M.60b*, id. *M.401c*, LUC. *VH2.18*, id. *Symp.18*, id. *Gall.11*, id. *BisAcc.33* ș.a.

[γέλως, ποιέω]

γεμίζω, *vb.* [viit. -ίσω sau γεμιῶ, aor. ἐγέμισα, pf. γεγέμικα; *pas. part.* aor. γεμισθεῖς, pf. γεγέμισμαι] {att. viit. γεμιῶ} I (*act.*, *tranz.*) I a umple, a încărca ceva (+ ac.) cu ceva (+ gen.): σποδοῦ γεμίζων λέβητας AESCH. *Ag.444 umplând urnele cu cenușă*; (frecv. despre corăbii) ὀλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δαδὸς γεμίσαντες THUC. *7.53 umplând o corabie de transport cu călți și talaș*; γεμίσας ὁ πατήρ μου δύο ναῦς σίτου ISOC. *17.4 tatăl meu încercând două corăbii cu grâu*; γεμίσας σπόγγον ὄξους NT *Mc.15.36 ἰνμυῖνδ buretele în οἶet*; γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος NT *In.2.7 umpleți vasele cu apă*; (numai cu ac.) μόνος μόνωι γέμιζε πορθμίδος σκάφος EUR. *Cyc.362 umple numai pentru tine*

coca vasului; ARSTT. *Mete.359a11*, DEM. *21.168*, id. *34.36*, PLUT. *M.303c. 2* (despre pers.) a îndopa: ἄριστον αὐτοῖς καταλαβὼν προκείμενον ἐγέμιζεν αὐτόν MEN. *Pc.546 dând peste masa pregătită pentru ei, s-a îndopat el însuși*. II (*med.*, *pas.*, *intrans.*) a fi plin, a se umple: (fig. despre sațietate) σκάφος ὀλκάς ὥς γεμισθεῖς EUR. *Cyc.505 cu burta plină ca o corabie de transport*; κηρύττειν πρώτους γεμίζεσθαι DEM. *20.31 se dă porunca să fie cele dintâi [vase] care sunt încărcate*; γεγεμισμένης ἡδὴ τῆς νεῶς DEM. *34.10 nava fiind deja încărcată*; (despre albine) οὕτω γεμισθεῖσαι ἀποπέτονται ARSTT. *HA624b3 astfel încercate își iau zborul*; ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ NT *Apoc.15.8 templul s-a umplut de fum*; ὥστε ἡδὴ γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον NT *Mc.4.37 astfel încât nava era gata să se umple (de apă)*; ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος NT *Lc.14.23 ca să fie umplută casa mea*; IOS. *A18.342.1*.

[γέμω]

γέμος, *ους*, τό *subst.* povară: σὺν ἐντέροις τε σπλάγγν', ἐποίκτιστον ~ AESCH. *Ag.1221 o jalnică povară de măruntaie și de vintre*.

[cf. γέμω]

γέμω, *vb.* [impf. ἐγεμον] I a fi plin de, a se umple cu, a fi încărcat cu: (+ gen.) πλοῖα ... γέμοντα χρημάτων THUC. *7.25 corăbii încărcate cu bani*; ὄνος ἄλας γέμων AESOP. *1.191 măgar încărcat cu sare*; (fig.) πόλις ... θυμιαμάτων γέμει SOPH. *OT4 orașul este plin de miresme*; εἰς πόλιν ἀνδρῶν πολεμικῶν γέμουσαν PLUT. *Cor.8 ἰντ-ῦν oraș plin de războinici*; (abs.) γεμούσης τῆς νεῶς HDT. *8.118 nava fiind încărcată*; αἱ νῆες γέμουσαι δυσχρήστως διέκειντο πρὸς τὸν κίνδυνον PLB. *1.61.4 corăbiile, încărcate cum erau, cu greu putea fi folosite pentru luptă*; XEN. *HG6.2.25*, PLB. *11.3.6*, LXX *Gen.37.25*, IOS. *A13.256.1* ș.a. II (fig.) a fi plin de (+ gen.): ὁ κόμπος, τῆς ἀληθείας γέμων AESCH. *Ag.613 laudă plină de adevăr*; ὄμμα πυρὸς γέμει EUR. *Fr.683 ἴτι ἰμπλι privirea de foc*; γέμω κακῶν EUR. *HF1245 sunt plin de suferințe*; διὰ παντὸς τοῦ βίου ἀεὶ γέμομεν ἐλπίδων PLAT. *Phlb.39e suntem plini de speranțe de-a lungul întregii vieți*; τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει LXX *Ps.13.3 gura este plină de blestem și amăreală*; γέμοντα ὀνόματα βλασφημίας NT *Apoc.17.3 nume*

[γένος, ἄρχω] γενεά, ἄς, ἡ *subst.* {ep. ῥι ion. nom. γενεῇ II. 6.146, Od. 15.175, Hes. *Op.* 284, Hdt. 1.3, Theoc. 22.183, A.Rh. 3.605 ῥ.α.; dat. sg. γενεῇφι(v) II. 14.112; dor. dat. pl. γενεῆς Theoc. 12.18} I (despre familie) 1 neam, viță, rasă, familie: ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι II. 6.211 *mă mândresc a fi din acest neam și sânge*; παλαίφατος ~ Pl. N.6.31 *neam străvechi*; γενεᾷ κοινὸν τόδ' ἄχος AESCH. *Th.* 1069 *această durere [este] comună neamului*; ὦ πόλις, ὦ ~ τάλαινα SOPH. *El.* 1413 *oh cetate, oh neam nefericit*; γενεᾷ τίμιος SOPH. *Ant.* 948 *demnă de cinstire prin familia sa*; λαὸν δὲ φθείρει γενεάν EUR. *Hel.* 1329 *lasă să piară rasa oamenilor*; ποία ~, ποία δὲ πόλις; EUR. *Hec.* 159 *care familie, care cetate?*; (despre oameni) φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι AR. *Av.* 685 *asemănători cu neamul frunzelor*; γενεὴν τε καὶ οὔνομα μυθησαίμην ἡρώων A.RH. 1.20 *aș vrea să spun neamul și numele eroilor*. 2 (despre naționalitate) popor: Περσῶν γενεᾷ AESCH. *Pers.* 912 *în poporul persilor*. 3 (frecv. pl.) generație: δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων II. 1.250 *două generații de muritori*; γενεαὶ τρεῖς ἀνδρῶν ἑκατὸν ἔτεα ἔστι HDT. 2.142 *trei generații de oameni înseamnă o sută de ani*; (cu sensul de „erocă”) τῆς δὲ ἀνθρωπίνης λεγομένης γενεῆς HDT. 3.122 *în așa numita „vârstă a oamenilor”*; γενεαὶ βροτῶν SOPH. *OTI* 1186 *generații de muritori*; ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γινόμενα THUC. 1.14 *aceste lucruri întâmplate după multe generații*; εἶναι τέτταρσιν γενεαῖς νεώτερον ISOC. 11.37 *este mai tânăr cu patru generații*; ἐπὶ πολλὰς γενεάς PLAT. *Cri.* 109e *rații*; ἐπὶ πολλὰς γενεάς NOMA *de-a lungul multor generații*; τῶν Νομᾶ χρόνων ὁμοῦ τι πέντε γενεαῖς

ἀπολειπόμενον PLUT. Num.1 *îndepărtat cu cinci generații de vremurile lui Numa*; (frecv. în LXX și NT) πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ~ ἐκείνη LXX Ex.1.6 *toți frații lui și toată acea generație*; ὅπως ἂν γνῶ ~ ἐτέρα LXX Ps.77.6 *ca să cunoască generația următoare*; γενεαὶ γενεῶν LXX Tob.13.13 *generații și generații*; ~ πονηρὰ NT Mt.12.39 *generație rea*; (cu prep.) ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης NT Mt.12.41 *se vor ridica la judecată împotriva acestei generații*; PLAT. Lg.678d, IOS. AII.158.2, id. Ap.1.253, NT Mt.1.17, ARR. An.2.16.1 ș.a. 4 urmași; Σεσσι καὶ Θελαμιν γενεαὶ Εναχ LXX Num.13.22 *Sessi și Thelamin, urmași ai lui Enach*; SOPH. Ai.198. II (despre naștere și vârstă) I loc de naștere, obârșie: ~ δὲ τοῖ ἐστ' ἐπὶ λίμνῃ Γυγαίῃ IL. 20.390 *te trăgi (propr. locul tău de naștere este) de lângă lacul Gygaia*; (despre cuibul unui uliu) ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ ~ τε τόκος τε OD. 15.175 *de la munte, unde își are obârșia și puilul*. 2 vârstă: γενεῆφι νεώτατος εἰμι IL. 14.112 *sunt cel mai tânăr ca vârstă*; σὺ γενεῆφι νεώτερος IL. 21.439 *tu ești mai tânăr la vârstă*; ἀμφὶ τὰ πέντε καὶ τριάκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς XEN. An.2.6.30 *în vârstă de aproximativ treizeci și cinci de ani*. III (f. rar în clasificări) gen, specie, clasă: πάνθ' ὅποσα τῆς γενεᾶς αὐ ταύτης ἐστὶν PLAT. Phlb.66b *toate care aparțin acestui gen*. [cf. γίγνομαι, R. γενε-]

γενεᾶλογέω-ῶ, vb. {ion. γενεηλογέω-ῶ Hdt. 2.91, id. 6.54 ș.a.} I a întocmi o genealogie, a stabili șirul urmașilor: (+ ac.) ἐγενεηλόγησε τὴν πατριὴν τὴν Κύρου HDT. 3.75 *a întocmit genealogia familiei lui Kyros*; τοὺς ἐξ αὐτῶν ~ PLAT. Ti.22b *a-i stabili urmași de la ei*; (+ adv.) οὐ κακῶς ~ PLAT. Tht.155d *a nu întocmi în mod eronat o genealogie*; (abs.) ἕκ ... τῶν γενεαλογησάντων ποιητῶν PLAT. R.365e *de la poezii care întocmesc genealogii*; οἱ γενεαλογούντες ISOC. 15.180 *cei ce întocmesc genealogii*; (med. pas.) τὰ γοῦν νυνδὴ γενεαλογηθέντα PLAT. Tim.23b *genealogiile stabilite până acum*; οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια LXX IPar.5.1 *nu a fost stabilit în rândul urmașilor ca întâi-născut*; ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν NT Evr.7.6 *cel care nu-și trage neamul din ei*; XEN. Smp.4.51, IOS. AIII.341.6, PLUT.

Lyc.1, id. M.516b, ARR. Bith.48. II a coborî la origine: μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρόκειται ~ LUC. Salt.34 *n-am de gând să merg până la originea întregului dans*; LUC. Salt.7.

[γενεαλόγος < γενεά, λέγω]

γενεαλογία, ας, ἡ subst. genealogie, înșiruire a strămoșilor, lucrare genealogică: εἰ δ' ἐμεινήμεν τὴν Ἡσιόδου γενεαλογίαν PLAT. Cra.396c *dacă mi-ai aminti genealogia lui Hesiod*; (pl.) περὶ τὰς γενεαλογίας ἐσπουδακώς ISOC. 11.8 *ocupându-se cu genealogiile*; μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ὑπεράντοις NT 1Tim.1.4 *să nu dea atenție basmelor și înșirărilor de neamuri fără sfârșit*; PLB. 9.2.1, NT Tit.3.9, IOS. A11.71.3, id. Ap.1.16, PLUT. Num.18. [γενεαλόγος < γενεά, λέγω]

γενεαλογικός, ἡ, ὄν adj. genealogic; (în literatură) ὁ ~ τρόπος PLB. 9.1.4 *metoda genealogică*.

[γενεαλογία]

γενεή, (ion.) v. γενεά.

γενεηλογέω-ω, (ion.) v. γενεαλογέω.

γενεήφι(ν), (ep.) dat. pl. al lui γενεά.

γενέθλη, ης, ἡ subst. {dor. γενέθλα Soph. El.128, id. El.226} I neam, stirpe, spiță: οἱ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης IL. 19.111 *cei care sunt de neam din sângele tău*; Παιήονος εἰσι γενέθλης OD. 4.232 *sunt neam al lui Paion*; γενέθλα γενναίων SOPH. El.128 *spiță de [femei] alese*; σκοτίη δ' ἄρα θάλλει ~ A.RH. 1.810 *prindea forță un neam de bastarzi*; OD. 13.130, HES. Fr.150.19, id. Fr.204.57, CALL. Aet.fr.55, A.RH. 2.1139 *ș.a.* II urmaș, (despre animale) prăsilă: Δαναοῖο ~, Ναύπλιος A.RH. 1.133 *Nauplios, urmaș al lui Danaos*; (despre cai) οἱ ἐξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροις ~ IL. 5.270 *i-au apărut șase mânji de prăsilă în palat*; εὖ δὲ ~ τετραπόδων CALL. Dian.130 *prăsilă de soi a patrupelelor*. III origine, loc de proveniență, sursă: ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστί ~ IL. 2.857 *din Alybe, de unde este sursa argintului*; ARR. Bith.22. [cf. γένος]

γενέθλια, ὄν, τὰ v. γενέθλιος.

γενεθλιάζω, vb. a sărbători ziua de naștere: (ac.) Βροῦτον δὲ ἐν Σάμῳ γενεθλιάζοντα APP. BC4.17.134 *în timp ce Brutus sărbătorea ziua de naștere în Samos*. [γενέθλη]

γενεθλιαλογία, ας, ἡ subst. astrologie, arta

horoscopului: ἦν δὲ καὶ γενεθλιαλογία Τιβέριος μάλιστα προσκειμένος IOS. A118.216.2 *Tiberius era foarte pasionat de astrologie*.

[γενεθλιαλόγος < γενέθλιος, λόγος]

γενέθλιος, ὄν adj. {ion. fem. γενεθλή Call. Iamb.fr.202.21} I de familie, de neam: (Clytaim(n)estra către Orestes) οὐδὲν σεβίζῃ γενεθλίους ἄράς; AESCH. Ch.912 *nu te temi de blestemele unei mame?* (prop. de familie); (despre zeii tutelari și protectori ai familiei) θεοὺς γενεθλίους καλεῖ AESCH. Th.639 *ii cheamă pe zeii tutelari*; Ζεὺς ὁ ~ Pl. P.4.167 *Zeus, părinte al neamului*; δαίμων ~ Pl. O.13.105 *zeu protector*; (despre Poseidon) A.RH. 2.3, αἶμα γενέθλιον EUR. Or.89 *sânge părintesc*; Pl. O.8.16. II de naștere, născut: δίδωσι δ' ἡ γενέθλιον δόσιν AESCH. Eu.7 *ii dă un dar de naștere*; (ac.) βλάστας γενεθλίους πατρός SOPH. OC972 *odraslele născute ale tatălui*; AESCH. Eu.293, PLUT. Alex.30, id. M.370c. // (sg., subint. ημέρα) γενέθλιος, ἡ, subst. zi de naștere: (ac.) τοῦ βασιλέως γενέθλιον ἡμέραν LXX 2Mac.6.7 *zi de naștere a regelui*; (frecv. fără ημέρα) γενέθλιον τῆς πατρίδος ὀνομάζοντες PLUT. Rom.12 *numind-o ziua de naștere a cetății*; IOS. BI7.39.4, PLUT. Pomp.79, APP. BC2.17.122 *ș.a.* // (pl. neut.) γενέθλια, ὄν, τὰ, subst. sărbătoare a zilei de naștere, zi de naștere: ἃ σου πρὶν γενέθλι' οὐκ ἐθύσαμεν EUR. Ion653 *cele pe care nu le-am jertfit înaintea zilei tale de naștere*; (despre Eros) γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίους PLAT. Smp.203c *născut în timpul zilei de naștere a aceleia*; (+ gen.) βασιλέως ~ ... ἐορτάζει ἡ Ἀσία PLAT. IAlc.121c *Asia celebrează ziua de naștere a regelui*; θυγατρός ἐστίω ~ LUC. Gall.9 *sărbătoresc ziua de naștere a fiicei*; ~ τῆς Ἀρτέμιδος ARR. Cyn.34.2 *sărbătoare în cinstea nașterii lui Artemis*; AESOP. 3.5, PLAT. Lg.784d, XEN. Cyr.1.3.10, LUC. Herm.11 *ș.a.* III (f. rar) născător: (despre soare) ὁ ~ ἀκτίνων πατήρ Pl. O.7.70 *tatăl născător al razelor*. [γενέθλη]

γένεθλον, ὄν, τό subst. I neam, viță, rasă: ~ σπέρμα τ' Ἀργεῖον τὸ σὸν AESCH. Supp.290 *neamul și sămânța voastră din Argos*; αἵετοῦ γένεθλ' AESCH. Ch.258 *rasă a vulturului*. II urmaș, vlăstar: (frecv. + gen.) Ἀήδας ~ AESCH. Ag.914 *vlăstar al Ledei*;

Ἐπαφον, ὦ Διὸς ~ EUR. *Ph.*678 [*te-am chemat*] *Eraphos, fiu al lui Zeus*; (pl.) τὰ θνητῶν ... γένεθλα SOPH. *OT*1425 *urmasii muritorilor* (sc. *neamul omenesc*); AESCH. *Ag.*783, SOPH. *Ph.*453, id. *OT*180, id. *Ant.*1149, EUR. *IA*1106, id. *Ba.*1182, id. *Andr.*1274, id. *Hipp.*62.

[cf. γενέθλη]

γενειάζω, vb. {dor. part. prez. γενειάσδων Theoc. 11.9} a mijii barba: ἄρτι γενειάσδων περὶ τὸ στόμα τῶς κροτάφως τε THEOC. 11.9 *tocmai mijindu-i barba pe la gura și tâmple*.

[γένειον]

γενειάς, ἄδος, ἡ subst. I *barbă*: ἐκ δὲ δασκίου γενειάδος SOPH. *Tr.*13 *din barba stufoasă*; AESCH. *Pers.*316, (gen.) εὐτριχος γενειάδος EUR. *HF*934 *barbă deasă*: ξανθοτέρα ἐλιχρύσοιο ~ THEOC. 2.78 *barbă mai bălaie decât floarea de nemuritoare*; (pl. pt. sg.) (var. ἐθειράς in Od.) κυάνας δ' ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον OD. 16.176 *i-a dat barba cea neagră în jurul bărbiei*; δεύετο δ' οἶνω χεῖλα κυάνας τε γενειάδες A.RH. 1.474 *buzele și barba cea neagră erau stropite cu vin*. II *bărbie*: προστιθείς γενειάδι EUR. *Tr.*1199 *aplecând bărbia [către tine]*; (in formule de rugă ale suplicantului) ἄντομαί σε τῆσδε πρὸς γενειάδος EUR. *Med.*709 *te implor pe bărbia ta*; μή σου προσθήγω γενειάδος EUR. *Hec.*344 *să nu-ți ating bărbia*; EUR. *Andr.*574, id. *Supp.*277, id. *HF*1207, id. *IA*909, CALL. *Dian.*26. III (pl.) *obraji*: τὰ δεινὰ πλῆγματ' ἦν γενειάδων EUR. *IT*1366 *erau cumplite lovituri peste obraji*; (despre mistreți) ἀφρῶι διάβροχοι γενειάδας EUR. *Ph.*1381 *mustind de spumă pe fălci*.

[γένειον]

γενειάσδων, (dor.) part. prez. v. γενειάζω.

γενειάσκω, vb. a începe să crească barba: (despre momentul maturizării tinerilor) πλησιάζει τῷ ~ PLAT. *Smp.*181d *se apropie de perioada când începe să le crească barba*; XEN. *Cyr.*4.6.5.

[γενειάζω]

γενειάω-ῶ, vb. I a mijii barba, a da primele tuleie: ἡρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι OD. 18.176 *te rugai zeilor să-i vezi mijind barba*; OD. 18.269, ἀρχονται τὸ πρῶτον ἡβᾶν καὶ ~ ARSTT. *Col.*797b31 *ajung prima dată la tinerețe și le mijeste barba*; μάταν εἰς ἄνδρα γενειῶν THEOC.

14.28 *zadarnic crescându-mi barba ca de bărbat*; οὐπω γενειῶντος PLUT. *Comp.Dem.Cic.*4 *fără să-i fi mijit încă barba*; XEN. *An.*2.6.29, PLUT. *Sol.*8, id. *Nic.*3, id. *Crass.*12, id. *Caes.*10, id. *M.*149c ș.a. II a avea barbă: μοι μὴ ~ κρεῖττον ἦν AR. *Ec.*145 *ar fi fost mai bine pentru mine să nu am barbă*; PLAT. *Plt.*270e, IOS. *Ap.*2.242.

[γένειον]

γενειήτης, ου, ὁ adj.m. {dor. γενειήτας Theoc. 17.33} *bărbos*: ἄγουσι γενειήταν Διὸς υἱόν THEOC. 17.33 *il duc pe fiul bărbos al lui Zeus*; ἀναπλάττουσι γενειήτην μὲν τὸν Δία LUC. *Sacr.*11 *il modelează pe Zeus bărbos*; (despre Apollon) LUC. *Syr.D.*35, CALL. *Dian.*90, LUC. *Bis.Acc.*28, id. *Rh.Pr.*23.

[γενειάς]

γενειόλης, ου, ὁ adj.m. *bărbos*: (epitet al lui Hermes) CALL. *Iamb.fr.*199.1.

[γένειον]

γένειον, ου, τό subst. I (despre oameni) I parte acoperită cu barbă, bărbie: τύψε ~ THEOC. 22.88 *i-a lovit în bărbie*; (ca gest al suplicantului și în formule de rugă) ἔλλαβε χειρὶ γενείου IL. 8.371 *i-a atins cu mâna pe bărbie*; ἀψαμένη δὲ γενείου OD. 19.473 *atingându-i bărbia*; πρὸς ~ χεῖρα καὶ δέριον βαλὼν EUR. *HF*987 *întinzând mâna către bărbie și gât*; πρὸς γενείου EUR. *Med.*65 *pe bărbia ta!*; SOPH. *El.*1208, EUR. *IA*1247, id. *Heracl.*227, id. *Hyps.fr.*60.26 ὦ φίλον ~ EUR. *Hec.*286 *oh, scumpă bărbie!*; OD. 16.176, PL. *O.*1.68, LUC. *Merc.Cond.*33 ș.a. 2 *barbă*: πολίων ~ IL. 22.74 *barbă căruntă*; τὸ ~ τὴν ἀσπίδα πᾶσαν σκιάζειν HD. 6.117 *barba umbrea tot scutul*; γενείου ... λευκήρη τρίχα AESCH. *Pers.*1056 *firul alb al bărbii*; (iron.) μαλακὸν τὸ ~ ἔχεις THEOC. 20.8 *ai o barbă gingașă*; (pl. pt. sg.) καλὰ μὲν τὰ γένεια THEOC. 6.36 *barbă frumoasă*; XEN. *Smp.*4.28, LUC. *Alex.*3, id. *VH.*1.23. II (despre animale) I *falcă*, *mandibulă*: ἔτι δὲ σιαγόνες δύο· τούτων τὸ πρόσθιον ~, τὸ δ' ὀπίσθιον γένυς ARSTT. *HA*492b23 *există două fălci: partea care iese în afară [se numește] mandibulă, cea din spate, maxilar*; (despre un leu) γλώσση δὲ περιλιχμάτο ~ THEOC. 25.226 *își lingea falca cu limba*. 2 *barbă*: (despre un țap de sacrificiu) οὐδὲν ἄλλο πλὴν ~ τ' ἐστὶ καὶ κέρατα AR. *Av.*902 *nu-i nimic altceva decât*

barbă și coarne.

[γένυς]

γένεο, (ep.) ind. aor. med. 2sg. de la γίγνομαι: HES. Th.657.

γενέσθαι, inf. aor. med. de la γίγνομαι.

γενεσι-άρχης, ου, ὁ *subst.* creator, începător: ὁ τοῦ κάλλους ~ LXX *Înf.* 13.3 *Creatorul frumuseții.*

[γένεσις, ἄρχω]

γενέσιος, ον *adj.* I ocrotitor al familiei: (ac.) γενέσιον καὶ φιλόανθρωπον PLUT. M.402a [*zeu*] ocrotitor al familiei și iubitor al oamenilor. II de naștere: εορτάζοντες τὴν γενέσιον ἡμέραν τοῦ παιδίου IOS. A112.196.3 *sărbătorind ziua de naștere a copilului.* // (pl. neut.) **γενέσια**, ὄν, τά, *subst.* I pomenire a morților: (sărbători la Atena) HDT. 4.26. II zi de naștere: Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν NT Mc.6.21 *Herodes a dat un ospăț de ziua sa de naștere;* NT Mt.14.6.

[γένος]

γενεσιουργός, ὄν *adj.* făuritor: (subst. + gen. obiectiv) ὁ ~ αὐτῶν LXX *Înf.* 13.5 *Făuritorul acestora (sc. al făpturilor).*

[γένεσις, ἔργον]

γένεσις, εως, ἡ *subst.* {ion. gen. γενέσιος Hdt. 6.69} I obârșie, origine: (despre Okeanos) ~ πάντεσσι τέτυκται IL. 14.246 *este clădit la obârșia tuturor;* ~ δὲ δὴ τίς τὸτ' ἦν ... ζῶων; PLAT. *Plt.* 271a *care a fost originea viețuitoarelor?*; ἢ οὐχ αὐται γενέσεις πυρός; PLAT. *Thl.* 153a *nu acestea se află la originea focului?*; οὔτε γένεσιν οὔτε πλούτοις ... βελτίονες ἦσαν PLUT. *Tim.* 28 *nu erau mai buni nici prin origini, nici prin averi;* AR. *Av.* 691 ș.a. II (frecv. despre concr. și abstr.) naștere, venire pe lume, început, ivire: βασιλείας ἀληθινῆς ἀρχὴ καὶ ~ PLB. 6.7.2 *origine și naștere a unei regalități adevărate;* ἢ ~ σου ἐκ γῆς Χανααν LXX *Iez.* 16.3 *nașterea ta din pământul Canaanului;* Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ ~ NT Mt.1.18 *nașterea lui Iisus Hristos;* (prima carte a LXX) Γένεσις LXX *Gen.* (titlu) *Geneză / Facerea lumii;* (despre animale) ἢ δὲ ~ ἐκ τοῦ ψοῦ ARSTT. HA561a4 *nașterea din ou;* εἶδον καὶ γένεσιν νέαν ὀρνέων LXX *Înf.* 19.11 *am văzut o nouă ivire de păsări;* ARSTT. L1969a14 ș.a. III devenire, formare: ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν σχεῖν PLAT. *Ti.* 28a *este imposibil să aibă o devenire în*

lipsa unei cauze; τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγεις γένεσιν PLAT. *R.* 573b *vorbești despre formarea omului tiranic;* (în op. cu φθορά) τὴν φθορὰν καὶ γένεσιν PLAT. *Phlb.* 55a *nimicire și devenire.* IV procreare, înmulțire: περὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τετραπόδων γενέσεως ARSTT. GA762b29 *despre înmulțirea oamenilor și a patrupe-delor.* V generație, stirpe, neam: παίδων δὲ ἄρρένων πέντε γενέσεις διδύμους γεννησάμενος PLAT. *Cri.* 113e *născând cinci generații de băieți gemeni;* HDT. 2.146. VI (în limbaj științific și tehnic) I origine, formare: (ac.) τὴν τῶν ὑετῶν γένεσιν ARSTT. PA653a4 *formarea ploilor.* 2 (gram.) origine, etimologie: δηλοῦν τὴν ἐκ τοῦ ἔρωτος γένεσιν PLAT. *Cra.* 398c *își dezvăluie originea din „eros” (sc. iubire).* 3 produce, fabrica, confecționa: τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν ἀπεργάζεται PLAT. *Shp.* 235e *reusește producerea imitării;* (gen.) τῆς γενέσεως τῆς τῶν ἱματίων PLAT. 281b *confecționarea veșmintelor.*

[γίγνομαι, R. γενε-]

γενέσκετο, (ep.) ind. aor. 3sg. de la γίγνομαι.

γενέτας, ν. γενέτης.

γενέτειρα, ας, ἡ *adj.f.* I care ajută la naștere: (despre zeița care le ajută pe femei să nască) Ἐλειθυια ... ~ τέκνων Pl. N.7.2 *Eleithyia, care ajută la nașterea copiilor.* II născătoare: Γαῖαν πάντων γενέτειραν ἀεῖδω EUR. *Antiop.* fr.6.1 *o cânt pe Gaia, născătoare tuturor lucrurilor.* III (subst.) fiică: (Euph. ap.) PLUT. M.677a.

[cf. γενετήρ]

γενετή, ἥς, ἡ *subst.* naștere: (doar în expresia) ἐκ γενετῆς IL. 24.535 *din naștere;* OD. 18.6, HDT. 3.33, ARSTT. HA528b8, LXX *Lev.* 25.47, NT *In.* 9.1 ș.a.

[cf. γενεά]

γενετήρ, ἦρος, ὁ *subst.* părinte, creator: (+ gen. obiectiv) ἡ ὁμόνοια τοῦ πάντων γενετήρος ARSTT. *Mu.* 397a4 *armonia creatorului tuturor lucrurilor.*

[cf. γενέτωρ]

γενέτης, ου, ὁ *adj.m.* {dor. γενέτας Eur. *Ion* 916 ș.a.} I născător, creator: θεοὶ γενέται AESCH. *Supp.* 77-78 *zei creatori.* II ocrotitor al nașterilor: θύσας δὲ γενέταις θεοῖσιν EUR. *Ion* 1130 *sacrificând în cinstea zeilor, ocrotitori ai nașterilor.* // **γενέτης**, ου, ὁ, *subst.* I tată: εἰς ἐμὲ καὶ

γενέταν ἐμόν EUR. Or.1011a *către mine și tatăl meu*; EUR. Tr.1288, id. Or.1011a. II *fiu*: ὁ Διὸς ~ SOPH. OT470 *fiul lui Zeus*: ὁ δ' ἐμός γενέτας EUR. Ion916 *fiul meu*. [γενετή]

γενέτις, ἴδος, ἡ *adj.f.* [ac. γενέτιν LXX *Ἰη.7.12*] *născătoare*: (despre σοφία „înțelepciune”) ἡγνούν δὲ αὐτὴν γενέτιν εἶναι τούτων LXX *Ἰη.7.12 nu știam că ea le este născătoare*.

Γενετυλλίς, ἴδος, ἡ *subst.* (mitol.) Genetyllis, zeiță care ocrotea nașterile; cultul ei este atestat în sanctuarul Afroditei de pe promontoriul Colias din Attica: AR. Nu.52, id. Lys.2, (pl.) id. Th.130, LUC. Pseudol.11. [γενετή]

γενέτωρ, ὁρος, ὁ *subst.* I *creator*: ~ τῶν ὁπωσδήποτε κατὰ τόνδε τὸν κόσμον συντελουμένων ὁ θεός ARSTT. Mu.397b21 *divinitatea, creatorul tuturor celor create în această lume*: (despre Αἰθήρ) ἀνθρώπων καὶ θεῶν ~ EUR. Fr.839 *creator al oamenilor și al zeilor*. II *părinte, născător*: ἔτεκε γενέτορας ἐμέθεν EUR. Or.987 *a dat viață născătorilor mei*: (ca epitet) Φοῖβός μοι ~ πατήρ EUR. Ion136 *Phoibos este tatăl meu, născătorul*; περὶ τοῦ Διὸς, τοῦ Σωτῆρος *născătorul*; περὶ τοῦ Διὸς, τοῦ Σωτῆρος *născătorul*; PLUT. M.1049a *despre Zeus, Salvatorul și Născătorul*; SOPH. Fr.1133, ARSTT. Mu.399a31. III *strămoș*: τοῦ Ἀλεξάνδρου ... ἔβδομος γενέτωρ HDT. 8.137 *al șaptelea urmaș al lui Alexandru*. [cf. γίγνομαι]

γένευ, (ep.) ind. aor. med. 2sg. de la γίγνομαι: IL. 5.897.

γένευς, (ep.) sg. gen. al lui γένος: OD. 15.533.

γενή, ἥς, ἡ *subst.* v. γενεά: CALL. Fr.511, id. Iamb.fr.203.54.

γενῆδος, v. γενής.

γενηθῆσθαι, ind. viit. pas. de la γίγνομαι:

γενής, ἴδος, ἡ *subst.* {att. γενής, ἥδος Soph. Ant.249} *târâncop, hârleț*: οὔτε του γενῆδος ἦν πληγῇ SOPH. Ant.249 *nu era urmă de hârleț*.

γένημα, ατος, τό *subst.* rod, produs: (frecv. pl.) τὰ γενήματα τῆς γῆς LXX Gen.41.34 *roadele pământului*; (sg.) τὸ ~ τοῦ ἀγροῦ LXX Deut.14.22 *rodul ogorului*; ~ ἀπὸ ληνοῦ LXX Num.18.30 *produs de la teasc*: οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου NT Mc.14.25 *nu voi bea din rodul viței*: (fig.) τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν

NT 2Cor.9.10 *roadele dreptății voastre*: LXX Jud.9.11, id. 4Rg.8.6, id. 2Par.31.5, id. Ps.106.37, NT Lc.22.18 *ș.a.*

[γεννάω]

γενής, (att.) v. γενής.

γενήσεσθαι, inf. viit. de la γίγνομαι.

γενησοίμην, opt. viit. de la γίγνομαι.

γενήσομαι, ind. viit. de la γίγνομαι.

γενησόμενος, part. viit. de la γίγνομαι.

γενητικός, ἡ, ὄν *adj.* *născător*: PLUT. M.1013b.

[γενητός]

γενητός, ἡ, ὄν *adj.vb.* I *născut, creat, generat*: (despre σῶμα „corp”) ARSTT. deAn.434b4, (frecv. neut. subst.) ἀγένητον ἡ γενητόν ARSTT. Cael.282b3 *nenăscut sau născut*; εἴτε γένεσις εἴτε γενητόν οὐκ ἄνευ τῆς δυνάμεως *nici creația, nici creatul nu [pot exista] în lipsa unei forte*; ARSTT. Cael.280b15, MEN. Fr.7, PLUT. M.1007d *ș.a.* II *care poate apărea, circumstanțial*: αἷτια γενητὰ καὶ φθαρτὰ ARSTT. Metaph.1027a29 *cauze care pot apărea sau dispărea*; φθαρτὰ καὶ γενητὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τῶν σωμάτων ARSTT. Cael.305a13 *elementele corpurilor pot să dispară sau să apară*; ARSTT. GC335b3, id. Ph.201a14, PLUT. M.1052a.

[γίγνομαι]

γενικός, ἡ, ὄν *adj.* I *referitor la origine*: I (frecv. superl.) *originar, principal*: (despre formele de guvernământ) δοκοῦσι γενικώταται εἶναι PLUT. M.826e *se arată a fi cele originare*; τριῶν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων LUC. Salt.22 *existând trei tipuri de dans principale*. 2 *de familie*: ζητηθείσης τῆς γενικῆς γραφῆς LXX 1Ezr.5.39 *căutându-se șirul de familie (sc. linia genealogică)*. II *general, generic*: (comp.) γενικώτερον δὲ μᾶλλον τὸ ἐφ' ἡμῖν PLUT. M.571d *ceea ce țin de noi are un caracter mai general*; (în logică) ὁρικά τε καὶ γενικὰ προσαγορεύοντας αὐτὰ ARSTT. Top.103a3 *numind aceste [probleme] definitorii și generice*. III (gram.) ἡ *γενική* (subînț. πτώσις), *cazul genitiv (sc. al originii)*: λαμβάνοντας ἀντὶ τῆς γενικῆς τὴν δοτικὴν PLUT. M.1006d *folosind dativul în locul genitivului*.

[γένος]

γέννᾱ, ἥς, ἡ *subst.* [var. nom. γέννᾱ Eur.: gen. γέννας Aesch. Pers.946, Soph. Fr.278, Eur. Rh.908, dat. γέννᾱ Aesch.

Pr.760, id. Pers.932, Pi. O.7.23 | I neam, seminție, stirpe: (Xerxes) γέννα γὰ τε πατρώα κακὸν ἄρ' ἐγενόμαν AESCH. *Pers.932 am fost o nenorocire pentru neamul și pământul meu strămoșesc; τῶν γέννα μεγαλυνομένων* AESCH. *Pr.892 cei ce se fălesc cu propria stirpe; δάμνεται οὐρανίαν γένναν* AESCH. *Pr.165 înșală rasa cerească; πᾶσα δὲ ~ Φρυγῶν* EUR. *Tr.531 tot neamul frigienilor; (filos.) συμμείγνυ ... τήν τοῦ πέρατος γένναν* PLAT. *Phlb.25d unește neamul limitei; AESCH. Ag.760, EUR. IT155 ș.a. II spiță, descendență, urmaș; (dat.) Ἑρακλῆος ... γέννα* Pi. *O.7.23 urmașul ... lui Heracles; ~ Πέλοπος* EUR. *Or.972 spița lui Pelops; (glum. despre larvele insectelor) κτείνων παμφύλων γένναν θηρῶν* AR. *An.1063 ucigând spița bestiiilor de toate felurile; EUR. HF365. III generație; πέμπτη δ' ἂπ' αὐτοῦ ~ AESCH. Pr.853 cinci generații după el.*

[cf. γίγνομαι]

γεννάδᾱς, ου, ὁ [vā] *adj.m.* nobil, cu fire aleasă, înzestrat cu noblețe: ~ ἀνὴρ AR. *Ra.640 om cu fire aleasă; (frecv. voc.) ὃ γεννάδα* AR. *Ach.1230 preabunule!; AR. Eq.240, id. Ra.997, PLAT. Chrm.155d, LUC. Tim.20, (f. rar pl.) LUC. Cont.21, (împreună cu alte epitețe) χρηστὸς εἶ καὶ ~ AR. Ra.179 ești un om de ispravă și ales; ~ καὶ πρῶος τὸ ἦθος* PLAT. *Phdr.243c cu fire aleasă și cu un caracter blând; ~ ὢν καὶ μεγαλόψυχος* ARSTT. *EN1100b32 având noblețe și grandoare sufletească; AR. Ec.304b, ARSTT. Div.13col113, LUC. Cat.1, id. Sacr.5, id. Alex.41, id. Peregr.1, id. Deor.Conc.4.*

[γέννα]

γενναῖο-πρεπῶς, *adv.* cum stă bine unui om binecrescut: (Trygaios către Pace) ἀπόφηνον ὅλην σαυτήν ~ τοῖσιν ἐρασταῖς AR. *Pax988 arată-te iubiților întru totul, așa cum șade bine unui om binecrescut.*

[γενναῖος, πρέπω]

γενναῖος, α, ον *adj.* [var. -ος, -ον EUR. *Hec.592; comp. -ότερος, superl. -ότατος*] | de viață nobilă: I (despre pers.) nobil prin naștere, om de viață nobilă: ὃ γονῇ γενναῖε SOPH. *OT1469 om de viață nobilă; (în op. cu ἀγεννής) ~ ἡ ἀγεννής* PLAT. *IAlc.107b nobil sau lipsit de noblețe; γενναῖα τὰ τέκνα νενομίσται* HDT. *1.173 sunt socotiți*

copii de viață nobilă; (superl.) γενναιοτάτοι εἶναι Ἰόνων HDT. *1.146 cei mai nobili dintre ionieni; οἱ δ' ἄριστοι καὶ γενναιοτάτοι* PLUT. *Alex.33 cei mai buni și cei mai nobili. 2 (frecv. despre caracterul omului) nobil, ales, mărinimos, binecrescut, de unde curajos: ἅπαντα δὲ χθὼν ἀνδρὶ γενναίῳ πατρίς* EUR. *Fr.1047.2 întreg pământul îi este patrie omului ales; (+ nume propriu) ὁ ~ Ἰουδας LXX 2Mac.12.42 nobilul Iuda; (frecv. voc.) ὃ γενναῖε* SOPH. *OT1510 om ales!; (neut. subst. τὸ γενναῖον = γενναιότης „noblețe”) τὸ σὸν γενναῖον* SOPH. *OC569 noblețea ta; ἡ δ' εὐγένεια καὶ τὸ γενναῖον μένει* EUR. *Fr.pap.138.2 noblețea și caracterul ales dăinuie; (neut. γενναῖον + inf.) οὐ γάρ μοι γενναῖον ἄλυσκάζοντι μάχεσθαι* IL. *5.253 nu stă în firea mea nobilă să mă furîșez când e vorba de luptă; χρῆσθαι δὲ γενναῖον φίλοις* EUR. *Or.870 [sunt] generos în a fi de folos prietenilor; γενναῖον δὲ εἶναι + infinitivală* THUC. *1.136 noblețea impune ca; (neut. superl. ca adv.) γενναιοτάτ' ὥθεῖτε* EUR. *Cyc.656 înaintați cu curaj. 3 (despre animale) de rasă, de soi: σκύλαξ ~* PLUT. *Aem.22 un cățelandru de viață nobilă; (ac.) γενναῖον ἵππον* PLUT. *Art.9 cal de rasă; (superl.) γενναιοτάτος εἶναι τῶν ἐκ τῆς τυραννικῆς ἱπποστάσεως* PLB. *13.8.4 cel mai de viață din grajdul regal; (iron. despre κάλθαρος „scarabeu”) ὃ Πηγάσειον ... γενναῖον πτερόν* AR. *Pax76 zburătoare aleasă precum Pegasos. 4 (despre lucruri, acțiuni, calități, cuvinte) ales, nobil: σπέρμα γενναῖον πατρός* AESCH. *Fr.99 sămânța nobilă a tatălui; γενναῖον ἔπος* SOPH. *Ph.1402 vorbă aleasă; σοι ποιήσω πρᾶγμα γενναῖον πάνυ* AR. *Ra.615 voi face o faptă plină de mărinimie față de tine; τίς ἂν λέξειε γενναίους λόγους* EUR. *Heracle.537 cine ar roști cuvinte mai nobile; γενναίων δ' ἄρεται πόνων* EUR. *HF357 faptele de vitejie din nobilele munci; τοῦνομα λαβὼν γενναῖον* EUR. *Ph.1314 primind un renume nobil; (comp.) τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναιοτέρας* ISOC. *12.60 tratate mai nobile cu Regele; (superl.) γενναιοτάτα ἦθη* PLAT. *Lg.679b caractere foarte alese; (despre un mâncău) ζῆν βίον γενναῖον* AR. *V.506 a trăi o viață aleasă. II adevărat, real, veritabil: I (despre fructe) de soi, ales; γενναῖα σῦκα* PLAT.

Lg.844e *smochine de soi*; γενναίους καρπούς ἐξήνεγκε PLUT. *M.2e a dat roade alese*. 2 (despre diverse stări) intens, violent: χωρεῖ πρὸς ἦπαρ ... γενναία δὴ SOPH. *Ai.938 o durere violentă se implântă în ficat*. 3 (gener.) îmbelșugat, roditor: πώγωνα καθειμένου γενναῖον PLUT. *Lys.1 purtând o barbă îmbelșugată*; ἔχοντες χώραν γενναιοτάτην PLB. 4.45.7 *având un pământ roditor*. III (f. rar despre pers.) matur: ἡ παρθένος πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ μὲν γὰρ ἤδη γενναία, ἡ δὲ οὐ ARSTT. *Pr.894b32 fecioara față de femeie*; *una este deja matură, cealaltă nu*. [γένννα]

γενναιότης, ἦτος, ἡ subst. I (despre suflet) caracter nobil, mărinimie, noblețe: (în op. cu μωρία) ~ σοι, μωρία δ' ἔνεστί τις EUR. *Ph.1680 este și mărinimie în tine, dar și un soi de sminteală*; (în op. cu οἷστρος) ἐκδειξαι ... σῆς γυναικὸς οἷστρον ἢ τρόπον τινὰ γενναιότητα EUR. *Hipp.1301 să dezvoltă patima nebună a soției tale sau, într-un anumit fel, noblețea sa*; κατανοῶν τοῦ ἀνδρὸς τὴν τε σοφίαν καὶ τὴν γενναιότητα XEN. *Ap.34.2 observând înțelepciunea și noblețea bărbatului*; ὑπόδειγμα γενναιότητος LXX 2Mac.6.31 *pildă de noblețe*; (despre Alexandru cel Mare) ὑπὸ γενναιότητος ARR. *An.7.29.2 datorită caracterului nobil*; THUC. 3.82, EUR. *Ion237*, id. *Fr.527*, id. *Fr.pap.65.69*, XEN. *An.7.7.42*, LUC. *Par.26*. II (gener.) noblețe: ἐγκαυχᾶσθαι τῇ τῶν ἐτέρων γενναιότητι AESOP. 8.38 *a se împăuna cu noblețea altora*; δ' ἄρετὴν καὶ γενναιότητα προγόνων IOS. *AI19.122.2 prin curajul și noblețea strămoșilor*; (despre animale) τεκμήριον ἐς ὠκύτητα τε καὶ γενναιότητα ARR. *Cyn.4.2 un semn pentru viteză și noblețe*; ARR. *Cyn.6.3*. III (f. rar despre pământ) rodnicie, dărnicie: ἡ τῆς χώρας ~ PLB. 3.44.8 *rodnicia finutului*; XEN. *Cyr.8.3.38*. [γενναῖος]

γενναῖος, adv. |comp. -οτέρως Plat. *Th.166c*, superl. -ότατα Hdt. 1.37, Ar. *Fr.499*, Plat. *Lg.679b*, Plb. 9.25.5] I nobil, cu noblețe, ales: ἀπέθανον ~ HDT. 7.139 *au murit în chip nobil*; τὸ μὲν σόν ... ~ ἔχει EUR. *AI1402 te porți ales*; φέρειν δ' ἂν ὁ θεὸς διδῶ ~ DEM. 18.97 *a suporta cu noblețe orice ar da divinitatea*; SOPH. *Fr.319*,

THUC. 2.41, IOS. *Vit.137*, PLUT. *M.103a s.a*. II vitejește: ὑποστάντες δὲ ~ τὸν πόλεμον PLB. 1.6.7 *purtând cu vitejie războiul*; ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος LXX 2Mac.14.43 *urcându-se vitejește pe zid*; ἐμάχετο ~ APP. *Hisp.191 se lupta cu curaj*. III cu franchețe, deschis, pe șleau, sincer: ἐρωτήσω σε ~ EUR. *IA1129 te voi întreba deschis*; ἀπάσι δῆτα ~ ἐρεῖς AR. *Ec.1144 vei vorbi deschis tuturor*; ~ εἰπέ PLAT. *Th.146c spune sincer*; AESCH. *Ag.1198*, EUR. *Ion935*.

[γενναῖος]

γεννάω-ῶ, vb. |impf. ἐγέννων, viit. γεννήσω, aor. ἐγέννησα, pf. γεγέννηκα; med. prez. γεννάομαι-ῶμαι, viit. γεννήσομαι, aor. ἐγεννησάμην, pf. γεγέννημαι |dor. inf. viit. act. γεννάσειν EUR. *IA1065*, aor. 3sg. act. ἐγέννασεν Aesch. *Supp.47-48*] I (act., tranz.) 1 a zămisli, a naște: (frecv. despre tată) ἡμῶς [Ζεὺς] ἐγέννησεν πατὴρ EUR. *Anti-op.fr.48.2 pe noi ne-a născut tatăl Zeus*; (frecv. în LXX și NT) υἱοῦς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα LXX *Is.1.2 am născut și am crescut fii*; Ἀβραάμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ NT *Mt.1.2 Avraam l-a zămislit pe Isaac*; (gener. despre părinți) στέργεται ὑπὸ τῶν γεννησάντων PLAT. *Lg.754b este îndrăgît de cei ce l-au născut*; (despre mamă) Ἑλισάβετ ... ἐγέννησεν υἱόν NT *Lc.1.57 Elisabet a născut un fiu*; (abs.) αἱ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν NT *Lc.23.29 pântecetele care nu au născut*; (fig. despre abstr.) σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς PLAT. *Cri.50d noi [sc. legile] te-am născut pe tine*; (distins de δημιουργεῖν) οὐ δοκεῖ ~ μόνον ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖν τὸ τέκνον PLUT. *M.494c pare nu numai să nască copilul, ci și să-l creeze*; (despre animale) γεννᾷ ἔξω ARSTT. *HA487a21 nasc afară (din apă)*; (despre păianjeni) γεννᾷ δὲ σκωλήκια μικρὰ ARSTT. *HA555a28 dau naștere la larve mici*. 2 (fig.) a produce, a da naștere: τὰγαθὸν ἐγέννησεν ἀνάλογον ἑαυτῷ PLAT. *R.508b binele a zămislit-o [...] asemănătoare cu sine însuși*; ἡ ὀρθὴ κοινωνία τὴν υἰείας φύσιν ἐγέννησεν PLAT. *Phlb.25e dreapta comuniune a născut natura sănă-tății*; (în căsătorii) ἡ κλίνη γεννᾷ διαφοράς PLUT. *M.143e patul dă naștere la neînfe-legeri*. 3 (f. rar) a întări, a învârtoșa: (despre un bărbat) κᾶν σῶμα γεννήσῃ μέγα SOPH.

Ai.1077 *oricât de vânjos și-ar face trupul.*

II (*med., pas., intrans.*) a se naște: οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος NT Mt.26.24 *nu s-a născut omul acela*; (fig.) τὸ τοῦ κόσμου σῶμα ἐγεννήθη PLAT. Ti.32c *a fost născut corpul universului*; (+ prep.) τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκός NT In.3.6 *ceea ce este născut din carne.*

[γέννα]

γέννημα, ατοζ, τό *subst.* **I** *ceea ce a fost născut, creat*: **1** (despre oameni și animale) *fiu, odraslă, pui*: τῶν Λαῖου τοίνυν τις ἦν γεννημάτων SOPH. OT1167 *este una dintre odraslele lui Laios*; (despre Haimon) *παίδων τῶν σῶν νέατον γέννημ'* SOPH. Ant.627 *copilul tău mezin* (prop. *cel mai recent născut dintre copiii tăi*); ἴσως ~ τῶν ἐκείθεν οὐκ ἐν ὑστάτοις SOPH. Tr.315 *poate nu-i o odraslă din cele mai neînsemnate printre cele din țara sa*; (despre atenieni) *γεννήματα καὶ παιδεύματα θεῶν* PLAT. Ti.24d *odrasle și învățacei ai zeilor*; *γεννήματα τοῦ Εὐακ* LXX Jud.1.10 *fiii lui Enac*; (despre animale) *γεννήματα ἐχιδνῶν* NT Mt.3.7 *pui de vipere*; AESOP. 1.37, id. 1.293, PLAT. Ti.69c, LXX Sir.10.18, NT Lc.3.7. **2** (despre plante) *rod, fruct*: ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς χώρας γεννημάτων PLB. 1.71.1 *din roadele țării*; PLB. 1.79.6, id. 3.87.1, PLUT. Prov.Alex.30 **3** *produs, creație*: νοῦ γέ ἐστιν γεννήματα PLAT. Lg.890d *sunt creații ale minții*; θεοῦ γεννήματα PLAT. Sph.266b *produse ale zeului*; PLAT. R.597e, id. Epin.983e. **II** (*act.*) *aduce pe lume, reproducere*: (+ gen. subiectiv) ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων AESCH. Pr.850 *supranume al celor aduse pe lume de către Zeus*; (fig.) τὸ δὲ ὁμοιωμάτων τινῶν ~ PLAT. Sph.266d *reproducerea unor imaginii*. **III** (*pas.*) *fire, caracter ereditar*: (despre Antigona) *δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς τῆς παιδός* SOPH. Ant.471 *se vede firea dârzą a fetei dintr-un tată dârζ*.

[γεννάω]

γέννησις, εως, ἡ *subst.* **I** *αἰχίunea de a da naștere, zămislire, naștere, reproducere*: τὸ τῆς κυήσεως καὶ γεννήσεως καὶ τροφῆς μίμημα PLAT. Plt.274a *imitația gestației, a nașterii și a creșterii*; θῆλυ μὲν καὶ ἄρρεν τῆς γεννήσεως ἔνεκεν ARSTT. Pol.1252a28 *partea feminină și partea masculină* [*se unesc*] *în vederea reproducerii*; δευτέραν τινὰ γέννησιν ἢ Λευκόλλου χάρις

παρέσχεν PLUT. Luc.18 *grătierea lui Lucullus le-a oferit o a doua naștere*; (despre animale) *χρήσιμον εἶναι πρὸς τὴν γέννησιν μάλιστα* ARSTT. HA576a16 [*un cal*] *foarte potrivit pentru reproducere*; (+ prep.) ἔαντε νεώτερος τῶν εἰς τὸ κοινὸν γεννήσεων ἄνηται PLAT. R.461a *dacă unul mai tânăr s-ar apuca de zămislire în interesul comun*; (+ gen. obiectiv) πρὸς τὴν τῶν παίδων γέννησιν PLAT. Plt.310b *pentru nașterea copiilor*; PLAT. Smp.206c, id. R.436a, id. Lg.636c, id. Def.413d, ARSTT. HA545b26, id. deAn.415a23, PLUT. Rom.12, id. M.493e, id. M.770a, id. M.1001a, LUC. Alex.39. **II** *odraslă*: *γεννήσεις ἀδελφοῦ Ρηχαβ* LXX IPar.4.8 *odraslele fratelui Rechab*. **III** (fig.) *creare, întocmire, elaborare*: (+ gen. obiectiv) Σόλων διὰ τὴν τῶν νόμων γέννησιν PLAT. Smp.209d *Solon [feste la mare cinste] pentru întocmirea legilor*; (despre acțiunile care au ca scop onoarea) *κατασκευαῖ ἀγαθῶν εἰσι καὶ γεννήσεις* ARSTT. Pol.1332a18 *pregătesc și nasc lucrurile bune*.

[γεννάω]

γεννῆται, ὦν, οἱ, v. *γεννητής*.

γεννήτειρα, ας, ἡ *subst.* *născătoare, creatoare*: (despre γαῖα „pământ”) PLAT. Cra.410c.

[γεννάω]

γεννήτης, οὔ, ὁ *subst.* **I** *membru al unui γένος*; la Atena οἱ γεννῆται sunt membrii celor 30 de clanuri originare; 30 de γεννῆται formau un γένος, 30 de γένη ο φρατρία și 3 φρατρία ο φυλή; (f. rar sg.) DEM. 59.59, (frecv. pl. γεννῆται, οἱ) *alături de συγγενεῖς „rude”* PLAT. Lg.878d, *εἰσῆγεν εἰς τοὺς γεννήτας* DEM. 53.63 *l-a acceptat printre membrii genos-ului*; οὐχ οἱ γεννῆται μόνον καὶ φράτερες γεγόνασι μάρτυρες Is. 7.26 *nu numai membrii genos-ului și ai fratriei au fost martori*; (gener. despre membri adoptați + gen.) ὄντι γεννήτη τῶν θεῶν PLAT. Sp.371e *fiind adoptat de zei*; ARSTT. Fr.385, DEM. 57.67. **II** *rudă, cunoscut*: οὐδὲ γεννήτην δύναμ' εὐρεῖν οὐδένα ὄντων τοσοῦτων MEN. Col.fr.5 *deși sunt atâția, nu reușesc să găsească nici un cunoscut*.

[γεννάω]

γεννητής, οὔ, ὁ *subst.* *părinte, strămoș*: παῖς γ' εἰ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν SOPH. OT1015

dacă m-am născut copil din acești doi părinți; γεννητήν θεῶν SOPH. Fr.752 *strāmos al zeilor*; (despre legi) γεννηταῖς οὖσιν ἡμῖν οὐ πείθεται PLAT. Cri.51e *nu ne dă ascultare nouă, care-i suntem părinți*; (despre om) γεννητήν τῶν πράξεων ARSTT. EN1113b18 [este] *autor al faptelor sale*; PLAT. Lg.717e.

[γεννάω]

γεννητικός, ἡ, ὄν *adj.* I procreator, reproducător: ἔχει μὲν ὄργανα πάντα τὰ ἄρρενα πρὸς τὴν πρᾶξιν τὴν γεννητικὴν ARSTT. HA539b21 *toți masculii au organe pentru acțiunea de a procrea*; δύναμις τῆς ψυχῆς θρεπτικὴ καὶ γεννητικὴ ARSTT. deAn.416a19 *facultate a sufletului hrănitoare și procreatoare*; ἡ γεννητικὴ ὥρα ARSTT. Pr.898b8 *perioada fertilă*; φύσις γεννητικὴ ARSTT. MM1.10.1 *natură procreatoare*; γεννητικὸν ὕδωρ IOS. BI4.463.3 *apă care aduce fertilitate*; ARSTT. Metaph.1003b8, id. Top.124a25. II (despre animale și oameni) apt pentru a procrea: ἐστὶ γεννητικά ARSTT. deAn.432b24 *sunt în stare să procreeze*; γεννητικὸν αἰδοῖον ARSTT. GA720a4 *organ genital*; (gen.) τῶν γεννητικῶν μορίων PLUT. M.962b *organe genitale*; ~ περὶ τὰ τρις ἑπτὰ ἔτη ARSTT. HA544b26 *apt pentru a procrea către 21 de ani*; ἀποτέλεσμα δὲ τῆς γεννητικῆς τῶν μορίων δυνάμεως PLUT. M.637d *rezultatul puterii de procreare a organelor genitale*; ARSTT. GA742b4, id. MA703b25, PLUT. M.365b.

[γεννήτος]

γεννητός, ἡ, ὄν *adj.vb.* I născut, zămislit: (despre copii) εἶτε ~ ὢν εἶτε ποιητός PLAT. Lg.923e *fiind fie născut (sc. legitim), fie adoptat*; (în op. cu „veșnic”) βροτός δὲ ~ γυναικός LXX Iov11.12 *muritor născut din femeie*; (iron.) ἔγωγε, ... Ὀλύμπιε Μένιππε, ~ αὐτός καὶ ἐπίγειος ὢν LUC. Icar.2 *eu umul, olimpiantul Menippos, fiind un simplu muritor și pământean*; ἐν τοῖς ἐκ μεταβολῆς ἀθανάτοις γενομένοις γεννητοῖς δαίμοσιν PLUT. Pel.16 *printre daimonii născuți deveniți nemuritori prin schimbare*; (abstr. în op. cu „etern”) γεννητῷ παραδείγματι προσχρώμενος PLAT. Ti.28b *folosindu-se de un model zămislit (sc. supus devenirii)*. II generator, creator: (ac.) ὕλην ... γεννητήν καὶ φθορτήν ARSTT. Metaph.1042b6 *materie*

generatoare și distructivă: (subst.) ARSTT. GC327b8, PLUT. M.269b. // **γεννητός**, οὗ, ὁ, *subst.* I act generator, procreație: ἐστὶ δὲ θεῖω μὲν γεννητῷ περίοδος PLAT. R.546b *există o perioadă pentru un act generator divin*. II odraslă, fiu: εὐλογημένος ~ γυναικός LXX Iov11.2 *binecuvântat cel născut din femeie*; ἐν γεννητοῖς γυναικῶν NT Mt.11.11 *între cei născuți din femei*; NT Lc.7.28.

[γεννάω]

γεννήτωρ, ορος, ὁ *subst.* I strāmos: Ζεὺς ~ AESCH. Supp.206 *părintele Zeus*; EUR. Hipp.683, χθὼν ἐμῶν γεννητόρων EUR. Fr.817.1 *pământ al strămoșilor noștri*; AESOP. 8.14, PLAT. Lg.879b. II părinte, (fig.) creator: γεννήτορες EUR. IT576 *părinți*; EUR. Ion735 (+ gen.) (fig.) ὧν δὴ εἰσὶ καὶ οἱ ποιηταὶ πάντες γεννήτορες PLAT. Smp.209a *toți poezii sunt creatori ai acestora*; PLAT. Mx.248e.

[γεννάω]

γεννικός, ἡ, ὄν *adj.* nobil, ales: (iron. despre Cărnățar) ὃ γεννικώτατον κρέας AR. Eq.457 *oh, prea nobilă carne!*; γεννικὸν λέγεις τὸν ἄνδρα. PLAT. Tht.144d *vorbești de un om ales*; γεννικὴ καὶ κοσμία γύναι MEN. Georg.42 *femeie nobilă și cinstită*; (despre abstr.) (comp.) ἦθει γεννικωτέρω PLAT. Phdr.279a *de un caracter mai nobil*; (ac.) βίον ἄριστον καὶ γεννικόν, LUC. Vit.Auct.7 *viață foarte bună și nobilă*; (+ nume propriu) LUC. Cont.14, (subst.) LUC. Tyr.6, MEN. Dys.321, APP. Syr.238.

[γέννα]

γεννικός, *adv.* nobil, mândru, hotărât, cu bărbăție: χωρεῖν ἄντικρυς ὥσπερ οἰκαδ' εἰς ἑαυτῶν ~ AR. Lys.1070 *mergeți direct înainte, ca la voi acasă, hotărât*; ἐπαίνους τῶν γεννικῶς ζησάντων PLUT. M.238a *laude ale celor ce trăiseră în mod nobil*; ὁ δὲ πάνυ ~ καρτερήσας LUC. Alex.55 *cel ce îndură cu multă bărbăție*; PLUT. M.46e, LUC. Somn.7, id. Tyr.5.

[γεννικός]

γενοίωτο, (ep. și ion.) opt. aor. 3pl. de la γίγνομαι: IL. 2.340, OD. 1.266, HDT. 5.96 ș.a.

γενόμενος, part. aor. de la γίγνομαι.

γένος, εος-ους, τό *subst.* {ep. sg. gen. γένους Od. 15.533} I (despre origine) I naștere, origine: ἡ καὶ γένει ὕστερος ἦεν IL. 3.215 *era și ultimul după naștere*; ἐξ Ἰθάκης ~

εἰμί OD. 15.267 *sunt de fel din Ithaca (= sunt născut în Ithaca)*; οὔτε γένει οὔτε οὐσία ... δοκῶν ἀνάξιος εἶναι τῆς πολιτείας μετασχεῖν LYS. 18.6 *nici după origine, nici după avere nu părea nedemn să participe la guvernare*; νεανίσκου γένει Κορινθίου MEN. Pc.129 *tânăr de origine din Corinthos*; Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει NT Fp.18.24 *de origine din Alexandria*; (în drept) γένει πολίτης DEM. 23.12 *cețățean din naștere*. 2 (frecv. gener.) neam, viță, ereditate: ~ δέ μοι ἔνθεν ὅθεν σοί IL. 4.58 *sunt din același neam ca și tine*; οἱ πρότοι καὶ χρήμασι καὶ γένει THUC. 3.65 *fruntași și prin avere și prin neam*; ἐμοί τις ἦν ἐν γένει EUR. Alc.904 *aveam pe cineva în neam*; (+ adj.) θεῖον ~ IL. 6.180 *neam zeiesc*; ~ βασιλῆϊον OD. 16.401 *viță regală*; (+ gen.) Μίνωος ~ OD. 17.523 *neamul lui Minos*; Κενταύρων ~ EUR. HF181 *neamul Centaurilor*; ἡμιθέων ἀνδρῶν ~ A.RH. 1.548 *neamul semizeilor*; (precedat de prep.) κατὰ ~, διὰ γένους *pe linie de familie*; (în drept) κατὰ ~ ἢ κατὰ διαθήκας DEM. 43.5 *pe linie de familie sau pe baza unui testament*; (despre ereditate) ἢ κατὰ ~ ἢ κατὰ μέρος ARSTT. Pol.1285b39 *fie potrivit eredității, fie după rol*; τὰ χρήματ' ἔλαβεν οὐ κατὰ ~ ἀλλὰ δι' ἀρετῆν ISOC. 19.45 *a primit averea nu pe baza legăturii de familie, ci datorită meritului*; ἐκ διαδοχῆς καὶ κατὰ ~ τὰς ἀρχὰς παραλαμβάνοντες PLB. 6.7.6 *primind conducerea prin moștenire și pe linie ereditară*. 3 (concr.) urmaș, fiu, progenitură, mlădiță: (+ adj.) θεῖον ~ IL. 6.180 *neam zeiesc*; Ζεῦ, τὸ σὸν ~ ἄγονον EUR. HF886 *Zeus, fiul tău [va fi] fără fiu*; (+ gen.) Σισύφου ~ EUR. Cyc.104 *fiu al lui Sisyphos*; Τρίτωνος ~ εἰμί A.RH. 4.1741 *sunt mlădiță din Triton*. 4 generație, vârstă: ἔκτον ~ Οἰδιπόδαο CALL. Ap.74 *a șasea generație după Oidipous*; ~ σιδήρεον HES. Op.176 *vârsta de fier*; χρυσοῦν ~ PLAT. Cra.397e *vârsta de aur*. 5 rasă, popor, seminție, neam: τῷ δὲ Σκυθικῷ γένει HDT. 4.46 *în neamul scitic*; βάρβαρον ~ EUR. Andr.173 *neam barbar*; ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους Ἰσραηλ LXX IIs.Nav.4.14 *în fața întregului neam al lui Israel*; Φοινίκων γένη LXX Iov40.30 *semințiile fenicienilor*; ~ ἐκλεκτόν NT IPt.2.9 *seminție aleasă*. 6 castă, familie, trib: ἔστι δὲ Αἰγυπτίων ἑπτὰ γένεα HDT.

2.164 *există șapte caste ale egiptenilor*; αὐτὴν καὶ τὸ ~ ἅπαν ἀπεκτείνετε DEM. 25.79 *ați condamnat-o la moarte pe ea și pe toată familia ei*. II (termen folosit în clasificări) 1 fel, gen, specie, tip, element: τὰ τῶν αἰτιῶν γένη PLAT. Ti.46e *tipurile de cauze*; τὰ γένη τε καὶ εἶδη PLAT. Prm.129c *genurile și speciile*; τὰ περὶ τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν γένη PLAT. R.585d *felurile legate de îngrijirea trupului*; λάβομεν τὰ γένη τῆς ῥητορικῆς ARSTT. Rh.1358a33 *să ne ocupăm de tipurile de retorică*; τὸ τῶν συκοφαντῶν ~ ISOC. 15.288 *specia sicofanților*; κατὰ ~ καὶ καθ' ὁμοιότητα LXX Gen.1.12 *după fel și asemănare*; γένη μύρων LXX 2Par.16.14 *feluri de miruri*; (gram.) τὰ γένη τῶν ὀνομάτων ARSTT. Rh.1407b7 *genurile substantivului*. 2 sex, gen, neam: γυναικεῖον ~ EUR. Fr.13 *neamul femeiesc*; ἄρσεν ~ A.RH. 1.618 *neamul bărbătesc*. 3 (în organizarea socială) clasă, tagmă, spiță: τὸ μαντικὸν πᾶν φιλάργυρον ~ SOPH. Ant.1055 *întreaga tagmă a ghicitorilor este avidă de bani*; κακὸν δούλων ~ EUR. Fr.49 *spiță rea a sclavilor*; δεσποτῶν ~ EUR. Alex.fr.27.1 *clasă a stăpânilor*. 4 (în clasificarea animalelor) specie, rasă, viță, soi: ἡμιόνων ~ ἀγροτεράων IL. 2.852 *specie a catârilor sălbatici*; βοῶν ~ εὐρυμετώπων OD. 20.212 *viță de boi lași în frunte*; ἱππεῖω γένει SOPH. Ant.341 *din rasa cabalină*; πτηνὸν ὀρνίθων ~ AR. Av.1707 *neam înaripat al păsărilor*; ἰχθύων τε πᾶν γένος EUR. Cyc.265 *orice fel de pești*; τὰ δὲ γένη τῶν κυνῶν διττά XEN. Cyn.3.1 *două specii de câini*.

[din R. lui γίγνομαι]

γενοῦ, imper. aor. de la γίγνομαι.

γέντα, ὢν, τὰ subst. cărnuri, măruntaie: ~ βοῶν CALL. Hec.fr.322 *măruntaie de boi*; CALL. Fr.530.

γέντο', (ep.) ind. aor. med. 3sg. de la γίγνομαι.

γέντο², vb. (formă unică de aor. 3sg.) a luat, a apucat: γέντο δ' ἰμάσθλην χρυσεῖην εὐτυχτον IL. 8.43 *a luat biciușca de aur bine lucrată*; IL. 13.25, id. 18.476 *γέντο δὲ χειρὶ στέμματα* CALL. Cer.43 *a luat în mâini ghirlande*; CALL. Hec.fr.355.

[cf. γέμω]

γένυς, υος, ἡ subst. {ep. dat. pl. γένυσσιν II. 11.416, Pi. Fr.203, A.Rh. 4.830} I (parte

anatomică) I maxilar (inferior), mandibulă: (despre animale) ἔτι δὲ σιαγόνες δύο· τούτων τὸ πρόσθιον γένειον, τὸ δ' ὀπίσθιον ~ ARSTT. HA492b23 *există două fălci: partea care iese în afară [se numește] mandibulă, cea din spate, maxilar*; (dar și despre maxilarul superior) ARSTT. Phgn.809b17. 2 (frecv. gener.) fălci, bărbie, mandibulă: πρὶν ποθ' ἁμετέρων αἱμάτων γένυσιν πλησθῆναι SOPH. Ant.121 *înainte să se umple de sânge bărbia noastră*; (despre Skylla) σμερδαλέησιν ἐπαῖξασα γένυσσιν A.RH. 4.830 *sărind cu fălcile teribile*; (frecv. indicând vârsta) πυκάσαι τε ~ εὐανθεῖ λάχνη OD. 11.320 *să se acopere barba cu tulei înflorat*; τέκνων ~ ἑμῶν σκιάζεται EUR. Ph.63 *bărbia copiilor mei se acoperă de barbă*; EUR. Ph.32, ἐς γένυν ἔρπει λευκαίνων ὁ χρόνος THEOC. 14.69 *timpul ce aduce albeața se strecoară în barbă*; ἄνικα τὰν γένυν ἀνδρεῖαν ἔχης THEOC. 29.33 *cât timp ai barba de bărbat*; (în scene de implorare) πρὸς γένυν ἑμῶν τιθεῖσα χεῖρα EUR. El.1213 *punându-și mâna pe barba mea*; (despre animale) (depre mistreț) μετὰ γναμπτήσι γένυσσιν IL. 11.416 *printre mandibulele curbate*; (despre iepuri) XEN. Cyn.5.10, AESOP. 1.292, EUR. HF384, id. IT1152, id. Fr.537 A.RH. 4.159 *ș.a.* II (fig.) secure: χαλκόπλακτος ἀμφάκης ~ SOPH. El.485 *secure de aramă cu două tăișuri*; SOPH. Ph.1205.

γεο-ειδής, ἐς *adj.* asemănător cu pământul, ca de pământ: ἐκδύνουσιν ἐκ τοῦ γεοειδοῦς τοῦ περιέχοντος ἄκρίδες ARSTT. HA555b28 *lăcustele ies din învelișul ca de pământ*; γεννᾶται ἔκ τινος συστάσεως γεοειδοῦς καὶ ὑγρᾶς ARSTT. GA731b13 *ia naștere dintr-un soi de amestec de materie asemănătoare cu pământul și umedă*; PLUT. M.430d.

[γῆ, εἶδος]

γέρα, v. γέρας.

γεράεσσι, v. γέρας.

γεραίός, ἄ, ὄν *adj.* [var. γεράός, ἡ, ὄν Soph. OC200; comp. γεραίτερος, superl. γεραίτατος] I (despre pers.) I bătrân, venerabil: ~ προπάτωρ Pi. N.4.89 *strămoș venerabil*; ὦ γεραίου σπέρμα Λαέρτου πατρός SOPH. Ai.1393 *oh, sâmânță a bătrânului tată Laertes*; (fig.) πόθι γεραίων ἵχνος τίθημι; EUR. Ph.1718 *unde să pun*

bătrânul meu pas?; (frecv. subst.) ὁ ~ ἀπὸ θρόνου ὄρτο φαεινοῦ IL. 11.645 *bătrânul s-a ridicat din jilful strălucitor*; ἀπὸ γεραίου μέχρι νηπίου LXX 3Mac.3.27 *de la bătrân până la prunc*; (+ *adj.*) δύσποτος ~ AR. Ach.419 *bătrân nefericit*; (frecv. voc.) σχέτλιός ἐσσι γεραίέ IL. 10.164 *afurisit ești, bătrâne!*; τί δράσεις, ὦ γεραίέ; EUR. Andr.1076 *ce vei face, bătrâne?*; (+ nume propriu) ὦ γεραίέ Τειρεσία SOPH. Ant.991 *bătrâne Teiresias!*; (superl.) ὦχαρνέων γεραίτατοι AR. Ach.286-287 *cei mai venerabili dintre Acharnieni*; (despre femei în formule de respect) Ἐκάβης γεραῖας φύλακες EUR. Tr.462 *paznici ai venerabilei Hecabe*. 2 (comp. și superl. despre vârstă) în vârstă: (comp.) αἰδῶς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι OD. 3.24 *cu sfială un tânăr întreabă un om mai în vârstă*; νέοι γεραιτέροις βουλευόντες THUC. 6.18 *tineri sfătuindu-se cu cei mai bătrâni*; οἱ δὲ γεραιτέροι ταῖς τῶν νέων τιμαῖς ἀγάλλονται XEN. Mem.2.1.33 *cei mai în vârstă sunt onorați prin cinstirile celor mai tineri*; (superl.) γεραίτατός εἰμι PLAT. La.201b *sunt cel mai bătrân*; Ἐκτωρ, Ἐκάβας ὁ γεραίτατος εἵκατι παίδων THEOC. 15.139 *Hector, cel mai mare dintre cei douăzeci de copii ai Hecubei*; ὁ γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ἄνανος IOS. B14.151.2 *Ananos, cel mai în vârstă dintre arhierii*. 3 (în sens politic) membru în Sfatul bătrânilor: οἱ βουλευόντες γεραιτέροι XEN. Cyr.1.5.5 *Sfatul bătrânilor*. II (despre lucruri) vechi, antic: Πριάμου πόλις γεραία AESCH. Ag.710 *cetatea străveche a lui Priamos*.

[γέρας]

γεραίο-φρων, ονος, ὁ, ἡ *adj.* venerabil în gândire, cu minte înțeleptă de vârstă: σὺ δὲ παρ' ὀψιγόνου μάθε ~ AESCH. Supp.361 *învață de la unul mai tânăr, tu înțelept de vârstă*.

[γεραίός, φρήν]

γεραίρω, vb. [impf. ἐγέραιρον, viit. γεράρῳ, aor. ἐγέρηρα, pf. inuz.] {ep. impf. γέραιρον IL. 7.321, Od. 14.437; dor. aor. ἐγέρῃρα Pi. O.5.5} I a primi în ospetie, a omeni, a cinsti: (+ ac. pers. și dat. instrumental) (în scene de ospăț) νότοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν ἦρως Ἀτρεΐδης IL. 7.321 *viteazul Atreides îl cinstea pe Aias cu întreaga spinare*; με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι

γεραίρεις OD. 14.441 *mă omenești cu bunuri pe mine care vin într-un asemenea hal*; OD. 14.437, XEN. Cyr.8.1.39. II (frecv. gener.) a celebra, a omagia, a slăvi, a închina: (+ ac. pers. și dat. instr.) τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον HDT. 5.67 *celebrau prin dansuri tragice pătimirile lui*; γένος Ὀλυμπίων θεῶν μέλε καὶ γέραιρε φωνῇ AR. Th.961 *cântă și celebrează în glas neamul zeilor olimpieni*; στεφάνοις ~ τοὺς νικῶντας XEN. HG1.7.33 *a-i omagia pe învingători cu coroane*; (+ ac. și +/- dat.) δᾶμον γεραίρων Pl. P.1.70 *cinstind poporul*; χοροὶ δ' Ἄτρείδων ἐγέραιρον οἴκους EUR. El.712 *corurile omagiau casa atrizilor*; (despre un cântec) ᾧ τυ ~ ἀρξεδμ' THEOC. 7.94 *cu care voi începe pentru a te onora*; γεαίρουσι θεὸν ὡς χορηγὸν τῆς ζωῆς IOS. BJ2.131.4 *il venerază pe Dumnezeu ca pe un conducător al vieții*; (med. / pas.) τίμιος γεαίρεται EUR. Supp.553 *este slăvit la mare preț*; χορείας ... ~ τὴν θυσίαν PLAT. Lg.799a *a celebra sacrificiul cu dansuri*; ταῖς μεγίσταις τιμαῖς γεραιρόμενοι XEN. Cyr.8.8.5 *cinstiți cu cele mai mari onoruri*; γεαίρεθ' ὕμνοις τὴν ἀνίκητον θεάν LUC. Trag.190 *o slăvim cu imnuri pe zeița neînvingătoare*; τῇ προσκυνήσει γεαίρεται ARR. An.4.11.3 *se venerază prin plecăciune*; Pl. N.5.8, id. 1.8.62, EUR. Alex.fr.43.37, PLAT. Epin.980b, XEN. Hier.7.2, LXX 3Mac.5.17, APP. BC2.18.127, ARR. Ind.8.5, id. Parth.67 ș.a. III (în jurămintă) (+ dat.) ἰοβάκχεια γεραῶ τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια DEM. 59.78 *voi celebra iobacheia în cinstea lui Dionysos după ritualurile strămoșești*.

[cf. γέρας, γεραρός]

γεράνδρῶν, ου, τό *subst.* trunchi de copac bătrân, buturugă: (despre un butuc de viță de vie) A.RH. 1.1118, (fig. despre omul de stat care nu trebuie să-i pună în umbră pe cei din jur) καθάπερ τὰ βάσκανα γεράνδρῶν PLUT. M.796b *precum trunchiurile copacilor bătrâni invidioși*.

[γέρων, δρῶς]

γεράνο-βωτία, ας, ἡ *subst.* stol de cocori: PLAT. Ph.264c.

[γέρανος, βόσκω]

γέρᾱνος, ου, ἡ *subst.* I (ornit.) cocor, *Ardea grus* L.: πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων IL. 2.460 *multe neamuri*

de zburătoare, găște sau cocori sau lebede: (prov.) ἃ γέρανος τῶροτρον [διώκει] THEOC. 10.31 *cocorul urmează plugul* (sc. a urmări ceva cu ardoare); IL. 3.3, id. 15.692, HDT. 2.22, id. 7.71, SOPH. Fr.111, AR. Av.1137, ARSTT. HA615b18, PLUT. Thes.21, id. Marc.15, id. Luc.39, id. M.979b, id. M.997a ș.a. II (fig.) „cocorul”, dans cu mișcări asemănătoare celor făcute de această pasăre: καλεῖται δὲ τὸ γένος τοῦτο τῆς χορείας ... ~ PLUT. Thes.21 *acest tip de dans se numește „cocorul”*.

γεράός, ἡ, ὄν *adj.* (poet.) v. γεραῖός: SOPH. OC200.

γεράρός, ἄ, ὄν *adj.* demn de respect, de seamă, venerabil (frecv. prin vârstă): (despre Agamemnon) καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὐ πῶ ἶδον ὀφθαλμοῖσιν, οὐδ' οὕτω γεραρόν IL. 3.170 *n-am văzut vreodată pe cineva atât de arătos și care să inspire atâtă respect*; (comp.) γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς IL. 3.211 *Odysseus arăta mai de seamă*; (+ ac. de relație) ~ τὸ εἶδος PLUT. Alex.26 *impunând respect prin înfățișare*; (subst.) διέφαινεν εὐθὺς ἡ ἀκμή τὸ γεραρόν καὶ τὸ βασιλικὸν τοῦ ἥθους PLUT. Pomp.2 *floarea vârstei a scos la iveală caracterul venerabil și regesc al firii*; (superl.) τιμῇ γεραρώτατοι ARR. Ind.11.2 *cei mai de seamă în cinstire*; (cu vârstă înaintată = γεραῖός) γεραραὶ ... γυναῖκες A.RH. 1.683 *femei venerabile*; XEN. Mem.3.1.4, A.RH. 1.620, id. 4.203, PLUT. M.794c. // **γεραροί**, ὄν, οἱ, *subst.* bătrâni: γεραροῖς ἐπιχάρτον AESCH. Ag.722 *care îi amuză pe cei bătrâni*; AESCH. Supp.667.

[γέρας]

γέρᾱς, ως, τό *subst.* |pl. nom. γέρᾱ IL. 9.334, Od. 4.66, Aesch. Pr.82 (pt. γέρα), γέρᾱ Eur. Ph.874, ion. γέρα Hdt. 4.162, gen. γεράων Hes. Th.393, Theoc. 22.223, A.RH. 1.615, γερῶν Thuc. 3.58, Plut. Marc.13, dat. γεράεσσι Hes. Th.449, Theoc. 17.109] I dar de cinstire, cinstire, parte de cinstă (partea rezervată căpeteniilor după ce s-a pus laolaltă întreaga pradă luată de la dușmani): (despre Briseis cuvenită lui Achilles, dar luată de către Agamemnon) μ' ... Ἀγαμέμνων ἡτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας IL. 1.356 *Agamemnon mi-a luat cinstea, căci, răpindu-mi darul, l-a luat el însuși*; (despre Agamemnon care împărțea câte un γέρας) ἄλλα δ' ἀριστήεσσι

δίδου γέρα καὶ βασιλεῦσι IL. 9.334 *a dat și alte daruri de cinstire regilor și celor de nază*; Οἰδίπους τοιαῦτ' ἐνείμει παισὶ τοῖς αὐτοῦ γέρα SOPH. OC1396 *astfel de daruri pe care Oidipous le-a acordat copiilor săi*; οὐμὸς δὲ γ' αὐτὴν ἔλαβε παῖς παιδὸς ~ EUR. Andr.584 *fiul fiului meu a primit-o ca pradă de război*; (gener.) τὸ ζῆν ... παντὸς ἰδίου ~ SOPH. Fr.67 *a trăi este un dar mai plăcut decât orice*; (pus prob. în legătură etimologică cu γέρων) τὸ ~ ἐστὶ γερόντων IL. 4.323 *cinstirea li se cuvine bătrânilor*. II (frecv.) onor, drept, privilegiu, favoare: (despre drepturile cuvenite divinității) θεῶν γέρα συλῶν ἐφημέροισι προστίθει AESCH. Pr.82 *furând privilegiile zeilor, le oferea muritorilor*; γεράων δὲ θεοῖς κάλλιστον ᾠοῖδαι THEOC. 22.223 *cântecele sunt pentru zei cel mai frumos dintre daruri*; (despre oameni) μόνωι γάρ ἐστι τοῦτ' ἔμοι ~ βροτῶν EUR. Hipp.84 *singur printre muritori am acest privilegiu*; αἰτήσομαι δὲ σ' οὐ μακρὸν ~ λαχεῖν SOPH. Ai.825 *nu-ți voi cere o mare favoare*; ὅμιν οἱ πρόγονοι τοῦτο τὸ ~ ἐκτίσαντο καὶ κατέλιπον μετὰ πολλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων DEM. 9.74 *πολλοșii au câștigat pentru noi acest privilegiu și ni l-au lăsat cu multe și mari pericole*; (despre drepturile sacerdoților la sacrificii) οὔτε γάρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα THUC. 1.25 *fără să ofere la sărbătorile comune onoruri legiuite*; HES. Th.396, EUR. Ph.874 *ș.a.* III *răsplată, recompensă*: καλὸν ἄρα τὸ ~ ... τῆς τέχνης ἠνέγκατο PLAT. R.406b *i-a adus o răsplată frumoasă a artei sale*; *μισθὸς ἄρα τις δοτέος, τοῦτο δὲ τιμὴ καὶ ~* ARSTT. EN1134b7 *trebuie să i se dea o plăată, aceasta este o cinstire și o răsplată*; (în întrecerile bucolice) αἶ κα δ' αἶγα λάβη τῆνος ~ THEOC. 1.5 *dacă acela ar lua capra drept răsplată*.

[cf. γέρων]

γεράσιμος, *ov adj.* demn de cinstire, respectabil, venerabil: (ac.) μαῖαν ὥς γερασμίαν AESCH. Fr.47a *ca o mamă demnă de cinstire*; (subliniind vârsta înaintată) ἔκ τε γὰρ γερασμίων ὅσων EUR. Supp.95 *din venerabilii ochi*; (Creon către Teiresias) ὦ πρός σε γονάτων καὶ γερασμίου τριχός EUR. Ph.923 *pe genunchii tăi și pe barba ta venerabilă!* [γεράζω < γέρας]

γερασ-φόρος, *ov adj.* care aduce cinstire, demn de cinstire: τέκεν γόνον ... μόνον οὔτ' ἐν ἀνδράσι γερασφόρον Pl. P.2.43 *a născut un vlăstar demn de cinstire nu numai printre oameni*.

[γέρας, φέρω]

γεράων, *v. γέρας*.

γεργέριμος, *ov adj.* care cade de la sine, copt: (ac.) γεργέριμον πίτυριν CALL. Hec.fr.248 *măslină coaptă*.

γέρσα, (pl.) *v. γέρας*.

Γερμανία, *ας, η subst.* Germania: IOS. B14.547.1, id. B17.82.4, PLUT. Aem.25, id. Caes.58, id. Galb.3, id. M.310d, LUC. Alex.48.

[Γερμανοί]

Γερμανικός, *ή, όν adj.* germanic: Γερμανικά γένη PLUT. Mar.11 *neamuri germanice*; APP. Gall.18.1. // **Γερμανικός**, *οὔ, ό, subst.* Germanicus, supranume al lui Drusus și nume al fiului acestuia cu Antonia, frate al lui Claudius și nepot al lui Tiberius: IOS. A120.148.4, PLUT. Ant.87. // (= Γερμανία) **Γερμανική**, *ής, ή, subst.* Germania: PLUT. Caes.23. // **Γερμανικόν**, *οὔ, τό, poporul germanilor sau armata germanilor*: PLUT. Caes.23, id. Crass.9. // **Γερμανικά**, *ών, τά, fapte de arme ale germanilor*: PLUT. Galb.22.

[Γερμανοί]

Γερμανοί, *ών, οι subst.* germani, locuitori ai Germaniei: ARSTT. Mir.846b30, IOS. A119.119.1, id. B16.331.2, PLUT. Pomp.67, id. Caes.19, id. Ca.Mi.51, id. Oth.18, id. M.322c, APP. Gall.1.9 *ș.a.*

[cf. Γερμανία]

γέρον, (neut.) *v. γέρων*.

γεροντ-ἄγωγέω-ω, *vb.* I a călăuzi, a conduce un bătrân: πλανωμένη γερονταγωγῇ SOPH. OC348 *rătăcind, ea conduce un bătrân*; (+ ac.) Πηλέα ... οἰκουρὸς μόνῃ γερονταγωγῷ κἀναπαιδεύω πάλιν SOPH. Fr.487 *singură stăpână a casei îl conduce pe bătrânul Peleus și îl educă din nou*: (citant Soph.Fr.487) PLUT. M.807a. II a educa un bătrân: (Demos către cărnățar, iron. față de Soph.Fr.487) νῦν ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω σοι τουτονὶ ~ κἀναπαιδεύειν πάλιν AR. Eq.1099 *mă încredințez ție pentru a-mi călăuzi bătrânețea și a mă educa din nou*: PLUT. Nic.2 = fr. adesp. 11.

[γέρων, ἄγωγός]

γερόντειος, *α, ov adj.* care aparține celor din

vechime: γερόντειαι παλαιστραι AR. Fr.715 *palestre ale celor din vechime*.

[γέρων]

γεροντία, (dor.) v. γερουσία: XEN. Lac.10.1-3.

γεροντικός, ή, όν *adj.* de bătrân, pentru bătrân, bătrânesc: γεροντικῶ λουτρά PLAT. Lg.761c *băi pentru bătrâni*; γεροντικόν όπλον CALL. Epigr.1.7 *armă de bătrân*; εύλάβεια γεροντική PLUT. M.791c *chibzu-ință bătrânească*; ταῦτα μὲν εἰρωνείαν ήγειτο γεροντικήν PLUT. Fab.11 *le socotea pe aceștea drept o ironie de bătrân*; PLUT. Brut.12, id. M.631b, id. M.791b, id. M.Fr.205.

[γέρων]

γεροντικῶς, *adv.* bătrânește: PLUT. M.639c. [γεροντικός]

γερόντιον, ου, τό *subst.* I (frecv. peior.) bătrânel, bătrân ridicol: AR. Ach.993, id. Eq.42, id. Nu.790, THEOC. 4.58, PLUT. Ca.Ma.9, id. M.199e, LUC. Bacch.3, id. Nec.21 II (la Cartagina) senat: τὸ ~ εἶχε τὴν άριστοκρατικήν έξουσίαν PLB. 6.51.2 *senatul avea puterea aristocratică*.

[dim. al lui γέρων]

γέροντο, (barbarism) v. γέρων: AR. Th.1123, id. Th.1199, id. Th.1220.

γεροντο-διδάσκαλος, ου, ό *subst.* dascăl de bătrâni: τὸν Κόννον καλοῦσι γεροντοδιδάσκαλον PLAT. Euthd.272c *pe Connos îl numesc „dascăl de bătrâni”*.

[γέρων, διδάσκαλος]

Γεροντο-μαχία, ας, ή *subst.* (var. de text pt. γεροντομάνια) (titlul unei comedii a lui Anaxandrides) Lupta bătrânilor: ARSTT. Rh.1413b26.

[γέρων, μανία]

γερουσία, ας, ή *subst.* {lacon. γερωχία AR. Lys.980, γεροντία Xen. Lac.10.1-3} I (frecv.) I Sfat al bătrânilor, senat: (la Atena) τὰν Ασωνῶν ά γερωχία AR. Lys.980 *Sfatul bătrânilor Atenei*; (la Sparta) ARSTT. Fr.537, DEM. 20.107, (la Roma) ή δὲ Ῥωμαίων σύγκλητος άχρι νῦν „γερουσία” καλεῖται PLUT. M.789e *senatul romanilor se numește până în prezent „Sfatul bătrânilor”*; PLUT. Caes.29, (la Siracuză) PLUT. Marc.23, (la Cartagina) PLB. 1.21.7 *ș.a.* 2 (tribunal suprem al iudeilor) sanhedrin, sfat al bătrânilor: έκάλεσεν δὲ Μωυσις πᾶσαν γερουσίαν υἱῶν Ισραηλ LXX Ex.12.21 *Moise a chemat sfatul bătrânilor al fiilor*

lui Israel; LXX Lev.9.1, id. Iud.4.8, NT Fr.5.21 *ș.a.* II (pl.) ambasadă: αἱ τε μυρίαί γερουσῖαι έπεισαν έλθεῖν EUR. Rh.936 *mii de ambasade te-au convins să vii*.

[γέρων]

γερουσιαστής, οῦ, ό *subst.* I membru al Sfatului bătrânilor: (la Cartagina) PLB. 7.9.1 II membru al sanhedrinului: IOS. A14.224.3.

[γερουσία]

γερούσιος, α, ov *adj.* care aparține membrilor Sfatului bătrânilor (γέροντες), *de unde* slăvit, ales: (despre jurământ) γερούσιον όρκον έλωμαι IL. 22.119 *să obțin jurământul celor din Sfatul bătrânilor*; (despre vin) γερούσιον αίθoπα οἶνον ... ενί κρητήρι κέρωνται IL. 4.259 *[ei] toarnă în pocal alesul vin*; OD. 13.8.

[γέρων]

γέρρον, ου, τό *subst.* I (ca armă defensivă) I scut de mari dimensiuni impletit din răchită: (folosit de perși pentru a opri săgețile și sulițele) άντι δὲ άσπίδων γέρρα HDT. 7.61 *în loc de paveze aveau scuturi de răchită*; όπλα δ' εἶχον γέρρα μακρά XEN. An.4.3.5 *aveau ca arme scuturi de răchită*; πολλά προθέμενοι τῶν γέρρων PLUT. Arist.18 *punând în față mai multe scuturi*; (folosite de traci) Θράκια γέρρα PLUT. Aem.32 *scuturi trace*; (cu precizarea materialului) γέρρα οἰσῦίνα LUC. DMort.12.2 *scuturi impletite din răchite*; HDT. 9.61, id. 9.62, id. 9.99, id. 9.102, XEN. An.2.1.6, id. An.4.7.26, id. An.5.2.22, id. Cyr.2.3.17, PLUT. Ant.66, LUC. Anach.32, id. Herm.74, ARR. An.4.4.4 *ș.a.* 2 (= γερροχελώνη) apărătoare de răchită (folosită în asedii): έτοιμασάμενοι γέρρα καί βέλη PLB. 8.3.3 *pregătind apărătorile și armele*; μέρος μὲν τι τῶν πλησίον τοῦ τείχους γέρρων ARR. An.1.21.5 *o parte din apărătorile de lângă zid*. II ingrăditură, paravan de răchită: (la Atena în Agora pentru a proteja magazinele) τὰ γέρρα' ενεπίμπρασαν DEM. 18.169 *au incendiat ingrăditurile*; (pentru separarea cetățenilor care votează) τὰ γέρρα άναιρεῖν DEM. 59.90 *a da la o parte ingrăditurile*. III țărură: (pl.) AR. Fr.763.

γερρο-φόροι, ων, οἱ *subst.* soldați înarmați cu scuturi de răchită: (despre soldații perși) πρὸς τοῖς γερροφόροις έγένοντο PLAT. La.191c *au ajuns în fața soldaților înarmați cu scuturi*; XEN. An.1.8.9, id. Oec.4.5.

[γέρπων, φέρω]

γερώων, (gen. pl.) v. γέρας.

γέρων, οντος, ὁ | barbarism nom. / ac.

γέροντο Ar. Th.1123| I (subst.) I (frecv.)

bătrân: (voc.) ὦ γέρον IL. 2.796 bătrâne!:

γῆθησεν δ' ὁ γέρων IL. 24.424 s-a veselit

bătrâmul; (despre Nereus) Θέτις θυγάτηρ

ἀλίοιο γέροντος IL. 1.556 Thetis, fiică a

bătrâmului mării; (despre Oidipous) τέκνον

τυφλοῦ γέροντος, Ἀντιγόνη SOPH. OC1

Antigona, copilă a bătrâmului orb; ~ ἡδὴ

ὦν XEN. HG3.3.1 fiind deja bătrân; οὐχ

οὕτως εἰμι ~ ἐγὼ καὶ ἄνανδρος LXX

4Mac.5.31 nu sunt atât de bătrân și de

lipsit de bărbăție; §.a. 2 (pl.) οἱ γέροντες

bătrânii, sfatul bătrânilor: οἱ δὲ γέροντες

εἶατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις IL. 18.503 bătrânii

ședeau pe jefuri de piatră; OD. 2.14 (la

Sparta despre membrii Sfatului bătrânilor,

γερουσία) οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες HDT.

5.40 eforii și Sfatul bătrânilor; (în alte

state, de ex. Creta) ARSTT. Pol.1272a7. //

γέρων, ον, adj. bătrân, vechi: (despre

pers.) ~ πατήρ EUR. Alc.820 tată bătrân:

ἀνὴρ ~ AR. Pl.658 bărbat bătrân; γριπεύς ~

THEOC. 1.39 pescar bătrân; ~ ἄνθρωπος

LUC. Dom.4 om bătrân; (+ nume de per-

soană) Νέστωρ δ' ὁ ~ IL. 11.637 bătrâmul

Nestor; (pentru a distinge persoane cu

nume identic) Ἀντίγονος ὁ ~ PLUT. Pel.2

Antigonos cel Bătrân; (despre animale) ~

θύννος ARSTT. HA607b32 ton bătrân;

(despre lucruri) σάκος εὐρὺ γέρον OD.

22.184 un vechi scut imens; γέρον γράμμα

AESCH. Fr.331 o scriere veche; ~ πέπλος

THEOC. 7.17 veșmânt vechi; (despre abstr.)

~ φόνος AESCH. Ch.806 crimă veche;

παλαίφατος δ' ἐν βροτοῖς ~ λόγος AESCH.

Ag.750 vorbă veche repetată printre mu-

ritori.

[cf. γέρας, γραῦς]

γερωχία, (lacon.) v. γερουσία: AR. Lys.980.

Γέτης, ου, ὁ subst. {ion. pl. gen. Γετέων

Hdt. 5.3, dat. Γέτησι Hdt. 4.96} get, frecv.

pl. Γέται, geți, populație care locuia în

vecinătatea Dunării: HDT. 5.4, SOPH.

Fr.604, THUC. 2.98, PLUT. Ant.63, id.

M.126e ARR. An.1.3.5 §.a.

Γετικός, ή, ὄν adj. getic, al geților: (ac.)

ἀλαλαγμοῦς ... Γετικούς ARR. Tact.44.1

zbierete getice. // (fem.) Γετική, ής, ή,

subst. teritoriu al geților: LUC. Icar.16.

[Γέτης]

γεῦμα, ατος, τό subst. I degustare, probă,

mostră, dușcă: (despre vin) ἡ γὰρ ~ τὴν

ὠνὴν καλεῖ EUR. Cyc.150 degustarea

cheamă cumpărarea; τρία γε ταυτί

γεύματα AR. Ach.187 iată trei mostre (de

vin); ἀπὸ γε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος

εἶχες ἂν εἰπεῖν ὅποῖος ἅπας ὁ οἶνός ἐστιν

LUC. Herm.58 din acea mică dușcă de vin

ai putea spune cum este tot vinul; LUC.

Herm.61. II (fig.) probă, mostră, gust,

primă impresie: ~ λαμβάνοντες αὐτοῦ τῆς

σοφίας PLAT. Hipparch.228e prinzând gust

pentru această înțelepciune; γεύματος

χάριν περί ... ARSTT. HA491a8 ca mostră

pentru ...; τὸ δὲ ~ αὐτοῦ ὡς ἐγκρίς ἐν μέλιτι

LXX Ex.16.31 gustul lui ca o turtă cu

miere; ἔστιν ~ ἐν ῥήμασιν κενοῖς; LXX

Iov.6.6 există vreun gust în vorbele goale?;

εἰληφώς ~ τῆς τῶν Ιουδαίων εὐτολμίας

LXX 2Mac.13.18 prinzând gust de vitejia

iudeilor; δείγματα καὶ γεύματα κομίζόντων

PLUT. Nic.29 oferind exemple și mostre; ~

δυσχερὲς καὶ πικρὸν PLUT. Lys.13 gust

insuportabil și amar; LXX Ier.31.11,

PLUT. M.7c.

[γεύω]

γεῦμεθα, ind. prez. med. Ipl. de la γεύω.

γεῦσις, εως, ή subst. I simțul gustativ,

gustul: κρίνει ... γλυκὺ δὲ καὶ πικρὸν ~

ARSTT. deAn.426b11 gustul deosebește

dulcele și amarul; ἀφή καὶ ~ ARSTT.

EN1118a26 simțul tactil și cel gustativ; τὴν

γεῦσιν ὁσμαῖς καὶ καρυκείαις ἐρεθίζειν

PLUT. M.126b a atâta gustul prin arome și

condimente; ARSTT. deAn.422b25, id.

Cat.9b7, id. HA532b33, id. Iuv.469a13, id.

MM2.6.21, id. PA660a21, PLUT. M.706a

§.a. II (frecv.) gust, savoare, aromă: (des-

pre vin) κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδὺς PLB.

12.2.7 dulce la gust; τὴν γεῦσιν ἡδεῖαν

PLUT. M.683c cu un gust dulce; οὐτ' ὁσμῇ

... διαφέρειν οὔτε γεῦσει PLUT. Alex.57 a

nu se deosebi nici la miros, nici la gust;

(despre pești) οἶνφ μάλιστα καὶ τὴν χροάν

καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας LUC. VH1.7

asemănători la culoare și gust cu vinul;

IOS. BI3.509.1 §.a. III degustare: ἐν τῇ

γεῦσει τοῦ οἶνου LXX Da.5.2 în timp ce

degusta vinul. IV hrană, aliment: ξένης

μετάσχωσι γεύσεως LXX Inf.16.3 au avut

parte de o hrană neobișnuită.

[γεύω]

γευστέον, adj.vb. trebuie să guste: (+ gen.)

τοὺς παῖδας ... γευστέον αἵματος ὥσπερ τοὺς σκύλακας PLAT. *R.537a copiii trebuie să guste sânge precum câțelandrii* (sc. *să se obișnuiască cu războiul*).

[γεύω]

γευστήριον, ου, τό *subst.* *păhăruț cu care se gustă*: λαβὼν ... βύσμα καὶ ~ AR. *Fr.299 luând un dop și un păhăruț*.

[γεύω]

γευστικός, ή, όν *adj.* de gust, gustativ: τὸ γευστικόν αἰσθητήριον ARSTT. *deAn.422b5 organul senzitiv al gustului*; (neut. subst.) τὸ γευστικόν ARSTT. *deAn.422b15 gustul*; ARSTT. *Sens.439a1*, PLUT. *M.990a*.

[γεύω]

γευστός, ή, όν *adj.vb.* care poate fi perceput prin gust, care poate fi gustat: περὶ τὰ γευστά καὶ ἀπτά ARSTT. *EE1230b38 în legătură cu cele ce pot fi gustate sau pipăite*; οὔτε γὰρ ὁρατὸν οὐδὲν οὔτε γευστόν PLUT. *M.38a nu poate fi nici văzut, nici gustat*; ARSTT. *Pol.1340a30*, id. *Rh.1370a23*, id. *Sens.442a1*, PLUT. *M.390b*, id. *M.Fr.134.32*, (neut. subst.) τὸ δὲ γευστόν ἐστιν ἀπτόν τι ARSTT. *deAn.422a8 obiectul gustat este ceva ce poate fi pipăit*; τὸ γευστόν ὁ χυμός ARSTT. *deAn.422a17 ceea ce poate fi gustat (gustabilul) este o licoare*.

[γεύω]

γεύω, vb. [viit. γεύσω, aor. ἔγευσα; med. prez. γεύομαι, viit. γεύσομαι, aor. ἔγευσάμην, pf. γέγευμαι] {poet. prez. 1pl. γεύμεθα Theoc. 14.51} **I** (*med.*) (+ gen.) **1** a gusta, a savura; a încerca (la gust etc.): προικὸς γεύσασθαι Ἀχαιῶν OD. 17.413 *a gusta din darul aheilor*; ὡς βορᾶς γευσάϊατο EUR. *IA423 pentru a-și savura mănecarea*; PLAT. *R.565d*, οἶνου γευσάμενοι PLUT. *Cam.15 gustând vin*; (prov. despre o persoană ajunsă într-o situație dificilă din care nu mai poate ieși) μὺς ... γεύμεθα πίσσης THEOC. 14.51 *gustăm ca șoarecele din smoală*; EUR. *Ion1203* ș.a. **2** a mânca, a se hrăni cu: ἀλλήλων ἐγέγευντο THUC. 2.70 *ajunseseră să se mănânce unii pe alții*; σίτου ἐγεύσαντο XEN. 3.1.3 *s-au hrănit cu grâu*; (abs.) ἤθελεν γεύσασθαι NT *Fp.10.10 voia să mănânce*. **3** (frecv. fig.) a simți pe pielea lui, a avea parte de (o experiență), a se bucura de, a-i face plăcere, a gusta: δουρὸς

ἀκωκῆς ἡμετέροιο γεύσεται IL. 21.61 *a simți pe pielea lui tăișul sulitei mele*; OD. 21.98; γεύεται ἀνδρὸς ἀνὴρ τι PI. *N.7.86 un bărbat se bucură de [compania altui] bărbat*; γευσάμενοι τότε πρῶτον οἱ Μακεδόνες χρυσοῦ PLUT. *Alex.24 macedonenii prinzând atunci gustul aurului pentru prima dată*; (despre diverse abstr.) γευσάμενοι γὰρ τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν HDT. 1.71 *gustând din bunurile noastre*; PLAT. *IA1c.114a*, γευόμενοι πάλιν ἀδείας καὶ σχολῆς PLUT. *Nic.9 bucurându-se din nou de siguranță și de răgaz*; σεμνοτέρας γεγευμένος ὁμιλίας PLUT. *Num.4 bucurându-se de o întovărășire mai aleasă*; (frecv. despre necazuri) πόνων δὴ μυρίων ἐγευσάμην EUR. *HF1353 am avut parte de mii de cazne*; πένθους τοῦδε γεύομαι πικροῦ EUR. *Alc.1069 gust din acest amar doliu*; οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου NT *Mt.16.28 nu vor gusta moartea*; (despre timp) οἱ τῶν ἐτέων ἄρτι γεγευμένοι THEOC. 30.15 *cei care tocmai se bucură de [primii] ani*; SOPH. *Tr.1101*, EUR. *Hec.375*, THEOC. *Ep.16.4* ș.a. **4** a face o încercare, a încerca: ἐμπύρων ἐγεύομην βωμοῖσι SOPH. *Ant.1005 încercam să aduc prinoase pe altar*; (imper.) γεῦσαι τῆς θύρας AR. *Ra.462 încearcă ușa*! **II** (*act.*) (+ ac. sau gen.) **1** a da spre probă, a face să guste: βούληι σε γεύσω πρῶτον ἄκρατον μέθυ; EUR. *Cyc.149 vrei să-ți dau mai întâi să gusti vin neamestecat?*; βίου ~ ἐπιεικοῦς PLUT. *Pomp.28 a-i face să guste o viață limitată*; EUR. *Cyc.155* ș.a. **2** a mânca: (prov.) χαλεπὸν χορίῳ κύνα γεῦσαι THEOC. 10.11 *este rău ca o cățea să-și mănânce placenta (= odată ce începi, nu te mai poți opri, cu aluzie la faptul că o cățea care-și mănâncă placenta își poate mânca și puii)*.

γέφυρα, ας, ή *subst.* **I** (la Hom.) **1** mal ridicat, zăgaz: ποταμῷ πλήθοντι εἰκὼς χειμάρρῳ, ὅς τ' ὤκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας IL. 5.89 *asemănător unui râu umflat de vijelie, care, curgând repede, a rupt zăgazurile*. **2** spațiu intermediar / tampon (între două armate): τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας; IL. 4.371 *de ce cauți din priviri locurile retrase de război?*; IL. 8.378, id. 8.553, id. 11.160, id. 20.427. **II** (frecv. după Hom.) punte, pod: ~ ἣν κατεσκευασμένην HDT. 1.186 *era construit un pod*; (+ vb. ζεύγνυμι, λύω, διασπάω,

διαβαίνω) γέφυραν ζεύξας ἐπὶ τῷ αὐχένι τοῦ Βοσπόρου διαβέβηκε HDT. 4.118 *διῆρσε a făcut un pod (de vase) peste strâmtoarea Bosporului, a traversat*; τὴν τοῦ Ἀνάπου γέφυραν ἔλυσαν THUC. 6.66 *au tăiat podul peste Anapros*; διασπασθείσης τῆς γεφύρας PLB. 6.55.3 *fiind tăiat podul*; γέφυραν διαβαίνειν XEN. An.3.4.20 *a traversa un pod*; (fig. despre Istmul de Corinthos) πόντου τε γέφυρ' ἀκάμαντος Pl. N.6.39 *pod neobosit al mării*; AESCH. Pers.736, PLAT. Criti.116a, ARR. An.3.7.2, id. Ind.13.8, id. Parth.58, LUC. VH2.43, id. Hist. Consc.15 ș.a.

γεφυρίζω, vb. a lua peste picior, a ironiza: τὴν Μετέλλαν ἀπὸ τοῦ τεύχους γεφυρίζοντες ἐλοιδόρησαν PLUT. Sull.6 *au insultat-o pe Metella, luând-o în bătaie de joc de pe zid*; PLUT. Sull.13.

[γέφυρα]

γεφυριστής, οὗ, ὁ subst. zeflemitor: τῶν Ἀθήνησι γεφυριστῶν ... τις PLUT. Sull.2 *unul dintre zeflemitorii de la Atena*.

[γεφυρίζω]

γεφυροποιέω-ω, vb. a construi un pod: τοῖς μὲν ἐπιτηδείοις ~ παρήγγειλε PLB. 3.64.1 *a poruncit meșterilor să facă un pod*.

[γεφυροποιός]

γεφυρο-ποιός, οὗ, ὁ subst. constructor de punți: (cf. lat. *pontifex*) PLUT. Num.9.

[γέφυρα, ποιέω]

γεφυρώω-ω, vb. [viit. γεφυρώσω, aor. ἔγεφυρώσα] I (la Hom.) a face practicabil un drum, a deschide calea, a face vad: (despre Apollon) γεφύρωσεν δὲ κέλευθον μακρὴν ἢ δ' εὐρεῖαν IL. 15.357 *a făcut un loc de trecere lung și larg*; γεφύρωσεν δὲ μιν αὐτὸν εἶσω πᾶς' ἐριποῦς' [ulmul], *prăvălindu-se cu totul în el (sc. râu), a făcut un pod deasupra lui*. II (după Hom.) a face un pod peste (frecv. despre podurile făcute din vase): (frecv. + ac. nume de râuri) γεφυρώσας δὲ ποταμὸν Ἰστρον HDT. 7.10 *făcând un pod peste fluviul Istros*; τὸν Ῥήνον ἔγεφύρου PLUT. Caes.22 *ridica un pod peste Rhin*; IOS. A17.264.2, (+ ac. și dat. instr.) γεφυρώσας τοῖς ποταμίσις πλοίοις τὴν διάβασιν PLB. 3.66.6 *făcând un pod de trecere cu nave fluviale*; APP. BC3.12.83, (în alte situații) γεφυρώσαι τὸ καιόμενον HDT. 2.107 *a face un pod peste focul care ardea (din trupurile unor copii)*; τοὺς τῆς θαλάττης τροχοὺς ... ἔγεφύρωσαν

PLAT. Criti.115c *au construit poduri peste canalele circulare ale mării*; γεφυρώσαντες τὴν τάφρον ARR. Ind.13.5 *făcând un pod peste șanț*; (pas.) ἔγεφυρώθη ὁ πόρος HDT. 7.36 *malurile strâmtoării au fost unite [printr-un pod]*; PLB. 16.29.11, APP. Gall.1.10, ARR. An.3.6.1, (fig.) γεφύρωσέ τ' Ἀτρεΐδαισι νόστον Pl. I.8.51 *a ridicat atrizilor podul întoarcerii lor*; τοὺς ποταμοὺς γεφυρώσαι νεκροῖς LUC. DMort.25.2 *a face din cadavre poduri peste râuri*.

[γέφυρα]

γεφύρωμα, ατος, τό subst. pod: ἀπὸ τῶν γεφυρωμάτων ἐπιπτον IOS. B13.275.3 *au căzut de pe poduri*; APP. Gall.17a.

[γεφυρώω]

γεφύρωσις, εως, ἡ subst. construire de poduri: ἔς γεφύρωσιν τοῦ πόρου ARR. An.3.29.4 *pentru construirea unui pod de trecere*; ARR. An.5.7.3.

[γεφυρώω]

γεφύρωτής, οὗ, ὁ subst. constructor de poduri: (pl.) PLUT. Luc.26.

[γεφυρώω]

γεωγράφω-ω, vb. a descrie suprafața pământului: οἱ εὖ γεωγράφησαντες ARSTT. Mu.393b20 *cei ce descriu corect suprafața pământului*.

[γεώγραφος]

γεωγραφία, ας, ἡ subst. I tratat de geografie (propr. scriere despre pământ): ἐν ταῖς γεωγραφίαις PLUT. Thes.1 *în tratatele de geografie*. II (abstr.) geografie: (despre lucrarea lui Eratosthenes) πραγματευσάμενον περὶ γεωγραφίας PLB. 34.5.2 *care tratează despre geografie*.

[γεωγράφος]

γεωγράφικός, ή, όν adj. geografic: οὐ γὰρ γεωγραφικὸν τοῦτο PLB. 34.7.5 *acest procedeu nu este geografic (sc. nu respectă știința geografiei)*.

[γεώγραφος]

γεωγράφος, ου, ὁ [ᾱ] subst. geograf („cel care descrie pământul”): (despre Strabon) ὁ Γεωγράφος ARR. Bith.11 *Geograful*; ARR. Fr.59, id. Fr.95.

[γῆ, γράφω]

γεω-δαισία, ας, ἡ subst. geodezie, știința care studiază forma și dimensiunile Pământului: οὐδὲ τοῦτο ἀληθές, ὥς ή ~ τῶν αἰσθητῶν ἐστὶ μεγεθῶν ARSTT. Metaph.997b32 *nu este adevărat că geodezia*

se ocupă de măsurile sensibile; (în op. cu geometria) ARSTT. Metaph.997b26.

[γῆ, δαίω]

γεω-δαίτης, ου, ὁ *subst.* specialist în măsuratori topografice, agrimensur: διελεῖν χωρίον ... οἱ μὲν γεωδαῖται δύνανται ARSTT. Fr.52.33 *agrimensorii pot împărți pământul; CALL. Aet.fr.43.*

[γῆ, δαίω]

γεώδης, ες *adj.* [comp. -έστερος] **I** de pământ, pământesc, teluric: σώματα ... γεώδη PLAT. Phd.86a *corpuri telurice; γεώδη ἔχουσα ὑπόστασιν* ARSTT. HA551b29 *având un sediment de pământ; ὁφρὺς ~ παρατείνουσα πόρρω* PLUT. Num.10 *sprânceană de pământ care se întinde până departe; ὕλης γεώδους* LXX In.15.13 *din materie pământescă; (subst.) τὸ ὑγρὸν καὶ γεώδες* PLUT. M.1053b *elementul umed și cel teluric; ARSTT. GA781b20, id. Long.467a9, id. Mete.384a20, id. PA655a26, IOS. B17.298.3 ș.a. II* din pământ, cu mult pământ: ὅρος ... γεώδες καὶ ἄλιθον XEN. An.6.4.5 *munte din pământ și nepietros; PLB. 2.15.8 ș.a.*

[γῆ]

γεώ-λοφος, οῦ, ὁ *subst.* [var. neut. γεώλοφον Theoc.] colină, dâmb: τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον THEOC. 1.13 *acest dâmb în pantă; γεωλόφου τινὸς ὑπάρχοντος μεταξύ τῶν στρατοπέδων* PLB. 3.101.5 *între armate aflându-se o colină; THEOC. 5.101, PLB. 1.75.4, id. 3.67.9, id. 11.20.9 ș.a.*

[γῆ, λόφος]

γεωμετρέω-ῶ, vb. **I** (tranz.) a măsura: γεωμετρήσαι βούλομαι τὸν ἀέρα AR. Av.995 *vreau să măsoar aerul; τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα* PLAT. Th.173e *măsurând întinderile; XEN. Smp.6.8, LUC. Icar.21. II* (intrans.) a se ocupa cu geometria, a cunoaște geometrie: (subst. inf.) οἱ χαίροντες τῷ ~ ARSTT. EN1175a33 *cei cărora le place geometria; γυνή ~ μανθάνουσα* PLUT. M.145c *femeie care învață disciplina geometriei; PLAT. Ep.319c, ARSTT. Rh.1404a12, PLUT. Dio.13, id. M.52d, id. M.386e.*

[γεωμέτρης]

γεωμέτρης, ου, ὁ *subst.* geometru, topograf: μὴ ~ ἐπιθυμεῖς ... γενέσθαι ἀγαθός; XEN. Mem.4.2.10 *nu năzuiești să ajungi un*

bun geometru?; PLAT. Th.143b, id. Hp.Mi.367e, ARSTT. APr.Po.77b5, id. GA735a11, id. Metaph.998a1, id. SE171b37, PLUT. M.396e, id. M.443f, id. M.737e, LUC. Macr.27, id. Par.25 ș.a.

[γῆ, μετρέω]

γεωμετρία, ας, ἡ *subst.* {ion. γεωμετρίη Hdt. 2.109} **I** (frecv.) geometrie (la origine „măsurare a loturilor de pământ, arpen-taj”): ἀστρονομίαν καὶ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν διδάσκοντες PLAT. Prt.318e *predând astronomia, geometria și muzica; HDT. 2.109, AR. Nu.202, ISOC. 11.23, id.15.261, ARSTT. APr.Po.76b5, id. EE1216b8, id. MM1.17.9, id. Rh.1355b29, PLB. 9.26a.5 ș.a. II* măsurare: βληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου LXX Is.34.11 *va fi aruncată peste ea o sfoară pentru măsurarea pustiului.*

[γεωμέτρης]

γεωμετρικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** (frecv.) geometric, referitor la geometrie: ἡ ἰσότης ἡ γεωμετρική PLAT. Grg.508a *egalitate geometrică; ἀριθμὸς ~* PLAT. R.546c *număr geometric; (gen.) τῆς λογιστικῆς τέχνης ἡ τῆς γεωμετρικῆς* PLAT. Chrm.165e *mestegul de a calcula și cel al geometriei; γεωμετρικά ἐρωτήματα* ARSTT. APr.Po.77b16 *întrebări geometrice; ἀνὴρ ~* ARSTT. Metaph.983a20 *specialist în geometrie (geometru); ἐν ... προβλήμασι μουσικοῖς καὶ γεωμετρικοῖς* PLUT. M.1095a *în probleme de muzică și de geometrie; εἴ τι τῶν γεωμετρικῶν ὄφελός ἐστιν ἀποδείξεων* PLUT. M.1028c *dacă sunt de folos demonstrațiile geometrice; κατὰ τὸν γεωμετρικὸν λόγον* LUC. Hipp.3 *potrivit raționamentului geometric; (superl.)* PLUT. M.720a, (subst. neut. sg.) τὸ μουσικὸν ἢ γεωμετρικὸν PLUT. M.571f *arta muzicii sau cea a geometriei; (subst. neut. pl.) ἀκηκοότες εἶναι τοῦ περὶ λογισμοῦς καὶ τὰ γεωμετρικά κρατίστου* PLAT. Plt.257a *auzind de la un foarte bun cunoscător în ale calculelor și în geometrie; PLAT. R.458d, PLUT. M.776f, id. M.1030e, id. M.1122d ș.a. II* (f. rar) folosit pentru a măsura: σχοινίον γεωμετρικὸν LXX Zah.2.5 *funie de măsurat. // γεωμετρική*, ἡς, ἡ, *subst.* geometrie: ~ καὶ πεπτευτική γε καὶ ἄλλαι πολλαὶ τέχναι PLAT. Grg.450d *geometria și jocurile de noroc și multe alte arte; τοῦ ἀεὶ ὄντος ἡ ~ γνῶσις ἐστιν* PLAT. R.527b *ge-*

ometria este știința a ceea ce există permanent; ARSTT. EN1131b13, id. Div.8coll.11, PLUT. M.484b ș.a. // γεωμετρικός, οὐ, ὁ, subst. geometru, specialist în geometrie: Ἱπποκράτης ~ ὢν ARSTT. EE1247a17 Hippocrates fiind un geometru; λέγουσιν οἱ γεωμετρικοί PLUT. Aem.15 specialiștii în geometrie afirmă; PLAT. Thē.145a, id. Hp.Mi.367d, ARSTT. Rh.1406b32, id. Top.104a37, PLUT. Marc.17, id. M.579b ș.a.

[γεωμέτρης]

γεωμετρικῶς, adv. geometric, în mod geometric, simetric: μεταβιβάζειν ... ~ a respinge un argument în mod simetric; (în op. cu ἀριθμητικῶς „arithmetic”) ἀριθμητικῶς οὐ ~ ὀρίζων τὸ δίκαιον PLUT. M.643c delimitând dreptatea în mod aritmetic, nu geometric; PLUT. M.719c, id. M.719e, id. M.931c.

[γεωμετρικός]

γεω-μόρος, ου, ὁ [var. γειομός Call., A.Rh.] {dor. γᾱμός Aesch. Supp.613, id. Eu.890, Hdt. 7.155} 1 (subst.) 1 proprietar de pământ: (Athena către cor) ἔξεστι γάρ σοι τῆσδε γαμόρῳ χθονὸς εἶναι AESCH. Eu.890 ἴθι εἰς ἐν putere ca stăpân peste acest pământ: (în Argos) τὸν μὴ βοηθήσαντα τῶνδε γαμόρων AESCH. Supp.613 cel ce nu dă ajutor dintre proprietarii de pământ; γεωμόροι τε καὶ ἄμνουῦντες τῇ νομῇ PLAT. Lg.737e proprietari de pământuri, capabili să-și apere lotul; ἡγούμεναι σφίσι τοὺς γεωμόρους ἀδιαλλάκτους ἐχθροὺς παροικήσειν APP. BC5.8.74 socotind că proprietarii le vor locui alături, ca niște dușmani de neîmpăcat; PLAT. Lg.919d, ARSTT. Fr.384. 2 geomor, membru al oligarhiilor agraare locale: τοὺς γαμόρους καλεομένους τῶν Συρηκοσίων HDT. 7.155 pe acei dintre siracuzani numiți geomori: (în Samos) τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὔτε ἄλλου οὐδενὸς THUC. 8.21 nu au dat geomorilor nici un alt [drept]; καταλύειν τὴν οἴκοι γεωμόρων ὀλιγαρχίαν PLUT. M.304a a pune capăt oligarhiei geomorilor de acasă; ARSTT. Fr.586, PLUT. M.303f. 3 agricultor, plugar: ἐξέλεο πολιάρχους αὐτοὺς, ὧν ὑπὸ χεῖρα ~ CALL. Ion.74 i-ai prins pe mai marii cetății sub puterea cărora se află agricultorul; δέισας ~ μὴ οἱ προτάμονται ἀρούρας A.Rh. 3.1387 [ἄραν care se teme ca [dușmanii] să nu-i secere

pământurile înaintea lui. II (adj.) care ară pământul, care scormonește pământul: βοὸς ἀμφὶ γεωμόρου A.Rh. 1.1214 în privința unui bou care ară pământul: γειομόροι μύρμηκες A.Rh. 4.1453 furnici care scormonesc pământul: CALL. Aet.fr.22.

[γῆ, μείρομαι]

γεώπεδον, (ion.) v. γῆπεδον.

γεω-πείνης, ου, ὁ adj.m. sărac în pământuri: ὅσοι δὲ ἦσσαν γεωπεῖναι HDT. 2.6 cei [ce sunt] săraci în pământuri în mai mică măsură; HDT. 8.111.

[γῆ, πένομαι]

γεωπονέω-ῶ, vb. (= γηπονέω) a lucra, a cultiva pământul: (abs.) AESOP. I.38.

[γεώπονος]

γεωπόνος, ου, ὁ subst. {dor. γᾱπόνος Eur. Supp.420} (= γηπόνος) lucrător al pământului, agricultor: ἀντὶ γεωπόνων γενέσθαι νομάδας ARR. Bith.54 să devină păstori în loc de agricultori.

[γῆ, πένομαι]

γεωργέω-ῶ, vb. [impf. ἐγεώργουν, viit. γεωργήσω, aor. ἐγεώργησα, pf. γεγεώργηκα] I (intrans.) 1 a lucra pământul, a fi agricultor: κακαὶ ~ χεῖρες εὖ τεθραμμέναι EUR. Rh.176 mâinile bine educate nu sunt bune pentru a lucra pământul; (+ compl. de timp) δύο ἔτη ἐγεώργησεν LYS. 7.10 a lucrat pământul doi ani; (+ compl. de loc) ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ PLAT. Euthphr.4c cultivam pământul în Naxos; (part.) οἱ γεωργοῦντες PLUT. Fab.20 cei ce cultivă pământul; ὀλιγαρχία δ' ἦττον δυσχεραίνειν τοὺς γεωργοῦντας PLUT. Them.19 cei ce cultivă pământul au mai puțin de suferit în oligarhie; (inf. subst.) ἀναπαύσεσιν ἐχρήτο ... τῷ ~ PLUT. Ca.Ma.24 obișnuia să se relaxeze prin practicarea agriculturii; ὁ μὲν γεωργὸς γεωργεῖ οὐ τοῦ ~ ἐνεκα LUC. Par.14 agricultorul cultivă pământul nu de dragul cultivării; (cu sens obscen în context) ~ γυμνὸς ἀποδὺς βούλομαι AR. Lys.1173 gata dezbrăcat, vreau gol „să brăzdez pământul”; XEN. Oec.16.9, id. Lac.7.1, IOS. A116.271.4 ș.a. 2 (f. rar) a fi proprietar de pământuri agricole: γεωργεῖς ἐκ τούτων καὶ σεμνὸς γέγονας DEM. 19.314 de pe urma acestora ești proprietar de pământuri și personaje importante. II (trans.) 1 a lucra, a munci, a cultiva: (+ ac.

intern) πάνυ πολλήν ~ PLAT. *Sp.*392d *a lucra un pământ foarte întins*; AR. *Ec.*592, (+ compl. obiect) χωρίον ... ἐφύτευσε καὶ ἐγεώργει IS. 9.28 *a însămânțat terenul și îl cultiva*; ἐγεώργει τὴν γῆν DEM. 30.27 *lucra pământul*; LXX *1Ezr.*4.6, διὰ σπανιότητα τῆς γῆς ὄρη ~ ἀναγκαζομένους ISOC. 4.132 *siliți să lucreze muniții din pricina puținătății pământului*; πέτρας δὲ γεωργοῦντες ISOC. 8.117 *cultivând locuri pietroase*; LUC. *Phal.*2.8, ἀγρόν εὐσεβέστερον ~ οὐδένα οἶμαι MEN. *Georg.*35 *cred că nimeni nu cultivă un ogor mai binecuvântat*; νέμειν ἢ ~ χώραν PLUT. *Sol.*23 *a pășuna sau a cultiva pământul*; πεδία μακρὰ ... ἐγεώργουν APP. *BCI.*1.7 *cultivau câmpii întinse*; (pas.) γῆ ... γεωργεῖται NT *Evr.*6.7 *pământul este cultivat*; οὔτε τῆς Ἰταλίας διὰ τοῦς πολέμους γεωργομένης APP. *BC5.*3.18 *Italia nefiind cultivată din cauza războaielor*; THUC. 3.88 §.a. 2 (fig.) *a cultiva*; (peior.) ἐν κρίσεσι ... ἅπαντας εἶναι βούλεται ταῦτα γεωργεῖ ISOC. 25.82 *vrea ca toți să fie implicați în procese: aceștia sunt lucrurile pe care le cultivă!*; (meliorativ) φιλίαν τιμᾶν καὶ μετιέναι καὶ προσδέχεσθαι καὶ ~ PLUT. *M.*776b *a cinsti, a căuta, a primi și a cultiva prietenia*.
[γεωργός]

γεώργημα, ατος, τό *subst.* (pl.) lucrări în agricultură: τακτὰ δὲ τά τ' ἄλλ' ἄν εἴη γεωργήματα PLAT. *Lg.*674c *ar fi reglementate și alte lucrări în agricultură*.
[γεωργέω]

γεωργήσιμος, ον *adj.* bun pentru cultivarea pământului, prielnic agriculturii: τόπος εὐβοτος ὑπάρχει καὶ ~ PLB. 1.56.4 *loc plin de pășuni și bun pentru agricultură*; (ac.) τὴν γεωργήσιμον χώραν PLB. 7.6.4 *regiune cu teren bun pentru agricultură*; (subst.) οὐκ ἐθέλει γίνεσθαι ἐν γεωργησίμῳ ARSTT. *Pr.*924a22 *nu voia să fie pe un teren cultivat*.
[γεωργέω]

γεωργία, ας, ἡ *subst.* I (frecv.) cultivare a pământului, agricultură: πρὸς γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι THUC. 1.11 *îndreptându-se spre cultivarea pământului în Chersones*; οὐ τέχνης, οὐ γεωργίας, οὐκ ἄλλης ἐργασίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται DEM. 25.51 *a nu se ocupa nici de artă, nici de cultivarea pământului, nici de vreo altă muncă*; ἔχει τι τὸ πικρὸν τῆς γεωργίας

γλυκύ MEN. *Fr.*795 *amarul cultivării pământului are și ceva dulce*; πρὸς γεωργίαν τοὺς πολίτας παρακαλῶν PLUT. *Thes.*25 *încurajându-i pe cetățeni spre cultivarea pământului*; (person.) AR. *Fr.*294, PLAT. *Plt.*299d, id. *Phlb.*56b, id. *Smp.*187a, id. *La.*198e, XEN. *Mem.*3.9.11, PLB. 2.17.10, APP. *BC3.*6.42 §.a. II (pl.) pământuri cultivate: γεωργίαι δὲ ἐκδεδομένοι δούλοις PLAT. *Lg.*806d *terenuri cultivate încredințate sclavilor*; τοῖς μὲν γεωργίας ... παραδιδόντες ISOC. 7.32 *încredințându-le unora pământurile [pentru cultivare]*; γεωργίαι παμπληθεῖς DEM. 19.145 *ogoare nenumărate*; LUC. *Prom.*14.

[γεωργός]

γεωργικός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ώτατος Plat. *R.*412c, Xen. *Mem.*3.3.9, Arstt. *Mir.*838b23| I agricol, țărănesc: (subst.) γεωργικὸν βίον ἐπιβομεν AR. *Pax*589 *duceam o viață de țaran*; τὰ σκεύη τὰ γεωργικὰ DEM. 30.28 *uneltele de agricultură*; AR. *Pax*552, ἡ γεωργικὴ τέχνη XEN. *Oec.*18.10 *meseria de agricultor*; PLAT. *Phdr.*276b, βιβλίον γεωργικόν PLUT. *Ca.Ma.*25 *tratată de agricultor*; (neut. pl. subst.) ἐν μὲν γεωργίᾳ τοὺς τὰ γεωργικὰ εὖ πράττοντας XEN. *Mem.*3.9.15 *cei care în cultivarea pământului îndeplinesc cum se cuvine muncile agricole*; (subst.) γεωργικὴ PLAT. *Lg.*889d *agricultură*; ARSTT. *Oec.*1343a26, IOS. *AI*9.220.1, ARR. *Ind.*12.8, LUC. *Hes.*1 §.a. // **Γεωργικά**, ὦν, τά, *Georgica*, nume dat mai multor tratate de agricultură: (al lui Pythocles din Samos) ἐν τρίτῳ Γεωργικῶν PLUT. *M.*316a *în cartea a treia din Georgica*. II (despre pers.) priceput la muncile câmpului, agricultor: τὸν γεωργικὸν λεών AR. *Pax*921 *poporul de agricultori*; γεωργικὸν ἄνδρα PLAT. *Grg.*490e *plugar*; βέλτιστος δῆμος ὃ ~ ἐστὶν ARSTT. *Pol.*1318b9 *cel mai bun popor este cel alcătuit din agricultori*; (subst.) τῶν ἵπικῶν τις ἢ τῶν γεωργικῶν PLAT. *Ap.*20b *cineva dintre cei pricepuți la cai sau la muncile câmpului*.
[γεωργία]

γεώργιον, ου, τό *subst.* I câmp cultivat, ogor, moșie: ἄν τις οὕτως κατασκευάζῃ καθάπερ ἐν τοῖς γεωργίοις ... τῶν ἀμπέλων συστάδας ARSTT. *Pol.*1330b29 *dacă cineva dispune [casele] precum viile unele lângă altele pe ogoare*; ἐκείνῳ γεωργίου μὴ

ὑπάρχοντος LXX *Prov.6.7 având ogor pe care să-l lucreze*; κρείσσων ... ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου LXX *Prov.24.5 un om cu minte e mai bun decât o moșie mare*; διασκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ ~ αὐτοῦ LXX *Ier.28.23 voi imprăștia în tine (sc. Babylon) plugar și ogorul său*; (fig. despre creștini) θεοῦ ~ NT *1Cor.3.9 ogorul lui Dumnezeu*; LXX *Prov.9.12b, id. Prov.24.30, id. Prov.31.16*. II *creștere, îngrijire*: ~ ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ LXX *Sir.27.6 rodul lui (sc. al copacului) arată îngrijirea lemmului*. [γεωργός]

γε-ωργός, ὄν *adj.* care lucrează pământul, agricultor: (în op. cu alte meserii) ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι THUC. 1.142 *agricultori și nu marinari*; (+ nume de populații) γεωργοὶ Σκύθαι HDT. 4.54 *scîfi agricultori*; (du.) οἱμοὶ κακοδαίμων τοῖν γεωργοῖν βοιδίοι AR. *Ach.1036 nefericitul de mine, vai de boii mei care lucrează pământul*; PLAT. *Hipparch.225b, LXX Gen.49.15* ș.a. // **γεωργός**, οὐ, ὁ, *subst.* agricultor, țăran: ~ ἀγαθός XEN. *Cyr.1.5.10 agricultor bun*; (în op. cu alte meserii) γεωργοὶ κάμποροι καὶ τέκτονες AR. *Pax296 agricultori și negustori și meseriași*; (despre cei ce lucrează via) τὸν ἀμπελῶνα ἐκδῶσεται ἄλλοις γεωργοῖς NT *Mt.21.41 via va fi dată altor țărani*; ὁ ~ ὁ Ἀχαρνέυς LUC. *DMeretr.7.3 țăran din Acharnes*; PLAT. *R.417a, id. Lg.906a, ARSTT. EN1133a32, id. HA557b30, id. MM1.33.10, MEN. Dys.604, APP. BC1.8.72* ș.a.

[γῆ, ἔργον]

γεωργώδης, ες *adj.* de țăran, de agricultor: (subst.) τὸ γεωργῶδες PLUT. *M.8b unealtă de agricultor*.

[γεωργός]

γεωρῦχέω-ω, *vb.* a săpa pământul, (milit.) a săpa un șanț pe sub pământ: ἐκτεινον τῶν Περσέων τοὺς γεωρῦχέοντας HDT. 4.200 *ii omorau pe perșii care săpau șanțurile*.

[γηώρυχος < γῆ, ὀρύσσω]

γειωτομία, ης, ἡ *subst.* destelenire: CALL. *Fr.276*.

[γειωτόμος]

γειώτομος, ὄν *adj.* [var. γειοτόμος A.Rh. 1.687] care brăzdează pământul: γειοτόμων ... ἄροτρον A.Rh. 1.687 *plug care brăzdează pământul*.

[γῆ, τέμνω]

γῆ, ἡς, ἡ *subst.* țăr. du. gen. dat. γαῖν Aesch. *Pers.736, pl. nom. γαῖ Arstt. Pr.934b9* {dor. γᾶ Aesch., Soph., Eur., Ar., Theoc ș.a.} I *pământ*: 1 (concr.) pământ, sol, țărână: στύφλος δὲ ~ καὶ χέρσος SOPH. *Ant.250 pământ tare și uscat*: τί ποτ' εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν οὗτοί; AR. *Nu.187 de ce aceștia privesc către pământ?*: (în op. cu alte elemente) ὕδατι μὲν καὶ πυρὶ καὶ γῇ συμμειξας PLAT. *Ti.74c amestecând din apă, foc și pământ*; EUR. *Ion582, PLAT. Prt.320d* ș.a. 2 (în op. cu marea) uscat: μῆτε πόντος μῆτε ~ EUR. *Hipp.1030 nici mare, nici uscat*: οὐκ ἐν γῇ στρατός ἐστίν THUC. 4.10 *armata nu este pe uscat*: (frecv.) κατὰ γῆν *pe uscat*: ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτειδαίαν THUC. 1.61 *se îndreptau pe uscat către Poteidaia*; κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ISOC. 5.63 *pe uscat și pe mare*; XEN. *HG1.1.28, PLAT. R.529c, DEM. 18.324, PLUT. Nic.20* ș.a. II (ca teren agricol) 1 *pământ, ogor*: ~ φυσίζοος IL. 21.63 *pământ roditor*; ἡ ~ ... τίκτουσα ποίαν EUR. *Cyc.332 pământul produce iarbă*: πολλάκις δέ τοι ξηρὰ βαθεῖαν γῆν ἐνίκησε σπορᾶι EUR. *Andr.637 adesea un pământ uscat l-a depășit în rod pe cel mănos*: ἡμῖν δ' ἐστὶ ~ πολλὴ καὶ ἐν νήσοις καὶ κατ' ἡπειρον THUC. 1.143 *avem pământ mult și în insule și pe continent*: ὀρῶσι τοὺς καρποὺς ἐν τῇ γῇ XEN. *Oec.16.7 vād roadele pe ogor*: οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν DEM. 30.27 *acela nu lucra pământul*. 2 (f. rar) fermă, proprietate: (ac.) γῆν πριάμενον LYS. 32.23 *fermă cumpărată*; DEM. 36.6. III (ca loc în care locuiești) *pământ*: 1 *ținut, țară*: τίς ~, τίς δῆμος OD. 13.233 *care-i țara, care-i neamul?*; γῆς ἄνασσα τῆσδε AESCH. *Pers.173 regină a acestei țări*; ποῦ γῆς; πατρώας εἶτε βαρβάρου; SOPH. *Tr.236 în ce țară? în cea strămoșească sau într-una barbară?*; (+ *adj.*) ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν HDT. 9.27 *în ținutul attic*: κατῴκει τήνδε γῆν Κορινθίαν EUR. *Med.10 locuiește acest ținut corinthian*; (+ *gen.*) ἡκω δὲ Δελφῶν τήνδε γῆν EUR. *Ion5 sosesc în acest ținut de la Delphoi*: ἐν γῇ Αἰγύπτου LXX *Num.3.13 în țara Egiptului*; νάσσεσθαι ἔμελλον γῆν Μαριανδυνῶν A.Rh. 2.748 *aveau de gând să se stabilească în ținutul mariandinilor*. 2 *ținut natal, patrie*: Κρέοντος παῖς ὁ γῆς

ὑπερθανόν EUR. *Ph.*1092 *fiul lui Creon, mort pentru patrie*; ἐν γῆι πατρώϊα EUR. *Alc.*169 *pe pământul strămășesc*. IV (corp în spațiu) pământ, planeta pământ (uscat și mare): ἡ ~ πλατεῖα ἐστὶν ἢ στρογγύλη PLAT. *Phd.*97d *pământul este plat sau sferic*; (în op. cu alte corpuri cerești) ~ καὶ ἥλιος ἄστρα τε PLAT. *Lg.*886a *pământ și soare și stele*; (în op. cu cerul) ἐν ζῳῷ ἢ ἐν γῇ ἢ ἐν οὐρανῷ PLAT. *Smp.*211a *într-o ființă fie de pe pământ, fie din cer*; κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν LXX *I Ezz.*6.12 [*Domnul*] *care a zidit cerul și pământul*; (prov.) τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἀναμεῖχθαι LUC. *Prom.*9 *să se amestece cerul cu pământul*; (în op. cu infernul) ἐγὼ δ' ἄπειμι γῆς ὑπὸ ζῳφον κάτῳ AESCH. *Pers.*839 *mă duc în întineric sub pământ*. V (ca element mineral) pământ: (tip de argilă folosită la curățare) Κιμωλίας γῆς AR. *Ra.*712 *pământ de Kimolos*.

Γῆ, ἡς, ἡ *subst.* {dor. Γᾶ AESCH., Soph. Eur., Call.} (mitol. person.) zeița Pământ, Gaia / Glia, mamă a zeilor și a oamenilor: Γῆ καὶ Ἡέλιος καὶ Ἑρινύες IL. 19.259 *Glia și Soarele și Eriniile*; Γοργόν' ἔτεκε Γῆ EUR. *Ion*989 *Pământul a născut Gorgona*; (în adresări frecv. + alte divinități) Γῆ καὶ Ἑρμῆ AESCH. *Pers.*629 *Glia și Hermes*; ὦ Ζεῦ καὶ Γᾶ EUR. *Med.*148 *oh, Zeus și Pământ*; HES. *Fr. astr.*7.15, AESCH. *Supp.*890, id. *Pers.*640, id. *Th.*69, id. *Fr.*731b, EUR. *Ba.*276, AR. *Nu.*364, CALL. *Epigr.*46.2 *ș.a.*

γη-γενέτης, ου, ὁ *subst.* {dor. γηγενέτας EUR. *Ion*1466} *născut din pământ / Pământ* (Γῆ): γηγενέτας δόμος EUR. *Ion*1466 *palatul [spitei] născute din Pământ*; γίγαντι γηγενέται προσόμοιος EUR. *Ph.*128 *asemănător unui Gigant, fiu al Pământului*; (despre argint) PLUT. *M.*177b, id. *M.*334b. [γῆ, R. lui γίγνομαι]

γη-γενής, ἐς *adj.* {poet. γαιγενής A.Rh. 3.1186; ion. sg. gen. γηγενέος Hdt. 8.55; dor. pl. gen. γαιγενέων Call. *Lav. Pall.*8} I (frecv.) *născut din pământ / Pământ*, Γῆ: (mitol.) τοῦ γηγενοῦς ... Παλαίχθονος ἱνὶς AESCH. *Supp.*250 *fiu al lui Palaichthon cel născut din Pământ*; εἰδωλὸν Ἄργου γηγενοῦς AESCH. *Pr.*567 *chip al lui Argos născut din Pământ*; ὁ ~ στρατὸς Γιγάντων SOPH. *Tr.*1058 *oastea născută din Pământ a Gigantilor*; γίγας ~ EUR. *Ph.*1131 *gigant, fiu al Pământului*; δράκων ὁ ~ EUR. *Ph.*931

dragon născut din Pământ; γηγενέες Κύκλωπες A.Rh. 1.510 *Ciclopi născuți din Pământ*; (despre lupta Gigantilor cu zeii) οἶσθα γηγενῆ μάχην; EUR. *Ion*987 *știi lupta născută din Pământ?*; EUR. *Cyc.*5, (despre Erecheteus) HDT. 8.55, (despre tebani) ὁ ~ σπαρτὸν στάχυν EUR. *HF*4 *mădița izvorâtă din pământ a celor semănători* (sc. *născuți din dinții dragonului lui Cadmos*); (despre primii oameni) τοῦς ἔμπροσθεν φύεσθαι γηγενεῖς καὶ μὴ ἐξ ἀλλήλων γεννᾶσθαι PLAT. *Plt.*269b *oamenii de odinioară apăreau din pământ, și nu născându-se unii din alții*; (în LXX despre primul om) LXX *Înf.*7.1, (despre corp) γηγενές καὶ θνητόν PLUT. *M.*607d *din pământ și muritor*; (în op. cu cerul) προσβιαζόμενοι ... γηγενές Ὀλυμπίῳ PLUT. *M.*137d *înfruntându-se ceea ce este pământean cu ceea ce aparține cerului* (Olimpului); PLAT. *R.*727e, γηγενές ζῳον PLUT. *M.*400b *ființă terestră*; EUR. *Ba.*264, id. *Ba.*1025, id. *IA*259, AR. *Av.*824, PLUT. *M.*637a, id. *M.*733e, id. *M.*939c, id. *M.*954c, id. *M.Fr.*200.38, LUC. *Nec.*14 *ș.a.* II indigen, din propria țară: (ac.) γηγενῆ βούβαλιν SOPH. *Fr.*792 *antilopă indigenă*. III de gigant: γηγενεῖ φύσηματι AR. *Ra.*825 *cu un suflu de gigant* (sc. *plin de sine*). // Γηγενεῖς ep. Γηγενέες, ὧν, οἱ, *subst.* fii ai Pământului, Giganti: ἄγριοι ... Γηγενέες A.Rh. 1.943 *sălbatice fii ai Pământului*; EUR. *Ion.*1529, id. *Fr.*164a, ARSTT. *Po.*1454b22, A.Rh. 4.365 *ș.a.* // γηγενεῖς, ὧν, οἱ, *subst.* oameni ai pământului: PLAT. *Sph.*248c (fig. iron. despre impietatea filosofilor) παρελθὼν ἄρτι παρὰ τοῦς γηγενεῖς AR. *Nu.*853 *ajungând la fiii Pământului*. // γηγενής, ὁ, muritor, om: (dub.) οἱ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων LXX *Ps.*48.3 *muritori și fii ai oamenilor*; παρὰ τῷ ᾄδῃ μετὰ τῶν γηγενοῶν LXX *Prov.*2.18 *lângă iad cu fiii pământului*.

[γῆ, R. lui γίγνομαι]

γῆδιον, ου, τό *subst.* {var. γῆδιον Arstt. *Pol.*1320a39} *bucată mică de pământ, fermă mică, moșie mică*: τριαινοῦν τῇ δικέλλῃ ... τὸ ~ AR. *Pax*570 *a scormoni cu sapa bucată mică de pământ*; εἰς γηδίου κτήσιν ARSTT. *Pol.*1320a39 *pentru dobândirea unui mic domeniu*; ὑπόλιθον ~ LUC. *Tim.*31 *bucată pietroasă de pământ* (sau teren

pietros): (întărit de adj. μικρός „mic”) ἀπό γηδίου μικροῦ διατρεφομένων πάντων PLUT. *Aem.*28 *intrefinându-se cu toții dintr-o mică proprietate*: AR. *Fr.*387, XEN. *Cyr.*8.3.38, LUC. *Abd.*27.

[dim. al lui γῆ]

γῆθεν, *adv.* [var. γειόθεν Call. *Aet.fr.*110] {dor. γᾶθεν Eur. *Tr.*1106} din pământ, în pământ: ὁδὸν ... ~ ἐρριζωμένον SOPH. *OC*1591 *drum care se afundă în pământ*: αἰτοῦ ... ~ ... μολεῖν SOPH. *El.*453 *roagă-te să vină din fundul pământului*: ~ ἐξαανέιλετο EUR. *Ion*269 *l-a luat din pământ*: φυτά τε καὶ σπέρματα ~ ἀνέτειλε IOS. *AI*1.31.3 *plantele și semințele au răsarit din pământ*: ~ ἵκεις LUC. *Icar.*14 *ai venit de pe pământ*: (fig.) ~ στένει πόλισμα AESCH. *Th.*247 *orășul geme din străfunduri*: (subst.) τῶν γῆθεν IOS. *AI*4.45.3 *din cele produse de pământ*: AESCH. *Eu.*904, IOS. *AI*1.279.4, id. *AI*3.126.2, id. *AI*18.249.6, id. *B*17.35.1, ARR. *Bith.*40.

[γῆ]

γηθέω-ω, *v.b.* [impf. ἐγήθεον, viit. γηθήσω, aor. ἐγήθησα, pf. γέγηθα, m.m.c.p. 3sg. ἐγεγήθει] {ep. impf. γήθεον A.Rh. 4.93, frecv. aor. 3sg. γήθησεν Hom.; dor. ind. prez. 3sg. γαθεῖ Theoc.1.54, aor. 3sg. γάθησεν Pi. *P.*4.122, pf. 3sg. γέγαθε Pi. *N.*3.33, inf. prez. γαθεῖν Aesch. *Pr.*760, part. pf. nom. pl. γεγαθότες Theoc. 7.134} a se bucura, a se veseli: (abs.) γήθησεν δὲ βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης IL. 6.212 *Diomedes, cel tare la strigăt, s-a veselit*: γήθησεν δ' ὁ γέρων IL. 24.424 *s-a bucurat bătrânul*: IL. 17.567, OD. 7.329, id. 8.199, id. 18.281, (frecv. pf. cu sens de prez.) ἡδομαι γάρ καὶ γέγηθα AR. *Pax*335 *sunt fericiți și mă bucur*: (+ ac. de relație) γέγηθε δέ τε φρένα ποιμῖν IL. 8.559 *păstorul se bucură în inima sa*: OD. 6.106 (+ dat. locativ) γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα HES. *Th.*173 *Pământul a simțit o mare bucurie în inima sa*: (+ dat. instr.) οἷς ἡ πόλις ἴδε γέγηθεν AR. *Eq.*1317 *cetatea se bucură acum de aceste [sc. tribunale]*: (+ part.) γέγηθας ζῶν SOPH. *Ph.*1021 *te bucuri că trăiești*: γέγηθά σ' ὥς γέγηθ' ὀρῶν EUR. *IA*649 *mă bucur, mă bucur să te pot vedea*: ἐν ἄσκῳ πῶς γέγηθ' οἴκους ἔχων, EUR. *Cyc.*525 *cum s-ar putea bucura având casa într-un burduf?*: (part. **γεγηθώς** „bucuros”, „cu seninătate”, „nepedepsit”) γεγηθώς ταῦτ'

ἀεὶ λέξειν δοκεῖς: SOPH. *OT*368 *crezi că vei spune mereu acestea cu seninătate?*: γεγηθώς ἔτρεχεν AR. *Th.*510 *alerga bucuros*: προὔτεινε τὴν δεξιὰν γεγηθώς PLUT. *Eu.*14 *a întins mâna dreaptă cu bucurie*: DEM. 18.323, (+ prep.) κατὰ συμφοραῖσι μοι γεγηθὸς ἔρπει δάκρυον ὀμμάτων ἀπο SOPH. *El.*1231 *o lacrimă de bucurie pentru cele întâmplare mi se scurge din ochi*: (+ conj.) γεγηθότες ὅτι PLAT. *Phd.*85a *bucurându-se că*.

[cf. γαίω, lat. gaudeo]

γῆθος, *eos*, τό *subst.* bucurie: τῇ δὲ ψυχῇ οὐκ ἔστιν ἐγγενέσθαι ~ PLUT. *M.*101b *în suflet nu există bucurie*: PLUT. *M.*100d, id. *M.*1091b, id. *M.*1103a.

[cf. γηθέω]

γηθοσύνη, *ης*, ἡ *subst.* [ep. dat. pl. γηθοσύνῃσιν A.Rh. 2.878] bucurie: γηθοσύνη δὲ θάλασσα δίστατο IL. 13.29 *marea se deschidea cu bucurie*: ἐγέλασσε δὲ οἱ φίλον ἦτορ γηθοσύνη IL. 21.390 *i-a râs inima de bucurie*: (pl. pt. sg.) τοῖο δὲ θυμὸς ἀέξετο γηθοσύνῃσιν A.Rh. 2.878 *sufletul i-a tresărit de bucurie*: A.Rh. 4.620, PLUT. *M.*1099f.

[γηθέω]

γηθόσυνος, *η, on adj.* bucuros, vesel, voios: ψυχῇ ... γηθοσύνη OD. 11.540 *duh voios*: (frecv. ca element predicativ suplimentar) γηθόσυνοι θεράποντες ἅπ' ὧμων τεύχε' ἔλοντο IL. 7.122 *shijitorii i-au luat bucurosii armura de pe umeri*: Ἰήσων ~ ... ἀναείρετο χερσίν A.Rh. 4.171 *Iason a ridicat bucuros în mâini [lâna]*: (+ ac. de relație) ~ κῆρ IL. 4.272 *vesel în suflet*: (+ dat.) χάρμη γηθόσυνοι IL. 13.82 *bucuroși de înfruntare*: γυναῖκες γηθόσυναι ξείνῳ A.Rh. 1.784 *femei bucuroase de străin*: IL. 18.557, OD. 5.269, A.Rh. 1.350, id. 2.435, id. 3.259 ș.a.

[γηθέω]

γῆθουν, *ου*, τό *subst.* (bot.) (soi de) ceapă, cerușoară: τῶν δὲ γηθούν ρίζας AR. *Fr.*5 *rădăcini de cepe*.

[cf. γήτειον]

γῆινος, *η, on adj.* 1 de pământ: γῆῖνα μέρος PLAT. *Ti.*65d *particule de pământ*: ὁ δὲ τοῖχος ἦν ἐπ' ὀκτώ πλίνθων γῆῖνον τὸ εὖρος XEN. *An.*7.8.14 *zidul avea o grosime de opt cărămizi făcute din pământ*: (frecv.) τεῖχος γῆῖνον ARR. *An.*6.10.3 *zid de pământ*: PLAT. *Plt.*288b, id. *Lg.*778e, id.

*Epin.*982a, ARSTT. *deAn.*435a21, id. GC326a31, id. *Ph.*192b20, ARR. *An.*4.2.3, id. *Ind.*33.10, id. *Peripl.M.Eux.*9.4. II care își are originea în pământ: οὐδὲ τὸ ξύλον γῆ ἀλλὰ γῆϊνον ARSTT. *Metaph.*1049a20 *lemnul nu este pământ, ci își are originea în pământ.* III (fig.) pământesc, pieritor: γῆϊνον ... γένος PLAT. *Plt.*272e *neam pământesc; σῶμα γῆϊνον* PLAT. *Phdr.*246c *corp pieritor; (despre cuvinte)* PLAT. *Prom.Es.*1.

[γῆ]

γηΐτης, ου, ὁ [τ] *subst.* |contr. γῆτης Soph. *Tr.*32| plugar: ~ ὅπως ἄρουραν ἔκτοπον λαβών SOPH. *Tr.*32 *precum un plugar, stăpân pe un pământ îndepărtat.*

[γῆ]

γη-λεχής, ἐς *adj.* care doarme pe pământ: γηλεχές θεράποντες CALL. *Del.*286 *slujitori al căror culcuș e pământul.*

[γῆ, λέχος]

γῆ-λοφος, οὔ, ὁ *subst.* (= γεώλοφος) mobilă, ridicătură, colină, deal: τά τε ὄρη γηλόφους ὑψηλοὺς εἶχε PLAT. *Criti.*111c *avea în loc de munți niște coline înalte; συνίστανται ἐπὶ βραχύν τινα γῆλοφον* XEN. *HG*4.5.17 *se adună pe o mobilă; ὑπὲρ τῆς κώμης ~ ἦν* XEN. *An.*1.10.12 *o colină se afla deasupra satului; ἐς δέ τινα γῆλοφον τοῦ πεδίου πετρώδη* APP. *Mith.*65 *pe o ridicătură pietroasă a câmpiei; PLAT. Criti.*113d, XEN. *HG*7.1.28, id. *HG*7.4.26, id. *An.*3.4.25, id. *An.*4.4.1, id. *Cyr.*3.3.28, ARR. *An.*1.6.5, id. *An.*3.3.4, id. *An.*6.26.4, id. *Ind.*4.8, id. *Ind.*27.7, id. *Tact.*27.4, IOS. *BI*1.414.4. // (neut.) γῆλοφον, ου, τό, *subst.* loc înălțat: (despre accesul într-o clădire) ἦν γὰρ δὴ τὸ ~ ἐπεικῶς ὑψηλὸν καὶ πᾶν χειροποίητον IOS. *BI*1.421.1 *era o ridicătură de teren destul de înaltă și cu totul artificială.*

[γῆ, λόφος]

γῆμασθαι, inf. aor. med. de la γαμέω: OD. 2.128, id. 15.17, id. 18.289, HDT. 4.117, PLAT. *Lg.*926c, APP. *BI*2.1.2 ș.a.

γη-οχέω, vb. |doar part. prez. dat. sg. γηοχέοντι Hdt.| a deține pământuri: Αμεινοκλέϊ ... γηοχέοντι περὶ Σηπιάδα μεγάλως HDT. 7.190 *lui Ameinocleis, care deținea multe pământuri în jurul [promontoriului] Sepias.*

[γηοῦχος < γῆ, ἔχω]

γη-πάτταλος, ου, ὁ *subst.* (bot.) ridiche:

γηπαττάλους τινὰς ἀνορύξας LUC. *Lex.*2 *scoțând din pământ niște ridichi.*

[γῆ, πάτταλος]

γῆ-πεδον, ου, τό *subst.* |var. γεώπεδον Hdt.| lot de pământ, teren agricol: μοι ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπέδων ἀρκέων ἐστὶ βίος HDT. 7.29 *am o viață îndestulătoare de pe urma sclavilor și a terenurilor agricole; PLAT. Lg.*741c, ARSTT. *Pol.*1263a3.

[γῆ, πέδον]

γη-πετής, ἐς *adj.* {doar dor. γαπετής Eur.} căzut la pământ: (despre dinții dragonului lui Ares) γαπετεῖς δίκων ὀδόντας EUR. *Ph.*668 *lăsând să cadă pe pământ dinții.*

[γῆ, πίπτω]

γη-πονέω-ῶ, vb. {doar dor. γαπονέω Eur.} (= γεωπονέω) a lucra, a cultiva pământul: ἀρούρας ἐκμάθωσι ~ EUR. *Rh.*75 *să învețe să lucreze pământurile.*

[γηπόνος]

γη-πόνος, ου, ὁ *subst.* {dor. γαπόνος Eur.} (= γεωπόνος) lucrător al pământului, plugar: ~ δ' ἀνὴρ πένης EUR. *Supp.*420 *plugar sărac.*

[γῆ, πένομαι]

γῆ-ποτος, ον *adj.* {dor. γάποτος} (ab)sorbit de pământ: (despre libații) γαπότους δ' ἐγὼ τιμὰς προπέμψω τάσδε AESCH. *Pers.*621 *voi trimite aceste cinstiri pe care pământul le va sorbi; (ac.) γάποτον χύσιν* AESCH. *Ch.*97 *libație absorbită de pământ.*

[γῆ, πίνω]

γηραιός, ά, ὄν *adj.* în vârstă, bătrân: γηραιοὶ τελευτῶντες PLAT. *R.*372d *murind bătrâni; πάννυ μὲν ὄντα γηραιὸν ἤδη* PLUT. *Crass.*17 *fiind deja foarte bătrân; ~ Φρίξος* A.RH. 2.1151 *bătrânul Phrixos; (la tragici în personificări) γηραιᾷ φρενί* AESCH. *Supp.*606 *în inima bătrână; γηραιῶι ποδί* EUR. *Alc.*611 *cu piciorul bătrân; (subst.) ἄγησαι τᾷ γηραιῶι* EUR. *Hec.*171 *arată-i drumul bătrânei; HES. Op.*378, PI. *P.*4.157, HDT. 3.64, THUC. 6.54 ș.a.

[γῆρας]

γηραλέος, α, ὄν *adj.* (= γηραιός) în vârstă, bătrân, vechi: δάκρυα γηραλέων γλεφάρων PI. *P.*4.121 *lacrimile bătrânelor gene; γηραλέα πιστώματα* AESCH. *Pers.*171 *vechi oameni de încredere; ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα πάντες γηραλέοι* THEOC. 14.69 *toți îmbătrânim pe la tâmplă; A.RH.* 1.194, IOS. *BI*1.52.1.

[γῆρας]

γηράναι, inf. aor. act. de la γηράσκω: AESCH. Ch.908.

γήρανσις, εως, ή subst. îmbătrânire: ARSTT. *Metaph.*1065b20, ἄδρυνσις καὶ ~ ARSTT. *Ph.*201a19 *maturizare și îmbătrânire*.

[γηράσκω]

γηράς, part. aor. de la γηράσκω: IL. 17.197

γήρας, ως, τό subst. [dat. γήραϊ și γήρα] {ep. gen. γήραος Hom.} I 1 bătrânețe: με ~ ὁπάζει IL. 4.315 *bătrânețea mă apasă*; ~ ἡβης ἐστὶν ἐνδικώτερον AESCH. *Fr.*400 *bătrânețea este mai sigură decât tinerețea*; (+ diverse epítete) χαλεπὸν ~ IL. 23.623 *bătrânețe grea*; ~ λυγρὸν OD. 24.249 *bătrânețe tristă*; ἀκρατὲς ἀπροσόμιλον γήρας ἄφιλον SOPH. *OC*1237 *bătrânețea nepu-tincioasă, urăcioasă, lipsită de prieteni*; ~ πικρὸν EUR. *Fr.*282 *bătrânețe amară*; δυσπάλαιστον ~ EUR. *Supp.*1108 *bătrânețe de neocolit*; στυγερὸν ~ A.RH. 1.684 *bătrânețe dezgustătoare*; πολυετὲς ~ LXX *În*4.16 *bătrânețe încărcată de ani*; (+ prep.) εἰς, κατὰ + ac.; ἐπὶ + gen.; ἐν, σύν + dat. *la bătrânețe*; THUC. 6.18, PLUT. *Ca.Ma.*19 *ș.a.* 2 (fig.) îmbătrânire: οὐκ ἔστι ~ τοῦδε τοῦ μιάσματος AESCH. *Th.*682 *această rângărire nu are bătrânețe*. 3 (person.) Bătrânețea: HES. *Th.*225. II piele îmbătrânită: θενὼν σου ἑκκοκίῳ τὸ ~ AR. *Lys.*364 *am să-ți găuresc cu lovituri hodorogita piele de pe tine*; (despre pielea pe care o leapădă șerpilor) ARSTT. *HA*549b26, (despre diverse animale cu carapace) ἐκδύνει δὲ τὸ ~ ARSTT. *HA*600b20 *își leapădă învelișul*.

[cf. γέρας, γέρων]

γηράσκω, vb. [var. prez. γηράω, viit. γηράσομαι și γηράσω, aor.2 ἐγήρα, aor. ἐγήρασα, pf. γεγήρακα, inf. aor. γηράναι, part. aor. γήρας] {ep. impf. 3sg. γήρασκε, aor.2 3sg. ἐγήρα, inf. prez. γηρασκέμεν; part. dat. pl. γηράντεσσι} I (frecv.) a îmbătrâni: αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν OD. 4.210 *să îmbătrânească în belșug în palat*; μέγας ἐν τούτοις θεός, οὐδὲ γηράσκει SOPH. *OT*871 *un zeu mare este în ele și nu cunoaște bătrânețea*; ἄτεκνος γηράσκω δυστανστάτως EUR. *Supp.*967 *îmbătrânesc fără copii în chip nefericit*; οἱ δὲ ποθεῦντες ἐν ἡματι γηράσκουσιν THEOC. 12.2 *cei ce ard de dor îmbătrânesc într-o singură zi*. II (la aor.2) a ajunge la bătrânețe: οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι

πατρὸς ἐγήρα IL. 17.197 *fiul nu a ajuns la bătrânețe sub armura tatălui*. III a se îngriji de zilele de bătrânețe ale cuiva: οὐ γάρ μ' ἔθρεψαν, οὐδ' ἐγήρασαν τροφή AESCH. *Supp.*894 *nu m-au hrănit și nu s-au îngrijit de zilele bătrâneții mele*. IV (fig.) 1 a se coace: ὄγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει OD. 7.120 *se coace pară după pară*. 2 a slăbi: τὸ τῆσδε χώρας οὐ γεγήρακεν σθένος SOPH. *OC*727 *forța acestui ținut n-a îmbătrânit*; ἡ μὲν τοῦ σώματος ἰσχὺς γηράσκει XEN. *Ages.*11 *forța trupului slăbește*. 3 a trece, a îmbătrâni: ἐκδιδάσκει πάνθ' ὁ γηράσκων χρόνος AESCH. *Pr.* 981 *pe toate le învață timpul care trece*; MEN. *Gnom.*477.

[γήρας]

γηράω-ῶ, v. γηράσκω: XEN. *Cyr.*4.1.15, ARSTT. *EN*1135b2, MEN. *Gnom.*396, PLUT. *Ca.Ma.*23.

[γήρας]

γηροβοσκέω-ῶ, vb. a avea grijă de bătrâni (frecv. despre părinți, ca obligație filială sau a comunității): εἶχον ἐλπίδας πολλὰς ἐν ὑμῖν, γηροβοσκήσειν τ' ἐμέ EUR. *Me.*1033 *îmi puneam multe speranțe în voi, că mă veți îngriji la bătrânețe*; τοιγὰρ φυτεύων παῖδας οὐκέτ' ἂν φθάνοις οἱ γηροβοσκήσουσι EUR. *Alc.*663 *nu întârzie să aduci pe lume copii care vor avea grijă de tine la bătrânețe*; (pas.) γηροβοσκοῦμεθ' ὑφ' ὑμῶν AR. *Ach.*678 *sunt îngrijiți la bătrânețe de către voi*; ἱκανῶς βιώσεις γηροβοσκῶν τοὺς γονεῖς MEN. *Gnom.*365 *vei trăi suficient pentru a avea grijă de părinți la bătrânețe*; ἐγηροβόσκησεν αὐτοὺς ἐντίμως LXX *Tob.*14.13 *i-a îngrijit la bătrânețe cu respect*; PLUT. *M.*786b.

[γηροβοσκός]

γηροβοσκία, ας, ή subst. grijă pentru cei bătrâni: PLUT. *M.*111e.

[γηροβοσκός]

γηρο-βοσκός, ὄν adj. care se îngrijește de cei bătrâni (frecv. despre părinții ajunși la bătrânețe): σφιν γένηται ~ SOPH. *Ai.*570 *să le fie ajutor la bătrânețe*; ἐγὼ δὲ γηροβοσκὸν οὐκ ἔχω, τεκοῦσ' ἃ τάλαινα παῖδα EUR. *Supp.*923 *nenorocita de mine nu-l am pe cel care să mă îngrijească la bătrânețe, deși am adus pe lume un copil*; (despre Eteocles și Polyneikes) ᾧ γηροβοσκὸ μητρός EUR. *Ph.*1436 *voi doi, sprijinitorii bătrâneții mamei voastre*;

XEN. *Oec.* 7.19, PLUT. *M.* 263b.

[γῆρας, βόσκω]

γηροκομέω-ῶ, vb. [var. γηρωκομέω Ios. *A17.272.4*] (tranz.) (= γηροβοσκέω) a avea grijă de bătrâni (de obicei despre părinți): τὴν μητέρα μου τρέφειν καὶ ~ LUC. *Tox.* 22 *a hrăni și a avea grijă de mamă la bătrânețe*; EUR. *Fr.* 954a, CALL. *Epigr.* 50.2.

[γηροκόμος]

γηροκομία, ας, ἡ subst. grijă acordată la bătrânețe: (despre animale) γηροκομῖαι τῷ χρηστῷ προσήκουσιν PLUT. *Ca.Ma.* 5 *grija acordată la bătrânețe [animalelor] este dovada unui om bun*; Ios. *A15.336.2*, PLUT. *M.* 583c.

[γηροκόμος]

γηροκόμος, ον adj. {ep. gen. sg. γηροκόμοιο Hes.} care te ajută la bătrânețe: (subst.) ἐπὶ γῆρας ἵκηται χῆτει γηροκόμοιο HES. *Th.* 605 *ajunge la bătrânețe în lipsa celui care să-l ajute*.

[γῆρας, κομέω]

γῆρος, ους, τό [doar gen. γήρους și γήρει LXX și NT] v. γῆρας.

γηροτροφέω-ῶ, vb. (= γηροβοσκέω) a avea grijă de bătrâni: ἡμῶν καὶ ἰδία καὶ δημοσία γηροτροφουσόντων ὑμᾶς PLAT. *Mx.* 248e *noi îngrijindu-vă pe voi la bătrânețe, și fiecare în parte și statul în întregime*; τὸν πάππον ~ IS. 1.39 *a-l îngriji pe hunic*; ὁρῶντας τοὺς γονέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφούμενους ISOC. 14.48 *văzându-și părinții cum sunt îngrijii în chip nedemn la bătrânețe*; τὸν δ' αὐτοῦ πατέρ' οὕτω γηροτροφεῖ DEM. 24.203 *va avea astfel grijă de tatăl său la bătrânețe*; (pas.) ἐν τοιαύτῃ δὲ γηροτροφούμενος τιμῇ PLUT. *Tim.* 39 *îngrijit la bătrânețe cu o asemenea cinste*; DEM. 60.32, LYS. 13.45.

[γηροτρόφος]

γηροτροφία, ας, ἡ subst. (= γηροβοσκία) grijă față de bătrâni: τὰς Λύσιδος γηροτροφίας ἀποτίειν PLUT. *M.* 579e *a se achita de îngrijirile la bătrânețe față de Lysis*.

[γηροτρόφος]

γηροτρόφος, ον adj. (= γηροβοσικός) care se îngrijește de cei bătrâni: ~ Ἑλπίς PI. *Fr.* 214 *Speranța, sprijin la bătrânețe*; τύραννον καὶ χαλεπὸν γηροτρόφον PLAT. *R.* 569b *tiran rău purtător de grijă al bătrânilor*; (subst.) λέγω παῖδά μ' εἶναι καὶ φίλον γηροτρόφον EUR. *Alc.* 668 *spun că eu*

sunt fiul și sprijinitorul grijiului al bătrâneții; PLUT. *M.* 480c-481b.

[γῆρας, τρέφω]

γηροφορέω-ῶ, vb. a purta, a căra o persoană în vârstă: (despre pasărea mitică alkyon) ὑπολαβοῦσα γηροφορεῖ καὶ γηροτροφεῖ PLUT. *M.* 983b *apucându-l, îl cară și are grijă de bătrânețea sa*.

[γῆρας, φέρω]

γηρυγόνος, η, ον adj. {dor. gen. sg. γηρυγόνας} născut din sunet: (despre ecou) τὰς μέροπος πόθον κούρας γηρυγόνας THEOC. *Syr.* 6 *dorința fecioarei vorbitoare, născută din sunet*.

[γῆρυς, γίνομαι]

γῆρύμα, ατος, τό subst. sunet, voce: (despre o trompetă) ὑπέρτονον ~ AESCH. *Eu.* 569 *sunet ascuțit*; (despre oracole) γέμουσαι Λοξίου γηρυμάτων EUR. *Fr.* 627 *pline de vocile lui Loxios*; ἐπὶ τε φωνὰς καὶ γηρύματα PLUT. *M.* 975a *la glasuri și sunete*; (despre cântecul păsărilor) PLUT. *M.* 973a.

[γηρύω]

Γηρῶνεύς, ἑως subst. {ep. gen. -ῆος Hes.} v. Γηρῶν.

Γηρῶνης, ου, ὁ subst. v. Γηρῶν.

γῆρυς, υος, ἡ subst. {dor. γᾶρυς EUR.} **I** (despre animate) **I** voce, glas, grai: (despre troieni) οὐ γάρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα ~ IL. 4.437 *nu aveau toți același strigăt, nici un singur grai*; μακρὰν ἔρπει ~ EUR. *El.* 754 *o voce vine de departe*; σὴν γῆρυν ἡισθόμην EUR. *Ba.* 178 *am recunoscut vocea ta*; Ὀρφεῖα ~ EUR. *Alc.* 969 *cuvântul lui Orpheus*; θεοῦ ἡ γῆρυς PLUT. *M.* 397c *vocea zeului*; A.RH. 4.1342. **2** (muz.) sunet: στονόεσσά τε ~ ὁμαυλος SOPH. *OT* 186 *sunet tânguitor în armonie cu fluierul*. **3** (despre animale) sunet: (despre păsări) μαλθακὴν γῆρυν AR. *An.* 233 *cu un gângurit dulce*; (despre oi) ~ ἀπόπροθεν ἵκετο μήλων A.RH. 1.1244 *a venit de departe behăitul oilor*. **II** (despre inanimate) sunet: πικρὰν Ὀδυσσεῖ γῆρυν EUR. *Tr.* 441 *sunet amar pentru Odysseus*; EUR. *Rh.* 549.

[cf. γηρύω]

γηρύω, vb. [viit. γερύσω, aor. ἐγήρυσα, pf. inuz.; med. viit. γηρύσομαι, aor. ἐγηρύσθην; pas. aor. ἐγηρύθην] {dor. prez. γᾶρύω Sapph., Pi., aor. ἐγάρυσα var. Soph.; opt. 3pl. γαρύσαιντο Theoc.; inf. γαρύεν, γαρυέμεν Pi.} **I** (med.) (abs.) a

scoate un sunet, a grăi, a cânta: ὅμοια μορφή γλῶσσά σου γηρύεται AESCH. *Pr.* 78 *limba ta grăiește așa cum ți-e înfățișarea*; ἀδὺ μὲν ἂ μοσχὸς γαρύεται THEOC. 9.7 *viteauna cântă dulce*; σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο THEOC. 1.136 *de s-ar întrece în cântec buhele cu privighetorile*; SAPPH. 96.

II (*act., med.*) (+ *ac.*) a roști: ἴδμεν ... ἄληθέα γηρύσασθαι HES. *Th.* 28 *știm să le rostim pe cele adevărate*; δεινὸν τόδ' ἐγηρύσω EUR. *El.* 1327 *ai rostit un lucru cumpnit*; οὐ μὴ παρ' ὄχλῳι τάδε γηρύσῃ EUR. *Hipp.* 213 *să nu rostesci astfel de vorbe în fața mulțimii*; πικροτάτην ὅπα γηρύσαντος ἤκουσ' AR. *Pax* 805-806 *I-am auzit dregându-și glasul foarte acru*; PI. *O.* 13.52, SOPH. *Fr.* 314. **III** (*act., med.*) (+ *ac.* *obiect*) a celebra, a cânta: τὸ δ' ἐμὸν γαρύει ἀπὸ Σπάρτας ἐπήρατον κλέος PI. *P.* 5.72 *gloria mea dragă, ce vine din Sparta, el (sc. Apollon) o celebrează*; βασιλῆα δὲ θεῶν ... γαρύμεν PI. *N.* 7.83 *a-l cânta pe regele zeilor*; εἰ δέ με καὶ τὸ χρεῖω ἀπηλεγέως Μουσέων ὕπο γηρύσασθαι A.RH. 2.845 *dacă trebuie să-l cânt fără ocoliș sub inspirația Muzelor*; PI. *O.* 13.50. [γῆρυς]

Γηρύων, ὄνος, ὁ *subst.* (mitol.) Geryon, gigant cu trei corpuri, ucis de Heracles: AESCH. *Ag.* 870, PI. *I.* 1.13.

γηρωκομ-, v. γηροκομ-

γήρω, (gen. sg.) v. γῆρας.

γήτειον, ου, τὸ *subst.* (bot.) ceapă roșie, *Allium Cepa* L., sau praz: (folosit drept condiment) ~ ταῖς ἀφύαις ἡδυσμά AR. *V.* 496 *ceapă, condiment pentru sardele*; AR. *Ba.* 622, LUC. *Lex.* 3, CALL. *Aet.fr.* 178, PLUT. *M.* 663d.

[cf. γήθιον]

γῆτης, v. γηῆτης.

γητομέω-ω, vb. {dor. γατομέω A.Rh.} a despica pământul, a săpa: (pt. a extrage minereul de fier) χθόνα γατομέοντες A.RH. 2.1005 *săpând pământul*.

[γητόμος]

γητόμος, ον *adj.* [var. γειοτόμος A.Rh. 1.687] {dor. γατόμος Aesch.} care brăzdează pământul: ~ δίκηλλ' AESCH. *Fr.* 329 *sapă care brăzdează pământul*.

[γῆ, τέμνω]

γηφάγέω, vb. a mânca pământ: SOPH. *Fr.* 730g.

[γηφάγος < γῆ, φαγεῖν]

Γιγάντειος, α, ον *adj.* [var. cu minuscule γιγάντειος] de gigant, care aparține unui gigant: Γιγαντεῖο[ν] ἐκ πολέμου CALL. *Aet.fr.* 118 *de pe urma războiului cu Gigantii*; γιγάντειόν μορμολύκειον LUC. *Philops.* 23 *sperietoare în chip de Gigant*.

[γίγας]

γίγαντιαῖος, α, ον *adj.* de gigant: παρά τινος τῶν γιγαντιαίων ἀνδρῶν AESOP. 8.48 *de unul dintre Giganți*.

[γίγας]

Γιγαντικός, ή, όν *adj.* de gigant: (*subst.* neut. pl.) τὰ Γιγαντικά PLUT. *M.* 360e *Giganții*.

[γίγας]

Γιγαντολέτωρ, ορος, ὁ *subst.* distrugător al Giganților: (despre Zeus) LUC. *Tim.* 4.

[γίγας, ὄλλωμι]

Γιγαντο-μάχια, ας, ή *subst.* lupta Giganților (împotriva zeilor): PLAT. *Sph.* 246a, PLAT. *R.* 378c, PLUT. *M.* 731f, (despre un grup statuar la Atena) PLUT. *Ant.* 60.

[γίγας, μάχη]

Γιγαντο-φόνος, ον *adj.* ucigător de Giganți: δόρυ γιγαντοφόνον EUR. *HF* 1191 *lance (= lupă) în care sunt uciși Giganții*.

[γίγας, φόνος]

γίγартон, ου, τὸ [i] *subst.* I sâmbure de strugure: PLUT. *M.* 1077a II strugure uscat: ἄνευ γιγάρτων καὶ φιλῶν τὰς ἰσχάδας AR. *Pax* 634 *lipsit de struguri uscați și amator de smochine uscate*; οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου LXX *Nu.* 6.4 *vin de la boască până la strugure uscat*.

Γίγας, αντος, ὁ [i] *subst.* [var. γίγας] {ep. dat. pl. Γιγάντεσσιν PI.} I (mitol.) Gigant, frecv. la pl. Giganți, ființe enorme cu înfățișare înspăimântătoare, născuți din Gea și sângele lui Ouranos: οὐκ ἄνδρεσσιν εὐοκότες, ἀλλὰ Γίγασιν OD. 10.120 *semănând nu cu oameni, ci cu Giganți*; γένος κρατερῶν τε Γιγάντων HES. *Th.* 50 *neam al puternicilor Giganți*; θεοὶ ... Γιγάντεσσιν μάχην ἀντιάζωσιν PI. *N.* 1.67 *zeii dau piept în luptă cu Giganții*; (nume dat apoi altor eroi, de ex. Capaneus) AESCH. *Th.* 424, EUR. *Ph.* 1131, PLAT. *Smp.* 190c, IOS. *AI* 18.104.1 ș.a. II (fig.) puternic: (adj.) Ζεφύρου γίγαντος αὔρα AESCH. *Ag.* 692 *boarea Zefirului puternic*. III uriaș: (frecv. în LXX) οὗτος ἦν ~ κυνηγός LXX *Gen.* 10.8 *acesta era un vânător uriaș*; κρέα γιγάντων φάγεσθε LXX *Iez.* 39.18 *mâncăți*

carne de uriași.

γίγγλυμος, ου, ὁ *subst.* [var. γίγλυμος Ios.] *îaîână, îmbinare, îmbucătură*: (despre o platoșă) πέρυγας ἐν τοῖς γίγγλυμοῖς προσθετέον XEN. *Eq.*12.6 *trebuie aplicate pene în îmbinări*; (tehn.) χρυσεῖους ἔχοντα γίγγλυμους Ios. *Al3.*130.3 *având îmbinări din aur*; ARSTT. *deAn.*433b22.

γίγγλυμόδης, ες *adj.* *asemănător cu o îmbinare*: (zool. *subst.*) τὰ δὲ δίθυρα ἐν τῷ γίγγλυμόδῃ ARSTT. *HA529a32 bivalvele o au în punctul de îmbinare.*

[γίγγλυμος, εἶδος]

γίγλυμος, ν. γίγγλυμος.

γίγνομαι, ion. *și koiné prez.* γίνομαι [τ] *vb.* [ind. impf. ἐγ(γ)νόμην, viit. γενήσομαι, aor. ἐγενόμην, pf. γέγονα, m.m.c.p. ἐγεγόνειν; conjct. prez. γίνωμαι, aor. γένωμαι; opt. prez. γιγνοίμην, viit. γενησοίμην, aor. γενοίμην; imper. prez. γίγνου, aor. γενοῦ; inf. prez. γίγνεσθαι, viit. γενήσεσθαι, aor. γενέσθαι, pf. γεγονέναι; part. prez. γιγνόμενος, viit. γενησόμενος, aor. γενόμενος, pf. γεγονώς; pas. viit. γενηθήσομαι, aor. ἐγενήθην, pf. γεγένημαι, part. pf. γεγενημένος] {ep. *și ion.* ind. impf. iter. 3sg. γινέσκειτο Hes. *Fr.*33a.15, aor. 2sg. γένευ Il. 5.897, 2sg. γένεο Hes. *Th.*657, aor. iter. 3sg. γενέσκειτο Od. 11.208, 3sg. ἔγεντο Hes. *Th.*705, Pi. *P.*6.28, Theoc. 1.88, A.Rh. 1.1141 *ș.a.*, 3sg. γέντο Il. 8.43, Hes. *Th.*199, Call. *Hec.fr.*270, A.Rh. 3.1321, pf. 3pl. γεγάσι Il. 4.325, Od. 24.84, A.Rh. 2.1162 *ș.a.*, m.m.c.p. 3sg. ἐγεγόνε(v) Hdt. 1.11, Luc. *Syr.D.*4 *ș.a.*; opt. aor. 3pl. γενοίαιο Il. 2.340, Od. 1.266, Hdt. 1.67 *ș.a.*; inf. pf. γεγάμεν [α] Pi. *O.*9.110; part. pf. sg. γεγάως -αῦϊα, pl. -αῶτες, -αῦϊαι Il. 9.456, Hes. *Fr.*280, A.Rh. 3.535 *ș.a.* *și* contr. γεγώς, pl. γεγῶτες, fem. γεγώσα Soph. *El.*775, Eur. *Ph.*628 *ș.a.*; dor. aor. 1sg. ἐγενόμαν Aesch. *Pers.*933, Eur. *El.*115, id. *Ph.*221; inf. pf. γεγάειν Pi. *O.*6.49} **1** *a se naște*: (+ prep.) ~ ἐκ τινος, ἀπό τινος *a se naște din*: ἐκ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην Il. 5.548 *doi gemeni s-au născut din Diocles*; εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ Il. 5.897 *dacă te-ai fi născut dintr-un alt zeu*; ἐκ πολιτίδων ὑμετέρων γεγόναμεν ISOC. 14.51 *ne-am născut din compatrioatele voastre*; (+ gen. originii) Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται παῖδες δύο XEN.

*An.*1.1.1 *lui Darius și Parysatis li se nasc doi copii*; (+ dat. posesiv) υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ LXX *Num.*27.3 *nu i s-au născut fii*; (+ adv.) γέγονας κακῶς AR. *Eq.*218 *de o naștere umilă*; (+ num.) ἔτεα ὥς δέκα κου γεγονότα HDT. 3.3 *în vârstă cam de zece ani*; δύο καὶ τριάκοντ' ἔτη γέγονα DEM. 21.154 *în vârstă de treizeci și doi de ani*. **2** *a lua naștere, a se ivi, a se produce, a avea loc, a se desfășura*: (despre lucruri, evenimente *și* abstr.) ἐμοὶ δ' ἄχος ὁξὺ γενέσκειτο κηρόθι OD. 11.208 *o mahnire ascuțită mi se năstea în inimă*; λόγος οὐδεὶς ἐγένετο HDT. 1.19 *nu s-a iscat nici o vorbă*; σπονδαὶ γίγνονται THUC. 1.112 *se încheie un tratat*; μάχη αὖθις γίγνεται THUC. 3.74 *are loc o nouă luptă*; ἐν τῷ γήρα πολλή εἰρήνη γίγνεται PLAT. *R.*329c *la bătrânețe ai parte de multă pace*; (despre plante) ὅσά τε φύλλα καὶ ἄνθρα γίγνεται ὦρη IL. 2.468 *câte frunze și flori iau naștere primăvara*; (despre fenomene naturale) ἐγένετο γαλήνη μεγάλη NT *Mc.*4.39 *s-a făcut o liniște mare*; ἐν τῷ χειμῶνι πολλὰ ὕδατα γίγνεται XEN. *Oec.*17.12 *multe ploi au loc iarna*; ἐγένετο ἑσπέρα LXX *Gen.*1.5 *s-a făcut seară*; (despre timp) χρόνου γιγνομένου DEM. 45.4 *cu trecerea timpului*; ἐγένοντο αἱ ἡμέραι LXX *2Rg.*2.11 *au trecut zile*; (+ adv.) τοιόσδε ὁ τάφος ἐγένετο THUC. 2.47 *astfel s-a desfășurat înmormântarea*; γίγνεται οὕτως PLAT. *R.*563a *așa se întâmplă*; (în diverse expresii) οὐκ ἔχοντες ὅτι γένωνται THUC. 2.52 *neștiind ce urmează*; (în urări) ὁ μὴ γένοιτο DEM. 15.21 *acest lucru să nu se întâmple!* **3** (despre cantități *și* numere) *a rezulta, a fi în total*: θαυμάζω ἑκατέρων τῶν ψήφων τὸν γεγονότα ἀριθμόν PLAT. *Ap.*36a *mă mir de numărul de voturi rezultat de fiecare parte*; ἐγένοντο ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι XEN. *An.*5.3.3 *au fost în număr de opt mii șase sute*; μὴ λογιζομένων τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων ἔργων γιγνομένης ISOC. 8.17 *fără să fie puse la socoteală nenorocirile care au rezultat de pe urma acestor fapte*. // (part. prez.) **γιγνόμενος**, η, ον, corespunzător, uzual, normal: ἐν ταῖς γιγνομέναις ἡμέραις ἀφικνεῖται XEN. *Cyr.*5.4.51 *sosesc în numărul normal de zile*. **4** (part.) // (prez. sg. neut.) **γιγνόμενον**, ου, τό, ceea ce se întâmplă, prezentul: τὸ ~ ὁρῶν THUC.

4.116 *văzând ceea ce se întâmplă*: πυθόμενοι τὸ ~ ἐφευγον XEN. Cyr.4.2.30 *dându-și seama de ceea ce se întâmplă, au fugit*. // (viit. sg. neut.) **γενησόμενον**, ου, τό, ceea ce se va întâmpla, viitorul: (despre medicină) ἐφορᾷ καὶ γινόμενα καὶ γεγονότα καὶ γενησόμενα PLAT. La.198d *supraveghează și cele care se întâmplă și cele care s-au întâmplat și cele care se vor întâmpla*. // (pl. neut. aor. / pf. act. / med.) **γενόμενα** sau **γεγονότα** sau **γεγενημένα**, ων, τά, lucrurile care s-au întâmplat, evenimentele: τὰ περὶ Πύλον γενόμενα THUC. 4.41 *evenimentele referitoare la Pylos*: οὐδὲ τὰ γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν IS. 9.25 *nu vrea să depună mărturie asupra celor întâmplați*: τὰ γεγενημένα ... ἅπανθ' ὑμῖν εἴρηκα ISOC. 17.24 *v-am spus toate cele care s-au întâmplat*: δηλοῦντες τὰ γεγονότα PLB. 4.60.1 *arătând cele întâmplați*. 5 (în diverse construcții sintactice) (+ inf.) γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ NT Mc.2.15 *se întâmplă că stă în casa lui*: (+ dat.) ἡμῖν γένοιτο ὁ σὼφρων ἐπιστήμων PLAT. Chrm.175c *înțeleptul să ne apară cunoscător*: (+ dat. și inf.) μὴ μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο LXX Gen.44.17 *să n-am parte să se împlinească vorba aceasta*: (+ ὥστε și inf.) λόγων ... γένοιτο σπάνις, ὥστε σοῦ τινα μνημονεῦσαι PLUT. Dio.20 *să nu existe o lipsă de subiecte, astfel încât cineva să amintească de tine*: (abs.) (cf. a ebr. amēn, 128) πᾶς ὁ λαὸς ἐροῦσιν Γένοιτο LXX Deut.27.15 *tot poporul va spune: „Să fie!”*: (frecv. în LXX și NT) (abs.) **ἐγένετο** *a fost așa / s-a întâmplat*: ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις LXX Jud.(B).19.1 *s-a întâmplat în acele zile*: (+ conj.) ἐγένετο ὡς ἦλθοσαν οἱ Ιουδαῖοι LXX 2Ezr.14.6 *și a fost așa: au venit iudeii*: (frecv. + part., care se traduce prin raportare la vb. γίγνομαι) ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων NT Mc.1.4 *Ioan boteza*. II a deveni, a ajunge: θεράποντε Διὸς ... γενέσθην OD. 11.255 *au ajuns slujitori ai lui Zeus*: τί γένωμαι; AESCH. Th.297 *ce urmează să ajung?*: γέλως δ' ἐγὼ ξένω γένωμαι SOPH. OC903 *as ajunge de răsul oaspetelui*: καὶ τις ἡμέραν μίαν χρηστὸς γένηται, δέκα πονηρὸς γίγνεται AR. Ec.178 *dacă este vreunul bun într-o zi, devine rău în zece*: γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος AR. Pl.346 *ai devenit bogat, cum*

se zice „de-adevăratelea”: (cu ὑπὸ + gen.) τὸ γινόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίγνεσθαι PLAT. Ti.28a *ceea ce devine are loc în mod necesar sub acțiunea unei cauze*: (în op. cu εἶναι) τὸ μικρὸν τὸ ἐν ἡμῖν οὐκ ἐθέλει ποτὲ μέγα γίγνεσθαι οὐδὲ εἶναι PLAT. Phd.102e *micimea din noi nu admite nici să devină, nici să fie mare*: ξένοι ἀλλήλοις γίνονται ἄνθρωποι XEN. HG4.1.34 *oamenii devin oaspeți unii altora*. III (ca substitut al lui εἶναι) a fi, a se afla, a aparține: (+ dat. posesiv) οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή IL. 4.245 *nu aveți vreo tărie în suflet*: αἰτία αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου THUC. 1.55 *aceasta a fost prima cauză a războiului*: (+ adv.) ἐὰν μέντοι ἐκεῖνα καλῶς γένηται XEN. HG4.2.3 *dacă merg bine acele lucruri*: (+ gen. posesiv) ἡ νίκη Ἀγησιλάου ἐγεγένητο XEN. HG4.3.20 *victoria îi aparținuse lui Agesilaos*: ἂν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσιτε γενέσθαι DEM. 4.7 *dacă vreți să vă bazați doar pe voi înșivă*: (+ gen. partitiv) οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται XEN. Cyr.1.2.15 *aceștia sunt dintre cei mai bătrâni*.

[cf. γένος, γένεσις]

γιγνώσκω, ion., dor., eol. și koiné **γινώσκω** vb. jimpf. ἐγίνωσκον, viit. γνώσομαι, aor.2 ἔγνω, pf. ἔγνωκα, m.m.c.p. ἐγνώκειν; conjct. aor. γνῶ; opt. viit. γνωσοίμην, aor. γνοίην; imper. aor. 2sg. γνῶθι; inf. viit. γνώσεσθαι, aor. γνῶναι, pf. ἐγνώκεναι; part. viit. γνωσόμενος, aor. γνούς, pf. ἐγνώκως; med. pas. prez. γινώσκομαι, impf. ἐγινωσκόμην, viit. γνωσθήσομαι, aor. ἐγνώσθην, pf. ἔγνωσμαι, m.m.c.p. ἐγνώσμην; conjct. aor. γνωσθῶ; opt. aor. γνωσθείην; imper. aor. γνωσθητι; inf. viit. γνωσθήσεσθαι, aor. γνωσθῆναι, pf. ἐγνώσθαι; part. aor. γνωσθεῖς, -θεῖσα, -θέν, pf. ἐγνωσμένος| {ep. și ion. aor. 3pl. ἔγνω Pi. P.4.120, id. P.9.79, aor. fără augment 3sg. γνῶ IL. 7.189, A.Rh. 3.973 s.a., 3du. γνώτην Od. 21.36; conjct. aor. 1pl. γνώμεν Od. 16.304, 3pl. γνώωσι IL. 1.302, A.Rh. 1.661 s.a.; inf. aor. act. γνώμεναι IL. 2.349, Od. 1.411 s.a.; dor. prez. 3pl. γινώσκοντι Pi. O.6.97; viit. contr. 3sg. γνωσεῖται Call. Lav.Pall.123} I a cunoaște: (+ ac.) (in-scripție la Delphoi) γνῶθι σαυτὸν XEN. Mem.4.2.24 *cunoaște-te pe tine însuși*; ei

τίς κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγορεύσαι γινώσκων
 HES. *Op.*281 *dacă cineva vrea să proclame drepturile și datoriile, cunoscându-le (în cunoștință de cauză)*; οὐ κρείσσον ποτε τῶν νόμων ~ χρή καὶ μελετᾶν EUR. *Ba.*892 *nu trebuie nici să cunoști, nici să te ocupi de ceva mai presus decât [permit] legile*; εἴνπερ γινώσκη τις τάγαθὰ καὶ τὰ κακά PLAT. *Prt.*352c *dacă cineva le-ar cunoaște pe cele bune și pe cele rele*; βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω; LXX *In.*9.17 *cine a cunoscut voia Ta?*; ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν NT *1In.*3.1 *lumea nu ne cunoaște pentru că nu L-a cunoscut nici pe El*; (+ dat.) (pas.) μηδὲ γινώσκοισθέ μοι EUR. *Hec.*255 *de nu v-aș fi cunoscut!*; γινώσκεται ... ἄμπελος τήμῃ χειρί EUR. *Cyc.*567 *vița de vie este cunoscută mâinii mele*; (+ adv.) οὐ σαφῶς γινώσκομεν EUR. *Supp.*211 *nu le cunoaștem deslușit*. II a recunoaște, a discerne: (+ ac.) εὖ γινώσκης ἡμὲν θεὸν ἢ δὲ καὶ ἄνδρα IL. 5.128 *să deosebești bine care e zeu și care e om*; θεὸς καὶ τὸ ~ φίλους EUR. *Hel.*560 *a-i recunoaște pe cei dragi [e ca și cum ai vedea] un zeu*; νῦν δὲ γινώσκω σε δὴ EUR. *El.*768 *acum însă te recunosc*; ἐγὼ τὴν φωνὴν γνοῦς αὐτοῦ PLAT. *Prt.*310b *eu recunoscându-i vocea*; (+ gen.) οὐδὲ τραπέζῃ γνότῃν ἁλλήλῳ OD. 21.36 *nu s-au recunoscut unul pe celălalt la masă*; (+ ac. și part.) οὐ με γινώσκεις ὄρῳν; EUR. *Heracl.*639 *nu mă recunoști vâzându-mă?*; (distinct de οἶδα) οἶδ' ὅτι γινώσκουσιν ὅτι ISOC. 14.34 *știu că ei recunosc că*; (abs.) οὐ γινώσκοντες ἀπηνήναντο IL. 7.185 *fără să-[l] recunoască se dădeau la o parte*; ὁρᾶτε. Γινώσκει τις ὑμῶν; AR. *Lys.*837 *priviți! Îl recunoaște cineva dintre voi?* III (gener.) a-și da seama, a înțelege, a ști: (+ ac.) (despre Hector) γνῶ γάρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα IL. 16.658 *căci a recunoscut sfânta balanță a lui Zeus (și-a dat seama că s-au schimbat sorții lui)*; τοὺς λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γινώσκω THUC. 1.86 *nu înțeleg multe cuvinte ale ateniensilor*; ἀποκρινοῦμαι ... ὅτι γινώσκει τί PLAT. *R.*476e *răspund că știe ceva*; εἰ ἐγὼ μὴ γινώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια XEN. *HG*4.1.33 *dacă eu unul nu-mi dau seama de cele ce sunt sfinte și drepte*; (cu sens rezultativ) νῦν ἔγνω τὸν Ἔρωτα THEOC. 3.15 *acum știu cine este*

Eros; (+ gen.) ἄρα γινώσεται Σωκράτης ὁ σοφὸς δὴ ἐμοῦ χαριεντιζομένου; PLAT. *Ap.*27a *oare își va da seama înțeleptul Socrate că eu glumesc?*; οὐδὲν ἔφη τῶν λεγομένων κατὰ τοῦ Κλωδίου ~ PLUT. *Caes.*10 *a spus că nu știe nimic despre cele afirmate împotriva lui Clodius*; (+ adv.) γινώσκω καλῶς EUR. *Heracl.*982 *imi dau seama foarte bine*; γυνή τε πρὸς τοῖσδ' οὐς' ἐγίνωσκον καλῶς, μίσημα πᾶσιν EUR. *Hipp.*406 *în plus, femeie fiind, știam prea bine [că le voi fi] obiect de dispreț tuturor*; (+ conj. ὅτι „că”) γινώσκω ὅτι THUC. 6.33 *știu că*; κατὰ τί γνῶσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν [τὴν γῆν]; LXX *Gen.*15.8 *după ce voi ști că-l voi moșteni [pământul]?*; (abs.) γνῶσομαι κἄγωγ' AR. *Pl.*1057 *imi voi da seama și eu*; ὥς ἕκαστος γινώσκει καὶ ἱατρὸς καὶ ἰδιώτης THUC. 2.48 *după cum știe fiecare, fie medic, fie om simplu*; περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γινώσκετε THUC. 6.80 *în legătură cu cele pe care voi înșivă le știți cu nimic mai puțin*. IV a afla, a prinde de veste: γνῶση πρὶν ἀκοῦσαι THEOC. 26.19 *vei afla înainte de a auzi*; ἔγνω οὖν [ὁ] ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶν NT *In.*12.9 *mulțimea mare de iudei a aflat că este acolo*; (+ conj. ὥς) γνῶθι ὥς SOPH. *OC*1025 *află că*; V a înțelege: (frecv. aor. 2sg.) ἔγνω EUR. *Or.*1131 *ai înțeles (= te-ai dumerit)*; SOPH. *Tr.*1221. VI a judeca, a considera, a crede: δοκῶν δὲ ὁρθῶς ~ ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ THUC. 1.126 *crezând că judecă corect, a trecut la acțiune*; ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίνωσκεν THUC. 7.48 *acestea erau lucrurile pe care le considera Demosthenes*; περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γινώσκω DEM. 1.19 *în privința ajutorului știu aceste lucruri (= sunt de aceași părere)*; εἰ δὲ σύ πως ἄλλως γινώσκεις XEN. *Mem.*2.6.39 *dacă știi altfel (= dacă ești de altă părere)*; ὁ Φαρνάβαζος ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν XEN. *HG*3.1.12 *Pharnabazos a considerat că femeia trebuia să îndeplinească funcția de satrap*. VII a hotărî, a decide: σὺ δ' αὐτὸς γνῶθι ναυκληρεῖν πόλιν AESCH. *Th.*650 *hotărăște tu însuși să cărmuiești cetatea*; αὐτὸς γνῶση PLAT. *Grg.*505c *vei hotărî tu însuși*; (pas. part. pf.) ξύμφορ' εἶναι καὶ καλῶς ἔγνωσμένα EUR. *Med.*779 *hotărârile luate sunt folositoare și bine nimerite*; πῶς ἂν ...

κρίσιν ἀκριβεστέραν ταύτης εὐροίμεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐγνωσμένης ISOC. 6.30 *cum am putea găsi o judecată mai corectă decât cea hotărâtă de către dușmani*: οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον ... ὅτι ἡ στρατιὰ οὕτω γινώσκει XEN. An.6.1.19 *lohagii spuneau că armata astfel hotărâște*: τοῖς ἐγνωσμένοις κοινῇ μόνον ... ἀπειθεῖν PLUT. Ca.Mi.32 *a se împotrivi de unul singur celor hotărâte în comun*. VIII (ca eufemism) a cunoaște (trupește pe cineva), a avea relații intime: (+ ac.) ὁ δέ μ' ἠκολούθησεν μέχρι τοῦ πρὸς τὴν θύραν· ἔπειτα ... ἐμέ τε καὶ τὴν μητέρ' ἔγνω μ'. MEN. Fr.558 *m-a urmărit până la ușa, apoi „ne-a cunoscut” pe mine și pe mama*: ἔγνω Καὶν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Εὐωχ LXX Gen.4.17 *Cain a cunoscut-o pe femeia lui și, rămânând grea, l-a născut pe Enoh*: οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν υἱόν NT Mt.1.25 *n-a cunoscut-o până când a născut un fiu*: ἐγνώκει ὁ Γάϊος + ac. PLUT. Galb.9 *Gaius avușese relații cu*: LXX Gen.4.25. IX a pune la încercare, a verifica: σύ τ' ἐγὼ τε γυναικῶν γνῶομεν ἰθὺν OD. 16.304 *tu și eu mine să punem la încercare gândul femeilor*. X (f. rar. pas.) a fi condamnat: ἐφ' αἵματι δημηλασίαν ψήφῳ πόλεως γνωσθεῖσαι AESCH. Supp.7 *condamnat la exil prin votul cetății pentru sângele [vâr-sat]*. XI a face cunoscut, a celebra: γνῶσομαι τὰν ὀλβίαν Κόρινθον Pl. O.13.3 *voi face cunoscut bogatul Corinthos*.

γίννος, ου, ὁ *subst.* [var. γιννός] *catâr pitic*: ARSTT. GA749a1, ARSTT. HA577b21.

γίνομαι, (ion. și koiné) v. γίγνομαι.

γινώσκω, (ion., dor., eol. și koiné) v. γινώσκω.

γιώρας, v. γειώρας: LXX Is.14.1.

γάγος, εος, τό [ᾱ] *subst.* lapte: ~ ἄγγεα δεύει IL. 2.471, id. 16.643 *laptele mustește în vase*: ἔς ἄμελξιν γάγ<εο>ς Pl. Fr.Hyporch.106.4 *pentru mulgerea lapte-lui*.

[R. γάλα]

γάζω, *vb.* a suga: τὸ σὸν αὐτοῦ μέλι γάζεις Pl. Fr.Parth.97 *îți sugi propria miere*.

[R. γάλα]

γλακτο-φάγος, ου [ᾱ] *adj.* care se hrănește cu lapte: IL. 13.6, (despre sciți) Hes. Fr.151. [γάλα, φαγεῖν]

γλαμῦρός, ἄ, ὄν *adj.* lacom: (despre niște păsări) τοὺς γλαμυροὺς κατὰ φορβάν SOPH. Fr.396 *lacome la mâncare*.

[cf. γλάμων]

γλάμων, ωνος, ὁ [ᾱ] *adj.m.* urduros: (despre diverse personaje) κάρχεδρος ὁ ~ AR. Ra.588 *și Archedemos cel urduros*: AR. Ec.254 și 398, LYS. 14.25.

γλάνις, ιδος, ὁ [ᾱ] *subst.* [var. sg. gen. γλάνιος, dat. γλάνει: pl. nom. γλάνεις, gen. pl. γλάνιων Arstt.] (iht.) somn, *Silurus glanis* L.: ARSTT. HA505a17.

γλάνος, ου, ὁ *subst.* (zool.) hienă: ARSTT. HA594a31.

γλαρίς, ιδος, ἡ *subst.* obiect cu care se poate sculpta piatra și lemnul, daltă: SOPH. Fr.529, CALL. Fr.512.

γλαυκιάω-ῶ, *vb.* {ep. part. γλαυκιάων Hom., Hes.} a avea o licărire în ochi, a avea o privire de foc: (despre un leu) γλαυκιάων δ' ἰθὺς φέρεται μένει IL. 20.172 *cu o privire de foc se avântă în forță*: HES. Sc.430.

[γλαυκός]

γλαυκῖνος, η, ὄν *adj.* de un gri-albăstrui: ἱμάτιον γλαυκῖνον PLUT. M.821e *haină gri-albăstrui*: γλαυκίνοις ἐχρῶντο περιζώμασι PLUT. M.821e *se foloseau de centuri gri-albăstrui*. // **γλαυκῖνον**, ου, τό, *subst.* culoare gri albăstrui: PLUT. M.565c. [γλαυκός]

γλαυκιάων, v. γλαυκιάω.

γλαυκ-όμματος, ου *adj.* cu ochi gri-albăstrui: (despre un cal) PLAT. Phdr.253e, (despre Cato) PLUT. Ca.Ma.1. [γλαυκός, ὄμμα]

γλαῦκος, ου, ὁ *subst.* I (iht.) pește de mare comestibil, poate o specie de câine de mare: AR. Fr.380. II (iht.) tip de scrumbie: ARSTT. HA508b20.

[γλαυκός]

γλαυκός¹, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος] {dor. fem. γλαυκά Eur., Theoc.} I strălucitor, luminos, scânteietor, sclipitor: (epitet al mării) γλαυκή δέ σε τίκτε θάλασσα IL. 16.34 *marea strălucitoare te-a născut*: κῶμα ... γλαυκόν AR. Th.45 *val scânteietor*: (ac.) γλαυκὴν ἄλα EUR. Cvc.16 *mare strălucitoare*: πόντου ἐπὶ γλαυκοῖο A.RH. 1.182 *pe întinsul mării luminoase*: γλαυκᾶς ἐπ' οἶδμα λίμνας AR. Av.1339 *pe întinsul mării scânteietoare*: THEOC. 16.61. // **γλαυκή**, ἥς, ἡ, *subst.* mare: γλαυκὴν

δυσπέμφελον ἐργάζονται HES. Th.440 *muncesc pe marea greu de trecut*. II (epitet al divinităților, cu referire la aspectul luminos sau la ochii strălucitori) *luminos*, cu ochi strălucitori: (frecv. despre zeița Athena) γλαυκᾶς ... Ἀθάνας EUR. *Heracl.* 754 *Athena cu ochi strălucitori*; (despre nereida Galaneia) γλαυκά δὲ Πόντου θυγάτηρ EUR. *Hel.* 1457 *fiică a Mării cu ochi strălucitori*; γλαυκὰν ὑπ' ἡῶ THEOC. 16.5 *sub aurora luminoasă*; γλαυκαῖς Νηρηίσι THEOC. 7.59 *nereide strălucitoare*. III (despre diverse nuanțe ale verdelui) *verde-gri*, *verde-albăstrui*, *verzui*: γλαυκᾶς θαλλὸν ἱερὸν ἐλαίας EUR. *IT* 1101 *mlădița sacră a măslinei verzuie*; SOPH. *OC* 701, (despre culoare pielii) HDT. 4.108, (frecv. despre culoarea ochilor) γλαυκότερα δὲ τὰ ὄμματα τῶν παιδίων ARSTT. *Pr.* 910a16 *ochii mai albaștri ai copiilor*; PLUT. *Sull.* 2, (nuanță neapreciată de greci) LUC. *DMeretr.* 2.1.

γλαυκός², (gen. sg.) v. γλαύξ.

γλαυκότης, ητος, ἡ *subst.* culoare limpede, culoare verde-albăstrie: (despre ochii bebelușilor) ἀσθένεια δὲ τις ἡ ~ ARSTT. *GA* 779b12 *culoarea limpede este o slăbiciune*; (despre privirea strălucitoare a lui Sulla) τὴν δὲ τῶν ὀμμάτων γλαυκότητα PLUT. *Sull.* 2 *culoarea strălucitoare a ochilor*; ARSTT. *GA* 778a18, PLUT. *M.* 590f. [γλαυκός]

γλαυκό-χρως, χροος *adj.* [ac. γλαυκόχροα] de un verde-gri: γλαυκόχροα κόσμιον ἐλαίας Pl. *O.* 3.13 *podoba de un verde-gri a măslinei*.

[γλαυκός, χρῶς]

γλαυκόω-ῶ, vb. (medic.) *pas.* a fi slăbită vederea, a fi afectată privirea de glaucom: τὰς ὄψεις γλαυκωθείη IOS. *A* 112.113.4 *glaucomul i-ar fi afectat vederea*.

[γλαυκός]

γλαυκώδης, ες *adj.* din specia cucuvelei: (subst.) οἱ δὲ γλαυκώδεις τῶν ὀρνίθων ARSTT. *HA* 504a26 *păsările din specia cucuvelei*.

[γλαύξ]

γλαύκωμα, ατος, τό *subst.* (medic. despre diverse afecțiuni oculare) cataractă, glaucom (colorarea în albastru a cristalinului): ἔστι δὲ τὸ μὲν ~ ξηρότης τις [μᾶλλον] τῶν ὀμμάτων ARSTT. *GA* 780a17 *glaucomul este mai degrabă un fel de uscăciune a ochilor*.

[γλαυκῶ]

γλαυκ-ῶπις, ἰδος, ἡ *adj.f.* [ac. γλαυκώπιδα Hom., Hes., Pl. și γλαυκῶπιν Hom., Hes., Luc.] cu ochi scânteietori, limpezi, cu o înfățișare strălucitoare (conform altei interpretări, cu ochi de cucuvea, γλαύξ): (frecv. epitet al zeiței Athena) θεᾷ ~ Ἀθῆνη IL. 1.206 *zeița Athena cu ochi scânteietori*; OD. 24.518, (subst. cu referire la Athena) ἐνθ' ἀπέβη ~ OD. 6.47 *a urcat într-acolo zeița cu ochi scânteietori*; (epitet al lunii, identificată cu Athena) γλαυκῶπις μήνη EUR. *Fr.* 1009 *lună scânteietoare*; HES. *Op.* 72, id. *Sc.* 470, Pl. *O.* 7.51, id. *N.* 10.7, LUC. *ITr.* 1.

[γλαυκός, ὦψ]

γλαυκῶψ, ὄπος, ὁ, ἡ *adj.* (= γλαυκῶπις) cu ochi scânteietori: γλαυκῶπες ... δράκοντες Pl. *O.* 6.45 *balauri cu ochi scânteietori*: κτεῖνε μὲν γλαυκῶπα ... ὄφιν Pl. *P.* 4.249 *a ucis șarpele cu ochi scânteietori*.

[γλαυκός, ὦψ]

γλαύξ, γλαυκός, ἡ *subst.* {att. nom. γλαῦξ} I (ornit.) cucuvea, *Athene noctua*, simbol al cetății Atena: νυκτερόβια ~ ARSTT. *HA* 488a26 *cucuvea care își caută hrana noaptea*; (în relație cu zeița Athena) AR. *Eq.* 1093, (ca semn augural) ~ ἡμῶν πρὶν μάχεσθαι τὸν στρατὸν διέπτατο AR. *V.* 1086 *o cucuvea a traversat în zbor armata noastră înainte de luptă*; (prov.) τίς γλαῦκ' Ἀθήναξ' ἤγαγεν; AR. *Av.* 301 *cine aduce o cucuvea la Atena?* (echivalent cu „a căra apă la fântână”, „a vinde castraveți grădinarului”); SOPH. *Fr.* 111, MEN. *Fr.* 534, LXX *Le.* 11.16, AESOP. 4.3 ș.a. II monedă la Atena pe care era gravată o cucuvea: γλαῦκες ὑμᾶς οὔποτ' ἐπιλείψουσι Λαυρεωτικά AR. *Av.* 1106 *nu ne vor lipsi niciodată „cucuvele” de Laurion* (sc. monede făcute din argintul extras din muntele Laurion).

[cf. γλαυκός]

γλάφῳ, τό [ᾶ] *subst.* grotă, peșteră: ~ πετρῆεν HES. *Op.* 533 *grotă de piatră*.

[cf. γλαφυρός]

γλαφῦρία, ας, ἡ *subst.* I eleganță, rafinament: τῆς γλαφυρίας καὶ πιθανότητος PLUT. *M.* 1065d *cu rafinament și credibilitate*; (despre finisarea unor coloane) οὐ τοσοῦτον ἔσχον γλαφυρίας PLUT. *Publ.* 15 *nu au câștigat atât de multă eleganță*. II (pl.) calități: τὰς δ' ἄλλας <ὡς> γλαφυρίας

ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθεσθαι PLUT. *Pyrrh.* 8 *a nu aprecia deloc alte calități.*

[γλαφυρός]

γλᾶφῦρός, ἄ, ὄν *adj.* I scobit, găurit, adânc: (frecv. despre corăbii) ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι IL. 2.454 *in corăbiile scobite*; OD. 4.513, A.RH. 3.316, ἐν σπητὶ γλαφυρῷ IL. 18.402 *in grotă scobită*; OD. 5.194, HES. *Th.* 297, πέτρης ἐκ γλαφυρῆς IL. 2.88 *de pe o piatră găurită*; ἐν λιμένι γλαφυρῷ OD. 12.305 *in portul adânc*; γλαφυρῆς ἐξεῖλετο φωριαμοῖο φάρμακον A.RH. 3.844 *a scos un leac din cufărul adânc*. II dăltuit, cizelat, șlefuit: οἷσων φόρμιγγα γλαφυρῇν OD. 8.257 *aducând lira șlefuită*; ἄρμασί τε γλαφυροῖς PI. *N.* 9.12 *cu care șlefuite*. III neted: τῶν ἀραχνίων οἱ γλαφυρώτατοι ARSTT. *HA* 622b23 *cei mai netezi dintre păianjeni* (sc. *fără păr*); κηρίον ... γλαφυρόν ARSTT. *HA* 546b20 *fagure neted*. IV (fig. despre abstr. și pers.) I ingenios, subtil, iscusit: ὃ γλαφυρώτατε AR. *An.* 1.272 *o, prea iscusitul!*; γλαφυρωτάτην παρέσχε χρεῖαν PLUT. *Caes.* 59 *a oferit un folos foarte ingenios*; εὐειδῇ δὲ καὶ γλαφυρὰ γίνεται τὰ βρέφη PLUT. *Lyc.* 17 *pruncii devin frumoși și iscușiți* (subst.) ποικίλλοντες τῷ γλαφυρῷ γεωμετρίαν PLUT. *Mar.* 14 *împetrificând geometria cu subtilitate*. 2 rafinat, elegant, distins: ἐλευθερίοις καὶ γλαφυραῖς διατριβαῖς PLUT. *Cim.* 13 *cu preocupări demne de oameni liberi și distinse*; (ac.) γλαφυρόν βίον PLUT. *Mar.* 3 *viață rafinată*; LUC. *DDeor.* 20.11. 3 îndemânat, abil: χάριν γλαφυρᾶς χερὸς ἄκρον ὑποστάς μισθόν THEOC. *Epigr.* 8.5 *răsplătind din belșug cu o sumă imensă mâna abilă*.

[γλάφω]

γλᾶφῦρότης, ητος, ἡ *subst.* elegantă: τῆς ποικιλίας τῶν ἔργων καὶ γλαφυρότητος IOS. *AI* 2.69.4 *varietatea și elanța obiectelor*.

[γλαφυρός]

γλᾶφῦρως, *adv.* [comp. -ωτέρως Arstt.] cu rafinement, abil: (despre un pumnal) εἰργασμένον γλαφυρῶς PLUT. *Dio.* 58 *lucră cu rafinement*; γλαφυρωτέρως εἰρήκεν ARSTT. *deAn.* 405a8 *a vorbit cu mai multă abilitate*; (despre constituția cretană) ARSTT. *Pol.* 1271b22, PLUT. *M.* 989c.

[γλαφυρός]

γλάφω, [ᾱ] *vb.* a săpa pământul: (despre un

leu) ποσσὶν γλάφει HES. *Sc.* 431 *scurmă cu ghearele*.

[cf. γλαφυρός]

γλαχῷ, **γλάχων**, *v.* βληχῷ.

γλεῦκος, εος-ους, τὸ *subst.* must, vin dulce: ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἄσκος γλεῦκους LXX *Iov.* 32.19 *pântecele meu e ca un burduf cu must*; (iron.) γλεῦκους μεμεστωμένοι εἰσὶν NT *Fp.* 2.13 *sunt plini de must*; τὸ ~ ἵκιστα μεθύσκει PLUT. *M.* 655f *mustul îmbată în cea mai mică măsură*; LUC. *Philops.* 39, ARSTT. *Pr.* 926b32, IOS. *AI* 2.64.4, CALL. *Aet.* fr. 93.

[cf. γλυκύς]

γλέφαρον, *v.* βλέφαρον:

γλήνη, ης, ἡ *subst.* I pupilă a ochiului, glob ocular, ochi: ἐκ δ' ὥσε γλήνην IL. 14.494 *i-a scos globul ochiului afară*; (despre ochiul ciclopului) γλήνης καιομένης OD. 9.390 *arzându-i străfundul ochiului*; φοῖνιαι δ' ὁμοῦ γλῆναι γένει' ἔτεγγον SOPH. *OT* 1277 *pupilele însângerate îi înnuiau deopotrivă barba*; κενεὰς ὁ γεραῖος ἀνέσχε γλήνας A.RH. 2.255 *bătrânul și-a ridicat pupilele goale*. II (de la imaginea reflectată în ochi) răpușă: (depreciativ) ἔρρε κακὴ ~ IL. 8.164 *fugi de aici, răpușică fricoasă!*

[cf. γαλήνη?]

γλήνος, εος, τὸ *subst.* (continând ideea de strălucire) odor, podoabă: γλήνεα πολλὰ κεχάνδει IL. 24.192 *conține multe odoare*; A.RH. 4.428.

[cf. γλήνη, γαληνός]

γλήχων, *v.* βληχῷ:

γλίσχρ-αντιλογ-εξεπίτριπτος, ὄν *adj.* (compus comic) plin de șicane, dispute și escrocherii: οὐδ' ἐλκόμενος περὶ πραγματίου γλίσχραντιλογεξεπιτρίπτου AR. *Nu.* 1004 *neatras de o trebușoară plină de șicane, dispute și escrocherii*.

[γλίσχρος, ἀντιλέγω, ἐξεπιτρίβω]

γλίσχρεύομαι, *vb.* a fi lipicios, (fig.) a fi avar, meschin: χαλκιδίζειν: ἐπὶ τῶν γλίσχρευομένων PLUT. *Prov.* 1.84 *a fi precum cei din Chalkis: despre cei avari*.

[γλίσχρος]

γλίσχρος, α, ὄν *adj.* I (concr.) lipicios, cleios, vâscos: τὸ γλίσχρον καὶ λιπαρὸν ἅμα μὲν τὴν σάρκα κολλᾷ πρὸς τὴν τῶν ὀστέων φύσιν PLAT. *Ti.* 82d *materie vâscoasă și grasă care lipește carnea de oase*; ἔχει δὲ πᾶσα θρίξ ὑγρότητα πρὸς τῇ ρίζῃ γλίσχραν ARSTT. *HA* 518b14 *fiecare fir are*

o sevă văscuasă la rădăcină: ARSTT. *Me-te*.383b34. II (fig.) I tenace, stăruitor, insistent, forțat: νῦν δὴ γενοῦ ~ AR. *Ach*.452 *fii acum stăruitor*; γλίσχρα ἢ ὁλκή αὐτῇ τῆς ὁμοιότητος PLAT. *Cra*.435c *să nu fie forțată această străduință de asemănare*. 2 avar, cărpănos: ARSTT. *ENI*121b22, ὁ δὲ πένης ἦν καὶ ~ IOS. *AI*14.31.3 *săracul era și avar*. 3 (despre lucruri) neînsemnat, umil, sărăcacios: μικρὰ καὶ γλίσχρα DEM. 23.208 *mici și neînsemnate*; γλίσχρον γὰρ αὐτοῖς ἔστι δειπνον PLUT. *Lyc*.17 *ai o masă umilă*; (despre locuri) εἰς τόπους γλίσχρους PLUT. *Flam*.4 *în locuri sărăcicioase*; τέχνηι γλίσχραι LUC. *Fug*.13 *indelemiciri umile*.

[R. lui γλοιός]

γλισχρότης, ητος, ἡ *subst.* I (concr.) vâscozitate, materie lipicioasă: περίπλεων μυζώδους τὸ παιδίον ἐξέρχεται γλισχρότητος ARSTT. *HA*585a25 *copilul vine pe lume acoperit cu o materie vâscoasă, ca un mucus*; ARSTT. *Pr*.889b16, POL. 26.1.14, LUC. *Anach*.29. II (fig.) cărpănoșenie, zgârcenie, meschinărie: γλισχρότητα πολλήν καὶ μικρολογίαν κατηγοροῦσιν PLUT. *Them*.5 *il acuză de multă cărpănoșenie și de zgârcenie*; ARSTT. *Pol*.1326b38, PLUT. *M*.125e.

[γλίσχρος]

γλίσχρων, ονος, ὁ *subst.* mîncău, găman: AR. *Pax*193.

[γλίσχρος]

γλίσχρος, αχ: [superl. γλισχρότατα] I precum lipiciul, pregnant: ~ εἰκάζω PLAT. *R*.488a *reprezintă în imagini care se întipăresc*; μάλα γε ~ PLAT. *Cra*.414c *tare anevoios*; οὐ ~ ἀλλ' ἀληθινῶς ISOC. 5.142 *nu din dorința de a fi cât mai apropiat, ci în chip adevărat*. II cu insistență, cu ardoare: ~ ἐπιθυμεῖν ζῆν PLAT. *Cri*.53e *a dori să trăiești cu ardoare*. III în mod meschin, în mod avar, cu zgârcenie: πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος ~ PLAT. *R*.553c *îndreptându-se cu avarii spre afaceri*; ζῆν ~ ARSTT. *Pol*.1266b26 *a trăi în avarii*; ~ χορηγὼν PLUT. *Lys*.4 *ajutând cu zgârcenie*. IV cu trudă, în mod dificil: ~ αὐτὸς ἐργαζόμενος XEN. *Cyr*.8.3.37 *muncind din greu*; μὴ ~ ποτὲ λάβοι APP. *Mith*.311 *să nu le poată captura cu dificultate*; DEM. 37.38.

[γλίσχρος]

γλίχομαι, vb. [doar prez. și impf.] a dori cu

ardoare, a tânji după: (+ gen.) γλιχόμενοι Αἰγύπτου HDT. 4.152 *arzând de dorința de a ajunge în Egipt*; γλιχόμενος τοῦ ζῆν PLAT. *Phd*.117a *agățându-mă de viață*; οἱ δ' αἰεὶ τῆς ὑπεροχῆς γλιχόμενοι PLUT. *M*.487a *cei care aspiră să aibă autoritate*; ὀνόματος καὶ δόξης γλιχόμενον PLUT. *Cic*.45 *tânjind după renume și glorie*; AESOP. 8.8, IOS. *AI*14.165.3, LUC. *Sal*.35; (+ ac.) σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἄξια ... γλίχονται PLAT. *Hipparch*.226e *doresc lucruri mici și de puțină valoare*; (+ inf.) ὦν ... ἐγλίχοντο μὴ ἄψασθαι THUC. 8.15 *[bani] de care își doreau să nu se atingă*; πράξαντας ταῦθ' ἅ πάντες αἰεὶ γλίχονται λέγειν DEM. 6.11 *făcând toate cele pe care cu toții doresc să le povestească*; τῶν πρὸς χάριν μὲν αἰεὶ λέγειν γλιχομένων ISOC. 12.140 *[a fi] dintre cei care-și doresc să vorbească pentru a face plăcere*; γλιχόμενος ἐξελληνίσαι τοῦνομα PLUT. *Num*.13 *dorind să dea cuvântului o origine greacă*; PLAT. *Grg*.489d, PLUT. *TCG*36; (+ ὥς) ὥς δὲ στρατηγῆσεις αὐτῆς γλίχεται HDT. 7.161 *aspiri să o conduci*.

[cf. γλοιός, γλίσχρος]

γλοιός, ἄδος, ἡ *subst.* iapă nărașă: SOPH. *Fr*.1037.

[γλοιά]

γλοιός, οῦ, ὁ *subst.* gumă, clei, materie lipicioasă, vâscoasă: οἶον ~, ἀπὸ τῆς ὕλης HDT. 3.112 *ca un fel de rășină vâscoasă dintr-un arbore*; ὁμοίους τῷ γλισχροτάτῳ γλοιῷ ARSTT. *Mir*.844a14 *la fel precum o gumă foarte lipicioasă*. II **γλοιός**, ἅ, ὄν, *adj.* (fig. peior. despre pers.) alunecos: AR. *Nu*.449.

[cf. γλίσχρος]

γλοιώδης, ες *adj.* lipicios: (subst.) PLAT. *Cra*.427b, ARSTT. *Fr*.311.

[γλοιός]

γλουτός, οῦ, ὁ *subst.* (despre oameni) fesă, bucă, (despre animale) crupă, sapă: γλουτόν κατὰ δεξιόν IL. 5.66, id. 13.651 *în buca dreaptă*; (medic.) μηροῦ δὲ καὶ γλουτοῦ τὸ ἐντὸς περὶνεον ARSTT. *HA*493b9 *partea de interior a coapsei și a fesei este perineul*; δόρατι Τυρρηρικῷ βεβλημένος τὸν γλουτόν PLUT. *Publ*.16 *lovit în fesă de o lance etruscă*; (frecv. pl., despre animale) ἄπτηται κατόπισθε ... ἰσχία τε γλουτούς τε IL. 8.340 *[un leu] prinde din spate soldul și crupa*; HDT. 4.9, SOPH. *Fr*.501, (du.) XEN. *Eq*.7.3, ARR.

Cyn.10.3, Ios. A115.374.3.

γλυκάζω, vb. (intrans.) a avea gust dulce: μέλι γλυκάζον LXX Iez.3.3. *miere care are gust dulce*.

[γλυκός]

γλυκαίνω, vb. [viit. γλυκᾶνῶ, aor. ἐγλυκᾶνα, pf. ἰνυζ.; pas. viit. γλυκανθήσομαι, aor. ἐγλυκάνθην, pf. γεγλυκάσμαι] I (trans.) a îndulci, a da gust dulce: (frecv. pas.) ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἦδη γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς XEN. Oec.19.19 *ciorchinii sunt îndulciți de soare*; ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ LXX Ex.15.25 *apa a fost îndulcită*; γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ LXX Prov.24.13 *gâttelej tău va fi îndulcit*; ARSTT. Ph.244b7. II (intrans.) (fig.) a fi dulce, plăcut: ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ ἐχθρὸς LXX Sir.12.16 *dușmanul va purta dulceață pe buzele lui*; ἐξ ἡχοῦς αὐτῶν ~ μέλη LXX Sir.47.9 *a se îndulci cântecele de pe urma sunetului lor*; (despre pasiuni) γλυκαίνεσθαι γὰρ λέγουσι καὶ πικραίνεσθαι PLUT. M.1120e *spun că se îndulcesc și se amărăsc*; LXX Ion.20.12.

[γλυκύς]

γλυκάσμα, atos, τό subst. I dulceață: ~ αὐτῶν ἱασις ψυχῆς LXX Prov.16.24 *dulceața lor (sc. a vorbelor) este vindecare a sufletului*; ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς LXX Sir.11.3 *rodul ei (sc. al albinei) este cel dintâi dintre lucrurile dulci*. II vin dulce: φάγετε λιπάσματα καὶ πῖετε γλυκάσματα LXX IEzr.9.51 *mâncări mîncăruri grase și beți vinuri dulci*; LXX 2Ezr.18.10.

[γλυκάζω]

γλυκασμός, οὖ, ὁ subst. I gust dulce, dulceață: (pl.) φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοί LXX Cânt.5.16 *gâttelej lui [este] dulceață*. II vin dulce: ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν LXX Am.9.13 *munții vor picura vin dulce*; LXX Ioel.4.18.

[γλυκάζω]

γλυκεῖα, fem. al lui γλυκύς.

γλυκερός, ἄ, ὁν adj. [comp. -ώτερος] {ion. fem. γλυκερή Hom., Hes., A.Rh.; dat. pl. γλυκερῆσιν} (= γλυκύς) dulce: συκέαι γλυκεραί OD. 11.590, *smochini dulci*; (despre miere) ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος THEOC. 15.117 *din miere dulce*; OD. 20.69, (despre apă) LXX Prov.9.17, (despre plante) THEOC. 8.37, (fig.) (despre voce) φωνὰ γλυκερώτερα THEOC. 20.27 *glas mai*

dulce; (despre somn) ὕπνος ~ IL. 10.4 *somn dulce*; THEOC. 24.7, A.Rh. 3.751, (despre buze) γλυκερώτερα χεῖλη THEOC. 12.32 *buze mai dulci*; (despre ochi) γλυκεροῖσιν ... ὀμμασιν A.Rh. 4.1039 *cu ochi dulci*; ὀφθαλμῶν γλυκερὸν φάος A.Rh. 2.184 *rază dulce a ochilor*; (despre pers.) γλυκερὸν τέκος THEOC. 15.13 *copilaș dulce*; (despre Telemachos) γλυκερὸν φάος OD. 17.41 *rază de soare dulce*; (despre Myrrhine) AR. Lys.971, οἷσι τέκνων ἔστιν ἐν οἴκοις γλυκερὸν βλάστημ' EUR. Med.1099 *cei ce au în casă o dulce înflorire de copii*; (despre cântec, dans) ἀοιδαί εἰς ἔτος ἐξ ἔτους γλυκερώτεροι A.Rh. 4.1774 *cântece de la un an la altul mai dulci*; IL. 13.637, OD. 23.145, Hes. Th.97, LUC. Salt.23, (despre abstr.) γλυκερῆσιν ἐρευνθόμενον χαρίτεσσιν A.Rh. 1.1230 *(Hylas) irizat în roșu de farmecele dulci*; Hes. Sc.331, Pl. Fr.152, PLAT. Epigr.6.43, CALL. Lav.Pall.99 ș.a.

[γλυκύς]

γλύκιος, α, ὄν adj. dulce: (despre vin) ARSTT. EE1238a28.

[γλυκύς]

γλυκίων, comp. al lui γλυκύς.

γλυκυθυμία, ας, ἡ subst. I înclinație, disponibilitate: ἔνεκα τῆς γλυκυθυμίας τῆς πρὸς τὰς ἡδονάς PLAT. Lg.635c *datorită disponibilității către plăceri*; ARSTT. Fr.398, PLUT. M.476d, PLUT. M.1104c. II gingășie a caracterului: PLUT. Them.10, PLUT. M.970b.

[γλυκύθυμος]

γλυκύ-θῦμος, ὄν [κῦ] adj. I blând, blajin: οὐ γάρ τι ~ ἀνὴρ ἦν IL. 20.467 *nu era cătuși de puțin blând*; Ἐπικούρειοι γλυκύθυμοι LUC. Herm.16 *epicurei blajini*. II care îndulcește sufletul: ~ Ἔρως AR. Lys.551 *Eros care îndulcește sufletul*; (despre somn) AR. Nu.706.

[γλυκύς, θυμός]

γλυκύ-καρπος, ὄν adj. cu rod dulce: ἄμπελος ἄ ~ THEOC. 11.46 *viță cu rod dulce*.

[γλυκύς, καρπός]

γλυκύ-μηλον, ου, τό subst. {dor. γλυκύμαλον Sapph., Call., Theoc.} I (bot.) merisor dulce (fruct): τὸ γλυκύμαλον ἐρεῦθεται SAPPH. Fr.105a *merisorul se înroșește*; (fig. în adresare către o persoană) τὸ φίλον γλυκύμαλον THEOC. 11.39

merisorul meu drag. II (bot.) merisor (ar-bore): CALL. *Cer*.28.

[γλυλός, μήλον]

γλυκυ-μήχανος, *ον* *adj.* {dor. γλυκυ-μάχᾱνος, *ον* Pi.} cu o dulce capcănă: PI. *Fr.Pae*.52b.80.

[γλυλός, μηχανή]

γλυκύ-πικρός, *ον* *adj.* dulce-amar: (fig. despre Eros) SAPPH. *Fr*.130, (despre plăcere) PLUT. *M*.681b, PLUT. *M*.522c.

[γλυλός, πικρός]

γλυκύς, *εἶα*, *ύ* *adj.* |comp. γλυκίων *și* γλυκύτερος; *superl.* γλύκιστος *și* γλυκύτατος| {eol. fem. γλύκη Sapph.} I (concr. despre gust sau miros) I dulce: γλυκὺ νέκταρ IL. 1.598; *nectar dulce*; οἶνος ~ EUR. *Cyc*.560 *vinul dulce*; PLAT. *Thi*.159c, ARSTT. *Mete*.388b10; THEOC. 7.82, μέλι ~ NT *Apoc*.10.10 *miere dulce*; πλακοῦς ~ AR. *Ach*.1127 *plăcintă dulce*; ~ καρπός PLUT. *M*.684b *rod dulce*; (în op. cu πικρός „amar”) γεῖσις πικροῦ καὶ γλυκέος ARSTT. *deAn*.422b25 *gustul amarului și al dulcelui*; τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται LXX *Prov*.27.7 *cele amare par dulci*. 2 (despre apă) cu ἀρὰ dulce: ποταμός ... βραχὺς καὶ ~ HDT. 4.52 *fluviu îngust și cu apă dulce*; λίμνη γλυκεῖα PLB. 4.40.9 *lac cu apă dulce*; ὕδωρ γλυκὺ PLUT. *Dio*.24 *apă dulce*; HDT. 4.181, CALL. *Fr*.407, APP. *BC*4.14.107. II (frecv. fig.) I (despre lucruri *și* abstr.) dulce, plăcut, drag: ~ ἡμερος IL. 3.446 *dorință dulce*; PI. *O*.3.33; ~ αἰών OD. 5.152 *vârsta dulce*; ~ ὕπνος THEOC. 11.22 *somn plăcut*; IL. 1.610; γέλως ~ PI. *P*.8.85 *râs dulce*; ψευδός γλυκὺ PI. *P*.2.37 *dulce amăgire*; γλυκὺ δ' ἀνθρώπων τέλος PI. *P*.10.10 *e plăcut sfârșitul oamenilor*; πόνοι γλυκεῖς SOPH. *Fr*.374 *cazne dulci*; γλυκεῖα φροντίς EUR. *Med*.1036 *gând plăcut*; (despre sunete, voce) γλυκὺ μέλος PI. 10.3 *cântec dulce*; γλυκεῖαν ἔχει τὴν φωνήν AESOP. 8.1 *are un glas plăcut*; φέρων γλυκεῖαν ὥδαν AR. *Av*.750 *purtând o melodie dulce*; (despre lumina ochilor) γλυκὺ φέγγος THEOC. 24.75 *lumină dragă*; (nume predicativ) τὸ δὲ ζῆν σμικρὸν ἀλλ' ὁμως γλυκὺ EUR. *Alc*.693 *viața e scurtă, dar plăcută*; γλυκὺ τὸ φῶς LXX *Ecl*.11.7 *lumina este dulce*; (γλυκὺ [ἔστι] + inf.) τοῖς νοσοῦσί τοι γλυκὺ τὸ λοιπὸν ἄλγος προυξέπιστασθαι τορῶς AESCH. *Pr*.698 *este un lucru plăcut pentru cei bolnavi să*

știe dinainte clar câtă suferință le-a rămas. 2 (despre pers.) dulce, drag: γλύκη μᾶτερ SAPPH. *Fr*.102 *mamă dragă*; (iron.) ὥς ~ εἶ, ὦ Σώκρατες PLAT. *Hr*.Ma.288b *ce dulce ești, Socrate*; (în adresări) ὦ ~ Ἀῖδας SOPH. *Tr*.1041 *dulce Hades!*; λέγε μοι, γλυκεῖα MEN. *Epit*.862 *spune-mi, draga mea*.

γλυκύτης, *ητος*, *ή* *subst.* I dulceată, gust dulce: περὶ οἶνου γλυκύτητος PLAT. *Thi*.178c *despre gustul dulce al vinului*; ~ τε καὶ πικρότης ARSTT. *Cat*.9a29 *dulceată și amăreală*; ARSTT. *HA*554a11, IOS. *BI*7.187.1, PLUT. *Ser*.8. II (fig.) dulceată, farmec, plăcere: γλυκύτητος φυσικῆς ARSTT. *Pol*.1278b30 *de o plăcere naturală*; PLUT. *M*.67b.

[γλυκός]

γλύκων, *ωνος*, *ό* *subst.* |doar voc.| prieten drag (propr. dulce): (iron.) ὦ γλύκων AR. *Ec*.985 *prietene drag*.

[γλυκός]

γλύμμα, *ατος*, *τό* *subst.* tipar, pecete: (despre un inel) ~ ταῦρος ἢ τράγος MEN. *Epit*.388 *[are ca] pecete un taur sau un țap*; ~ σφραγίδος LXX *Ex*.28.11 *tipar de pecete*; LXX *Sir*.38.27, LXX *Is*.45.20.

[γλύφω]

γλυπτός, *ή*, *όν* *adj.vb.* gravat, sculptat. // (frecv. în LXX) **γλυπτόν**, *οὔ*, *τό*, chip cioplit: τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν LXX *Ex*.34.13 *chipurile cioplite ale zeilor*; LXX *Dan*.5t.6 *id. Ier*.10.14 *ș.a. (în mod particular) ἀνέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν LXX Jud*.3.19 *s-a întors de la statui*.

[γλύφω]

γλύφᾱνος, *ου*, *ό* [ῡ] *subst.* {ep. gen. γλυφάνοιο Theoc.} daltă: (despre o cupă abia șlefuită) ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον THEOC. 1.28 *încă miroase a daltă*.

[γλύφω]

γλυφεῖον, *ου*, *τό* *subst.* (= γλύφανος) daltă: (pl.) LUC. *Somn*.13.

[γλυφεύς]

γλυφεύς, *έως*, *ό* *subst.* gravor, sculptor: IOS. *AI*8.136.2.

[γλύφω]

γλυφή, *ης*, *ή* *subst.* încrustare, gravare, dăltuire: ἡ δὲ ~ τῆς σφραγίδος ... λέοντος εἶχεν εἰκόνα PLUT. *Alex*.2 *încrustarea pecetii avea imaginea unui leu*; λίθους εἰς τὴν γλυφὴν LXX *Ex*.25.7 *pietre pentru încrustare*; AESOP. 1.273, CALL. *Fr*.202, IOS. *AI*15.416.2, PLUT. *M*.985b.

[γλύφω]

γλυφίς, ἴδος, ἡ *subst.* I *crestătură* a unei săgeți, ancoșă (locul unde potrivești capătul săgeții înainte de a întinde arcul), pană: (pl.) ἔλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια IL. 4.122 *trase înspre el deodată, aruncându-le, și pana săgeții și struna de taur*; OD. 21.419, τοξεύματος παρὰ τὰς γλυφίδας περιειλίζαντες HDT. 8.128 *înfrăsurau [înștiințarea] de-a lungul crestăturii săgeții*; γλυφίδας μέσση ἐνικάτθετο νευρῇ A.RH. 3.282 *a așezat crestătura săgeții în mijlocul coardei*; AESOP. 1.273. II (prin metonimie) *săgeată*: τόξων πτερωτὰς γλυφίδας EUR. Or.274 *săgețile înaripate ale arcurilor*. III (archit.) *capitel*: χαλκήσιν ἐπὶ γλυφίδεσσιν A.RH. 3.218 *pe capitelluri de bronz*. IV *daltă*: οὔτε ζωγραφίας οὔτε γλυφίδος ἔργω προσηγλάιστο IOS. B15.191.3 *nu era împodobiță nici prin arta picturii, nici prin cea a dălții*.

[γλυφή]

γλύφω, [ῶ] vb. [impf. ἔγλυφον, viit. γλύψω, aor. ἔγλυψα, pf. ἰνυζ.; pas. aor. I ἐγλύφθην, aor.2 ἐγλύφην, pf. γέγλυμμαι; med. aor. ἐγλυψάμην] a dăltui, a sculpta, a grava, a ciopli: τὰς σφρηγίδας γλύφουσι HDT. 7.69 *gravează pietre de pecetii*; ναῦς τ' ἔγλυφεν AR. Nu.879 *cioplea corăbii*; ὁ γεγλυμμένος σιληνὸς PLAT. Smp.216d *silen sculptat*; γεγλυμμένα χερουβιν LXX Iez.41.18 *heruvimi sculptați*; οἱ πλάσσοντες καὶ γλύφοντες LXX Is.44.9 *cei ce plăsmuiesc și cioplesc*; (med.) τὸδ' ἀπ' εὐώδους γλύψατ' ἄγαλμα κέδρου THEOC. Ep.8.4 *a cioplit această statuie din cedru parfumat*; (fig.) ἐν κοιλιᾷ μητρὸς ἐγλύφην σάρξ LXX Inj.7.1 *am fost dăltuit precum un trup în pântecele mamei*; AESOP. 1.264, PLAT. Hp.Mi.368c, ARSTT. Mir.844a15, LUC. Somn.3.

[cf. γλάφω]

γλωθρός, v. βλωθρός.

γλώξ, ἡ *subst.* [doar la pl. γλώχες] (bot.) [epii de la spicele cerealelor, barbă: κέγχροισι πέρι γλώχες τελέθουσι HES. Sc.398 *iau naștere περὶ în jurul meiului*].

γλωσσ-, v. att. γλωττ-

γλώσσα, ης, ἡ *subst.* {att. γλωττα} I (ca organ anatomic) *limbă*: γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον OD. 3.341 *au aruncat limbile în foc*; ὡς γλυκερὸ τὸ γλῶσσ', ὥσπερ Ἀττικὸς μέλις AR. Th.1192 *cât de dulce îi e limba*,

precum mierea attică; ἄν ἀπὸ γλώσσας τε ταμών A.RH. 3.378 *v-aș tăia limbile*; μηκέτ' ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγγόνα φύσω THEOC. 9.30 *ca să nu-mi apară bășicuțe pe vârful limbii*; (despre animale) γλώσσησι δνοφερῇσι λελιχμότες HES. Th.826 *șuierând cu limbile negre*; HDT. 2.2, ARSTT. H4492b33 s.a. II (fig.) *limbă* (ca organ al vorbirii), *glas*, *vorbire*: ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδὴ IL. 1.249 *de pe limbă îi curge un glas mai dulce ca mierea*; στρεπτή δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν IL. 20.248 *limba muritorilor e schimbătoare*; (conotat pozitiv) εἰ δ' Ὀρφέως μοι ~ παρὴν EUR. Alc.357 *dacă aș avea glasul lui Orpheus*; (conotat peior.) γλῶσσ' ἐπίφθονον σοφῇ EUR. IA333 *limba meșteșugită e o pacoste*; ~ τοξεύσσα AESCH. Supp.446 *limbă care aruncă săgeți*; ἐκ γλώσσης κακῆς SOPH. Tr.281 *de pe urma vorbirii injurioase*; μεγάλης γλώσσης κόμπους ὑπερεχθαίρει SOPH. Ant.127 *urâște laudăroșeniile unei limbi truface*; ἐν κερτομίοις γλώσσαις SOPH. Ant.961 *prin vorbe nerușinate*; (în op. cu scrisul) ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἶρητο αὐτοῖς εἶπον THUC. 7.10 *au povestit ce li se spusese prin viu grai*; (în op. cu gândul) ἡ γλῶσσ' ὁμῶμοχ', ἡ δὲ φρήν ἀνώμοτος EUR. Hipp.612 *limba a jurat, conștiința nu-i legată prin jurământ*; ταυτὰ σοι τῷ νῷ θ' ὁμοίως κατὰ τῆς γλώσσης λέγω SOPH. OC936 *cele pe care ți le spun cu limba sunt la fel cu cele din gând*; (în op. cu tăcerea) γλώσσης ἄπο σῳίζοντες EUR. Ba.1049 *păzindu-ne limba (sc. păstrând tăcerea)*; κρατεῖν οὐκέτι γλώσσης σθένω SOPH. El.1175 *nu mai am forța să-mi țin limba în frâu (sc. să tac)*; (în op. cu fapta) μηδὲ τῇ γλώσση ἀλλὰ ἐν ἔργῳ NT IIn.3.18 *nu prin limbă, ci prin faptă*; γλώσσης χάριν HES. Op.709 *din plăcerea de a vorbi*; ἀπὸ γλώσσης λήσισσεται HES. Op.322 *căstigă de pe urma limbii (sc. a vorbirii)*; ἐξ ἐλευθεροστόμου γλώσσης AESCH. Supp.949 *de la o limbă care grăiește liber*; γλώσσης ἀκρατῆς AESCH. Pr.884 *fără control asupra propriei limbi*; καλὸν τοι γλῶσσ' ὅτῳ πιστὴ παρῇ EUR. IT1064 *este frumos să ai o limbă credincioasă (sc. să păstrezi un secret)*; διὰ γλώσσης ἔχειν EUR. Andr.95 *a avea pe limbă (sc. a vorbi despre)*; (prov.) βοῦς ἐπὶ γλώσση μέγας

βέβηκεν AESCH. Ag.36 *un bou mi s-a așezat pe limbă* (sc. *limba mea nu este liberă*).

III 1 *limbă*, grai, dialect: ἄλλη δ' ἄλλων ~ μεμιγμένη OD. 19.175 *un grai este amestecat cu altele*; χαρακτηρες γλώσσης τέσσερες HDT. 1.143 *patru feluri de grai*; γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς NT Mc.16.17 *vor vorbi în limbi noi*; κατὰ τὴν Ἑβραίων γλώσσαν IOS. AI5.201.2 *în limba evreilor*. 2 *limbă* (popor vorbitor de o altă limbă): πᾶσαι αἱ γλώσσαι καὶ αἱ φυλαὶ LXX Lu.3.8 *toate limbile și semințiile*. **IV** (despre diverse obiecte în formă de limbă) 1 (muz.) *muștiuc*: ὁμοιον ταῖς τῶν αὐλῶν γλώτταις ARSTT. HA565a24 *asemănător cu muștiucurile flautelor*. 2 *lingou*: εἶδον ... γλώσσαν μίαν χρυσὴν LXX Iis.Nav.7.21 *am văzut un ligou de aur*.

[cf. γλώξ]

γλωσσαλγής, ες *adj.* palavragiu, vorbăreț: πρὸς ἄνδρα γλωσσαλγῆ AESOP. 1.146 *în fața unui om vorbăreț*.

[γλωσσαλγία]

γλωσσαλγία, ας, ἡ *subst.* vorbărie până te doare limba, flecăreală: σοὶ μὲν ἢ ~ μεῖζων EUR. Andr.689 *te caracterizează o vorbărie prea mare*; EUR. Me.525, PLUT. M.510a, AESOP. 1.199.

[γλωσσαλγος, γλώσσα + ἀλγέω]

γλωσσ-αργία, ας, ἡ *subst.* {att. γλωτταργία Luc.} pauză de vorbire: σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει LUC. Lex.19 *ne impune tăcere și o pauză de vorbire*.

[γλώσσα, ἀργός]

γλώσσ-αργος, ον *adj.* care vorbește până îl doare limba, flecar: ἡδονῇ γλωσσάργω IOS. AI18.198.4 *pentru plăcerea de a flecări*; Pl. Fr.140b.

[γλώσσα, ἄλγος]

γλώσσημα, ατος, τό *subst.* vârful de lance: (dub.) AESCH. Fr.152.

[γλώσσα]

γλωσσίς, ἰδος, ἡ *subst.* {att. γλωττίς Arstt.} 1 (muz.) *muștiuc* (al unui instrument de suflat): (despre un αὐλός „flaut”) ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωσσίδα λεπτόν LUC. Harm.1 *a sufla în muștiucul subțire*. 2 (ornit.) tip de pasăre cu limba lungă, posib. corlă, găinușă de baltă: ARSTT. HA597b16.

[γλώσσα]

γλωσσο-ειδής, ἐς *adj.* {att. γλωττοειδής Arstt.} 1 în formă de limbă: μεταξὺ δὲ τῶν ὀδόντων σαρκίον γλωττοειδές ARSTT.

HA527a3 *între dinți o bucățică de carne în formă de limbă*; ARSTT. PA679a33. 2 (zool.) tip de gasteropod: (subst.) ARSTT. HA529a27.

[γλώσσα, εἶδος]

γλωσσό-κομον, ου, τό *subst.* ladă, cufăr: γενηθήτω ~ καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου LXX 2Par.24.8 *să se facă o ladă și să fie așezată în poarta casei*; NT In.12.6, IOS. AI 6.11.1, PLUT. Galb.16.

[γλώσσα, κομέω]

γλωσσό-τμητος, ον *adj.* cu limba tăiată: LXX Lev.22.22.

[γλώσσα, τέμνω]

γλωσσο-τομέω-ω, vb. {viit. -ήσω} {att. γλωττοτομέω-ω LXX; Plut.} a tăia limba: (ca tortură) προσέταξεν ~ LXX 2Mac.7.4 *a poruncit să-i taie limba*; (fig.) τὸν λογισμὸν ἡμῶν γλωττοτομήσεις LXX 4Mac.10.19 *nu vei tăia limba rațiunii noastre*; (pas.) PLUT. M.849c.

[γλώσσα, τέμνω]

γλωσσο-χάριτέω-ω, vb. a linguiși: χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος LXX Prov.28.23 *va primi har mai degrabă decât cel ce linguiște*.

[γλώσσα, χάρις]

γλωσσώδης, ες *adj.* limbut, flecar, guraliv: πρὸς ἄνδρας γλωσσώδεις, οἵτινες μηδὲν πλεόν τοῦ λαλεῖν δύνανται AESOP. 1.146 *despre oamenii vorbăreți, care nu pot nimic mai mult decât să sporovăiască*; ἀνὴρ ~ LXX Ps.139.12 *om limbut*; γυνή ~ LXX Sir.25.20 *femeie guralivă*.

[γλώσσα]

γλωττ-, (att.) v. γλωσσ-

γλωττικός, ἡ, ὃν *adj.* care îndeplinește funcțiile limbii, lingual: (despre insecte, subst.) τὸ γλωττικὸν (sc. ὄργανον) ARSTT. PA683a22 *organul lingual*.

[γλωττα]

γλωττο-ποιέω-ω, vb. (att.) a practica cunilingus: ~ εἰς τὰ πορνεῖ εἰσιόνθ' ἐκάστοτε AR. V.1283 *a da cu limba de câte ori intră în lupanare*.

[γλωττα, ποιέω]

γλωττο-στροφέω-ω, vb. (att.) a răsuci limba: ἀπὸ γὰρ ὁλοῦμαι μὴ μαθῶν ~ AR. Nu.792 *sunt pierdut, dacă nu învăț să-mi răsucesc limba* (sc. *să vorbesc frumos*).

[γλωττα, στρέφω]

γλωχίς, ἴνος, ἡ *subst.* 1 capăt de curea: ὑπὸ γλωχίνα δ' ἑκαμψαν IL. 24.274 *a înfășurat*

pe dedesubt capătul curelei. II (despre o săgeată) vârf: πικρᾶ γλωχίνι SOPH. Tr.681 cu un vârf ascuțit. III colț: ποτὶ γλωχίνα θρόνοιο CALL. Del.235 în colțul tronului. [γλώξ]

γναθμός, οὔ, ὁ subst. {ep. gen. γναθοῖο Hom., A.Rh.} falcă, mandibulă: τὸν βάλ' ὑπὸ γναθοῖο IL. 13.671 *I-a lovit sub falcă*; νύξε ... γναθὸν δεξιτερόν IL. 16.405 *i-a străpuns falca dreaptă*; (pl.) γναθοὶ δ' ἐτάνωσθεν OD. 16.175 *falcile i s-au umflat* (sc. obrăjii i s-au implinit); (fig.) οἱ δ' ἦδη γναθοῖσι γελῶν ἄλλοτρίοισιν OD. 20.347 *iar aceștia râdeau cu falci străine* (sc. cu un răs care nu era al lor); γναθοῖο κατασχομένη A.Rh. 3.128 *apucându-l de falcă*; ἔλκεα λυγρὰ περὶ στόμα τε γναθούς τε THEOC. 22.100 *râni groaznice pe la gură și falci*; IL. 16.606, SOPH. Fr.507, HES. Fr.372.

[cf. γνάθος]

γνάθος, ου, ἡ [ᾱ] subst. I (despre oameni și animale) falcă, mandibulă, maxilar: ἐγκάψαντες αἰθέρα γνάθοις EUR. Cyc.629 *înghițind aerul cu falcile*; (du.) σμώχετ' ἄμφοιν τοῖν γνάθοιν AR. Pax1308-1309 *ronțăiți cu cele două falci*; τὴν γνάθον βούλει θένω; AR. Lys.821 *vrei să-ți ard una-n barbă?*; διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ LXX Iud.5.26 *i-a străpuns falca*; (despre crocodil) οὐδὲ κινεῖ τὴν κάτω γνάθον HDT. 2.68 *nu-și mișcă falca de jos*; (despre șerpi) ὥκειας γνάθους Pl. N.1.42 *cu falci iuți*; δράκοντες ἔφερον τέκνα ... γνάθοις EUR. Ph.1138 *șerpii duceau copiii cu falcile*; (despre cal) ~ ἱππεΐη HES. Fr.302 *maxilar de cal*; τὰς γνάθους καθήμαξεν PLAT. Phdr.254e *i-a însângerat falcile*; (fig.) (despre o stâncă colțuroasă) τραχεῖα ~ AESCH. Pr.726 *falcă aspră*; (despre foc) πυρὸς μαλερὰ ~ AESCH. Ch.325 *mișcătura cuplită a focului*; ποταμοὶ πυρὸς δάπτοντες ἄγρίαις γνάθοις AESCH. Pr.368 *rauri de foc care devorează cu falci sălbătice*; SOPH. Fr.848, XEN. Eq.1.9, ARSTT. HA493a29, MEN. Fr.748. II obraz: (pl.) τὰς γνάθους φουσῶν DEM. 19.314 *umflându-și obrăjii*. III tăiș: ἀδαμαντίνου νῦν σφηνὸς αὐθόδη γνάθον AESCH. Pr.64 *tăișul îndărătnic al unui piron de oțel*.

[cf. γένυς]

γναμπτός, ἡ, ὄν adj. I curbat, încovoiat, încârligat: πόρπας τε γναμπτάς IL. 18.401

agrafe curbate: γναμπτήσι γένυσσιν IL. 11.416 *bărbie încovoiată*: γναμπτοῖς ἄγκίστροισιν OD. 4.369 *cu undițe încârligate*: γναμπτοῖσι ... ὀνύχεσσι HES. Op.205 *cu gheare încovoiate*. II (despre locuri) care formează o curbă, curbat, șerpuitor: ἐν γναμπτοῖς δρόμοις Pl. I.1.57 *pe drumuri șerpuitoare*: γναμπτὸν ἔδος ... λαβυρίνθου CALL. Del.311 *loc șerpuitor al labirintului*. III mlădios, flexibil: (în op. cu membrele rigide ale celor morți) ἐν γναμπτοῖσι μέλεσσιν IL. 11.669 *în membrele mlădioase*; (fig. despre Achilles) οὔτε νόημα γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι IL. 24.41 *nu are o gândire mlădioasă în piept*; OD. 11.394.

[γνάμπτω]

γνάμπτω, νῆ. [vīit. γνάμψω, aor. ἔγναμψα, pf. ἰνυζ.: pas. aor. ἐγνάμφθην] {ep. aor. γνάμψα Hom., A.Rh.} I a îndoii: (cu tmeză) ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν IL. 23.731 *i-a îndoit genunchiul*: γνάμψε δὲ γούνατ' ἔλαφρά A.Rh. 3.1350 *și-a îndoit genunchii ușori*: οὐδ' ἐδύναντο κείνο δόρυ γνάμψαι A.Rh. 3.1250 *nu puteau îndoii acea lance*. II (mar.) a ocoli: γνάμψαν Ἀμαζονίδων ... ἄκρην A.Rh. 2.965 *ocoleau promontoriul Amazoanelor*; A.Rh. 2.350. III (fig.) a îndupleca, a coplesi: γνάμψει οὐδὲν τῶνδὲ μ' AESCH. Pr.995 *nimic din acestea nu mă va îndupleca*; (pas.) οὐδὲ γναμπτόμενος ὑπὸ τῆς τύχης PLUT. AgisCleom.53 *nefiind coplesit de soartă*; PLUT. Arat.13.

γνάμψω, ν. γνάμπτω.

γναφ-, ν. κναφ-

γνάφαλος, ου, ὁ subst. (ornit.) pasăre greu identificabilă, poate mătăsar, *Bombycilla garrulus*: ARSTT. HA616b16.

[κνάφος]

γνάψις, εως, ἡ subst. (în arta țesătoriei) scărmanare, pieptănare: πρὸς τὴν τῆς γνάψεως ὀλκὴν PLAT. Plt.282e *pentru rezistența la scărmanare*.

[κνάπτω]

γνήσιος, α, ὄν adj. I (care aparține unui genos „neam”) legitim (frecv. în op. cu νόθος „copil din flori, bastard”): υἱε δὴ Πριάμοιο νόθον καὶ γνήσιον IL. 11.102 *doi fii ai lui Priamos, unul din flori și celălalt legitim*: παῖδες αὐτῷ μόνῳ φαίνονται τῶν γνησίων ἀδελφῶν γενόμενοι THUC. 6.55 *având numai el copii dintre frații legitimi*: νόθον φρονούντα γνήσι' EUR. Hipp.309 *considerându-l pe bastard un fiu legitim*:

νόθοι τε πολλοὶ γνησίων ἀμείνονες EUR. *Andr.* 638 *mulți copii din flori sunt mai buni decât fiii legitimi*; νόθος εἴ κού ~ AR. *Av.* 1650 *est un bastard, nu un fiu legitim*; ἄρρην παῖς ~ XEN. *Cyr.* 8.5.20 *băiat legitim*; γνησία θυγάτηρ IS. 3.2 *fiică legitimă*; ἀτιμάζοντο δὲ τέκνα γνήσι' A.RH. 1.810 *disprețuia copiii legitimi*; OD. 14.202, HDT. 3.2, ISOC. 19.9, PLUT. *Thes.* 17. II (gener. despre pers. sau abstr.) legitim, autentic, veritabil, curat, sincer: γνησίαις ἐπ' ἀρεταῖς PI. *O.* 2.11 *spre virtuți curate*; ἅπαν τὸ χρηστὸν γνησίαν ἔχει φύσιν SOPH. *Fr.* 87 *orice lucru bun are o natură legitimă*; ἀπωθῶ γνησίων νυμφευμάτων EUR. *Andr.* 193 *să [te] îndepărtez de o nuntă legitimă*; τῷ γνησίῳ ἐραστῇ καὶ μὴ προσποιεῖται φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν παιδικῶν PLAT. *Ly.* 222a *îndrăgostitul sincer și nu cel prefăcut trebuie iubit de către copiii îndrăgîți*; τὴν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον παλαιάν καὶ γνησίαν ISOC. 16.28 *iubire veche și autentică față de popor*; ὑπὸ γνησίων γ' ὄντων τῆς Ἑλλάδος DEM. 9.30 *de către niște greci autentici*; μοι δοκοῦσιν οἱ γνήσιοι τῶν ἀνδρῶν PLB. 4.30.4 *mi se par niște adevărați oameni*; γνήσιε σύζυγε NT *Flp.* 4.3 *adevărat tovarăș de jug*; λόγοι γνήσιοι PLUT. *M.* 847e *discursuri autentice*; (dat.) γνησίοις πολίταις LUC. *Patr. Enc.* 10 *cetățeni veritabili*; (subst.) τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων NT *2Cor.* 8.8 *punând la încercare adevărul iubirii voastre*; AESCH. *Fr.* 307b, PLAT. *R.* 496a. III legiuit: (neut. subst.) οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν LXX *3Mac.* 3.19 *nu vor să accepte nimic din ceea ce este legiuit*. [R. lui γίγνομαι]

γνησιότης, ητος, ἡ *subst.* *naștere legitimă*: ~ ὅπ' ἀμφοῖν ARSTT. *Rh.* 1360b35 *naștere legitimă din ambele părți (dinspre tată și dinspre mamă)*. [γνήσιος]

γνησιῶς, *adv.* I legitim: γεγῶτα ~ ἐλεύθερον EUR. *Alc.* 678 *născut liber în mod legitim*; (jur.) τοὺς μὲν φύσει πολίτας καὶ ~ μετέχοντας τῆς πόλεως DEM. 59.28 *cetățeni din naștere și care aparțin în mod legitim cetății*; MEN. *Fr.* 205. II real, cu adevărat, sincer: μόνοι ~ τῆς δυστυχίας μετέχουσιν LYS. 2.76 *ei singuri participă cu adevărat la nenorocire*; τοῖς ~ φιλοσόφοις PLAT. *Phd.* 66b *la adevărații*

filosofi; τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι ~ ISOC. 1.5 *a ajunge cu adevărat la virtute*; ἑαυτὸν ~ ὑμῖν ἐθελήσει δοῦναι DEM. *Ep.* 3.32 *va voi să vi se ofere în mod sincer*; ~ ὡς ἂν φίλος MEN. *Sam.* 518 *ca un adevărat prieten*; ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς ~ διακειμένους LXX *3Mac.* 3.23 *puținii dintre ei care ne tratau cu sinceritate*; ~ τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει NT *Fp.* 2.20 *să se îngrijească cu adevărat de voi*; PLAT. *Ap.* 31e, ARSTT. *Mu.* 391a26, PLB. 4.30.2, IOS. *A/2.* 40.4. [γνήσιος]

γνοῖην, opt. aor. act. 1sg. de la γινώσκω.

γνούς, part. aor. act. de la γινώσκω.

γνοφ-, v. δνοφ-

γνοφερός, ἄ, ὄν *adj.* *înnegurat*: εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφερὰν LXX *Iov* 10.21 *într-un ținut întunecat și înnegurat*. [cf. δνοφερός]

γνοφόω-ω, *vb.* a *întuneca*, a *cufunda* în *beznă*: πῶς ἐγνόφωσεν ... κύριος τὴν θυγατέρα Σιών; LXX *Plâng.* 2.1 *cum a cufundat-o în beznă Domnul pe fiica Sionului?*

[γνόφος]

γνοφώδης, *es adj.* *întunecos*: νεφέλη ~ LXX *Ex.* 19.16 *nor întunecos*; ἡσυχία νυκτερινὴ ... καὶ γνοφώδης LXX *Prov.* 7.9 *întunecoasa liniște a nopții*; PLUT. *M.* 949a.

[γνόφος]

γνύξ, *adv.* *în genunchi*: (în II. *mereu* în *expresia*) ~ ἐριπών IL. 8.329 *căzând în genunchi*; σφῆλε ~ ἐριπόντα A.RH. 3.1310 *l-a făcut să cadă în genunchi*; IL. 5.68, id. 5.309, id. 5.357, id. 11.355, id. 20.417, A.RH. 2.96, id. 4.471.

[cf. γόνυ]

γνώ, conjct. aor. 1sg. de la γινώσκω.

γνώθι, imper. aor. 2sg. de la γινώσκω.

γνώμα, (dor.) v. γνώμη.

γνώμα, ατος, τό *subst.* I *semn de recunoaștere, dovadă*: ἔχομεν ~ μέγιστον HDT. 7.52 *avem cea mai bună dovadă*; (dintîi de lapte ai cabalinelor) εἶν δὲ μὴ τέκη πρὶν τὸ ~ λιπεῖν ARSTT. *HA* 577a31 *dacă nu naște înainte să-și piardă semnul (sc. dintîi de lapte)*. II *siguranță, certitudine*: ἔχοις ἂν ~ SOPH. *Tr.* 593 *ai avea o certitudine*. III *părere, opinie, judecată*: τοιούτου γνώματος κοινωνὸς ὢν AESCH. *Ag.* 1352 *fiind părtaş la o asemenea părere*; ἐν δὲ πᾶσι ~ EUR. *Heracl.* 407 *o singură părere comună tuturor*; CALL. *Aet.* fr. 80.

[γιγνώσκω]

γνωματεύω, vb. a discerne, a distinge: τὰς δὲ δὴ σκιάς ἐκείνας ... γνωματεύοντα PLAT. *R.516e distingând acele umbre.*

[γνώμα]

γνώμεναι, (ep.) inf. aor. act. de la γιγνώσκω: IL. 2.349, id. 21.266, id. 21.609, OD. 1.411.

γνώμη, ης, ἡ *subst.* {dor. γνώμα Pi., Eur., Theoc.} **1** de la ideea întreprinderii unui efort intelectual (vb. γιγνώσκω): **1** rațiune, judecată, inteligență, chibzuință: (în op. cu corpul) γνώμην δὲ μεγάλην ἐν πένητι σώματι EUR. *El.372 inteligență mare într-un corp sărac*; (în op. cu mânie) μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμη προσφέρεισθαι XEN. *HG5.3.7 a te lăsa purtat de mânie și nu de rațiune*; (în op. cu soarta) οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ γνώμῃ σωφρονοῦντες ISOC. 3.47 *cei ce practică înțelepciunea după voia sorții și nu în urma rațiunii*; (ac. de relație) ἀγαθὸς ὢν γνώμην ἀνὴρ SOPH. *OT687 fiind un om bun la judecată* (sc. cu judecată bună); (ac. obiect) ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην SOPH. *Ant.176 a cunoaște sufletul și gândul și judecata omului*; εἰ γνώμην ἔχεις AR. *Ach.396 dacă ai judecată* (sc. *dacă înțelegi*); (frecv. ca dat. instr.) οἱ γὰρ κακοὶ γνώμασι τὰγαθὸν χεροῖν ἔχοντες οὐκ ἴσασι SOPH. *Ai.964 cei răi nu știu în judecățile lor că au în mâini ceea ce este bun*; γνώμασιν ὑστέraisιν ἐξορθοῦμεθα EUR. *Supp.1083 corectăm prin judecăți ce vin mai apoi*; ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίας γνώμασι συνταράξαι AR. *Nu.1037 a tulbura toate aceste argumente prin judecăți contrare*; γνώμη δ' ἐκόλαζεν XEN. *An.2.6.10 pedepsea cu o rațiune* (sc. cu un scop); γνώμη τῇ ἀρίστη ARSTT. *Rh.1375a29 [a judeca] cu cea mai bună chibzuință*; (după prep.) ἄτερ γνώμης τὸ πᾶν ἔπρασσον AESCH. *Pr.456 făcea totul fără rațiune*; ἀπὸ γνώμης φέρειν ψῆφον δικαίαν AESCH. *Eu.674 să aducă un vot drept, potrivit cu judecata (lor)*; παρὰ γνώμην τι καὶ πρὸς χάριν λέγοι THUC. 3.42 *să vorbească împotriva propriei credințe pentru a face plăcere*; (fig.) νῦν δ' ὀρθώσας στόματος γνώμην AESCH. 1475 *ai corectat acum judecata gurii* (sc. *ceea ce ai rostit*). **2** (pl.) vedenii, iluzii: δυσφόρους ἐπ' ὅμμασι γνώμας βαλοῦσα SOPH. *Ai.52 aruncându-i niște vedenii apăsătoare peste*

ochi. II rezultat al unui proces intelectual sau al experienței: **1** (frecv. gener.) părere, opinie, sfat: (frecv. ac. al lui ἔχειν) τίνα γνώμην ἔχεις; AR. *Ra.1430 ce părere ai?*: (+ gen. + εἶναι + inf.) Νικίου μὲν ἦν ~ πλεῖν THUC. 6.47 *Nikias era de părere să navigheze*; (după prep.) κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας HDT. 4.53 *după părerea noastră*; ἄνευ γνώμης οὐ με χρὴ λέγειν SOPH. *OC594 nu trebuie să vorbești fără să ai o părere*; (gener.) μαρτυρεῖ δέ μοι τῇ γνώμῃ HDT. 2.18 *vine în sprijinul părerii mele*; οὐκ ἔχω τάλαινα ποῖ γνώμης πέσω SOPH. *Tr.705 nenorocita de mine, nu știu către ce părere să inclin*; εἰ δίκαιον τοὺς ἐλευθέρους φρενοῦν γνώμασι δούλαις SOPH. *Tr.53 dacă este drept să-i instruiesti pe cei liberi cu sfaturi de sclav*; ποῖ γνώμης ποτ' εἶ; SOPH. *Ant.42 ce părere ai?*; ῥηθειςὼν δὲ τῶν γνωμῶν ἀντιπάλων THUC. 3.49 *exprimându-se păreri contrare*; τῆς μὲν γνώμης ... ἔχομαι THUC. 1.140 *îmi mențin părerea*. **2** intenție, voință, dorință: οὐ φιλίας γνώμας HDT. 9.4 *nu cu intenții prietenoase*; κατὰ γνώμην ἐμὴν EUR. *Andr.737 după placul inimii mele*; ἐκ μᾶς γνώμης DEM. *Ep.1.5 într-un gând*; ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ ~ αὕτη THUC. 8.90 *aceasta era intenția în construirea zidului*; ὀκοδόμησαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ τείχους THUC. 1.93 *au construit grosimea zidului după intenția aceluia*; κατὰ γνώμαν THEOC. 15.38 *după plac*. **3** propunere, vot: ταύτην [τὴν] γνώμην ἐσέφερε HDT. 3.81 *a adus această propunere*; γνώμας προθεῖναι THUC. 3.36 *a face propuneri* (sc. *a susține o dezbatere*); AR. *V.594. 4* (pl. γνώμαι, αἱ, maxime, sentințe): ὑπὸ τῶν γνωμῶν ἀπολεῖται AR. *Nu.948 va muri în urma maximelor mele*; τὰς δὲ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας XEN. *Mem.4.2.9 vorbele de duh ale oamenilor înțelepți*; (sg.) ἔστι δὴ ~ ἀπόφανσις ARSTT. *Rh.1394a21 maxima este o formulă. III* semn de recunoaștere, marcă: (despre cabaline) λέγουσι γνώμην ἔχειν, ὅταν ἄβολος ἦ ARSTT. *HA576b15 se spune că are o marcă, când mi și-a pierdut dinții.*

[cf. γιγνώσκω]

γνωμίδιον, ου, τό *subst.* maximă, sentință scurtă: (iron.) πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευματίων καὶ γνωμίδων AR. *Eq.100 le voi acoperi pe toate acestea cu sfaturi și*

sentențe scurte: γνωμιδίῳ γνώμην νύξας' AR. Nu.321 *ripostând la o maximă cu o maximă mai mică* (sc. mai dibace); AR. Fr.49, LUC. Par.42.

[dim. al lui γνώμη]

γνωμο-λογέω-ω, vb. [aor. ἐγνωμολόγησα] a vorbi în maxime: χρῆσθαι τῷ ~ ἐν τοῖς λόγοις ARSTT. Rh.1394a21 *a te folosi de vorbirea în maxime în discursuri*; (abs.) γνωμολογεῖς, τρισάθλιε; MEN. Asp.414 *vorbești în maxime, de trei ori nefericit ce ești?*; (+ dat.) ἄλλοις ἐγνωμολόγησεν PLUT. M.530c *a vorbit în maxime altora*; (+ prep.) ἐγνωμολόγει πρὸς τοὺς παῖδας PLUT. M.481b *vorbea copiilor în maxime*.

[γνωμολογία]

γνωμολογία, ac, ἡ subst. I stil sentențios: περὶ γνωμολογίας ARSTT. Rh.1394a19 *despre arta de a rosti maxime*; PLAT. Phdr.267c. II (pl.) maxime: ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι καὶ ταῖς γνωμολογίαις PLUT. Ca.Ma.2 *în apoftegme și maxime*; (despre lucrarea lui Hesiod) περὶ τὰς ἐν τοῖς ἔργοις γνωμολογίας PLUT. Thes.3 *despre maximele din Munci*; PLB. 12.28.10, PLUT. Fab.1, id. M.803a.

[*γνωμολόγος < γνώμη, λέγω]

γνωμονικός, ἡ, ὄν adj. cunoscător, priceput, expert: (+ gen.) γνωμονικοὶ τῶν στρατειῶν PLAT. R.467c *experți în campanii militare*; (abs.) γνωμονικοῦ γὰρ ἀνδρὸς καὶ τοῦτο δεῖ XEN. Mem.4.2.10 *și aceasta* (sc. arhitectura) *are nevoie de un om priceput*.

[γνώμων]

γνωμοτύπέω-ω, vb. a făuri maxime: γνωμοτυπεῖ κἀντονομάζει AR. Th.55 *face maxime și schimbă cuvinte*.

[γνωμοτύπος]

γνωμοτύπικος, ἡ, ὄν adj. meșter în a făuri maxime: ~ καὶ σαφής AR. Eq.1379 *meșter făuritor de maxime și înțelept*.

[γνωμοτύπος]

γνωμο-τύπος, ον [ῡ] adj. exprimat prin maxime, sentențios: γνωμοτύποις μερίμναις AR. Nu.952 *cu gânduri forjate în maxime*; καθορᾶτε ἀνδρῶν γνωμοτύπων AR. Ra.877 *vedeți de sus oamenii* (sc. poeți) *care vorbesc în maxime*; οἱ ἀγροῖκοι μάλιστα γνωμοτύποι εἰσὶ ARSTT. Rh.1395a7 *cei de la țară sunt mai cu seamă iubitori de zicale* (= sentențioși).

[γνώμη, τύπτω]

γνώμων, ονος, ὁ, ἡ adj. care poate discerne, care poate intui, bun cunoscător: (+ gen.) θεσφάτων ~ ἄκρος AESCH. Ag.1130 *adânc cunoscător al oracolelor*; (despre Themistocles) τῶν τε παραχρήμα ... ~ THUC. 1.138 *în stare să intuiască cele care sunt gata să se întâmple*; ἡ μὲν γὰρ γλῶττα τοῦ γλυκέος ... ~ ἐστὶ PLUT. M.990a *limbă în stare să discearnă dulcele*; XEN. Mem.1.4.5. // **γνώμων**, ονος, ὁ, subst. I indicator al cadranului solar: πόλον μὲν γὰρ καὶ γνώμονα ... παρὰ Βαβυλωνίων ἔμαθον οἱ Ἕλληνες HDT. 2.109 *grecii au învățat cadranul solar și indicatorul solar de la babilonieni*; ὁ ~ σκιάζει μέσην τὴν πόλον LUC. Lex.4 *indicatorul umbrește mijlocul cadranului*; PLUT. Per.6. II (în geometrie) echer: ARSTT. Cat.15a30. III (mat.) gnomon, număr care se adaugă altuia pentru a obține următorul din aceeași serie (pare, impare, pătrate etc.): ARSTT. Ph.203a14, ARSTT. Pr.912a39. IV (despre dinții de lapte ai cabinelor) marcă, semn: ὁ μηκέτι ἔχων γνώμονας XEN. Eq.3.1 *cel care nu mai are „mărci”* (sc. dinți de lapte); τούτους δὲ γνώμονας καλοῦσι ARSTT. HA577a21 *pe aceștia* (sc. măgari) *îi numesc „mărci”*. V (fig.) regulă: τὸν κανόνα εἶναι καὶ γνώμονα τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν βίου LUC. Herm.76 *normă și regulă a vieții în privința virtuții*.

[cf. γινώσκω]

γνῶναι, inf. aor. act. de la γινώσκω.

γνώομεν, (ep.) conjct. aor. 1pl. de la γινώσκω: OD. 16.304.

γνωρίζω, vb. [impf. ἐγνώριζον, viit. γνωρίσω, aor. ἐγνώρισα, pf. ἐγνώρικα; pas. aor. ἐγνωρίσθην, pf. ἐγνωρίσμαι] {att. viit. γνωρίω} I (+ dat.) 1 (+ ac. de obiect și dat. al pers.) a face cunoscut (ceva / pe cineva cuiiva): ἐγνώρισ' αὐτοῖς ... συμβόλους AESCH. Pr.487 *le-am făcut cunoscute prevestirile*; γνωρίζω δὲ ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον NT 1Cor.15.1 *vă fac cunoscută Evanghelia*; (+ dat și ὅτι) γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ ὅτι LXX 2Ezr.4.16 *noi îi facem cunoscut regelui că*. 2 a prezenta (pe cineva cuiiva): γνωρίζει τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ PLUT. Fab.21 *îi face cunoștință cu fratele său*. II (fără dat.) 1 a recunoaște, a identifica: τὴν τῶν κατὰ πόλιν θεραπείαν τέχνη ~ PLAT. Plt.278e *a recunoaște prin cunoașterea teoretică cele ce țin de cetate*; τοῦ ~ ἕνεκα

PLAT. *R.525d în vederea cunoașterii*; τὰς αὐτὰς πράξεις ... γνωρίζοντες ISOC. 8.114 *recunoscând aceleași acțiuni*; ὥσπερ ἴχνη γνωρίζουσα DEM. 60.16 *ca și cum ar recunoaște urmele*; ταχέως γνωρίζοντες τοὺς ἵκοντας IOS. B14.301.3 *recunoscându-i repede pe cei care soseau*; οἱ κροκόδειλοι ... γνωρίζουσι τὴν φωνὴν καλούντων PLUT. *M.976a crocodilii recunosc vocea celor care strigă*; PLUT. *Thes.12*, XEN. *Cyn.5.16. 2* (frecv.) *a-și da seama de ceva*, a cunoaște, a deduce: τῶν ἐμῶν τι πημάτων ἐγνώρισεν EUR. *Alc.564 a știut ceva din nenorocirile mele*; δεῖ τὰ αἷτια ~ ARSTT. *Metaph.1044b5 trebuie să cunoști cauzele*; (pas.) γνωρίζεται ἡ ἐναντία ἐξίς ἀπὸ τῆς ἐναντίας ARSTT. *EN1129a17 starea opusă este dedusă din cea contrară*; ἀνδρὸς χαρακτήρ ἐκ λόγου γνωρίζεται MEN. *Fr.72 caracterul omului se cunoaște după vorbă*. 3 a face cunoștință, a intra în relație cu cineva: γνώριζε καὶ ἡμᾶς καὶ τοῦσδε τοὺς νεωτέρους PLAT. *La.181c fă cunoștință cu noi și cu ceilalți tineri*. III (med.) a se face cunoscut, a se arăta: Τηλεφος γνωρίζεται; EUR. *Fr.704 se arată Telephos?*

[cf. γινώσκω]

γνώριμος, ον *adj.* [rar fem. γνώριμη Plat., Luc.] I cunoscut, renumit, familiar: (despre abstr.) ὅρους τιθέμεναι ἑαυταῖς γνωρίμους XEN. *Cyn.6.22 a stabili semne cunoscute între ei*; γνώριμα τὰ προβλήματα PLUT. *M.614d probleme cunoscute*; (+ dat.) ἔσται δὲ βραχὺς καὶ ~ ὑμῖν ὁ λόγος DEM. 3.23 *discursul va fi scurt și cunoscut vouă*; νέα καὶ γνώριμα πᾶσι τὰ πράγματα DEM. 18.85 *fapte recente și cunoscute tuturor*; (despre pers.) αἱ δὲ κρίσεις αἱ ἀπὸ τῶν γνωρίμων ἀνδρῶν ARSTT. *Rh.1402b9 judecățile provenite de la oameni cunoscuți*; ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἐνδοξοὶ καὶ γνώριμοι [γίγνονται] DEM. 8.66 *din necunoscuți și lipsiți de apreciere devin apreciați și renumiți*; οἱ βέλτιστοι καὶ γνωριμώτατοι PLUT. *Tim.1 cei mai buni și cei mai renumiți*; γνωριμωτάτους μάρτυρας PLUT. *Lyc.1 martori de cea mai mare încredere*; (sg. comp. neut.) μὴδ' ἄλλο αὐτῷ πιστότερον εἶναι μὴδὲ γνωριμώτερον ARSTT. *APr.Po.72b1 nimic mai de credibil și mai cunoscut*; (pl. neut. adv.) μάλ' ... γνώριμα λέγεις PLAT. *R.558c spui lucruri foarte cunoscute*; ἀρκτέον μὲν

γὰρ ἀπὸ τῶν γνωρίμων ARSTT. *EN1095b2 trebuie pornit de la lucruri cunoscute*; ταῦτ' οὐ γνώριμα, οὐ σαφῆ; MEN. *Sam.473 acestea nu sunt bine cunoscute, clare?*; (iron.) ἴσως τι γνώριμον ἔρεῖς LUC. *Herm.21 probabil vei spune ceva notabil*; AESCH. *Fr.394*, IS. 11.32, ARR. *Ind.15.9*, LUC. *Pseudol.26* ș.a. II accesibil, inteligibil (+ dat.): (despre un discurs) φανερώτερον ἐποιοῦν καὶ γνωριμώτερον τοῖς ἀναγινώσκουσιν ISOC. 12.247 *il făceam mai clar și mai accesibil cititorilor*. II **γνώριμος**, ου, ὁ, *subst.* I prieten, cunoscut: ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος ἢ καὶ ~ ἄλλος OD. 16.9 *îți va veni aici un tovarăș sau un alt cunoscut*; ἢ γὰρ ἀγνώτα ἂν ἦρεν ... ἢ γνώριμον ἄπιστον THUC. 8.66 *a găsit fie un necunoscut, fie un cunoscut nedemn de încredere*; (ac.) γνώριμον δὲ καὶ φίλον PLAT. *Tim.34b cunoscut și prieten*. II (pl.) οἱ **γνώριμοι**: I oameni de vază, notabilități, nobili: σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες XEN. *HG2.2.6 sugrumându-i pe nobili*; (superl.) οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι γνωριμώτατοι DEM. 19.259 *oamenii cei mai de vază din cetăți*; μετὰ τῶν γνωρίμων ἐφοῖτα PLUT. *Per.24 îi frecventa pe oamenii de vază*. 2 adepty, discipoli: ἀντὶ γνωρίμων καὶ μαθητῶν PLUT. *M.448e în loc de discipoli și elevi*. III rudă: οὐχὶ Boos ~ ἡμῶν LXX Ruth.3.2 *Boos nu este rudă noastră*.

[cf. γινώσκω, γνωρίζω]

γνώριμος, *adv.* I în mod clar, inteligibil: ~ δ' αἰνίζομαι EUR. *El.946 mă voi face înțeleasă vorbind pe ochi* (prop. voi vorbi cu ascunzișuri făcându-mă înțeleasă); ἀπλῶς καὶ πᾶσι ~ γεγράφθαι DEM. 24.68 *a fost redactat în mod simplu și inteligibil pentru toți*; μᾶλλον δὲ ~ ... ἐροῦμεν ARSTT. *Metaph.1078b5 vom vorbi mai pe înțeles*; (în op. cu οὐ σαφῶς „nu limpede”) ARSTT. *GA747a27*, DEM. 33.5, PLUT. *M.567a*. II în mod familiar: ~ μοι εἶχεν DEM. 53.4 *îmi era familiar*.

[γνώριμος]

γνώρισις, εως, ἡ *subst.* I cunoaștere: [εἶδος] ... τὸ τῆς γνωρίσεως PLAT. *Sph.219c cunoașterea ca specie*; περὶ ... γνωρίσεως ἀλλήλων PLAT. *Lg.771d despre cunoașterea unora cu alții*; ARSTT. *EE1237a31*, LUC. *Sol.8*. II cunoștință, prezentare: χάριν ὀφείλω σοι τῆς Θεαιτήτου γνωρίσεως

PLAT. *Plt.*257a *ἵτι δατορεζ μὺλμυμῖρε πέντρου κυνοστήντῃα κυ Θεαίτητος.*

[γνωρίζω]

γνώρισμα, ματος, τό *subst.* I indicium, semn, marcă: ~ τῆς εὐγενείας PLUT. *M.*320e *semn al nobletii*; γνωρίσματα φέρων τῆς φιλίας PLUT. *Marc.*10 *purtând semne ale prieteniei*; τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα LUC. *Tim.*44 *mărci ale caracterului fiind ...*; σημεῖα τῆς νίκης καὶ γνωρίσματα LUC. *Anach.*10 *semne și indicii ale victoriei*; XEN. *Cyr.*2.1.27, ARSTT. *Phgn.*806a15, IOS. *A15.*11.1, APP. *Praef.*52. II (pl.) semne de recunoaștere (prin care copiii abandonati sau pierduți puteau fi recunoscuți): ἔδωκε δ' αὐτοῖς πηρίδιον γνωρισμάτων MEN. *Epit.*331 *le-a dat o trăistuță cu semne de recunoaștere*; γένους γνωρίσματα MEN. *Sic.*248 *semne de recunoaștere ale familiei*; προσφέρων γνωρίσματα πέδιλα PLUT. *Thes.*7 *ducând drept semne de recunoaștere niște sandale*; MEN. *Pc.*816, PLUT. *Rom.*7.

[γνωρίζω]

γνωρισμός, οὔ, ὁ *subst.* cunoaștere: ὁ ὀρισμός οὐσίας τινός ~ ARSTT. *APr.Po.*90b16 *definirea unei substanțe înseamnă cunoașterea ei.*

[γνωρίζω]

γνωριστεόν, *adj.vb.* trebuie cunoscut: κάκεινο ~ ὥς ἐνδέχεται ARSTT. *EN*1180b22 *acel lucru trebuie cunoscut cât mai mult posibil*; ARSTT. *EE*1243b28.

[γνωρίζω]

γνωριστής, οὔ, ὁ *subst.* (de la sensul de „cunoscător”) prezicător: τοὺς γνωριστάς ... ἐξηρεν ὁ βασιλεὺς LXX *4Rg.*23.24 *regele i-a alungat pe prezicători.*

[γνωρίζω]

γνωριστικός, ἦ, ὁν *adj.* I în stare să cunoască: κινητικὸν ἐδόκει ἡ ψυχὴ εἶναι καὶ γνωριστικόν ARSTT. *deAn.*404b28 *sufletul este o forță motrice și capabilă de cunoaștere*; (+ gen.) ἡ μὲν τοῦ εἶδους γνωριστική ARSTT. *Ph.*194b4 *una este cunoscatoare a formei*; (περί + gen.) ἡ διαλεκτικὴ πειραστικὴ περί ὧν ἡ φιλοσοφία γνωριστική ARSTT. *Metaph.*1004b26 *dialectica este făcută pentru a experimenta cele pe care filosofia le cunoaște la nivel teoretic*; PLAT. *Def.*414c, ARSTT. *Protr.fr.*75. II (despre pers.) capabil să cunoască, cunoscător: ὑπό + gen.

PLUT. *M.*79d.

[γνωρίζω]

γνωρίω, (att.) viit. de la γνωρίζω.

γνῶς, conjct. aor. 2sg. de la γινώσκω.

γνώσσαι, (ep.) ind. viit. med. 2sg. de la γινώσκω.

γnowsθεις, part. aor. pas. de la γινώσκω.

γnowsθητι, imper. aor. de la γινώσκω.

γνωσι-μάχew-ῶ, *vb.* ἰον. impf. 3sg.

ἐγνωσιμάχεε Hdt. 3.25; I (propr.) a lupta împotriva propriei păreri: I a-ți schimba părerea, a retracta, a ceda, a recunoaște: (+ μὴ și inf.) γνωσιμαχεέτε μὴ εἶναι ὅμοιοι ἡμῖν Hdt. 8.29 *recunoașteți că nu sunteți la fel cu noi*; χρὴ ~ σὴν ἡλικίαν EUR. *Heracl.*706 *trebuie ca vârsta ta să-și schimbe părerea* (sc. să accepte că tinerețea nu se poate întoarce); κἂν ... μὴδ' εὐθὺς γνωσιμαχήσῃ, ἱερὸν πόλεμον πρῶνδ' αὐτῷ AR. *Av.*555 *dacă nu-și schimbă imediat părerea, să-i declarăm un război sfânt*; γνωσιμαχήσαντας βουλευέσσεσθαι τι κοινὸν ἀγαθόν ISOC. 5.7 *schimbându-vă părerea, veți delibera în interesul binelui comun*; ARR. *Ind.*13.13. 2 a recunoaște propria greșeală: κατ' ἀδικίαν τὴν αὐτῶν γνωσιμαχήσαντες IOS. *A15.*168.2 *admitând că ai greșit din cauza propriei nedreptăți*. II (tard.) a combate, a se opune: (+ ac.) γνωσιμαχήσαντες ἃ ... ἄμεινον ἦν ποιεῖν IOS. *A13.*152.4 *opunându-se la cele ce s-ar fi putut face mai bine*.

[γνώσις, μάχομαι]

γνώσις, εως, ἡ *subst.* I I cunoaștere: τὸ μάθημα γνώσεως ἔνεκα ἐπιτηδευόμενον PLAT. *R.*527b *învățătură practică în vederea cunoașterii*; ἡ γὰρ ~ πίστιν ποιεῖ μᾶλλον πρὸς ἀλήλους ARSTT. *Pol.*1313b5 *cunoașterea creează o mai mare încredere a unora față de alții*; (în op. cu πρᾶξις „acțiune”) τὸ τέλος ἐστὶν οὐ ~ ἀλλὰ πρᾶξις ARSTT. *EN*1095a6 *scopul [politicii] nu este cunoașterea (teoretică), ci acțiunea*; (în op. cu ἄγνοια „necunoaștere”) PLAT. *R.*478c; (în op. cu ἀγνωσίη „ignorantă”) LUC. *Vit.Auct.*14; (+ gen. obiectiv) ἀπάντων ἡ γνώσις PLB. 9.14.7 *cunoașterea tuturor lucrurilor*; (+ gen. subiectiv) ~ τοῦ ἀνθρώπου LXX *Ecl.*8.6 *cunoașterea omului*; (pl.) θεὸς γνώσεων LXX *1Rg.*2.3 *Dumnezeu al cunoașterilor*; (pl.) LXX *Od.*3.3; PLUT. *M.*47b, APP. *BC.*3.2.9, ARR. *Fr.*175b *ș.a.* 2 (relig.) gnoză, cunoștință,

știință: ἡ ~ φυσιοῖ NT 1Cor.8.1 *cunoștința semetește*; ἡρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως NT Lc.11.52 *ați luat cheia cunoștinței*; ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως NT Rom.2.20 *având dreptarul cunoștinței*; (+ gen.) βάθος ... γνώσεως θεοῦ NT Rom.11.33 *adâncul științei lui Dumnezeu*; (despre cunoașterea necreștină, eretică) ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως NT 1Tim.6.20 *împotrivirile științei mincinoase*. 3 *recunoaștere*: τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκεῖου ἀπιστεῖσθαι THUC. 7.44 *a nu fi sigur de recunoașterea celui ce stă alături*. II (jur.) *verdict*: ~ τοῦ δικαστηρίου DEM. 23.71 *verdict al unui tribunal*; δικαστηρίου γνώσεως αὐτὸς κυριώτερος DEM. 24.78 [*lege*] *mai puternică decât verdictul unui tribunal*; DEM. 44.38, ARSTT. Ath.45.1. III (pl.) *mijloace de cunoaștere*: κυριώτατα γ' εἰσὶν αὗται τῶν καθ' ἕκαστα γνώσεις ARSTT. Mete.981b11 *acestea sunt cele mai potrivite mijloace de cunoaștere a fiecărui lucru în parte*. IV (pas.) *starea de a fi cunoscut*: I *capacitate de a fi cunoscut*: τὸ τῶν στοιχείων γένος ἐναργεστέραν τε τὴν γνῶσιν ἔχειν φήσομεν PLAT. Th.206b *vom spune că genul elementelor are o capacitate de a fi cunoscut cu mult mai evidentă*. 2 *reputație, faimă*: ὁδὸν ἐς γνῶσιν LUC. Herod.3 *cale spre faimă*.

[γνωρίζω]

γνωσοίμην, opt. viit. de la γινώσκω.

γνώσομαι, ind. viit. de la γινώσκω.

γνωστέον, *adj.vb.* *trebuie cunoscut*: (+ ac. și dat.) τοὺς φύλακας ἡμῖν ~ PLAT. Lg.966a *trebuie să-i cunoaștem pe paznici*; (+ ac.) ~ μέν γάρ καὶ μαινομένους καὶ πονηροὺς ἄνδρας PLAT. R.396a *trebuie cunoscuți și oamenii nebuni și cei răi*; PLAT. Epin.978a, MEN. Epit.307, LXX Ep.1er.51.2.

[γινώσκω]

γνωστήρ, ἦρος, ὁ *subst.* *garant, chezaș*: γνωστήρας ἐμοὶ προσαγαγὼν XEN. Cyr.6.2.39 *aducându-mi chezași*.

[γινώσκω]

γνώστης, ου, ὁ *subst.* I *cunoscător*: γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν ... ἐθῶν NT Fp.26.3 *fiind cunoscător al tuturor obiceiurilor*. II *ghicitor*: περιεῖλεν ... τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς LXX IRg.28.3 *i-a alungat pe ghicitori de pe pământ*. III *chezaș*: γνώστην δὲ τῆς πίστεως παρείχοντο PLUT. Flam.4 *ofereau drept chezași al încrederii*.

[γινώσκω]

γνωστικός, ἡ, ὄν *adj.* I de *cunoaștere*, *cognitiv, teoretic*: μετέχειν ... τῆς γνωστικῆς ἐπιστήμης PLAT. Plt.260a *a participa la știința teoretică*; τῶν γνωστικῶν ... τεχνῶν PLAT. Plt.259e *dintre artele teoretice*; ἀπ' ἄλλων ἔξεων ... γνωστικωτέρων ARSTT. APr.Po.100a11 *dintre alte capacități de cunoaștere*; τὸ γνωστικὸν μέρος ARSTT. Protr.fr.67 *partea cognitivă*; (subst. ἡ) PLAT. Plt.259d, ARSTT. Fr.46. II *în stare să cunoască*: (+ gen.) αἱ τῶν θνητῶν ψυχὰι γνωστικὴν τοῦ αἰσθητοῦ δύναμιν ἔχουσιν PLUT. M.1023d *sufletele muritorilor au puterea de cunoaștere a sensibilului*.

[γινώσκω]

γνωστός, ἡ, ὄν *adj.* I (frecv.) *cunoscut*: γνωστόν ἡμῖν ἔστιν ὅτι NT Fp.28.22 *ne e cunoscut că*; XEN. HG.2.3; τόπον ἑκατέρωφ γνωστόν PLB. 8.16.3 *loc cunoscut și pentru unul și pentru celălalt*; γνωστόν ... δι' ἡπίροιο A.RH. 4.1473 *prin continentul cunoscut*; (subst.) οἱ γνωστοί NT Lc.23.49 *cunoscuții*; LXX 2Ezr.15.10; (neut. sg.) τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστόν καλοῦ καὶ πονηροῦ LXX Gen.2.9 *pomul cunoașterii a ceea ce poate fi știut despre bine și rău*; τὸ γνωστόν τοῦ θεοῦ NT Rom.1.19 *ceea ce se poate ști despre Dumnezeu*; (în op. cu ἄγνωστον) ARSTT. APr.Po.69b28; (voc.) ἡγεμών μου καὶ γνωστὲ μου LXX Ps.54.14 *călăuzitorul meu și cunoscutul meu*; ARSTT. Xen.980a19. II *cu înțeles, inteligibil*: εἰπεῖν γνωστόν SOPH. OT361 *a spune un lucru cu înțeles*. III (filos.) *cognoscibil*, *care poate fi cunoscut*: ἔσται γνωστόν τε καὶ δοξαστόν τὸ αὐτό; PLAT. R.478a *cognoscibilul și opinabilul va fi unul și același lucru?*; τὸ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος γνωστόν PLAT. Th.202e *categoria segmentelor este cognoscibilă*. IV *care cunoaște, care poate cunoaște*.

[γινώσκω]

γνωστῶς, *adv.* *deslușit, clar, lămurit*: ~ ἰδῶ σε LXX Ex.33.13 *să te văd deslușit*; ~ ἐπιγνώση ψυχᾶς LXX Prov.27.23 *vei cunoaște lămurit sufletele*.

[γνωστός]

γνωτή, ἡς, ἡ *subst.* *soră*: γνωτοί τε γνωταί τε IL. 15.350 *frați și surori*.

[fem. al lui γνωτός, οὗ]

γνωτός¹, ἡ, ὄν *adj.* *cunoscut, (despre pers.)*

renumit: γνωτὸν ... ὥς IL. 7.401 *se poate ști că*; γνωτὸν δ' ἦν OD. 24.182 *era cunoscut*; γνωτὰ κοῦκ ἄγνωτά μοι ... ἰμεῖροντες SOPH. OT58 *cerându-mi lucruri cunoscute și nu necunoscute*; (despre pers.) ἄν ἤθελον ~ γενέσθαι AESCH. Ch.702 *îmi doream să devin faimos*; ~ ἀνὴρ SOPH. Fr.282 *bărbat renumit*; γνωτὸν τε θεῖν τὸν κράτιστον Ἑλλάδος EUR. Hel.41 *să-l facă renumit pe cel mai puternic din Grecia*; CALL. Aet.fr.110.

[γιγνώσκω]

γνωτός², οὗ, ὁ *subst.* I rudă de sânge: θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα IL. 3.174 *părăsindu-mi și iatacul și rudele*; γνωτοὶ πατρώιοι A.RH. 2.1160 *rude din partea tatălui*; A.RH. 3.359. II frate: (ac.) γνωτὸν ἐμόν IL. 17.35 *fratele meu*; νοτοὶ τε γνωταὶ τε IL. 15.350 *frați și surori*; γνωτὸν μητρυῖς IL. 13.697 *frate al mamei vitrege*; τρίτατος ~ A.RH. 1.53 *al treilea frate*; IL. 15.336, CALL. Iov.58.

[R. lui γίγνομαι]

γοάω-γοῶ, *vb.* {ep. ind. impf. γόων OD. 10.567, 3pl. γόον [interpretat și ca aor.] IL. 6.500, impf. iter. 3sg. γοάσκειν OD. 8.92, A.RH. 1.264, viit. γοήσομαι IL. 21.124; opt. prez. 1pl. γοάοιμεν IL. 24.664, 3pl. γοάοιεν OD. 24.190; inf. prez. γοήμεναι IL. 14.502; part. γοῶν, -ῶσα OD. 19.119 ș.a.} a jeli, a boci: (+ ac.) (frecv. în ritualul funebru) κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν IL. 24.664 *să-l jelim în palat*; αἱ μὲν ἔτι ζῶν γόον Ἑκτορα IL. 6.500 *îl jeleau pe Hector încă în viață*; ἡμέας ... γοάουσιν A.RH. 3.995 *ne plâng*; (abs.) κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοῶντας OD. 10.209 *ne-a lăsat jelind*; (impf. iter.) ἄψ Ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάσκειν OD. 8.92 *Odysseus tot jelea acoperindu-și chipul*; (+ prep.) ἀμφὶ νιν γοῶμενος SOPH. Tr.937 *jelind în jurul ei*; (med. + ac.) γοᾶτο δ' εὐνὰς SOPH. OT1249 *jelea culcușul*; γοᾶσθ' ἐμ', ὦ γυναῖκες AR. Thes.1036 *bociți-mă, femei*; (abs.) γοᾶσθ' ἀβροβάται AESCH. Pers.1073 *jeliți, voi cu pasul ușor*; IL. 14.502, OD. 24.190, AESCH. Ch.632, EUR. Tr.289.

[γός]

γογγρο-ειδής, ἐς *adj.* asemănător cu un țipar-de-mare: (comp., despre șerpini de apă) πλὴν τὴν κεφαλὴν ἔχουσι γογγροειδεστέραν ARSTT. HA505b10 *cu excepția faptului că au capul mai degrabă*

asemănător cu al unui țipar-de-mare.

[γόγγρος, εἶδος]

γογγρο-κτόνος, ον *adj.* omorâtor de țipari-de-mare: (ca epitet fictiv al unei divinități) PLUT. M.966a.

[γόγγρος, κτείνω]

γόγγρος, ου, ὁ *subst.* (iht.) țipar-de-mare: ARSTT. IA707b29, ARSTT. HA621a3, ARSTT. Fr.280, PLUT. M.668d ș.a.

[cf. γογγύλος?]

γογγύζω, *vb.* [aor. ἐγόγγυσα] a cârți, a murmura împotriva cuiva: (abs.) ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι NT Lc.5.30 *fariseii cârteau*; (frecv. + prep.) (πρός + ac.) ἐγόγγυζεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν LXX Ex.17.3 *poporul a murmurat acolo împotriva lui Moise*; (ἐπί + dat.) γογγύζουσιν ἐφ' ὑμῖν LXX Num.17.20 *cârtesc împotriva voastră*; (ἐπί + ac.) ἐγόγγυσαν ... ἐπὶ Μωυσῆν LXX Num.17.6 *au cârtit împotriva lui Moise*; (κατά + gen.) ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότη NT Mt.20.11 *cârteau împotriva gospodarului*; (περί + gen.) ἐγόγγυζον οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ NT In.6.41 *iudeii murmurau împotriva Lui*; (+ ac.) ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἐναντὶ κυρίου LXX Num.11.1 *poporul cârtea răutăți în fața Domnului*; LXX Jud.1.14, id. Jud.5.22, id. Sir.10.25.

[onomat.]

γογγύλη, ης, ἡ [ῥ] *subst.* I (bot.) nap, *Brassica rapa* L.: (comparație cu sânii femeiești) AR. Th.1185. II turtă rotundă: ἦν μὴ παραθῶ τρίψας δι' ἡμέρας ὅλης ὥσπερ γυναικὶ γογγύλην μεμαγμένην AR. Pax28 (dublă interpretare) 1. *dacă nu-i servesc (cărăbușului), frământându-i toată ziua, o turtă preparată ca de o femeie* 2. *dacă nu-i servesc, frământându-i toată ziua, ca unei femei*, „turtă” masată (conotație erotică).

[γογγύλος]

γογγύλις, ἴδος, ἡ *subst.* nap, nap rotund, *Brassica rapa* L.: AR. Fr.569, (ca aliment) PLUT. Ca.Ma.2, PLUT. M.194f.

[γογγύλος]

γογγύλλω, *vb.* a da o formă rotundă, a rotunji: (fig. despre un discurs) AR. Th.56.

[γογγύλος]

γογγύλος, η, ον [ῥ] *adj.* rotund, sferic: ~ λίθος CALL. Fr.606 *piatră rotundă*; AESCH. Fr.199, SOPH. Fr.314, PLAT. Cra.427c, PLB. 12.2.4.

[cf. γύλιος]

γόγγυσις, εως, ἡ *subst.* cârtire, murmur: τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ... ἀκήκοα LXX Num.14.27 *am auzit murmurul fiilor lui Israel.*

[γογγύζω]

γογγυσμός, οὐδ, ὁ *subst.* murmur, cârtire, bombăneală: (+ prep.) καθ' ἡμῶν ὁ ~ LXX Ex.16.8 *cârtire împotriva noastră: ~ τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους* NT Fr.6.1 *cârtirea iudeilor vorbitori de greacă împotriva evreilor; (περί + gen.)* NT In.7.12, LXX Num.17.20 *ș.a.*

[γογγύζω]

γοεδνός, ἡ, ὄν *adj.* I vrednic de plâns: γοεδνὰ ἔπη AESCH. Supp.194 *vorbe vrednice de plâns; (fig.)* γοεδνὰ δ' ἀνθεμίζομαι AESCH. Supp.73 *culeg buchete de gemete; AESCH. Pers.1057. II* care se tânguiește: διαίνομαι γοεδνός ὢν AESCH. Pers.1039 *plâng și mă tânguiesc.*

[γός]

γοερός, ἅ, ὄν *adj.* I (despre abstr.) care produce gemete: πάθῃ γοερά AESCH. Ag.1176 *suferințe născătoare de gemete; γοερῇ ... ἀνίη* A.RH. 4.19 *cu o durere care naște gemete. II* gemător, tânguitor: δάκρυα γοερά EUR. Ph.1567a *lacrimi amestecate cu gemete; (frecv. despre voce, cântec)* ἐν μέλεσιν γοεροῖς LXX 3Mac.5.25 *în cântece jeluitoare; ARSTT. Pr.922b.19; (despre voce)* LUC. VH.2.40, ARR. Cyn.3.5; (despre cântecul privighetorii) γοερῶν οἶτον ἀηδονίδων CALL. Lav.Pall. 94 *nenorocirea tânguitoare a privighetorilor; (superl.)* μυκήσεται γοερώτατον LUC. Phal.1.11 *va mugii adânc tânguitor; (despre pers.)* ἤξει τι μέλος γοερὸν γοεραῖς EUR. Hec.84 *un cântec de jale va ajunge la noi, cele demne de plâns; (subst.)* αἶ τε γὰρ λῦπαι τὸ γοερὸν ... ἔχουσιν PLUT. M.623a *dururile conțin geamătul; LUC. Sacr.12, EUR. Hel.188.*

[γός]

γοήμεναι, (ep.) inf. prez. act. de la γοάω: IL. 14.502.

γόης, ητος, ὁ *subst.* I vrăjitor, mag: ~ ἐπιωδὸς Λυδίας ἀπὸ χθονός EUR. Ba.234 *mag cântător de pe pământ lidian; HDT. 2.33, EUR. Hipp.1038, PLAT. R.380d. II (subst., adj.)* șarlatan, escroc, impostor: δεινός ~ PLAT. Smp.203d *escroc de temut; ἄπιστος, ~, πονηρός* DEM. 19.109 *lipsit de încredere, un șarlatan, un netrebnic;*

πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες NT 2Tim.3.13 *oameni răi și înșelători; PLAT. Hp.Mi.371a, DEM. 29.32, IOS. B15.317.2, LUC. Gall.28. III* persoană care geme: (pasaj corupt) gen. pl. γοήτων AESCH. Ch.822.

[γοάω]

γοητεία, ας, ἡ *subst.* I magie, vrăjitorie, vrajă: οὐδὲν ὑγιές τούτων τῶν φαντασμάτων ... ἀλλὰ ~ τις PLAT. R.584a *nu-i nimic sănătos în aceste fantasmе, ci e un fel de vrajă; (ac.)* τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν PLAT. Smp.203a *toată arta divinației și magia; PLAT. R.413d. II* seducție, fermecare: ἐπ' ἀπάτῃ καὶ γοητεία PLB. 4.20 *pentru amăgire și fermecare; ~ καὶ ἀπάτῃ τῇ διὰ λόγων* IOS. Vit.40 *fermecare și amăgire prin cuvinte; PLB. 15.17, PLUT. M.990c, PLUT. Sull.28. III* șarlatanie, înșelătorie, șiretenie: τοσαῦται τέχναι καὶ γοητεῖαι DEM. Prooem.52.1 *atâtea șiretenii și înșelătorii; μετὰ πολλῆς γοητείας* LXX 2Mac.12.24 *cu multă șiretenie; φαρμάκοις ἢ γοητεῖαις ἐπεισας* Κράσσον PLUT. Crass.22 *l-ai convins pe Crassus prin farmece și șarlatanii; LUC. Nigr.15.*

[γοητεύω]

γοήτευμα, ατος, τό *subst.* vrăjitorie, vrajă, farmec: ~, οὐχ ἡδονήν, εἶναι. PLAT. Phlb.44c *apare ca o vrajă și nu ca o plăcere; καταφαρμακεύεσθαι φίλτροις ... καὶ γοητεύμασιν* PLUT. M.792c *a fi fermecat prin filtre și farmece.*

[γοητεύω]

γοητεύτρια, ας, ἡ *subst.* vrăjitoare: ARR. Bith.39.

[γοητεύω]

γοητεύω, vb. a vrăji, a fermeca, (fig.) a amăgi: γοητεύεις με καὶ φαρμάττεις PLAT. Men.80a *mă vrăjești și mă farmeci; τοὺς νέους ... τοῖς λόγοις ~* PLAT. Sph.234c *a-i amăgi pe tineri prin cuvinte; λαμπρότητι τῆς ὄψεως γοητεύων* PLUT. M.764e *vrăjind cu strălucirea privirii; ψευδόμενος τὰ πολλὰ καὶ γοητεύων τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν* ἐνεκα LUC. Deor.Conc.12 *zicând multe minciuni și amăgind pentru doi oboli; (pas.)* μήτε γοητευόμενοι μήτε βιαζόμενοι PLAT. R.412e *nici vrăjiți, nici siliți; (ὅπὸ + gen.)* ἐξαπατηθέντας καὶ γοητευθέντας ὑπ' ἐμοῦ XEN. An.5.7.9 *înșelați și amăgiți de către mine; (+ dat.)* γοητευθέντα καὶ

φενακισθέντα τῇ περὶ τᾶλλα φιλανθρωπία
DEM. 19.102 *amāgit si pācālit de amabilitate referitoare la alte lucruri*; PLAT. *Phd.*81b, PLAT. *Euthd.*288b, LUC. *Alex.*6, IOS. *Bl.*2.565.1.

[γότης]

γοητής, ου, ὁ *subst.* v. γότης III:

γοητικός, ή, ὁν *adj.* vrăjitoresc: τὴν δὲ γοητικὴν μαγείαν οὐδ' ἔγνωσαν ARSTT. *Fr.*36 *nu au cunoscut magia vrăjitoarească*.

[γότης]

Γολγοθά, ὁ *subst.* |var. Γολγοθᾶ, ᾶς NT *Mc.*15.22| Golgotha, colină în apropierea Ierusalimului, pe care a fost răstignit Iisus Hristos: NT *Mt.*27.33, NT *Mc.*15.22, NT *In.*19.17.

Γολίαθος, ου, ὁ *subst.* |var. indecl. Γολιαθ LXX| Goliath (Goliathos), uriaș omorât de către David: LXX *1Par.*20.5, id. *IRg.*17.4, id. *2Rg.*21.19, IOS. *AI*6.171.3 ș.a.

γόμορ, τό *subst.* gomor (transcriere a ebr. omer, מֶרְאָה), unitate de măsură pentru lichide echivalentă cu aprox. 2 litri: LXX *Ex.*16.16, id. *IRg.*16.20, id. *Os.*3.2, id. *Iez.*45.11.

Γόμορρα, ας, ή *subst.* |var. Γόμορρα, gen. -ων, τά NT *Mt.*10.15| Gomorra, cetate în depresiunea Mării Moarte: LXX *Gen.*13.10, id. *Deut.*29.22, NT *Rom.*9.29, NT *2Pt.*2.6.

γόμος, ου, ὁ *subst.* I încărcătură (a unei corăbii), caric: μετεμπλήσai γόμον AESCH. *Supp.*444 *se face plinul încărcăturii*; πεντακισχιλίων ταλάντων γόμον ἔχει HDT. 1.194 *are o încărcătură de cinci mii de talanți*; πλείονα γόμον φέρειν τὰ ποτάμια πλοῖα PLUT. *M.*914a *navele fluviale poartă o încărcătură mai mare*; DEM. 32.4, id. 56.3, NT *Fp.*21.3, id. *Apoc.*18.11. II sarcină, povară, încărcătură: ὄνος ξύλων γόμον φέρων AESOP. 1.201 *un măgar purtând o încărcătură de lemne*; ~ ζεύγους ἡμιόνων LXX *4Rg.*5.17 *povară a unei perechi de catări*; LXX *Ex.*23.5.

[γέμω]

γομφιάζω, vb. I a scrâșni: (+ ac de relație) μὴ ... γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου LXX *Sir.*30.10 *să nu scrâșnești din dinți*. II a se strepezi: οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν LXX *Iez.*18.2 *dinții copiilor s-au strepezit*.

[γομφίος]

γομφιασμός, ου, ὁ *subst.* clănțănit, scrâșnet:

δώσω ὑμῖν γομφιασμόν ὀδόντων LXX *Am.*4.6 *vă voi da clănțănit de dinți*.

[γομφιάζω]

γομφίος, ου, ὁ *subst.* (sc. ὀδοῦς) I molar, măsea: οἱ μὲν πρόσθοιοι γίνονται πρότερον οἱ δὲ γόμφιοι ὕστερον ARSTT. *GA*788b7 *incisivii apar mai repede, molarii mai apoi*; HDT. 9.83, AR. *Ra.*572, id. *Pl.*1059, id. *Pax*34, XEN. *Mem.*1.4.6. II (fig.) zimț, dinte al unei chei: κλειδία ... τρεῖς ἔχοντα γομφίους AR. *Th.*423 *chei cu trei zimți*.

[γόμφος]

γομφό-δετος, ον *adj.* prins cu piroane: γομφοδέτω τε δόρει AESCH. *Supp.*846 *lemnul (corăbiei) prins cu piroane*.

[γόμφος, δέω]

γομφο-πάγής, ἐς *adj.* îmbinat cu piroane: (fig. despre cuvintele lungi ale lui Eschil) ῥήματα γομφοπαγῇ AR. *Ra.*824 *cuvinte prinse cu piroane*.

[γόμφος, πήγνυμι]

γόμφος, ου, ὁ *subst.* I cui, piron, bulon: (pentru prinderea elementelor unei corăbii) OD. 5.248, A.RH. 1.1005, id. 3.343, (în alte întrebuintări) HES. *Op.*431, AESCH. *Th.*542, (gen.) σιδηρῶν γόμφων PLB. 13.7.9 *cuie de fier*; (fig.) τῶνδ' ἐφήλωται τορῶς ~ διαμπάξ AESCH. *Supp.*945 *un cui este adânc fixat* (sc. *e un lucru bine stabilit*); PLUT. *M.*356c, LUC. *Gal.*24-5. II căprior (în jurul căruia se băteau scânduri pentru construirea navelor în Egipt): HDT. 2.96. III (pl.) legături: ἀοράτοις πυκνοῖς γόμφοις PLAT. *Ti.*43a *prin legături strânse invizibile*. IV (în anatomie) articulație: ARSTT. *PA*690a13.

γομφόω-ω, vb. |aor. ἐγόμφωσα; pas. aor. ἐγομφώθην, pf. γεγόμφωμαι| I a prinde cu ajutorul cuielor, a îmbina, a asambla, a monta: (pas.) γεγόμφωται σκάφος AESCH. *Supp.*440 *carena corăbiei e gata asamblată*; (fig.) τὰ πράγματ' ... γομφούμεν' AR. *Eq.*463 *planuri bine îmbinate*. II a închea: γάλα λευκὸν ἐγόμφωσεν PLUT. *M.*95a (citându-l pe Empedocles) *a încheat lapte alb*.

[γόμφος]

γόμφωμα, ατος, τό *subst.* I armătură, căpriorială: (despre o corabie) τὸ ~ διέσεισαν PLUT. *Marc.*15 *au scuturat armătura*. II (= γόμφος, pl.) cuie, piroane: PLUT. *M.*321d.

[γομφόω]

γομφωτικός, ή, ὁν *adj.* care ține de dulgherit: (gen.) γομφωτικῆς ... τέχνης PLAT.

Plt.280d *arta dulgherului, dulgherit.*

[γομφόω]

γόνατα, (pl.) v. γόνυ.

Γονατᾶς, ᾶ, ὁ *subst.* Gonatas, supranume al lui Antigonos, rege al Macedoniei: Ἀντίγονος ὁ ~ PLB. 2.43.9 *Antigonos Gonatas*; PLB. 9.29.5, PLUT. *Aem.*8

γονεύς, ἑως, ὁ *subst.* {att. nom. pl. γονῆς Plat.; ion. gen. sg. γονῆος Call., ac. γονῆα Hes., Call.} **I** (sg. și pl.) **1** tată: τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι HES. *Op.*235 *femei nasc copii ce seamănă taților*; μήτε γονέα ἔκγονον εἰδέναι τὸν αὐτοῦ μήτε παῖδα γονέα PLAT. *R.*457d *nici tatăl să nu-și cunoască copilul, nici copilul părintele*; ἐνὸς ἡμῶν ἐκάστου τίς ἐστί ~ DEM. 10.41 *fiecare din noi are un tată*. **2** strămoș, străbun: πέμπτου γονέος ἀμαρτάδα ἐξέπλησε HDT. 1.91 *a ispășit păcatul celui de-al cincilea strămoș*; γονέας ὕβριζειν EUR. *El.*257 *a batjocori strămoșii*. **II** (doar la pl.) **1** (frecv.) *părinți*: γονεῖς δ' εἰσὶ μητήρ καὶ πατήρ IS. 8.32 *părinți sunt mama și tata*; τοὺς δὲ γονεῖς τίμα ISOC. 1.16 *cinsteste-i pe părinți*; γονεῦσι δὲ μὴ πολὺ πένθος ἡμετέροισι λίπωμεν THEOC. 22.176 *să nu lăsăm prea multă jale părinților noștri*; ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς NT *Mt.*10.21 *copiii se vor scula împotriva părinților*; ARSTT. *EN*1162a4, *LXX* 3*Mac.*5.49, PLB. 6.4.5, LUC. *DMeretr.*4.3 ș.a. **2** (pl. pt sg.) γονέων ἐκτίμους ἴσχουσα πτέρυγας ... γόνων SOPH. *El.*241 *oprinde aripile gemetelor mele să arate cinstirea cuvenită părinților (sc. tatălui)*.

[cf. γόνος, γίγνομαι]

γονεύω, vb. (*intrans.*) a se reproduce: (despre porfύρα „moluscă”) PLUT. *M.*980c, (med., despre diverse specii de pești) γονεύεται περὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον PLUT. *M.*981c *se reproduc de-a lungul coastelor Pontului Euxin*.

[γονεύς]

γονή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. nom. γονά Pi., Aesch., Soph., Eur.} **I** ceea ce a fost născut: **1** descendent, vlăstar, fiu: οἱ οὗ τι παίδων ἐν μεγάροισι ~ γένετο IL. 24.539 *n-a avut parte între copii de un vlăstar în palat*; τέκνων ... δίπτυχος ~ EUR. *Med.*1136 *vlăstar dublu de copii (sc. doi copii)*; EUR. *Ion*328. **2** generație, familie, stirpe: τριτοσπόρῳ γονῇ AESCH. *Pers.*818 *la a treia generație*; ὃ γονῇ γενναῖε SOPH.

*OT*1469 *o, nobil prin familia ta*; μηδὲν ὄν γοναῖσιν SOPH. *Ai.*1094 *nefiind de familie bună*; Pi. *P.*4.143, AESCH. *Pr.*774. **3** (despre animale) specie: SOPH. *Fr.*941. **4** (despre plante) soi: παγκάρπου γονῆς PLAT. *Sp.*371c *de orice fel de soi*. **II** (abstr.) **1** concepere: ἄλοχον μετῆλθεν Ἡρακλείοις γοναῖς Pi. *I.*7.7 (Zeus) *a năvălit peste soția (lui Amphitryon) pentru conceperea lui Heracles*; (despre etimologia lui γονῆ) PLAT. *Cra.*411d. **2** naștere: δεινὸν γοναῖζιν αἱ δι' ὠδίνων γοναῖ EUR. *Ph.*355 *lucru groaznic pentru femei sunt nașterile în chinuri*; (pl. pt. sg.) ὃ δυστάλαινα μητερ, ὃ πικραὶ γοναῖ EUR. *Hipp.*1082 *mamă nenorocită, naștere amară*; ῥηίδιοι δὲ γοναῖ THEOC. 17.44 *nașteri ușoare*; AR. *Ec.*3, MEN. *Gnom.*809 ș.a. **III** (concr.) **1** sāmânță, lichid seminal, spermă: ἡ ~ δὲ αὐτῶν, τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας HDT. 3.101 *sāmânța lor, pe care o slăbozesc în femei*; (pl. pt. sg.) Ζηνὸς ταμειῦεσκε γονάς SOPH. *Ant.*980 *păstra în ea sāmânța lui Zeus*; ἡ μὲν οὖν ~ πάντων τῶν ὀρνίθων λευκῇ ARSTT. *HA*559b6 *sāmânța tuturor păsărilor e albă*; HES. *Op.*733, Pi. *N.*7.84, ARSTT. *Pr.*879b5. **2** organe de reproducere: πρὶν ἐς φῶς μητρὸς ἐκ γονῆς μολεῖν EUR. *Ph.*1597 *mai înainte de a ieși la lumină din pântecul mamei*.

[R: lui γίγνομαι]

γονίας, ου, ὁ *subst.* vijelie bruscă, vântoasă: τρίτος αὖ χειμῶν πνεύσας ~ ἐτελέσθη AESCH. *Ch.*1067 *o a treia furtună, vijelie bruscă, s-a abătut cu un suflu puternic*.

[γόνος]

γονικός, ἡ, ὄν *adj.* seminal: (gen.) τῆς γονικῆς ἐκκρίσεως ARSTT. *Pr.*879b28 *ejaculare*.

[γόνος]

γόνιμος, ον *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] **1** capabil să dea naștere sau să supraviețuiască: **1** viabil, care poate supraviețui: παιδία γόνιμα ARSTT. *HA*585a30 *copii viabili*; ARSTT. *GA*730a21. **2** fecund, creator, generativ: πρὸς πέδῳ τιθεῖσα γόνιμα μέλεα EUR. *El.*1209 *târând pe pământ trupul care a dat naștere*; γόνιμον μυελόν PLAT. *Ti.*77d *măduvă generativă*; (despre lichidul seminal) τὸ γονιμώτατον σπέρμα PLUT. *M.*429e *sperma cea mai fecundă*; (despre ouă) ARSTT. *HA*560a9, ὁμιλῖαι οὐ γόνιμοι ARR. *Cyn.*28.1 *contacte*

care nu au ca efect fecundarea. 3 (despre apă, pământ) roditor, producător: νέφος ... γόνιμον ὕδατος ARSTT. *Mu.394a27 nor producător de apă; ἡ Τιβεριέων δὲ γλυκεῖα καὶ ~ IOS. B14.457.1 Tiberieon este un [lac] cu apă dulce și bogată în pește; ὕδωρ γόνιμον PLUT. M.664d apă (ploaie) fecundă.* 4 generativ: (despre numerele impare) PLUT. *M.288d. II* (fig.) 1 (despre pers. sau activități intelectuale) creativ, fecund, rodnic, generator: γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις AR. *Ra.96 n-ai putea găsi un poet creativ; (+ gen.) τὴν γόνιμον ἀπάσης ἡδονῆς ἀκολασίαν PLUT. M.165a desfrânare generatoare de orice plăcere; (superl.) ἔχθρας γονιμώτατα πάθη PLUT. M.86c suferințe capabile în cea mai mare măsură să nască ură; οὐδενὸς ἦττον οἶμαι γόνιμον λόγων εἶναι PLUT. M.385d nimic nu a produs mai multe comentarii.* 2 autentic: εἰδωλον καὶ ψευδός ... ἡ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές PLAT. *Th.150c nălucire sau minciună sau ceva autentic și adevărat.*

[γόνος]

γονορροϊκός, ἡ, ὄν *adj.* [var. γονορροϊκός IOS.] (medic.) bolnav de gonoree: (subst.) οὔτε γὰρ λεπροῖς οὔτε γονορροϊκοῖς ... ἐξὸν ἦν IOS. *B16.426.2 nu era permis nici leproșilor, nici celor atinși de gonoree.*

[γονόρροια, < γόνος, ῥέω]

γονόρροιος, ὄν *adj.* (= γονορροϊκός) (medic.) bolnav de gonoree: (subst.) γονορροίοις μὲν δὴ καὶ λεπροῖς ἡ πόλις ὅλη ... ἀπεκέκλειστο IOS. *B15.227.1 întreaga cetate era închisă pentru cei atinși de gonoree și pentru leproși.*

[γονόρροια, < γόνος, ῥέω]

γονο-ρρῶής, ἐς *adj.* care are o scurgere, care suferă de gonoree: ἄνθρωπος ~ LXX *Lev.22.4 om bolnav de gonoree; (subst.) LXX Lev.15.13, id. 2Rg.3.29, id. Num.5.2.*

[γόνος, ῥέω]

γόνος, ου, ὁ *subst.* 1 rezultat al procreerii: 1 neam, stirpe, viță: τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα OD. 19.166 *întrebându-mă de neamul meu; γόνον ... ἀνέηκε μέγας Κρόνος HES. Th.495 marele Cronos și-a sculptat stirpea; φιλτὲν γόνον AESCH. Supp.313 sădește [propria] stirpe; OD. 4.207, HDT. 7.2 ș.a. 2 (frecv.) fiu, odraslă: κλέπτουσα θεοῖο γόνον Pl. *O.6.36 ascunzându-i odrasla de zeu; (frecv. + gen. apartenenței) Ζηνὸς ~ IL. 13.449 fiu al lui**

*Zeus; Ἀλκμήνης ~ EUR. Alc.1006 fiu al Alcemei; Ἑλίου ~ A.RH. 2.1204 fiu al Soarelui; HDT. 1.108, SOPH. Ph.333, EUR. Tr.1128, THEOC. 25.159 ș.a. 3 (despre animale) pui: (despre turmele lui Helios) ~ δ' οὐ γίνεται αὐτῶν OD. 12.130 *nu se naște nici un pui dintre ele; (despre o vacă) ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνον HDT. 3.28 a purta în pântec alt pui; (despre albine) ARSTT. GA759b36, id. HA591a28. 4 specie: ἀφῶ ~ ἰχθύων ἐστίν ARSTT. HA569b22 *plevușca este o specie de pești.* 5 produs, fruct: (despre o mină) ~ <δὲ γὰς> πλουτόχθων AESCH. *Eu.946 produs prețios al pământului.* 6 (fig.) creștere: τοῦ φόρου τὸν γόνον κατεσθίουσιν AR. *V.1116 devorează creșterea impozitului.* II (în anatomie) sămânță, spermă: ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ LXX *Lev.15.3 lăsând să curgă sămânța din trupul lui; ARSTT. GA748a22, PLUT. M.637a. III 1 origine, obârșie: οὐ γὰρ πῶ τις ἐὼν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω OD. 1.216 nu și-ar putea cunoaște cineva singur obârșia. 2 naștere, procreare: (jur. în op. cu „adoptiv”) γόνῳ LYS., DEM., IS, *prin naștere, în mod natural; οὔτε γόνῳ ἦν αὐτῷ υἱὸς DEM. 44.25 nu-i era fiu natural; LYS. 13.91, IS. 2.18. 3 (despre plante) fecundare: ἐὰν γόνῳ γένηται ARSTT. HA559a16 *dacă a fost fecundat.*****

[R. lui γίγνομαι]

γόνυ, γόνυτος, τό *subst.* {ep. și ion. forme heteroclite: sg. gen. γούνατος IL., Hdt., pl. nom. și ac. γούνατα Hom., Hes., Hdt. ș.a., gen. γουνάτων Hdt., Eur., dat. γούνασι Hom., Hdt., Eur. ș.a., și γονάτεσσι Call., Theoc.; forme neheteroclite sg. gen. γουνός Hom., A.Rh., pl. nom. și ac. γούνα Hom., A.Rh., gen. γούνων Hom., A.Rh., Luc., dat γούνεσσι IL.; eol. pl. nom. γόνα Sapph.} 1 genunchi: 1 (ca parte anatomică) ~ κάμψειν IL. 7.118 *a îndoi genunchiul (sc. a îngemănchea); AESCH. Pr.32, ARSTT. HA512a15, A.RH. 2.94, NT Flp.2.10 ș.a. 2 (ca sediu al forței) blășpea δὲ οἱ φίλα γούναθ' IL. 7.271 *i-a vătămat genunchii; ἐς ~ τὴν πόλιν ἔβαλε HDT. 6.27 a îngemănchea cetatea; οὐκ ὤκλασαν ~ τῷ Βααλ LXX 3Rg.19.18 nu au plecat genunchiul în fața lui Baal; (pas.) λύτο γούνατα IL. 21.425 *s-au înmuia genunchii (sc. a muri); ὑπολύεται μου τὰ γόνατ' AR. Lys.216 mi se înmoaie genunchii; (ca semn al tine-***

rei) ποιείν τι δεῖ ἄς ~ χλωρόν THEOC. 14.70 *a face ce trebuie cât timp genunchiul e verde*. 3 (în gesturi de rugă) ἀμφὶ σὸν πίπτω ~ EUR. *Hec.787 cad în jurul genunchiului tău*; λαβὲ γούνατα IL. 24.465 *cuprinde-i genunchii*; ἦψατο γούνων IL. 1.512 *i-a cuprins genunchii*; περὶ γούνασι χεῖρας βάλλειν OD. 6.310 *a cuprinde cu mâinile genunchii*; EUR. *Supp.43, LYS. 1.19* §.a. 4 (despre odihnă) ἀναψῦξαι φίλα γούνατα HES. *Op.608 a-și odihni genunchii*. 5 (în gesturi de afecțiune) μὴ ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν IL. 9.455 *fiul iubit să nu stea vreodată pe genunchi*; ἐπὶ γούνασι πατρός IL. 22.500 *pe genunchii tatălui*. 6 (prov.) ~ κνήμης ἔγγιον ARSTT. *EN1168b8 genunchiul e mai aproape decât gamba*; ἀπωτέρω ἢ ~ κνάμα THEOC. 16.18 *gamba e mai departe decât genunchiul*. II (bot.) nod: καλάμου ~ HDT. 3.98 *nod de trestie*; XEN. *An.4.5.26*.

γονϋ-καμψ-επίκυρτος, *on adj.* care strâmbă genunchii: γονυκαμπεκύρτε Ποδάγρα LUC. *Trag.203 Gută care strâmbă genunchii*.

[γόνυ, κάμπτω, ἐπίκυρτος]

γονϋ-καυσ-αγρύπνα, *ή adj.f.* care te ține treaz prin inflamarea genunchilor: (despre gută) LUC. *Trag.201*.

[γόνυ, καίω, ἀγρυπνος]

γονϋ-κροτος, *on [ũ] adj.* (propr. cu genunchi care se lovesc unul de celălalt) cu genunchii apropiati: (despre animale) τὰ θήλα τῶν ἀρρένων καὶ γονυκροτώτερα ARSTT. *HA538b10 femelele au genunchii mai apropiați decât masculii*; (despre desfrânați) ARSTT. *Phgn.808a13, id. Phgn.810a34*.

[γόνυ, κρότος]

γονϋπετέω-ω, *vb.* a cădea în genunchi, a îngenunchea: (+ prep.) γονυπετοῦσα ... πρὸς τὰς θεάς PLB. 15.29.9 *căzând în genunchi în fața zeitelor*; γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ NT *Mt.27.29 căzând în genunchi în fața lui*; (+ ac.) γονυπετήσας αὐτόν NT *Mc.10.17 îngenunchind înaintea lui*; (abs.) PLB. 32.15.7, NT *Mt.17.14*.

[γονυπετής]

γονϋ-πετής, *ές adj.* care cade în genunchi: γονυπετεῖς ἔδρας προσπίτνω σ' EUR. *Ph.293 mă plec în fața ta cazând în genunchi*; APP. *III.27*.

[γόνυ, πίπτω]

γόοιο, *v. γόος*.

γόν, (ep.) ind. impf. de la γοάω.

γός, *ou, ó subst.* {ep. gen. γόοιο Hom., Call.} bocet, jale, vaiet, hohot de plâns: (frecv. ca parte a ritualului funerar) ἐξήρχε γόοιο IL. 18.316 *s-a pus pe bocit*; οἴκοι ἔνεστι ~ IL.24.240 *acasă este jale*; ἴτω ~ AESCH. *Th.964 să își nască liber hohotul de plâns*; (în op. cu nunta) ὑμεναίων ~ ἀντίπαλος EUR. *Alc.922 vaiet în loc de cântece de nuntă*; (cu epitete) δυσφορώτερος ~ AESCH. *Th.657 bocet prea greu de suportat*; ~ ἔνδικος AESCH. *Ch.330 bocet cuvenit*; (pl.) γυναικείους γόους EUR. *Or.1022 bocete de femei*; (+ gen. obiectiv) πατρός ὑφ' ἡμερον ὥρσε γόοιο IL. 24.507 *de dor a izbucni în plâns pentru tatăl său*; (+ gen. subiectiv) κλύων γόν ματρός ἃ σ' ἔτικτεν EUR. *El.1211 ascultând bocetul mamei care te-a născut*; (fig. despre cântecul privighetorii) SOPH. *Ai.628, Pl. P.3.103, A.RH. 1.275, CALL. Hec.Fr.323, LXX 3Mac.5.49* §.a.

[cf. γοάω]

γοῶσα, (ep.) part. prez. de la γοάω: IL. 5.413, id. 6.373, OD. 4.721, id. 19.264 §.a.

Γοργάς, ἄδος, *ή subst.* (mitol. = Γοργώ) Gorgonă: SOPH. *Fr.10g, (pl.) EUR. Hyps.fr.64.77*.

[Γοργώ]

Γόργειος, *α, on adj.* de Gorgonă: Γοργεῖη κεφαλή IL. 5.741 *cap de Gorgonă*; OD. 11.634; ἐπὶ δὲ δεινοῖσι καρήνοισι Γοργεῖοις HES. *Sc.237 pe cumplita țeste ale Gorgonelor*; Γοργεῖοισιν ... τύποις AESCH. *Eu.49 chipuri de Gorgonă*; ARSTT. *Fr.153*.

[Γοργώ]

Γοργίας, *ou, ó subst. I* Gorgias (din Leontinoi), retor și sofist în sec. V-IV î.Hr.: ~ ὁ Λεοντῖνος PLUT. *M.583b Gorgias din Leontinoi*; PLAT. *Ap.19e, PLAT. Thg.127e, ARSTT. Pol.1275b26, ISOC. 15.155. II* (alte pers.) MEN. *Dysc.536, LXX 2Mac.12.35* §.a.

Γοργίειος, *on [ĩ] adj.* în stilul lui Gorgias: ἐν Γοργεῖοις ῥήμασιν XEN. *Sym.2.26 cu vorbe în stilul lui Gorgias*.

[Γοργίας]

Γοργο-λόφα, *ας, ή adj.f.* cea care are pe coif un cap de Gorgonă: (epitet comic al Athenei) AR. *Eq.1181*.

[Γοργώ, λόφος]

Γοργολόφας, *ou adj.m.* |voc. γοργολόφα Ar.

Ach.567 | care are pe coif un cap de Gorgonă: (epitet comic al lui Lamachos) AR. *Ach.567*.

[Γοργώ, λόφος]

Γοργόνειος, *ov adj.* al Gorgonei: (despre un loc mitic în partea occidentală) Γοργόνεια πεδία AESCH. *Pr.793 câmpii ale Gorgoneilor*. // **Γοργόνειον**, *ou, τό, subst.* scut al Athenei cu capul Gorgonei: PLUT. *Them.10*, ISOC. *18.57*.

[Γοργώ]

Γοργόνη, *ης, ή subst.* (tard. pt. Γοργώ) Gorgonă: (pl.) LUC. *Dom.19*.

[Γοργώ]

Γοργόνωτος, *ov adj.* împodobit cu o Gorgonă: φέρε δεῦρο γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον AR. *Ach.1124 adu aici cercul scutului împodobit cu o Gorgonă*.

[Γοργώ, νῶτος]

γοργόμαι-οὔμαι, *vb.* |doar la part.| a arunca priviri sălbatic: (despre un cal) κυρτοῖ μάλιστα τὴν κεφαλὴν γοργούμενος XEN. *Eq.10.4 își arcuiește capul arătându-se focos*.

[γοργός]

γοργός, *ή, όν adj.* cumplit, înspăimântător, sălbatic: (frecv. despre privire) (despre războinicul Parthenopaios) γοργόν δ' ὅμμ' ἔχων AESCH. *Th.537 cu o privire sălbatică*; (+ inf.) ~ ὀπλίτης ἰδεῖν EUR. *Andr.1123 soldat greu înarmat, cumplit la vedere*; XEN. *Eq.10.17*; (+ inf. și dat.) ὅμμασι ~ εἰσιδεῖν νεανίας EUR. *Ph.146 tânăr cu privire sălbatică*; (+ ac de relație) ~ δὲ τὰς ὄψεις IOS. *Al6.164.3 sălbatic în priviri*; (comp.) γοργοτέρους ποιεῖ τοὺς ἵππους PLUT. *M.642a face caii mai focosi*; (superl.) XEN. *Cyr.4.4.4*; (joc de cuvinte în care se compară o armată cu feluri de mâncare) τὸ στίφος αὐτῶν φαίνεται καὶ πυκνὸν καὶ γοργὸν ὥσπερ μᾶζα καὶ πανδαίσια AR. *Pax565 trupa lor pare compactă ca o turtă și sălbatică precum un hanchet*; XEN. *Eq.Mag.3.11*, LUC. *Alex.3*, LUC. *Herm.1*.

[Γοργώ]

Γοργοφόνα, *ης, ή subst.* omorătoare a Gorgonei: (epitet al Athenei) EUR. *Ion1478*.

[Γοργοφόνος]

Γοργοφόνος, *ov adj.* omorător al Gorgonei: (fiu al lui Electryon) HES. *Fr.193*; (epitet al lui Perseus) EUR. *Fr.985*.

[Γοργώ, φόνος]

γόργυρα, *ας, ή subst.* groapă: (folosită ca temniță) HDT. *3.145*.

[cf. γέργυρα, γεργύρα]

Γοργώ, *οῦς, ή subst.* |var. Γοργών, -όνος Hes., Pi., Aesch., Eur.; ac. pl. Γοργούς Hes.| {eol. Γόργω, -ως Sapph.} (mitol.) Gorgonă (sau Meduză), ființă feminină monstruoasă cu șerpi în loc de păr, care îi transforma în piatră pe oamenii ce o priveau direct în față: flică muritoare a lui Phorkis și Keto, avea două surori nemuritoare, pe Sthenno și Euryale; a fost ucisă de către Perseus: IL. *8.349*, HES. *Th.274*, SAPPH. *Fr.213*, EUR. *Or.1521 ș.a.*, (pl.) Γοργόνες *Gorgone*; HES. *Sc.230*, AESCH. *Pr.799*, EUR. *Ion224*, AR. *Ra.477 ș.a.*

Γοργών, *v. Γοργώ*.

Γοργ-ῶπις, *ιδος, ή adj.f.* **I** (mitol.) cu privire de Gorgonă, epitet al Athenei: SOPH. *Ai.450*, SOPH. *Fr.844*, EUR. *Hel.1316*. **II** (geogr., sc. λίμνη) lacul Gorgopis, în regiunea Megaris: AESCH. *Ag.302*.

[Γοργώ, ὦψ]

γοργ-ωπός, *όν adj.* **I** cu ochi de Gorgonă, cu o privire cumplită: (despre șerpi) γοργωπὸν σέλας AESCH. *Pr.356 sclipire de ochi de Gorgonă*; ἐλίσσει σῖγα γοργωπούς κόρας EUR. *HF868 dă peste cap în tăcere pupile cu o sclipire cumplită*; EUR. *HF1266*, id. *Rh.8*, id. *Hyps.fr.18*. **II** împodobit cu un cap de Gorgonă: (ac.) γοργωπὸν ... ἴτυν EUR. *Ion210 pavăză împodobită cu cap de Gorgonă*.

[Γοργώ, ὦψ]

γοργ-ῶψ, *ῶπος, ό, ή adj.* (= γοργ-ωπός) **I** cu privire cumplită: γοργῶπες ... ὀμμάτων αὐγαί EUR. *HF132 sclipirile cumplite ale ochilor*; (despre Erynii) EUR. *Or.261*. **II** împodobit cu un cap de Gorgonă: γοργῶφ' ὑπερτείνουσα ... κύκλον EUR. *El.1257 ridicând scutul împodobit cu un cap de Gorgonă*.

[γοργός, ὦψ]

Γορδίας, *ου, ό subst.* |var. Γόρδιος Plut., Arr., App.| {ion. gen. Γορδίω Hdt.} (mitol.) Gordias, rege al Frigiei, tatăl lui Midas, întemeietorul orașului Gordion: HDT. *1.14*, ARR. *An.2.3.1*.

Γόρδιον, *ου, τό subst.* |var. Γόρδειον Xen., Γορδίοιον Plb.| Gordion, oraș în Frigia: PLB. *21.37.8*, PLUT. *Sull.5*, ARR. *An.1.29.4*.

Γόρδιος, *ου, ό subst.* *v. Γορδίας*.

Γορπιαῖος, ου, ὁ *subst.* (subînt. μῆν) Gorpiaios, numele unei luni în Macedonia, de la mijlocul lui septembrie la mijlocul lui octombrie: IOS. B12.440.5 PLUT. *Thes.*20 ș.a.

γῶν, sau γ' οὖν *partic.* {ion. și dor. γῶν Hdt., Ar., Plat.} (mereu după un alt cuvânt) **I** (frecv. cu sens limitativ sau emfatic) **I** cel puțin, măcar: ὁ γῶν Μενέλαος ... ἐξέβαλ' ... τὸ ξίφος AR. *Lys.*155 *cel puțin Menelaos a aruncat pumnulul*; κατὰ ~ ἐμὴν δόξαν PLAT. *R.*613b *cel puțin după părerea mea*; ἔοικε ~ οὕτως ἔχειν PLAT. *Ly.*217a *cel puțin așa pare*; εἰ μὴ ἐώρακας, ἀκήκοας ~ PLAT. *I Alc.*112b *dacă nu ai văzut, măcar ai auzit*; (scris desfășurat) εἰ γ' οὖν ἕτερός γε φύγησιν IL. 5.258 *dacă cel puțin unul ar reuși să fugă*. **2** (în răspunsuri afirmative sau întărind o exclamație) desigur: γίγνεται ~ οὕτως PLAT. *Phdr.*262b *desigur, așa se întâmplă*; οἰκίσετε ~ καλῶς AR. *Pax*1346 *veți locui desigur bine*. **II** (cu valoarea lui οὖν) așadar, de exemplu: ἀναγκαῖα ~ ὄντα PLAT. *Phdr.*236a *fiind așadar necesare*; τὴν ~ Ἀττικὴν ... ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ THUC. 1.2 *Attica, de exemplu, o locuiau aceiași oameni mereu*.

[γε, οὖν]

γούνα, ων, τά, (ep.) pl. al lui γόνυ.

γουνάζομαι, vb. [viit. γουνάσσομαι IL. 1.427; conjct. 2sg. γουνάσσηαι A.Rh. 4.747] a cuprinde genunchii, a implora, a ruga stăruitor: (+ ac.) σε πρὸς πατρός γουνάζομαι IL. 13.324 *te implor pe tatăl tău*; Ἀρήτην γουνάζετο δάκρυ χέουσα A.Rh. 4.1029 *o implora pe Arete vărsând lacrimi*; (+ inf.) τῶν ὑπὲρ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων ἐστάμεναι κρατερῶς IL. 15.665 *în numele celor care nu sunt aici, eu vă implor să rezistați cu tărie*; (abs.) τῷ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην IL. 11.130 *din carele lor cei doi se rugau stăruitor*; IL. 22.345, OD. 11.66, A.Rh. 2.1128 ș.a.

[γόνυ]

γούνατα, γούνασι, (ep. și ion.) v. γόνυ.

γουνόομαι-οὔμαι, vb. [doar la tema prez.; part. γουνούμενος] a implora prin îmbrățișarea genunchilor: (+ ac. pers. implorare) γουνούμαι σ' Ἀχιλεῦ IL. 21.74 *te implor, Achilles*; γουνούμενος υἱόν IL. 9.583 *implorându-l pe fiu*; (+ dublu ac.) πολλὰ θεοὺς γουνούμενος OD. 4.433 *implorând multe de la zei*; (+ inf.) A.Rh. 2.1274,

(impf.) OD. 11.29, A.Rh. 4.1014 ș.a.

[γόνυ]

γουνό-πᾶχής, ἐς *adj.* cu genunchi groși, solizi: HES. *Sc.*266.

[γόνυ, πάχος]

γουνός, οὔ, ὁ *subst.* {poet. pl. γουνοῖσιν HES. *Th.*54} **I** movilă bună pentru cultivare, ogor, țarină: (spec. despre viță) κατὰ γουνὸν ἄλφης OD. 11.193 *în țarina cu viță*; IL. 9.534, id. 18.57, id. 18.438. **II** promontoriu, deal, colină: Ἀριάδνην ... ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων ἦγε OD. 11.323 *a dus-o pe Ariadne pe colina sfintei Atena*; (ac.) τὸν γουνὸν τὸν Σουνιακόν HDT. 4.99 *capul Sounion*; Ἐρεχθεὺς ἐν ... γουνῷ CALL. *Hec.fr.*230 *pe colina lui Erechtheus*; (pl. poet.) γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα HES. *Th.*54 *stăpânind colinele lui Eleuther*; HES. *Th.*329, id. *Fr.*43a, Pl. 1.3/4.43.

[cf. γόνυ]

γουνός, γούνα, γούνων v. γόνυ.

γοῶδης, ἐς *adj.* tânguitor, plângător: (superl.) γοῶδεστάταις ἀρμονίαις PLAT. *Lg.*800d *prin acorduri foarte tânguitoare*; (despre cântecul lebedei înainte să moară) ᾄδουσι φωνῇ γοῶδει ARSTT. *HA*615b5 *cântă cu o voce plângătoare*; ARSTT. *Pr.*918a12.

[γῶος]

γραῖδιον, ου, τό *subst.* v. γραῖδιον.

γραῖα, ἀς *adj.f.* {ep. gen. sg. γραίης Od.; dor. γραία Theoc.} bătrână, veche: (despre pers.) (despre Eumenide) κόραι, γραῖαι παλαιαὶ παῖδες AESCH. *Eu.*69 *fecioare, copile bătrâne cu un vechi trecut*; γραῖαι γυναῖκες EUR. *Hec.*323 *femei bătrâne*; ἁ γραῖα Κοτυτταρίς THEOC. 6.40 *baba Cotyttaris*; χερὶ ... γραῖαι EUR. *Hec.*877 *cu o mână bătrână*; (despre plante, lucruri) (gen.) γραίας ἀκάνθης SOPH. *Fr.*868 *acant bătrân*; γραῖαν ἀποτίλματα πηρᾶν THEOC. 15.19 *fire de păr smulse de pe o traisă veche*; HES. *Th.*270, EUR. *Ph.*1318 ș.a. // (= γραῦς) **γραῖα**, ἀς, ἡ, *subst.* **I** bătrână, babă: γραῖαν ἀποφυγών AR. *Th.*1024 *scăpând de bătrână*; γραίας ἀπὸ σάματος THEOC. 5.121 *de la mormântul unei bătrâne*; OD. 1.438, SOPH. *Tr.*870, EUR. *Hel.*441, PLAT. *Ly.*205d ș.a. **II** caimac: (pl.) ARSTT. *Pr.*893b32.

[γραῦς]

Γραῖαι, ὧν, αἱ *subst.* (mitol.) Graie („Femei bătrâne”), ființe primordiale care se năs-

cuseră bătrâne, fiice ale lui Phorkis și Keto și surori ale Gorgonelor: HES. *Th.*270, AESCH. *Fr.*459a.

γραιδίον, ου, τό *subst.* [contr. γράδιον Ar., Xen., Dem., Luc.] băbuță, bătrânică: σιώπα, ~ MEN. *Georg.*54 *taci, băbuțo!*; AR. *Th.*1194, id. *Ec.*949, id. *Pl.*536, XEN. *An.*6.3.22, DEM. 18.260, PLUT. *M.*241c ș.a. [dim. al lui γράϊς = γραῦς]

γραιζῶ, *vb.* a scoate caimacul, a smântâni: AR. *Fr.*446.

[γραῦς]

Γραικός, οῦ, ὁ *I (subst.)* (mitol.) Graicos, fiu al lui Zeus și al Pandorei: HES. *Fr.*5. **II (adj.m.)** (mai frecv. pl. Γραικοί) greci: (nume dat grecilor de către străini) οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοί νῦν δ' Ἑλληνας ARSTT. *Mete.*352b2 *cei care se numeau atunci greci, iar acum eleni*; CALL. *Aet.fr.*11, (cu sens peior. printre romani, cf. lat. *Graeculus*) περὶ γεροντίων Γραικῶν PLUT. *Ca.Ma.*9 *despre niște grecotei bătrâni*; PLUT. *Cic.*3, id. *Cic.*38.

γράμμα, ατος, τό *subst. I* (semn scris) **1** literă: χρυσότευκτα γράμματα ἐπ' ἀσπίδος φλύοντα AESCH. *Th.*660 *litere de aur înscrise pe scut*; τελευτῶσι πάντα ἐς τούτῳ ~ HDT. 1.139 [numele] *se termină toate în aceeași literă*; Καδμήϊα γράμματα HDT. 5.59 *litere cadmeene*; γράμμασιν Ἑλληνικοῖς ἐπιγεγραμμένη PLUT. *Flam.*1 *înscrisă pe literă grecești*; (gener.) ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων MEN. *Mon.*1.438 *cine nu cunoaște literele, deși vede, nu vede*; AR. *Eq.*189. **2** (pl.) set de caractere, alfabet: διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται HDT. 2.36 *se folosesc de două seturi de caractere*; τὰς μὲν ἐπιστολὰς μεταγραφάμενοι ἐκ τῶν Ἀσσυρίων γραμμάτων THUC. 4.50 *trădând scrisorile din alfabet asirian*; **3** literă pronunțată, sunet: χρυσοῖς δὲ φωνεῖ γράμμασιν AESCH. *Th.*434 *rostește cu sunete de aur*; τρίτον δὲ εἶδος γραμμάτων ... τὰ νῦν λεγόμενα ἄφωνα PLAT. *Phlb.*18c *al treilea tip de litere, numite acum de noi „mute”*. **4** (spec.) literă, jeton (una din primele 10 litere ale alfabetului) folosit la tragerea la sorți a judecătorilor (heliasți): ἐν τῇ σορῶ νυνὶ λαχὼν τὸ ~ σου δικάζειν AR. *Pl.*277 *din urnă trebuie să extragi jetonul pentru a putea judeca*; ARSTT. *Ath.*64.4. **II** (îmbinare a literelor) **1** (frecv. în op. cu

λόγος „cuvânt”) text, scriere, scrisoare: γέρον ~ AESCH. *Fr.*331 *scriere veche*: τοῖς σοῖς φίλοις γράμματ' ἀποδώσω τάδε EUR. *IT*745 *voi da această scrisoare celor apropiați ție*; εἰς Λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα XEN. *HG*1.1.23 *scrisoare trimisă la Sparta*: τόδε γράμμα τὸ σοῖς τοῖχοις χαράσσω THEOC. 23.46 *scrijelesc acest text pe pereții tăi*; τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε NT *In.*5.47 *nu credeți celor scrise de el*; ἔπεμψεν εἰς Ῥώμην γράμματα PLUT. *Marc.*24 *a trimis o scrisoare la Roma*; ὁ δὲ οὐ γράμματα καὶ λόγους εἰς φῶς προενεγκάμενος PLUT. *Lyc.*31 *cel care a adus la lumină nu scrieri și cuvinte*; AR. *Nu.*772. **2** (în literatură) tratat, operă: ἀκούσαι τῶν τοῦ Ζήνωνος γραμμάτων PLAT. *Prm.*127c *a asculta scrierile lui Zenon*. **3** (jur. pl.) document: γράμματ' ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα DEM. 18.142 *având documente în arhiva statului*; AR. *Nu.*772, IS. 6.49. **4** (în economie) raport, listă, catalog, zapis: δέξαι σου τὰ γράμματα NT *Lc.*16.6 *arată zapisul tău*. **5** (frecv. pl.) înscris: γράμματα ἐν λίθῳ ἐγκεκολλημένα HDT. 2.136 *înscrisie sărată în piatră*; στήλη... γράμματα ἔχουσα XEN. *An.*5.3.13 *o stelă având înscrisie*; τὰ γράμματα τὰ ἐν ταῖς στήλαις DEM. 47.18 *înscrisii pe stele*. **6** (pl. jur.) legi, reguli, norme: ἀρχῶσιν ... κατὰ γράμματα PLAT. *Plt.*293a *conduc potrivit unor legi*; δεῖν δὲ τοὺς ὀρθῶς πολιτευομένους οὐ τὰς στοὰς ἐμπιλάναι γραμμάτων ISOC. 7.41 *cei care fac o politică dreaptă trebuie să nu umple porticurile cu legi scrise*. **III** (reprezentare grafică) desen, pictură, portret: τουτί ἐστι σὸν ~ PLAT. *Cra.*430e *acesta este portretul tău*. [γράφω]

γραμματεία, ας, ἡ *subst. I* funcția de grammatheus „secretar”, secretariat: Εὐμενῆς δὲ διὰ τὴν γραμματείαν καταφρονούμενος PLUT. *Comp.Eum.Sert.*1 *Eumenes, disprețuit din pricina funcției de secretar*. **II** învățare: οὐκ ἔγνων γραμματείας LXX *Ps.*70.15 *necunoscând (neavând) învățatură*; (+ gen. obiectiv) συνέσει γραμματείας λαοῦ LXX *Sir.*44.4 *prin priceperea învățării poporului*.

[γραμματεῦς]

γραμματείδιον, ου, τό *subst.* [var. γραμματίδιον Ios., Plut., Luc.] tăbliță de

seris, notiță, act mic: ~ ... μετέγραψαν ISOC. 17.34 *au modificat un mic act*; δὲς τὸ ~ μοι MEN. Sye.141 *dă-mi tăblița*; ~ δίθυρον MEN. Fr.327 *tăbliță dublă* (= *dip-tic*); μολὶβδινον ~ PLUT. M.254d *tăbliță de plumb*; ~ ἀπόρρητον PLUT. Art.22 *mesaj secret*; IOS. A/16.319.5, PLUT. M.109d, ID. Lys.16, LUC. Symp.21.

[dim. al lui γραμματεῖον]

γραμματεῖον, ου, τό *subst. I* (concr.) tăbliță de scris: ἔγραψε μὲν ταῦτα εἰς τὸ γραμματεῖον LYS. 4.4 *le-a înscris pe tăbliță*; τὸ ~ διδόασιν καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν PLAT. Pri.326d *le dau tăblița și îi silesc să scrie*; ἐν χαλκοῖς γραμματεῖοις PLAT. Min.320c *pe tăblițe de bronz*; κατακαῦσαι τὸ ~ ISOC. 17.20 *a arde tăblița*; ἀναγράψαντες εἰς λελευκωμένα γραμματεῖα ARTT. Ath.47.2 *înscriind pe tăblițe albe*; διασπείρεσθαι πολλὰ γραμματεῖα PLUT. Fab.2 *a se împrăști multe tăblițe de scris*; ~ ἄγραφον PLUT. M.432c *tăbliță nescrisă*; AR. Fr.157, APP. BC5.13.132 *ș.a. II* (gener.) document scris (registru, testament, mesaj, notă etc.): κᾶκφερε τὸ ~ AR. Nu.19 *adu registrul cu socotelii*; (frecv. la oratori) εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα ἐνέγραψεν IS. 7.1 *l-a înscris în registrele oficiale*; (la Atena despre registrul public în care erau înscrși tinerii deveniți majori) τὰ γραμματεῖα τὰ ληξιαρχικά ISOC. 8.88 *registrele civile*; ἀκοῦσαι ~ ἀναγνῶσκοντος DEM. 28.14 *a asculta pe cel ce citește actul*; τὸ φρατερικόν ~ DEM. 44.42 *registrul fraterei*; ἀνοίγειν τὸ ~ DEM. 45.11 *a deschide testamentul*; LUC. Philops.38, id. Peregr.16 *ș.a. III* (spec.) **1** secretariat: Μεγαλέας δ' ἐπὶ τοῦ γραμματεῖου PLB. 4.87.8 *Megaleas, conducător al secretariatului. 2* birou al registrului: ἐπειδὴν ἀνοιχθῇ τὸ ~, ἐγγράψαι αὐτόν DEM. 44.37 *să se înscrie cât timp este deschis registrul*.

[dim. al lui γράμμα]

γραμματεύς, ἑως, ὁ *subst. I* (la Atena) secretar (însărcinat cu înregistrarea și citirea documentelor în adunări și în fața tribunalului), grefier, scrib, funcționar public: ὁ δὲ ~ ὁ τῆς πόλεως THUC. 7.10 *scribul cetății*; ὅποτε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ ~ AR. Nu.770 *în momentul când grefierul scria plângerea*; ὁ ~ τῆς βουλῆς DEM. 18.38 *secretarul sfatului*; (injur.)

πανούργος οὗτος καὶ θεοῖς ἐχθρὸς καὶ ~ DEM. 19.95 *sceleratul ăsta, dușman al zeilor, un birocrat. II* (gener.) secretar, scrib: (în treburile administrative și judiciare) ὁ ~ ὁ τῶν θεσμοθετῶν ARSTT. Ath.59.7 *secretarul arhonților*; (frecv. + nume) Διομήδης ὁ ~ PLUT. Ant.76 *secretarul Diomedes*; οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ LXX Ex.5.14 *scribii din neamul fiilor lui Israel*; (fig. despre memorie) παρ' ἡμῖν ~ PLAT. Phlb.39a *scrib din lăuntrul nostru*; AESCH. Fr.358, XEN. HG7.1.37, AR. Th.433, PLB. 18.1.2 *ș.a. III* (frecv. în NT) învățat al legii iudeilor, cărturar: οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς NT Mc.7.5 *fariseii și cărturarii*; οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι NT Mt.26.57 *cărturarii și bătrânii*.

[γράμμα]

γραμματεύω, vb. [impf. ἔγραμμάτεον, aor. ἔγραμμάτευσα, pf. γεγραμμάτευκα] a fi secretar (în serviciu politic, administrativ): Ἀκαμαντὶς ἐπρυτάνευε, Φαίνιππος ἔγραμμάτευε THUC. 4.118 *Acamantis în-deplinea funcția de pritan, Phainippos pe cea de secretar*; ὁ γεγραμμάτεως Αἰσχίνης DEM. 19.314 *Aischines, vechi grefier*; (+ dat.) τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμματεύοντα τῷ λαῷ LXX Jer.52.25 *scribul armatelor care făcea înscrisuri pentru popor*; AR. Th.375, XEN. HG5.4.2, PLUT. M.796e, LUC. De-or.Conc.14 *ș.a.*

[γραμματεὺς]

γραμματη-φόρος, ου, ὁ *subst.* (= lat. *tabellarius*) curier: ~ φέρων ἐπιστολὴν PLB. 29.25.2 *curier care aducea o scrisoare*; γραμματηφόροι προσήλυνον ἐκ Πόντου κομίζοντες εὐαγγέλια PLUT. Pomp.41 *au venit curieri din Pont aducându-i vești*; PLUT. Galb.8, id. Oth.3.

[γράμμα, φέρω]

γραμματικός, ἡ, ὁν *adj. I* (propr. care știe să citească și să scrie) grămatic, literat: οἰομένους δὲ γραμματικούς εἶναι PLAT. Thl.207b *considerându-ne gramatici*; (comp.) γραμματικώτερον κρίνεις XEN. Mem.4.2.20 *îl socotești mai literat*; (în op. cu ἀγράματος) XEN. Mem.4.2.20. **II** (despre abstr.) gramatical: (ac.) γραμματικὴν τέχνην PLAT. Phlb.18d *arta gramaticii*; ἡ γραμματικὴ ἐπιστήμη ARSTT. Top.126a19 *știința gramaticală*; τὴν

γραμματικὴν ἐμπειρίαν ἀναλαβὼν IOS. *AI20.263.4 dobândind practica [regulilor] de gramatică*; PLAT. *Sp.398e, LXX Dan.1.17, IOS. Ap.2.26. III* (despre lucruri) pe care este gravată o inscripție, gravat: ποτήρια γραμματικά LUC. *Lex.7 cupe inscriptionate. // γραμματικός*, οὐ, ὁ, *subst.* gramatician, profesor de gramatică, erudit, cărturar: γραμματικοὶ καὶ μουσικοὶ ARSTT. *EN1105a20 gramaticieni și muzicieni*; ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοί; LXX *Is.2.26 unde sunt cărturarii?*; ~ ἐπιπλήττων παιδί PLUT. *M.59f profesor care îl dojenește pe copil*; PLAT. *Plt.285d, DEM. Fr.7.2, LUC. Symp.6* ș.a. // **γραμματική**, ἥς, ἡ, *subst. I* gramatică: ἡ γραμματική ... κρείττων ἐστὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν AESOP. *1.306 gramatica este mai importantă decât celelalte științe (sau meșteșuguri)*; οἱ περὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν μουσικὴν ... διαπονηθέντες ISOC. *15.267 cei care s-au trudit cu gramatica și cu muzica*; PLB. *10.47.7, PLUT. M.474a* ș.a. **II** scriitură, alfabet: τὰ γράμματα, τῆς μετ' Εὐκλείδην ὄντα γραμματικῆς PLUT. *Arist.1 caractere care sunt posterioare alfabetului lui Euclides*; τοὺς δὲ τύπους εἶναι τῆς ἐπὶ Πρωτεΐ βασιλεύοντι γραμματικῆς PLUT. *M.579a formele aparțin scriiturii din vremea regelui Proteus*.

[γράμμα]

γραμματικῶς, *adv. I* gramatical, în acord cu gramatica: λέγειν ~ τὸν τοῦ Θεαιτήτου ὀνόματος λόγον PLAT. *Thl.207b a explica gramatical numele „Theaitetos”*; ARSTT. *EN1105a25. II* ca un gramatician, ca o persoană instruită: PLUT. *M.405a*.

[γραμματικός]

γραμμάτιον, ου, τό [μᾶ] *subst.* document mic, scrisoare, răvaș: ἐσφραγισμένον ~ AESOP. *1.295 scrisoare sigilată*; IOS. *AI15.259.2, ARR. An.7.18.2, LUC. Sat.15, id. DMeretr.10.2*.

[dim. al lui γράμμα]

γραμμάτιστής, οὐ, ὁ *subst. I* secretar, scrib: ὁ ~ τῶν ἱρῶν χρημάτων HDT. *2.28 secretarul averilor sfinte*; HDT. *3.128* (fig. depre înregistrarea memoriei) PLAT. *Phlb.39b. II* învățător (al primelor noțiuni de scriere), dascăl: περὶ γραμμάτων γραφῆς τε καὶ ἀναγνώσεως οἱ γραμματισταί PLAT. *Euthd.279e învățătorii [se pricep] la scrierea literelor și la citit*; PLAT. *IAlc.114c, id. Prt.326d, id. R.340d, id. Lg.812b, XEN.*

Smp.4.27, DEM. 19.281, LUC. Merc.Cond.4 ș.a.

[γραμματίζω]

γραμμάτο-διδασκᾶλειον, ου, τό *subst.* școală elementară: ἐπέστη γραματοδιδασκαλείῳ καὶ βιβλίῳ ἤτησεν Ὀμηρικόν PLUT. *Alc.7 s-a prezentat la o școală elementară și a cerut o carte de Homer*; PLUT. *M.278e, id. M.712a*.

[γραμματοδιδάσκαλος < γράμμα, διδάσκαλος]

γραμμάτο-εισαγωγεὺς, ἑως, ὁ *subst.* funcționar însărcinat cu interpretarea legii, guvernator: κριτὰς καὶ γραματοεισαγωγεῖς καταστήσεις σεαυτῷ LXX *Deut.16.18 ἴψι vei stabili judecători și guvernatori*; LXX *Deut.1.15, id. 29.9, id. 31.28*.

[γράμμα, εισαγωγεὺς]

γραμμάτο-κύφων, ωνος, ὁ [Ὦ] *subst.* (propr. aplecat asupra scrisului) scriitoras, fig. mașină de scris: (peior. despre un γραμματεὺς „grefier”) ὃ κατάρτατε καὶ γραματοκύφων DEM. *18.209 mașină de scris blestemată!*

[γράμμα, κύπτω]

γραμμάτο-φόρος, ου, ὁ *subst.* curier, mesager: ἐξέπεμψε τοὺς γραματοφόρους PLUT. *Ca.Ma.62 i-a trimis pe mesageri*; PLB. *2.61.4, id. 5.17.9, id. 21.44.3, IOS. BI2.203.4, PLUT. Pel.10, LUC. Rh.Pr.5*.

[γάμμα, φέρω]

γραμμάτο-φύλακειον, ου, τό *subst.* arhivă: φυγόντων δὲ τῶν πρὸς τῷ γραματοφυλακεῖῳ IOS. *BI2.427.1 fugind cei din arhivă*; IOS. *AI8.55.4*, (fig. despre memorie) PLUT. *M.520b*.

[γραμματοφύλαξ]

γραμμάτο-φύλακιον, ου, τό [ᾱκ] *subst.* (= γραματοφυλακεῖον) arhivă: ἀράμενός θ' ὕδριαν ἀπὸ τοῦ γραματοφυλακίου PLUT. *Arist.21 luând o urnă din arhivă*; IOS. *BI7.55*.

[γραμματοφύλαξ < γράμμα, φύλαξ]

γραμμή, ἥς, ἡ *subst.* {dor. γραμμά Pi., Theoc.} **I** linie: γραμμὴν δίχα τετμημένην λαβὼν PLAT. *R.509d luând o linie divizată în două părți egale*; εὐθεῖα ~ ARSTT. *Ca-el.269a21 linie dreaptă*; τῇ μὲν οὖν γραμμῇ τὸ τεῖχος ἀφορίζουσι PLUT. *Rom.11 despart zidul cu o linie*; PLB. *2.14.8* ș.a. **II** (pl. în scriere) liniuțe, contururi (pe care le fac profesorii pentru a-i învăța pe copii să scrie): ὑπογράψαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι

PLAT. *Prt.*326d *trasează bastonașe cu condeiul*. **III** (în geometrie) dreaptă: ἔσται ἡ ~ ἐκ στιγμῶν ARSTT. *Ph.*241a12 *dreapta va consta din puncte*. **IV** (ca punct de plecare sau de sosire) linie de start, linie de sosire: ποτὶ γραμμᾷ μὲν αὐτὰν στάσε Pl. *P.*9.118 *a așezat-o lângă linia de sosire*; (fig.) ἐπ' ἄκραν ἤκομεν γραμμὴν κακῶν EUR. *Fr.*169 *ajungem la limita de sus a relelor*; πρὶν ἂν πέρας γραμμῆς ἴκηται καὶ τέλος κάμψη βίου EUR. *El.*956 *înainte să ajungă la linia de sosire și să-și împlinească sfârșitul vieții*; AR. *Ach.*483 ș.a. **V** (în concursuri, jocuri) linie trasă între două echipe care trag de o sfoară: οἱ ἐν ταῖς ἀλαιοστραῖς διὰ γραμμῆς παίζοντες PLAT. *Th.*181a *cei care prin palestre se joacă de-a trasul cu frânghia*; (expresie prov. împrumutată din jocul πεττεία, un fel de table, unde piatra plasată pe linia de mijloc nu era mișcată decât în cazuri excepționale) τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον THEOC. 6.18 *a muta piatra de pe linie* (sc. *a apela la ultima soluție*). **VI** (pl. astr.) linii imaginare care unesc stele: CALL. *Fr.*110. **VII** (în anatomie) linie care unește crupele cailor: XEN. *Eq.*1.14.

[γράφω]

γραμμακός, ἡ, ὄν *adj.* geometric: (gen.) γραμμικῆς ἀποδείξεως PLUT. *Marc.*14 *demonstrație geometrică*.

[γραμμή]

γραμμοειδῶς, *adv.* în zigzag sau în formă de linie: ἐλικίαι δὲ οἱ ~ φερόμενοι ARSTT. *Mu.*395a27 *fulgere propagate în zigzag*.

[γραμμο-ειδής, < γραμμή, εἶδος]

γραμμο-ποικίλος, ὄν *adj.* (despre peștele πέρκη „biban”) vârgat: ARSTT. *Fr.*295.

[γραμμή, ποικίλος]

Γράνικος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* [var. Γρήνικος Il., Hes.] **I** (mitol.) Granicos, zeu al râului cu același nume, fiu al lui Okeanos și al lui Thetis: HES. *Th.*342 **II** râu în Troada care se varsă în Propontida, lângă care Alexandru cel Mare a repurtat o victorie faimoasă împotriva perșilor: IL. 12.21, IOS. *AI*11.313.3, PLUT. *Alex.*16, AR. *An.*1.13.2 ș.a.

γρᾶο-σόβης, ου, ὁ *subst.* amant de femei bătrâne: γραιοσόβη μιαιοί AR. *Pax*812-813 *blestemăți amanți de bătrâne*.

[γραῦς, σοβέω]

γραπτέον, *adj.vb.* trebuie scris: (+ dat.) ἡμῖν

~ εἶναι XEN. *Eq.*2.1 *trebuie să scriem*: (abs.) οὐ διστάζομεν πῶς ~ ARSTT. *EN*112b2 *nu ezităm în privința felului în care trebuie scris*.

[γράφω]

γραπτέος, α, ὄν *adj.vb.* care trebuie (de)scriș: γραπτέα θ' ἱκανῶς εἶναι πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ῥητά PLAT. *Ep.*341d [ἰνᾱῖτῦρι] *scrise și rostite suficient pentru mulți*: ἡ τῆς σοφίας καὶ συνέσεως εἰκὼν γραπτέα LUC. *Im.*17 *trebuie descrisă imaginea înțelepciunii și a înțelegerii*.

[γράφω]

γραπτός, ἡ, ὄν *adj.* {dor. fem. γραπτὰ Theoc.} **I** pictat, zugrăvit, schițat: γραπτούς ... πρόσβλεψον τύπους EUR. *Hyps.fr.*764N.2 *privește figurile pictate*: ἦν παρ' αὐτοῖς οὔτε γραπτὸν οὔτε πλαστὸν εἶδος θεοῦ PLUT. *Num.*8 *nu aveai chip de zeu nici zugrăvit, nici cioplit*: ἐν πίνακι γραπτῷ PLUT. *M.*232e *într-un tablou pictat*; PLUT. *M.*210d, id. *M.*381d, id. *M.*839c.

II scris: μὴ γραπτῷ νόμῳ βιαζόμενον PLAT. *Lg.*773e *fără să fie contrâns de o lege scrisă*: ἃ γραπτὰ ὑάκινθος THEOC. 10.28 *hiacintul marcat cu literă*; (fig.) τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν NT *Rom.*2.15 *fața legii scrisă în inimile lor*: (subst.) ἐν γραπτῷ LXX *2Par.*36.22 *într-un [mesaj] scris*: διὰ γραπτῶν LXX *1Ezr.*2.1 *prin [mesaje] scrise*: LXX *2Mac.*11.15.

[γράφω]

γραπτός, ὅς, ἡ *subst.* [pl. ac. γραπτῶς] **I** zgârietură, scrijelitură: γραπτῶς ἄλειψιν OD. 24.229 *ferindu-se de zgârieturi*. **II** inscripție: ~ πατέρων ... εἰρύνονται A.RH. 4.279 *păstrează inscripții ale părinților*.

[γράφω]

γράσος, ου, ὁ *subst.* (propr. miros de țap) miros de transpirație, duhoare: οἱ τοῦ γράσου ὄζοντες ARSTT. *Pr.*879a23 *cei ce miros a transpirație*: αὐτὸν ἡμῶν τὸν γράσον οὐχ ὑπομενοῦσι PLUT. *M.*180c *nu ne vor suporta nici măcar duhoarea*.

[γράφω]

γραῦς, γρᾶός, ἡ *subst.* [sg. ac. γραῦν, pl. nom. γρᾶες, ac. γραῦς; barbarism voc. sg. γρᾶο Ar. *Th.*1222] {ep. și ion. nom. γρηῖς (sau γρηῖς), gen. γρηός, dat. γρηῖ, voc. γρηῖ (sau γρηῖ) Hom.; dor. nom. γραῦς Call.} **I** bătrână, babă, (cu sens depreciativ) cotoroanță: ~ δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει OD.

18.185 *bătrâna a trecut prin palat*; ~ τε καὶ νέα γυνή AR. Nu.1184 *bătrână și femeie tânără*; (injur.) διέβαλέ μου ~ AR. Th.1214 *m-a înșelat cotoroașta*; (adj.) δούλη ~ EUR. Hec.495 *sclavă bătrână*; (prov.) γραῶν ὕθλος PLAT. Th.176b *sporovăială de babe*; AESCH. Eu.38, AESOP. 1.57, DEM. 25.84, MEN. Pc.126 s.a. **II** *piele zbârcită, de unde caimac*: ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις ἢ ~ ἔπεστ' ἀνωτάτω AR. Pl.1206 *la celelalte oale caimacul stă deasupra*; ARSTT. GA743b7.

[cf. γέρων, γέρας]

γρᾶφείδιον, ου, τό *subst.* stilet mic (folosit pentru scriere în școală): ISOC. Fr.14.

[dim. al lui γρᾶφεῖον]

γρᾶφεῖον, ου, τό *subst.* **I** stilet (din metal sau alt material dur, folosit la scriere pe tăblițe cerate), condei: ~ ἔχων καὶ πινακίδιον PLUT. Eum.1 *având un stilet și o tăbliță*: ἀμυγλὴν δὲ μόλις ἔσχεν ἀμβλεῖαν οἶον ἀπὸ γραφείου PLUT. Demetr.21 *abia dacă avea o ușoară zgârietură, ca de la un stilet*; (pană pentru scris pe papir) ARSTT. MM2.6.24, τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ LXX Ion19.24 *să fie puse acestea pe vecie într-o carte cu un condei de fier și plumb*; PLUT. M.59f, id. M.514d, PLUT. Ca.Ma.11. **II** *pensulă, penel*: (fig.) Λακεδαιμονίους ... ὑποπεσόντας αὐτοῦ τῷ γραφείῳ προσέχρωσε PLUT. M.859e [Herodot] *i-a zugrăvit într-o culoare nefavorabilă pe lacedemonienii, atunci când au ajuns sub penelul lui*. **III** (ca obiect de împuns) sulită, ac: μεγάλοις γραφείοις κεντούμενος PLUT. TCG34 *străpuns cu sulii mari*; PLUT. M.968e.

[γραφή]

γρᾶφεύς, έως, ὁ *subst.* [var. nom. pl. γραφῆς Plat.] **I** (frecv.) *pictor*: ὡς ~ τ' ἀποσταθεῖς ἰδοῦ με EUR. Hec.807 *privește-mă de la distanță ca un pictor*; ὥσπερ ~ μηδὲν εὐοικότα γράφων οἷς ἂν ὅμοια βουληθῇ γράφει PLAT. R.377e *ca un pictor ale cărui picturi nu seamănă cu modelele pe care ar dori să le înfățișeze*; AR. Ec.995, ARSTT. GA725a26, id. Pol.1284b8, id. Po.1450a27, PLUT. M.1123c, LUC. DMe-retr.8.3, id. Dom.23 s.a. **II** *scrib, copist*: δήλην εἶναι τὴν τελευτήν μὴ διὰ τὸν γραφέα ARSTT. Rh.1409a20 *sfârșitul nu este marcat de către scrib*; PLB. 12.4a.5,

IOS. A110.55.4, PLUT. M.1123c. **III** *secretar*: ἰδὼν δὲ ἵππον Ἰδαίου τοῦ γραφέως PLUT. Ages.13 *văzând calul secretarului Idaios*; XEN. HG4.1.39.

[γραφή]

γρᾶφή, ῆς, ἡ *subst.* **I** (cu referire la arte) **1** *pictură, desen*: σπόγγος ὤλεσεν γραφήν AESCH. Ag.1329 *buretele a șters desenul*: γραφῆς πολλοὶ καὶ εἰσὶ καὶ γεγόνασιν ἀγαθοί PLAT. Ion532e *și sunt, și au fost mulți pricepuți la pictură*: <ῆ> ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ ~ δεδήλωκεν DEM. 59.94 *o arată pictura din Stoa Poikile (Porticul pictat)*: εἰς ἀγάλματα καὶ γραφᾶς ... ἀποβλέπωσι PLUT. Lyc.6 *privesc la statui și picturi*: λύσω τῆς γραφῆς τὸ αἰνίγμα LUC. Herc.4 *voi dezlega misterul picturii*: AESCH. Ag.242, ARSTT. Mem.450b30, IOS. A119.7.2 s.a. **2** *broderie*: ἰδοῦ δ' ὕφασμα τοῦτο ... θήρειον γραφήν AESCH. Ch.232 *privește această țesătură, broderie reprezentând o vânatoare*. **3** (fig.) *descriere*: οἷη τίς ἐστι ἐς γραφήν ἐκάστη HD1. 4.36 *în ce fel este fiecare în descriere*. **II** (cu referire la scriere) **1** *acțiunea de a scrie, scriere*: τῇ γραφῇ τῶν παραλλήλων βίων PLUT. Cim.2 *în scrierea „Vieților paralele”*: PLAT. Phdr.274b. **2** (frecv.) *ceea ce a fost scris, scriere, text scris, scrisoare, discurs*: ἢ ~ ἐδήλου THUC. 1.129 *scrisoarea propunea*: χαλκῆς ὅπως δύσνιπτον ἐκ δέλτου γραφήν SOPH. Tr.683 *ca o inscripție de neșters de pe tăblița de aramă*: ἦν μὲν ἐκσώσεως γραφήν EUR. IT762 *dacă ai păstra ceea ce a fost scris*: κατὰ τὴν γραφήν τὴν πρώτην LXX Deut.10.4 *după scrierea dintâi*: τὴν γραφήν ταύτην ἀναγνώσιν LXX Dan.(Θ).5.15 *să deslușească această scriere*: (despre genealogie) ζητηθείσης τῆς γενικῆς γραφῆς LXX IEzr.5.39 *căutându-se șirul de familie (sc. linia genealogică)*: (în oratorie) ἢ περὶ τοῦ στεφάνου ~ PLUT. Dem.24 *discursul „Despre coroană”*: EUR. Fr.1059 **3** (relig.) *scriptură* (partic. despre Scripturile evreilor și creștinilor): πεπλήρωται ἢ ~ αὕτη ἐν τοῖς ὧσιν ὑμῶν NT Lc.4.21 *se împlinește această Scriptură în urechile voastre*: οὐ δύναται λυθῆναι ἢ ~ NT In.10.35 *Scriptura nu poate fi desființată*: NT Fp.1.16, id. Iac.2.23, id. 1Pt.2.6 s.a. **III** (jur. frecv. la oratori) **1** *act de acuzare (în interes public), acuzare publică, plângere*: (distinct de δίκη

„act de acuzare în interes privat”) δίκας καὶ γραφὰς ... ἐποίησαν ISOC. 20.2 *au întreprins acțiunii private și publice*; ἔνοχος μὲν ἐστὶ τῇ γραφῇ LYS. 14.47 *cade sub acuzatie*; ἔξω τῆς γραφῆς ISOC. 15.104 *în afara acuzatiei*; μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι ISOC. 15.29 *citește-mi actul de acuzare*; ἔνοχος τῇ γραφῇ καθέστηκεν DEM. 24.39 *s-a făcut pasibil de acuzatie*; δικαίως κρῖναι τὴν γραφὴν DEM. 23.2 *a judeca acuzatia în mod drept*; (în diverse expresii juridice) γραφὴν ἀλίσκεσθαι + gen. *a fi condamnat pentru*; λιποταξίου γραφὴν ἐάλωκέναι DEM. 21.105 *a condamna pentru neîndeplinirea serviciului militar*; γραφὴν ἁλῶναι παρανόμων DEM. 25.87 *a condamna pentru încălcarea legii*; γραφὴν γράφεσθαι *a aduce o acuzatie, a pârî*; γραφὴν δ' ὕβρεως γράφομαι DEM. 45.4 *aduc o acuzatie de ofensă*; γραφὴν τινος διώκειν τινά *a intenta un proces împotriva cuiva pentru ceva*; τὴν τῶν παρανόμων αὐτῶν ἐδίωκε γραφὴν DEM. 58.30 *i-a intentat un proces pentru încălcarea legii*; γραφὴν εἰσέρχεσθαι / εἰσιέναι *a se înfățișa la proces (ca acuzator sau acuzat)*; εἰσηλθὼν τὴν γραφὴν DEM. 18.105 *m-am prezentat la proces*; μὴ εἰσιέναι τὴν γραφὴν ταύτην DEM. 59.122 *a nu se prezenta la tribunal pentru această acuzatie*; γραφὴν κατασκευάζειν / παρασκευάζειν κατὰ τινος, ἐπὶ τινά *a încropi o acuzatie împotriva cuiva*; κατασκευάσας ἀσεβείας γραφὴν οὐκ ἐπ' ἐμέ DEM. 22.2 *încropind o acuzatie de impietate nu împotriva mea*; γραφὴν ἀποφέρειν *a prezenta o acuzatie*; τις ψηφίσματος ἢ νόμου γραφὴν ἀπενέγκη DEM. 26.8 *cineva ar prezenta o acuzatie împotriva unui decret sau a unei legi*; γραφὴν φεύγεσθαι + gen. *a fi acuzat de*; γραφὴν ὕβρεως ... φεύζεται DEM. 21.32 *va fi acuzat de ofensă*; (abs.) τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν DEM. 18.251 *a nu face obiectul nici unei acuzări*; γραφὴν ξενίας φεύγοντα DEM. Ep.3.29 *făcând obiectul acuzatiei de a fi străin*; περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογήσασθαι DEM. 18.53 *a se apăra împotriva plângerii*; (~ + gen. vinei) ~ ὕβρεως DEM. 21.28 *acuzatie (delict) de ofensă*; λιποταξίου ~ DEM. 21.103 *acuzatie de neîndeplinire a serviciului militar*; ~ τοῦ φόνου DEM. 21.107 *acuzatie de omor*; ἀσεβείας ~ DEM. 22.2 *acuzatie de impie-*

tate; παρανόμων ~ DEM. 59.90 *acuzatie de încălcare a legilor*; ψευδοκλητείας ~ DEM. 53.17 *acuzatie de falsă mărturie*; AR. Nu.1481, id. V.842, PLAT. *Euthphr.*2b, XEN. *Mem.*4.8.4, Is. 11.35 s.a. 2 *lege, tratat, normă scrisă*: γραφαὶ περὶ συμμαχίας ARSTT. *Pol.*1280a40 *tratate de alianță*; PLAT. *Lg.*934c.

[γράφω]

γρᾱφικός, ἢ, ὄν *adj.* 1 (despre pictură) 1 cunoscător al artei de a desena sau de a picta, priceput la desen / pictură: σκεπτέον εἰ ~ ὦν λέγει ἢ οὐ PLAT. *Th.*145a *trebuie cercetat dacă vorbește ca unul priceput în arta desenului sau nu*; μὴ πάνυ ~ τις ὦν LUC. *Alex.*3 *nefiind prea bun la desen*; (subst.) τὸν μὲν μουσικὸν ἐφησθα, τὸν δὲ [τινα] γραφικόν PLAT. *Cra.*424a *pe unul l-ai numit muzician, pe altul pictor*; LUC. *Zeux.*3. 2 referitor la pictură, pictural: φαρμάκοις γραφικοῖς PLUT. *M.*934e *cu culori de pictat*; 3 pictat, desenat: παῖδες δὲ τοῖς γραφικοῖς Ἔρωσιν εἰκασμένοι PLUT. *Ant.*26 *copii asemănători cu amoroșii pictați*. // (subînț. τέχνη) γρᾱφική, ἥς, ἡ, *subst.* pictură: γραφική ἐστὶν εἰκασία τῶν ὁρωμένων XEN. *Mem.*3.10.1 *pictura este imitarea celor pe care le vedem*; τῇ γραφικῇ τέχνῃ PLAT. *Sph.*234b *în arta picturii*; ἐν γραφικῇ PLUT. *M.*748b *în pictură*; PLAT. *Cra.*423d, id. *Plt.*306d, id. *Prt.*318c, id. *Grg.*450c, id. *Ion.*532e, id. *R.*598b, id. *Lg.*889d, ARSTT. *EN*1181a23, id. *PA*645a13, id. *Po.*1450b1, id. *Pol.*1338a18, PLUT. *M.*748a, LUC. *Sal.*35. II (despre scris) 1 expert în arta scrisului, bun scriitor: (despre Herodot) ~ ἀνὴρ, καὶ ἡδὺς ὁ λόγος PLUT. *M.*874b *un bun scriitor, cu vorba dulce*. 2 (abstr.) care se referă la scris: γραφικὸν εἶναι ἀμάρτημα PLB. 34.3.11 *este o greșeală de scriere*; ἔστι δὲ λέξεις γραφική μὲν ἢ ἀκριβεστάτη ARSTT. *Rh.*1413b9 *stilul compozițiilor scrise este cel mai exact*; (superl. despre stilul demonstrativ) λέξεις γραφικωτάτη ARSTT. *Rh.*1414a18 *stil care are nevoie în cea mai mare măsură să se exprime prin scris*; ὑπόθεσις γραφική πρὸς ἐκπληξιν PLUT. *Alex.*17 *prilej de compoziție pentru a uimi*. 3 (concr.) de scris: (ac.) τοὺς γραφικοὺς καλᾶμους LXX 3Mac.4.20 *condeie de scris*.

[γράφω]

γράφικῶς, *adv.* ca o pictură, ca un portret: (despre Cleopatra) κεκοσμημένη ~ ὥσπερ Αφροδίτη PLUT. *Ant.* 26 *gaititā ca o pictură a Afroditei*; PLUT. *M.* 747c.

[γραφικός]

γράφις, ἴδος, ἡ *subst.* I condei (instrument de scris pe tăblițe cerate): υπογράψαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι PLAT. *Prt.* 326d *trasează literele cu condeiul*; (imper.) γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι LXX *Is.* 8.1 *scrie pe el cu condeiul*; LXX *3Rg.* 6.29, id. *lez.* 23.14. II *daltă*: ἐπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι LXX *Ex.* 32.4 *le-a făurit cu dalta*.

[γραφή]

γράφω, [ā] *vb.* |viit. γράψω, aor. ἔγραψα, pf. γέγραφα, m.m.c.p. ἐγεγράφειν; *pas.* viit. γραφήσομαι, aor. 2 ἐγράφη, pf. γέγραμμαι, m.m.c.p. ἐγεγράμμην, viit. pf. γεγράψομαι; *med.* viit. γράψομαι, aor. ἐγραψάμην, pf. γέγραμμαι {ep. aor. 3sg. γράψεν II. 17.599; I (*act.*, *pas.*) I a a zgâria, a cresta: γράψεν δέ οἱ ὀστέον ἄχρῖς αἰχμῇ IL. 17.599 *vârful [lâncii] îi creștă osul*. b a tăia, a scobi: ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν LXX *Is.* 22.16 *ți-ai tăiat lăcaș în stâncă*. 2 a desena, a picta, a înfățișa: ὥσπερ γραφεὺς μηδὲν εἰκότα γράφων οἷς ἂν ὅμοια βουληθῇ γράψαι PLAT. *R.* 377e *ca un pictor ale cărui picturi nu seamănă cu modelele pe care ar dori să le înfățișeze*; γελῶ δὲ ὀρέων γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη HDT. 4.36 *râd când văd cum mulți au desenat hărți ale lumii*; (mat.) ἡ τε γράφουσα γραμμὴ τὸν κύκλον ARSTT. *Mech.* 848a6 *linia care descrie cercul*; (pas.) AESCH. *Eu.* 50, AR. *Ra.* 537. 3 a reprezenta sau a exprima în scris, a scrie: a a scrijelii, a grava: γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ IL. 6.169 *după ce a scrijelit [semne] pe o tăbliță îndoită*; τοῦτ' ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται DEM. 20.69 *pe stelă sunt gravate aceste cuvinte*; ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας LXX *Deut.* 4.13 *a scris aceste [porunci] pe două table de piatră*; πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι HDT. 5.58 *mulți barbari scriu pe astfel de piei*; γράμματα δ' ἐν φλοιῷ γεγράφεται THEOC. 18.47 *pe coaja copacului vor sta scrise aceste cuvinte*; (prov.) εἰς ὕδωρ ~ SOPH. *Fr.* 811, ἐν ὕδατι ~ PLAT. *Phdr.* 276c *a scrie pe apă* (sc. a nu avea încredere în vorbele cuiva, a face un lucru sortit dispariției rapide); (fig.) PI.

O.10.3. b a formula în scris; a scrie, a compune: ταῦτα εἰ μὲν ἔστι ἀληθές οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται γράφω HDT. 4.195 *dacă acestea se întâmplă cu adevărat, nu știu; scriu și eu ce se spune*; αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων NT *Lc.* 1.63 *cerând o tăbliță, el a scris aceste cuvinte*; ἔγραψεν ἐπιστολήν THUC. 7.8 *a scris o scrisoare*; Ἐκαταῖος ... βιβλίον ἔγραψεν περὶ ἡμῶν IOS. *Ap.* 1.214 *Hecataios a scris o carte despre noi*; Πλάτων δὲ τοὺς Νόμους γράφων ARSTT. *Pol.* 1266b5 *Platon, scriind „Legile”*; (spec.) ποιεῖν ἡ ~ ISOC. 2.48 *a compune (poezie) sau a scrie (proză)*; ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολήν ταύτην NT *Mc.* 10.5 *v-a scris această poruncă*; (abs.) οἱ μὴ ἐπιστάμενοι ~ ARSTT. *Rh.* 1413b8 *cei ce nu știu carte*; τὸ ~ ... ἡ τὸ λογιζέσθαι ARSTT. *EN* 1175b18 *scrisul sau socotitul*. c a trece (pe cineva) într-un act sau o listă; a înscrie, a nota, a înregistra, a înrola: ὅς ἂν διαθήκη γράφῃ ... πρῶτον μὲν τῶν ὑέων κληρονόμον ὄν ἂν ἀξιώσῃ γίγνεσθαι γραφέτω PLAT. *Lg.* 923c *oricine redactează un testament trebuie întâi să înscrie, dintre fiii săi, pe cel pe care îl consideră vrednic a-i fi moștenitor*; ἐμὲ ... γράφε τῶν ἱππεύειν ὑπερεπιθυμούντων XEN. *Cyr.* 4.3.21 *înscrie-mă printre cei care doresc foarte mult să devină călăreți*; (pas.) γραφῆναι εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς LXX *1Mac.* 13.40 *a fi înscris în gărziile noastre*. d (despre corespondență) a comunica în scris, a scrie (scrisori, mesaje ș.a.): καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν LXX. *1Mac.* 12.22 *bine veți face scriindu-ne despre cum o duceți* (prop. despre pacea voastră); ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω THUC. 7.14 *vă scriu vouă, care știți*; πολλὰ εἶχον γράψαι σοι, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι ~ NT *3In.* 13.2 *aveam multe să-ți scriu, dar nu vreau să-ți le scriu cu cerneală și condei*; (spec.) οὕτως γράφω NT *2Thes.* 3.17 *așa scriu (= aceasta este semnătura mea)*. 4 (jur.) a a face o propunere scrisă, a fixa în scris, a redacta, a propune: οὐ δεῖ ληρεῖν οὐδὲ ~ πόλεμον DEM. 10.55 *nu trebuie vorbit în dodii și nici redactată vreo propunere de război*; ὁ γέγραφα, γέγραφα NT *In.* 19.22 *ce am scris, am scris* (sc. nu mai poate fi schimbat); (+ inf.) ἔγραψε γνώμην ... κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας XEN. *HGI.* 7.34 *a*

scris o propunere ca bărbatii să fie judecați: (pas.) τιθεμένους ... νόμους, καὶ τοὺς ἀγράφους καὶ τοὺς γεγραμμένους ARSTT. Pol.1320a1 *stabilind legi, nescrise sau scrise*. **b** (la tribunal) a trece pe rol, a reclama, a acuza: γράψω σε μυριάς δραχμᾶς AR. Av.1052 *am să-ți cer în justiție zece mii de drahme*: (frecv. pas.) γραφεὶς τὸν ἄγωνα τοῦτον εἰς ὑμᾶς εἰσηλθὼν καὶ ἀπέφυγον DEM. 18.103 *acuzat în acest proces, am venit în fața voastră și am fost achitat*. **II** (med.) **1** a scrie pentru sine, a-și nota: τὰς ἱερὰς βίβλους ἅς ἐγράψατο μὲν αὐτός PLUT. Num.22 *cărțile sfinte pe care le-a scris pentru sine*: HDT. 3.128, PLAT. Th.143a, (fig.) SOPH. Ph.1325. **2** a desena, a picta: (cf. ζωγραφέω) HDT. 4.88. **3** a (se) înscrie, a trece (în scris): ἓνα τῶν μαθητῶν ... καὶ ἐμὲ γράφου PLAT. Cra.428b *trece-mă și pe mine drept unul dintre învățăceii tăi*: SOPH. OT411. **4** (jur.) **a** a face plângere (scrisă), a acuza: εἴτ' αὐτοὺς γραφὴν διωκᾶθω γραψάμενος AR. Nu.1482 *dacă trebuie să le fac plângere și să-i urmăresc în justiție*: (+ gen.) αἰσχροκερδεῖας αὐτὸν γραψάμενος PLAT. Lg.754e *acuzându-l de căstiguri rușinoase*: οἱ γραψάμενοι AR. V.881 *acuzatorii*. **b** a face cerere scrisă, a solicita: πρόσδοον γράψασθαι πρὸς τὴν βουλὴν DEM. 24.48 *a face cerere scrisă pentru o audiere în fața Sfatului*.

γράφω, vb. a mânca: CALL. Fr.551.

γραῶδης, ες *adj.* băbesc: γραῶδεις μύθους παραιτοῦ NT 1Tim.4.7 *fereste-te de basmele băbești*.

[γραῦς]

γρηγορέω-ω, vb. [aor. ἐγρηγόρησα] **I** a sta trează, a veghea, a priveghea: ἔτι αὐτῶν γρηγορούντων LXX 2Ezr.17.3 *ei stând încă de veghe*: (cu ἐπί + ac. intern) γρηγόρησον ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ LXX Ps.Sol.3.2 *veghează la veghea lui*: (frecv. relig. în LXX și NT) μένατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ NT Mt.26.38 *rămâneți aici și privegheați împreună cu mine*: NT Mc.14.38 ș.a. **II** a sta la pândă: πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν LXX Ier.5.6 *leopardul a stat la pândă împotriva cetăților lor*: LXX Ba.2.9 ș.a.

[de la pf. ἐγρήγορα, v. ἐγείρω]

γρηγόρησις, εως, ἡ *subst.* **I** veghe:

γρηγόρησον ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ LXX Ps.Sol.3.2 *veghează la veghea lui*: LXX Ps.Sol.16.4. **II** (fig.) minte trează, luciditate: ~ καὶ σύνεσις LXX Da.5.14 *minte trează și pricepere*: LXX Da.5.11.

[γρηγορέω]

γρήϊος, ον *adj.* bătrân, vechi: γρήϊον εἶδος ἔχουσα CALL. Fr.490 *având o înfățișare de bătrână*.

[γραῦς]

γρηῦς, **γρηῦς** (ion.) v. γραῦς.

γρίπευς, εως, ὁ *subst.* pescar: ~ γέρων THEOC. 1.39 *pescar bătrân*: τῶς θύνηως σκοπιάζεται Ὀλπις ὁ ~ THEOC. 3.26 *pescarul Olpis pânδεște tonii*.

[γρίπος]

γρίφος, ου, ὁ *subst.* **I** coș de stuf (folosit de pescari): (prov. despre o acțiune lipsită de șanse de reușită) οὐδὲ τῷ γρίφοις καὶ σαγήναις ἐλάφους μὴ λαμβάνοντι μηδὲ ὕς PLUT. M.471d *celui care nu poate prinde cerbi și mistreți cu coșuri de stuf și cu năvoade*. **II** (fig.) vorbă încâlcită, enigmă, capcană, ghicitoare, șaradă: οὐδὲν ἄρα γρίφου διαφέρει Κλεώνυμος AR. V.20 *nu e nici o diferență între Cleonymos și o ghicitoare*: αἰνίγματα καὶ γρίφους ἀλλήλαις προβάλλουσιν PLUT. M.717a *schimbă între ele enigme și ghicitori*: PLUT. M.673a, id. M.988a, LUC. Vit.Auct.14, id. Pseudol.32.

[cf. γρίπος „plasă de pește”]

γριφώδης, ες *adj.* enigmatic, misterios: (despre Apollon) λοξὸς ὦν καὶ ~ LUC. ITr.28 *fiind ambiguu și enigmatic*.

[γρίφος]

γροσφο-μάχος, ον *adj.* (= lat. *vēlēs*, pl. *vēlītes*) velit, soldat din legiunea romană înarmat cu sulita *pilum*: (numai la pl.) προθέμενοι τοὺς γροσφομάχους PLB. 1.33.9 *punându-i în prima linie pe veliti*: PLB. 6.21.7, id. 6.35.5, id. 10.15.10, id. 15.12.3 ș.a.

[γρόσφος, μάχομαι]

γρόσφος, ου, ὁ *subst.* sulită (lat. *pilum*): ἀνδρῶν ἐχόντων τόξα καὶ σφενδόνας καὶ γρόσφους PLB. 8.4.1 *bărbați înarmați cu arcuri, prăști și sulite*: PLB. id.1.40.12, id. 6.22.2, id. 10.20.3, PLUT. Sull.18.

γροσφο-φόρος, ον *adj.* (= γροσφομάχος, lat. *vēlēs*) purtător de sulită *pilum*, velit: νεωτάτους γροσφοφόρους PLB. 6.21.10 *cei mai tineri [formează] corpul de veliti*.

[γρόσφος, φέρω]

γρῦ, *onomat.* prob. sunetul produs de porc, „groh, gui” (după Plut. *Prov.Alex.*29 semnifică negrul de sub unghii); formă indecl. care indică ceva lipsit de importanță, insignifiant, folosită după negații și *verba dicendi*, „pis, pās”: ταῦτ' ἀποκρινόμενος τὸ παράπαν οὐδὲ ~ AR. *Pl.*17 *fără să răspundă deloc, nici pās*; DEM. 19.39, διαφέρει Χαιρεφώντος οὐδὲ ~ MEN. *Fr.*364 *nu se deosebește de Chairephon nici cât negrul sub unghie*; οὐδ' ὅσον τοῦ ~ LUC. *Lex.*19 *nici cât negrul sub unghie*; MEN. *Mis.*291, id. *Sam.*655, id. *Fr.*521, PLUT. *Prov.Alex.*29.

γρύζω¹, *vb.* |viit. γρύξω și γρύξομαι, aor. ἔγρυξα, pf. inuz. a bombăni, a crâcni, a bodogaîni: (frecv. ca semn al nemulțumirii) διαφορήσω σ', εἴ τι γρύξεις AR. *Eq.*294 *te voi face bucăți, dacă bombăni ceva*; παιδὸς φωνὴν γρύξαντος μηδέν' ἀκοῦσαι AR. *Nu.*963 *a nu auzi vreun copil care scâncește*; οὐ γάρ ~ εἰᾶθ' ἡμᾶς AR. *Lys.*509 *nu ne permiteați să crâcnim*; κάθου <σὺ> μη<δὲ> γρύζων MEN. *Dys.*931 *șezi fără să crâcnești*; ἡγούμην δίκαια πεπονθέναι ὅτι ἔγρυξα PLAT. *Euthd.*301a *consideram că sufăr pe drept pentru că am crâcnit*; οὐκ ἐτόλμησεν γρύξαι τὸ παράπαν IS. 8.27 *n-a îndrăznit să sufle deloc*; (fig. despre un arbore) CALL. *Fr.*194, (despre un câine) οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσει αὐτοῦ LXX *Iud.*11.19 *nici un câine nu va mârâi pe limba lui*; AR. *V.*374, id. *V.*741, id. *Pl.*598, id. *Pax.*97, id. *Ra.*913, id. *Th.*1095, LXX *Ex.*11.7, id. *Iis.Nav.*10.21, LUC. *Iud.Voc.*10.

[γρῦ]

γρύζω², *vb.* |doar viit. 3sg. γρύσει| a topi: ὁμοίως γρύσει ἡ θερμότης ARSTT. *Pr.*876b18 *la fel va topi căldura*.

γρυκτός, ἡ, ὄν *adj.vb.* pentru care trebuie să crâcnești: ἄρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν; AR. *Lys.*656 *aveți ceva de crâcni?*

[γρύζω¹]

γρυλίζω, *vb.* |var. γρυλλίζω AR. *Ach.*746| {dor. viit. 2pl. γρυλλιζεῖτε AR. *Ach.*746} a grohăi, a guița: γρυλλιζεῖτε καὶ κοῖξετε AR. *Ach.*746 *veți guița și veți grohăi*; γρυλίζοντες ὑπὸ φιληδίας AR. *Pl.*307 *guițând de plăcere*.

[γρυλός]

γρυλισμός, ου, ὁ *subst.* grohăit, guițat: οὗτοι γὰρ ἀφιάσιν ὥσπερ γρυλισμόν

ARSTT. *HA*535b17 *acești [pești] scot un fel de guițat*.

[γρυλίζω]

γρῦμεοπώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de vechituri, telal: LUC. *Lex.*3.

[γρυμέα, πώλης]

γρῦπάιετος, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* vultur-grifon (animal fabulos): ἡ 'π' ἀσπίδων ἐπόντας γρυπαιέτους χαλκηλάτους AR. *Ra.*929 *vulturi-grifoni sculptați pe scuturi în armă*; AESCH. *Fr.*422.

[γρύψ, αἰετός]

γρῦπός, ἡ, ὄν *adj.* I cu nas acvilin, cu nas corioat: ~ ἦν ὁ Κῦρος PLUT. *M.*821f *Kyros avea nasul corioat*; PLUT. *M.*172e, (frecv. în op. cu σιμός „cârn”) PLAT. *R.*474d, PLUT. *M.*45a, id. *M.*56d, id. *M.*633c, ARR. *Cyn.*4.4, (ca supranume) ὁ Γρυπός PLUT. *Cor.*11, id. *Mar.*1, (subst.) τὸ γρυπὸν ARSTT. *Cael.*278a31, id. *Pol.*1309b24 *formă acvilinie (a nasului)*; (pl.) ARSTT. *Rh.*1360a29. II bombat, curbat: γρυπὴ ἡ γαστήρ γίγνεται XEN. *Cyr.*8.4.21 *stomacul devine bombat*.

[cf. γρύψ]

γρῦπότης, ητος, ἡ *subst.* I formă acvilinie a nasului: ἡ ~ καμπυλότης ἐν ῥινί ARSTT. *Cael.*278a29 *forma acvilinie este o curbura a nasului*; πλάτος μετώπου καὶ ~ μυκτῆρος PLUT. *Ant.*4 *lățimea frunții și nasul acvilin*; (în op. cu σιμότης) XEN. *Cyr.*8.4.21, ARSTT. *Rh.*1360a27, PLUT. *M.*633b. II (gener.) curbura: (ac.) τὴν γρυπότητα τῶν ὀνύχων PLUT. *M.*641d *curbura unghiilor*; ~ χεῖλους PLUT. *M.*995a *curbură a buzei*.

[γρυπός]

γρῦτα, (eol.) v. γρύτη.

γρυτάρια, ων, τὰ *subst.* unelte mici: γρυτάρια τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν λεπτὰ σκευάρια PLUT. *Prov.Alex.*29 *„grytaria” sunt uneltele mici de prin casă*.

[dim. al lui γρύτη]

γρύτη, ης, ἡ [ῡ] *subst.* {eol. γρῦτα Sapph. *Fr.*179} cufăr, sipet (pt. parfumuri și po-doabe feminine): SAPPH. *Fr.*179.

[γρῦ]

γρῦτο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de haine vechi, telal: PLUT. *Prov.Alex.*29.

[γρύτη, πώλης]

γρύψ, γρῦπός, ὁ [ῡ] *subst.* pasăre fabuloasă cu cioc de vultur și corp de leu, grifon: ὀξύστόμους Ζηνὸς ἀκραγεῖς κύνας γρῦπας AESCH. *Pr.*804 *câinii lui Zeus, cu cioc*

ascuțit, care nu țipă, grifonii: ~ ὑπόπτερον θηρίον LUC. Nav.44 *grifonul, animal înaripat*: (ca paznicii ai aurului) τοὺς χρυσοφύλακας γρύπας HDT. 4.13 *grifonii, paznicii aurului*: (element decorativ) γρυπῶν κεφαλαὶ πρόκροσσοι HDT. 4.152 *carpete de grifoni care ies în relief*: εἰδῶλα γρυπῶν ξύλινα PLUT. Ages.19 *chipuri de grifoni făcute din lemn*: HDT. 3.116, id. 4.13, id. 4.79, ARR. An.5.4.3, LUC. DMar.15.4, (în LXX în rândul păsărilor care nu trebuie mâncate, „gripsor”) LXX Le.11.13, id. Deut.14.12.

[γρυπός]

γύαλον, ου, τό [ũ] *subst.* **I** **1** (numai în Il.) pieptar, partea adâncită a uneia dintre cele două fețe ale platoșei care acopereau pieptul și spatele, adesea despre partea din față: (fără distincție între sg. și pl.) διὰ θώρηκος γυάλοιο IL. 5.189 *prin pieptarul platoșei*: IL. 5.99, id. 13.507, id. 17.314, (pl.) IL. 15.530. **2** (despre un vas) fund, scobitură a vasului: (pl. pt. sg.) ἐκ κρατήρων γυάλοις EUR. IA1052 *din adâncurile craterelor*. **II** (de la ideea de scobitură) **1** coastă a muntelui, vale, vâlcea, zănoagă: γυάλοις ὑπο Παρνησσοῖο HES. Th.499 *la poalele Parnasului*: Λυδία τ' ἄγ γυάλα AESCH. Supp.550 *prin văile lydiane*: ἐν γυάλοις Θεράπνας PI. N.10.56 *în văile din Therapne*: ἄκρον ἐπὶ ~ SOPH. OC1492 *în marginea văii*: EUR. IT1235. **2** (frecv. pl.) incintă sacră, sanctuar, templu: Πυθῶνος ἐν γυάλοις PI. N.8.63 *în sanctuarul lui Pytho*: παρὰ μεσόμφαλα γυάλα Φοίβου EUR. Ph.237 *lângă sanctuarul lui Phoibos, buricul lumii*: δαφνώδη γυάλα EUR. Ion76 *incinte acoperite cu dafini*: θέμις γυάλων ὑπερβῆναι λευκῶι ποδί γ' <οὐδόν>; EUR. Ion220 *e permis să calc cu piciorul gol incinta templului?*: EUR. Hel.189, id. Andr.1093. **3** adâncitură, scobitură în piatră, peșteră: (despre refugiul lui Philoctetes) κοίλας πέτρας ~ SOPH. Ph. peșteră într-o piatră scobită. **III** meterez: ἰδρύσατο χώρας γυάλα AR. Th.110 *a întemeiat meterezele țării*.

[cf. γύης, γυρός]

γυᾶλός, όν [ũ] *adj.* cubic: ἀπὸ μὲν γυαλόν λίθον CALL. Hec.fr.236 *din piatra cubică*.

[cf. γυάλον]

Γύγης, ου, ό [ũ] *subst.* {ion. sg. gen. Γύγεω, voc. Γύγι Hdt. 1.8} **I** (mit.) Gyges, fiu cu o

sută de brațe al lui Ouranos și al zeiței Gea: HES. Th.149, id. Th.714, id. Th.734, id. Th.817 **II** Gyges, rege al Lydiei (sec. VII î.Hr.), vestit pentru bogăția sa dobândită în urma extragerii metalelor prețioase: HDT. 1.9, PLUT. M.302a ș.a.

γύης, ου, ό [ũ] *subst.* {dor. gen. pl. γυᾶν EUR. Alc.590} **I** grindei (de plug), parte de lemn la care se fixează fierul plugului: πρίνου δὲ γύην HES. Op.436 *lemnul de stejar [este potrivit] pentru grindei*: HES. Op.427. **II** (gener.) pământ, parcelă de pământ, ogor, holdă, brazdă: ὑγραινει γύην AESCH. Fr.193c *udă ogorul*: (frecv. pl.) οἱ δὲ πλησίοι γυῖαι SOPH. OC58 *pământurile apropiate*: σπεροῦντα θανάσιμον γύην EUR. Me.479 *însămânțând pământul morții*: πρὸς εὐκάρπους γυᾶς EUR. Andr.1045 *spre pământuri roditoare*: πυροφόροι τε γυῖαι THEOC. 25.30 *holde rodnice de grâu*: πίονας εὐαρότοιο γυᾶς πεδίοιο A.RH. 2.810 *brazde bogate ale unei câmpii bune de arat*: (fig. despre pânțelele femeii) ἄρῶσιμοι γάρ χιτῆρων εἰσὶν γυῖαι SOPH. Ant.569 *există și holdele altora care pot fi lucrate*: AESCH. Pr.369, id. Pr.708, id. Fr.196, EUR. Heracl.839, id. Alc.687, id. El.79, id. Hel.3, id. Ph.669, id. Ba.13, AR. Av.230, id. Av.996, PLAT. Ep.310a ș.a.

[cf. γυρός]

γυι-αρκής, ές *adj.* care întărește membrele: (gen.) νωδυνίας ... γυιαρκέ<ο>ς PI. P.3.6 *amorțire a durerii care întărește membrele*.

[γυῖον, ἀρκέω]

γυιο-βάρής, ές *adj.* care îngreunează membrele: πολλὰ παλαιίσματα καὶ γυιοβαρή AESCH. Ag.63 *lupte multe care îi îngreunează membrele*.

[γυῖον, βάρος]

γυιο-βόρος, ον *adj.* care devorează membrele: (fig.) γυιοβόρους μελεδῶνας HES. Op.66 *griji care mistuie membrele*.

[γυῖον, βιβρώσκω]

γυιο-δάμας, ου, ό [dã] *subst.* care mlădiază membrele: (despre un antrenor de pancration) ἐν γυιοδάμας PI. I.5.59 *printre cei ce mlădiază membrele*.

[γυῖον, δάμνημι]

γυῖον, ου, τό *subst.* **I** (gener. pl.) membre, mădule: ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα IL. 3.34 *tremurul i-a cuprins mădulele*: λύντο δὲ γυῖα IL. 7.12 *mădulele au rămas*

fără vlagă; φαίδιμα γυῖα IL. 13.435 *mădulare strălucitoare*; δέδεται γάρ ἀναιδεῖ ἐλπίδι γυῖα Pl. N.11.46 *mădularele ne sunt legate de o speranță nerușinată*; λέλυται γάρ ἐμῶν γυίων ῥώμη AESCH. Pers.913 *mi se vlaguiește tăria mădularelor*; περί δὲ γυῖα χέρας ἔβαλον EUR. Hel.634 *mi-am pus brațele în jurul mădularelor [tale] (= te-am îmbrățișat)*; βαρύθεσκέ οἱ ἤδη γυῖα A.RH. 1.44 *mădularele îi erau deja îngreunate*; OD. 8.233, id. 11.527, id. 12.279, HES. Th.492, PLUT. M.652d, LUC. Trag.290 s.a. II (concr. despre o anumită parte a corpului) 1 (despre picior) γυῖα ποδῶν IL. 13.512 propr. *membre ale picioarelor = picioare*. 2 (despre brațe) περί γυῖα μακροὺς εἰλίζαν ἱμάντας THEOC. 22.81 *și-au înfășurat curele lungi în jurul brațelor*. 3 pânțec: (despre naștere) ἀμογητὶ φύλων ἀπεθήκατο γυίων CALL. Dian.25 *a eliberat fără durere din pânțele ei*. 4 pumn: (sg.) πλατὺ ~ THEOC. 22.121 *pumn zdravăn*. 5 trup: (sg.) αἰθῶνι πρὶν ἄλιφ ~ ἐμπεσεῖν Pl. N.7.73 *mai înainte ca trupul să ajungă sub soarele torid*; CALL. Dian.159. [cf. γύης ?]

γυιο-πέδη, ης, ἡ *subst.* obadă, piedici de picioare, fiare de prins picioarele: κρατεραις ἐν γυιοπέδαις AESCH. Pr.168 *în fiare tari*; ἐν δ' ἀφύκτοισι γυιοπέδαις Pl. P.2.41 *în fiare din care nu poți scăpa*.

[γυῖον, πέδη]

γυιός, ἡ, ὄν *adj.* schilod: [βόες] γυιαί CALL. Dian.177 *boi schilози*.

[γυιώω]

γυιώω-ω, *vb.* a schilodi, a ologi, a mutila: γυιώσω ... ὠκέας ἵππους *voi schilodi caii cei iuși*; (despre Typhon) γυιωθεῖς HES. Th.858 *mutilat*; IL. 8.416.

[γυῖον]

γῦλι-αὐχην, -αύχενος, ὁ, ἡ *adj.* cu gâtul cât o raniță de soldat: (iron. despre fiii lui Carkinos) γυλιαύχενας ὀρχηστάς AR. Pax788-789 *dansatori cu gâtul cât o raniță de soldat* (sc. cu gâtul lung).

[γυλιός, αὐχὴν]

γυλιός, οὔ, ὁ *subst.* [var. γύλιος] raniță, traistă adâncă în care soldații își țineau merindele în timpul campaniei: φέρ' ἔξω δεῦρο τὸν γυλιὸν ἐμοί AR. Ach.1097 *adu-mi aici ranița*; ὅμοιον καὶ γυλιού στρατιωτικοῦ AR. Pax527 *cu același [miros] ca o raniță ostășească*; AR. Ach.1138.

[cf. γύαλον ?]

γυμνάδδομαι, (lacon.) *v.* γυμνάζω: AR. Lys.82.

γυμνάζω, *vb.* [viit. -άσω, aor. ἐγύμνασα, pf. γεγύμνακα; pas. aor. ἐγυμνάσθην, pf. γεγύμνασμαι] {lacon. prez. γυμνάδδομαι AR. Lys.82} I (*intrans.*) 1 (*act., med.*) a practica exerciții de gimnastică (propr. a te dezbrăca pentru a face exerciții), a se antrena în gimnaziu (gymnasion): ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι καὶ ... μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο THUC. 1.6 *s-au dezbrăcat cei dintâi și s-au uns cu ulei la exercițiile de gimnastică*; γυμναζόμενος ἀνὴρ PLAT. Cri.47a *om care se dedică exercițiilor de gimnastică*; τὰ μὲν γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυμναζομένων XEN. HG3.4.16 *toate gimnaziile [erau] pline de bărbați care făceau exerciții*; τὸν τόπον, ἐν ᾧ γυμνάζονται πάντες οἱ ἀθληταί PLUT. M.638c *locul în care se antrenează toți atleții*; ARSTT. Pol.1287b2 s.a. 2 (*med.*) (*gener.*) a face exerciții, a se antrena: τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν HDT. 7.208 *vedea că unii dintre bărbați își făceau exercițiile*; οἱ μὲν Βοιωτοὶ ἐγυμνάζοντο πάντες περί τὰ ὅπλα XEN. HG6.5.23 *beotienii făceau toți exerciții cu armele*; PLUT. M.788a s.a. 3 (*med.*) (la tema pf.) a fi priceput, a fi pregătit, a fi deprins cu, a fi expert în: τῷ τῶν ἀνδρῶν αὐτῷ πρὸς τὸν εὐχερῆ βίον ἄριστα γεγυμνασμένῳ PLAT. Plt.266d [*concurează*] *cu acel bărbat care este pe deplin pregătit pentru o viață lipsită de implicare*; περί τὸ λέγειν γεγυμνασμένον οὐδενὸς ἥττον τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων ISOC. 12.229 *priceput în arta vorbirii deloc mai puțin decât cei din cercul meu*; καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες NT 2Pt.2.14 *având inima deprinsă cu lăcomia*. II (*trans.*) 1 a antrena, a pregăti, a întări, a educa: ἐν μαθήμασι πολλοῖς γυμνάζειν δεῖ PLAT. R.503e *trebuie să se pregătească în multe discipline*; τὸ σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζεν ISOC. 1.9 *își antrena trupul cu suferințe*; ὁ πόνος γυμνάζει τὸ πνεῦμα ARSTT. GA775b1 *durerea întărește spiritul*; γύμναζε παῖδας ἄνδρας οὐ γὰρ γυμνάσεις MEN. Gnom.161 *educa-i pe copii; pe bărbați nu-i vei mai educa*; γύμναζε σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν NT 1Tim.4.7 *deprinde-te cu evlavie*; τοὺς νέους ἐγύμναζε PLUT.

Phil.9 îi antrena pe tineri; τὴν φωνήν ~ ἐν τοῖς δρόμοις PLUT. *Dem.11 a-și pregăti vocea în timpul alergărilor*; ISOC. 2.11, PLB. 1.38.4, APP. *Hisp.162 ș.a. 2* (fig.) a chinui: ἔρως πατρώας τῆσδε γῆς σ' ἐγύμνασεν; AESCH. *Ag.540 te-a încercat dorul de pământul părintesc?*; οἱ Ἰδουμαῖοι ... ἐγύμναζον τοὺς Ἰουδαίους LXX *2Mac.10.15 idumeii îi hărțuiau pe iudei. 3* (+ ac. abstr. sau lucru) a executat, a practica: (despre Io) τοὺς ὑπερμήκεις δρόμους ... γυμνάζεται AESCH. *Pr.592 execută lungi alergări*; PLAT. *Grg.514e.*

[γυμνός]

γυμνάς, ἄδος *adj. I* gol, dezbrăcat: κάμει τοι νεκρόν ... γυμνάδ' ἐκβεβλημένην ὕδατι EUR. *Tr.448 pe mine, fără viață, aruncată goală în apă*; ὁρῶ μὲν ἀνδρῶν τόνδε γυμνάδα στόλον EUR. *Fr.105 văd această ceată de bărbați despuiați. II* antrenat, expert: ποδὶ γυμνάδος ἵππου EUR. *Hipp.1134 în galopul calului antrenat*; (despre Elena) ~ τὰ πολλὰ καὶ παλαιστική LUC. *Dlud.14 expertă în multe și bună la luptă.*

[γυμνός]

γυμνασία, ας, ἡ *subst. I* exercițiu fizic: **I** exercițiu fizic în gimnaziu (γυμνάσιον), practicarea exercițiilor de gimnastică, gimnastică, antrenament: (despre educația dată de paidotrib) παραπλησίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς γυμνασίαις ISOC. 15.182 *folosindu-se de precepte și de exerciții fizice similare*; (despre tipetele copiilor) γίνεταί γάρ τρόπον τινὰ ~ τοῖς σώμασιν ARSTT. *Pol.1336a37 este un fel de gimnastică pentru trupuri*; ~ καὶ φαρμακεία ARSTT. *Div.31col2.5 gimnastica și folosirea medicamentelor*; σωματική ~ NT *1Tim.4.8 gimnastica trupului*; πρὸς ἀτάκτοις γυμνασίαις τὸ τῶν νέων πλῆθος ἦν IOS. *BI2.649.3 mulțimea tinerilor era în mijlocul unor exerciții militare dezordonate*; μεθ' Ἑλλήνων ἡ ~ APP. *BC5.8.76 exercițiul se desfășura împreună cu grecii*; εἰ μὴ καθ' ἡμέραν εἶη ἐν γυμνασίᾳ LUC. *Par.6 dacă nu ar fi în fiecare zi în timpul antrenamentului*; ARSTT. *Pr.958b29 ș.a. 2* exercițiu militar, antrenament militar: τῶν μὲν πεζικῶν στρατοπέδων ... χρωμένων ... ταῖς γυμνασίαις PLB. 10.20.6 *forțele pedestre cu ajutorul exercițiilor militare*; τρόπον τῆς τῶν πεζικῶν

στρατοπέδων γυμνασίας PLB. 10.20.2 *tip de antrenament al trupelor pedestre*; IOS. *BI1.430.2. II* exercițiu al minții: (despre o discuție) ἔρως δεινὸς ἐνδεδυκε τῆς περὶ ταῦτα γυμνασίας PLAT. *Th.169c o dorință cumplită m-a cuprins pentru exerciții de felul acesta*; τίς ὁ τρόπος ... τῆς γυμνασίας; PLAT. *Prm.135d ce fel de exercițiu este?*; γυμνασία καὶ συνηθεία DEM. 61.41 *grație antrenamentului și obișnuinței*; γυμνασίας ἔνεκα ... καταβέβληκεν ἐν μέσῳ τὸν λόγον ὁ Ἀμμώνιος PLUT. *M.646a Ammonius și-a lansat diatriba pentru a ne permite să ne exersăm mintea*; LYS. *Fr.332, PLUT. M.1022c ș.a.*

[γυμνάζω]

γυμνασίαρχεω-ῶ, *vb. I* a fi gimnasiarh (γυμνασίαρχος), a îndeplini serviciul public de gimnasiarh (cetățean care își lua însărcinarea să acopere cheltuielile cu întrecerile sportive în timpul sărbătorilor, la Atena); ἐγυμνασιάρχουν εἰς Προμήθεια LYS. 21.3 *îndeplineau funcția de gimnasiarh în timpul sărbătorilor închinat lui Prometheus*; ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ IS. 2.42 *îndeplineam serviciul de gimnasiarh în dem*; γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμπάδι IS. 6.60 *a îndeplinit serviciul de gimnasiarh în cursa cu torțe*; IS. 7.36, (în epocă romană, despre Antonius) ἐγυμνασιάρχει δ' Ἀθηναίοις PLUT. *Ant.33 era gimnasiarh la Atena. II* (fig.) a fi gimnasiarh (sc. a fi foarte bogat): ὥς γεγυμνασιάρχικόν ἐστι πατέρων AESOP. 1.20 *ca și cum ar fi din părinți gimnasiarhi* (sc. bogați). **III** (med., pas.) a se achita de funcția de gimnasiarh sau a beneficia de pe urma gimnasiarhiei: γυμνασιάρχουσιν οἱ πλούσιοι ... , ὁ δὲ δῆμος ... γυμνασιαρχεῖται XEN. *Ath.1.13 cei bogați sunt gimnasiarhi, iar poporul beneficiază de pe urma gimnasiarhilor*; ἐν ταῖς λαμπάσι γυμνασιάρχουμένοι XEN. *Vect.4.52 achitându-se de funcția de gimnasiarh în cursa cu torțe.*

[γυμνασίαρχος]

γυμνασίαρχια, ας, ἡ *subst. I* gimnasiarchie, serviciu public asumat de un cetățean pt. a asigura cheltuielile de întreținere a întrecerilor sportive în timpul sărbătorilor: περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορηγιῶν καὶ γυμνασιαρχιῶν ... αἰσχύνομαι λέγειν ISOC. 16.35 *mi-e rușine să vorbesc despre coregiile de aici și*

despre gimnasiarhii; χορηγίας ἀνελάμβανε καὶ γυμνασιάρχαις ... τὸν δῆμον PLUT. *Nic.3* *și-a câștigat poporul prin coregii și gimnasiarhii;* (în epocă romană) IOS. *B1.423.2*, XEN. *Oec.2.6*, id. *Ath.1.13*, ARSTT. *Pol.1323a1*, DEM. *20.125*, PLUT. *Comp.Nic.Crass.1*. **II** *gimnasiarhie, supraveghere a unui gimnaziu (γυμνάσιον) în care erau educați efebii:* PLAT. *Sp.367a*.

[γυμνασίαρχος]

γυμνάσιαρχικός, ἡ, ὄν *adj.* de gimnasiarh: μετὰ τῶν γυμνασιαρχικῶν ῥάβδων PLUT. *Ant.33* *cu fascii de gimnasiarh*.

[γυμνασιάρχια]

γυμνάσι-αρχος, ου, ὁ *subst.* **I** *gimnasiarh (gymnasiarh), cetățean care își asuma serviciul public de a întreține din averea personală jocurile sportive în timpul sărbătorilor: χορηγοὶ καὶ γυμνασίαρχοι* DEM. *20.21* *coregi și gimnasiarhi;* DEM. *4.36*, id. *35.48*, PLUT. *Cim.1*, id. *M.817b*, id. *M.823d* *ș.a.* **II** *educator în gimnaziu (γυμνάσιον): ὁ ~, ἡγούμενος τῶν τε παίδων καὶ τῶν ἐφήβων* PLUT. *Arat.53* *gimnasiarhul, conducându-i pe copii și efebi;* PLAT. *Sp.399a*, PLUT. *M.754d*, id. *M.755a*. **III** (în epocă romană și în Egiptul ptolemaic) *administrator al gimnaziului (γυμνάσιον):* IOS. *A112.120.3*.

[γυμνάσιον, ἄρχω]

γυμνάσιον, ου, τό [ᾱ] *subst.* {ep. sg. gen. γυμνασίῳ Theoc. *2.80*} **I** *gimnaziu (gymnasion), școală în care tinerii greci își perfecționau educația fizică și intelectuală: (în apropierea Spartei) γυμνάσιά τε δονακόεντος Εὐρώτα* EUR. *Hel.208* *gimnaziile de pe malul lui Eurotas cel plin de stuφ; οἶνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων* AR. *Nu.417* *te ții departe și de vin și de gimnazii și de alte prostii; (ca amintire plăcută)* EUR. *Tr.834*, ἀπὸ γυμνασίου καλὸν πόνον ἄρτι λιπόντων THEOC. *2.80* *părăsind truda cea nobilă a gimnaziului; (+ nume în gen.) ~ Ἡρακλέους* PLUT. *Them.1* *gimnaziu închinat lui Heracles; (fig.) τὸν ἐκ θῆμετέρου γυμνασίου* AR. *V.527-528* *cel ce este din gimnaziul nostru (sc. de partea noastră);* PLAT. *Sp.399a*, XEN. *HG6.1.6*, ISOC. *15.295*, LXX *IMac.1.14* *ș.a.* **II** *hipodrom: (despre Artemis) δέσποιν'* ... *γυμνασίων τῶν ἵπποκρότων* EUR. *Hipp.229*

stăpână a hipodroamelor care răsună de tropotul cailor; ARR. *Tact.33.6*. **III** *școală: (iron. despre Roma) ~ ἀρετῆς* LUC. *Nigr.19* *școală a virtuții.* **IV** (prin metonimie la pl.) *exerciții fizice: προσεῖχε γυμνασίῳσι ὡς ἀναιρησόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας* HDT. *9.33* *s-a dedicat exercițiilor fizice ca unul care va câștiga întreceri gimnice;* ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων ISOC. *1.14* *practică exercițiile legate de trup; ἐχρῶντο δὲ καὶ γυμνασίῳσι μαλακωτέροις παρὰ τὰς στρατείας* PLUT. *Lyc.22* *în timpul campaniei utilizați exerciții fizice mai blânde: διεπόνει τὸ σῶμα γυμνασίῳσι ἐνεργοῖς* PLUT. *Ca.Mi.5* *își antrena trupul cu exerciții aspre;* PLAT. *R.377a* *ș.a.* **V** (fig.) *exerciții ale minții: περὶ μὲν τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς* ISOC. *2.51* *despre exercițiile spiritului.*

[γυμνάζω]

γυμνάσμα, ατος, τό *subst.* **I** *exercițiu fizic: γυμνάσματα τῶν πολεμικῶν* PLUT. *M.639e* *antrenamente de război;* AESOP. *1.20*, PLUT. *M.979a*, LUC. *Anach.8*. **II** *exercițiu intelectual: ἐν σχολῇ μειρακίων γύμνασμα* IOS. *Ap.1.53* *exercițiu al copiilor la școală: διαλεκτικόν ... ~* PLUT. *M.1119d* *exercițiu dialectic.*

[γυμνάζω]

γυμνάστέον, *adj.vb.* **I** (*tranz.*) (despre corp) *trebuie antrenat: οὐκ ἐν πολέμῳ τὸν πόλεμον ἐκάστοις ~* PLAT. *Lg.829b* *nu în timpul războiului trebuie să se antreneze fiecare pentru război; τὸ σῶμα καὶ ~ σὺν πόνοις καὶ ἰδρωτί* XEN. *Mem.2.1.28* *trebuie să-și călească trupul cu eforturi și sudoare;* PLAT. *Cri.47b*. **II** (*intrans.*) (despre minte) *trebuie să înfrunți prin argumente (în mod dialectic), trebuie exersat: οὐδὲ πρὸς τὸν τυχόντα ~* ARSTT. *Top.164b9* *nu trebuie să te înfrunți dialectic cu orișicine; ~ περὶ τὰ μικρὰ πρὸς τὸ ἀρνεῖσθαι τοῖς αἰτοῦσιν οὐ προσηκόντως* PLUT. *M.531f* *trebuie să exersezi în situații de mică importanță să-ți refuzi pe cei ce-ți fac cereri necuvenite.*

[γυμνάζω]

γυμνάστης, οὔ, ὁ *subst.* *antrenor (al atletilor), preparator fizic: γυμνασταὶ καὶ τὸ τῶν ἱατρῶν γένος* PLAT. *Lg.267e* *antrenori și tagma medicilor; ~ γυμνάζων* PLAT. *Lg.720e* *antrenor care pregătește fizic; ἱατρὸς καὶ ~* ARSTT. *EN1180b14* *medic și*

antrenor; XEN. *Mem.*2.1.20, ARSTT. *Top.*137a4, id. *Protr.*fr.46, PLUT. *Ca.Ma.*20, id. *M.*224b, LUC. *Merc.Cond.*4, id. *Hist.Consc.*35 ș.a.

[γυμνάζω]

γυμναστικός, ή, όν *adj.* I (despre pers.) practicanť al exercițiilor fizice, gimnast: (despre Alcibiade) έν Σπάρτη ~, εύτελής, σκυθρωπός, έν Ιωνία χλιδανός PLUT. *Alc.*23 *la Sparta [era] bun gimnast, chib-zuit, sever; în Ionia, dedat plăcerii.* II (despre abstr.) care ține de gimnastică, gimnastic, de antrenament: τέχνη γυμναστική PLAT. *Grg.*517e *artă gimnastică; οι έπιστικοί λόγοι γυμναστικοί εισιν* ARSTT. *Pr.*916b20 *discursurile în contradictoriu sunt de antrenament; ό ιατρικός και ό ~ ... νόμος* PLUT. *M.*569e *legea medicinei și a gimnasticii.* // (frecv.) **γυμναστική**, ής, ή, *subst.* gimnastică: ή μέν επί σώμασι ~, ή δ' επί ψυχῇ μουσική PLAT. *R.*376e *gimnastica pentru trupuri și arta Muzelor pentru suflet; τήν παιδοτριβικήν, ής ή ~ μέρος έστίν* ISOC. 15.181 *arta paidotribului, pentru care gimnastica este o parte; ή ~ πρός υγείαν* ARSTT. *Pol.*1338a19 *gimnastica [este folositoare] sănătății;* PLAT. *Cri.*50e, id. *Phd.*94d, id. *Sph.*229a, id. *Plt.*289a, id. *Tim.*18a, PLUT. *M.*7d, LUC. *Hist.Consc.*40 ș.a. // **γυμναστικός**, οῦ, ό, *subst.* atlet, gimnast: οι φιλαθληταί γυμναστικούς PLUT. *M.*140c *[regii] care iubesc jocurile sportive [fac să apară] atleți;* PLAT. *Plt.*295c. // **γυμναστικός**, οῦ, ό, *subst.* antrenor, preparator fizic: ~ ή ιατρός PLAT. *Prt.*313d *antrenor sau medic; τοῦ παιδοτρίβου και τοῦ γυμναστικοῦ* ARSTT. *Pol.*1288b18 *[e datoriat] paidotribului și a antrenorului;* PLAT. *Phdr.*248d, ARSTT. *EE*1227b27.

[γυμναστής]

γυμναστικός, *adv.* ca un atlet: ~ ύγρὸν χύτλασον σεαυτὸν έν τοῖς στρώμασιν AR. *V.*1212 *ca un gimnast, suplu, întinde-te pe cuverturi.*

[γυμναστικός]

γυμνής, ήτος, ό *subst.* soldat în infanteria ușoară, soldat înarmat ușor: (în op. cu όπλίτης „hoplit”, soldat greu înarmat) πρὸς όπλίτας έόντες γυμνήτες άγώνα έποιεῦντο HDT. 9.63 *soldați ușor înarmați aveau de luptat cu hopliți; γυμνήτες ίππής άρμάτων*

τ' έπιστάται EUR. *Ph.*1147 *soldați ușor înarmați, călăreți și conducători de care; γυμνήτων μόναρχοι* EUR. *Rh.*31 *comandanți ai infanteriei ușoare; (sg. pt. pl.) πολὺς δ' όχλος ~* EUR. *Rh.*313 *multime mare de infanterie ușoară; έκράτησαν τῶν Έλλήνων γυμνήτων* XEN. *An.*3.4.26 *au fost mai puternici decât infanteriștii greci; οι ίππεις δέ και οι γυμνήτες* XEN. *Cyr.*7.5.5 *călăreții și infanteriștii ușor înarmați;* XEN. *HG*2.4.25, id. *HG*4.2.14, id. *An.*4.6.17, ARR. *Alan.*14, id. *Alan.*29, LUC. *Zeux.*8.

[γυμνός]

γυμνητεία, ας, ή *subst.* infanterie ușoară: οι ίππής και ή ~ τῶν Συρακοσίων THUC. 7.37 *călăreții și infanteria ușoară a siracuzanilor.*

[γυμνητεύω]

γυμνητεύω, *vb.* |var. γυμνιτεύω NT *ICor.*4.11| I a fi înarmat cu arme ușoare, a face parte din infanteria ușoară: τοῖς γυμνητεύουσι ... άναφυγὰς ... έχοντες PLUT. *Aem.*16 *având locuri de retragere pentru infanteria ușoară.* II a fi gol, dezbrăcat: πεινῶμεν και διψῶμεν και γυμνιτεύομεν NT *ICor.*4.11 *suferim de foame și de sete și suntem goi.*

[γυμνής]

γυμνήτης, ου, ό *adj.m.* gol: (ac. pl.) γυμνήτας όρχηστάς LUC. *Ba.*3 *dansatori goi.* // **γυμνήτης**, ου, ό, *subst.* infanterist ușor înarmat: οὐδένα έχων γυμνήτα XEN. *An.*4.1.6 *neavând nici un infanterist înarmat ușor.*

[γυμνός]

γυμνητικός, ή, όν *adj.* care aparține unui infanterist înarmat ușor: γυμνητικὸν όπλον PLUT. *Flam.*4 *armă de infanterist ușor înarmat;* XEN. *Cyr.*1.2.4.

[γυμνήτης]

γυμνήτης, ιδος, ή *adj.f.* care aparține gimnosofistilor („filosofilor goi”, asceți din India): γυμνήτιδος σοφίας PLUT. *M.*332b *de o înțelepciune specifică gimnosofistilor.*

[γυμνήτης]

γυμνικός, ή, όν *adj.* referitor la exercițiile fizice, gimnic: άγών ... ~ THUC. 3.104 *întrecere gimnică; (gen. pl.) γυμνικών τε και ίππικών άθλων* PLAT. *Lg.*949a *competiții gimnice și hipice;* HDT. 1.167, AR. *Pl.*1163, ISOC. 4.1, id. 8.5, id. 9.1, PLUT. *Thes.*16, id. *Tim.*39 ș.a. // **γυμνικά**, ὧν, τὰ,

subst. exerciții fizice: PLAT. *Lg.*764d.

[γυμνός]

γυμνιτεύω, v. γυμνητεύω.

γυμνο-παιδία, *ας*, ή *subst.* (frecv. pl.)

Gymnopediile, sărbătoare la Sparta în cinstea lui Apollon, în timpul căreia copii goi cântau și practicau exerciții fizice: τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας τῶν Λακεδαιμονίων THUC. 5.82 *pândind sărbătoarea Gymnopediilor a lacedemonienilor*; (sărbătoare prezentată drept o călire a individului) PLAT. *Lg.*633c, (ex. unic la sg.) γυμνοπαιδίας ἀγομένης PLUT. *M.*208d *desfășurându-se sărbătoarea Gymnopediilor*; HDT. 6.67, XEN. *HG*6.4.16, id. *Mem.*1.2.61, PLUT. *Lyc.*15, id. *Cim.*10, id. *Ages.*29, id. *M.*227e, LUC. *Salt.*12.

[γυμνός, παιδία]

γυμνό-πους, gen. -ποδος, ό, ή *adj.* desculț: (despre Berenike) ~ πρὸ τοῦ βήματος IOS. *BI*2.314.2 *desculță în fața podiumului*.

[γυμνός, πούς]

γυμνός, ή, όν *adj.* {dor. fem. sg. γυμνά Ar., Call., Theoc.} **I** gol: **I** (frecv.) gol, dezgolit, dezbrăcat: (despre pers. și părți ale corpului) νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται γυμνοῦ IL. 18.21 *se luptă în jurul cadavrului gol*; τὸν δ' ὥς οὖν ἐνῶησε ... γυμνὸν ἄτερ κόρυθος τε καὶ ἀσπίδος IL. 21.50 *l-a zărit gol, fără coif și scut*; γυμνὸν σῶμα EUR. *HF*959 *trup gol*; (+ nume de persoană) τὰς Ἑλένας τὰ μᾶλά πα γυμνὰς παραϊδὼν AR. *Lys.*156 *văzând „merele” Elenei goale*; (despre părți ale corpului) γυμνοῖσι μηροῖς καὶ ἐπέλοις ἀναιμένοις EUR. *Andr.*598 *cu coapsele goale și rochiile în vânt*; γυμνὸν ὦμον εἰσιδὼν EUR. *Ph.*1396 *zărind umărul dezgolit*; γυμνῇ τῇ κεφαλῇ PLAT. *Phdr.*243b *cu capul gol*; γυμνοῖσιν δὲ πόδεσσιν A.RH. 4.43 *cu picioarele goale*; χερσὶ γυμναῖς PLUT. *Mar.*19 *cu mâinile goale*; (despre îmbrăcăminteă sumară din timpul anotimpului frumos) γυμνὸν σπεῖρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν HES. *Op.*391 *a săptămăna dezbrăcat, a ara dezbrăcat* (sc. *îmbrăcat doar cu o tunică*); ἐν τε γυμνοῖσι σταδίοις Pl. *I.*1.23 *în arenele în care se aleargă* goi; ~ καὶ οὐ περιεβάλετέ με NT *Mt.*25.43 *gol și nu m-afi acoperit*; (despre locuri, obiecte) ἐν δρόμοις γυμνοῖς PLUT. *Ant.*41 *pe drumuri goale* (sc. *descoperite*); SOPH. *Ai.*464 *ș.a.* 2 *lipsit de arme, descoperit: ὁρῶν τὴν*

φάλαγγα γυμνὴν ἀπολελειμμένην PLUT. *Phil.*10 *văzând că falanga este lăsată descoperită*; HDT. 2.141, PLUT. *Demetr.*29 *ș.a.* // γυμνά, ὦν, τὰ, *subst.* părți descoperite ale corpului, (milit.) flanc descoperit: ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυμνά THUC. 3.23 *aruncau cu sulite în părțile descoperite ale corpului*; τὰ γυμνά πρὸς τοὺς πολεμίουσ δούς THUC. 5.10 *lăsând flancul descoperit către dușmani*; παίοντες εἰς τὰ γυμνά XEN. *HG*4.2.22 *lovindu-i în părțile neacoperite ale corpului*; PLUT. *Brut.*42 *ș.a.* 3 (despre arme) scos din teacă, dezgolit: γυμνὸν τόξον ἔχων OD. 11.607 *având un arc gol* (sc. *scos din toc*); γυμναὶ δ' ἐν χερσὶ μάχαιραι THEOC. 22.146 *cuțite scoase din teacă în mână*; γυμνὸν ἐπισσεῖων παλάμη ξίφος A.RH. 1.1254 *agitând în mână o sabie dezgolită*; (+ gen.) ἐγχειρίδια γυμνά κολεῶν XEN. *Ages.*2.14 *cuțite scoase din teacă*; IOS. *BI*2.213.2, PLUT. *Aem.*32, id. *Mar.*35, id. *Crass.*28, id. *Pomp.*5 *ș.a.* 4 (sens controversat) imberb: κοῦρος ἐὼν ἔτι ~ A.RH. 2.707 *tânăr încă imberb*. **II** (fig.) **I** lipsit de (+ gen.): ~ εἰμι προπομπῶν AESCH. *Pers.*1036 *sunt lipsit de gărzi*; ή ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος PLAT. *Cra.*403b *suflet dezgolit de trup*; γυμνοὶ τῶν ὀπλῶν ARR. *An.*1.6.11 *lipsiți de arme*; LUC. *VH*2.12. 2 simplu, gol-goluit, așa cum este: γυμνὸν κόκκον NT *I*Cor.15.37 *simplu grăunte*; σοι γυμνὸν τὸ ἔργον διηγησάμην LUC. *Tox.*42 *ți-am povestit întâmplarea așa cum a fost*; γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν LUC. *Dhud.*10 *a arăta frumusețea în toată splendoarea sa*.

Γυμνο-σοφισταί, ὦν, οἱ *subst.* gimnosofiști („filosofi goi”), nume dat brahmanilor din India: περὶ τὴν Ἰνδικὴν πλανηθεῖς τοῖς Γυμνοσοφισταῖς ὠμίλησεν PLUT. *Lyc.*4 *rătăcind prin India i-a întâlnit pe gimnosofiști*; ARSTT. *Fr.*35, PLUT. *Alex.*64, LUC. *Fug.*7.

[γυμνός, σοφιστής]

γυμνότης, ητος, ή *subst.* goliciune: (ca semn al sărăciei) ἐν λιμῷ καὶ ἐν δίψει καὶ ἐν γυμνότητι LXX *Deut.*28.48 *cu foame, cu sete, cu goliciune*; ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι NT *2Cor.*11.27 *în frig și goliciune*; (ca semn al rușinii) μὴ φανερωθῇ ή αἰσχὺνη τῆς γυμνότητός σου NT *Apoc.*3.18 *să nu se arate rușinea goliciunii tale*; ARSTT. *Fr.*122/123, NT *Rom.*8.35, PLUT. *M.*276d,

id. M.916a.

[γυμνός]

γυμνόω-ω, *vb.* [viit. γυμνόσω, aor. ἐγύμνωσα, pf. γεγύμνωκα] **I** (*trans.*) **1** (frecv.) a dezgoli, a dezbrăca, a despuia: (+ ac. și gen.) γυμνοῦσι τὰ ὁστέα τῶν κρεῶν HDT. 4.61 *despoaie oasele de cărnuri*; (+ ac.) λαβὼν μόσχου πόδα λευκὰς ἐγύμνου σάρκας EUR. *El.823 apucând piciorul vițelului dezgolea cărnurile lucioase*; γυμνοῦν ἑαυτὸν ἀθέμιτόν ἐστιν PLUT. *M.274b nu e permis să te dezgolești*; τὸ σῶμα τοῦ Καίσαρος ἐγύμνου APP. *BC2.20.146 dezgolea trupul lui Caesar*; (med. pas.) γυμνοῦντο δὲ πλευραὶ σπαραγμοῖς EUR. *Ba.1134 marginile se dezgoleau prin sfâșieri*; (despre părțile soldaților neacoperite de armură) ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα IL. 12.389 *i-a zărit brațul dezgolit*; SOPH. *Ant.410*, PLUT. *Brut.43*, ARR. *An.4.2.3* ș.a. **2** (fig.) a descoperi, a lăsa fără apărare: τείχος ἐγυμνώθη IL. 12.399 *zidul a rămas descoperit* (sc. *fără apărători*); παρ' ἀσπίδος γυμνωθέν AESCH. *Th.624 partea neacoperită de scut*; εἰ πού τι χροὸς γυμνωθέν ἴδοιεν THEOC. 22.188 *dacă ar zări vreo parte din piele rămasă dezgolită*; **3** (despre arme) a scoate din teacă: γυμνωθέν δὲ τὸ ξίφος παῖει τὸν μηρόν HDT. 3.64 *sabia, rămasă fără teacă, îi străpunge coapsa*; τούτους τὰ ξίφη γυμνοῦντας ... προΐδων IOS. *BI2.619.1 văzându-i pe aceștia cum își scot săbiile din teacă*; PLUT. *M.161d* ș.a. **4** a lipsi (pe cineva de ceva): (+ ac. pers. și gen. nume concr.) ἄνεμος γυμνοῖ μὲν αὐτὸν τοῦ προκαλύμματος AESOP. 5.10 *vântul îi dezbracă de veșmânt*; γυμνωθεὶς ὄπλων EUR. *HF1382 lipsit de arme*. **5** a da la iveală, a descoperi: ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδεδύκει σάκκον LXX *Iu.9.2 și-a descoperit sacul pe care îl îmbrăcase*; CALL. *Iamb.Fr.191*. **6** (fig.) a lipsi, a despuia: γυμνωθέντα γε τῶν τῆς μουσικῆς χρωμάτων τὰ τῶν ποιητῶν PLAT. *R.601b [creațiile] poezilor [sunt] lipsite de culorile artei Muzelor*; ἐνδηλα πάντα ἐστὶν ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴν γυμνωθῇ τοῦ σώματος PLAT. *Grg.524d toate sunt vizibile în suflet după ce a fost despuiat de trup*. **II** (*intrans.*, med., pas.) a se dezgoli, a se dezbrăca: αἰδέομαι γυμνοῦσθαι OD. 6.222 *mă rușinez să mă dezgolesc*; ἐγυμνώθησαν πρῶτοι

THUC. 1.6 *s-au dezbrăcat cei dintâi*; ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ LXX *Gen.9.21 s-a îmbătat și s-a dezgolit în casa lui*; γυμνουμένους ὀρῶντες PLUT. *Cam.41 văzându-i dezbrăcați*; (+ gen.) γυμνώθη ῥακέων OD. 22.1 *s-a dezbrăcat de zdrențe*; ARR. *An.7.10.1*, LUC. *Par.40* ș.a. [γυμνός]

γύμνωσις, εως, ἡ *subst.* **I** (milit.) parte a corpului descoperită (zonă expusă loviturilor în luptă): προθυμούμενος ἐξαλλάσσειν αἰεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν THUC. 5.71 *dorind să sustragă mereu dușmanilor partea lui dezgolită* (sc. *expusă loviturilor*). **II** frecv.: **1** goliciume: συνεκάλυσαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν LXX *Gen.9.23 au acoperit goliciumea tatălui lor*; ἡ δὲ ~ τῶν παρθένων οὐδὲν αἰσχρὸν εἶχεν PLUT. *Lyc.14 goliciumea fecioarelor nu avea nimic rușinos*; AESOP. 8.31, PLUT. *M.227e*. **2** (act.) dezgoliere: δυσωπούμενοι τὴν ἀποκάλυψιν καὶ γύμνωσιν PLUT. *Ca.Ma.20 rușinându-se de descoperire și de dezgoliere*.

[γυμνόω]

γυμνωτέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie să fie dezbrăcat: (+ gen.) ~ δι᾽ πάντων πλὴν δικαιοσύνης PLAT. *R.361c trebuie dezbrăcat de toate mai puțin de dreptate*.

[γυμνόω]

γύναι, voc. al lui γυνή.

γυναικάριον, ου, τό *subst.* femeiușcă, muierușcă: (peior.) αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις NT *2Tim.3.6 robind femeiuști împovărate de păcat*.

[dim. al lui γυνή]

γυναικεῖος, α, ον *adj.* [var. γυναικῖος AESOP. *Fab.dod.52*] {ion. γυναικῖος, η, ον Hdt. 2.41} **I** (frecv.) de femeie, femeiesc, feminin: (cu subst. concr.) γυναικεῖω λουτρῷ HES. *Op.753 într-o baie [în care s-a spălat] o femeie*; γυναικεῖοισιν ἐν δώμασιν AESCH. *Ch.36 în camerele femeilor*; (despre Amazoane) βάλλων γυναικεῖον στρατόν Pl. *O.13.89 lovind armata de femeie*; γυναικεῖον μόρον SOPH. *Ant.1292 cadavru de femeie*; χεῖρ γυναικεῖα SOPH. *Tr.898 mână de femeie*; ἱμάτιά τε ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα XEN. *Mem.2.7.5 haine de bărbati și de femeie*; PLUT. *Flam.17* τὸ γυναικεῖον μόριον PLUT. *Prov.1.92 organul genital femeiesc*; (cu subst. abstr.)

γυναικείω θράσει PI. *Fr. Encom.* 123.9 *cu un curaj de femeie*; γυναικείας τι ἄρετης ... μνησθῆναι THUC. 2.45 *a aminti ceva despre virtutea femeiască*; κοσμεῖν γυναῖκας τὰς γυναικείας νόσους EUR. *Andr.* 956 [*trebuie*] *ca femeile să acopere slăbiciunile femeiești*; γυναικεῖον ... μάθημα PLAT. *1Alc.* 126e *indeletnicire femeiască*; γυναικεῖου πέρι νόμου PLAT. *R.* 457b *despre legea privitoare la femei*; γυναικεία φύσις PLUT. *Brut.* 13 *natură feminină*; Τύχης γυναικείας ἱερὸν PLUT. *Cōr.* 37 *templul „Norocul femeilor”*; γυναικεῖον τὸ βλέμμα LUC. *Rh.Pr.* 11 *privire de femeie*; (ἰν τεατρου) γυναικεῖ ... δράματα AR. *Th.* 151 *piese despre femei*; (perifrază pt. γυνή) σκευεῖ τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν NT *1Pt.* 3.7 *acordând cinstire trupului femeiesc*; (subst.) ἡριθεύετο ἐν τοῖς γυναικεῖοις LXX *Tob.* 2.11 *s-a apucat de treburile femeiești* (sc. de iesut). II (peior.) *femeiesc, muieresc*; γυναικείας διὰ βουλὰς OD. 11.437 *prin urzeli femeiești*; δόλω γυναικῆῳ HDT. 1.91 *printr-un viclesug femeiesc*; (frecv. la Eur.) διὰ γυναικεῖαν ἔριν EUR. *Andr.* 362 *pentru o ceartă femeiască*; ὁρᾷτ' ἄπιστον ὡς γυναικεῖον γένος EUR. *IT* 1298 *vedeși cât de perfid e neamul femeiesc*; γυναικεῖόν τι δρᾷν EUR. *Ion* 843 *a întreprinde ceva tipic femeiesc*; γυναικείαις τέχναισιν αἰρεθεῖς EUR. *Hel.* 1621 *prins de viclesugurile femeiești*; χρωμένη δὲ λογισμοῖς γυναικεῖοις PLB. 2.4.8 *folosindu-se de socotele femeiești*. III (f. rar) care reprezintă o femeie, cu chip de femeie: τὸ τῆς Ἰσῖος ἄγαλμα ἐὼν γυναικῆιον βούκερών ἐστι HDT. 2.41 *statuia lui Isis, deși cu chip de femeie, are coarne de vacă*; ἦν γὰρ εἰδῶλον γυναικεῖον PLB. 13.7.2 *era o imagine cu chip de femeie*. IV (muz. despre sunet) ascuțit, înalt: ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ ... αὐλοῦ γυναικῆιου τε καὶ ἀνδρηῖου HDT. 1.17 *mergea la luptă în ritm de flaut cu sunet ascuțit sau jos*. V (relig.) (ἡ) Γυναικεῖος θεὸς = lat. *bona dea*) θεόν, ἦν Ῥωμαῖοι μὲν Ἀγαθὴν, Ἑλλήνες δὲ Γυναικεῖαν ὀνομάζουσι PLUT. *Cic.* 19 *zeița pe care romanii o numesc Bona, iar grecii Gynaikia*; PLUT. *Caes.* 9. // γυναικεία, ας, ἡ, *subst.* gineceu, apartament destinat femeilor: γυναῖκας ... ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικῆιν HDT. 5.20 *le-a trimis pe femei în gineceu*. // (medic.) γυναικεῖα, ὦν, τά,

subst. menstruație: τὰ ~ γίνεται πολλάκις τρὶς τοῦ μηνός ARSTT. *HA* 582b25 *menstruația apare adesea de trei ori pe lună*; ARSTT. *PA* 648a31 *ἐξέλιπεν δὲ Σαρρα γίνεσθαι τὰ ~ LXX Gen.* 18.11 *Sarra încetase să mai aibă menstruație*.

[γυνή, R. gen. γυναικ-]

γυναικείως, *adv.* *femeiește, muiereste*, ca o femeie: (peior.) μὴ ἀκραχολοῦντα ~ PLAT. *Lg.* 731d *fără să-și iasă din fire ca o femeie*; IOS. *AI* 5.69.1.

[γυναικεῖος]

γυναικῆιος, (ion.) v. γυναικεῖος.

γυναικίζω, *vb.* [impf. ἐγυναικίζον, viit. γυναικῶ] I (despre bărbați) a se purta, a se comporta ca o femeie: (viit.) ἦν λαλῆς δ', ὅπως τῷ φθέγματι γυναικεῖς εὖ AR. *Th.* 268 *dacă vorbești, să imiți cât mai bine glasul de femeie*; (med.) (despre modalitatea de rugăciune) ὁ Προυσίας εἰθιστο ποιεῖν γονυπετῶν καὶ γυναικίζομενος PLB. 32.15.8 *Prouσίας obișnuia să îngenuncheze și să se poarte asemenea unei femei*; (+ ac. de relație) γυναικίζομενοι τὰς ὄψεις IOS. *BI* 4.563.1 *arătând ca niște femei*. II a se desfrâna (imitând o femeie): (despre un bărbat) ἐγυναικίζου ἐς τὸ ἐταιρικόν; LUC. *Gall.* 19 *ai făcut pe curtezana?*

[γυνή]

γυναικικός, ἡ, ὄν *adj.* I cu aspect de femeie, feminin: (comp.) τῶν ἀρρένων ... γίνονται καὶ γυναικώτεροι οἱ μαστοί ARSTT. *HA* 582a13 *sânii bărbaților devin mai feminini*; ARSTT. *GA* 766b32. II efeminat: οἱ δ' εὐνοῦχοι γυναικικοί ARSTT. *Pr.* 895a33 *eumuci efeminați*.

[γυνή]

γυναικίσις, εως, ἡ, *subst.* travestire, deghizare în femeie: αὐθις αὖ γίγναι γυνή, πρὶν τῆς ἐτέρας δοῦναι γυναικίσεως δίκην; AR. *Th.* 863 *și iar devii femeie, înainte să-ți primești pedeapsa pentru cealaltă travestire?*

[γυναικίζω]

γυναικισμός, ου, ὁ *subst.* comportament specific femeii, de unde lașitate: (peior.) ἅμα δὲ καὶ γυναικισμοῦ καὶ κολακείας οὐδενὶ τῶν ἐπιγινομένων PLB. 30.18.5 *neîntâlnindu-se la nimeni în același timp atâta lașitate și lingusire*; οὐδὲνα γυναικισμόν ἐν δεισιδαιμονίᾳ πρότερον κατεγνώκει τῆς Καλπουρνίας PLUT. *Caes.* 63 *nu mai cunoscuse înainte de*

Calpurnia comportamentul unei femei cu frica zeilor.

[γυναικίζω]

γυναικό-βουλος, ον *adj.* pus la cale de o femeie: γυναικοβούλους τε μήτιδας φρενῶν ἐπ' ἀνδρί AESCH. Ch.626 *urzeli puse la cale de o femeie împotriva soțului.*

[γυνή, βουλή]

γυναικο-γῆρῶτος, ον *adj.* rostit, anunțat de o femeie: γυναικογήρωτον ὄλλυται κλέος AESCH. Ag.487 *se pierde vorba goală rostită de o femeie.*

[γυνή, γηρώω]

γυναικο-θύμω, [θῦ] *adv.* (peior.) cu gândire de femeie, cu apucături de femeie: (despre o femeie, Teuta) ἡ δὲ ~ καὶ ἀλογίστως δεξαμένη τὴν παρρησίαν PLB. 2.8.12 *primind sinceritatea lui cu gândire de femeie și cu nesocotință*: (despre un bărbat, Prousius) ~ χειρίσας καὶ τὰ πρὸς θεοὺς καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους PLB. 32.15.9 *abordând în stil femeiesc atât cele legate de zei, cât și cele de oameni.*

[γυνή, θυμός]

γυναικο-κρᾶσία, ας, ἡ *subst.* libertinaj, comportament desfrânat cu femeile: ἀνθρώπους ... γυναικοκρασίαν ἀγαπῶντας PLUT. M.20a *oameni care îndrăgesc libertinajul*; τῆς δὲ βασιλείας εὐθύς εἰς ... γυναικοκρασίαν ἐκπεσοῦσης PLUT. AgisCleom.54 *domnia decăzând curând în libertinaj*; (var. în) PLUT. Ant.10.

[γυνή, κρᾶσις]

γυναικο-κρᾶτέομαι-οὔμαι, *vb.* a fi dominat de o femeie, a primi ordine de la o femeie: ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ τιμᾶσθαι τὸν πλοῦτον, ἄλλως τε καὶν τύχῳσι γυναικοκρατούμενοι ARSTT. Pol.1269b25 *într-o asemenea societate este prețuită bogăția, mai ales dacă [bărbații] sunt dominați de femei*; ἐκ παλαιοῦ γυναικοκρατοῦνται ARSTT. Fr.611.225 *încă din vechime sunt dominați de femei*; ἡ φύσις παρανομεῖται γυναικοκρατούμενη PLUT. M.755c *natura este răsturnată atunci când femeia este la conducere.*

[γυνή, κρατέω]

γυναικο-κρᾶτία, ας, ἡ *subst.* supunere în fața femeilor, stăpânire exercitată de femei: (despre vicii ale democrației) ~ περὶ τὰς οἰκίας ARSTT. Pol.1313b34 *supunerea în fața femeii în gospodării*; λοιδορῶν δέ ποτε τὴν ἐπιπολάζουσαν γυναικοκρατίαν PLUT.

M.198d *bătăndu-și joc cândva de puterea crescândă a femeilor*; PLUT. Ca.Ma.8, id. Lyc.14.

[γυναικοκρατέομαι]

γυναικομᾶνέω-ᾶ, *vb.* a fi înnebunit după femei, a fi obsedat de femei: γυναικομανῶ γὰρ προξενῶ θ' ὕμῶν ἀεί AR. Th.576 *sunt înnebunit după femei și vă sunt mereu protector*; δείξειεν ἑαυτὴν ἀνθρώπῳ γυναικομανοῦντι IOS. B11.439.4 *s-ar fi arătat unui om obsedat de femei.*

[γυναικομανής]

γυναικο-μᾶνής, ἐς *adj.* înnebunit, maniac după femei, obsedat de femei: μάχλος καὶ ~ τὴν φύσιν LUC. Alex.11 *nerușinat și din fire obsedat de femei.*

[γυνή, μαίνομαι]

γυναικό-μῖμος, ον *adj.* care imită femeia: (despre gestul suplicantului) λιπαρήσω τὸν μέγα στυγούμενον γυναικομίμοις ὑπτιάσμασιν χερῶν AESCH. Pr.1005 *pe cel pe care îl urăsc cel mai mult îl voi implora întorcându-mi [către cer] palmele mâinilor, ca femeile*; γυναικομίμοις ... ἐσθήμασιν SOPH. Fr.769 *cu haine ca de femeie*; ἐν γυναικομίμῳι στολᾷ EUR. Ba.980 *într-un veșmânt ca de femeie*; γυναικομίμῳι ... μορφώματι EUR. Anti-op.fr.9 = Fr.185 *cu un chip ce imită femeia.*

[γυμή, μιμέομαι]

γυναικό-μορφος, ον *adj.* cu aspect femeiesc, travestit în femeie: (batjocoritor despre Pentheus) γυναικόμορφον ἀγόμενον δι' ἄστεως EUR. Ba.855 *mergând prin oraș travestit în femeie.*

[γυμή, μορφή]

γυναικονομία, ας, ἡ *subst.* însărcinare a unui γυναικονόμος (v. infra): ARSTT. Pol.1322b39, id. Pol.1323a4.

[γυναικονόμος]

γυναικο-νόμος, ου, ὁ *subst.* gyneconom, magistrat însărcinat, în special la Atena, cu supravegherea ținutei femeilor: παιδονόμος δὲ καὶ ~ ARSTT. Pol.1300a5 *magistrat însărcinat cu supravegherea copiilor și a femeilor*; ζημιούσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ὑπὸ τῶν γυναικονόμων PLUT. Sol.21 *cei faci astfel de lucruri sunt pedepsiți de magistrații însărcinați cu supravegherea femeilor*; MEN. Fr.238.

[γυνή, νέμω]

γυναικο-πληθής, ἐς *adj.* format din femei: ~ ὄμιλος AESCH. Pers.123 *o mulțime de fe-*

- mei*; ξύλλογοι γυναικοπληθεῖς EUR. Alc.952 *adunări formate din femei*.
[γυνή, πλῆθος]
- γυναικό-ποινος**, ον *adj.* răzbunător al unei femei: (despre Agamemnon) γυναικοποίνων πολέμων ἄρωγάν AESCH. Ag.225 *sprijin în luptele care răzbună o femeie*.
[γυνή, ποινή]
- γυναικο-πρεπής**, ἐς *adj.* așa cum se cuvine / potrivit unei femei: PLUT. M.102e.
[γυνή, πρέπω]
- γυναικός**, gen. al lui γυνή.
- γυναικο-φίλης**, ου, ὁ [ῖ] *adj.m.* {dor. γυναικοφίλης Theoc. 8.60} iubitor de femei: (despre Zeus) καὶ τὸ γυναικοφίλας THEOC. 8.60 *și tu ești un iubitor de femei!*
[γυνή, φίλος]
- γυναικό-φρων**, ον *adj.* [gen. -ονος] care simte precum o femeie: ~ θυμὸς ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ EUR. Fr.362.34 *sufletul cu gânduri de femeie este propriu unui bărbat lipsit de înțelepciune*.
[γυνή, φρήν]
- γυναικό-φωνος**, ον *adj.* cu glas de femeie: AR. Th.192.
[γυνή, φωνή]
- γυναικῶδης**, ἐς *adj.* ca de femeie, femeiesc, muieresc: (peior.) ἐξέβαλε τὴν κενὴν καὶ γυναικῶδη ζηλοτυπίαν PLUT. Lyc.15 *a îndepărtat gelozia deșartă și femeiască*; γυναικῶδες τὸ πάθος PLUT. M.113a *dorință femeiască*; μικρὸν φθέγγονται καὶ ἰσχνὸν καὶ γυναικῶδες LUC. Nigr.18 *scot un sunet mic, slab și femeiesc (= ascuțit, subțire)*; (subst. despre preferința lui Aratos pentru scenele patetice în istorie) τὸ μὲν οὖν ἀγεννὲς καὶ γυναικῶδες τῆς αἰρέσεως αὐτοῦ παρεῖσθω PLB. 2.56.9 *să lăsăm deoparte în alegerea lui ceea ce este nedemn și muieresc*; PLUT. Num.22, id. Sol.21, id. M.252d, id. M.460c, id. M.997b, PLB. 12.24.5, id. 36.15.2.
[γυνή]
- γυναικῶν**, ὄνος, ὁ *subst.* gineceu, cameră rezervată femeilor: γυναῖκα εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν γυναικῶνα τῆς σκηνῆς XEN. Cyr.5.5.2 *a duce o femeie în gineceul cortului*; (în orașul Susa) ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα LXX Est.2.14 *pleacă în gineceu*; LXX Est.2.3, id. Est.2.9, id. Est.2.13.
[γυνή]
- γυναικωνίτις**, ἰδος, ἡ *subst.* I gineceu, spațiu rezervat femeilor într-o casă: ταῖς γυναικωνίτισιν σφραγίδας ἐπιβάλλουσιν AR. Th.414 *pun zăvoare la ginecee*; (în op. cu ἀνδρωνίτις) στρώματα ἐν γυναικωνίτιδι, στρώματα ἐν ἀνδρωνίτιδι XEN. Oec.9.6 *cuvanturi în camerele femeilor, cuvanturi în camerele bărbaților*; εἰς τὴν γυναικωνίτιν κατέφυγε PLUT. Them.31 *s-a refugiat în gineceu*; παραλαβὼν ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος τὸν υἱὸν PLUT. Pel.9 *luându-și fiul din gineceu*; LYS. 1.9, id. 3.6, id. Fr.363, MEN. Fr.519, PLUT. Alex.9, id. Caes.9, id. Ca. Mi.24, id. AgisCleom.37, id. M.61d, id. M.230c, LUC. Gal.11, id. Rh.Pr.23, id. Pseudol.28. II (cu sens de pl.) femei care fac parte din gineceu, *de unde* femei, harem: λουτροῖς παλλακίδων καὶ γυναικωνίτισι PLUT. Luc.7 *[a împodobi] cu băi pentru femei*; Κάτων οὐκ ἔστι διὰ τῆς γυναικωνίτιδος ἀλώσιμος PLUT. Ca. Mi.30 *Cato nu poate fi capturat prin femei*; Δωριεῖς ὄντες μετὰ τῆς γυναικωνίτιδος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐστράτευσαν PLUT. M.868a *dorienii, fiind însoțiți de femei, au luptat împotriva grecilor*. III (la Ierusalim) curte destinată femeilor: IOS. A15.199.3, id. A17.33.4, id. A19.130.1.
[γυναικῶν]
- γύναι-μάνης**, ἐς *adj.* nebun după femei: Δύσπαρι εἶδος ἀριστε ~ IL. 3.39 *Biet Paris, chip prea frumos, nebun după femei*; IL. 13.769.
[γυνή, μαίνομαι]
- γύναιον**, ου, τό [ῶ] *subst.* I (ca termen afectiv) soțioară: (iron.) τὸ ~ μ' ὑποθωπεῦσαν φυστὴν μᾶζαν προσενέγκη AR. V.610 *soțioara, plină de lingușeli, îmi aduce o prăjitură-sufleu*; AR. Th.792. II (peior.) femeiușcă, muierușcă, (ca semn al nepuinței) femeie simplă, biată femeie: πάν ~ PLAT. Th.171e *orice femeiușcă*; (ca semn de slăbiciune) γυναίου πρᾶγμα' ἐποίει DEM. 25.57 *acționa ca o biată femeie*; ~ οὐκ ἠλέησεν LXX Iov.24.21 *nu i-a fost milă de biata femeie*; ἐκράτησεν γὰρ τῆς ἀρχῆς τὸ ~ διὰ δόξαν εὐσεβείας IOS. B1.108.2 *deși femeie, a ținut în mâini fratele statului datorită reputației credinței sale*; LUC. Salt.2 ș.a. III (frecv. gener.) femeie: γύναια καὶ παιδάρι' DEM. 19.305 *femei și copii*; ἠρώτησε τίνων ἀνθρώπων ἔστι τὸ ~ PLUT. Alex.41 *a întrebat din ce fel*

de oameni provine femeia; APP. BC2.12.85 s.a.

[γυνή]

γύναιος, α, ον [ũ] *adj.* de femeie, femeiesc: γυναίων εἴνεκα δώρων OD. 11.521 *pentru daruri femeiești* (sc. făcute unei femei); OD. 15.247.

[γυνή]

γύν-ανδρος, ον [ũ] *adj.* androgin, cu sex incert: (despre bărbați) SOPH. Fr.963.

[γυνή, ἀνὴρ]

γυνή, γυναικός, ἡ *subst.* |sg. voc. γύναι, dat. γυναικί, ac. γυναικα; pl. nom. γυναικες, gen. γυναικῶν, dat. γυναιξί, ac. γυναικας; du. nom.-ac. γυναικε| {dor, γυνά Pi., Aesch., Eur., Call., Theoc.; eol. dat. pl. γυναικεσσιν Sapph.} **I** (frecv. gener.) femeie: (în op. cu ἀνὴρ „bărbat”) οὐδὲ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλει λίπετ' ἀνὴρ οὐδὲ ~ IL. 24.708 *nu rămâne acolo în cetate nici bărbat și nici femeie*; ἐπαγγελλέτω πᾶς ἀνὴρ καὶ ~, εἴ τις ἀργυρίδιον δεῖται λαβεῖν AR. Lys.1049 *fiecare bărbat și femeie să spună dacă are nevoie de câțiva bănuți*; (ca insultă adresată unui bărbat) (Hector către Diomedes) γυναικός ἄρ' ἀντὶ τέτυξο IL. 8.163 *te-ai purtat ca o femeie*; (voc. ca termen afectiv) (+ *adj.*) φίλα γύναι THEOC. 3.50 *iubită femeie*; (prov.) ἀνδρεσσι κακὸν θνητοῖσι γυναικας Ζεὺς ... θῆκε HES. Th.600 *Zeus le-a făcut pe femei ca viciu pentru bărbații muritori*; (cu sens de sclavă) ἐδόθη, γυναικες, ἵπποι HDT. 9.81 *i s-au dat: roabe, cai*. **II** (în op. cu παρθένος „fecioară”) femeie adultă: ἀντὶ παρθένου ~ κληθῆ SOPH. Tr.148 *în loc de fecioară să fie numită femeie*; παρθένος ἔνθα βέβηκα, ~ δ' εἰς οἶκον ἀφέρπω THEOC. 27.65 *am venit aici fecioară și plec acasă femeie*; ἡ ~ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος NT 1Cor.7.34 *femeia cea nemăritată și fecioara*. **III** soție: (+ gen.) Ἑκτορος ~ IL. 6.460 *soția lui Hector*; ~ Ἰωδαε τοῦ ἱερέως LXX 2Par.22.11 *soția preotului Iodae*; ἡ ~ τοῦ Ἀντωνίου Φουλβία APP. BC5.2.14 *Fulvia, soția lui Antonius*; (+ *adj.* pron.) αἱ δὲ ὑμέτεραι γυναικες HDT. 4.114 *soțiile voastre*; ἡ σὴ ~ σοῦ πολεμοῦντος οἶκοι κάθεται PLUT. M.988b *soția ta te așteaptă acasă cât timp ești la război*. **IV** (în op. cu θεά „zeiță”) muritoare: ~ εἰκυῖα θεῆσι IL. 19.286 *muritoare asemănătoare cu zeițele*; θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικός IL. 14.315 *iubire*

de zeiță și nu de muritoare. **V** (f. rar despre animale) femelă: εἰσὶ δὲ τινες καὶ γυναῖκες καὶ τῶν ἄλλων ζώων ARSTT. Pol.1262a22 *sunt și unele femele dintre alte animale*. **VI** (marcând fem. fără să fie nevoie a fi tradus) ~ δέσποινα OD. 7.347 *stăpână*; δούλη ~ EUR. Tr.490 *sclavă*; Αἰτωλὶς ~ SOPH. Tr.8 *etoliană*.

γύννις, ἰδος, ὁ *subst.* bărbat efeminat, bleg, papă-lapte: ~ δ' ἀναλκις AESCH. Fr.17 *un bleg fără forță*; ποδαπὸς ὁ ~; AR. Th.136 = Aesch. Fr.72 (cu referire la Bacchos) *de unde [ești] bărbat-femeie?*; (despre namila Amycos) οὐ ~ ἐὼν κεκλήσεθ' ὁ πύκτης THEOC. 22.69 *boxer fiind, nu va fi numit un papă-lapte*; (cu valoare *adj.*) ὑπὸ γύννιδος τοξότου PLUT. M.234e *de către o muierușcă de arcaș*.

[var. a lui γυνή]

γυπάριον, ου, τὸ *subst.* cuib mic de vultur: (despre Demos) τοῦτον ὅρων οἰκοῦντ' ἐν ... γυπαρίοις AR. Eq.793 *îl vezi locuind în cuibușoare de vultur* (sc. în locuri ascunse).

[dim. al lui γύπη „cuib de vultur”]

γύπεσσι, (ep.) dat. pl. de la γύψ.

γύπη, ης, ὁ *subst.* cuib de vultur, *de unde* văgăună: γύπη ... ὑπ[ὸ] χθονίη CALL. Aet.fr.43 *într-o văgăună de sub pământ*.

[cf. γύψ ?]

γυπιάς, ἄδος, ἡ *adj.f.* vizitat de vulturi: ~ πέτρα AESCH. Supp.796 *stâncă vizitată de vulturi*.

[γύψ]

γύπιнос, η, ον *adj.* de vultur, vulturesc: κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τὴν γυπίνην LUC. Icar.11 *la aripa stângă, cea de vultur*.

[γύψ]

γυπώδης, ες *adj.* ca de vultur, acvilin (despre nas): ARSTT. Phgn.808b7.

[γύψ, εἶδος]

γυργᾶθός, οὔ, ὁ *subst.* |var. γύργαθος| **I** coș: (folosit la piață) AR. Fr.217, (pentru pâine) ἄρτους ὀκτὼ ναυτικούς ἐν γυργᾶθῳ LUC. DMeretr.14.2 *opt pâini marinărești într-un coș*. **II** (entom.) pânză sau cuib de păianjen: τὰ δὲ φαλάγγια τίκτει εἰς γύργαθον πλεξάμενα παχύν ARSTT. HA555b10 *tarantulele nasc într-o pânză pe care o Țes cu fir gros*.

[cf. γέρρον ?]

γυρίνη, ης, ἡ *subst.* tip de plăcintă preparată din făină foarte fină: LUC. Trag.158.

[γῦρις]

γῦρῖνος, ου, ὁ [ῖ] *subst.* [var. γῦρῖνος] mormoloc: οὐδέν βελτίων βατράχου γυρίνου PLAT. *Thl.* 161d *cu nimic mai bun decât un mormoloc de broască*; PLUT. *M.* 912d.

[γυρός]

γῦρῖνώδης, ες *adj.* ca de mormoloc: (despre icrele peștilor) γίνονται γυρινώδεις ARSTT. *HA* 568a1 *devin un fel de mormoloci*.

[γυρίνος]

γῦρις, εως, ἡ *subst.* făină fină, floarea făinii: (ac.) γῦριν κριθίνην LUC. *Trag.* 159 *făină fină de orz*.

γῦρός, ἅ, ὄν *adj.* rotund, curbat: (despre un bătrân) ~ ἐν ὤμοισιν OD. 19.246 *incovoiait la umeri* (sc. *adus de spate*); LUC. *Im.* 9.

[cf. γύης, γυῖον]

γῦρος, ου, ὁ [ῦ] *subst.* cerc: ἐν τούτῳ τε τῷ γῦρῳ τὴν ἀπόφασιν ἐκέλευσε δοῦναι PLB. 29.27 *i-a poruncit să dea un răspuns cât timp se afla în acel cerc [desenat pe pământ]*; τῷ κλήματι γῦρον περὶ αὐτὸν ὁ Ποπίλλιος περιέγραψεν PLUT. *M.* 202f *Pompiilius a trasat cu nuiua un cerc în jurul lui*; (despre pământ) ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς LXX *Is.* 40.22 *cel ce ține cercul pământului*; (despr cer) γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύσεται LXX *Iov* 22.14 *va străbate crugul cerului*; γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα LXX *Sir.* 24.5 *am dat roată crugului cerului*.

[γυρός]

γυρώω-ω, *vb.* [aor. ἐγύρωσα] (*tranz.*) a da roată, a înconjura, a roti: ἐγύρωσεν οὐρανόν LXX *Sir.* 43.12 *a înconjurat cerul*; πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος LXX *Iov* 26.10 *a învârtit poruncă peste fața apei*.

[γυρός]

γῦψ, γῦπός, ὁ *subst.* {ep. pl. dat. γύπεσσιν IL. 11.162, du. γῦπε OD. 11.578} (ornit.) vultur: (la Hom. freqv. despre devorarea cadavrelor) τάχα κέν ἐ κύνες καὶ γῦπες ἔδοιεν κείμενον IL. 22.42 *odată căzut, câinii și vulturii l-ar mânca repede*; (prov. despre lucruri imposibile) νῦν δὲ θάττον ἂν ~ ἀηδόνα μιμήσαιτο ἢ οὔτοι φιλοσόφους LUC. *Pisc.* 37 *acum mai degrabă ar imita vulturul privighetoarea decât ăștia să facă pe filosofi*; AESOP. *Prov.* 150, AR. *Av.* 1181, ARSTT. *HA* 563a5, id. *Mir.* 835a3, LXX *Lev.* 11.14, id. *De-*

ut. 14.13, id. *Iov* 5.7, PLUT. *Rom.* 9, id. *Mar.* 17, id. *M.* 87c, id. *M.* 286b, id. *M.* 286a, id. *M.* 555b s.a.

[cf. γύαλον ?]

γῦψος, ου, ἡ *subst.* ghips, ipsos: τοῦ δὲ σώματος τὸ μὲν ἤμισυ ἐξηλείφοντο γῦψῳ HDT. 7.69 *se ungeau cu ghips pe jumătate din corp*; (ca marcă a albeții) γῦψου ἡ χιόνος λευκοτέραν PLAT. *Phd.* 110c *mai albă decât ghipsul sau zăpada*; (ca element de prindere) λίθοις μεγάλοις ἐν γῦψῳ κειμένοις ARR. *An.* 2.21.4 *cu pietre mari prinse în ghips*; (ac.) γῦψον ἐκ Πάρου LUC. *Trag.* 160 *ghips din Paros*.

γυψόω-ω, *vb.* [viit. γυψόσω, aor. ἐγύψωσα] a acoperi cu ghips: (despre un tratament aplicat mumiiilor) γυψώσαντες ἅπαντα αὐτόν HDT. 3.24 *acoperindu-l în întregime cu ghips*; (ca procedeu de distingere în noapte) γυψώσας ἄνδρας ἐξακοσίους HDT. 8.27 *acoperind cu ghips (sc. albind) șase sute de bărbați*; ARSTT. *Fr.* 496.

[γύψος]

γωλεός, οῦ, τό *subst.* cavernă, grotă: (despre pescarii care construiesc o cursă pentru pești) οἷον γωλεὸν ποιοῦσιν ARSTT. *HA* 603a6 *fac ca un fel de cavernă*.

γών, (ion.) v. γοῦν.

γωνία, ας, ἡ *subst.* I colț: ἐπὶ τοῦ προνηΐου τῆς γωνίης HDT. 1.51 *într-un colț al pro-naosului*; ἀποδρὰς γὰρ ἐς τὴν γωνίαν AR. *V.* 910 *retrăgându-se în colț*; ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν NT *Mt.* 6.5 *în colțurile ulișelor* (sc. *la răspântii*); HDT. 2.148, id. 8.122, AESOP. 1.22, AR. *Ra.* 1313, LXX *Ex.* 27.2 s.a. II (în geometrie) unghi: εἰς τὸ κέντρον τὰς ὀρθὰς γωνίας συνάγον PLAT. *Ti.* 55b *făcând să se întâlnească unghiurile drepte în centru*; ~ ὀξεῖα ARSTT. *Top.* 107a16 *unghi ascuțit*; τὸ τρίγωνον ἔχει δυσὶν ὀρθαῖς ἀεὶ τὰς γωνίας ἴσας ARSTT. *Ph.* 252b3 *triunghiul își are unghiurile întotdeauna egale cu două unghiuri drepte*; εἰοικέναι μάλιστα ἀμβλεία γωνία PLB. 4.43.9 *a săptămăna cu un unghi obtuz*; ἰδρῦσθαι κατὰ γωνίαν PLUT. *M.* 422b *este așezat într-un unghi*; ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας LXX *Ps.* 117.22 [*piatra*] *a ajuns în capul unghiului*; XEN. *Lac.* 12.1, PLUT. *M.* 410e s.a. III punct cardinal: ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς NT *Apoc.* 20.8 *în cele patru colțuri (= puncte cardinale) ale pământului*; κατὰ

τὴν ἀνατολικὴν καὶ βόρειον γωνίαν IOS. *BI4.581.1 în colțul dinspre est și dinspre nord.* **IV** echer: σφαίρας καὶ γωνίας PLUT. *Marc.19 cu sfere și ehere;* PLAT. *Phlb.51c.* **V** articulație: ARSTT. *PA690a13.* **VI** întăritură de formă unghiulară, metere: ἐπὶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλὰς LXX *Suz.1.16 împotriva întăriturilor înalte.* **VII** (fig.) frunză, șef: (calc după ebr. pinnoth, נִינֶז) προσαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ἰσραὴλ LXX *IRg.14.38 străngeți aici pe toți frunzarii lui Israel.*

[cf. γόνυ]

γωνιαῖος, α, ον *adj.* unghiular, în formă de unghi: ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον LXX *Ion38.6 cel ce aruncă piatra unghiulară;* γωνιαῖον μέρος IOS. *BI5.133.2 parte care formează un unghi;* ἐκάμπετο γωνιαίῳ πύργῳ IOS. *BI5.147.5 se prelungea printr-un turn unghiular.*

[γωνία]

γωνιασμός, οὔ, ὁ *subst.* măsurare cu echerul: LYS. *Fr.353,* (fig. despre versuri) ἐπὼν τε γωνιασμοῦς AR. *Ra.956 măsurători cu echerul ale versurilor.*

[γωνιάζω < γωνία]

γωνιο-ειδής, ἐς *adj.* unghiular: (în op. cu

στρογγύλος „rotund”) ARSTT. *GC319b14.* [γωνία, εἶδος]

γωνιώδης, ἐς *adj.* colțuros: τοῦ χωρίου ... ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντος THUC. 8.104 *împutul având un spațiu circular prăpăstios și colțuros;* (despre roade, în op. cu στρογγύλος „rotund”) τὰ δὲ γωνιώδεις τὰ δὲ στρογγύλους PLUT. *M.517e unele colțuroase, altele rotunde;* (despre cuibul unei păsări, în op. cu σφαιροειδής „sferic”) τῷ δὲ σχήματι τοῦργον οὐ γωνιώδες PLUT. *M.966e la formă lucrarea este lipsită de colțuri* (sc. *fără țepi*).

[γωνία]

γωνυτός, οὔ, ὁ *subst.* tolba: (de săgeți) αἰνυτο τόξον αὐτῷ γωνυτῷ OD. 21.54 *lua arcul împreună cu tolba lui;* τοξεύειν πολλάκις, ὥς οὐδέν γε δέος μὴ κενωθείς λάθοι ὁ ~ αὐτῷ LUC. *Herc.8 a trage adesea cu arcul fără să-i fie teamă că tolba i-ar rămâne cândva goală;* (pentru sulite) κατὰ γωνυτοῦ παρήρτηνται τρεῖς ἢ πλείους ἄκοντες IOS. *BI3.96.3 în tolba sunt prinse trei sau mai multe sulite;* AESCH. *Fr.292d,* LUC. *Herc.1.*

CONSTANTIN GEORGESCU

MANUAL DE GREACĂ BIBLICĂ

Această carte a fost scrisă pentru și cu gândul la tine, care iubești adevărul, prețuiești libertatea și vrei să fii cât mai aproape de Cuvântul lui Dumnezeu. Nimic din cuprinsul ei nu are alt scop decât cel de a te ajuta în drumul tău spre cunoaștere și credință. Or, dacă vrei să apuci pe acest drum sau deja te afli pe el, greaca nu poate fi ignorată, pentru că ea este limba în care au fost traduse pentru prima oară scripturile *Vechiului Testament* și scrise cărțile *Noului Testament*, limba în care creștinismul a fost modelat și cu ajutorul căreia a devenit o religie universală. Cea mai tradusă carte din lume te așteaptă să o citești în original. Biblia e vie.

Prezentul MANUAL DE GREACĂ BIBLICĂ:

- nu presupune cunoștințe anterioare de limba greacă; informațiile sunt prezentate de la simplu la complex, în mod intuitiv și atractiv, de la alfabet și până la particularitățile textului biblic;
- folosește un limbaj accesibil și concis, explicând – fără să evite – termenii specializați;
- împărțit în 28 de capitole, poate fi folosit atât ca suport de curs, sub îndrumarea unui profesor, cât și în studiul individual;
- combină, într-un singur volum, avantajele unei gramatici descriptive, ale unei metode tradiționale și ale instrumentelor auxiliare pentru învățarea lexicului grec;
- te ajută să reții cele mai frecvente cuvinte ale *Noului Testament* (91,99% din totalul ocurențelor);
- include exerciții elementare de gramatică greacă, dar și de traducere din *Septuaginta* și din *Noul Testament*;
- cuprinde numeroase tabele și anexe, proiectate pentru acces rapid și practic, plus o bibliografie modernă de referință.

STEVEN RUNCIMAN

VECERNIILE SICILIENE

traducere din limba engleză de Mihai Moroiu

„Cartea de față constituie o frumoasă și inspirată evocare a evenimentelor ce au zdruncinat situația politică a lumii mediteraneene în a doua jumătate a secolului al XIII-lea, cu urmări notabile asupra ansamblului situației politice a întregii creștinătăți medievale. Partea ei finală prezintă un interes aparte pentru istoria românească, prin detaliile pe care le oferă cu privire la circumstanțele pregătitoare ale instalării dinastiei angevine pe tronul Ungariei, în primul sfert al veacului al XIV-lea. Valoarea ei primordială rezidă însă în implicațiile general europene ale evenimentelor relatate.”

TUDOR TEOTEOI

MICHEL KAPLAN

BIZANȚ

traducere din limba franceză de Ion Doru Brana

„Lectura acestui pasionant volum prilejuiește o interesantă călătorie în timp (sec. IV–XV) și spațiu (imperiul european-asiatic fondat de Constantin cel Mare): cititorul este martorul celor mai însemnate momente din istoria sinuoasă a Bizanțului; străbate epoci de grandoare și de decadentă, de anarhie și reorganizare; asistă la refondarea Byzantionului și la prodigioasa sa dezvoltare urbanistică; află despre relieful și clima specifice teritoriului bizantin, despre viața economică și structurile sociale; se familiarizează cu instituțiile politice, administrative, judiciare, financiare, militare și bisericesti bizantine; i se descoperă lumea artistică și capodopere care-i stânesc admirația; în fine, autorul întredeschide discret ușa vieții private a bizantinilor și dezvăluie cititorului informații despre sexualitatea, igiena corporală și vestimentația lor, despre educarea tinerei generații și ceremonialul complicat ce marchează cele mai importante momente ale vieții (Botez, Nuntă și Moarte).”

SEBASTIAN LAURENȚIU NAZĂRU

STEVEN RUNCIMAN

TEOCRAȚIA BIZANTINĂ

traducere din limba engleză de Vasile Adrian Caraba

„Oriunde a luat naștere o monarhie, monarhul a fost întotdeauna la început ori o emanație a lui Dumnezeu sau un descendent al Lui ori, cel puțin, Marele Său Preot, omul rânduit de mâna Lui să se îngrijească de popor. Dar Imperiul pe care noi îl numim în mod obișnuit «bizantin» a avut o concepție mult mai impunătoare. S-a considerat pe sine imperiu universal. În mod ideal, trebuia să cuprindă toate popoarele pământului, care toate, în mod ideal, trebuiau să fie membre ale Bisericii Creștine celei Una și adevărate, ale propriei sale Bisenci Ortodoxe. Așa cum omul a fost făcut după chipul lui Dumnezeu, la fel și împărăția oamenilor pe pământ a fost făcută după chipul împărăției Cerurilor. Așa cum Dumnezeu domnește în Ceruri, la fel un împărat, făcut după chipul Său, trebuie să domnească pe pământ și să îplinească poruncile Sale.”

STEVEN RUNCIMAN

ENDRE V. IVÁNKA

ELENIC ȘI CREȘTIN

În viața spirituală a Bizanțului timpuriu

traducere din limba germană de Vasile Adrian Carabă

Origenism, Arianism, Nestorianism, Monofizitism, Iconoclasm – nu sunt decât numele celor mai grave erezii creștine care au tulburat viața Bisericii din veacurile III–VIII și care au în comun gândirea elenică, exprimată în structurile lor filosofice bine determinate de curentele dominante ale epocii. Dar, paradoxal, această gândire elenică este responsabilă și de înfrângerea ereziilor, tocmai prin modul potrivit de abordare și încadrare a ei în spiritul credinței creștine. Exemplul cel mai elocvent prezentat de Endre v. Ivánka îl reprezintă Școala Capadociană, unde, cu aceleași unelte filosofice, ereziile antitrinitare din veacurile III–IV sunt demontate. Nu Platon sau Aristotel în sine sunt periculoși pentru viața Bisericii, ci modul necreștin de receptare a filosofiei lor. Firește, pentru ereziarhi, gândirea acestor mari filosofi este normativă, concepțiile lor despre lume sau om fiind preluate aproape în literă, în timp ce pentru Părinții Bisericii ea nu este decât o ancilla theologiae, o unealtă adecvată de exprimare a învățăturii lui Hristos și nimic mai mult.

VASILE ADRIAN CARABĂ

HANS-GEORG BECK

EROTIKON BIZANTIN

traducere din limba germană de Mihai-D. Grigore

Având în vedere observația banală că istoria bizantină a fost făcută cu precădere de bărbați – așa cum și reflecția teologică este tot opera lor –, este cazul să ne întrebăm cum a fost percepută și poziționată cultural femeia. Pe urmele acestei întrebări, Beck dezvoltă un discurs diversificat, erudit, bazat pe o lectură vastă a izvoarelor, pe care nu de puține ori le citează din memorie. În „Erotikonul bizantin”, femininul este observat în imensul lui areal semantic (de la prostituată la sfântă). El este punctul de tematizare și articulare a discursului despre erotică în totalitatea ei: fără *mulier fascinant* și fără bărbatul care trăiește și se lasă răpit de feminitate (sau distrus de ea), eroticul nu există. Beck se ferește de clișeul asocierii placative și precipitate a femeii *direct* cu sexualul. [...]

De aceea, privirea lui Beck se apleacă asupra receptării femeii în societatea, politica, teologia sau literatura Bizanțului. Evident că aspecte ale acestei receptări sunt determinate de sexualitate, dar aceasta nu este în ochii lui Beck un argument suficient pentru a destrăma și ignora misterul cultural și social FEMEIE, reducându-l la finalități și sensuri comune.

MIHAI-D. GRIGORE